

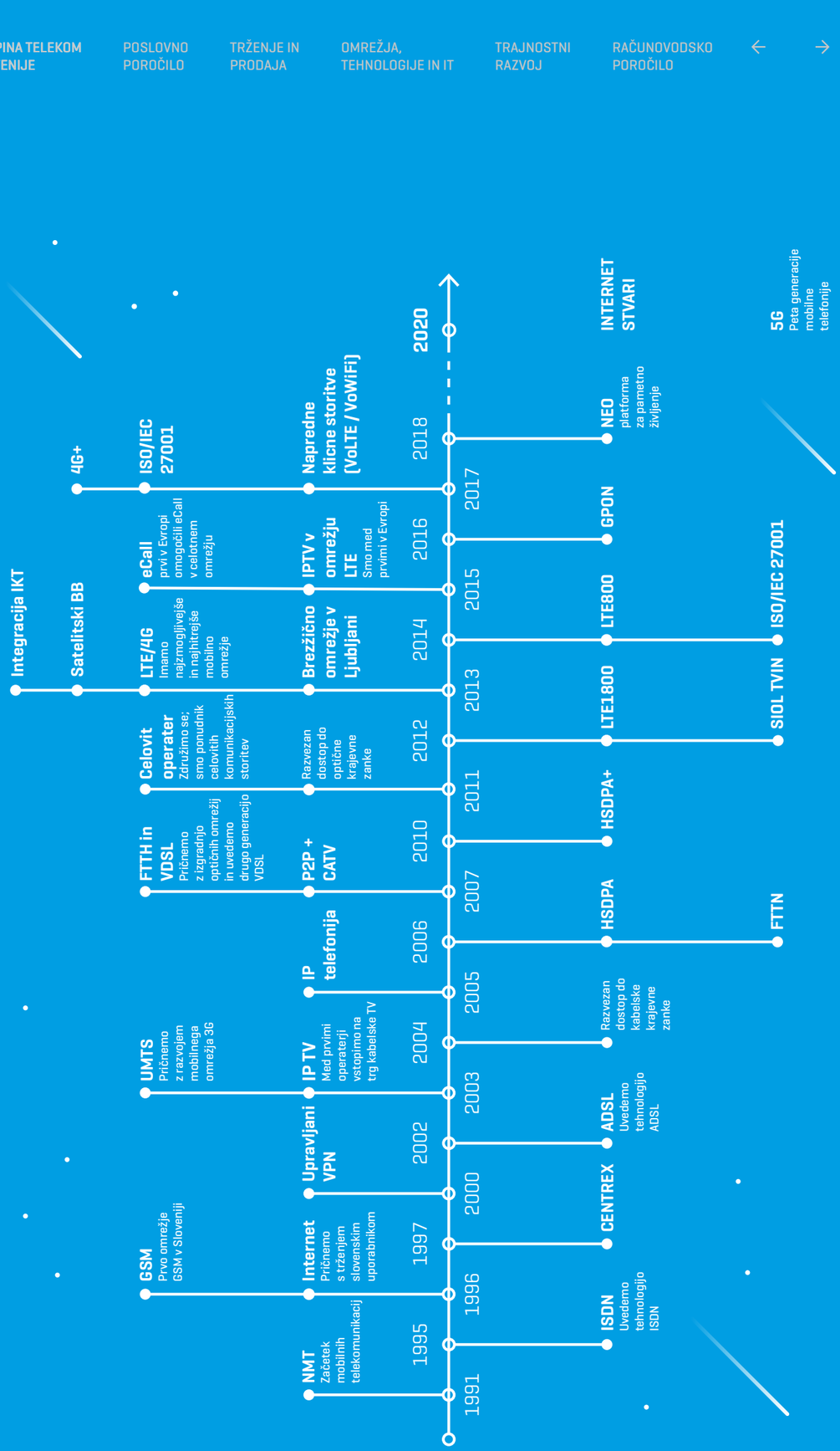
V NENEHNEM ODKRIVANJU NOVIH SVETOV

LETNO POROČILO 2018

Skupina Telekom Slovenije in Telekom Slovenije, d. d.

TelekomSlovenije

RAZVOJ OMREŽJA IN STORITEV TELEKOMA SLOVENIJE SKOZI ČAS

SO TRENUTKI, KI SPREMENIJO VSE.

Koraki v pravo smer, zaradi katerih se, ko jih enkrat narediš, ne želiš več vrniti. Ko prisluhneš tistim, ki od tebe pričakujejo največ. Ko popolnoma razumeš pričakovanja svojih uporabnikov, ni dovolj, da le slediš ustaljenim potem, temveč vrišeš nove v zemljevid tehnološkega napredka. Takrat nastopi trenutek, da narediš odločilni korak naprej in predstaviš novi svet, narejen po tvoji viziji.

KAZALO

1 SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE V LETU 2018 8

1.1 O Skupini Telekom Slovenije 8

1.2 Poudarki poslovanja Skupine Telekom Slovenije v letu 2018 10

1.3 Pismo predsednika uprave 14

1.4 Izjava o odgovornosti uprave 17

1.5 Poročilo nadzornega sveta 18

1.6 Trgi in družbe Skupine Telekom Slovenije 20

1.7 Zaveze in članstvo v združenjih 22

1.8 Razvojna strategija in načrti 24
1.8.1 Vizija, poslanstvo in vrednote 25
1.8.2 Doseganje načrtovanih ciljev Skupine Telekom Slovenije v letu 2018 26
1.8.3 Strateški poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2019–2023 28
1.8.4 Pomembnejši projekti 30

1.9 Vključevanje in sodelovanje deležnikov 34

1.10 O letnem poročilu 38

1.11 Pomembnejši dogodki in dosežki v letu 2018 40

1.12 Izjava o upravljanju 42
1.12.1 Politika upravljanja 42
1.12.2 Izjava o skladnosti s kodeksi in priporočili 43
1.12.3 Organi upravljanja in nadzora 44
1.12.4 Druga pojasnila v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1) 51

1.13 Trgovanje z delnicami in lastniška struktura 54

2 POSLOVNO POROČILO 62

2.1 Finančni rezultati 62

2.2 Finančno upravljanje in poslovanje 64

2.3 Naložbe v osnovna sredstva 67

2.4 Obvladovanje tveganj 68

2.5 Skladnost poslovanja, varstvo konkurence in revidiranje 76
2.5.1 Skladnost poslovanja in protikorupcijsko ravnanje 76
2.5.2 Varstvo konkurence, postopki pred sodišči in drugimi organi 78
2.5.3 Revidiranje 80

2.6 Poslovno okolje in trendi v panogi 81
2.6.1 Vpliv makroekonomskega okolja na poslovanje 81
2.6.2 Stanje in trendi v telekomunikacijskem sektorju 82
2.6.3 Primerjava razvitosti slovenskega trga telekomunikacijskih storitev z EU 85
2.6.4 Regulativa na področju elektronskih komunikacij 89

2.7 Trženje in prodaja 94
2.7.1 Trg in tržni deleži v ključnih storitvenih segmentih 94
2.7.2 Upravljanje portfelja blagovnih znamk 99
2.7.3 Trženjske in prodajne aktivnosti 100
2.7.4 Odgovoren odnos do uporabnikov 107
2.7.5 Zadovoljstvo uporabnikov 111
2.7.6 Tržno komuniciranje 113

2.8 Omrežja, tehnologije in IT 118
2.8.1 Raziskave in razvoj storitev 118
2.8.2 Omrežja, tehnologije in IT 120

2.9 Trajnostni razvoj in družbena odgovornost 128
2.9.1 Odgovornost do družbenega okolja 128
2.9.2 Odgovornost do zaposlenih 130
2.9.3 Odgovornost do kakovostnega vodenja 147
2.9.4 Odgovornost do naravnega okolja 149
2.9.5 Oskrbna veriga 159
2.9.6 Odgovorno varovanje objektov, sistemov, informacij in informacijskih tehnologij 160

2.10 Vsebinsko kazalo po standardu poročanja GRI 161

2.11 Izjava o preveritvi poročanja o trajnostnem razvoju 171

3 RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE IN DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE, D. D., ZA LETO 2018 176

3.1 Uvodna pojasnila 176

3.2 Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije 177
3.2.1 Računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije 177
3.2.2 Pojasnila k uskupinjenim računovodskim izkazom 183
3.2.3 Poročilo neodvisnega revizorja za Skupino Telekom Slovenije 255

3.3 Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d. 260
3.3.1 Ločeni izkaz poslovnega izida Telekoma Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2018 260
3.3.2 Pojasnila k ločenim računovodskim izkazom Telekoma Slovenije, d. d. 266
3.3.3 Poročilo neodvisnega revizorja za družbo Telekom Slovenije, d. d. 338

4 PRILOGA 342

4.1 Družbe v Skupini Telekom Slovenije 342

4.2 Slovar kratic, tujk in strokovnih izrazov 345

SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE V LETU 2018

SVET PRILOŽNOSTI

Svet, v katerem živimo, nas spodbuja, da nenehno postavljamo nove mejnike. Zato, da uporabnikom poenostavljamo življenja in jim odpiramo neskončne priložnosti. In da zagotavljamo varnost, ki je temelj zaupanja.

1 SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE V LETU 2018

1.1 O SKUPINI TELEKOM SLOVENIJE[1]

Telekom Slovenije, d. d., (v nadaljevanju: tudi Telekom Slovenije) je vodilni slovenski ponudnik najsodobnejših IKT-rešitev. Prepoznaven je po svoji razvojni usmerjenosti ter nenehnem uvajanju novosti na področju povezovanja novih generacij mobilnih in fiksnih komunikacij, sistemske integracije, multimedijskih vsebin in naprednih IKT-storitev. S svojimi rešitvami uporabnikom poenostavlja življenja in jim zagotavlja varnost.

Telekom Slovenije s svojimi odvisnimi družbami spada med celovite ponudnike komunikacijskih storitev v regiji jugovzhodne Evrope – v Sloveniji in na Kosovu, deluje pa tudi v Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem, v Srbiji, Črni gori in Makedoniji.

Z inovativnimi tehnologijami ter vrhunskim omrežjem in kakovostjo storitev smo in bomo tudi v prihodnje poenostavljali življenja uporabnikov, varovali njihov svet in digitalizirali svet priložnosti. Naš nadaljnji razvoj bo ob tem še naprej temeljil na visokih standardih družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja.

DEJAVNOST SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE OBSEGA:

- fiksne in mobilne komunikacije;
- digitalne in televizijske vsebine in storitve;
- multimedijske storitve in digitalno oglaševanje;
- sistemsko integracijo in storitve v oblaku;
- razvoj in implementacijo rešitev za upravljanje poslovnih vsebin in odnosov ter orodij za vodenje in spremljanje poslovanja;
- gradnjo in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij;
- druge storitve, kot so električna energija, finančne storitve, e-oskrba, zavarovanje (razen življenjskih), ter
- ohranjanje naravne in kulturne dediščine na območju Krajinskega parka Sečoveljske soline.

Družba: Telekom Slovenije, d. d.
Sedež: Ljubljana
Naslov: Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana
Enotna identifikacijska številka: 5014018000
Davčna številka: SI98511734
Številka vpisa v sodni register: vložna številka 1/24624/00, Okrožno sodišče v Ljubljani
Število delnic: 6.535.478
Kosovne delnice – oznaka: TLSG
Telefon: + 386 1 234 10 00
Spletna stran: http://www.telekom.si
Elektronski naslov: info@telekom.si
Twitter: @TelekomSlo
Facebook: https://sl-si.facebook.com/TelekomSlovenije
LinkedIn: https://www.linkedin.com/company/telekom-slovenije
Instagram: Telekom_Slovenije

Delnice Telekoma Slovenije, d. d., so uvrščene v Prvo kotacijo Ljubljanske borze vrednostnih papirjev. Več v poglavju 1.13. Trgovanje z delnicami in lastniška struktura.

Družbe v Skupini Telekom Slovenije
Več v poglavju 1.6. Trgi in družbe Skupine Telekom Slovenije ter v poglavju 4.1.

Kontakti za investitorje, delničarje in druge zainteresirane uporabnike

- ir@telekom.si, skupscina@telekom.si in dividenda@telekom.si

Kontakt za informacije o letnem poročilu in za poročanje o trajnostnem razvoju[2]

- Telekom Slovenije, d. d., Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana

Odnosi z javnostmi: pr@telekom.si

1 GRI GS 102-1, GS 102-3
2 GRI GS 102-53

BLAGOVNE ZNAMKE DRUŽB SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE

Blagovna znamka	Opis
Telekom Slovenije	**Telekom Slovenije** je korporativna blagovna znamka, ki pokriva storitve na množičnem in na poslovnem trgu, omrežje, povezave in povezane storitve. Družba upravlja znamke: • **NEO** je blagovna znamka platforme za pametno življenje, ki na enem mestu povezuje najboljše rešitve za dom in zabavo. Deluje na množičnem in poslovnem trgu. • **IZI** je blagovna znamka, ki ponuja sodobno ponudbo za manj zahtevne uporabnike. Deluje na množičnem trgu. • **NekiNeki** je YouTube kanal, ki nagovarja mlade. • **Moneta** pokriva storitve brezgotovinskega plačevanja z mobitelom.
TSmedia	**TSmedia** je korporativna blagovna znamka. Družba upravlja znamke: • **Siol.net** je vodilni slovenski digitalni medij. • **Najdi.si** je vstopna točka v slovenski splet. • **TIS** je univerzalni telefonski imenik Slovenije. • **1188** je storitev klicnega centra z dodano vrednostjo. • **ADsolution** je znamka za produkcijske storitve. • **Plac** je portal za mlade. • **Bizi.si** je poslovni asistent. • **Dajmedol** je VOD-znamka.
planet	**Antenna TV SL** ima v lasti blagovne znamke: • **Planet** je splošna komercialna televizija. • **Planet 2** je televizija z večinoma športno vsebino. • **Planet PLUS** je klasični filmski kanal. Deluje na množičnem in poslovnem trgu.
avtenta.	**Avtenta.** je korporativna blagovna znamka, ki združuje razvite in preverjene poslovne rešitve za optimizacijo in izboljšanje učinkovitosti podjetij, organizacij in javne uprave.
GVO	**GVO** je korporativna blagovna znamka, ki združuje celovite storitve s področij projektiranja, gradnje ter vzdrževanja telekomunikacijskih in elektro omrežij.
Piranske soline	**Piranske soline** je korporativna blagovna znamka. Družba upravlja znamke: • **Solnce** je prehrambna linija. • **Lepa Vida** sta kozmetična linija in Thalasso spa Lepa Vida. • **KPSS** (Krajinski park Sečoveljske soline) je naziv parka in ekoturizma, vključuje pa tudi spominke iz parka.
TSinpo	**TSinpo** je korporativna blagovna znamka storitvenega in invalidskega podjetja.
Blicnet	**Blicnet** je korporativna blagovna znamka v Bosni in Hercegovini. • Pokriva fiksne, mobilne in konvergenčne storitve.
IPKO	**IPKO** je korporativna blagovna znamka na Kosovu. • Pokriva fiksne, mobilne, konvergenčne in IKT-storitve. Družba upravlja znamko: • **Hej!** znamka je samostojna, deluje na segmentu mladih. Vključuje tradicionalne storitve in platformo za zabavo.

1.2 POUDARKI POSLOVANJA SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE V LETU 2018[3]

FINANČNI KAZALNIKI

v tisoč EUR / v %	2018	2017	2016	Ind 18/17
Čisti prihodki od prodaje	715.051	716.174	701.748	100
Drugi prihodki od poslovanja	16.169	9.867	9.433	164
Poslovni prihodki skupaj	731.220	726.041	711.181	101
EBITDA	185.524	168.740	199.264	110
EBITDA marža = EBITDA / čisti prihodki od prodaje	25,9 %	23,6 %	28,4 %	110
EBIT	17.932	4.561	36.122	393
Donosnost prodaje = EBIT / čisti prihodki od prodaje	2,5 %	0,6 %	5,1 %	394
Čisti poslovni izid	33.322	9.023	39.940	369
Sredstva	1.232.719	1.351.994	1.367.419	91
Kapital	619.628	680.865	705.862	91
Donosnost sredstev (ROA)	2,6 %	0,7 %	3,0 %	389
Donosnost kapitala (ROE)	5,1 %	1,3 %	5,7 %	394
Razmerje med kapitalom in sredstvi (Equity Ratio)	50,3 %	50,4 %	51,6 %	100
Neto finančni dolg	352.484	281.785	246.501	125
NFD/EBITDA	1,9	1,7	1,2	114
Investicije v osnovna sredstva (CAPEX)	133.864	158.935	147.737	84
EBITDA – CAPEX	51.660	9.805	51.527	527
Delež EBITDA – CAPEX v EBITDA (Cash Margin)	27,8 %	5,8 %	25,9 %	479
Število zaposlenih po stanju na zadnji dan obdobja	3.530	3.673	3.665	96
Delež CAPEX-a v poslovnih prihodkih	18,3 %	21,9 %	20,8 %	84

3 GRI GS 201-1

DRUGI EKONOMSKI KAZALNIKI

v tisoč EUR / v %	2018	2017	2016	Ind 18/17
Distribuirana ekonomska vrednost	638.145	597.086	550.516	107
Dodana vrednost	153.837	128.991	169.317	119
Dodana vrednost na zaposlenega v EUR	42.715	35.157	45.345	121
Bruto dodana vrednost na zaposlenega v EUR	82.798	78.415	84.445	106
Stroški dela	112.672	118.964	116.053	95
Davek iz dobička	-579	7.258	6.072	-
Plačilo lastnikom – dividende	93.028	32.527	32.527	286

DRUŽBENI KAZALNIKI – ZAPOSLENI

	2018	2017	2016	Ind 18/17
Število zaposlenih po stanju na zadnji dan obdobja	3.530	3.673	3.665	96
Stopnja fluktuacije v %	8,2 %	5,7 %	7,3 %	146
Število ur izobraževanja na zaposlenega	26,1	25,1	26,1	104
Neposredni stroški izobraževanja v tisoč EUR	1.748	1.600	1.611	109

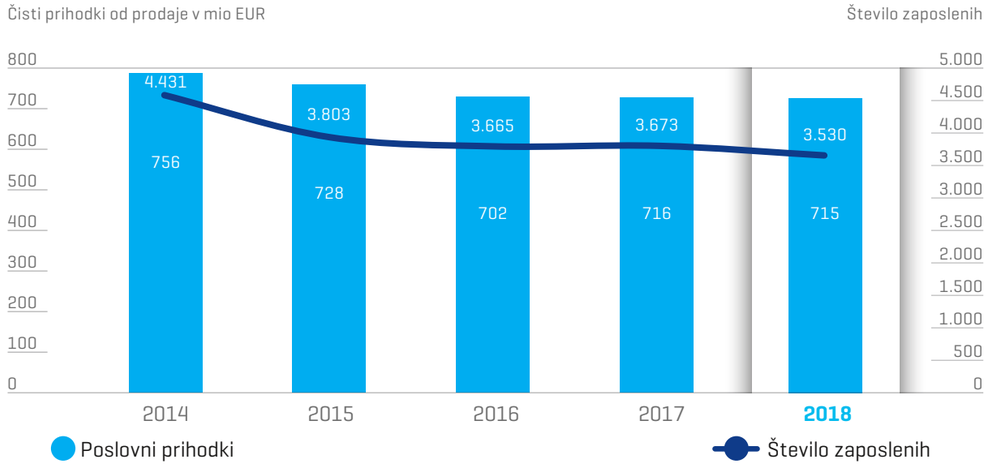
DRUŽBENI KAZALNIKI – SKUPNOST

Priključki/uporabniki	2018	2017	2016	Ind 18/17
Mobilna telefonija	1.772.042	1.809.808	1.769.385	98
Fiksna govorna telefonija	550.397	556.265	558.233	99
Širokopasovni maloprodajni priključki	362.333	365.285	346.238	99
Delež sredstev za sponzorstva in donacije v poslovnih prihodkih v %	0,4 %	0,3 %	0,3 %	111

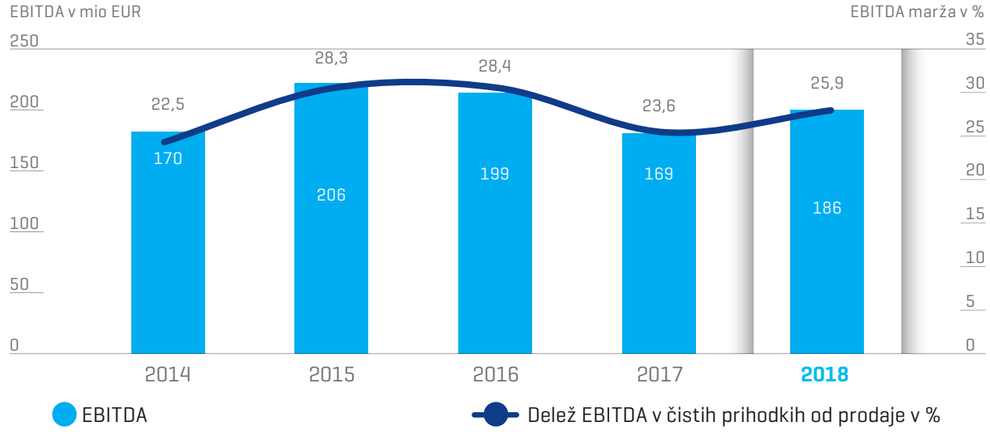
ENERGETSKI KAZALNIKI (TELEKOM SLOVENIJE)

	2018	2017	2016	Ind 18/17
Poraba električne energije (v milijonih kWh)	75,0	76,5	77,3	98
Direktni energetski stroški (v milijonih EUR)	9,4	8,6	8,8	109

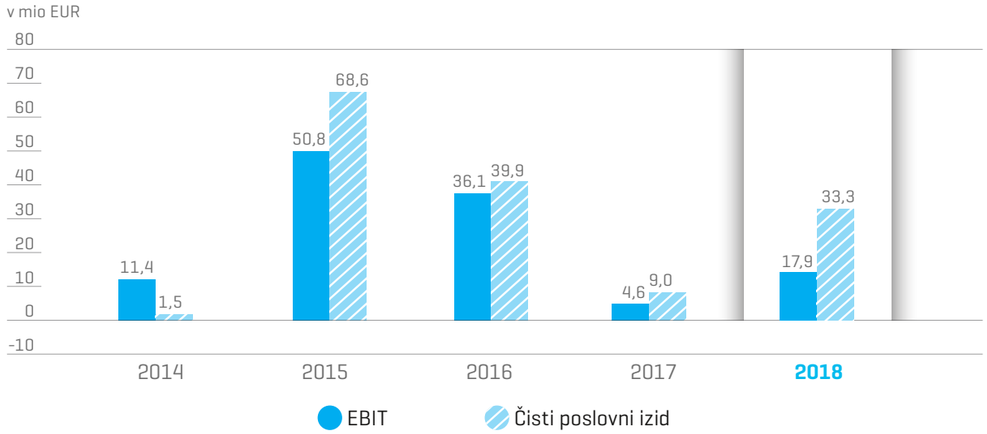
Čisti prihodki od prodaje in število zaposlenih v Skupini Telekom Slovenije

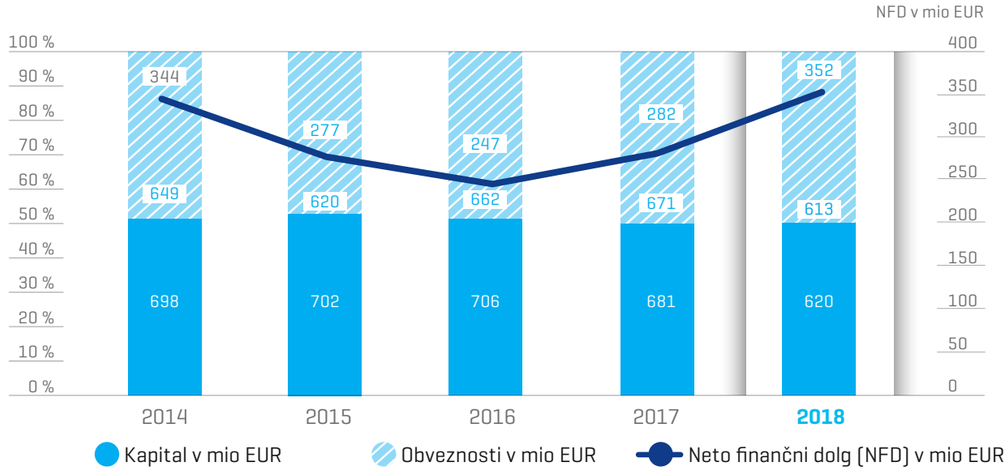
EBITDA in delež EBITDA v čistih prihodkih od prodaje Skupine Telekom Slovenije

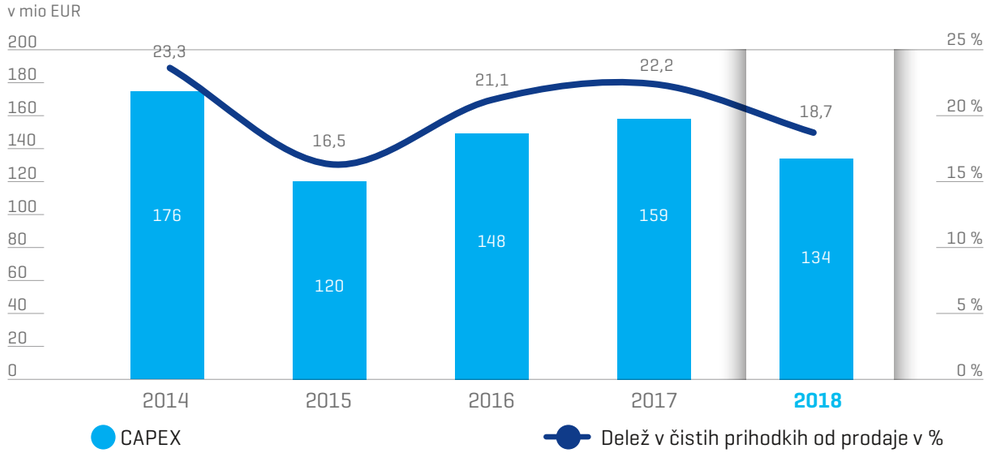
EBIT – dobiček iz poslovanja in čisti poslovni izid Skupine Telekom Slovenije

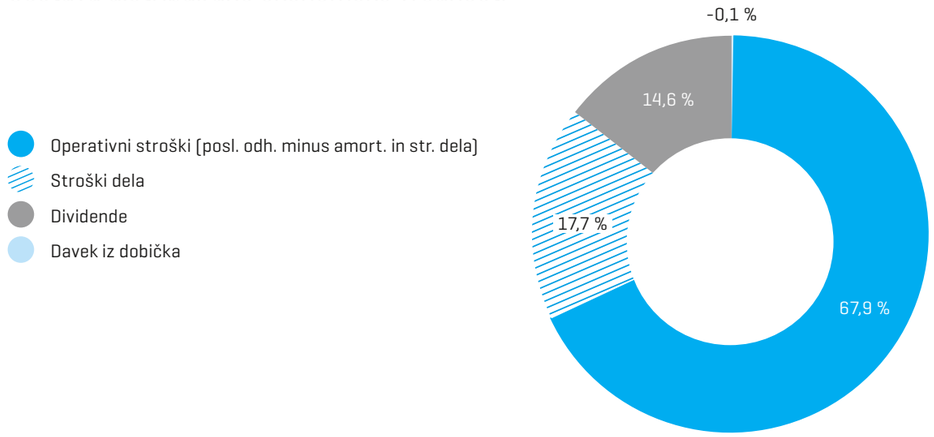
Sestava virov sredstev in neto finančni dolg Skupine Telekom Slovenije

Capex – naložbe v osnovna sredstva in njihov delež v čistih prihodkih od prodaje v %

Sestava distribuirane ekonomske vrednosti

1.3 PISMO PREDSEDNIKA UPRAVE[4]

SPOŠTOVANI DELNIČARJI, VLAGATELJI, POSLOVNI PARTNERJI IN SODELAVCI,

svet, v katerem živimo, nas v Skupini Telekom Slovenije spodbuja, da nenehno postavljamo nove mejnike. Zato da uporabnikom poenostavljamo življenja in jim odpiramo neskončne priložnosti. In da zagotavljamo varnost, ki je temelj zaupanja.

Po zaključenem prvem obdobju uresničevanja petletne strategije transformacije, v katerem smo se osredotočali na inoviranje osnovne dejavnosti, smo v letu 2018 v Telekomu Slovenije vstopili v drugo fazo aktivnosti. V tem letu smo se osredotočali predvsem na ustvarjanje vrednosti z digitalizacijo, in sicer za enostavno, udobno in prijazno uporabniško izkušnjo. Še naprej razvijamo storitve izven osnovne dejavnosti in vstopamo na področja, ki so našim uporabnikom pomembna. Hkrati veliko pozornosti namenjamo aktivnostim zagotavljanja odličnosti uporabniške izkušnje na vseh stičnih točkah poslovanja.

V letu 2018 smo naredili naslednji korak pri razvoju pametne infrastrukture, s čimer postavljamo temelje za prihodnje telekomunikacijske dejavnosti. Skupaj z nekaj občinami izvajamo aktivnosti za razvoj pametnih mest, aktivno se pripravljamo na uvedbo pete generacije mobilne telefonije, ki bo omogočila številne priložnosti za razvoj novih storitev, osnovali smo Operativni center kibernetske varnosti, ki je jedro operativnih zmogljivosti tako za Telekom Slovenije kot druge organizacije, javne ustanove in podjetja. Razvijamo napredne finančne storitve, nadgrajujemo storitvi zavarovalništva in E-oskrbe ter izvajamo pilotne projekte na področju eZdravja.

Konec leta smo uporabnikom med prvimi na svetu omogočili, da lahko vsebine, dostopne prek televizije in ostalih zaslonov, ter naprave pametnega doma upravljajo z glasom, in to v slovenskem jeziku in na enem mestu. Platforma za pametno življenje NEO je rezultat našega lastnega razvoja, kar nam omogoča prilagodljivost in nenehno uvajanje novosti, skladnih s potrebami uporabnikov.

Potem ko smo septembra 2016 v konzorciju z družbo Q-Free z Družbo za avtoceste Republike Slovenije podpisali pogodbo o vzpostavitvi in delovanju večsteznega elektronskega cestninskega sistema v prostem prometnem toku na avtocestah in hitrih cestah, smo v letu 2018 produkcijski del aktivnosti uspešno zaključili. Od aprila je tako v Sloveniji uveden elektronski sistem cestninjenja za tovorna vozila, težja od treh ton in pol. Vzpostavitev sistema je bila z organizacijskega, logističnega in človeškega vidika izredno zahteven projekt. V njem je v letu in pol sodelovalo več kot 200 sodelavcev Telekoma Slovenije in okoli 100 sodelavcev GVO.

Z navedenimi in s številnimi drugimi aktivnostmi uspešno uresničujemo zastavljeni petletni strateški poslovni načrt, skladno s katerim smo tudi v letu 2018 nadaljevali konsolidacijo na trgih, na katerih je Skupina Telekom Slovenije prisotna. Tako smo na Kosovu postali edini družbenik družbe IPKO, v oktobru 2018 smo podpisali pogodbo o prodaji 100-odstotnega deleža v družbi Blicnet iz Bosne in Hercegovine, GVO pa je okrepil svoj položaj v jugozahodni Sloveniji.

V letu 2018 smo na ravni Skupine Telekom Slovenije ustvarili 715,1 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje, kar je na ravni doseženega v letu prej. V primerjavi z letom 2017 smo za 8 % povečali prihodke fiksnih in IT-storitev, prav tako povečujemo prihodke na področjih energetike ter zavarovalniških in finančnih storitev. Skupno smo ustvarili 731,2 milijona evrov poslovnih prihodkov, kar je za 1 % več kot v letu 2017, in za 3 % manj od načrtovanih, saj ostajajo odprte še posamezne aktivnosti konsolidacije na slovenskem trgu. Skupina Telekom Slovenije je v letu 2018 ustvarila 33,3 milijona evrov čistega poslovnega izida in EBITDA v višini 185,5 milijona evrov. Oba finančna kazalnika smo v primerjavi z letom 2017 izboljšali. Smo pa v letu 2018 z družbo T-2 sklenili sodno poravnavo, s katero smo uredili vsa odprta medsebojna razmerja in tako pomembno zmanjšali izpostavljenost Skupine Telekom Slovenije do tožbenih zahtevkov. Navedena poravnava je vplivala na načrtovani EBITDA in čisti poslovni izid.

Za naložbe smo v letu 2018 na ravni Skupine Telekom Slovenije namenili 133,9 milijona evrov. Glavnina naložb je bila namenjena širitvi dostopovnega optičnega omrežja, nadaljnji modernizaciji našega radijskega omrežja, ki v okviru priprav na peto mobilno generacijo zahteva nenehno posodabljanje in nadgrajevanje, ter razvoju storitev. Tako sledimo strategiji zagotavljanja najsodobnejših komunikacijskih tehnologij in storitev svojim uporabnikom.

V Sloveniji je Telekom Slovenije ohranil vodilni tržni položaj na trgu mobilnih in tudi fiksnih storitev. IPKO je na Kosovu ohranil vodilni 44,4-odstotni tržni delež fiksnih širokopasovnih priključkov, medtem ko je tržni delež v mobilnem segmentu povečal za 3 odstotne točke (na 39,2 %).

Za leto 2019 načrtujemo za 711,9 milijona evrov poslovnih prihodkov, 216,0 milijona evrov EBITDA in 30,3 milijona evrov čistega dobička. Za investicije bomo namenili 211,9 milijona evrov.

Na poti transformacije so ključni usposobljeni in motivirani zaposleni, tako da med strateške aktivnosti spada tudi sprememba organizacijske kulture. Z aktivnostmi, ki jih izvajamo, pri zaposlenih spodbujamo inovativnost, medsebojno sodelovanje, prilagajanje spremembam, prevzemanje odgovornosti in razvoj kompetenc. Za opolnomočenje zaposlenih izvajamo napreden razvojno-izobraževalni program, ki vključuje razvoj znanj in vedenj, prek katerih želimo dodatno krepiti odličnost uporabniške izkušnje. Delež zaposlenih v Skupini Telekom Slovenije, vključenih v izobraževanje in usposabljanje, smo povečali za dve odstotni točki, v Telekomu Slovenije pa za eno odstotno točko. Večjemu zadovoljstvu in motivaciji zaposlenih namenjamo številne aktivnosti v sklopu certifikata Družini prijazno podjetje.

Kakovost je in bo ostala primerjalna prednost storitev, ki jih ponujajo družbe v Skupini Telekom Slovenije. Uporabnikom bomo še naprej zagotavljali sodobne in kakovostne IKT-rešitve in storitve. Ključna orodja pri zagotavljanju kakovosti so vzdrževani sistemi kakovostnega vodenja, preverjeni modeli odličnosti poslovanja ter konsistentno izvajanje iniciative odličnosti uporabniške izkušnje. V letu 2018 smo na ravni skupine uspešno prestali vse certifikacijske presoje skladnosti standardov SIST EN ISO/IEC, v Telekomu Slovenije pa smo mednarodni certifikat ISO 27001 razširili tudi na področja zagotavljanja kibernetske varnosti ter nadzora omrežja in storitev. Vodenje procesov v skladu z navedenimi standardi prinaša uporabnikom najboljšo možno kakovost storitev in tudi okoljsko korist. S standardom ISO 50001 in energetskim menedžmentom izboljšujemo energetsko učinkovitost ter zagotavljamo energetske prihranke. Porabo elektrike, ki jo zmanjšujemo že nekaj let zapored, smo v letu 2018 zmanjšali za 2 %, hkrati pa se je cena elektrike na trgu povišala.

4 GRI GS 102-14, GRI GS 103-1, 103-2, 103-3

Med pomembnejše potencialne okoljske vplive našega delovanja spadajo elektromagnetna sevanja baznih postaj. Zaradi nadgradnje mobilnega omrežja četrte generacije smo v Sloveniji v letu 2018 izvedli 264 dodatnih celovitih meritev vplivov na okolje. Meritve kažejo, da so vse naše bazne postaje okoljsko sprejemljive in v mejah slovenske zakonodaje, ki je v določenih vidikih strožja od zakonodaje na ravni Evropske unije.

Kot vodilni nacionalni operater ter v razvoj in prihodnost usmerjena skupina se zavedamo svoje družbene odgovornosti, ki spada med naše strateške usmeritve. Zato so trajnostna načela vpeta tako v naše poslovanje kot v razvoj storitev, ob tem pa smo tudi aktivni podporniki športa, kulture ter izobraževalnih in humanitarnih organizacij. Invalidom omogočamo prilagojene storitve, za sodelavce s statusom invalida pa skrbno načrtujemo delovne procese. V letu 2018 je polno poslovno zaživela tudi družba TSinpo, ki v okviru Skupine Telekom Slovenije zagotavlja prilagojena delovna mesta za invalide in druge težje zaposljive posameznike ter jih usposablja za vključevanje v podporne procese.

Pri svojem poslovanju uveljavljamo najvišje standarde korporativnega upravljanja, ki veljajo za vse družbe v skupini. Prizadevamo si za načrtno izvajanje aktivnosti in vzpostavitev sistema, ki zagotavlja skladnost našega poslovanja z zakonodajo, predpisi in internimi akti. Prav tako je sestavni del upravljanja družbe obvladovanje tveganj in sistem notranjih kontrol.

Predstavljene aktivnosti, ki jih s sodelavci izvajamo v okviru zastavljenega strateškega poslovnega načrta, so razvojno naravnane in zagotavljajo, da bo Skupina Telekom Slovenije tudi v prihodnje dobro pripravljena na izzive.

Za dosedanje odlično sodelovanje in zaupanje se vsem deležnikom iskreno zahvaljujem.

mag. Rudolf Skobe,
predsednik uprave

1.4 IZJAVA O ODGOVORNOSTI UPRAVE

Člani Uprave Telekoma Slovenije, d. d., odgovorni za sestavo letnega poročila, potrjujemo računovodske izkaze Telekoma Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije za leto, končano na 31. 12. 2018, uporabljene računovodske usmeritve in pojasnila k računovodskim izkazom.

Člani uprave Telekoma Slovenije, d. d., zagotavljamo:

- da je Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije, d. d., za leto 2018 z vsemi sestavnimi deli, vključno z izjavo o upravljanju družbe in izjavo o nefinančnem poslovanju, po našem najboljšem vedenju sestavljeno in objavljeno skladno z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU;
- da je računovodsko poročilo s pojasnili sestavljeno v skladu z ustreznim okvirom računovodskega poročanja ter da daje resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije kot celote;
- da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene izbrane računovodske usmeritve in razkrite njihove morebitne spremembe, da so računovodske ocene pripravljene pošteno in premišljeno ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarjenja ter ob predpostavki nadaljevanja poslovanja Telekoma Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije v prihodnosti ter
- da je v poslovno poročilo vključen pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganj, ki sta jim Telekom Slovenije, d. d., in Skupina Telekom Slovenije kot celota izpostavljena.

Uprava je odgovorna tudi za sprejem in izvajanje ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonitosti.

mag. Rudolf Skobe,
predsednik uprave

mag. Tomaž Seljak,
podpredsednik uprave

dr. Vida Žurga,
članica uprave

Ranko Jelača,
član uprave

Dean Žigon,
član uprave
– delavski direktor

1.5 POROČILO NADZORNEGA SVETA

Nadzorni svet družbe sestavlja devet članov, ki so se v letu 2018 medsebojno dopolnjevali po strokovnem znanju, kompetencah, izkušnjah, starosti, spolu, načinu dela in drugih vidikih, kar je omogočalo učinkovito izmenjavo mnenj in stališč na sejah.

V letu 2018 se je nadzorni svet seznanil z odstopno izjavo člana nadzornega sveta, predstavnika zaposlenih, Deana Žigona, ki je odstopil z 22. januarjem 2018. Svet delavcev Telekoma Slovenije je za nadomestnega predstavnika zaposlenih 14. februarja 2018 imenoval Urbana Škrjanca. Septembra 2018 je svet delavcev z mesta članov nadzornega sveta, predstavnikov zaposlenih, odpoklical Sama Podgornika, Primoža Pera in Urbana Škrjanca. Za nove člane nadzornega sveta je imenoval Draga Kijevčanina, Dušana Piška in Jano Žižek Kuhar. Njihov mandat je začel teči 19. septembra 2018. Izvoljeni so za čas preostale mandatne dobe, ki se izteče 14. novembra 2021.

Nadzorni svet je v letu 2018 sestal na 12 sejah, šest sej je opravil dopisno. Tekom leta 2018 je zagotavljal odgovoren in kakovosten nadzor poslovanja družbe in Skupine Telekom Slovenije. Obravnaval je različne vidike poslovanja in spremljal uresničevanje načrtov. Posamezne teme so bile predhodno obravnavane na komisijah nadzornega sveta. Na podlagi ugotovitev in predlogov ter skrbne presoje komisij je nadzorni svet sprejel ustrezne odločitve ter po seji sproti obveščal zainteresirano javnost.

Nadzorni svet v skladu s Slovenskim kodeksom upravljanja javnih delniških družb navaja, da so vsi stroški delovanja nadzornega sveta razkriti v tem letnem poročilu.

NAJPOMEMBNEJŠE TEME SEJ NADZORNEGA SVETA V LETU 2018

Najpomembnejše teme sej nadzornega sveta v letu 2018 so bile povezane s spremljanjem rednega poslovanja družbe in njenega razvoja. Nadzorni svet in uprava sta se usmerjala v določanje strategije ter prepoznavanje in obvladovanje poslovnih tveganj, kar je pomembno za uspešno prihodnost poslovanja družbe in Skupine Telekom Slovenije.

V okviru svojih pristojnosti je nadzorni svet odgovorno odločal in v letu 2018:

- sprejel Strategijo Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2019–2023;
- sprejel revidirano Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije za leto 2017;
- sprejel načrt dela notranje revizije za leto 2019;
- podal soglasja k imenovanju direktorjev odvisnih družb;
- podal soglasje k prodaji družbe Blicnet;
- podal soglasje k sodni poravnavi z družbo T-2.

Pri nadzorovanju vodenja poslov družbe se je nadzorni svet v letu 2018 redno seznanjal s:

- poročili o poslovanju matične družbe in skupine;
- uresničevanjem Strategije Skupine Telekom Slovenije;
- ocenami kazalnikov poslovanja družbe v vsakokratnem obdobju;
- realizacijo strateških projektov;
- drugimi informacijami, vezanimi na Telekom Slovenije d. d., Skupino Telekom Slovenije in na odvisne družbe.

Nadzorni svet je sproti reševal nasprotja interesov (izjave po referenčnem kodeksu so objavljene na spletnih straneh družbe). Tekom poslovnega leta 2018 so nekateri člani nadzornega sveta sproti seznanjali nadzorni svet o nastopu posameznih dejstev, ki bi lahko vplivala na njihovo neodvisnost. Odvisnost katerega koli člana nadzornega sveta v poslovnem letu 2018 ni bila ugotovljena, saj niso bila ugotovljena relevantna nasprotja interesov.

Poglobljenega vrednotenja svojega dela nadzorni svet v letu 2018 ni opravil, opravljena je bila le samoocena dela revizijske komisije.

DELO KOMISIJ NADZORNEGA SVETA

Nadzorni svet je imel v letu 2018 oblikovane štiri komisije. To so revizijska, kadrovska, tehnična komisija in komisija za strategijo, ki so obravnavale teme s področja delovanja nadzornega sveta in mu svetovale pri pomembnih vprašanjih. S tem so znatno pripomogle k boljšemu delu in večji učinkovitosti nadzornega sveta.

Nadzorni svet je sproti spremljal delo svojih komisij in izvajanje njihovih sklepov. Njihovo delo je podrobneje opisano v poglavju Korporativno upravljanje v poslovnem delu letnega poročila.

OCENA DELA UPRAVE IN NADZORNEGA SVETA

Delo članov nadzornega sveta, vključno z delom v komisijah, je bilo strokovno in usmerjeno v učinkovitost opravljanja funkcije. Vsi člani nadzornega sveta so se redno udeleževali sej, se na obravnavane teme temeljito pripravili in podajali konstruktivne predloge. Nadzorni svet in uprava sta z odkritim dialogom in sodelovanjem gradila medsebojno zaupanje. Na podlagi strokovno pripravljenih ter celovitih pisnih in ustnih informacij uprave družbe je nadzorni svet kompetentno sprejemal odločitve v skladu s poslovnikom, akti družbe in zakonskimi pooblastili. Delo nadzornega sveta so vsebinsko učinkovito podpirali predlogi komisij nadzornega sveta.

Na podlagi opisanega tekočega spremljanja ter nadziranja poslovanja in vodenja družbe Telekom Slovenije in družb v skupini v poslovnem letu 2018 ter na podlagi Konsolidiranega letnega poročila Skupine Telekom Slovenije za leto 2018, ki ga je sestavila in predložila uprava, nadzorni svet ocenjuje, da letno poročilo in v njem vsebovana razkritja prikazujejo dejansko stanje in položaj Skupine Telekom Slovenije.

Nadzorni svet ocenjuje, da je uprava družbe Telekom Slovenije v poslovnem letu 2018 uspešno vodila posle in uresničevala zastavljene cilje.

POTRDITEV LETNEGA POROČILA IN PREDLOG UPORABE BILANČNEGA DOBIČKA ZA LETO 2018

Na seji nadzornega sveta 27. marca 2019 je nadzorni svet obravnaval revidirano Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije za leto 2018. Na podlagi preveritve letnega poročila in računovodskih izkazov s pojasnili, preveritve predloga uprave za uporabo bilančnega dobička ter poročila pooblaščenega revizorja je nadzorni svet revidirano Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije, d. d., za leto 2018, potrdil.

Nadzorni svet se je ob sprejemanju letnega poročila opredelil tudi do izjave o upravljanju družbe in o skladnosti z referenčnim kodeksom, ki je vključena v poslovno poročilo Letnega poročila Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije, d. d., za leto 2018, ter ocenil, da je odsev dejanskega stanja upravljanja družbe v letu 2018.

Lidija Glavina,
predsednica nadzornega sveta

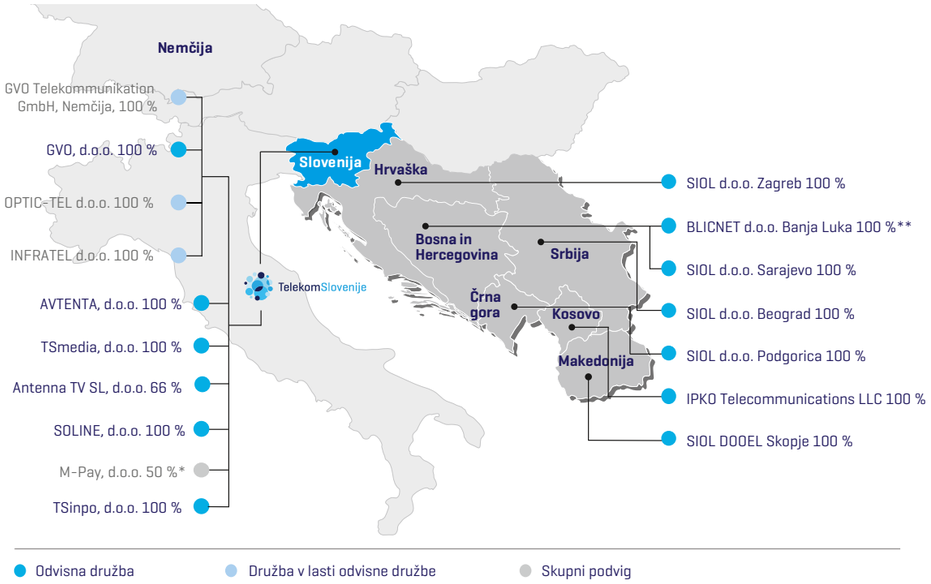
1.6 TRGI IN DRUŽBE SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE[5]

Skupino Telekom Slovenije sestavljajo obvladujoča družba Telekom Slovenije in odvisne družbe (glej spodnjo sliko s prikazanimi lastniškimi deleži).

STANJE NA 31. 12. 2018

Podrobneje je sestava Skupine Telekom Slovenije predstavljena na spletni strani https://www.telekom.si/o-podjetju/skupina-telekom-slovenije/odvisne-druzbe.

SPREMEMBE V SKUPINI[6]

- GVO, d. o. o., je od družbe VAHTA d. o. o. odkupil 100-odstotni delež družbe INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d. o. o. Vpis spremembe lastništva družbe v sodnem registru je bil izveden 24. januarja 2018. Z nakupom družbe je GVO, d. o. o., pridobil lastništvo nad delom telekomunikacijskega omrežja v občinah Komen, Sežana, Hrpelje-Kozina in Ilirska Bistrica na komercialnih področjih tako imenovanih sivih lisah.
- Telekom Slovenije je 16. februarja 2018 sklenil pogodbo o odkupu 6,89-odstotnega deleža v družbi IPKO Telecommunications LLC, s čimer je postal njen edini (100-odstotni) družbenik.
- * Telekom Slovenije in NKBM sta kot družbenika v družbi M-Pay 13. decembra 2018 sprejela sklep o prenehanju družbe po skrajšanem postopku brez likvidacije. Na podlagi sklepa registrskega sodišča o vpisu sklepa o prenehanju družbe po skrajšanem postopku z dne 19. decembra 2018 je bila naložba v družbi izločena iz konsolidacije, družba pa je bila iz sodnega registra izbrisana 1. februarja 2019.
- ** Telekom Slovenije je 2. oktobra 2018 z družbo Telekomunikacije Republike Srpske akcionarsko društvo Banja Luka podpisal pogodbo o prodaji 100-odstotnega deleža v družbi Blicnet. Prodaja je skladna s sprejetim Poslovnim načrtom Skupine Telekom Slovenije za leto 2018 in Strateškim poslovnim načrtom Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2018–2022.

5 GRI GS 102-4, 102-6
6 GRI GS 102-10

VODENJE IN UPRAVLJANJE ODVISNIH DRUŽB

Delovanje odvisnih družb v Skupini Telekom Slovenije upravlja in nadzira Telekom Slovenije kot obvladujoča družba. Določa strateške usmeritve in cilje njihovega delovanja ter spremlja uresničevanje zastavljenih ciljev. Upravljanje in nadzor opravlja skladno z zakonodajo Republike Slovenije ter z zakonodajami, ki veljajo na območju države posamezne odvisne družbe, in skladno z veljavnimi akti družbe in skupine. Odvisne družbe delujejo na vseh poslovnih področjih v skladu z lokalno zakonodajo, pogodbami o poslovnem sodelovanju s Telekomom Slovenije ter z internimi pravilniki in navodili, ki jih sprejema poslovodstvo posamezne družbe oziroma uprava matične družbe.

Pravila, kriterije in mehanizme upravljanja ter nadzora družb v skupini opredeljuje Pravilnik korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije, ki je skladen s Politiko upravljanja Telekoma Slovenije. Upravljanje in nadzor delovanja družb v skupini temeljita na naslednjih osnovnih načelih:

- povezanost s strategijo skupine;
- upravljanje ciljnega vodenja, pri čemer cilji izhajajo iz strategije skupine;
- jasno opredeljene vloge (naloge, pristojnosti in odgovornosti) nosilcev upravljanja in nadzora skupine;
- enostavnost in fleksibilnost (zmožnost prilagajanja spremembam v organizaciji in poslovanju skupine).

SESTAVA ORGANOV VODENJA IN NADZORA V ODVISNIH DRUŽBAH SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE

SLOVENIJA

GVO, d. o. o.	Direktor: Borut Radi
AVTENTA, d. o. o.	Direktor: Miha Praunseis
TSmedia, d. o. o.	Direktorica: mag. Tina Česen
SOLINE, d. o. o.	Direktor: Klavdij Godnič
ANTENNA TV SL d. o. o.	Generalna direktorica: mag. Tina Česen Direktorica: Petra Šušteršič Do 15. 10. 2018 je bil direktor tudi Vladan Anđelković.
TSinpo d. o. o.	Direktor: mag. Danilo Tomšič, prokuristka: Vesna Lednik Do 28. 2. 2018 je bil direktor Dejan Jordan. Do 22. 4. 2018 je bil prokurist Boštjan Hren.

DRUGE DRŽAVE

IPKO Telecommunications LLC, Kosovo	Člani upravnega odbora: mag. Rudolf Skobe, predsednik, Bujar Musa, mag. Robert Erzin Glavni izvršni direktor: mag. Robert Erzin
Blicnet d. o. o. Banja Luka, Bosna in Hercegovina	Direktor do 31. 1. 2019: mag. Simon Furlan
SIOL d. o. o. , Hrvaška	Direktor: Matjaž Pogačnik, MBA Do 14. 12. 2018 je bil direktor mag. Igor Rojs.
SIOL d. o. o. Podgorica, Črna gora	Direktor: Matjaž Pogačnik, MBA Do 20. 12. 2018 je bil direktor mag. Igor Rojs.
SIOL d. o. o. Sarajevo, Bosna in Hercegovina	Direktor: Matjaž Pogačnik, MBA Do 15. 1. 2019 je bil direktor mag. Igor Rojs.
SIOL DOOEL Skopje, Makedonija	Direktor: Matjaž Pogačnik, MBA Do 13. 1. 2019 je bil direktor mag. Igor Rojs.
SIOL DOO BEOGRAD, Srbija	Direktor: Matjaž Pogačnik, MBA Do 2. 1. 2019 je bil direktor mag. Igor Rojs.

Uprava je namesto Igorja Rojsa za direktorja odvisnih družb SIOL d. o. o. Beograd, SIOL d. o. o. Podgorica, SIOL d. o. o. Sarajevo, SIOL DOOEL Skopje in SIOL d. o. o. Zagreb na seji 2. novembra 2018 imenovala Matjaža Pogačnika, MBA. Nadzorni svet je na imenovanje podal soglasje 10. decembra 2018, Matjaž Pogačnik pa je vodenje posamezne odvisne družbe prevzel skladno z odločbo, ki jo je izdal pristojni registrski organ v državi, kjer ima družba svoj sedež.

1.7 ZAVEZE IN ČLANSTVO V ZDRUŽENJIH[7]

Skupina Telekom Slovenije s članstvom v številnih strokovnih organizacijah in združenjih ustvarja uspešne poslovne povezave ter priložnosti za razvoj in strokovno pozicioniranje. Članstvo je korporativno in individualno, slednje s sodelovanjem naših zaposlenih v upravnih odborih, strokovnih in strateških svetih ter drugih organih:

Slovenija – Telekom Slovenije	Članstvo v mednarodnih organizacijah – Telekom Slovenije
• Društvo za marketing Slovenije (tudi TSmedia in Avtenta): letni partnerji društva; • Elektrotehniška zveza Slovenije; • Evropski inštitut za skladnost in etiko poslovanja (EISEP); • Gospodarska zbornica Slovenije: članstvo v skupščini zbornice in upravnem odboru Združenja za informatiko in telekomunikacije; • INIS – Inštitut za neionizirana sevanja: članstvo za projekt Forum EMS; • Institut za korporativne varnostne študije; • Inštitut za delo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani; • Inštitut za delovna razmerja in socialno varnost pri Pravni fakulteti Univerze v Mariboru;	• Ameriška gospodarska zbornica (tudi TSmedia in Avtenta); • Broadband Forum; • ETNO – Evropsko združenje telekomunikacijskih operaterjev; • GSM Association; • IEEE – Inštitut inženirjev elektrotehnike in elektronike, slovenska sekcija; • TM Forum – združenje ponudnikov IKT storitev, njihovih dobaviteljev, integratorjev in proizvajalcev; • SIINDA – Združenje izdajateljev univerzalne imeniške službe (TSmedia).

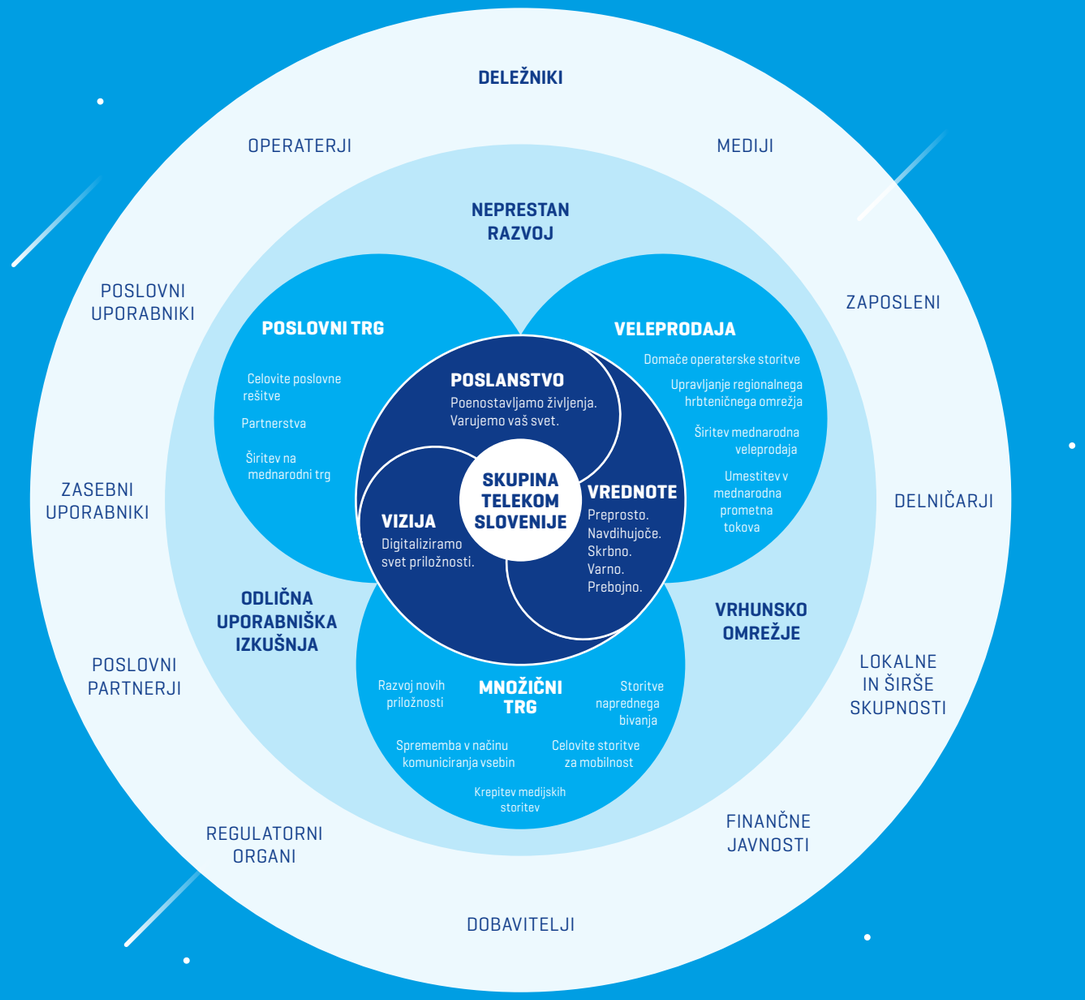
7 GRI GS 102-12, 102-13

Slovenija – Telekom Slovenije	Družbene, okoljske in gospodarske pobude, v katere so vključeni Telekom Slovenije in družbe v skupini
• Inštitut za gospodarsko pravo; • Inženirska zbornica Slovenije (tudi GVO); • Obrtna zbornica Slovenije (tudi GVO); • Slovenska oglaševalska zbornica (tudi TSmedia in Antenna TV SL): članstvo v upravnem odboru, članstvo v svetu pristopnikov in izvršnem odboru ter strokovni komisiji sveta pristopnikov MOSS (merjenje obiskanosti slovenskih spletnih strani); • Slovensko združenje oglaševalcev (deluje v okviru Slovenske oglaševalske zbornice); • Slovenski inštitut za standardizacijo: predsedovanje strokovnemu svetu, članstvo v delovnih skupinah; • Slovensko društvo za odnose z javnostmi; • Slovensko združenje za projektni management; • Slovensko združenje za tveganja in zavarovanja: članstvo v upravnem odboru; • Strateško razvojno inovacijsko partnerstvo Pametna mesta in skupnosti (SRIP PMiS); • Zavod za interaktivno oglaševanje – IAB (tudi TSmedia); • Zavod za IPv6 – go6; • Zbornica za razvoj slovenskega zasebnega varovanja; • Združenje delodajalcev Slovenije (tudi GVO); • Združenje kabelskih operaterjev Slovenije; • Združenje nabavnikov Slovenije; • Združenje nadzornikov Slovenije; • Združenje Manager Slovenije; • Združenje slovenskih operaterjev digitalnih televizijskih storitev; • Združenje svetov delavcev Slovenije.	• Certifikat Družini prijazno podjetje; • podpisniki kodeksa Evropske iniciative za varnejšo rabo mobilnih telefonov za otroke in mladostnike; • podpora aktivnostim za varnejšo rabo interneta SAFE.SI (tudi TSmedia); • Kodeks za regulacijo sovražnega govora na spletnih portalih (digitalni medij Siol.net); • mreža družbeno-poslovne koristnosti Sinergija; • Natura 2000 – evropsko omrežje posebnih varstvenih območij (Soline); • Zavod invalidskih podjetij Slovenije (TSinpo ustanovni član interesnega združenja); • podpis Slovenskih smernic korporativne integritete.

Bosna in Hercegovina – Blicnet	Kosovo – IPKO
• AKOP BIH – združenje kabelskih operaterjev; • KTO – združenje konkurenčnih telekom operaterjev; • FIC – Foreign Investors Council (svet tujih investitorjev); • Gospodarska zbornica Republike Srbske; • Inštitut za standardizacijo: komisija za telekomunikacije.	• Gospodarska zbornica; • Ameriška gospodarska zbornica; • Svet evropskih vlagateljev.

1.8 RAZVOJNA STRATEGIJA IN NAČRTI

POSLOVNI MODEL SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE

USTVARJANJE VREDNOSTI ZA

DELNIČARJE:
S poslovanjem v osnovni dejavnosti in širitvijo na nova področja ustvarjamo nove prihodke in povečujemo vrednost za lastnika.

UPORABNIKE:
Z ohranjanjem vrhunskega omrežja in inoviranjem ponudbe zagotavljamo odlično uporabniško izkušnjo in zadovoljstvo uporabnikov.

ZAPOSLENE:
Prepoznavamo in razvijamo njihove talente, zagotavljamo osebni in strokovni razvoj, razvijamo stimulativno in dinamično delovno okolje ter v okviru certifikata Družini prijazno podjetje omogočamo usklajevanje poklicnega in družinskega življenja.

LOKALNE IN ŠIRŠE SKUPNOSTI:
S širitvijo in nadgradnjo fiksnega in mobilnega omrežja omogočamo višjo dostopnost do širokopasovnih in ostalih IKT storitev, z družbeno odgovornostjo podpiramo športne, kulturne, humanitarne in izobraževalne ustanove in projekte. S spremljanjem in obvladovanjem rabe naravnih virov zmanjšujemo svoje vplive na okolje.

1.8.1 VIZIJA, POSLANSTVO IN VREDNOTE[8]

Ključne strateške usmeritve Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2019–2023 predstavljamo v poglavju 1.8.3. Strateški poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2019-2023.

8 GRI GS 102-16

1.8.2 DOSEGANJE NAČRTOVANIH CILJEV SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE V LETU 2018

V letu 2018 je Skupina Telekom Slovenije dejavno in uspešno uresničevala cilje, zastavljene v Strateškem poslovnem načrtu za obdobje 2018–2022.

STRATEŠKI CILJI IZ STRATEŠKEGA POSLOVNEGA NAČRTA IN NJIHOVO URESNIČEVANJE V LETU 2018

Strateški cilj	Doseženo v letu 2018
Konsolidacija na posameznih trgih • Spremljanje aktivnosti na trgih doma in v tujini ter nadaljevanje konsolidacije bodisi s širitvijo bodisi z dezinvestiranjem na posameznih trgih.	• V BiH smo z družbo Telekomunikacije Republike Srpske podpisali pogodbo o prodaji 100-odstotnega deleža v odvisni družbi Blicnet. • Z nakupom družbe INFRATEL je GVO pridobil lastništvo nad delom telekomunikacijskega omrežja v občinah Komen, Sežana, Hrpelje-Kozina in Ilirska Bistrica na komercialnih področjih, tako imenovanih sivih lisah.
Širitev optičnega dostopovnega omrežja • Omogočanje visoke hitrosti dostopa uporabnikov do interneta in širokopasovnih vsebin s širitvijo omrežja. • Modernizacija in nadgrajevanje optičnega dostopovnega omrežja tam, kjer je pričakovana največja stopnja penetracije.	• V letu 2018 smo zgradili 27.782 novih optičnih priključkov, skupno pa v Sloveniji omogočamo priklop na optično omrežje že več kot 282.000 gospodinjstvom.
Rast števila širokopasovnih in IPTV-priključkov • Povečanje števila uporabnikov ter tržnega deleža v segmentu širokopasovnih in IPTV-priključkov s pospešeno gradnjo optičnih dostopovnih omrežij.	• V Sloveniji ohranjamo vodilni tržni delež na trgu fiksnih in tudi mobilnih storitev. • Število fiksnih širokopasovnih priključkov v Sloveniji smo ohranili na enaki ravni kot ob koncu lanskega leta, tržni delež pa je nižji za 0,7 odstotne točke (podatek za tretje četrtletje 2018). • Število IPTV-priključkov smo povečali za 4,4 % (podatek za tretje četrtletje 2018), tržni delež pa je nižji za 0,1 odstotne točke (podatek za tretje četrtletje 2018). • IPKO je na Kosovu ohranil vodilni, 44,4-odstotni tržni delež fiksnih širokopasovnih priključkov (podatek za tretje četrtletje 2018) in tako ostaja vodilni ponudnik fiksnih storitev.
Novi viri prihodkov • Razvoj novih storitev in širitev ponudbe na nova področja, ki bodo prinašala nove vire prihodkov (elektrika, e-oskrba itd.). • Zagotavljanje najsodobnejših rešitev in IKT-storitev. • Projekti z IKT-rešitvami in infrastrukturo. • Zagotavljanje najsodobnejših IT-rešitev in storitev.	• V Sloveniji smo prihodke od prodaje IT-rešitev in storitev v letu 2018 povečali za 47 %. • Pilotni projekt zdravljenja na daljavo – EkoSmart ima že v več zdravstvenih ustanovah po Sloveniji paciente, ki so vključeni v enega izmed štirih programov telemedicinske obravnave pacientov (KOPB, astma, srčno popuščanje, hipertenzija, diabetes 2). • E-oskrbi s projektom Varni in povezani na domu se je pridružilo več deset slovenskih občin, ki svojim občanom subvencionirajo storitev. • Razvili smo NEO, platformo za pametno življenje, s katero smo uporabnikom med prvimi na svetu omogočili, da lahko vsebine, dostopne prek televizije in drugih zaslonov, ter naprave pametnega doma upravljajo z glasom, in to v slovenskem jeziku in na enem mestu. • Izvedli smo vzpostavitev in prvo fazo pilotskega projekta za uvedbo scenarijev interneta stvari za pametna mesta (občina Novo mesto). Pripravljena je rešitev za učinkovito postavitev osnovnih pogojev za začetek uvajanja storitev pametnega mesta s centralno točko, kjer so v eni infrastrukturni enoti združena komunikacijska oprema, senzorji za okoljske kazalnike in upravljanje parkirišč, interaktivni portal za komunikacijo z obiskovalci ter polnilnica za električna vozila. • Vzpostavili smo Operativni center za kibernetsko varnost, s katerim bomo v prihodnjih letih postali eden ključnih nosilcev kibernetske varnosti v Sloveniji. V letu 2018 smo pridobili prve naročnike. • Vzpostavljena je storitev videoidentifikacije posameznikov ter kreiranja digitalne identitete in oddaljenega sklepanja pogodb, kar je prvi korak v popolno digitalizacijo poslovanja poslovnih uporabnikov. • Uvedli smo storitev SD-WAN, ki je namenjena povezovanju oddaljenih lokacij naročnika v enovito zasebno omrežje.
Poenostavitev procesov in IT-infrastrukture • Preoblikovanje v vitko in okretno podjetje z optimizacijo poslovnih procesov in IT-infrastrukture.	• S prenovo BSS-sistemov (Business Support Systems) smo zagotovili višjo raven prilagodljivosti spremembam, izboljšali operativno učinkovitost (avtomatizacija procesov dobave storitev, poenostavitev procesov in produktnega portfelja) in hkrati omogočili podporo novim poslovnim priložnostim na trgu IKT-storitev. • S prenovo E-trgovine smo poenostavili spletni nakup.
Kadrovsko prestrukturiranje • Optimiziranje kadrovske strukture in stroškov dela. • Razvoj kompetenc zaposlenih.	• Število zaposlenih v skupini se je zmanjšalo za 4 %, v Telekomu Slovenije za 6 %. • Stroški dela so bili v skupini nižji za 5 %. • 8,9 % zaposlenih v Telekomu Slovenije je prepoznanih kot ključnih in perspektivnih z razvojnim potencialom. • Delež zaposlenih, vključenih v izobraževanje in usposabljanje, je v skupini dosegel 93,1 % ter se je v letu 2018 povečal za 2 odstotni točki, v Telekomu Slovenije pa za 1 odstotno točko. Vsak zaposleni v skupini se je povprečno izobraževal 26,3 ure, v Telekomu Slovenije pa 36,1.
Kakovost in družbena odgovornost • Kakovost zagotavljamo z nenehnim razvojem ter celovito ponudbo najsodobnejših storitev in rešitev. • Vzdrževanje in nadgrajevanje sistemov kakovostnega vodenja. • Sledenje usmeritvam trajnostnega razvoja in odgovornega upravljanja ekonomskih, družbenih in okoljskih vplivov delovanja.	• S sistemom informacijske varnosti in neprekinjenega poslovanja (SVVI/SUNP) skrbimo za neprekinjeno in varno delovanje IKT-sistemov kot primerjalno prednost naše ponudbe – interno in tudi predvsem pri uporabnikih. • Prestali smo vse recertifikacijske in redne presoje skladnosti z zahtevami standardov SIST EN ISO/IEC, in sicer v matični in tudi v odvisnih družbah. S standardom ISO 50001 in energetskim menedžmentom zagotavljamo precejšnje prihranke na energetsko-okoljskem področju. • Kot sponzor ali donator že vrsto let podpiramo humanitarne organizacije, kot sta ZPM Ljubljana Moste-Polje in RKS – Debeli Rtič, projekte za mlade (npr. Bralna značka in Vesela šola), kulturne ustanove in dogodke (npr. Liffe, Lutkovno gledališče Ljubljana in SNG Maribor) ter številne športne zveze, športnike in prek humanitarnih organizacij pomoči potrebne posameznike. Skupno smo za družbeno odgovorno delovanje namenili 2,8 milijona evrov ali 0,4 % poslovnih prihodkov Skupine Telekom Slovenije.

IZPOLNITEV POSLOVNIH PRIČAKOVANJ SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE ZA LETO 2018*

	Načrtovano 2018	Doseženo 2018
Poslovni prihodki	755,3 mio evrov	730,7 mio evrov
EBITDA	209,8 mio evrov	186,0 mio evrov
Čisti poslovni izid	40,9 mio evrov	33,8 mio evrov
Investicije	158,0 mio evrov	133,9 mio evrov

*Ker je bil plan narejen po MSRP 18, je tudi izpolnitev poslovnih pričakovanj prikazana po MSRP 18. Več v računovodskem poročilu v točki 3.2.2 Pojasnila k uskupinjenim računovodskim izkazom.

1.8.3 STRATEŠKI POSLOVNI NAČRT SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE ZA OBDOBJE 2019–2023[9]

Ključne strateške usmeritve Skupine Telekom Slovenije smo opredelili v Strateškem poslovnem načrtu za obdobje 2016–2020 in temeljijo na strategiji transformacije. Strategijo vsako leto nadgradimo za naslednje petletno obdobje, tako da smo v letu 2018 sprejeli strategijo in plan za leto 2019 s projekcijo za obdobje 2020–2023. V temeljnem korporativnem dokumentu so skozi poslanstvo, vizijo, vrednote, cilje in strategijo opredeljeni prihodnji razvoj skupine in strateške usmeritve, ki sledijo ciljem deklaracije OZN o trajnostnem razvoju (Agenda 2030 za trajnostni razvoj).

Telekom Slovenije zastavljeno strategijo od leta 2016 uresničuje v treh korakih, ki pomenijo preskok v delovanju. V prvem obdobju smo bili osredotočeni na inoviranje osnovne dejavnosti, v drugem se intenzivneje osredotočamo na digitalizacijo, v tretjem pa se bomo osredotočali na ustvarjanje vrednosti iz prvih dveh obdobij.

Koraki in vsebinski stebri uresničevanja strategije

PRESEGAMO pričakovanja uporabnikov	RAZVIJAMO se v vodilno digitalno podjetje	ŠIRIMO se na nova področja	PREOBLIKUJEMO se v vitkega in okretnega operaterja
NAJPOMEMBNEJŠE MERILO SO NAŠI UPORABNIKI. Naše najpomembnejše vodilo je zagotavljanje zadovoljstva uporabnikov naših storitev.	POVEZUJEMO BREZ OMEJITEV. Zagotavljamo vrhunsko uporabniško izkušnjo ne glede na tehnologijo.	POSTAJAMO CELOVIT PARTNER SVOJIM UPORABNIKOM. Krepimo svojo osnovno dejavnost, hkrati pa vstopamo na nova področja, ki so pomembna našim uporabnikom.	KLJUČNA PREDNOST SO NAŠI ZAPOSLENI. Skrbimo za nenehni razvoj zaposlenih in krepitev njihovih kompetenc, kar nam omogoča še hitrejše prilagajanje spremembam na trgu.
V TEM, KAR DELAMO, SMO NAJBOLJŠI. Zaposleni smo zavezani k odličnosti na vseh nivojih poslovanja.	DIGITALIZIRAMO KONTAKTNE TOČKE Z UPORABNIKI. Z digitalizacijo omogočamo enostavno, udobno in prijazno uporabniško izkušnjo.	ZA DOM IN PROSTI ČAS. Imamo najboljšo ponudno za dom in prosti čas. Poleg zabavnih vsebin razvijamo tudi napredne storitve za pametni dom.	POENOSTAVLJAMO IN AVTOMATIZIRAMO. Optimiziramo procese, s čimer postajamo dinamični in bolj prilagodljivi.
PRVA IZBIRA UPORABNIKOV. Smo zaželeni partner in izbrani sopotnik uporabnikov. Dolgoročni učinki so pomembnejši od kratkoročnih finančnih učinkov.	SMER JE DIGITALNA. Digitalizacija je del našega vsakdana. Je naš način razmišljanja in delovanja.	SMO ZAŽELEN POSLOVNI PARTNER. Skupaj s svojimi partnerji nenehno razvijamo nove rešitve, s katerimi ustvarjamo dodano vrednost za uporabnike naših storitev.	IMAMO UČINKOVITO INFRASTRUKTURO. Na vseh nivojih naše infrastrukture zagotavljamo najučinkovitejše poslovne modele.

KLJUČNE STRATEŠKE SMERNICE SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE V OBDOBJU 2019–2023

1. Ohranjanje tržnega položaja na trgu mobilnih storitev in povečevanje tržnega deleža fiksnih storitev
Ohranjanje tržnega položaja na mobilnih storitvah ter rast števila fiksnih širokopasovnih in TV-priključkov bomo dosegali s ponudbo celovitih storitev za pametno življenje, z razvojem edinstvene in uporabniku prilagojene uporabniške izkušnje, ki bo temeljila na preprosti uporabniški izkušnji in vrhunskem omrežju, navdihujočih storitvah, prebojnih rešitvah in skrbnem ravnanju z uporabniki.

2. Novi viri prihodkov
Krepili bomo osnovno dejavnost, hkrati pa s širitvijo tudi na druga področja, ki so uporabnikom pomembna, povečevali svoj delež v proračunu družin in podjetij ter krepili pripadnost uporabnikov.

9 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3

3. Ohranjanje vrhunskega omrežja
Z načrtnim vlaganjem v zanesljivo, varno in kakovostno tehnologijo bomo ohranili svoj položaj vodilnega ponudnika v segmentu najnaprednejših tehnologij in omrežij naslednjih generacij ter komunikacijskih, varnostnih, informacijskih, multimedijskih in oglaševalskih storitev.

4. Konsolidacija na posameznih trgih
Izvajamo aktivnosti konsolidacije, kjer je to skladno z zastavljenimi strateškimi cilji. V strategiji za obdobje 2019–2023 je predvidena možnost nadaljnje konsolidacije, in sicer bodisi prek širitve bodisi prek dezinvestiranja na trgih, kjer poslujemo.

5. Poenostavitev procesov, produktov in platform
V Skupini Telekom Slovenije nadaljujemo optimizacijo poslovnih procesov ter preoblikovanje produktov, ponudbe in informacijskih sistemov z namenom krepitve sposobnosti dinamičnega prilagajanja zahtevam uporabnikov z razumljivimi in za uporabo preprostimi rešitvami.

6. Optimalna kadrovska struktura
Aktivnosti na področju izvedbe ciljev strateškega poslovnega načrta so mogoče le z zagotavljanjem optimalnega števila zaposlenih glede na potrebe delovnih procesov posameznih družb v skupini ter z zagotavljanjem razvoja njihovih kompetenc.

7. Finančna stabilnost
Telekom Slovenije bo izvajal aktivnosti, ki bodo omogočale učinkovito uravnavanje likvidnosti in visoko stopnjo finančne varnosti. Zagotovili bomo dolgoročno optimalne stopnje zadolženosti, pri katerih je vrednost podjetja največja.

8. Kakovost
Kakovost je in bo ostala primerjalna prednost naših storitev. Uporabnikom bomo še naprej zagotavljali najsodobnejše in najkakovostnejše IKT-rešitve in druge storitve. Ključna orodja pri zagotavljanju konsistentnosti kakovosti so vzdrževani sistemi kakovostnega vodenja, preverjeni modeli odličnosti poslovanja in konsistentno izvajanje iniciative odličnosti uporabniške izkušnje.

9. Družbena odgovornost
Dejavno prepoznavamo priložnosti, v katerih lahko s svojim znanjem, finančnimi sredstvi in drugimi viri prispevamo k razvoju družbenega in gospodarskega okolja, v katerem delujemo. Kot vodilni nacionalni operater ter v razvoj in prihodnost usmerjeno podjetje se zavedamo družbene odgovornosti. Zato so v naše poslovanje, izdelke, storitve in vsebine vgrajena načela trajnostnega razvoja, odgovorno pa upravljamo tudi ekonomske, družbene in okoljske vplive svojega delovanja.

KLJUČNI CILJI SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE ZA LETO 2019[10]

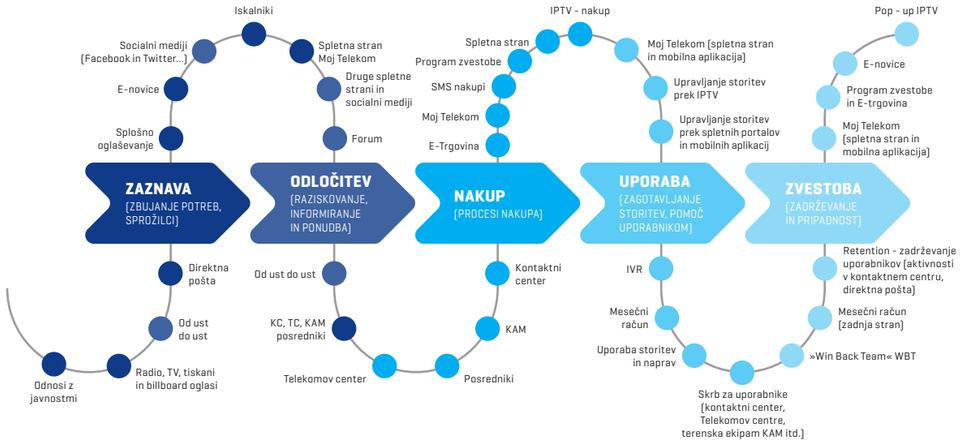
10 V skladu z MSRP 15 in MSRP 16.

1.8.4 POMEMBNEJŠI PROJEKTI

ODLIČNOST UPORABNIŠKE IZKUŠNJE

S projektom zagotavljanja odličnosti uporabniške izkušnje postavljamo nove, višje standarde odličnosti. Uporabnikom se želimo še dodatno približati s ciljem, da bi se pri nas počutili varno, hkrati pa jih želimo s storitvami navduševati. V letu 2018 smo zaključili prvo fazo izvajanja aktivnosti, v kateri smo opredelili glavne stične točke, na katerih uporabniki stopajo v stik z nami, in pridobili konkretne odzive uporabnikov. Na podlagi njihovih izkušenj smo začeli naslednjo fazo projekta, v kateri se osredotočamo na optimizacijo in standardizacijo aktivnosti na glavnih stičnih točkah z uporabniki.

DIGITALNE STIČNE TOČKE

FIZIČNE STIČNE TOČKE

NEO, PLATFORMA ZA PAMETNO ŽIVLJENJE

V decembru smo predstavili novo **platformo za pametno življenje NEO**. Del platforme je prenovljena IP-televizija, ki uporabniku omogoča številne neomejene možnosti spremljanja televizije, kot so glasovno upravljanje v slovenskem jeziku, NEO vsebine (vsebine 4K, Otroški park itd.), bistveno skrajšan čas iskanja vsebin. NEO ni samo televizija, saj na enem mestu ponuja dostop do zabave (igre) in nakupov. Omogoča povezljivost z zunanjimi napravami in s tem funkcionalnost pametnega doma. NEO je rezultat razvoja in znanja strokovnjakov Telekoma Slovenije, ki se bo v prihodnje še razvijala in dodajala nove rešitve. Platforma predstavlja primerjalno prednost naših storitev na slovenskem trgu in priložnost za pridobivanje novih naročnikov.

PAMETNA INFRASTRUKTURA[11]

V Telekomu Slovenije smo nadaljevali intenzivno nadgradnjo in širitev optičnega dostopovnega omrežja. Tako postavljamo infrastrukturne temelje za prihodnje telekomunikacijske dejavnosti, saj se panoga intenzivno spreminja. V letu 2018 smo možnost priklopa na optično infrastrukturo omogočili 27.782 dodatnim slovenskim gospodinjstvom, skupno pa priklop na optično omrežje omogočamo že več kot 282.000 gospodinjstvom. S tem uporabnikom omogočamo visoke hitrosti dostopa do interneta in vrhunsko uporabniško izkušnjo širokopasovnih vsebin.

Aktivno se pripravljamo na uvedbo **tehnologije 5G**, katere glavna značilnost bo podpora najrazličnejšim komunikacijskim napravam in storitvam, kar pomeni vse od klasične komunikacije, ki jo poznamo, do časovno in varnostno kritičnih komunikacij ter velikega števila razpršenih senzorjev (internet stvari). Kot edini slovenski operater sodelujemo v več evropskih raziskovalnih projektih, katerih rezultate smo predstavili v letu 2018. Tako smo že zaključili ali še sodelujemo v projektih CHARISMA, iCIRRUS, NEXES, I_HeERO, 5G Varnost. Več o tem v poglavju 2.8.1. Raziskave in razvoj storitev.

NOVI VIRI PRIHODKOV

Med naše ključne strateške usmeritve spada tudi razvoj novih storitev izven osnovne telekomunikacijske dejavnosti. Te storitve so oziroma bodo v prihodnje pomembne za naše naročnike, hkrati pa bomo tako ustvarjali nove vire prihodkov.

Nadaljevali smo uvajanje dodatnih **naprednih finančnih storitev**, ki z inovativnimi prijemi povezujejo finančni in telekomunikacijski sektor. S storitvijo Moneta, ki omogoča priročno in varno brezgotovinsko plačevanje z mobitelom, smo na trgu že od leta 2001, razvijamo pa tudi novi ekosistem pametne denarnice, ki bo povezoval hitra plačila z mobilnimi napravami, napredne POS-naprave, ponudnike storitev in široko bazo uporabnikov. Končnim uporabnikom bomo ponudili celovit sistem, v okviru katerega bodo lahko poleg mobilnega plačevanja opravljali tudi druge mobilne transakcije. Ena izmed večjih implementacij platforme bo zajemala povezane enotne kartice občanov za plačevanje in identifikacijo pametnih storitev v občinah po Sloveniji.

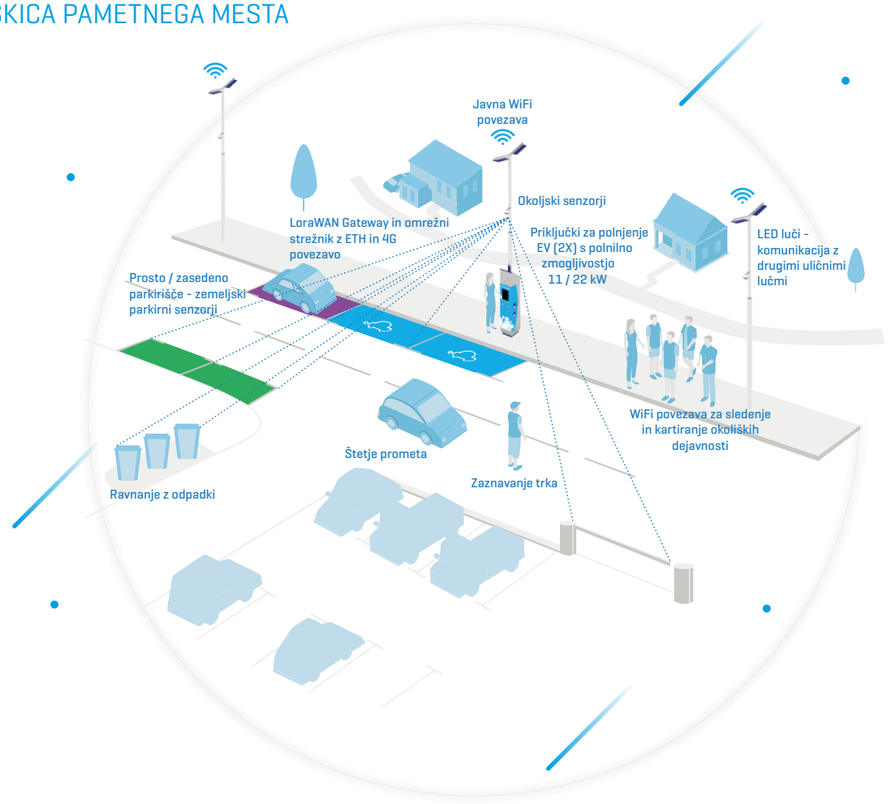
V okviru razvoja **pametnih mest** sodelujemo z več občinami, v katerih vzpostavljamo sistem

pametnega parkiranja, spremljanja okoljskih parametrov in enotnega plačevanja storitev. V letu 2018 smo izvedli prvo fazo uvedbe ključnih scenarijev iz nabora rešitev za pametna mesta v občini Novo mesto. Pripravili smo tudi rešitev za učinkovito postavitev osnovnih pogojev za začetek uvajanja storitev pametnega mesta s centralno točko, v kateri so v eni infrastrukturni enoti združeni komunikacijska oprema, senzorji za okoljske kazalnike in upravljanje parkirišč, interaktivni portal za komunikacijo z javnostmi in polnilnica za električna vozila.

11 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3

SKICA PAMETNEGA MESTA

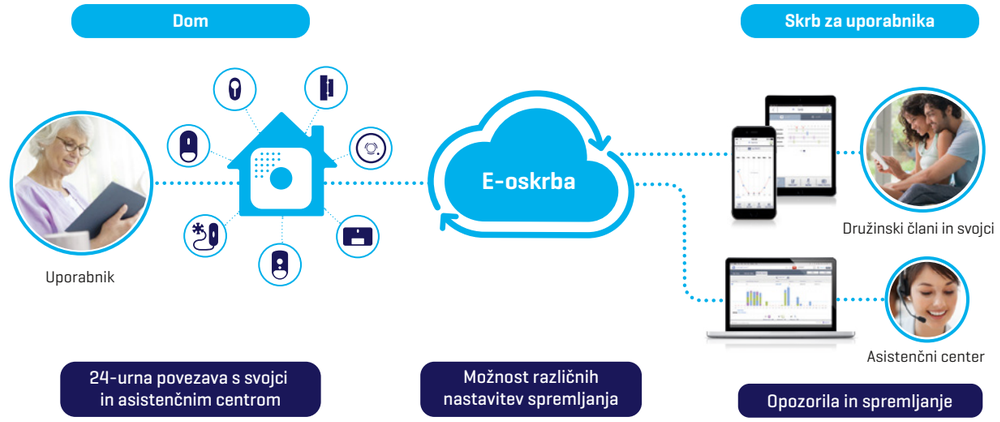
Zavarovalništvo je ena od novih storitev, ki jo uspešno tržimo. Produkt smo v letu 2018 nadgradili z višjimi limiti in dodanimi kritji ter ponudili jamstvo tudi v primeru izginotja mobitela kot posledice žeparjenja, s čimer je postal za uporabnike še privlačnejši. Za zavarovanje se ob nakupu mobitela odloči vsak tretji naročnik.

Na področju **E-zdravja** smo v okviru pametne specializacije začeli izvajati pilotni projekt EkoSmart. Poleg Telekoma Slovenije, ki je razvil in vzpostavil tehnološko infrastrukturo (telemedicinsko platformo in drugo IKT-podporo), v projektu sodelujejo še Zdravstveni dom Trebnje, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Klinika Golnik, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Medicinska fakulteta. Zdravstvene ustanove izvajajo klinične študije telemedicinske obravnave pacientov s kroničnimi boleznimi (KOPB, astma, srčno popuščanje, hipertenzija, diabetes 2).

Nadgradili smo **E-oskrbo**, ki starejšim omogoča daljše samostojno in varno bivanje na domu. V projekt Varni in povezani na domu, v okviru katerega Telekom Slovenije in občine, ki k projektu pristopijo, omogočajo sofinanciranje oziroma subvencioniranje E-oskrbe svojim občanom, je vključenih nekaj deset občin. Ob tem sodelujemo pri vzpostavljanju zakonodaje in obračunskih modelov, ki bodo omogočili izvajanje telemedicinske oskrbe v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja in samoplačniških storitev.

KAKO DELUJE E-OSKRBA?

PROJEKT UVEDBE IN VZDRŽEVANJA SISTEMA ZA ELEKTRONSKO CESTNINJENJE

Septembra 2016 je Telekom Slovenije v konzorciju s partnerjem Q-Free ASA z Družbo za avtoceste Republike Slovenije (DARS) podpisal pogodbo o vzpostavitvi in delovanju večsteznega elektronskega cestninskega sistema v prostem prometnem toku na avtocestah in hitrih cestah. Skupna vrednost pogodbenih del je znašala 90,6 milijona evrov (brez DDV) ter je vključevala vzpostavitev sistema elektronskega cestninjenja za tovorna vozila in zagotavljanje tehničnega delovanja vzpostavljenega sistema v obdobju desetih let.

Po izvedbi dvomesečnega poskusnega obratovanja je s 1. aprilom 2018 sistem začel delovati v polni produkcijski uporabi, tako da je od tega dne v Sloveniji uveden elektronski sistem cestninjenja za tovorna vozila, težja od treh ton in pol.

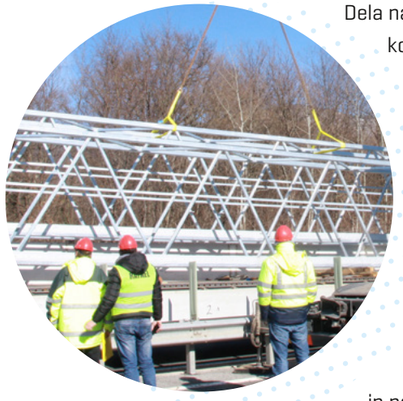
V okviru projekta smo postavili dva medsebojno povezana podatkovna centra, ki sta osrčje sistema. Tako postavljena infrastruktura zagotavlja visokozmogljivo in razpoložljivo okolje, v katerem se izvajajo storitve in procesi elektronskega cestninjenja. Vse komponente so podvojene v načinu z visoko razpoložljivostjo, tako da omogočajo neprekinjeno poslovanje tudi ob morebitnih napakah. Za nadzor opreme in delovanja je vzpostavljenih več nadzornih sistemov, ki se povezujejo v centralno točko v nadzorno-operativnem centru.

Ob tem smo zaradi pomoči uporabnikom vzpostavili tudi sodoben klicni center, aplikativna raven sistema pa se izvaja na virtualni platformi in v porazdeljenem diskovnem polju, kjer so na strežnikih postavljeni informacijski sistemi za upravljanje uporabnikov, storitev ter sistemov za prodajo in zaračunavanje storitev. Sistem povezuje tudi cestninske uporabniške točke za prodajo naprav DarsGo, spletni portal za registracijo uporabnikov, avtocestne nadzorne portale in mobilne nadzorne enote. Vzpostavljeni so bili procesi upravljanja storitev in procesi za upravljanje sprememb.

V sklopu centralnih sistemov smo poskrbeli za komunikacijsko in strežniško infrastrukturo, infrastrukturo klicnega centra in aplikacijske sisteme za prodajo na uporabniških točkah. Ob tem smo zagotovili še uporabniški spletni portal, sistem CRM, dokumentni sistem, sistem za zaračunavanje, sistem za cestninski nadzor, vključno z zalednim in mobilnim nadzorom, sisteme za nadzor in upravljanje delovanja, sisteme in procese neprekinjenega delovanja in informacijske varnosti ter integracijo z obstoječim poslovno-informacijskim sistemom naročnika.

Vzpostavitev sistema elektronskega cestninjenja je bil tako z organizacijskega, logističnega kot tudi človeškega vidika izredno velik projekt. V projektu je v letu in pol sodelovalo več kot 200 sodelavcev Telekoma Slovenije in okoli 100 sodelavcev družbe GVO, ki je bila odgovorna za izvedbo gradbenih del.

Dela na terenu so bila obsežna: od izdelave in nameščanja kovinskih konstrukcij do izgradnje nizkonapetostnega in optičnega omrežja ter montažnih del na portalih. Skupno smo za pokrivanje slovenskega avtocestnega križa postavili 15 nadzornih in 113 cestninskih portalov. To pomeni, da je bilo potrebno na 128 lokacijah na dogovorjeno točko pripeljati elektriko in optično povezavo, nato pa vse skupaj vgraditi v kovinsko konstrukcijo, ki je postavljena čez vse avtocestne pasove. Poleg tega smo skupno izkopali okoli 26 kilometrov jarkov za nizkonapetostno omrežje in 13 kilometrov izkopov za optično omrežje, vgradili smo 35 kilometrov elektroenergetskih kablov, zvarili, pocinkali, transportirali in namestili okoli 1.000 ton jeklenih konstrukcij ter programsko nastavili in namestili okoli 600 anten.

Z dnem prehoda sistema v polno uporabo smo začeli izvajati storitve vzdrževanja, nadzora in upravljanja sistema, ki so potrebne za neprekinjeno, varno in zanesljivo delovanje.

1.9 VKLJUČEVANJE IN SODELOVANJE DELEŽNIKOV[12]

V Telekomu Slovenije si prizadevamo za vključevalen in dolgoročen odnos z deležniki. Medsebojne vplive in njihove interese prepoznavamo na podlagi neposrednih in posrednih odnosov (raziskave, analize podatkov, statistike itd.). Skupine deležnikov in strategijo komuniciranja z njimi smo opredelili v Politiki upravljanja Telekoma Slovenije.

Zaradi razumevanja njihovih najpomembnejših interesov in potreb smo v letu 2018 že drugo leto zapored opravili analizo deležnikov, ki je potekala v obliki spletne ankete na korporativni spletni strani www.telekom.si. Na podlagi prejetih odgovorov smo dopolnili pregled deležnikov in vsebine letnega poročila. Več o tem v poglavju 2.10. Vsebinsko kazalo po standardu poročanja GRI.

12 GRI GS 102-40, 102-42, 102-43, 102-44

PREGLED DELEŽNIKOV TELEKOMA SLOVENIJE IN NJIHOVEGA VKLJUČEVANJA

Deležniki	Kaj je zanje najpomembnejše?	Pogostost stikov	Kako jih vključujemo?	Aktivnosti
Delničarji, analitiki in druge finančne javnosti	• Relevantne, aktualne in pravočasne informacije o poslovanju in delnici TLSG; • poslovanje, ki omogoča izplačilo dividend; • učinkovito korporativno upravljanje; • dolgoročna vrednost naložbe.	• Redno ob vprašanjih na kontaktnih naslovih ir@telekom.si, skupscina@telekom.si, dividenda@telekom.si; • četrtletno ob objavi poročil o poslovanju in izdaji elektronske publikacije TLSG novice; • enkrat letno ob objavi letnega poročila; • na skupščinah delničarjev; • občasno na investicijskih konferencah.	• Spletno središče za vlagatelje; • publikacija za delničarje; • udeležba na investicijskih konferencah doma in v tujini; • udeležba na srečanjih v lastni organizaciji ali organizaciji drugih institucij; • po e-pošti (ir@telekom.si, skupscina@telekom.si in dividenda@telekom.si); • objavljanje poslovnih informacij na sistemu Ljubljanske borze vrednostnih papirjev, SEOnet.	• Obstoječe in potencialne delničarje smo o poslovanju Skupine Telekom Slovenije obveščali redno, proaktivno in celovito. • Delničarjem smo v juliju 2018 izplačali bruto dividende v višini 14,30 evra na delnico.
Uporabniki	• Vrhunska kakovost omrežja in razvoj storitev, skladnih z njihovimi potrebami in pričakovanji; • najboljše razmerje med kakovostjo in ceno storitev; • najsodobnejše in inovativne storitve; • zanesljiva, stabilna, varna in široko razširjena omrežja; • preprosto in hitro komuniciranje z nami; • hitra odprava napak.	• Redno v stikih – Telekomovi centri, kontaktni center 24/7, možnost komunikacije tudi prek info@telekom.si in družbenih omrežij; • dvakrat letno z migracijskimi analizami za fiksni in mobilni segment; • dvakrat letno z raziskavami po načelu skrivnostnih nakupov; • z letnimi raziskavami zadovoljstva uporabnikov; • redno s statistiko ogledov spletnih strani; • redno merjenje NPS (Net Promoter Score) na stičnih točkah.	• Osebni stiki s strokovnimi sodelavci; • spletne storitve za uporabnike; • oglaševanje in komunikacija ponudbe, storitev in novosti, ki so za uporabnike relevantne, v medijih širokega dosega in prek družbenih omrežij; • redno obveščanje o ponudbi, storitvah in novostih v medijih širokega dosega ter komuniciranje prek drugih kanalov (računi, neposredna pošta, katalogi, sejmi, družbena omrežja, promocije na dogodkih, posebni dogodki ipd.); • komuniciranje na družbenih omrežjih; • možnost izbire povratnega klica v primeru daljših čakalnih časov v kontaktnem centru.	• Uporabnikom smo osebno v Telekomovih centrih in pri pooblaščenih prodajalcih po vsej Sloveniji z oglasi in drugimi komunikacijskimi aktivnostmi predstavljali nove storitve, ponudbo in druge zanje pomembne vsebine. • Širili smo razpoložljivost in povečali stabilnost omrežja LTE/4G in LTE-A/4G+, s katerim pokrivamo že 67 % prebivalstva Slovenije. Na novo smo zgradili 27.782 priključkov za širokopasovni optični dostop do interneta. • Ohranili smo visoko zadovoljstvo uporabnikov fiksnih in tudi mobilnih storitev. • V kontaktnih centrih smo prejeli 878.986 klicev na številki splošnih in prodajnih informacij ter 741.000 klicev na številki za tehnično pomoč. Opravili smo 43.720 uspešnih odhodnih kampanjskih klicev. Prek elektronskega naslova info@telekom.si smo odgovorili na 108.260 sporočil uporabnikov.
Zaposleni	• Možnosti razvoja kariere; • pridobivanje dodatnih znanj; • strokovno in učinkovito vodenje; • informacije o poslovanju in strateških načrtih družbe ter tekočem dogajanju v podjetju in njegovih aktivnostih.	• Redne informacije o poslovanju družbe in dogajanju v podjetju na internih portalih; • redni stiki prek sveta delavcev in sindikatov z vodstvom; • dvakrat letno z ocenjevalno-razvojnimi pogovori; • enkrat na dve leti z meritvami organizacijske vitalnosti in organizacijske kulture.	• Seznanjanje zaposlenih s poslovnimi dogodki v Telekomu Slovenije in skupini po uveljavljenih kanalih (intranet, eZasloni, oglasne deske, e-pošta, sistem kolegijev itd.); • spodbujanje inovativnosti v okviru programa Brihta; • sodelovanje s svetom delavcev in sindikati. • aktivnosti za varovanje zdravja zaposlenih v okviru portala Modro jabolko in Živjo, stres ter vključevanja prek športnega društva TSsport; • merjenje organizacijske vitalnosti, merjenje organizacijske kulture, ocenjevalno-razvojni pogovori.	• Ustvarjali smo kulturo medsebojnega zaupanja, spoštovanja, nenehnega učenja ter učinkovitega in odgovornega dela. • 93,1 % zaposlenih v skupini je bilo v letu 2018 vključenih v izobraževanja in usposabljanja, kar je skoraj 2 odstotni točki več kot leto prej. • Pogodbo za pridobitev višje stopnje izobrazbe je imelo v letu 2018 podpisano 44 zaposlenih v skupini, kar je za 12 več kot v letu 2017. Ponovno smo uvedli kadrovske štipendije. V Telekomu Slovenije smo za šolsko leto 2018/2019 podelili sedem kadrovskih štipendij. • Izvajali smo dialog s socialnimi partnerji (informiranje, skupna posvetovanja, dajanje soglasij). Svet delavcev se je v letu 2018 sestal na 15 rednih in 6 korespondenčnih sejah, na katerih je uprava člane sveta delavcev seznanjala s tekočimi aktivnostmi v družbi.

Deležniki	Kaj je zanje najpomembnejše?	Pogostost stikov	Kako jih vključujemo?	Aktivnosti
Dobavitelji in preostali poslovni partnerji[13]	• Spoštovanje poslovnih dogovorov; • dosledno poravnavanje dogovorjenih obveznosti; • dolgoročno sodelovanje; • jasna merila za izbor dobaviteljev; • odzivnost in odnos naročnika; • spremljanje kakovosti poslovanja; • plačilni pogoji; • upoštevanje pomena kakovosti dobavljenih storitev; • komuniciranje v več jezikih.	• Enkrat letno z anketo; • sodelovanje v okviru izvedbe nabavnih postopkov.	• Spoštovanje Pravilnika o nabavi blaga in storitev v družbi Telekom Slovenije ter drugih internih aktov; • decembra 2018 je uprava sprejela tudi Kodeks ravnanja za dobavitelje Skupine Telekom Slovenije; • vzpostavljanje dolgoročnih odnosov z dobavitelji.	• Obveznosti smo poravnavali v dogovorjenih plačilnih rokih, v primeru presežnih likvidnih sredstev pa tudi predčasno. • Veliko pozornosti smo namenjali učinkovitemu reševanju sprotnih izzivov. • Glede na oceno vsakega dobavitelja opredelimo strategijo razvoja, možnosti dodatnega sodelovanja ali ukrepe za zmanjšanje/odpravo tveganj. • Transparentno in enakopravno obravnavanje potencialnih dobaviteljev zagotavljamo s standardiziranim nabavnim postopkom, po katerem so merila za izbor jasna.
Regulatorji in državni organi	• Skladnost poslovanja s predpisi in spoštovanje odločitev regulatorja; • zagotavljanje kakovostnega dostopa do telekomunikacijskih storitev.	• Občasni stiki ob spremembah zakonodaje; • redni stiki ob postopkih inšpekcijskega nadzora, povezanih z naloženimi obveznostmi AKOS-a na reguliranih upoštevnih trgih.	• Strokovno odzivanje na odločitve regulatorjev; • sodelovanje pri pripravi zakonodaje s strokovnimi pripombami.	• V vseh fazah poslovnega procesa in delovanja smo dosledno upoštevali veljavno zakonodajo, regulatorne ukrepe, predpise in dobro prakso (npr. odprava gostovanja v EU). • Odzvali smo se s pripravo pripomb na objavljene analize upoštevnih trgov.
Lokalna in širša skupnost	• Sponzorsko in donatorsko sodelovanje pri podpori športu, kulturi, znanosti in humanitarnosti; • dostopnost fiksnih in mobilnih storitev; • omejevanje vplivov na okolje; • odgovorna širitev infrastrukture (fiksno in mobilno omrežje).	• Redno ob podpisu donatorske ali sponzorske pogodbe; • redno sodelovanje v okviru humanitarnih in drugih aktivnostih; • redni stiki z lokalnimi skupnostmi ob nadgradnjah in gradnjah omrežja.	• Podpora športnim, kulturnim, izobraževalnim ter humanitarnim organizacijam in projektom; • izbor projektov s poudarkom na družbeni odgovornosti in spremljanju njihovih učinkov; • ocena okoljskih vplivov je vsebinski vidik vseh razvojnih aktivnosti.	• Sponzorstva in donacije smo namenili zelo širokim skupinam na nacionalni in regionalni ravni, v letu 2018 smo v Skupini Telekom Slovenije zanje namenili 2,8 milijona evrov. • Razširili smo dostopnost mobilnih in fiksnih storitev: v Sloveniji z omrežjem LTE/4G pokrivamo že 98 % prebivalstva, s tehnologijo LTE-A/4G+ pa že 67 %. Zgradili smo dodatnih 27.782 priključkov za širokopasovni optični dostop do interneta, skupno omogočamo priklop na optično omrežje 282.000 uporabnikom. Na Kosovu z omrežjem LTE/4G pokrivamo 87,8 % prebivalstva. • Zaradi širitve omrežja LTE/4G smo opravili dodatne meritve elektromagnetnega sevanja in zagotovili, da te ne presegajo zakonsko dovoljenih meja. V letu 2018 smo v Sloveniji opravili 264 meritev. Rezultati meritev EMS so javno dostopni lokalnim skupnostim. • Telekom Slovenije in Samsung sta s posebno ponudbo prodaje določenega modela mobitela del sredstev namenila Slovenskemu združenju za boj proti raku dojk Europa Donna. Z brezplačno aplikacijo Breast Test javnost ozaveščamo o pomembnosti preventive in rednega samopregledovanja dojk.
Mediji	• Redne in aktualne informacije o poslovanju Skupine Telekom Slovenije; • redno komuniciranje o aktualnih aktivnostih Skupine Telekom Slovenije ter novostih na področju razvoja storitev in ponudbe ter tudi tehnološkega razvoja.	• Vsakodnevno z odgovori na novinarska vprašanja, občasno z novinarskimi dogodki in sporočili za javnost; • s polletno in letno medijsko analizo.	• Upravljanje odnosov z mediji (novinarski dogodki, sporočila za medije, odgovori na novinarska vprašanja, redni stiki z novinarji); • komuniciranje korporativnih, storitvenih in produktnih novosti.	• V letu 2018 smo odgovorili na približno 300 novinarskih vprašanj, poslali 30 sporočil za javnost, skupno pa je bilo o podjetju v medijih objavljenih prek 9.000 prispevkov.

13 GRI GS 102-16

KOMUNICIRANJE Z DELEŽNIKI

Z dolgoročnim, konsistentnim in načrtovanim komuniciranjem krepimo sodelovanje in zaupanje svojih deležnikov ter gradimo ugled družbe. Naše ključne usmeritve na področju komuniciranja temeljijo na odprtosti, uravnoteženosti proaktivnega in reaktivnega komuniciranja, na uravnoteženosti komuniciranja na domačem in tujih trgih ter na zagotavljanju točnih, relevantnih in jasnih sporočil.

O komuniciranju s posameznimi skupinami deležnikov poročamo tudi v drugih poglavjih, v katerih celovito obravnavamo odgovornost do zaposlenih, investitorjev, delničarjev, dobaviteljev, poslovnih partnerjev ter lokalne in širše skupnosti.

INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA

Telekom Slovenije in odvisne družbe v Republiki Sloveniji so zavezanci za dostop do informacij javnega značaja v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ). Na spletnih straneh posameznih družb objavljamo osnovne podatke v zvezi z zastopniki, člani poslovodnih organov, organov upravljanja ali člani nadzornih organov, o dogovorjeni višini njihovih prejemkov in njihovih izplačilih ter o donatorskih, sponzorskih, svetovalnih in avtorskih pogodbah. V letu 2018 smo proaktivno objavljali informacije in obravnavali zahteve za dostop do informacij ter opravljali tudi podporne aktivnosti (npr. izobraževanje zaposlenih).

V Telekomu Slovenije imamo dva pooblaščenca za posredovanje informacij javnega značaja, v dvisnih družbah v Sloveniji pa po enega oziroma dva. V Telekomu Slovenije je zaposlenim na voljo interni portal z vsemi potrebnimi informacijami, na elektronskem naslovu ijz@telekom.si pa sprejemamo in odgovarjamo na zahteve za dostop do informacij javnega značaja v elektronski obliki.

KOMUNICIRANJE Z MEDIJI[14]

Pomemben del upravljanja odnosov z javnostmi so odnosi z mediji. V komunikaciji z njimi smo tako proaktivni kot reaktivni, z mediji pa komuniciramo redno skozi vse leto, in sicer tako korporativne kot produktne teme in tehnološke novosti. Pri tem kot komunikacijsko orodje najpogosteje uporabljamo sporočila za medije, priložnostne dogodke, spodbujanje medijskih objav, vzdrževanje rednih stikov z novinarji ter redno in sprotno odgovarjanje na novinarska vprašanja.

V letu 2018 smo največ pozornosti v komunikaciji namenjali komunikaciji poslovnih rezultatov, novostim v ponudbi, tehnološkemu razvoju in razvoju IKT-storitev, zagotavljanju kibernetske varnosti, družbeni odgovornosti ter tudi nadaljnjemu razvoju omrežja in aktivnostim, povezanim z uvajanjem pete mobilne generacije. Skupno je bilo o Telekomu Slovenije in naših storitvah v letu 2018 objavljenih prek 9.000 prispevkov. Odgovorili smo na več kot 300 novinarskih vprašanj.

KOMUNICIRANJE Z REGULATORJI IN DRŽAVNIMI ORGANI[15]

AKOS in sorodni organi v državah, kjer delujejo naše družbe, pomembno vplivajo na naše delovanje, saj je področje telekomunikacij med najbolj reguliranimi gospodarskimi panogami. Pomemben deležnik so tudi pristojna ministrstva in drugi državni organi, ki imajo predvsem zakonodajno vlogo.

V Telekomu Slovenije dosledno upoštevamo veljavne predpise, priporočila in odločitve regulatorjev ter se, kadar je to potrebno, nanje odzivamo s strokovno utemeljenimi argumenti. S strokovnimi predlogi se aktivno vključujemo tudi v pripravo zakonodaje s področja elektronskih komunikacij.

Poleg IKT-panoge se Telekom Slovenije vključuje tudi v druge industrije, ki imajo lastno regulacijo in pravila.

14 GRI GS 102-43, 102-44
15 GRI GS 102-43, 102-44

1.10 O LETNEM POROČILU

NAČELA POROČANJA[16]

Poročanje o poslovanju Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije je skladno z zahtevami Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in nacionalne zakonodaje (ZGD-1J).

Izjava o nefinančnem poslovanju Skupine Telekom Slovenije

Trajnostno obvladovanje naših vplivov na ekonomskem, družbenem in okoljskem področju je del razvojne strategije Skupine Telekom Slovenije in sestavni del našega poslovanja. Napredek na teh področjih oziroma nefinančne informacije v letnih poročilih prikazujemo celostno, in sicer po mednarodnih standardih poročanja GRI (Global Reporting Initiative). Po smernicah GRI poročamo že od leta 2009. Od leta 2016 poročamo po njihovih najnovejših standardih (Global Standards), ob tem pa upoštevamo tudi prejšnje generacije priporočil GRI za IKT- in IT-sektor ter medije. Skladnost z njimi preverjajo tudi zunanji neodvisni preveritelji.

Nefinančne informacije za svoje deležnike vključujemo v vsa poglavja, kar je razvidno iz tekočih sklicev na kazalnike GRI in pregledno kazalo GRI. Vključevanje informacij o nefinančnem poslovanju in raznolikosti organov vodenja in nadzora je tako skladno z zahtevami novele Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1J), sprejete v letu 2017.

PRIPRAVA POROČILA IN OBSEG POROČANJA[17]

Pripravo in izdajo letnega poročila koordinirata Kontroling in Odnosi z javnostmi Telekoma Slovenije. Podatke in informacije zajemamo s strukturiranimi vprašalniki, vsebine pa pripravljajo strokovni sodelavci za posamezna področja iz družb Telekom Slovenije, GVO, TSmedia, Antenna TV SL, Soline, Avtenta, TSinpo, IPKO in Blicnet. Računovodsko poročilo pripravlja Finance in računovodstvo.

O kazalnikih trajnostnega razvoja v letnem poročilu poročamo za predhodno koledarsko leto. Zadnje letno poročilo, to je za leto 2017, je bilo objavljeno 4. aprila 2018. Poročilo je namenjeno predvsem delničarjem in finančnim javnostim, pa tudi uporabnikom, zaposlenim in drugim deležnikom. Poročanje se nanaša na Skupino Telekom Slovenije, pri vsebinah, kjer enotna vodila poročanja še niso uveljavljena za celotno skupino, pa je posebej pojasnjeno, da veljajo za matično družbo Telekom Slovenije oziroma za posamezno družbo v skupini.

Pomembnejših sprememb pri podatkih iz prejšnjih let in mej poročanja ni bilo. Če se spremeni metodologija prikazovanja podatkov, so vsebina spremembe in razlogi zanjo pojasnjeni v opombah.

PREVERITEV NEFINANČNEGA POROČANJA[18]

Razkritja nefinančnih podatkov oziroma poročilo o trajnostnem razvoju predložimo v neodvisno zunanjo preveritev, ki vključuje tudi preveritev poročanja po standardih GRI. Izjava o zunanji preveritvi poročanja o trajnostnem razvoju po standardu GRI GS je v poglavju 2.11 na strani 171.

V letu 2018 smo za pripravo letnega poročila znova izvedli analizo deležnikov ter na njihovi podlagi dopolnili letno poročilo. Več o tem poročamo v poglavju 2.10. Vsebinsko kazalo po standardu poročanja GRI na strani 161.

Svoje trajnostne vplive poskušamo čim bolj približati tudi ciljem trajnostnega razvoja Združenih narodov (Sustainable Development Goals). V letih 2017 in 2018 smo pripravili pregled, kako in na katerih področjih tudi mi pripomoremo k uresničevanju teh ciljev.

16 GRI GS 102-46
17 GRI GS 102-48, 102-49, 102-50, 102-51, 102-52
18 GRI GS 102-56

PREGLED URESNIČEVANJA CILJEV TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

1 ODPRAVA REVŠČINE	9 INDUSTRIJA, INOVACIJE IN INFRASTRUKTURA	3 ZDRAVJE IN DOBRO POČUTJE	7 CENOVNO DOSTOPNA IN ČISTA ENERGIJA	8 DOSTOJNO DELO IN GOSPODARSKA RAST	12 ODGOVORNA PORABA IN PROIZVODNJA
Omogočiti vsem, še posebej revnim in ranljivim osebam, enakovreden dostop do ekonomskih virov, osnovnih storitev, naravnih virov, novih tehnologij in finančnih storitev.	Razvijati kakovostno, vzdržno, zanesljivo infrastrukturo, ki bo podprla gospodarski razvoj, človeško blaginjo, s poudarkom na cenovno ugoden in pravičen dostop.	Doseči univerzalni dostop do zdravstva, kakovostnih zdravstvenih storitev ter varnih, učinkovitih in finančno dostopnih zdravil.	Izboljšati energetsko učinkovitost.	Promovirati vključujočo in vzdržno gospodarsko rast, polno zaposlitev in dostojno delo.	Doseči vzdržni menedžment in učinkovito rabo naravnih virov.
Pospešeno vlagamo v širitev telekomunikacijskih omrežij in tehnologij novih generacij, kot so 4G/LTE in 4G+/LTE ter nadgradnjo najsodobnejšega optičnega omrežja, tako v urbanih središčih kot ruralnih območjih. • Prilagojene storitve in naprave ponujamo ranljivim osebam, kot so starejši in gluhonemi. • Razvijamo finančne in zavarovalniške storitve, ki so dostopne vsem. • Ustanovili smo invalidsko podjetje TSinpo. • Kot sponzor in donator podpiramo humanitarne organizacije, prek njih pa pomagamo tudi pomoči potrebnim posameznikom. Ob tem podpiramo projekte za mlade, kulturne ustanove in dogodke ter športne organizacije in športnike.		• Starejšim in ostalim uporabnikom ponujamo storitve teleoskrbe, telemedicine in E-oskrbe, ki omogočajo hiter in kakovosten dostop do zdravstvene oskrbe.	• S sistemom energetskega menedžmenta ter drugimi ukrepi zmanjšujemo porabo energije in obremenitev okolja s svojo dejavnostjo. • Uporabnikom omogočamo nakup električne energije pod cenovno ugodnimi pogoji.	• Poslovnim uporabnikom omogočamo razvoj, širitev in rast z naprednimi ITK storitvami ter rešitvami interneta stvari. • Kot družini prijazno podjetje zaposlenim omogočamo lažje usklajevanje družinskega in poklicnega življenja, skrbimo za varno in spodbudno delovno okolje.	• Zmanjšujemo porabo energije in povečujemo svojo energetsko učinkovitost s sistemom energetskega menedžmenta. • Z brezpapirnim poslovanjem, zmanjšujemo porabo papirja.

Strateške smernice Skupine Telekom Slovenije

1.11 POMEMBNEJŠI DOGODKI IN DOSEŽKI V LETU 2018

- Telekom Slovenije je kot prvi slovenski operater prejel mednarodni certifikat MEF CE 2.0, s katerim izkazuje zanesljivost in tehnološko naprednost omrežja ter skladnost z mednarodnimi standardi za zagotavljanje kakovosti podatkovnih storitev, namenjenih poslovnim uporabnikom in gostovanju med operaterji.
- Telekom Slovenije je v Ljubljani in Mariboru vzpostavil testno okolje za testiranje rešitev interneta stvari na podlagi tehnologije Narrowband-Internet of Things (NB-IoT). Testno okolje je namenjeno podjetjem, samostojnim razvijalcem in izobraževalnim ustanovam, ki želijo svoje rešitve interneta stvari preizkusiti v realnem okolju.
- Telekom Slovenije je skupaj z Zvezo društev upokojencev Slovenije občine povabil k sodelovanju v projektu Varni in povezani na domu, in sicer zato, da bi čim več zainteresiranim omogočili lažjo dostopnost socialnega servisa pomoči na daljavo, ki ga zagotavlja e-oskrba. Telekom Slovenije in občine, ki k projektu pristopijo, omogočajo sofinanciranje oziroma subvencioniranje storitve občanom.
- Na 29. Skupščini delničarjev Telekoma Slovenije so delničarji potrdili predlog, da se za izplačilo dividend nameni znesek v višini 93.028.335,40 evra oziroma 14,30 evra bruto na posamezno delnico, preostali del v višini 22.338.089,72 evra pa se prenese v naslednje leto. Delničarji so upravi in nadzornemu svetu za poslovno leto 2017 podelili razrešnico.
- Telekom Slovenije je predstavil osveženo blagovno znamko IZI. IZI je z osveženo podobo, mobilno aplikacijo Moj IZI in novimi paketi IZI Vračilo uporabnikom še prijaznejši ter še enostavnejši in dostopnejši.
- Avtenta je na konferenci ZAUH (zajem, arhiviranje, upravljanje in hramba podatkov) več kot 300 udeležencem predstavila svojo informacijsko rešitev, ki jo bodo uporabljali vsi organi javne uprave, saj se je Ministrstvo za javno upravo odločilo prenoviti obstoječ sistem za upravljanje dokumentarnega gradiva.
- Avtenta je pridobila mednarodni certifikat ISO 9001:2015, ki opredeljuje zahteve za sistem vodenja kakovosti, delovanje vodstva, ravnanje z viri, izvajanje osnovne dejavnosti in nadzor.
- Telekom Slovenije je mednarodni certifikat ISO 27001 razširil tudi na področje zagotavljanja kibernetske varnosti ter nadzora omrežja in storitev.
- Predstavniki vlade Republike Ciper in Nikozijske razvojne agencije so se v okviru delovnega obiska v Sloveniji podrobno seznanili s storitvami zdravja in oskrbe na daljavo, ki jih razvija Telekom Slovenije, ter možnostmi prenosa v njihovo državo. Telekom Slovenije je v zadnjem letu z E-oskrbo, ki starejšim, invalidom in osebam s kroničnimi boleznimi omogoča daljše in varnejše bivanje na njihovem domu, vzbudil pozornost več držav EU.
- Z župani občin Novo mesto, Nova Gorica in Kranj smo podpisali pogodbo za izvedbo sistema mestne kartice Smart City, ki bo občanom navedenih partnerskih občin omogočala uporabo in plačevanje različnih storitev. Poleg Telekoma Slovenije je konzorcijski partner v projektu še Petrol, pri izvedbi pa sodelujeta tudi podjetji Imovation in mBills.
- Telekom Slovenije je kot prvi slovenski operater svojim uporabnikom, ki uporabljajo zmogljivejše mobitele Samsung, omogočil uporabo govornih storitev prek omrežja WiFi oziroma storitev VoWiFi (Voice over WiFi). Storitev uporabnikom prinaša možnost hkratne uporabe govornih storitev in prenosa podatkov, hitrejšo vzpostavitev klica, visoko kakovost zvoka s privzeto uporabo HD-govora, manjšo porabo baterije ter prehod zveze med povezavo WiFi in LTE/4G v domačem omrežju.
- Telekom Slovenije je z družbo T-2 sklenil sodno poravnavo, s katero sta družbi uredili odprta medsebojna razmerja iz gospodarskega spora zaradi plačila odškodnine v višini 129.556.756,00 evra s pripadki in druga odprta medsebojna razmerja.
- V Telekomu Slovenije področje kibernetske varnosti sodi med strateške prednostne naloge, zato smo v letu 2018 vzpostavili Operativni center kibernetske varnosti, ki predstavlja jedro operativnih zmogljivosti tako za Telekom Slovenije kot druge organizacije, javne ustanove in podjetja.
- Telekom Slovenije je pripravil paket mobilnih storitev, kakršnega na slovenskem trgu še ni bilo. Paket Vse dobro mobilnega prenosa podatkov ne omejuje več na mesec, temveč uporabniku daje na voljo 2019 GB prenosa podatkov za vse leto, v državah območja z EU-tarifo pa je brez doplačila na voljo do 9,1045 GB mesečno. Poleg tega paket vključuje še neomejene klice v mobilnem omrežju Telekoma Slovenije, 2019 enot za klice in sporočila v Sloveniji in državah območja EU-tarife mesečno ter do 150/50 Mbit/s hitrosti interneta v omrežju LTE/4G+.
- Nadzorni svet Telekoma Slovenije je na svoji 19. redni seji obravnaval in potrdil Strateški poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2019–2023.
- Telekom Slovenije je s platformo za pametno življenje NEO postavil nov mejnik pri spremljanju in iskanju vsebin. Svojim uporabnikom je med prvimi na svetu omogočil, da lahko vsebine, dostopne prek televizije in drugih zaslonov, ter naprave pametnega doma upravljajo z glasom, in to kar v slovenskem jeziku in na enem mestu.

DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

Pomembnejši dogodki po datumu bilance stanja so navedeni v računovodskem poročilu v točkah 47 in 45, Dogodki po datumu bilance stanja na straneh 254 in 337.

PREJETA PRIZNANJA IN NAGRADE V LETU 2018:

- **Trusted Brand 2018** – priznanje Telekomu Slovenije za najbolj zaupanja vredno blagovno znamko v kategoriji mobilne telefonije.
- Raziskava **Privlačnost delodajalca 2018** – Telekom Slovenije se je uvrstil na tretje mesto med 10 najbolj privlačnimi delodajalci v Sloveniji in na prvo mesto v svoji panogi.
- **HR&M projekt 2018** – S.M.A.R.T, napredni izobraževalni program Telekoma Slovenije, je bil izbran za zmagovalni projekt v kategoriji velikih podjetij.
- **Čuvaj Društva novinarjev Slovenije** – TSmedia je prejela nagrado za izjemne novinarske dosežke in nagrado za najboljšo medijsko zgodbo Plac.

  WebSI 2018 – TSmedia je osvojila drugo mesto kategoriji Mediji za projekt Zimske olimpijske igre na Siol.net. Telekom Slovenije je osvojil tri tretja mesta, in sicer v kategoriji Digitalna orodja za Generator voščil, v kategoriji Video za projekt #zanaše ter v kategoriji Poslovne strani za spletno mesto Telekoma Slovenije.

  Najboljše letno poročilo – Telekom Slovenije je prejel nagrado časopisa Finance na tekmovanju za Najboljše letno poročilo v kategoriji Komuniciranje za letno poročilo 2017.

  Green Frog Award 2018 – Telekom Slovenije je prejel nagrado za najboljše trajnostno letno poročilo.

  SAP Quality Award 2018 – Telekom Slovenije je prejel srebrno priznanje SAP Quality Award 2018 za območje srednje in vzhodne Evrope v kategoriji SAP Hybis Commerce, rešitve s področja e-poslovanja.

  Natečaj Media Daily – digitalni medij Siol.net je zasedel drugo mesto na prvem neodvisnem natečaju za najboljši spletni novičarski portal v regiji jugovzhodne Evrope.

  Telekom Slovenije je za **NEO platformo za pametno življenje** že v razvojnem obdobju prejel štiri mednarodna priznanja: nagrado »Honoree« na enem najpomembnejših globalnih dogodkov s področja inovacij CES 2018 v kategoriji »Tech For A Better World product«, uvrstil se je v ožji izbor v kategoriji »Advanced TV Innovation of the year« na ocenjevanju CIA (Content Innovation Awards), dve priznanji pa je prejel na tekmovanju a CSI Awards 2018 – znak visoko priporočljive (Highly Commended) storitve v kategoriji »Best IoT/Smart home or 5G Technology«, uvrstil pa se je tudi v ožji izbor v kategoriji »Best TV everywhere or multi-screen video«.

1.12 IZJAVA O UPRAVLJANJU

Družba Telekom Slovenije, d. d., (v nadaljevanju: tudi Telekom Slovenije) podaja Izjavo o upravljanju v skladu s petim odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah ter s priporočili Kodeksa upravljanja javnih delniških družb in Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države.

Izjava o upravljanju je sestavni del revidiranega Letnega poročila Skupine Telekom Slovenije in Telekoma Slovenije, d. d., za leto 2018. Nanaša se na obdobje od 1. januarja 2018 do 31. decembra 2018. Izjava je dostopna v elektronski obliki, in sicer najmanj pet let od njene objave na spletnih straneh družbe www.telekom.si in v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, d. d., na naslovu http://seonet.ljse.si.

V poslovnem letu 2018 je vodenje in upravljanje Telekoma Slovenije temeljilo na veljavni zakonodaji, pravilih in priporočilih Ljubljanske borze, d. d., priporočilih Slovenskega državnega holdinga, d. d., dobri praksi, javno objavljeni Politiki upravljanja družbe Telekom Slovenije, d. d., in internih aktih družbe.

1.12.1 POLITIKA UPRAVLJANJA

Korporativno upravljanje v Telekomu Slovenije in Skupini Telekom Slovenije temelji na načelih in usmeritvah:

- Politike upravljanja družbe Telekom Slovenije, d. d., sprejeti decembra 2011 in posodobljeni 22. februarja 2017, ter
- Pravilnika korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije z 22. avgusta 2017, ki je nadomestil Pravilnik korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije iz leta 2014.

Politika upravljanja opredeljuje sistem razdelitve odgovornosti in pooblastil med člani organov vodenja in nadzora družbe, vlogo komisij nadzornega sveta in varovanje interesov zaposlenih. Prav tako opredeljuje skupine deležnikov ter strategijo komuniciranja in sodelovanja z njimi, politiko povezav med družbo in njenimi odvisnimi družbami ter zavezo ugotavljanja nasprotja interesov in neodvisnosti članov nadzornega sveta in uprave.

Nadzorni svet in uprava sprejemata posodobitve politike upravljanja glede na aktualne usmeritve na področju korporativnega upravljanja, ob upoštevanju zavezujočih predpisov in dobre prakse.

Pravilnik korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije določa pravila, kriterije in mehanizme izvajanja funkcije upravljanja in nadzora družb v Skupini Telekom Slovenije (t. i. Group Corporate Governance).

Odvisne družbe Telekoma Slovenije spoštujejo Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države ter Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga prek določil Pravilnika korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije, ki zavezuje vse družbe v skupini. Pri vodenju in upravljanju odvisnih družb Telekom Slovenije uveljavlja visoke standarde korporativnega upravljanja, in sicer na način, kakor veljajo tudi za Telekom Slovenije.

Uprava in nadzorni svet delujeta skladno z zakoni in drugimi predpisi, s Statutom družbe Telekom Slovenije, d. d., (v nadaljevanju: Statut) ter s poslovnikoma o delu uprave in nadzornega sveta.

Politika upravljanja družbe Telekom Slovenije, d. d., poslovnik o delu uprave in drugi dokumenti, povezani z upravljanjem družbe, so javnosti dostopni na spletnem mestu www.telekom.si, in sicer na http://www.telekom.si/o-podjetju/predstavitev/organiziranost-in-upravljanje/upravljanje-druzbe.

1.12.2 IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSI IN PRIPOROČILI

Telekom Slovenije je v poslovnem letu 2018 kot subjekt javnega interesa, s katerega vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, in hkrati kot družba s kapitalsko naložbo države v največji možni meri spoštoval priporočila za upravljanje družb:

- **Kodeksa upravljanja javnih delniških družb**, ki sta ga 27. oktobra 2016 sprejela Ljubljanska borza, d. d., Ljubljana, in Združenje nadzornikov Slovenije, začel pa je veljati s 1. januarjem 2017 in je objavljen na spletnih straneh www.ljse.si;
- **Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države**, ki ga je v maju 2017 sprejel Slovenski državni holding, d. d., ter **Priporočil in pričakovanj Slovenskega državnega holdinga** iz marca 2018 (oba dokumenta sta objavljena na spletnih straneh www.sdh.si);
- **Priporočila javnim družbam za obveščanje** z dne 8. maja 2017, ki jih je sprejela Ljubljanska borza, d. d., in so objavljena na spletnih straneh www.ljse.si.

Telekom Slovenije je pri svojem delu in poslovanju upošteval tudi usmeritve iz Etičnega kodeksa Skupine Telekom Slovenije z dne 1. februarja 2017 (objavljen je na spletnih straneh www.telekom.si).

IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB

Telekom Slovenije pojasnjuje odstopanja od posameznih priporočil navedenega kodeksa upravljanja:

Zunanja presoja ustreznosti izjave o upravljanju
Priporočilo 5.7:
Telekom Slovenije delno odstopa od priporočila. Zunanje presoje ustreznosti izjave o upravljanju Telekom Slovenije še ni naročil.

Predsednik nadzornega sveta
Priporočilo 15.3:
Telekom Slovenije delno odstopa od priporočila, saj je predsednica nadzornega sveta hkrati predsednica komisije za strategijo.

Objava poslovnikov organov
Priporočilo 29.9:
Telekom Slovenije delno odstopa od priporočila, saj ima na svoji spletni strani objavljen poslovnik o delu uprave.

IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM KORPORATIVNEGA UPRAVLJANJA DRUŽB S KAPITALSKO NALOŽBO DRŽAVE

Telekom Slovenije pojasnjuje odstopanja od posameznih priporočil navedenega kodeksa upravljanja:

Nadzorni svet
Priporočilo 6.13.2:
Telekom Slovenije delno odstopa od priporočila. Glede na aktualnost in zahtevnost posameznih zadev je imela revizijska komisija nadzornega sveta več sej od priporočenega števila, in sicer v povprečju eno na mesec.

Preglednost poslovanja in poročanje
Priporočilo 8.3:
Telekom Slovenije delno odstopa od priporočila. V letnem poročilu ne razkriva prejemkov iz delovnega razmerja članov nadzornega sveta, ki so predstavniki delavcev, saj za to nima njihovega soglasja. Telekom Slovenije in družbe v Skupini Telekom Slovenije prejemke organov vodenja in nadzora razkrivajo skladno z določili Zakona o dostopu do informacij javnega značaja in v svojih letnih poročilih.

IZJAVA O SKLADNOSTI S PRIPOROČILI IN PRIČAKOVANJI SLOVENSKEGA DRŽAVNEGA HOLDINGA

Telekom Slovenije pojasnjuje odstopanja od posameznih priporočil in pričakovanj:

Triletno poslovno načrtovanje družbe/skupine/odvisnih družb v skupini – tč. 1
Telekom Slovenije delno odstopa od priporočila, saj letne in strateške poslovne načrte obravnava kot poslovno skrivnost. Njihovo razkritje bi negativno vplivalo na konkurenčni položaj Telekoma Slovenije in tudi Skupine Telekom Slovenije. Povzetek Strategije in plana Skupine Telekom Slovenije za leto 2019 s projekcijo za obdobje 2020–2023 je Telekom Slovenije javno objavil na sistemu SEOnet Ljubljanske borze, d. d., in na svojih spletnih straneh.

Periodično poročanje o poslovanju družbe/skupine odvisnih družb v skupini – tč. 2
Telekom Slovenije delno odstopa od priporočila, saj o poslovanju Telekoma Slovenije in tudi Skupine Telekom Slovenije poroča skladno z veljavno zakonodajo, ki ga zavezuje kot javno delniško družbo.

Nabava blaga in storitev, sponzorstvo in donatorstvo – tč. 3
Telekom Slovenije delno odstopa od priporočila. Telekom Slovenije v skladu s poslovnimi interesi ter zaradi varovanja poslovnih skrivnosti iz pogodbenih razmerij in podatkov, katerih razkritje bi lahko škodilo konkurenčnemu položaju družbe ali družbi povzročilo poslovno škodo, na svoji spletni strani ne objavlja podatkov o izbranem ponudniku (naročilo blaga in storitev), vrstah poslov in vrednosti sklenjenega posla. Skladno z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja Telekom Slovenije na svojih spletnih straneh (www.telekom.si/o-podjetju/ijz) redno objavlja informacije javnega značaja, ki se nanašajo na sklenjene donatorske, sponzorske, svetovalne in druge avtorske ali intelektualne storitve.

Optimizacija stroškov – tč. 4
Telekom Slovenije delno odstopa od priporočila, saj podatke o stroških dela razkriva v letnih poročilih. Zavezujoče kolektivne pogodbe oziroma dogovori s predstavniki delavcev, ki se nanašajo na plačilo za delo, niso javno objavljeni, saj Telekom Slovenije za objavo nima soglasja predstavnikov delavcev.

Doseganje kakovosti in odličnosti poslovanja družb/skupin – tč. 5
Telekom Slovenije delno odstopa od priporočila, saj je v letu 2016 izvedel samoocene poslovne odličnosti po modelu EFQM le za Telekom Slovenije, samoocena za družbe v skupini pa še ni bila opravljena. Primerjava s preteklimi leti bo mogoča po naslednji ponovitvi samoocene.

1.12.3 ORGANI UPRAVLJANJA IN NADZORA

Organi Telekoma Slovenije so skupščina, nadzorni svet in uprava. Njegovo upravljanje poteka po dvotirnem sistemu z upravo in nadzornim svetom.

SKUPŠČINA DRUŽBE IN PRAVICE DELNIČARJEV

Telekom Slovenije zagotavlja enakopravno obravnavo in dosledno uresničevanje pravic vseh delničarjev Telekoma Slovenije ne glede na to, ali so delničarji pravne ali fizične osebe, institucionalni investitorji, domači ali mednarodni delničarji, država ali/in upravljavec kapitalskih naložb države. To zagotavlja prek sistema korporativnega upravljanja ter strategije komuniciranja z delničarji in drugimi deležniki.

Skupščino delničarjev se skliče, kadar je to v korist družbe ali kadar je to potrebno v skladu z zakonom in s Statutom, najmanj pa enkrat letno. Datum objave sklica na spletnih straneh Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve velja za uradni datum sklica zasedanja skupščine, od katerega tečejo roki, določeni z ZGD-1. Delničarji uresničujejo svoje pravice na skupščini sami ali po svojih pooblaščencih.

Sklic, pristojnosti in delovanje skupščine opredeljujejo ZGD-1, Statut in Poslovnik o delu skupščine.

Imetniki delnic imajo pravico do udeležbe pri upravljanju družbe, pravico do dela dobička in pravico do ustreznega dela preostalega premoženja po likvidaciji ali stečaju družbe.

Delničar lahko svojo pravico do obveščenosti v skladu s 1. odstavkom 305. člena ZGD-1 uresničuje na skupščini. Podrobne informacije o pravicah delničarjev iz 1. odstavka 298. člena, 1. odstavka 300. člena, 301. člena in 305. člena ZGD-1 so ob vsakokratni objavi sklica skupščine dostopne na spletnih straneh družbe, http://www.telekom.si/o-podjetju/za-vlagatelje/skupscina-delnicarjev.

Pravico do udeležbe in glasovanja imajo delničarji, ki so kot imetniki delnic vpisani v centralnem registru vrednostnih papirjev pri KDD – Centralna klirinško depotna družba, d. d., konec četrtega dne pred zasedanjem skupščine (presečni dan), če se najpozneje tri dni pred sejo skupščine pisno prijavijo na sedežu družbe.

DELOVANJE SKUPŠČINE DELNIČARJEV

Sklic 29. skupščine delničarjev je bil objavljen na spletnih straneh Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, skupaj s celotnim gradivom pa na spletnih straneh družbe https://www.telekom.si/o-podjetju/Sklic%2029.%20skupščine%20Telekoma%20Slovenije.pdf in borznem sistemu elektronskega obveščanja http://seonet.ljse.si. Od dneva objave sklica skupščine do vključno dneva skupščine so lahko delničarji na sedežu družbe v informacijski pisarni vsak delovni dan vpogledali v popolna gradiva za skupščino. S pravočasno objavo gradiv za skupščino in pravilnim postopkom sklica skupščine smo delničarjem omogočili aktivno uresničevanje pravic.

Na elektronski naslov skupscina@telekom.si so lahko delničarji družbi posredovali zahteve za dodatne točke dnevnega reda, predloge sklepov in volilne predloge, pa tudi pisne prijave udeležbe.

Delničarji Telekoma Slovenije so se 11. maja 2018 sestali na 29. skupščini delničarjev, na kateri so:

- sprejeli Poslovnik o delu skupščine;
- potrdili predlog uporabe bilančnega dobička za poslovno leto 2017;
- podelili razrešnico upravi in nadzornemu svetu za poslovno leto 2017;
- se seznanili s spremembami v nadzornem svetu glede predstavnikov zaposlenih;
- se seznanili s Poročilom o sodnih postopkih zoper bivše člane uprave.

Izpodbojne tožbe niso bile napovedane.

Na spletni strani družbe so objavljeni sklepi skupščin in dokumentacija preteklih sej. S finančnim koledarjem družbe je za leto 2019 predvidena 30. skupščina delničarjev 30. 8. 2019.

UPRAVA[19]

SESTAVA UPRAVE

Upravo Telekoma Slovenije sestavlja pet članov, ki so imenovani za štiriletni mandat. Imenuje jih nadzorni svet družbe, pri tem pa upošteva ustreznost strokovnih in vodstvenih kompetenc. Na podlagi Statuta je za člana uprave lahko imenovan posameznik, ki ima poleg zakonsko izpolnjenih pogojev univerzitetno izobrazbo, najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih mestih in aktivno znanje najmanj enega tujega svetovnega jezika ter izpolnjuje morebitne druge pogoje, ki jih določi nadzorni svet. Ti pogoji ne veljajo za delavskega direktorja kot člana uprave. Za slednjega pogoje in merila skupaj določita nadzorni svet in svet delavcev.

Član uprave Telekoma Slovenije Aleš Aberšek je 20. aprila 2018 predsednici Nadzornega sveta Telekoma Slovenije zaradi osebnih razlogov podal nepreklicno odstopno izjavo z mesta člana uprave in s tem dnem mu je prenehal teči mandat. Članici uprave – delavski direktorici Vesni Lednik je s 23. aprilom 2018 prenehal štiriletni mandat in 24. aprila 2018 je bil na mesto člana uprave – delavskega direktorja imenovan Dean Žigon.

19 GRI GS 102-18

V letu 2018-2019 so upravo sestavljali:

Ime in priimek	Funkcija	Področje dela v upravi	Prvo imenovanje na funkcijo	Zaključek funkcije / mandata	Spol	Državljanstvo	Letnica rojstva	Izobrazba / Strokovni profil	Članstvo v organih nadzora z družbo nepovezanih družb
Mag. Rudolf Skobe	predsednik	Sekretariat uprave, Upravljanje s kadri, Notranja revizija, Odnosi z javnostmi, Pravne zadeve, Strategija in regulativa, Varnost, Hiša produktov in odvisna družba IPKO. Po prenehanju mandata članu uprave Alešu Aberšku tudi: Finance in računovodstvo, Kontroling, Veleprodajni trg, Nabava, nepremičnine, logistika in splošne zadeve, odvisne družbe TSmedia, Soline, Antenna TV SL, TSinpo.	1. 9. 2012	1. 9. 2020	moški	slovensko	1973	magister poslovodenja in organizacije, univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike	Član upravnega odbora Košarkarskega kluba Olimpija Ljubljana.
Mag. Tomaž Seljak	podpredsednik	Aplikacijske rešitve, Jedrno omrežje, Dostopovna omrežja ter odvisne družbe GVO, SIOL Zagreb, SIOL Podgorica, SIOL Sarajevo, SIOL Skopje, SIOL DOO Beograd.	1. 5. 2014	1. 5. 2022	moški	slovensko	1972	magister elektrotehnike; univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike	
Ranko Jelača	član	Množični trg, Poslovni trg, Centralni marketing, odvisni družbi Avtenta in Blicnet.	15. 3. 2016	15. 3. 2020	moški	slovensko, hrvaško	1977	univerzitetni diplomirani ekonomist	Član nadzornega sveta IEDC – Poslovna šola Bled, član strateškega sveta ABCITI, družba za investiranje.
Dean Žigon	član – delavski direktor	Odgovornosti izhajajo neposredno iz zakona.	24. 4. 2018	24. 4. 2023	moški	slovensko	1971	srednja splošna izobrazba / trgovski poslovodja	
dr. Vida Žurga	članica	Finance in računovodstvo, Kontroling in regulativa, Veleprodajni trg, Nabava, nepremičnine in splošne zadeve, odvisni družbi TSmedia in Antenna TV SL	1. 2. 2019	1. 2. 2023	ženski	slovensko	1984	doktorica znanosti, univerzitetna diplomirana ekonomistka, preizkušena notranja revizorka	
Aleš Aberšek	član	Finance in računovodstvo, Kontroling, Veleprodajni trg, Nabava, nepremičnine, logistika in splošne zadeve, odvisne družbe TSmedia, Soline, Antenna TV SL, TSinpo.	15. 3. 2016	20. 4. 2018	moški	slovensko	1977	univerzitetni diplomirani ekonomist	Član nadzornih svetov Gorenjske banke, Skupne pokojninske družbe do 30. 8. 2018 in član sveta izdajateljev Ljubljanske borze do 8.7.2018.
Vesna Lednik	članica – delavska direktorica	Odgovornosti izhajajo neposredno iz zakona.	23. 4. 2014	23. 4. 2018	ženski	slovensko	1973	gimnazijska maturantka / študentka podjetništva in mednarodnega poslovanja	

DELOVANJE UPRAVE

Uprava vodi posle ter zastopa in predstavlja družbo samostojno in na lastno odgovornost. Odločitve sprejema v skladu s strateškimi cilji družbe in v korist delničarjev ter z upoštevanjem načel trajnostnega razvoja in preostalih deležnikov.

- Uprava se je v letu 2018 sestala na 63 rednih in 23 dopisnih sejah. Pripravila je Strateški poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2019–2023 ter izvajala aktivnosti za doseganje ciljev iz aktualnega strateškega načrta. Med drugim je sprejela odločitev o nakupu 6,89-odstotnega deleža v družbi IPKO Telecommunications LLC, s čimer je Telekom Slovenije postal 100-odstotni lastnik družbe, o dokapitalizaciji te družbe in prodaji 100-odstotnega deleža v družbi Blicnet d. o. o., Banja Luka. Poleg tega je uprava sprejela tudi številne druge poslovne odločitve in izvajala aktivnosti:
- skrb za razvoj in doseganje zastavljenih ciljev;
- širitev dejavnosti in ponudbe na nova področja, predvsem informacijsko varnost, E-zdravje in finančni steber;
- uvajanje novih in nadgradnja obstoječih storitev;
- izboljšanje uporabniške izkušnje;
- nadgradnja celovite ponudbe IKT-storitev;
- širitev in nadgradnja tehnologij in omrežij;
- pospešena digitalizacija;
- optimizacija kadrovske strukture;
- optimizacija procesov in poslovanja.

NAGRAJEVANJE UPRAVE

Nagrajevanje uprave, sestava in višina prejemkov so določeni v pogodbah o zaposlitvi članov uprave ter skladni z Zakonom o prejemkih poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnostih (ZPPOGD).

Nadzorni svet vsako leto sprejme cilje uprave za posamezno poslovno leto. Osnova za njihovo postavitev so potrjen letni poslovni načrt in nekateri ključni kazalniki. Cilji uprave so sestavljeni iz kvantitativnih in kvalitativnih ter finančnih in nefinančnih ciljev, opredeljenih za spremljanje uspešnosti delovanja članov uprave, ki je usmerjeno v dolgoročno uspešnost družbe in skupine.

Pogoje za udeležbo uprave pri dobičku ureja Statut. Prejemki uprave v letu 2018 so navedeni v računovodskem poročilu, točka 42.

NADZORNI SVET

SESTAVA NADZORNEGA SVETA[20]

Nadzorni svet sestavlja skupno devet članov, od katerih je šest predstavnikov kapitala, trije pa so predstavniki zaposlenih.

Sestava nadzornega sveta je raznolika z vidika znanj, veščin, izkušenj, poklicne usposobljenosti, starosti, spola, načina dela in drugih vidikov.

Nadzorni svet se je v letu 2018 seznanil z odstopno izjavo člana nadzornega sveta, predstavnika zaposlenih, Deana Žigona, ki je odstopil z 22. januarjem 2018. Svet delavcev Telekoma Slovenije je za nadomestnega predstavnika zaposlenih v nadzornem svetu 14. februarja 2018 imenoval Urbana Škrjanca. Septembra 2018 je svet delavcev z mesta članov nadzornega sveta, predstavnikov zaposlenih, odpoklical Sama Podgornika, Primoža Pera in Urbana Škrjanca. Za nove člane nadzornega sveta je imenoval Draga Kijevčanina, Dušana Piška in Jano Žižek Kuhar. Njihov mandat je začel teči 19. septembra 2018. Izvoljeni so za čas preostale mandatne dobe, ki se izteče 14. novembra 2021.

20 GRI GS 102-18, 405-1

Nadzorni svet so v letu 2018 sestavljali:

Ime in priimek	Funkcija	Prvo imenovanje na funkcijo	Zaključek funkcije / mandata	Spol	Državljanstvo	Letnica rojstva	Izobrazba / strokovni profil	Neodvisnost po 23. členu Kodeksa	Obstoj nasprotja interesa v poslovnem letu	Članstvo v organih nadzora drugih družb	Zaposlitev
Predstavniki kapitala											
Lidija Glavina	predsednica	27. 4. 2017	27. 4. 2021	ženski	slovensko in italijansko	1969	Dottore Magistrale, Republika Italija (primerljivo z 2. stopnjo visokošolskega izobraževanja v Republiki Sloveniji)	DA	NE		predsednica uprave Slovenskega državnega holdinga, d. d.
Mag. Bernarda Babič	namestnica predsednice	27. 4. 2013	27. 4. 2021	ženski	slovensko	1966	magistra znanosti s področja poslovne politike in organizacijskih smer bančništvo	DA	NE	Terme Olimia, d. d., Abanka d.d. od 1. 1. do 5. 7. 2018	pomočnica generalnega direktorja družbe Slovenske železnice, d. o. o.
Mag. Barbara Gorjup	članica	27. 4. 2017	27. 4. 2021	ženski	slovensko	1973	magistra znanosti s področja mednarodne ekonomije	DA	NE	HSE, d. o. o.	direktorica družbe Baklus, d. o. o., članica nadzornega sveta HSE, d. o. o.
Barbara Kürner Čad	članica	27. 4. 2017	27. 4. 2021	ženski	slovensko	1964	univerzitetna diplomirana pravnica	DA	NE		odvetnica v Odvetniški pisarni Čad
Dimitrij Marjanović	član	13. 5. 2016	13. 5. 2020	moški	slovensko	1970	univerzitetni diplomirani ekonomist	DA	NE	Iskra ESV, d. d.	direktor Oddelka za finančno upravljanje v Slovenskem državnem holdingu, d. d., predsednik upravnega odbora Iskra ESV, d. d
Ljubomir Rajšić	član	27. 4. 2017	27. 4. 2021	moški	srbsko	1949	univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike	DA	NE		upokojenec
Predstavniki zaposlenih											
Drago Kljevčanin	namestnik predsednice	19. 9. 2018	14. 11. 2021	moški	slovensko	1964	inženir telekomunikacij	DA	NE	NE	Telekom Slovenije, organizacijska enota Jedro omrežje, IKT-infrastruktura, predsednik sindikata SELEKS, član sveta delavcev
Dušan Pišek	član	19. 9. 2018	14. 11. 2021	moški	slovensko	1964	inženir telekomunikacij	DA	NE	NE	Telekom Slovenije, organizacijska enota Jedro omrežje, vodja tima področja IKT-storitve, predsednik sveta delavcev
Jana Žižek Kuhar	članica	19. 9. 2018	14. 11. 2021	ženski	slovensko	1974	diplomirana ekonomistka	DA	NE	NE	Telekom Slovenije, organizacijska enota Nabava, nepremičnine, logistika in splošne zadeve, članica sveta delavcev
Dean Žigon	namestnik predsednice	14. 11. 2013	22. 1. 2018	moški	slovensko	1971	srednja splošna izobrazba / trgovski poslovodja	DA	NE		Telekom Slovenije, strateška poslovna enota Poslovni trg, predsednik sindikata NEKS, član sveta delavcev
Samo Podgornik	član	15. 5. 2014	18. 9. 2018	moški	slovensko	1965	srednja splošna izobrazba / elektrotehnik	DA	NE	NE	Telekom Slovenije, organizacijska enota Dostopovna omrežja, predsednik Sindikata Telekoma Slovenije lokacije Nova Gorica, član sveta delavcev
Primož Per	član	15. 5. 2014	18. 9. 2018	moški	slovensko	1974	magister inženir tehniške varnosti	DA	NE	NE	Telekom Slovenije, organizacijska enota Upravljanje s kadri, član sveta delavcev
Urban Škrjanc	član	14. 2. 2018	18. 9. 2018	moški	slovensko	1978	gimnazijski maturant	DA	NE	NE	Telekom Slovenije, d. d., Množični trg, Terenska prodaja

DELOVANJE NADZORNEGA SVETA

V letu 2018 se je nadzorni svet sestal na dvanajstih sejah, šest sej je opravil dopisno.

Nadzorni svet Telekom Slovenije je v letu 2018 zagotavljal odgovoren in kakovosten nadzor poslovanja družbe in Skupine Telekom Slovenije. Obravnaval je različne vidike poslovanja in spremljal uresničevanje načrtov. Posamezne teme so bile predhodno obravnavane na komisijah nadzornega sveta. Na podlagi ugotovitev in predlogov ter skrbne presoje komisij je nadzorni svet sprejel ustrezne odločitve.

Nadzorni svet je svoje delo opravljal skladno s pooblastili in pristojnostmi, določenimi z zakonskimi predpisi, statutom in Poslovnikom o delu nadzornega sveta. Nadzorno funkcijo je opravljal s polno odgovornostjo in pri svojem odločanju deloval neodvisno. Vsi člani nadzornega sveta so v skladu s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb podali izjave o izpolnjevanju kriterijev neodvisnosti, ki so objavljene na spletni strani http://www.telekom.si/Documents/izjave-neodvisnost-clana-NS-Kodeks-javnih-dd-maj2017-vidnejse.pdf.

KOMISIJE NADZORNEGA SVETA – SESTAVA IN DELOVANJE

Nadzorni svet je imel štiri komisije, in sicer revizijsko komisijo, tehnično komisijo, kadrovsko komisijo in komisijo za strategijo. Komisije so obravnavale vsebine posameznih strokovnih področij, skladno s pristojnostmi in nalogami. Sestava posameznih komisij nadzornega sveta in njihove pomembnejše naloge v letu 2018 so opisane v nadaljevanju.

Revizijska komisija zagotavlja pomoč nadzornemu svetu pri izvajanju nadzora nad računovodskim poročanjem, notranjimi kontrolami in upravljanjem tveganj ter pri sodelovanju z zunanjimi in notranjimi revizorji. Ključna vloga revizijske komisije je v procesu korporativnega upravljanja, deluje v dobro družbe in varuje interese njenih deležnikov. Podatki o članih revizijske komisije, ki so tudi člani nadzornega sveta, so v preglednici članov nadzornega sveta na strani 48, pri komisijah pa so navedeni podatki za zunanje člane.

Revizijska komisija se je v letu 2018 sestala na enajstih sejah, poleg tega je tri seje opravila dopisno.

Na njih je:

- spremljala in obravnavala postopke računovodskega poročanja ter spremljala potek zunanje revizije letnih računovodskih izkazov Skupine Telekom Slovenije in Telekoma Slovenije,
- obravnavala letno poročilo Skupine Telekom Slovenije in Telekoma Slovenije,
- obravnavala poročila notranje revizije o posameznih pregledih in izvajanju danih priporočil,
- obravnavala letno poročilo o delu notranje revizije za leto 2017 in načrt dela za leto 2019 ter brez prisotnosti uprave opravila razgovor o njeni neodvisnosti,
- obdobno spremljala sistem upravljanja tveganj, delovanje notranjih kontrol, skladnost poslovanja, poročila o tožbah in nadzorih ter poročila o prijavah,
- skladno s sprejetimi Smernicami za zagotavljanje neodvisnosti revizorja računovodskih izkazov Skupine Telekom Slovenije, v katerih ima določene načine in postopke spremljanja neodvisnosti in nepristranskosti revizorja računovodskih izkazov ter zaščitne ukrepe, postopek izbora revizorja ter postopke za nerevizijske storitve:
  - obravnavala vse posle z revizijskimi družbami (skupaj 9 pogodb) in presojala neodvisnost pooblaščenega revizorja računovodskih izkazov,
  - opravila oceno dela pooblaščenega revizorja računovodskih izkazov za leto 2017 in uskladila vsebino pogodbe z njim za leto 2018 (postopek izbora revizorja je revizijska komisija opravila v letu 2017 v obliki zbiranja ponudb na osnovi predhodnega povabila, kriteriji izbora so bili vnaprej določeni, ključni kriterij je bila kvaliteta revizijske ekipe, nadzornemu svetu je bilo predlagano triletno imenovanje),
- v zadnjem četrtletju leta 2018 je na štirih zaporednih sejah podrobneje obravnavala posle veleprodaje, ki so bili predmet pregleda NPU, s poudarkom na oceni ustreznosti:
  - sistema notranjih kontrol in
  - sistema spremljanja poslov s povezanimi osebami.

Na vse seje revizijske komisije je vabljena direktorica Notranje revizije. Na seje, kjer se obravnavajo četrtletna poročila o poslovanju družbe in Skupine Telekom Slovenije, je povabljen tudi pooblaščeni revizor računovodskih izkazov.

V želji po stalnem izboljševanju in kakovosti dela je revizijska komisija samoocenila delo in sprejela akcijski načrt izboljšav svojega dela.

Člani revizijske komisije so se udeležili tudi več izobraževanj v okviru Slovenskega državnega holdinga in Združenja nadzornikov Slovenije.

Člani revizijske komisije na 31. december 2018:

- mag. Bernarda Babič, predsednica,
- mag. Barbara Gorjup,
- Dimitrij Marjanović,
- Drago Kijevčanin,
- Barbara Nose, zunanja članica.

Podatki o članih revizijske komisije, ki so tudi člani nadzornega sveta, so v preglednici članov nadzornega sveta na strani 48, v spodnji preglednici pa so navedeni podatki za zunanjo članico:

Ime in priimek	Državljanstvo	Izobrazba	Letnica rojstva	Strokovni profil	Članstvo v organih nadzora drugih družb
Barbara Nose	slovensko	univerzitetna diplomirana ekonomistka, specialistka revidiranja računovodstva	1964	revidiranje, računovodstvo	članica nadzornega sveta Luke Koper, d. d.

Tehnična komisija se je v letu 2018 sestala na dveh sejah. Obravnavala je plan investicij in strateške usmeritve na področju tehnologije za prihodnje obdobje.

Člani tehnične komisije na 31. december 2018:

- Ljubomir Rajšić, predsednik,
- mag. Barbara Gorjup,
- Dušan Pišek,
- Slavko Ovčina, zunanji član.

Podatki o članih tehnične komisije, ki so tudi člani nadzornega sveta, so v preglednici članov nadzornega sveta na strani 48, v spodnji preglednici pa so navedeni podatki za zunanjega člana:

Ime in priimek	Državljanstvo	Izobrazba	Letnica rojstva	Strokovni profil	Članstvo v organih nadzora drugih družb
Slavko Ovčina	slovensko	diplomirani organizator – manager informatik	1978	IT	/

Kadrovska komisija se je v letu 2018 sestala na štirih sejah, tri seje je opravila dopisno. Pomembnejše aktivnosti kadrovske komisije so bile:

- obravnava predloga sveta delavcev za imenovanje delavskega direktorja;
- obravnava predloga uprave za imenovanje direktorjev odvisnih družb v Skupini Telekom Slovenije;
- obravnava ciljev članov uprave za leto 2018 ter metodologije za izračun količnika uspešnosti poslovanja in meril, vezanih na upravičenost članov uprave do spremenljivega dela plačila za leti 2017 in 2018.

Člani kadrovske komisije na 31. december 2018:

- Barbara Kürner Čad, predsednica,
- Lidija Glavina,
- Dimitrij Marjanović,
- Drago Kijevčanin.

Komisija za strategijo se je v letu 2018 sestala na treh sejah. Posebno pozornost je namenila obravnavi izhodišč za pripravo strateškega poslovnega načrta Skupine Telekom Slovenije za obdobje od 2019 do 2023.

Člani komisije na 31. december 2018:

- Lidija Glavina, predsednica,
- Barbara Kürner Čad,
- Ljubomir Rajšić,
- Jana Žižek Kuhar.

Podatki o članih komisije za strategijo so v preglednici članov nadzornega sveta na strani 48.

NAGRAJEVANJE ČLANOV NADZORNEGA SVETA

Nadzorniki so upravičeni do plačila sejnin, osnovnega plačila za opravljanje funkcije in doplačila za sodelovanje v komisijah nadzornega sveta. Plačila članom nadzornega sveta družbe so določena s sklepom skupščine delničarjev. Določeni so tudi najvišji letni zneski ter kriteriji upravičenosti do povračila stroškov prevoza, dnevnic in stroškov prenočevanja. Zneski plačil članom nadzornega sveta so prikazani v računovodskem poročilu.

Vsak član nadzornega sveta je v začetku leta 2017 oziroma po nastopu funkcije podal izjavo glede izpolnjevanja kriterijev neodvisnosti po točki C.3 priloge h Kodeksu upravljanja javnih delniških družb, Izjave so dostopne na spletni strani http://www.telekom.si/o-podjetju/predstavitev/organiziranost-in-upravljanje/upravljanje-druzbe.

POLITIKA RAZNOLIKOSTI

Uprava in nadzorni svet sta 6. decembra 2017 sprejela Politiko zagotavljanja raznolikosti uprave in nadzornega sveta družbe Telekom Slovenije. Cilj politike je doseči večjo učinkovitost uprave in nadzornega sveta kot celote, kar bo vplivalo na razvoj poslovanja in poslovnega ugleda družbe. S politiko uprava in nadzorni svet spodbujata raznolikost članstva v obeh organih. Raznoliko sestavljena uprava in nadzorni svet lahko razlike v znanju, veščinah, izkušnjah, poklicni usposobljenosti, starosti, spolu, načinu dela in drugih vidikih na strani članov, uporabljata v dobro družbe. Politika zagotavljanja raznolikosti je objavljena na spletnih straneh www.telekom.si.

1.12.4 DRUGA POJASNILA V SKLADU Z ZAKONOM O GOSPODARSKIH DRUŽBAH (ZGD-1)

V skladu s petim odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljevanju: ZGD-1) Telekom Slovenije podaja naslednja pojasnila:

GLAVNE ZNAČILNOSTI SISTEMOV NOTRANJIH KONTROL IN UPRAVLJANJA TVEGANJ V DRUŽBI V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA

Obvladovanje tveganj in sistem notranjih kontrol sta sestavni del upravljanja družbe. Uporaba metodologij obvladovanja tveganj in sistema notranjih kontrol je osnova za ocenjevanje tveganj, pravočasno odzivanje in zmanjševanje izpostavljenosti tveganjem.

Sistem notranjih kontrol v povezavi s postopkom računovodskega poročanja zagotavlja ustrezno obvladovanje tveganj ter zanesljivo, pravočasno in pregledno zunanje in notranje finančno računovodsko poročanje, ki je skladno z zakonodajo, Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, predpisi ter usmeritvami in politikami, ki jih je sprejela uprava. Proces računovodenja je informacijsko podprt, zato so notranje kontrole povezane tudi s kontrolami, vgrajenimi v okvir informacijske tehnologije, ki obsegajo tako kontrole omejitev dostopa do podatkov in aplikacij kot tudi kontrole točnosti ter popolnosti zajemanja in obdelovanja podatkov.

Vzpostavljene računovodske notranje kontrole so del sistema notranjih kontrol v družbi. Notranje kontrole vsebujejo opis in cilj kontrole ter se redno prilagajajo procesom, organizacijskim spremembam, ugotovitvam iz samoocene in dobrim praksam. Izvajalci notranjih kontrol so odgovorni za dosledno izvajanje kontrol, dokumentiranje delovanja notranjih kontrol in predloge izboljšav. Samoocenjevanje notranjih kontrol temelji na potrditvi vzpostavljenosti in delovanja notranjih kontrol. Izvaja se sistematično, načrtovano in strukturirano ter se ustrezno dokumentira. Predmet samoocenjevanja so notranje kontrole, vključene v predhodno izvedeni popis notranjih kontrol. Ocene notranjih kontrol po področjih so podlaga za pripravo skupnega poročila o učinkovitosti delovanja sistema notranjih kontrol v Telekomu Slovenije.

PODATKI IN POJASNILA V ZVEZI Z ZAKONOM O PREVZEMIH

Struktura osnovnega kapitala Telekoma Slovenije
V strukturi osnovnega kapitala v letu 2018 ni bilo sprememb. Vrednost osnovnega kapitala Telekoma Slovenije znaša 272.720.664,33 evra in je razdeljen na 6.535.478 navadnih imenskih kosovnih delnic. Vse delnice so enega razreda in izdane v nematerializirani obliki. Vsaka ima enak delež in pripadajoč znesek v osnovnem kapitalu, vse so vplačane v celoti. Vsaka delnica svojemu imetniku zagotavlja pravico do enega glasu na skupščini, do sorazmernega dela iz dobička, namenjenega izplačilu dividend, in sorazmernega dela iz preostalega premoženja po likvidaciji ali stečaju družbe. Delnice so uvrščene v prvo kotacijo na Ljubljanski borzi. Podrobnejši podatki o delnici in lastniški strukturi so predstavljeni v poglavju 1.13. Trgovanje z delnicami in lastniška struktura.

Omejitve prenosa delnic
Vse delnice so prosto prenosljive.

Kvalificirani deleži po Zakonu o prevzemih
Na 31. december 2018 sta bila imetnika kvalificiranega deleža, ki ga določa Zakon o prevzemih, Republika Slovenija s 4.087.569 delnicami oziroma z 62,54 % osnovnega kapitala izdajatelja in Kapitalska družba, d. d., s 365.175 delnicami oziroma s 5,59 % osnovnega kapitala izdajatelja.

Imetniki vrednostnih papirjev, ki zagotavljajo posebne kontrolne pravice
Telekom Slovenije ni izdal vrednostnih papirjev, ki bi zagotavljali posebne kontrolne pravice.

Delniška shema za delničarje
Telekom Slovenije nima delniške sheme za delničarje.

Dogovori med delničarji, ki lahko povzročijo omejitev prenosa vrednostnih papirjev ali glasovalnih pravic
Telekomu Slovenije tovrstni dogovori niso znani.

Pravila družbe o imenovanju in zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora
V skladu z zakonskimi pristojnostmi in statutarnimi določbami nadzorni svet imenuje člane uprave. Pri tem skrbno in odgovorno ocenjuje izpolnjevanje zahtevanih kvalifikacij. Skladno z navedenim je nadzorni svet z Merili in postopki za ugotavljanje primernosti kandidatov za člana uprave opredelil tudi postopek izbire kandidatov, dodatne pogoje, ki jih morajo kandidati izpolnjevati, in postopke za ugotavljanje primernosti kandidatov.

V juniju 2016 je nadzorni svet oblikoval merila in strokovne profile članov nadzornega sveta družbe (kompetenčni profil) ob upoštevanju specifičnosti družbe.

Pravila družbe o spremembah statuta
Telekom Slovenije nima posebnih pravil o spremembah statuta. Spremembe statuta družbe se izvajajo skladno z zakonom in Statutom.

Pomembni dogovori, ki začnejo učinkovati, se spremenijo ali prenehajo na podlagi spremembe kontrole v družbi, ki je posledica ponudbe, kot jo določa zakon, ki ureja prevzeme
Telekomu Slovenije taki dogovori niso znani.

Dogovori med družbo in člani njenega organa vodenja ali nadzora ali delavci, ki predvidevajo nadomestilo, če ti zaradi ponudbe, kot jo določa zakon, ki ureja prevzeme, odstopijo, so odpuščeni brez utemeljenega razloga ali njihovo delovno razmerje preneha
Takih dogovorov skladno z Zakonom o prevzemih Telekom Slovenije nima.

Telekom Slovenije si pri svojem poslovanju nenehno prizadeva za izboljšanje prakse na področju korporativnega upravljanja, vključno s proaktivno korporativno komunikacijo z različnimi deležniki. Družba komunicira na način, ki je opredeljen v Politiki upravljanja družbe Telekom Slovenije, d. d., in Strategiji komuniciranja družbe Telekom Slovenije, d. d.

Ob uvrstitvi delnic Telekoma Slovenije v prvo kotacijo Ljubljanske borze se je Telekom Slovenije zavezal k spoštovanju standardov obveščanja. Telekom Slovenije je vlagateljem tudi v letu 2018 zagotavljal kakovostne, pravočasne, relevantne in verodostojne informacije.

Telekom Slovenije načrtno izvaja aktivnosti na področju korporativne integritete, s čimer zagotavlja skladnost svojega poslovanja z zakonodajo, predpisi in internimi akti. Telekom Slovenije na področju skladnosti poslovanja aktivnosti izvaja predvsem na naslednjih področjih:

- preprečevanje korupcije in navzkrižja interesov,
- konkurenčno pravo,
- varovanje podatkov in
- preprečevanje pranja denarja.

Sistem upravljanja skladnosti poslovanja vključuje vzpostavitev organov za izvajanje funkcije zagotavljanja skladnosti poslovanja, sprejem, izvajanje in vzdrževanje aktov s področja skladnosti poslovanja in integritete ter opredelitev aktivnosti izvajanja funkcije zagotavljanja skladnosti poslovanja.

Telekom Slovenije si bo tudi v prihodnje prizadeval za spoštovanje in uvajanje najvišjih standardov in dobrih praks na področju korporativnega upravljanja v Telekomu Slovenije in tudi v družbah Skupine Telekom Slovenije.

mag. Rudolf Skobe,
predsednik uprave

Lidija Glavina,
predsednica nadzornega sveta

1.13 TRGOVANJE Z DELNICAMI IN LASTNIŠKA STRUKTURA[21]

OSNOVNI PODATKI O DELNICI DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE NA 31. 12. 2018

Osnovni podatki o delnici	
Oznaka	TLSG
ISIN-koda	SI0031104290
Kotacija	Prva kotacija Ljubljanske borze
Osnovni kapital (v EUR)	272.720.664,33
Število navadnih imenskih kosovnih delnic	6.535.478
Število lastnih delnic	30.000
Število delničarjev 31. 12. 2018	9.407

TRGOVANJE Z DELNICAMI V LETU 2018

Delnica Telekoma Slovenije kotira v prvi kotaciji Ljubljanske borze z oznako TLSG. Delnica je vključena v borzni indeks SBITOP in je v sestavi indeksa ob koncu leta 2018 predstavljala 7,37-odstotni delež.

Delnice na Ljubljanski borzi so se v letu 2018 v povprečju pocenile. Indeks SBITOP je izgubil 0,18 % in končal leto pri 805,06 točke. Tudi skupni borzni promet je bil v letu 2018 za 2,9 % nižji glede na predhodno leto, pri čemer so vlagatelji opravili skupaj 337,3 milijona evrov prometa.

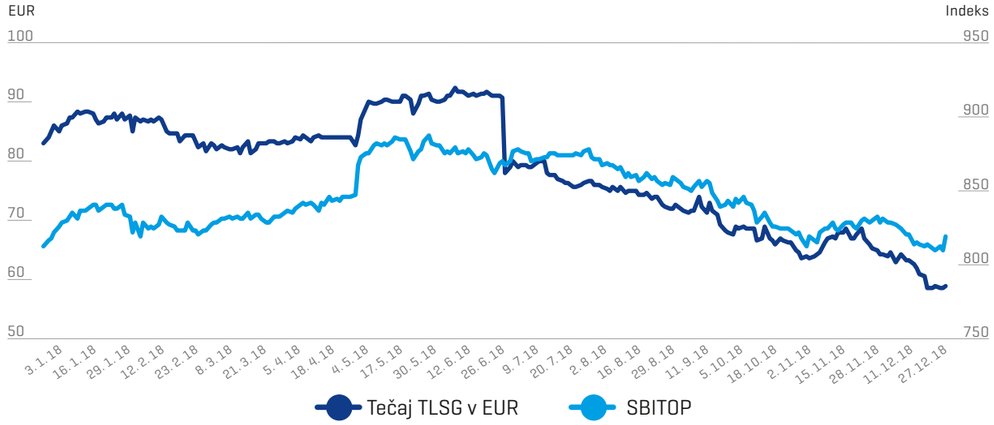
Z delnico Telekoma Slovenije je bil v letu 2018 dosežen višji promet kot v prejšnjem letu, in sicer v višini 27,2 milijona evrov, pri čemer je v celotnem borznem prometu z delnicami predstavlja 7,1-odstotni delež. Na zadnji trgovalni dan v letu 2018 je zaključni tečaj delnice TLSG znašal 59,00 evra in je na letni ravni zabeležil padec vrednosti za 28,8 %. Najvišjo vrednost v letu je delnica dosegla v juniju, in sicer 92,40 evra. Tržna kapitalizacija Telekoma Slovenije je ob koncu leta znašala 385,6 milijona evrov in je predstavljala 6,1-odstotni delež v tržni kapitalizaciji delnic celotnega borznega trga.

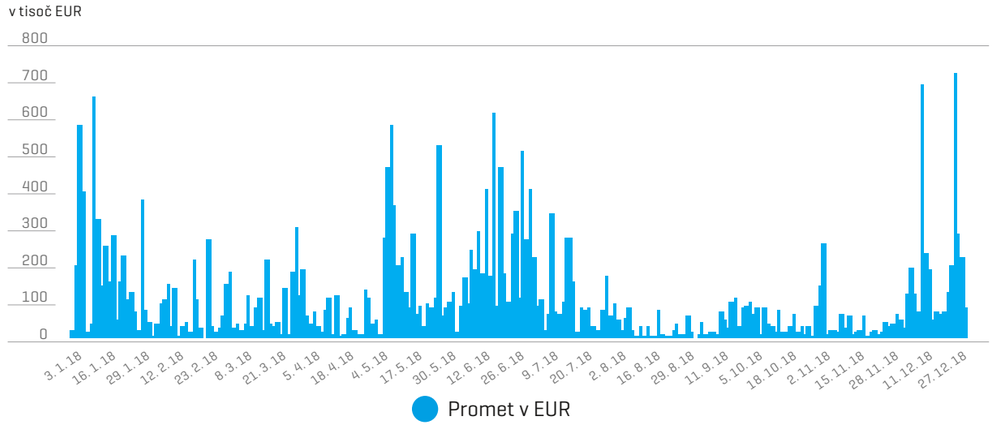
Statistika trgovanja s TLSG na Ljubljanski borzi v obdobju

Zaključni tečaj v EUR	2018	2017
Najvišji dnevni	92,40	88,00
Najnižji dnevni	58,60	71,01
Povprečni	78,56	83,07
Promet v tisoč EUR	**2018**	**2017**
Skupni v letu	27.215,12	23.839,50
Najvišji dnevni	730,51	1.253,18
Najnižji dnevni	0,38	0,25
Povprečni	112,00	97,70

21 GRI GS 102-10

Primerjava gibanja tečaja TLSG z gibanjem indeksa SBITOP in prometa z delnicami TLSG

Vir: Ljubljanska borza, arhiv tečajev.

KLJUČNI FINANČNI KAZALNIKI O DELNICI

	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Zaključni tečaj na zadnji trgovalni dan v obdobju v EUR	59,00	82,88
Knjigovodska vrednost delnice v EUR[1]	94,81	104,18
Čisti dobiček na delnico[2] v EUR	5,12	1,39
Razmerje tržna/knjigovodska vrednost	0,62	0,80
Kapitalska donosnost delnice v obdobju v %[3]	-28,81	16,57
Dividendna donosnost[4]	24,24	6,03

Opombe:
[1]Knjigovodska vrednost delnice je izračunana kot razmerje med knjigovodsko vrednostjo kapitala Skupine Telekom Slovenije na zadnji dan obdobja in številom izdanih navadnih delnic.
[2]Čisti dobiček na delnico je izračunan kot razmerje med čistim poslovnim izidom Skupine Telekom Slovenije v obravnavanem obdobju in povprečnim številom izdanih navadnih delnic brez lastnih delnic.
[3]Kapitalska donosnost delnice je izračunana kot: (tečaj na zadnji trgovalni dan v obdobju – tečaj na zadnji trgovalni dan v predhodnem obdobju) / tečaj na zadnji trgovalni dan v predhodnem obdobju.
[4]Dividendna donosnost delnice je izračunana kot razmerje med zadnjo izplačano dividendo in tečajem na zadnji trgovalni dan v letu.

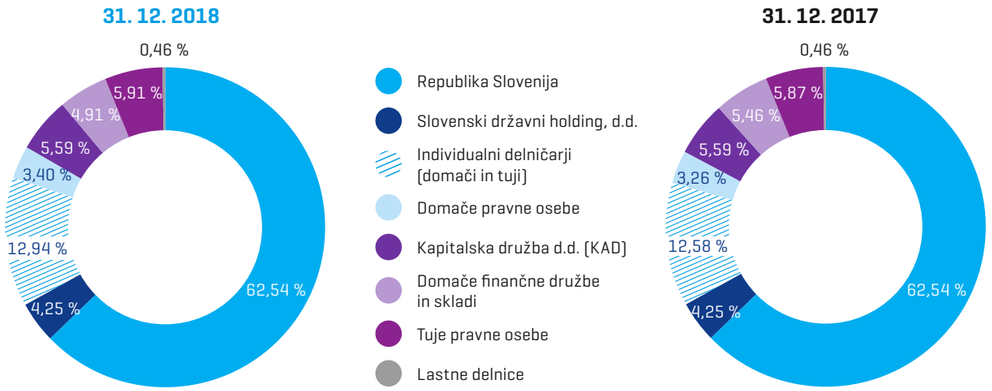
LASTNIŠKA STRUKTURA IN NAJVEČJI DELNIČARJI OB KONCU LETA 2018[22]

Telekom Slovenije je imel ob zaključku leta 9.407 delničarjev, kar je 192 delničarjev manj kot ob koncu leta 2017. Število individualnih delničarjev se je zmanjšalo za 181.

V lastniški strukturi so ob koncu leta s 94-odstotnim deležem še naprej prevladovali domači lastniki. Največji lastnik družbe je bila država skupaj s Kapitalsko družbo, Slovenskim državnim holdingom ter Prvim pokojninskim skladom Modre zavarovalnice in njegovim kritnim skladom. V neposrednem in posrednem lastništvu države je bilo ob koncu leta 73,46 % delnic družbe.

Individualni delničarji so v lastniški strukturi druga največja kategorija lastnikov in so svoj delež v letu 2018 še povečali. Lastniški delež so povečale tudi domače in tuje pravne osebe, znižal pa se je delež pri domačih finančnih družbah in skladih.

Primerjava lastniške strukture

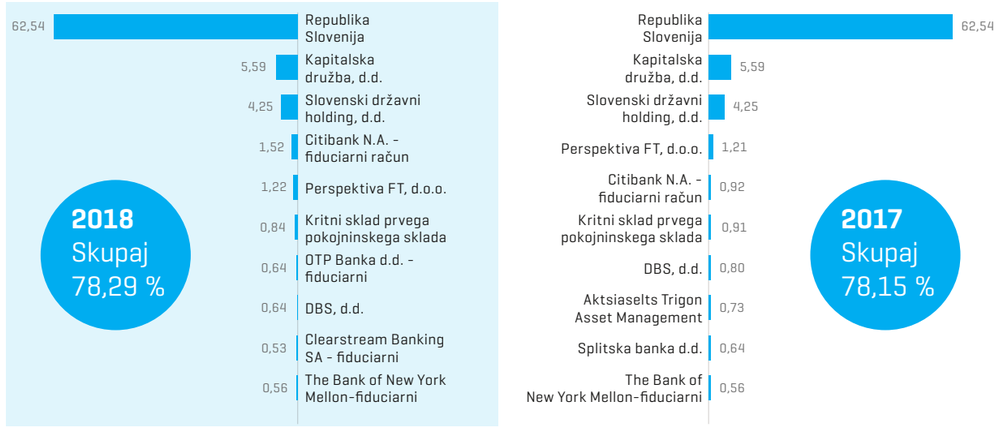
Spremembe lastniške strukture po kategorijah delničarjev

Naziv delničarja	% lastništva 31. 12. 2018	% lastništva 31. 12. 2017	Letna sprememba v odstotnih točkah
Individualni delničarji (domači in tuji)	12,94	12,58	0,36
Domače pravne osebe	3,40	3,26	0,14
Domače finančne družbe in skladi	4,91	5,46	-0,54
Tuje pravne osebe	5,91	5,87	0,04

22 GRI GS 102-5

DESET NAJVEČJIH DELNIČARJEV

Koncentracija lastništva, merjena z lastniškim deležem desetih največjih delničarjev, je ob koncu leta znašala 78,29 % in se je na letni ravni povečala za 0,14 odstotne točke. Pri tem se je spremenila tudi struktura prve deseterice. Na novo sta se vanjo uvrstila Clearstream Banking SA iz Luksemburga in hrvaška OTP banka, slednja na podlagi pripojitve Splitske banke.

DELNICE V LASTI ČLANOV UPRAVE IN NADZORNEGA SVETA TELEKOMA SLOVENIJE

Člani uprave in nadzornega sveta so imeli 31. decembra 2018 skupaj v lasti 553 delnic TLSG. Njihovo skupno število se je v primerjavi s koncem leta 2017 povečalo za 105 delnic, in sicer zaradi sprememb v sestavi uprave in nadzornega sveta.

Ime in priimek	Funkcija	Število delnic	Delež v kapitalu v %
Uprava			
mag. Rudolf Skobe	predsednik uprave	300	0,00459
Dean Žigon	član uprave – delavski direktor	1	0,00002
Nadzorni svet			
Drago Kijevčanin	namestnik predsednice nadzornega sveta	212	0,00324
Dušan Pišek	član nadzornega sveta	36	0,00055
Jana Žižek Kuhar	članica nadzornega sveta	4	0,00006
Skupaj uprava in nadzorni svet		**553**	**0,00846**

Trgovanje predstavnikov družbe z njenimi delnicami in obveščanje o tovrstnih transakcijah v Telekomu Slovenije sledi veljavni zakonodaji in Pravilniku o omejitvi trgovanja z delnicami Telekoma Slovenije.

ODNOSI Z VLAGATELJI[23]

V Skupini Telekom Slovenije z obstoječimi in potencialnimi vlagatelji ter drugo zainteresirano javnostjo komuniciramo redno in celovito. Pri tem sledimo načelom zagotavljanja enakomerne obravnave, transparentnosti, pravočasnosti in točnosti informacij. Transparentnost poslovanja dosegamo z doslednim spoštovanjem meril in standardov, ki veljajo za izdajatelje delnic v prvi kotaciji. Z zainteresiranimi domačimi in tujimi vlagatelji ter analitiki komuniciramo na individualnih sestankih, investitorskih konferencah, s konferenčnimi klici in po e-pošti (ir@telekom.si, skupscina@telekom.si in dividenda@telekom.si).

Delničarji lahko naslovijo svoje predloge in pobude družbi na elektronski naslov, namenjen odnosom z vlagatelji (ir@telekom.si).

V okviru odnosov z vlagatelji smo v letu 2018 izvedli naslednje aktivnosti:

- prijavljenim domačim in tujim prejemnikom smo četrtletno, po vsaki objavi poslovnih rezultatov, poslali elektronsko publikacijo TLSG novice, ki je vsebovala zbir najpomembnejših novic posameznega časovnega obdobja, podprtih z aktualnimi podatki o poslovanju;
- pred redno skupščino delničarjev smo izdali revijo Telekomov delničar, ki je delničarjem zagotovila ključne informacije o skupščini, poslovanju in aktualnih poslovnih dogodkih v skupini;
- organizirali smo skupščino delničarjev.

Cenovno občutljive in druge pomembne informacije redno objavljamo na spletni strani v zavihku Za vlagatelje in v sistemu Ljubljanske borze SEOnet. V letu 2018 smo imeli 29 javnih objav, hkrati v slovenskem in angleškem jeziku.

FINANČNI KOLEDAR

Finančni koledar za leto 2018 je bil objavljen v sistemu Ljubljanske borze SEOnet, dostopen pa je tudi na spletni strani http://www.telekom.si/o-podjetju/za-vlagatelje/financni-koledar. Na istem mestu so objavljene tudi vse morebitne spremembe finančnega koledarja.

DIVIDENDNA POLITIKA

Telekom Slovenije ima dolgoročno stabilno dividendno politiko, ki zasleduje ravnotežje med donosi za lastnike in uporabo prostega denarnega toka za financiranje investicij z namenom zagotovitve dolgoročne rasti in s tem maksimiranja vrednosti za lastnike.

Delničarji so na 29. skupščini delničarjev, ki je potekala 11. maja 2018, sprejeli sklep o uporabi bilančnega dobička za leto 2017. V juliju 2018 so bile izplačane bruto dividende v višini 14,30 evra na delnico. V skladu z uveljavitvijo enotnih evropskih standardov za korporacijska dejanja, med katera sodi tudi izplačilo dividend, to poteka prek KDD in njenih članov, borznoposredniških družb in bank.

LASTNE DELNICE

Število lastnih delnic družbe je nespremenjeno od pridobitve v letu 2003. 31. decembra 2018 je imela družba 30.000 lastnih delnic, kar je 0,46 % kapitala.

23 GRI GS 102-43

POSLOVNO POROČILO

SVET PREPROSTOSTI

Verjamemo v tehnološki napredek in digitalizacijo za vse. Zato je preprostost naše vodilo, ko pretvarjamo na videz kompleksne storitve v prijazne in razumljive rešitve, ki navdušujejo in navdihujejo naše uporabnike.

SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE | POSLOVNO POROČILO | TRŽENJE IN PRODAJA | OMREŽJA, TEHNOLOGIJE IN IT | TRAJNOSTNI RAZVOJ | RAČUNOVODSKO POROČILO

2 POSLOVNO POROČILO

2.1 FINANČNI REZULTATI

ANALIZA IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA

Skupina Telekom Slovenije je v letu 2018 ustvarila 731,2 milijona evrov **poslovnih prihodkov**, kar je odstotek več kot v predhodnem letu. Čisti prihodki od prodaje so dosegli 715,1 milijona evrov in so na ravni doseženih v letu 2017. Dosegli smo višje prihodke v fiksnem segmentu končni trg, predvsem zaradi rasti prihodkov širokopasovnih in IT-storitev. Z njimi in s prihodki novih virov (energetika, zavarovanje in finančne storitve) nadomeščamo nižje prihodke mobilnih naročnikov, ki prehajajo na nove, ugodnejše pakete, ter pričakovano zniževanje prihodkov klasične, fiksne govorne telefonije zaradi nadomeščanja z mobilno in IP-telefonijo. Nižji prihodki na veleprodajnem trgu so posledica nižjih prihodkov od tranzita. V tujini so na nižje prihodke vplivali tudi nižji prihodki dohodnih klicev na Kosovu zaradi vedno večje uporabe brezplačnih spletnih govornih aplikacij.

Poslovni odhodki Skupine Telekom Slovenije so znašali 713,3 milijona evrov, kar je za odstotek manj kot v letu 2017. Za 35 % so bili višji stroški nabavne vrednosti prodanega blaga ter za 2 % stroški materiala, povezani z večjim obsegom prodaje, in stroški amortizacije za 2 %, vsi drugi odhodki so bili v primerjavi s preteklim letom, nižji.

Dobiček iz poslovanja pred obrestmi, amortizacijo in davki (EBITDA) je dosegel 185,5 milijona evrov, kar je za 10 % nad doseženim v letu 2017. EBITDA je imel v čistih prihodkih od prodaje 25,9-odstotni delež, kar je za 10 % oz. za 2,3-odstotni točki več kot v predhodnem letu.

Dobiček iz poslovanja (EBIT) je 17,9 milijona evrov, kar je za 13,4 milijona evrov nad doseženim v letu 2017, ko so bile oblikovane rezervacije zaradi zagotavljanja stabilnega in razvojno usmerjenega prihodnjega poslovanja.

Med **finančnimi prihodki** je izkazan vpliv umika s trga Bosne in Hercegovine ter s tem povezane prodaje družbe Blicnet. Skupno so finančni prihodki dosegli 23,2 milijona evrov. Finančni odhodki v višini 7,3 milijona evrov so bili v primerjavi z letom 2017 nižji za 12 %. Odhodki za obresti so nižji zaradi nižjega stanja prejetih posojil in doseženih boljših pogojev od načrtovanih.

Po obračunu davka iz dobička z odloženimi davki je Skupina Telekom Slovenije leto 2018 zaključila s **čistim poslovnim izidom** v višini 33,3 milijona evrov (9,0 milijona EUR v letu 2017).

ANALIZA IZKAZA FINANČNEGA POLOŽAJA

Bilančna vsota je 31. decembra 2018 znašala 1.232,7 milijona evrov in bila v primerjavi s stanjem konec leta 2017 nižja za 9 % oziroma za 119,3 milijona evrov.

Dolgoročna sredstva so dosegla 950,9 milijona evrov, kar je za 4 % oziroma 39,1 milijona evrov manj kot konec leta 2017. Delež dolgoročnih sredstev v premoženju skupine znaša 77,1 % na (2017: 73,2 %). Neopredmetena sredstva so nižja za 25,4 milijona evrov, ostala dolgoročna sredstva pa so višja za 5,0 milijona evrov predvsem zaradi višjih dolgoročnih poslovnih terjatev iz obročnih odplačil. Zaradi nižjih vlaganj in odprodaje družbe Blicnet so za 23,6 milijona evrov nižja opredmetena osnovna sredstva.

Kratkoročna sredstva so znašala 281,9 milijona evrov in so nižja za 22 % oziroma 80,2 milijona evrov. Od tega so za 77,9 milijona evrov nižje kratkoročne finančne naložbe ter za 18,6 milijona evrov nižji denar in denarni ustrezniki. Poslovne in druge terjatve so v primerjavi s koncem leta 2017 višje za 32,8 milijona evrov.

Vrednost kapitala in rezerv je bila 619,6 milijona evrov, kar je za 9 % oziroma 61,2 milijona evrov manj kot konec leta 2017. Delež v strukturi bilančne vsote je 50,3-odstotni delež (leta 2017: 50,4-odstotni).

Dolgoročne obveznosti v višini 364,6 milijona evrov imajo v sestavi bilančne vsote 29,6-odstotni delež.

V primerjavi s koncem leta 2017 so se povečale za 6,2 milijona evrov, predvsem zaradi višjih dolgoročnih finančnih obveznosti (višje so bile za 41,5 milijona evrov), pri čemer so se rezervacije za tožbe in odpravnine iz kadrovskega prestrukturiranja v letu 2018 znižale v skupnem znesku za 35,7 milijona evrov.

Kratkoročne obveznosti so znašale 248,4 milijona evrov in so bile v primerjavi s koncem leta 2017 za 21 % nižje. V strukturi bilančne vsote imajo 20,2-odstotni delež, predvsem zaradi za 64,4 milijona evrov nižjih prejetih kratkoročnih posojil.

ANALIZA IZKAZA DENARNIH TOKOV

Med **izdatki iz naložbenja** poleg investicij v osnovna sredstva, v višini 133,9 milijona evrov, predstavljajo večje postavke še nakup odvisne družbe Infratel (3,5 milijona evrov) in odkup manjšinskega deleža v družbi IPKO (3,0 milijona evrov).

Med **prejemki iz naložbenja** je skupina v letu 2018 odtujila za 77,0 milijonov evrov depozitov, vezanih nad tri mesece, dobila vrnjeni dani posojili v višini 381,5 tisoč evrov, prejete dividende od naložb v delnice v višini 170 tisoč evrov ter prejemke od prodaje osnovnih sredstev v višini 1,3 milijona evrov.

Med **izdatki iz financiranja** je skupina odplačala kratkoročni del dolgoročnih posojil v višini 115,5 milijona evrov (večinoma sindicirano posojilo), za katerega je skupaj z obrestmi za izdane obveznice plačala 6,4 milijona evrov obresti. V juliju je družba družbenikom Telekoma Slovenije izplačala na skupščini izglasovano dividendo v skupnem znesku 93 milijonov evrov.

Med **prejemki iz financiranja** je skupina prejela za 65 milijonov evrov dolgoročnih posojil ter neto za 28 milijonov evrov kratkoročnih revolving posojil (netirani prejemki v višini 309 milijonov evrov in vračila v višini 281 milijonov evrov).

Več glej v računovodskem poročilu od strani 176 dalje.

POROČANJE PO SEGMENTIH

Za poročanje po segmentih je kot merilo uporabljen sedež opravljanja dejavnosti. Tako Skupina Telekom Slovenije poslovanje predstavlja v dveh segmentih, in sicer Slovenija in druge države. Podrobnejše informacije podajamo v računovodskem poročilu v poglavju 3.2.2 Pojasnila k uskupinjenim računovodskim izkazom v točki 6. Poročanje po segmentih.

POMEMBNEJŠI FINANČNI KAZALNIKI SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE IN TELEKOMA SLOVENIJE[24]

	Skupina Telekom Slovenije			Telekom Slovenije		
v tisoč EUR / v %	**2018**	**2017**	**Indeks 18/17**	**2018**	**2017**	**Indeks 18/17**
Čisti prihodki od prodaje	**715.051**	716.174	100	**639.672**	645.190	99
Drugi prihodki od poslovanja	**16.169**	9.867	164	**13.598**	8.034	169
Poslovni prihodki skupaj	**731.220**	726.041	101	**653.270**	653.224	100
EBITDA	**185.524**	168.740	110	**148.116**	138.329	107
EBITDA marža = EBITDA / čisti prihodki od prodaje	**25,9 %**	23,6 %	110	**23,2 %**	21,4 %	108
EBIT	**17.932**	4.561	393	**15.303**	3.515	435
Donosnost prodaje = EBIT / čisti prihodki od prodaje	**2,5 %**	0,6 %	394	**2,4 %**	0,5 %	439
Čisti poslovni izid	**33.322**	9.023	369	**34.027**	1.720	-
Sredstva	**1.232.719**	1.351.994	91	**1.223.526**	1.337.559	91
Kapital	**619.628**	680.865	91	**634.196**	694.355	91
Donosnost sredstev (ROA)	**2,6 %**	0,7 %	389	**2,7 %**	0,1 %	-
Donosnost kapitala (ROE)	**5,1 %**	1,3 %	394	**5,1 %**	0,2 %	-
Razmerje med kapitalom in sredstvi (Equity Ratio)	**50,3 %**	50,4 %	100	**51,8 %**	51,9 %	100
Neto finančni dolg	**352.484**	281.785	125	**350.395**	249.673	140
NFD / EBITDA	**1,9**	1,7	114	**2,4**	1,8	131
Investicije v osnovna sredstva (CAPEX)	**133.864**	158.935	84	**110.774**	141.383	78
EBITDA - CAPEX	**51.660**	9.805	527	**37.342**	-3.054	-
Delež EBITDA - CAPEX v EBITDA (Cash Margin)	**27,8 %**	5,8 %	479	**25,2 %**	-2,2 %	-
Število zaposlenih po stanju na zadnji dan obdobja	**3.530**	3.673	96	**2.196**	2.338	94
Delež CAPEX-a v poslovnih prihodkih	**18,3 %**	21,9 %	84	**17,0 %**	21,6 %	78

Več glej v računovodskem poročilu od strani 176 dalje.

2.2 FINANČNO UPRAVLJANJE IN POSLOVANJE

S finančno politiko Skupine Telekom Slovenije dosegamo finančno stabilnost celotne skupine. To uresničujemo predvsem z uspešnim poslovanjem, aktivnim načrtovanjem in uravnavanjem denarnih tokov, zagotavljanjem ustrezne ročnosti in razpršitve finančnega dolga, financiranjem v okviru skupine, optimiziranjem obratnega kapitala ter obvladovanjem finančnih tveganj.

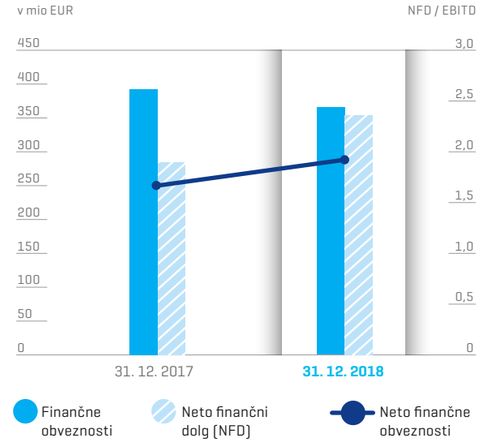
Na ravni skupine je izkazana razmeroma nizka zadolženost. Razmerje med neto finančnim dolgom in EBITDA je ob koncu leta znašalo 1,9. Celotne finančne obveznosti skupine so bile ob koncu leta 2018 v višini 363,3 milijona evrov, pri čemer se pretežni del nanaša na dolgoročno sindicirano posojilo v višini 234,2 milijona evrov in na izdajo 5-letnih obveznic v višini 100 milijonov evrov.

24 GRI GS 102-7, 102-10, 201-1

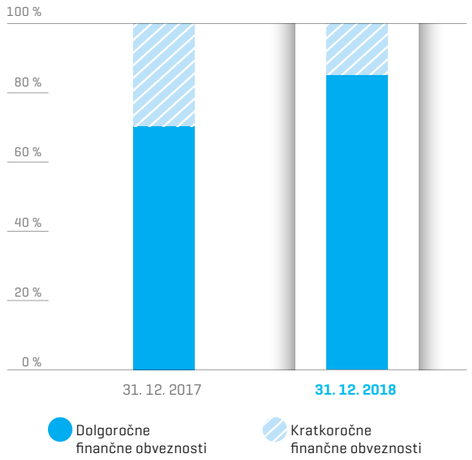
Neto finančni dolg (NFD) Skupine Telekom Slovenije

Skupina redno odplačuje obveznosti do posojilodajalcev. V letu 2018 je bilo odplačanih za 115,4 milijona evrov dolgoročnih posojil.

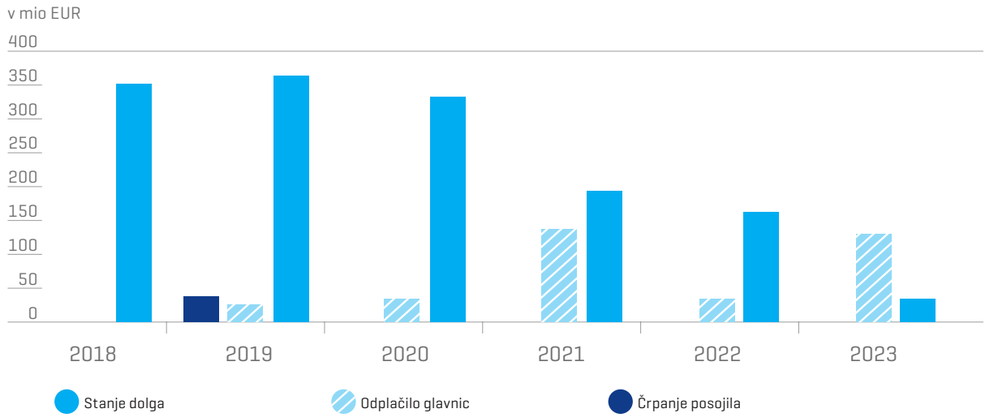
V decembru 2018 je bil podpisan dodatek k obstoječi pogodbi o dolgoročnem sindiciranem posojilu, ki jo je Telekom Slovenije s sindikatom bank podpisal v letu 2016. Z novo tranšo dolgoročnega sindiciranega posojila v višini 100 milijonov evrov, ki ob koncu leta 2018 še ni bila črpana v celoti, in s podaljšanjem ročnosti že obstoječe tranše, prav tako v višini 100 milijonov evrov, je skupina zagotovila nadaljnjo stabilnost svoje strukture ročnosti financiranja.

Struktura ročnosti finančnih obveznosti

Odplačilni načrt obstoječega dolgoročnega dolga (posojil in obveznic)

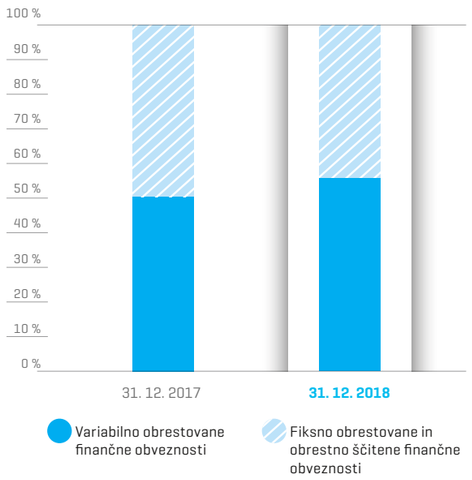

V strukturi zunanjih virov financiranja prevladujejo prejeta posojila (72,4 %), sledijo izdane obveznice (27,6 %), zanemarljivi del pa predstavljajo finančni najemi.

Prejeta posojila se večinoma obrestujejo z uporabo spremenljivih obrestnih mer, vezanih na 3-mesečni in 6-mesečni EURIBOR, eno od črpanih kratkoročnih revolving posojil pa tudi s fiksno obrestno mero. Kuponska obrestna mera izdanih obveznic je fiksna in znaša 1,95 %. Ponderirani pribitek na spremenljivi del obrestne mere vseh posojil v skupini je konec leta 2018 znašal 150 bazičnih točk.

Na ravni skupine ima fiksno oziroma varovano obrestno mero 54,5 % obrestovanega finančnega dolga.

Razmerje med variabilno in fiksno obrestovanimi oziroma obrestno ščitenimi viri financiranja

Že v letu 2017 so bile pridobljene dolgoročne kreditne linije v višini 70 milijonov evrov za zagotovitev rezervne likvidnosti, ki skupaj s kratkoročnimi revolving linijami zagotavljajo visoko raven likvidnosti skupine. Kratkoročne kreditne linije se redno obnavljajo. Skupna likvidnostna rezerva v obliki odobrenih, neizkoriščenih dolgoročnih in kratkoročnih revolving linij je ob koncu leta 2018 znašala 142 milijonov evrov.

UPRAVLJANJE FINANČNIH TVEGANJ

Podrobnejši opis upravljanja finančnih tveganj je v poglavju 2.4 Obvladovanje tveganj in v računovodskem poročilu v točki Upravljanje finančnih tveganj na straneh 247 in 331.

IZPOLNJEVANJE FINANČNIH ZAVEZ

Banke posojilodajalke zahtevajo vzdrževanje vrednosti finančnih zavez oziroma kazalnikov, opredeljenih v posojilnih pogodbah. Njihovo nedoseganje je lahko razlog za predčasno zapadlost posojil v plačilo. Na 31. december 2018 so bile dosežene vse finančne zaveze na ravni skupine.

BONITETNA OCENA

V začetku januarja 2018 je bonitetna agencija S&P Telekomu Slovenije potrdila v letu 2017 dodeljeno dolgoročno bonitetno oceno BB+, oceno prihodnjih izgledov pa je opredelila kot stabilno. V juliju 2018 je bila ocena s strani bonitetne agencije ponovno potrjena na ravni BB+, ob tem pa opredeljena kot »za opazovanje« (Credit Watch Negative). Agencija S&P se je za tovrstno opredelitev odločila zaradi izplačila bistveno višjih dividend od pričakovanih in posledično pričakovanimi večjimi pritiski na prihodnjo likvidnost. Ponovna presoja bonitetne ocene je bila izvedena v februarju 2019, pri čemer je bonitetna agencija potrdila obstoječo bonitetno oceno BB+, podala pa negativno oceno prihodnjih izgledov. Slednje je agencija utemeljila s povečanjem načrtovanih izdatkov za investicije v povezavi s poslovanjem podjetja na visoko konkurenčnem trgu.

2.3 NALOŽBE V OSNOVNA SREDSTVA

NALOŽBE V OSNOVNA SREDSTVA[25]

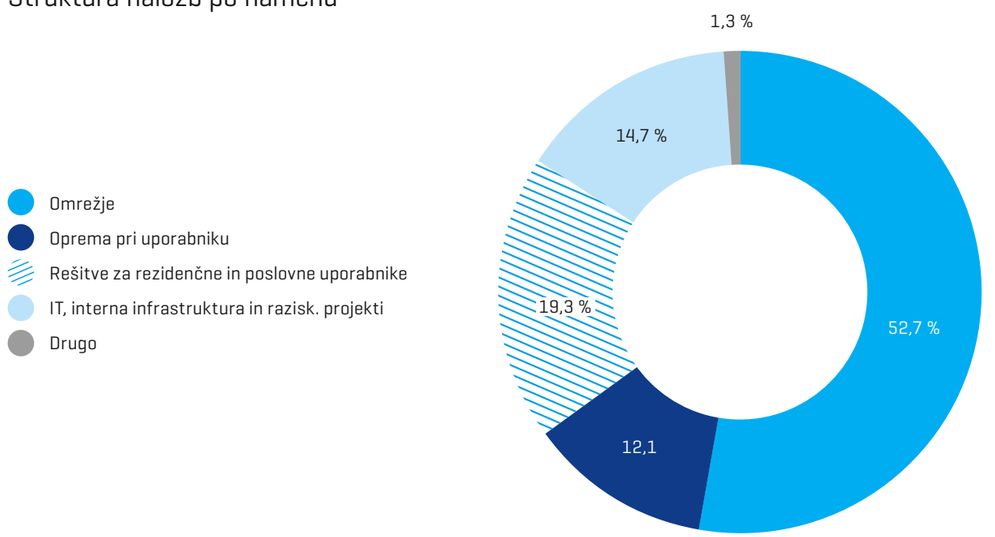
Z naložbami v gradnjo, posodobitev ter razvoj omrežij in storitev ustvarjamo platformo za pridobivanje novih naročnikov in novih virov prihodkov. Pretežni del naložb smo namenili širitvi dostopovnega optičnega omrežja, ki uporabnikom poleg vrhunske uporabniške izkušnje širokopasovnih vsebin omogoča visoke hitrosti dostopa do interneta. Naložbe smo namenili tudi za nadaljnjo modernizacijo in razvoj mobilnega omrežja četrte generacije ter za razvoj novih storitev in nadaljnjo optimizacijo na vseh ravneh poslovanja. Več o tem v poglavju 2.8 Omrežja, tehnologije in IT.

V Skupini Telekom Slovenije smo v letu 2018 za naložbe namenili 133,9 milijona evrov, kar je za 16 % oziroma 25,1 milijona evrov manj kot v letu 2017. Od tega smo za naložbe Telekoma Slovenije namenili 110,8 milijona evrov oziroma za 22 % manj kot v preteklem letu, preostali del smo namenili za naložbe v razvoj naših odvisnih družb.

Naložbe po družbah

v tisoč EUR	2018	2017	Ind. 18/17
Telekom Slovenije	110.774	141.383	78
Druge družbe v Sloveniji	3.387	3.043	111
IPKO – Kosovo	16.148	11.100	145
Druge družbe v tujini	10.725	5.077	211
Izločitve in prilagoditve	-7.170	-1.668	430
Skupina Telekom Slovenije	**133.864**	**158.935**	**84**

Struktura naložb po namenu

25 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3, 203-1, GRI IO1

2.4 OBVLADOVANJE TVEGANJ

Sistem obvladovanja tveganj je sestavni del našega korporativnega upravljanja. Omogoča nam prepoznavanje in ocenjevanje tveganj, njihovo obvladovanje z ustreznimi ukrepi in spremljanje.

Tveganje za Skupino Telekom Slovenije predstavlja morebitno negotovost dogodka, ki lahko pozitivno ali negativno vpliva na doseganje ciljev in ki je po svoji naravi vgrajeno v vse poslovne procese in odločitve. Upravljanje tveganj celovito ureja Politika obvladovanja tveganj, zavezujoča za vse družbe v skupini. Sistem obvladovanja tveganj vsebuje osnovne smernice za obvladovanje tveganj, vključno s pristojnostmi in odgovornostmi. Njegov sestavni del so ocena tveganj in ukrepi za preprečevanje tveganj, ki bi lahko vplivali na vrednote in cilje skupine.

Uprava je sproti seznanjena z oceno tveganj, ugotovitvami notranje revizije in drugimi pregledi poslovanja. Glede na ugotovitve se ustrezno odziva z naborom ukrepov za obvladovanje tveganj in zagotavljanje skladnosti poslovanja. O pomembnih ugotovitvah in sprejetih ukrepih sproti poroča nadzornemu svetu oziroma njegovim komisijam.

Z okvirom za obvladovanje tveganj imamo tudi razumno zagotovilo, da bomo dosegli poslovne cilje in izpolnili obveznosti do deležnikov.

PRISTOP K OBVLADOVANJU TVEGANJ

V Skupini Telekom Slovenije izvajamo četrtletno ocenjevanje tveganj. Lastniki tveganj v matični družbi ocenijo vpliv tveganja po že sprejetih ukrepih in vzpostavljenih notranjih kontrolah ter pogostost nastanka dogodka. Ob morebitnem nastopu izrednih dogodkov se dodatno oceni tudi ta vpliv. Vpliv se izračuna na osnovi različnih modelov.

Odvisne družbe matični družbi poročajo o vseh pomembnih tveganjih. Tveganja se klasificirajo na osnovi vpliva posledic in verjetnosti dogodka.

Pooblaščenec za tveganja o tveganjih poroča **Odboru za tveganja**, ki se sestane četrtletno, dodatno pa po potrebi.

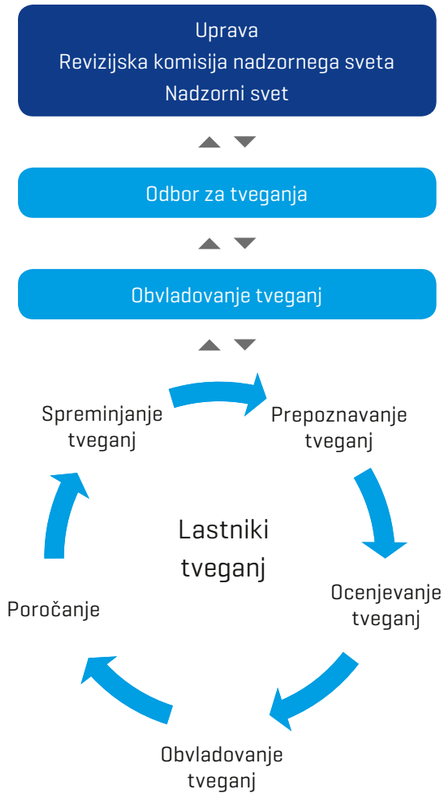
7 sej

Pooblaščenec za tveganja na **Odboru za notranje kontrole** poroča o sistemu in delovanju notranjih kontrol, ki se sestane trikrat letno.

3 seje

Tveganja se četrtletno poročajo tudi **revizijski komisiji** nadzornega sveta.

4 seje

IZBOLJŠAVE PROCESA OBVLADOVANJA TVEGANJ

Proces obvladovanja tveganj nenehno izboljšujemo, aktivno sodelujemo tudi z lastniki tveganj in Notranjo revizijo.

Register tveganj in notranjih kontrol
V letu 2018 smo v Telekomu Slovenije popisali notranje kontrole za vse procese ter prenovili register tveganj in notranjih kontrol. Izvajalci poslovnih procesov so notranje kontrole tudi ocenili ter s tem potrdili njihovo vzpostavljenost in delovanje. Samoocena notranjih kontrol v odvisnih družbah bo zaključena v letu 2019. Poenotili bomo tudi register tveganj in notranjih kontrol na ravni skupine.

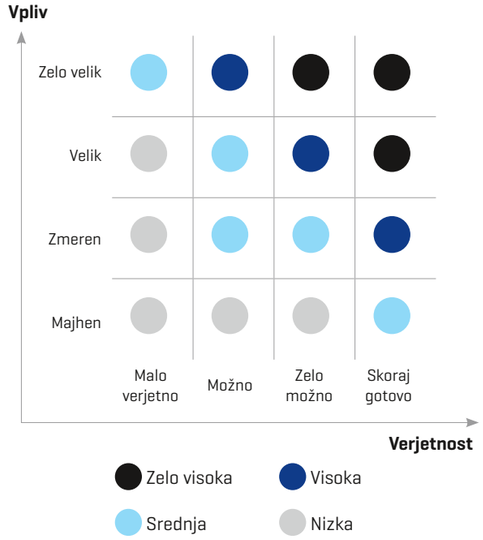
Razširitev okvira obvladovanja tveganj
Lastniki tveganj v odvisnih družbah poročajo o pomembnih tveganjih, ki se razvrščajo na podlagi vpliva in verjetnosti dogodka. Za konsolidacijo kvantificiranih učinkov tveganj bomo enotno metodologijo ocenjevanja tveganj, na podlagi vpliva in frekvence dogodka, vpeljali tudi v vse odvisne družbe.

Kvantifikacija tveganj
Razvili smo interno metodo ocenjevanja tveganj, ki temelji na simulaciji Monte Carlo. Za konsolidacijo kvantificiranih učinkov tveganj bomo navedeno metodologijo vpeljali tudi v vse odvisne družbe.

Razvoj kulture obvladovanja tveganj
Velik poudarek namenjamo vzpostavitvi želene kulture, vedenja in ozaveščenosti o tveganjih. V ta namen smo v sodelovanju z Notranjo revizijo in pooblaščencema s področja skladnosti poslovanja izvedli več izobraževanj in delavnic. Z lastniki tveganj intenzivno sodelujemo tudi v okviru četrtletnega ocenjevanja.

Spremljanje novosti na področju tveganj
V družbi redno spremljamo tveganja v panogi, trende s področja tveganj in novosti na strokovnih področjih.

TVEGANJA V SKUPINI TELEKOM SLOVENIJE

Osnovna metodologija temelji na metodi COSO ERM[26] in je skladna s standardom ISO 31000:2018.

Tveganja se razvrščajo po pomembnosti glede na stopnjo tveganja, ki jo izračunamo na podlagi zmnožka vpliva in frekvence oziroma verjetnosti nastanka dogodka.

Sprejemljive stopnje tveganja so odvisne od ciljev in vrste tveganja. Pri tem nismo pripravljeni prevzemati tveganj slabšanja ugleda, izgube korporativne integritete ter tveganj na področju zdravja in varstva pri delu.

V spodnjih pregledih predstavljamo ključna tveganja v zadnjem četrtletju leta 2018.

26 Odbor sponzorskih organizacij Treadwayeve komisije (COSO).

TELEKOM SLOVENIJE

STRATEŠKA TVEGANJA

Tako kot večina prvotnih evropskih operaterjev se tudi Telekom Slovenije sooča z močno konkurenco in cenovno občutljivostjo uporabnikov. Uporabniki zahtevajo visoko kakovost storitev po nizkih cenah, trg pa postaja vse bolj zasičen, tako da je vse manj prostora za pridobivanje novih uporabnikov. Za obvladovanje tovrstnih tveganj aktivno nastopamo na trgu, uvajamo novosti, spreminjamo ponudbo in ponujamo pakete, prilagojene potrebam uporabnikov. Alternativni operaterji pridobivajo tržni delež predvsem z agresivno cenovno politiko.

Tveganje	Kaj je tveganje?	Kakšen je vpliv?	Kako upravljamo tveganje?
Zmanjšanje dobičkonosnosti naročnikov in storitev – množični trg Stopnja tveganja	Agresivna konkurenca na področju razvoja storitev in paketne ponudbe, zniževanje splošne ravni cen storitev, hitre spremembe ponudbe in neomejeni paketi.	Izguba prihodkov.	Vsebinska in cenovna optimizacija ponudbe, prilagajanje produktov ciljnim segmentom uporabnikov, inovativni produkti.
Izguba naročnikov – množični trg Stopnja tveganja	Izguba naročnikov zaradi prehajanja med operaterji.	Izguba prihodkov.	Prilagajanje ponudbe, uvedba novih produktov, zagotavljanje kakovostnih storitev, pospeševanje prodajnih aktivnosti, izboljšanje uporabniške izkušnje.
Zmanjšanje prihodkov zaradi regulatornih obveznosti – veleprodajni trg Stopnja tveganja	Tveganje zmanjšanja prihodkov zaradi novih regulatornih obveznosti na reguliranih trgih – novi modeli oblikovanja veleprodajnih cen.	Izguba prihodkov.	Aktivno sodelovanje v postopkih analize trga in postopkih nadzora, spremljanje razvoja trga, prilagajanje veleprodajne ponudbe v skladu z regulatornimi obveznostmi in potrebami na trgu.
Izguba naročnikov – poslovni trg Stopnja tveganja	Izguba naročnikov zaradi sprememb na trgu, novih tehnologij, vstop novih konkurentov in nove ponudbe konkurence.	Izguba prihodkov.	Prilagajanje ponudbe, uvedba novih produktov, zagotavljanje kakovostnih storitev, pospeševanje prodajnih aktivnosti, upravljanje odnosov z naročniki, izboljšanje procesov za podporo strankam.
Zmanjšanje dobičkonosnosti naročnikov in storitev – poslovni trg Stopnja tveganja	Tveganje izgube zaradi manjše dobičkonosnosti storitev zaradi zagotavljanja večjega nabora storitev za isto ceno, zmanjševanja marž pri storitvah.	Izguba prihodkov.	Vsebinska in cenovna optimizacija ponudbe, izobraževanje na področju projektnega vodenja, inovativni produkti.

FINANČNA TVEGANJA

V Telekomu Slovenije aktivno spremljamo dinamiko finančnega okolja, saj ima lahko za posledico različne vrste finančnih tveganj. Aktivneje spremljamo likvidnostna in kreditna tveganja ter tveganja spremembe obrestne mere.

Likvidnostno tveganje obvladujemo centralizirano na ravni matične družbe, in sicer z aktivnim načrtovanjem in uravnavanjem denarnih tokov, zagotavljanjem ustrezne ročnosti in razpršitve finančnega dolga, financiranjem v okviru skupine ter optimiziranjem obratnega kapitala in denarnih sredstev. Denarne tokove kratkoročno uravnavamo z bančnimi revolving linijami, kot dodaten element finančne varnosti pa imamo sklenjene tudi dolgoročne rezervne kreditne linije.

Kreditno tveganje obvladujemo z aktivnim spremljanjem poslovanja kupcev in njihovih bonitetnih ocen ter omejitvijo največjih dovoljenih dopustnih izpostavljenosti. Pred tveganji poslabšanja finančnega stanja kupcev se dodatno zaščitimo s kreditnimi zavarovanji in rednim spremljanjem njihove ustreznosti. Del sistemskega orodja obvladovanja kreditnega tveganja sta tudi spremljanje poravnavanja pogodbenih obveznosti in aktivna izterjava zapadlega dolga.

Obveznosti, vezane na spremenljive obrestne mere, predstavljajo 68,81 % v strukturi vseh obrestovanih finančnih obveznosti skupine. Tveganje spremembe obrestne mere varujemo tudi s sklenjeno obrestno zamenjavo. Na ravni skupine ima fiksno oziroma varovano obrestno mero 54,53 % obrestovanega finančnega dolga.

Tveganje	Kaj je tveganje?	Kakšen je vpliv?	Kako upravljamo tveganje?
Kreditno tveganje pri naročnikih Stopnja tveganja	Tveganje neizpolnitve zapadlih denarnih obveznosti naročnikov ali neizpolnitve v roku.	Višje terjatve.	Upoštevanje kreditne ocene naročnikov, izterjava dolga, zavarovanje potencialnih terjatev.

REGULATORNA TVEGANJA IN TVEGANJA SKLADNOSTI POSLOVANJA

Regulatorna tveganja izhajajo iz sprememb regulatornega okvira in politik ter iz možnih odločitev regulatorja o naložitvi dodatnih obveznosti ali sprememb cen v posameznih tržnih segmentih.
Konec leta 2018 je bila sprejeta direktiva za vzpostavitev Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah (EECC), ki vključuje ukrepe za spodbujanje konkurenčnosti in investicij v omrežja elektronskih komunikacij zelo visokih zmogljivosti ter pokriva različna področja elektronskih komunikacij. Rok za prenos navedene direktive v nacionalne zakonodaje je dve leti od uveljavitve direktive. Svet EU je sprejel tudi uredbo BEREC, katere namen je zagotavljati pomoč državam članicam pri širitvi omrežij elektronskih komunikacij visokih zmogljivosti ter pri tekoči in dosledni uporabi regulatornih ukrepov zakonika. Uredba, ki se v državah članicah uporablja neposredno, s 15. majem 2019 predvideva tudi cenovno omejitev maloprodajnih cen klicev in kratkih sporočil znotraj EU. Telekom Slovenije pri uvajanju novih storitev upošteva tudi vidik sektorske in krovne regulative, 3. decembra 2018 pa je začela veljati tudi Uredba o geografskem blokiranju. Nova pravila za elektronske storitve, kot so storitve v oblaku, skladiščenje podatkov in posredovanje spletišč, določajo, da ne bo več dopustno razlikovanje med strankami in zagotavljanje različnih pogojev ali cen strankam iz drugih držav EU.

Na področju skladnosti poslovanja sta najpomembnejši tveganji, ki lahko močno vplivata na poslovanje družbe, tveganji s področja konkurenčnega prava in varstva osebnih podatkov.

Tveganje s področja konkurenčnega prava izhaja iz prevladujočega položaja, ki ga ima Telekom Slovenije na številnih trgih. Kršitve pravil konkurenčnega prava, med katere spada tudi zloraba prevladujočega položaja, imajo lahko resne posledice za skupino in njene zaposlene. Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmK-1) predvideva globe do 10 % letnega prometa družbe. Prav tako so mogoče odškodninske tožbe, ki jih vložijo tretje osebe, in izguba ugleda. Za obvladovanje tovrstnih tveganj imamo opredeljene procese in vzpostavljene notranje kontrole.

Zaradi velikega obsega in narave osebnih podatkov, ki jih na ravni družbe obdelujemo zaradi zagotavljanja storitev, je zelo pomembno tudi tveganje s področja varstva osebnih podatkov. 25. maja 2018 se je začela uporabljati Splošna uredba o varstvu podatkov[27]. Morebitne kršitve varstva osebnih podatkov imajo lahko za posledico izgubo ugleda družbe in posledično negativen učinek na poslovanje, ta uredba pa je prinesla tudi visoke kazni. V Telekomu Slovenije smo svoje poslovanje prilagodili zahtevam Splošne uredbe o varstvu podatkov. Tveganja s področja varstva osebnih podatkov obvladujemo s sistemom notranjih kontrol, ki to tveganje naslavljajo.

Tveganje	Kaj je tveganje?	Kakšen je vpliv?	Kako upravljamo tveganje?
Pritisk regulatorja na trgih fiksnih in mobilnih elektronskih komunikacij Stopnja tveganja	Novi modeli oblikovanja cen in dodatne obveznosti za regulirane storitve.	Višji stroški in izguba prihodkov.	Spremljanje razvoja trga in razmer na drugih trgih v EU; aktivno sodelovanje v postopkih analize trga in seznanjanje ustreznih institucij v EU; vlaganje razpoložljivih pravnih sredstev; sodelovanje pri implementaciji izdanih regulatornih odločb; aktivno sodelovanje v postopkih sprejemanja zakona in drugih aktov.
Skladnost na področju konkurenčnega prava Stopnja tveganja	Izguba ugleda ter kazni oz. odškodnine zaradi kršitve konkurenčnih predpisov.	Izguba ugleda, plačilo glob, odškodninske tožbe.	Izvajanje Smernic zagotavljanja skladnosti poslovanja s konkurenčnim pravom in vzpostavitev notranjih kontrol; izobraževanje zaposlenih na področju zagotavljanja skladnosti poslovanja.
Skladnost poslovanja na področju varstva osebnih podatkov Stopnja tveganja	Izguba ugleda in zaupanja strank ter kazni oz. odškodnine zaradi kršitev varstva osebnih podatkov.	Izguba ugleda, izguba strank, plačilo kazni, odškodninske tožbe.	Implementacija zakonskih zahtev in izvajanje internih aktov, vključno z notranjimi kontrolami s področja varstva osebnih podatkov; zagotavljanje ustreznih informacij in pravic posameznikom; izobraževanje zaposlenih na področju varstva osebnih podatkov.

OPERATIVNA TVEGANJA

Operativna tveganja obvladujemo z vzpostavljenimi notranjimi kontrolami in različnimi ukrepi. V letu 2018 smo veliko pozornosti posvečali obvladovanju operativnih tveganj na področjih IKT-varnosti in delovanja sistemov. Glede na hitro spreminjajoče se razmere na trgu smo največ pozornosti namenjali upravljanju in razvoju kadrov s tega področja.

Zaradi razvoja tehnologij, IKT-storitev in naraščajočih zahtev aplikacij oziroma naprav se soočamo z izzivom naraščajoče kompleksnosti celovitega upravljanja tehnologije. Tveganja obvladujemo z razvojem BSS- in OSS-sistemov, izboljšujemo operativno učinkovitost in omogočamo podporo novim poslovnim priložnostim. Nadzorno podporni sistemi (OSS) so in bodo ključni dejavnik razlikovalnosti med različnimi ponudniki na množičnem, poslovnem in veleprodajnem trgu. V obdobju do leta 2023 smo si v sklopu OSS-strategije zadali cilj, da bo imela Skupina Telekom Slovenije enega najbolj učinkovitih, najbolj odzivnih in najbolj prilagodljivih OSS-sistemov, vključno z visoko stopnjo avtomatizacije v operativnih procesih, ki omogočajo skrajševanje

27 Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov).

trajanja procesov, zmanjšanje števila udeleženih v procesih, zmanjšanje napak v toku procesov in znižanje operativnih stroškov procesov.

V okviru neprekinjenega poslovanja zagotavljamo ustrezne kapacitete IKT-infrastrukture in storitev ter transportnih, hrbteničnih in dostopovnih segmentov. Tveganja nedelovanja povezav in storitev, ki jih izvajajo drugi subjekti, obvladujemo z vpeljanimi procesi za spremljanje in poročanje o dogovorjeni ravni zagotavljanja storitev na najetih omrežjih ter s standardizacijo zahtev do ponudnikov omrežij za nova najemna omrežja. Vzpostavljeno je tekoče obveščanje o načrtovanih delih na omrežjih operaterjev.

Na področju IKT-varnosti nenehno razvijamo sisteme za nadzor tehnologije in anomalij v IKT- infrastrukturi in storitvah, izvajamo interna in eksterna penetracijska testiranja, z ekipo strokovnjakov za upravljanje kibernetske varnosti in z zunanjimi partnerji pa smo vzpostavili Operativni center kibernetske varnosti (OCKV) ter pridobili prve reference na trgu. Za obvladovanje tveganja izvajamo varnostne politike, odkrivamo varnostne grožnje in ranljivosti ter širimo varnostno kulturo zaposlenih in uporabnikov storitev.

V posameznih omrežnih segmentih, kjer zaznavamo večja tveganja delovanja in varnosti, izvajamo posodobitve in povečujemo kapacitete z redundanco. Tveganja nedelovanja povezav in storitev, ki jih izvajajo drugi subjekti, obvladujemo z vpeljanimi procesi za spremljanje in poročanje o dogovorjeni ravni zagotavljanja storitev na najetih omrežjih ter s standardizacijo zahtev do ponudnikov omrežij za nova najemna omrežja. Vzpostavljeno imamo tekoče obveščanje o načrtovanih delih na omrežjih operaterjev.

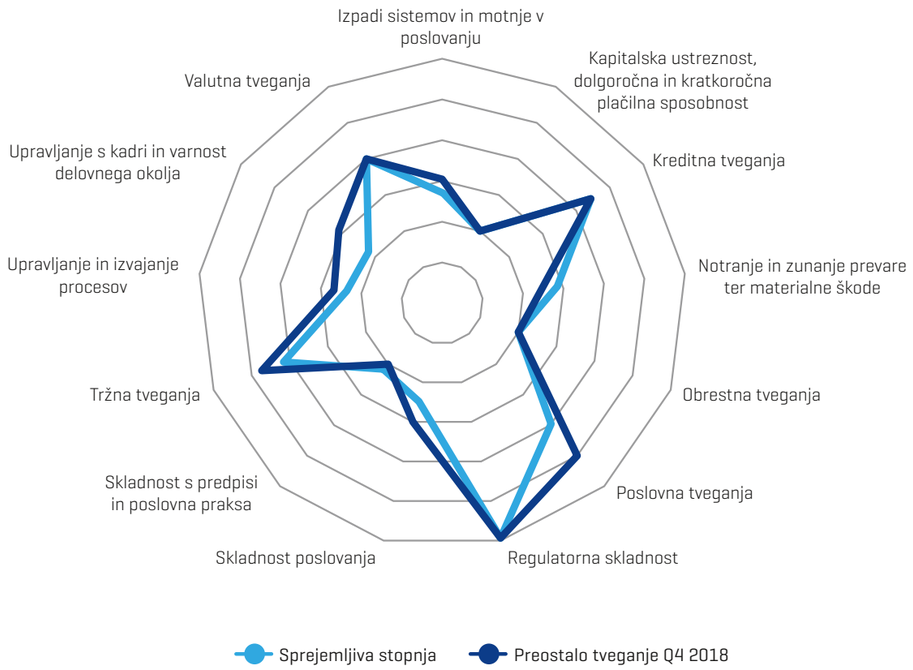
Soočamo se tudi s tveganji na področju kadrov, saj je zaradi razmer na trgu in povečanega povpraševanja po strokovno usposobljenih kadrih vse težje pridobiti in zadržati usposobljene zaposlene. Za zadržanje zaposlenih izvajamo sistematični razvoj in načrtovanje kariere, prenos znanj, izobraževanja, ob tem pa zagotavljamo motivacijske sisteme nagrajevanja.

Tveganje	Kaj je tveganje?	Kakšen je vpliv?	Kako upravljamo tveganje?
Tveganje neugodnega izida in pogojev frekvenčne dražbe Stopnja tveganja	Tveganje neugodnega izida in pogojev frekvenčne dražbe.	Višji stroški.	Aktivno sodelovanje v postopku priprave strategije podeljevanja frekvenčnega spektra; spremljanje razmer in načina podeljevanja frekvenčnega spektra na drugih trgih v EU; sodelovanje in podajanje pripomb ter predlogov na javno objavljene dokumente, ki bodo opredeljevali pogoje podeljevanja frekvenčnega spektra.
Delovanje sistemov – IKT-varnost Stopnja tveganja	Tveganje varnega zagotavljanja delovanja storitev uporabnikom in zaščite podatkov pred vdori v informacijske sisteme.	Izguba prihodkov in ugleda, višji stroški in nezadovoljstvo uporabnikov.	Vzpostavitev OCKV; redno izvajanje preventivnih penetracijskih testiranj; širjenje varnostne kulture; spremljanje razvoja tehnologije.
Delovanje sistemov – sistemi za podporo delovanja (OSS) Stopnja tveganja	Tveganje delovanja sistemov za podporo delovanja ključnih poslovnih procesov (storitev) zaradi izpada omrežnih elementov.	Izguba prihodkov in ugleda, višji stroški in nezadovoljstvo uporabnikov.	Upravljanje in razvoj podpornih sistemov za avtomatizacijo »fulfilment« in »assurance« procesov; prilagajanje sistemov glede na spreminjajočo se zakonodajo in regulativo.

Tveganje	Kaj je tveganje?	Kakšen je vpliv?	Kako upravljamo tveganje?
Delovanje sistemov – hrbtenično omrežje Stopnja tveganja	Prekinitev ali omejitev izvajanja ključnih poslovnih procesov WAN ali mednarodnega in tranzitnega prometa zaradi izpada omrežnih elementov, infrastrukture MPLS-VPN ali IKT; nezmožnost izpolnjevanja SLA.	Izguba prihodkov in ugleda, višji stroški in nezadovoljstvo uporabnikov.	Strategija upravljanja MPLS-jedra; nenehno izboljševanje operativnih in varnostnih postopkov in znanj, kadrovska okrepitev; celovito upravljanje sistema varovanja in vodenja informacij (SUVI).
Pridobitev in realizacija prodajnih IT-projektov Stopnja tveganja	Razvoj in uvajanje novih produktov in projektov.	Višji stroški.	Prilagajanje ponudbe zahtevam trga; izboljšanje kakovosti storitev; usposabljanje prodajnikov.
Odhod ključnih kadrov ter razpoložljivost zaposlenih z ustreznimi znanji in certifikati Stopnja tveganja	Odhod ključnih kadrov, kadrov s ključnimi znanji in certifikati.	Izguba prihodkov in višji stroški.	Razvoj in načrtovanje kariere, prenos znanja in izobraževanje ter sistemi nagrajevanja in motiviranja s ciljem zadržati zaposlene.

PRIKAZ TVEGANJ PO SKUPINAH TVEGANJ

V grafu so prikazane stopnje tveganj v Telekomu Slovenije po skupinah tveganj v zadnjem četrtletju 2018 in primerjava s sprejemljivimi stopnjami tveganj.

AVTENTA

Tveganje	Kaj je tveganje?	Kakšen je vpliv?	Kako upravljamo tveganje?
Kadrovsko tveganje Stopnja tveganja	Pomanjkanje strokovnih kadrov na storitvenem delu za izvedbo projektov.	Višji stroški.	Vzpostavljanje kadrovskih povezav z zunanjimi partnerji; intenzivno iskanje kadrov na trgu.

ANTENNA TV SL

Tveganje	Kaj je tveganje?	Kakšen je vpliv?	Kako upravljamo tveganje?
Tveganje plačilne sposobnosti Stopnja tveganja	Nezmožnost izpolnjevanja obveznosti in visoka zadolženost.	Prezadolženost.	Financiranje tekočega poslovanja s strani lastnikov in optimizacija poslovanja.

GVO

Tveganje	Kaj je tveganje?	Kakšen je vpliv?	Kako upravljamo tveganje?
Tveganje rasti cen gradbenih storitev Stopnja tveganja	Rast cen podizvajalcev pri izvajanju gradbenih storitev zaradi gospodarske rasti in povečanega povpraševanja po gradbenih delih.	Višji stroški in izguba prihodkov.	Dokazovanje neupravičenosti zahtevkov podizvajalcev in prevalitev povečanja cen podizvajalcev na investitorje; proučitev oblikovanja lastnih gradbenih ekip; prilagajanje organizacije dela in internih procesov.

SOLINE

Tveganje	Kaj je tveganje?	Kakšen je vpliv?	Kako upravljamo tveganje?
Tveganje neustreznih vremenskih razmer Stopnja tveganja	Izpad pridelave soli zaradi neustreznih vremenskih pogojev.	Nižja proizvodnja soli, upad obiska term.	Ni zavarovalnega produkta za prenos tveganja.

TSMEDIA

Tveganje	Kaj je tveganje?	Kakšen je vpliv?	Kako upravljamo tveganje?
Tveganje doseganja prihodkov Stopnja tveganja	Zmanjševanje obsega oglaševanja na zunanjih zaslonih in obiskanost portalov.	Izguba prihodkov.	Spremljanje prodaje in prihodkov; sklepanje letnih pogodb; ekskluzivna prodaja oglasnih produktov; paketno trženje; tehnični in oblikovni razvoj portalov.
Skladnost poslovanja na področju varstva osebnih podatkov Stopnja tveganja	Izguba ugleda in zaupanja strank ter kazni oz. odškodnine zaradi kršitev varstva osebnih podatkov.	Izguba ugleda, izguba uporabnikov, plačilo kazni, odškodninske tožbe.	Imenovanje pooblaščene osebe; implementacija zakonskih zahtev in evropske direktive; izobraževanje zaposlenih na področju varstva osebnih podatkov.

BLICNET

Tveganje	Kaj je tveganje?	Kakšen je vpliv?	Kako upravljamo tveganje?
Tveganje, vezano na prodajni proces družbe Stopnja tveganja	Vpliv na izvajanje procesov za poslovanje družbe; odhodi kadrov in strategija družbe.	Spremenjena planska izhodišča.	Konservativen pristop pri razkrivanju dokumentacije o poslovanju; organizacija poslovanja za izvajanje procesov; motiviranje zaposlenih.

IPKO

Tveganje	Kaj je tveganje?	Kakšen je vpliv?	Kako upravljamo tveganje?
Tveganje izgube uporabnikov in prihodkov Stopnja tveganja	Nelojalna in agresivna konkurenca; tveganje izgube ekskluzivnih pravic za televizijske vsebine.	Izguba prihodkov.	Spremljanje razvoja trga; aktivno prilagajanje ponudbe; ustrezni tržni pristopi; uporaba pravnih sredstev.
Tveganje metodologije regulatorja za nakup frekvenc Stopnja tveganja	Metodologija, ki jo regulator uporablja pri določitvi cene za nakup frekvenc.	Višji stroški.	Sprožitev ustreznih postopkov.
Tveganje plačila nadomestila za avtorske pravice za prenos programov Stopnja tveganja	Cena nadomestila za avtorske pravice, ki se plačujejo organizaciji za kolektivne pravice.	Višji stroški.	Uporaba ustreznih pravnih sredstev; pridobitev neodvisne strokovne ocene.

2.5 SKLADNOST POSLOVANJA, VARSTVO KONKURENCE IN REVIDIRANJE

2.5.1 SKLADNOST POSLOVANJA IN PROTIKORUPCIJSKO RAVNANJE[28]

Skladnost poslovanja je ključna za dolgoročno uspešno poslovanje Telekoma Slovenije in skupine. S sistemom upravljanja skladnosti poslovanja zagotavljamo dodatni mehanizem za poslovanje v skladu z zakonodajo, veljavnimi priporočili, internimi predpisi in etičnimi načeli.

Sistem upravljanja skladnosti poslovanja je usmerjen k zaznavanju tveganj in njihovemu zmanjševanju. Poseben poudarek je namenjen ukrepom s področja konkurenčnega prava, preprečevanja korupcije, navzkrižja interesov, varstva podatkov in preprečevanje pranja denarja. V tem procesu imata pomembno vlogo preprečevanje nepravilnosti skozi preventivno delovanje ter hitro in učinkovito ukrepanje v primeru ugotovljenih kršitev.

Za izvajanje funkcije zagotavljanja skladnosti poslovanja v Telekomu Slovenije je pristojen pooblaščenec za skladnost poslovanja in integriteto, kar je krovno urejeno v Politiki upravljanja skladnosti poslovanja Skupine Telekom Slovenije, ki velja za vse družbe v skupini.

28 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3, 102-16, 205-1, 415-1

Etični kodeks Skupine Telekom Slovenije postavlja osnovna vodila delovanja in odgovornosti, ki jih imamo v Skupini Telekom Slovenije v medsebojnih odnosih in tudi v odnosih do uporabnikov storitev in vseh drugih deležnikov. Nekatera področja iz tega kodeksa so podrobneje opredeljena tudi v drugih internih aktih.

Kot družbeno odgovorno podjetje se zavedamo pomena skladnosti poslovanja v okviru celotne dobavne verige, zato smo konec leta 2018 sprejeli Kodeks ravnanja za dobavitelje Skupine Telekom Slovenije. Kodeks dobavitelje zavezuje, da pri svojem poslovanju ravnajo v skladu z veljavnimi nacionalnimi in mednarodnimi predpisi ter spoštujejo najvišje standarde etičnega in poslovnega ravnanja.

Posebna pozornost je v Telekomu Slovenije posvečena transparentni ureditvi področja navzkrižja interesov. **Smernice na področju navzkrižja interesov** izpostavljajo izogibanje navzkrižju interesov in uveljavljanju osebnih interesov. V smernicah so opredeljene pričakovane aktivnosti zaposlenih v primerih, ko se znajdejo v navzkrižju interesov, ter vloga Odbora za skladnost poslovanja, ki prek spletne aplikacije presoja prejeta obvestila zaposlenih.

Tako kot druge družbe je tudi Telekom Slovenije podvržen predpisom na področju konkurenčnega prava. Kot prevladujoč operater na posameznih trgih temu področju posvečamo posebno pozornost, kar se odraža v internih **Smernicah zagotavljanja skladnosti poslovanja s konkurenčnim pravom**, ki opredeljujejo postopke in notranje kontrole zagotavljanja skladnosti s konkurenčnim pravom ter podajajo različna napotila zaposlenim, kako ravnati v posameznih situacijah.

Zaposleni in tudi ostala javnost imajo možnost, da prek različnih kanalov anonimno in zaupno podajajo **prijave o kršitvah** Etičnega kodeksa in drugih internih aktov ali o zaznanem nezakonitem ravnanju. V skupini je že od leta 2014 v veljavi sistem za sprejem, obravnavo in preiskovanje prijav, prav tako je imenovana Komisija za upravljanje s prijavami, ki v primeru ugotovljenih kršitev predlaga sprejetje ukrepov.

V Skupini Telekom Slovenije v letu 2018 ni bilo potrjenih primerov korupcije.

Telekom Slovenije obvladuje potencialna korupcijska tveganja pri sponzorstvih in donatorstvih s **Pravilnikom o obravnavi in odobritvi sponzorstev in donatorstev**. Pravilnik prav tako sledi Etičnemu kodeksu, ki določa, da družbe v skupini ne s svojimi finančnimi viri ne kakor koli drugače ne podpirajo političnih strank.

Telekom Slovenije kot vodilni slovenski operater obdeluje obsežne količine osebnih podatkov. Zavedamo se, da morebitne kršitve varstva osebnih podatkov lahko močno vplivajo na ugled družbe in na zaupanje uporabnikov. Zato področju varstva osebnih podatkov namenjamo stalno skrb. Procese in storitve oblikujemo glede na zahteve predpisov in dobro prakso s področja varstva osebnih podatkov.

Pomembna novost na tem področju je, da je bila v letu 2018 sprejeta **Splošna uredba o varstvu podatkov** (t. i. uredba GDPR), ki je upravljavcem in obdelovalcem osebnih podatkov prinesla številne spremembe. Skladno z zahtevami splošne uredbe smo svoje poslovanje začeli prilagajati že maja 2017. Tako smo prilagodili procese obdelave osebnih podatkov ter v letu 2018 vzpostavili funkcijo pooblaščene osebe za varstvo osebnih podatkov in imenovali pooblaščenca.

Zaradi povečanja transparentnosti in zagotavljanja informacij posameznikom o obdelavi osebnih podatkov smo sprejeli Politiko zasebnosti, ki naročnikom in uporabnikom podaja splošne informacije o obdelavi njihovih osebnih podatkov ter jih seznanja z njihovimi pravicami. Na področju zagotavljanja storitev v oblaku in povezanih storitev informacijske družbe smo ustrezna določila vključili v Posebne pogoje upravljanih IT-storitev.

Posodobili smo soglasja naročnikov in načine njihovega pridobivanja. Naročnikom in uporabnikom smo na naročniškem portalu Moj Telekom omogočili, da za svoja naročniška razmerja sami upravljajo soglasja.

Zahteve splošne uredbe smo vključili tudi v procese in postopke obravnave morebitnih kršitev varstva

osebnih podatkov. V sklopu teh postopkov v Telekomu Slovenije za zagotavljanje varnosti osebnih podatkov spremljamo grožnje in incidente, ki bi lahko vplivali na njihovo varstvo. V sklopu obravnavanih incidentov smo tako v letu 2018 zaznali en dogodek, v katerem so bili prizadeti osebni podatki enega posameznika in ki je pomenil kršitev varstva osebnih podatkov, o kateri je bilo v začetku leta 2019 potrebno obveščati nadzorne organe.

Obdelavo osebnih podatkov poleg splošnih predpisov urejajo tudi področni predpisi. Med temi je pomemben predvsem Zakon o elektronskih komunikacijah, ki ureja obdelavo podatkov pri zagotavljanju elektronskih komunikacijskih storitev, to je storitev, ki predstavljajo največji in najpomembnejši del ponudbe naše družbe.

Telekom Slovenije je kot izvajalec plačilnih storitev pri storitvi Moneta zavezanec po Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma. Za izvajanje storitve Moneta imamo tako vzpostavljen sistem ter sprejeta pravila, ukrepe, postopke in notranje kontrole za preprečevanje pranja denarja in financiranje terorizma. V sklopu teh aktivnosti pri storitvi Moneta v letu 2018 nismo zaznali poslov oziroma transakcij, pri katerih bi bil podan sum pranja denarja ali financiranja terorizma.

Eno izmed ključnih preventivnih orodij na področju skladnosti poslovanja je ozaveščanje in izobraževanje zaposlenih. Zato v Telekomu Slovenije redno izvajamo predavanja, delavnice in e-izobraževanja ter zaposlene o posameznih aktivnostih in že uveljavljenih mehanizmih seznanjamo prek intraneta ali v elektronski obliki.

Telekom Slovenije z vsemi svojimi odvisnimi družbami stremi k uveljavljanju najvišjih etičnih in poslovnih standardov, tako da sistem upravljanja skladnosti poslovanja vzpostavljamo in redno nadgrajujemo v celotni Skupini Telekom Slovenije. Pri implementaciji posameznih internih aktov oziroma ukrepov upoštevamo specifične okoliščine posamezne odvisne družbe in veljavno lokalno zakonodajo.

2.5.2 VARSTVO KONKURENCE, POSTOPKI PRED SODIŠČI IN DRUGIMI ORGANI[29]

V letu 2018 proti Telekomu Slovenije ni bil uveden noben nov postopek glede morebitnega kršenja pravil konkurence in monopolnega ravnanja. Pred Javno agencijo za varstvo konkurence (AVK) sta s tega področja sicer v teku dva pomembnejša postopka iz preteklih let, ki se še nista zaključila.

Telekom Slovenije je bil v letu 2018 udeležen v naslednjih pomembnejših postopkih pred sodišči:

- Telekom Slovenije je z družbo T-2 sklenil sodno poravnavo, s katero je uredil odprta medsebojna razmerja iz gospodarskega spora, v katerem je T-2 zahteval plačilo odškodnine v višini 129.556.756,00 evra s pripadki, in tudi druga odprta medsebojna razmerja.
- Upravno sodišče RS je delno ugodilo tožbi Telekoma Slovenije zaradi odprave odločbe Javne agencije RS za varstvo konkurence (AVK), in sicer v delu, v katerem se Telekomu Slovenije očita zloraba prevladujočega položaja na medoperaterskem trgu širokopasovnega dostopa z bitnim tokom v Sloveniji. S tem naj bi v obdobju od 1. julija 2005 do 22. septembra 2008 alternativnim operaterjem zagotavljanje svoje veleprodajne storitve širokopasovnega dostopa z bitnim tokom pogojeval s sprejetjem dodatnih obveznosti, to je obveznosti zakupa telefonskega priključka s strani končnega uporabnika ali operaterja. V tem delu je sodišče odločbo AVK odpravilo, zadevo pa vrnilo istemu organu v ponovni postopek. V preostalem delu je sodišče tožbo zavrnilo.
- Telekom Slovenije je prejel sklep Višjega sodišča v Ljubljani v gospodarskem sporu zoper Bojana Dremlja, Dušana Mitiča, Filipa Ogris Martiča, Željka Puljića in Darjo Senico zaradi plačila 7.635.500,00 evra s pripadki. Višje sodišče je ugodilo pritožbi Telekoma Slovenije, izpodbijano sodbo razveljavilo in zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v novo sojenje.

O rezervacijah za obveznosti za tožbe poročamo v računovodskem delu poročila v točki 31.

29 GRI GS 206-1, 307-1

ZUNANJI NADZORI

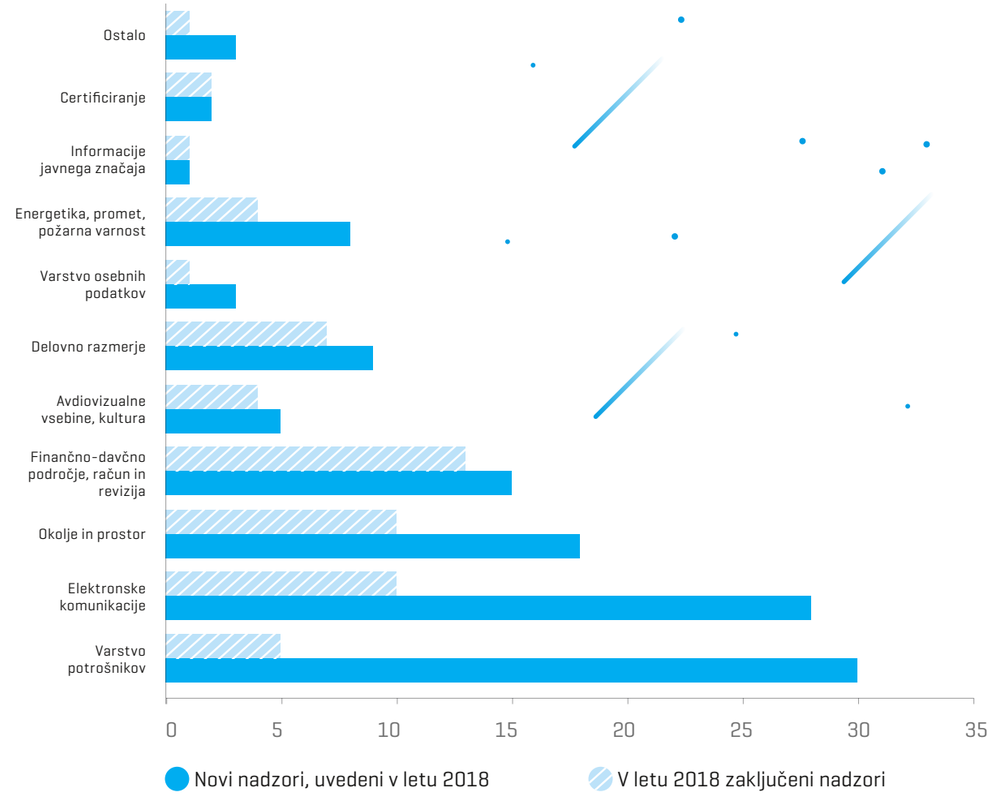
Kot zunanji nadzor pojmujemo pregled poslovanja družbe zaradi preveritve spoštovanja zakonskih ali pogodbenih določb ali standardov pri izvajanju dejavnosti družbe. V Skupini Telekom Slovenije imamo vzpostavljeno enotno evidentiranje in spremljanje zunanjih postopkov nadzorov, uvedenih proti družbi in/ali njeni odgovorni osebi, ter ravnanje zaposlenih v teh postopkih.

V letu 2018 je bilo v Skupini Telekom Slovenije uvedenih 122 zunanjih nadzorov: 82 v Telekomu Slovenije in 40 v odvisnih družbah. Zaključenih je bilo 58 zunanjih nadzorov, od tega 26 v Telekomu Slovenije in 32 v odvisnih družbah.[30]

ŠTEVILO IN PODROČJA ZUNANJIH NADZOROV

Med 26 zaključenimi nadzori v Telekomu Slovenije v 21 primerih niso bile ugotovljene nepravilnosti oziroma kršitve. Družbi je bila v okviru enega prekrškovnega postopka izrečena globa v višini 1.000 evrov, njeni odgovorni osebi pa 500 evrov (globi sta bili poravnani v polovični višini). V enem primeru je bil v okviru prekrškovnega postopka družbi izrečen pisni opomin, v enem primeru pa ji je bilo izrečeno prekrškovno in upravno opozorilo. V enem primeru je bila družbi z odločbo naložena izvršitev odklopa objekta tretje osebe, ki je bila v nadzornem postopku. V enem primeru so bile ugotovljene nepravilnosti v zvezi s plačilom uvoznih dajatev.

Pregled nadzorov v letu 2018 po področjih

30 GRI GS 419-1

V odvisnih družbah je bilo zaključenih 32 nadzorov. Pri 24 nadzorih niso bile ugotovljene nepravilnosti oziroma kršitve. Nadzorni inšpekcijski organi niso izrekli glob niti odvisnim družbam niti odgovornim osebam odvisnih družb.

- **Antenna TV SL:** v dveh primerih sta bili družbi izdani odločbi in izrečen opomin, v enem primeru je bilo izrečeno opozorilo.
- **GVO:** v enem primeru so bile ugotovljene nepravilnosti v zvezi z izkazom vstopnega in izstopnega DDV.
- **Soline:** v enem primeru je bil družbi izdan pisni opomin in naložena odstranitev nezakonito odloženih odpadkov, v enem primeru je bila naložena odstranitev komunalnih odpadkov.
- **TSmedia:** v enem primeru je bila družbi izdana odločba s pisnim opozorilom glede spoštovanja določb zakona s področja delovnih razmerij.
- **Blicnet:** v enem primeru je bilo družbi izrečeno pisno opozorilo s področja avdiovizualnih vsebin.

2.5.3 REVIDIRANJE

NOTRANJE REVIDIRANJE

Naloge notranjega revidiranja za vse družbe v Skupini Telekom Slovenije opravlja organizacijska enota Notranja revizija Telekoma Slovenije. Z učinkovito in kakovostno izvedbo revizijskih nalog in svetovanjem prispeva k nenehnemu izboljševanju uspešnosti obvladovanja tveganj, kontrolnih postopkov in korporativnega upravljanja družb v skupini. Neodvisna zunanja presoja v letu 2016 in notranje presoje kakovosti v naslednjih letih potrjujejo skladnost delovanja Notranje revizije z Mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju.

Področja revidiranja za leto 2018 so bila opredeljena v načrtu dela in izhajajo iz njenega večletnega načrta za obdobje 2018–2022. Letni in večletni načrt je sprejela uprava, pregledala ju je revizijska komisija nadzornega sveta in na njen predlog je k njima dal soglasje nadzorni svet.

Notranja revizija je izvajala tudi izredne revizije po sklepu nadzornega sveta oz. revizijske komisije. V izvajanje posameznih revizij so bili vključeni zunanji izvajalci.

V letu 2018 je Notranja revizija pri pregledih v družbah skupine ocenjevala učinkovitost sistema notranjih kontrol, obvladovanja tveganj in upravljanja na področjih varovanja informacijskih sistemov, varovanja osebnih podatkov, učinkovitosti postopkov načrtovanja v odvisnih družbah ter gospodarnosti in učinkovitosti v nabavnih postopkih, vključno s skladnostjo najemanja zunanjih sodelavcev z delovnopravno zakonodajo. Podala je priporočila za izboljšanje notranjih kontrol in učinkovitejše obvladovanje tveganj na pregledanih področjih. Notranja revizija redno spremlja uresničevanje sprejetih priporočil. O ugotovitvah, priporočilih in njihovem uresničevanju redno poroča upravi in revizijski komisiji nadzornega sveta. Izvajala je tudi svetovalne naloge, predvsem pri nadgraditvi sistema notranjih kontrol.

ZUNANJE REVIDIRANJE

Za revidiranje računovodskih izkazov Telekoma Slovenije za poslovna leta 2017, 2018 in 2019 je bila, skladno s Smernicami za zagotavljanje neodvisnosti revizorja računovodskih izkazov Skupine Telekom Slovenije na 28. Skupščini delničarjev Telekoma Slovenije imenovana revizijska družba Deloitte Revizija. Stroški revizorjev so prikazani v računovodskem poročilu v točkah 43 in 41 Stroški revizorja na straneh 246 in 330.

2.6 POSLOVNO OKOLJE IN TRENDI V PANOGI

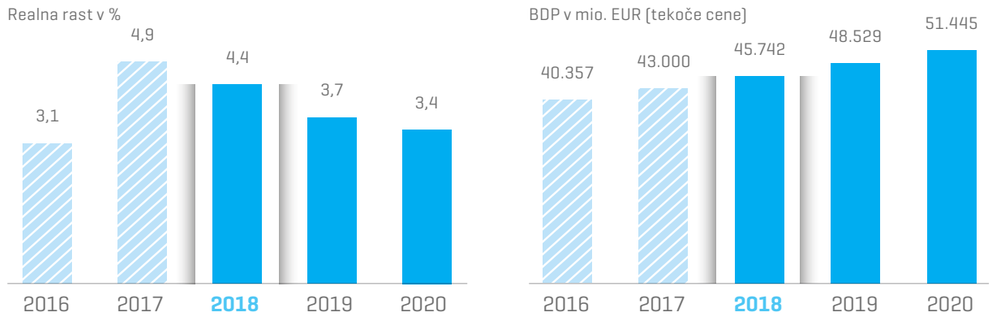
2.6.1 VPLIV MAKROEKONOMSKEGA OKOLJA NA POSLOVANJE

SLOVENIJA

Za leto 2018 je napovedana gospodarska rast 4,4-odstotna, razmeroma visoka pa bo ostala tudi v prihodnjih dveh letih (3,7 % in 3,4 %). K rasti je prispevalo nadaljnje povečanje zasebne in državne potrošnje. Tudi rast izvoza bo ostala visoka, vendar pa je skladno z umirjanjem rasti tujega povpraševanja nekoliko nižja kot v letu 2017. Bolj kot v letu 2017 bo h gospodarski rasti prispevalo nadaljnje povečanje zasebne in državne potrošnje, pomembna dejavnika rasti bosta tudi investicije in zasebna potrošnja. Ob ugodnih gospodarskih gibanjih in izrazitejšem pomanjkanju usposobljenih delavcev se bo krepila tudi rast plač. Inflacija bo do leta 2020 nekoliko presegla 2 %. Rast cen je bila glede na predhodno leto v letu 2018 še malo višja (1,8 %). K temu sta prispevala predvsem močno zvišanje cene nafte in postopna krepitev rasti cen storitev.[31]

Med tveganji za uresničitev Jesenske napovedi gospodarskih gibanj 2018 prevladujejo morebitne drugačne razmere v mednarodnem okolju od predvidenih, ki bi lahko pripeljale do nižje gospodarske rasti. Domača tveganja za drugačno realizacijo gospodarske rasti od napovedi so v prvih dveh letih še večinoma uravnotežena.

Pomembnejši makroekonomski kazalniki v Sloveniji

Vir: SURS, BS, ECB, preračuni in napovedi UMAR (Jesenska napoved gospodarskih gibanj, september 2018).

JUGOVZHODNA EVROPA

V državah jugovzhodne Evrope, kjer deluje Skupina Telekom Slovenije, je bruto domači proizvod (BDP) na ravni držav v razvoju. V nekaterih državah je tudi šestkrat manjši kot v Sloveniji. Kljub postopni gospodarski rasti na teh trgih je brezposelnost še vedno razmeroma zelo visoka, zaradi česar so cene telekomunikacijskih storitev precej nižje kot v Sloveniji. Gospodarstvo na teh trgih ostaja odvisno od gospodarskega in zaposlitvenega razvoja v zahodni Evropi ter opredeljuje nakazila in neposredna tuja vlaganja.

Na **Kosovu** je gospodarska rast v letu 2017 znašala 3,7 %. V letu 2018 naj bi se po napovedih nekoliko povečala, na 4,0 %. Razmere na področju trga dela se izboljšujejo, vendar se je stopnja brezposelnosti v letu 2017 spet nekoliko povišala in dosegla 30,5 %.

V **Bosni in Hercegovini** se je gospodarska rast v letu 2017 nadaljevala v nekoliko zmanjšanem obsegu, in sicer v višini 3,0 % (2016: 3,2 %). V letu 2018 naj bi se ponovno nekoliko okrepila in dosegla 3,2-odstotno rast. Čeprav stopnja brezposelnosti postopoma upada, ostaja na razmeroma visoki ravni. V letu 2017 je bila 20,5-odstotna, za leto 2018 pa je napovedana 18,4-odstotna stopnja brezposelnosti.

31 Vir: Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2018, Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, Ljubljana, september 2018.

Makroekonomski kazalniki

BDP na prebivalca v EUR	Slovenija	Kosovo	BiH
2016	19.547	3.403	4.347
2017	20.815	3.493	4.597
Napoved 2018	22.154	3.646	4.809
Napoved 2019	23.511	3.838	5.056
Rast BDP v %			
2016	3,1	4,1	3,2
2017	4,9	3,7	3,0
Napoved 2018	4,4	4,0	3,2
Napoved 2019	3,7	4,0	3,5
Inflacija v %			
2016	0,5	1,3	-0,2
2017	1,7	0,5	1,6
Napoved 2018	2,1	2,4	1,7
Napoved 2019	2,3	2,0	1,8
Stopnja nezaposlenosti v %		*	
2016	11,2	27,5	25,4
2017	9,5	30,5	20,5
Napoved 2018	8,2	n/a	18,4
Napoved 2019	7,7	n/a	18,0

Vir: Slovenija, Umar, Jesenska napoved 2018, september 2018, JVE IMF Outlook. Oktober 2018, * Kosovo nezaposlenost, Statistični urad Kosova, september 2018.

2.6.2 STANJE IN TRENDI V TELEKOMUNIKACIJSKEM SEKTORJU

Po podatkih analitske hiše Analysys Mason se bodo prihodki telekomunikacijskih storitev **v srednji in vzhodni Evropi** do leta 2023 povečali, na kar bodo vplivale pozitivne gospodarske razmere v prihajajočih nekaj letih.

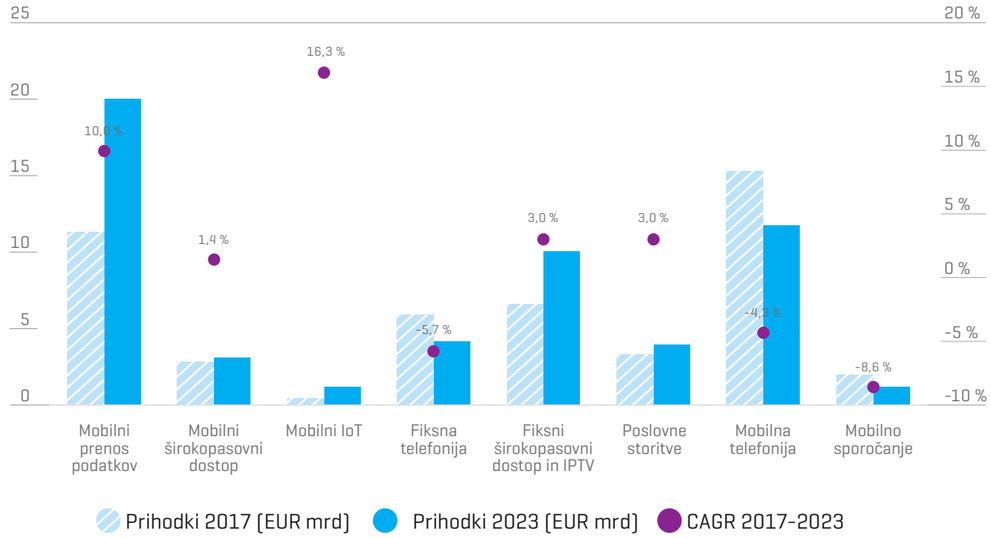
Mobilni prenos podatkov in fiksni širokopasovni dostop ostajata ključni področji rasti prihodkov. K rasti skupnih prihodkov telekomunikacij bo največ prispevalo povečanje prihodkov mobilnega prenosa podatkov, ki je posledica izboljšane pokritosti omrežij z LTE/4G, višjih hitrosti in nadgradnje zmogljivosti. Pričakovana je rast povpraševanja po mobilnih videovsebinah, kar bo spodbudilo tudi prehod naročnikov s predplačniških na dražje naročniške pakete.

Prihodki fiksnih širokopasovnih storitev bodo višji zaradi zmerne, a vztrajne rasti naložb v dostopovna omrežja naslednje generacije (omrežja NGA) in zaradi povečanja povprečne porabe na uporabnika (ASPU). Rast ASPU bo večinoma posledica naraščajočega povpraševanja po visokokakovostnih pretočnih storitvah, ki bodo operaterjem omogočile, da se osredotočijo na monetizacijo naložb v omrežja z obogatitvijo premijskih vsebin in IPTV-paketov.

Rast prihodkov podjetij v srednji in vzhodni Evropi bo posledica povečanja števila priključkov poslovnih storitev in prihodkov iz povezljivosti podatkov. Internet stvari je po številu povezav in prihodkov trenutno sorazmerno majhen trg, vendar se bo močno povečal. K rasti prihodkov bodo največ prispevale pametne zgradbe in avtomobilski segment.

Prihodki plačljive televizije se bodo povečevali na vseh tehnologijah dostopa, vendar bo video OTT najhitreje rastoči segment.

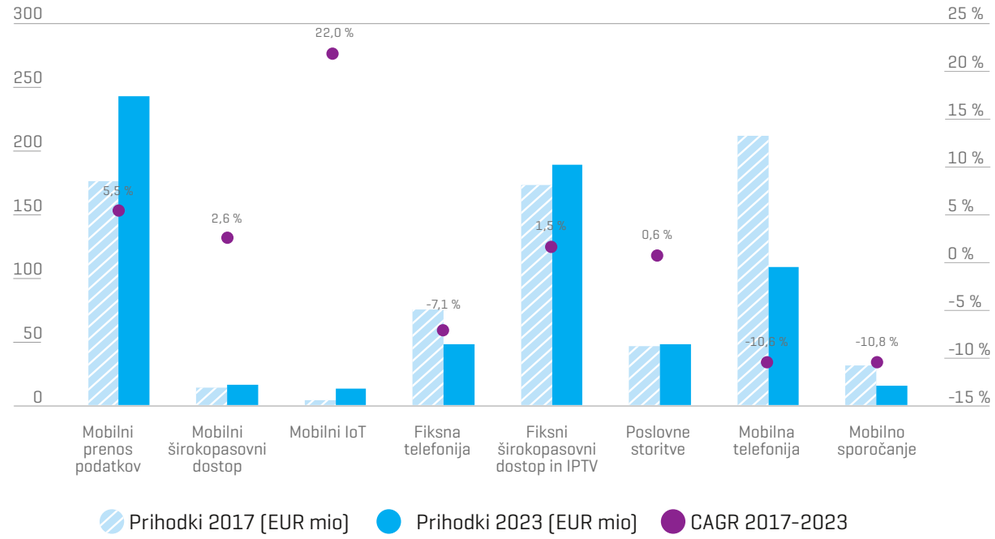
Prihodki telekomunikacijskih storitev – **srednja in vzhodna Evropa** v obdobju 2017–2023 (v mrd EUR)

Vir: Analysys Mason – Central and Eastern Europe telecoms market: trends and forecasts 2018–2023.

Med posameznimi storitvami bosta največjo rast dosegala mobilni internet stvari in mobilni prenos podatkov, sledijo fiksni širokopasovni dostop in IPTV ter poslovne storitve. Najbolj bodo upadli prihodki pri klasičnih mobilnih storitvah (klici in sporočila) in fiksni telefoniji.

Prihodki telekomunikacijskih storitev – **Slovenija** v obdobju 2017–2023 (v mio EUR)

Vir: Analysys Mason – Central and Eastern Europe telecoms market: trends and forecasts 2018–2023.

V Sloveniji bodo upadli prihodki klasičnih mobilnih storitev (klici in sporočila) in fiksne telefonije. Med posameznimi storitvami bodo največjo rast dosegali mobilni internet stvari in mobilni prenos podatkov, fiksni širokopasovni dostop in IPTV.

Novi viri prihodkov – s širitvijo ponudbe na storitve tudi izven osnovne komunikacijske dejavnosti, ki so našim uporabnikom pomembne, bo Telekom Slovenije krepil svojo osnovno dejavnost, hkrati pa povečeval svoj delež v proračunu družin in podjetij.

Prihodki letno

439 mio	€ 336 mio	1,75 %	€ 31,1
Prihodki mobilnih storitev	Prihodki fiksnih storitev	Prihodki storitev kot % BDP	Prihodki storitev na prebivalca na mesec

Vir: Analysys Mason, Slovenia country report, 3Q 2018.

Trendi na trgu mobilne telefonije v srednji in vzhodni Evropi

Omejeno število novih uporabnikov
Prodajalci naprav v večini držav se bodo osredotočili na skrajšanje ciklusov zamenjave pametnih mobitelov. Naraščajoče število poceni kakovostnih naprav bo to kratkoročno omogočilo, prodaja pametnih mobitelov pa se bo do leta 2021 še naprej povečevala.

Razvoj omrežja LTE/4G in večja poraba podatkov
Večja pokritost omrežja LTE/4G in večja poraba mobilnih podatkov bosta povečala povpraševanje po nadgradnjah pametnih mobitelov in zamenjavi funkcijskih za pametne mobitele.

Še naprej bodo prevladovali predplačniški paketi
Uporabniki mobitele kupujejo v trgovinah in mimo uradnih kanalov. Vendar pa naraščajoča konkurenca na trgu naprav operaterjem omogoča, da v naročniških paketih ponudijo tudi poceni naprave.

Vir: Analysys Mason, Smartphones: worldwide trends and forecasts 2017–2022.

Slovenija je bolj podobna trgom zahodne Evrope, na katerih je prodaja pametnih mobitelov dosegla vrhunec leta 2016, upad pa je mogoče pričakovati na letni ravni do leta 2022. Večina trgov je blizu nasičenosti, naraščajoči stroški premijskih pametnih mobitelov in nagnjenost uporabnikov k nakupu prenosnih naprav ločeno od SIM-kartic pa bodo imeli za posledico daljše cikle menjave.

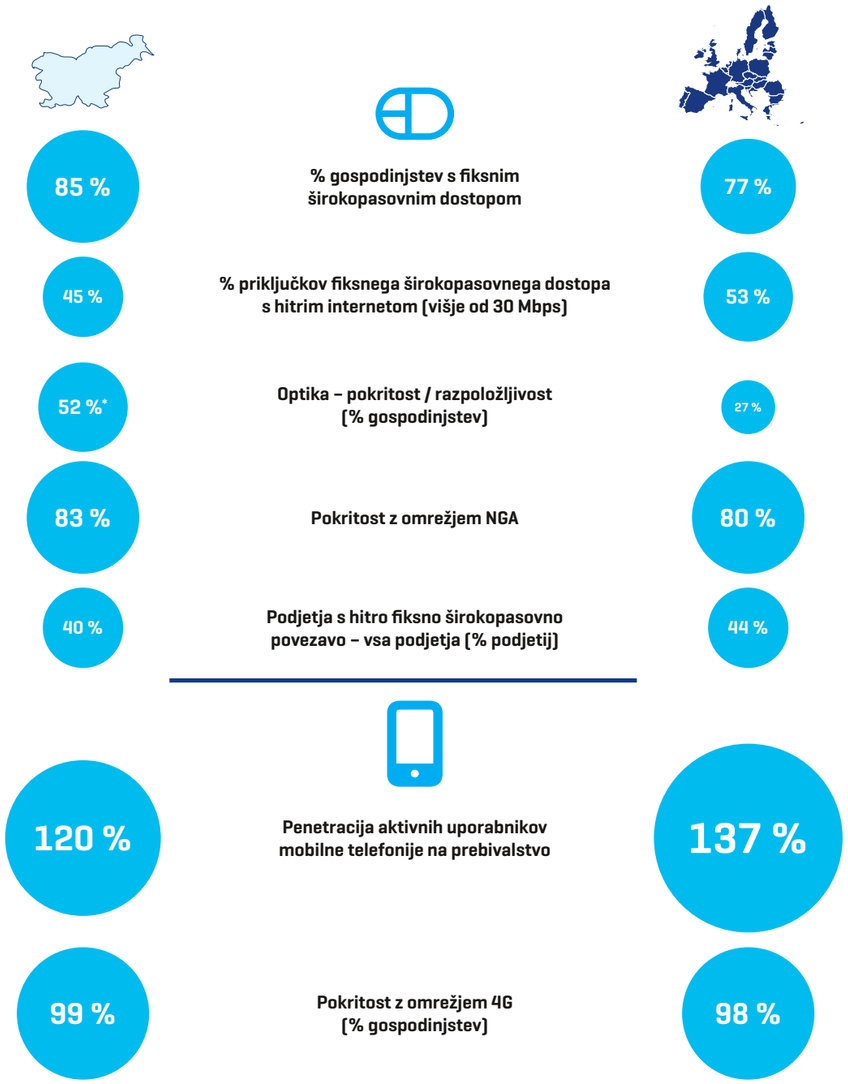
IT-TRG V SLOVENIJI

V Sloveniji bodo ključno vlogo v digitalni preobrazbi podjetij imeli velepodatki (Big Data), računalniški oblaki, mobilnost, umetna inteligenca in avtomatizacija. Po napovedih naj bi do leta 2020 polovica vseh prihodkov izvirala iz digitalnih poslovnih modelov ali kanalov. V Skupini Telekom Slovenije se zato nenehno prilagajamo, sledimo trendom na področju implementacije SAP-rešitev in dokumentnih sistemov ter razvijamo inovativne, učinkovite, varne in kakovostne rešitve.[32]

32 SDG 8.4

Na področju informacijske tehnologije se Slovenija sooča s spreminjajočim se varnostnim okoljem, ki zahteva ustrezno prilagoditev in pravi odziv. Ogrožanje kibernetske varnosti je večje kot kdaj prej. Zagotavljanje informacijske varnosti ter stalen nadzor omrežja in storitev sta temelj poslovanja Telekoma Slovenije, ki zasebnim in poslovnim uporabnikom omogoča povezljivost fiksnih in mobilnih storitev prek interneta in storitev v oblaku.. Posebna pozornost namenjamo varnosti in zasebnosti komunikacij. Storitve, ki jih zagotavljajo strokovnjaki v Operativnem centru kibernetske varnosti Telekoma Slovenije, se izvajajo skladno z najstrožjimi kriteriji glede ravni storitve. Vsi procesi so podprti z mednarodnima standardoma ISO 22301:2012 za sistem upravljanja neprekinjenega poslovanja ter ISO/IEC 27001:2013 za sistem vodenja in varovanja informacij.

2.6.3 PRIMERJAVA RAZVITOSTI SLOVENSKEGA TRGA TELEKOMUNIKACIJSKIH STORITEV Z EU

Vir: Evropska komisija, 2018.
* Podatek se nanaša na leto 2017.

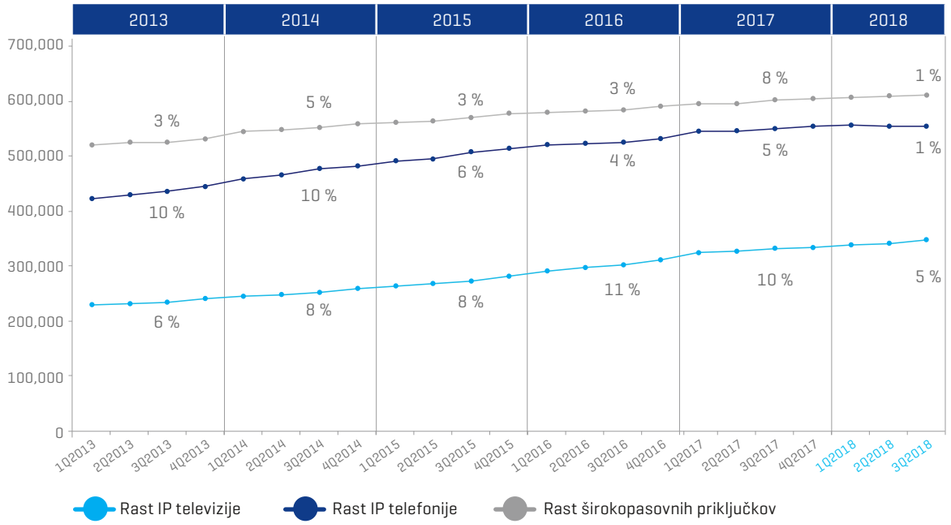
TRG FIKSNEGA ŠIROKOPASOVNEGA DOSTOPA

Rast na trgu širokopasovnih priključkov v Evropi in Sloveniji se je upočasnila. Po podatkih Evropske komisije (junij 2017) je Slovenija po penetraciji fiksnega širokopasovnega dostopa glede na prebivalstvo (31,0 %) pod povprečjem EU (33,7 %).

Trg fiksnih širokopasovnih priključkov v Sloveniji še vedno raste, vendar umirjeno. Nekoliko višjo rast dosega IP-televizija (IPTV), rast se umirja tudi pri IP-telefoniji (VoIP).

Povečevanje tržnega deleža fiksnih storitev – rast števila fiksnih širokopasovnih in TV-priključkov bomo v Telekomu Slovenije dosegali z nadaljnjim širjenjem optičnih dostopovnih omrežij, ponudbo konvergenčnih paketov, širitvijo ponudbe zunaj osnovne telekomunikacijske dejavnosti, predvsem pa z zagotavljanjem odlične uporabniške izkušnje.

Rast storitev na trgu fiksnih širokopasovnih priključkov v Sloveniji

Vir: AKOS, SURS 3Q 2018.

Pri deležu kabelskih in optičnih priključkov glede na število priključkov širokopasovnega dostopa je Slovenije še vedno nad evropskim povprečjem, in sicer prek kabelskega dostopa (Slovenija: 29 %, EU: 19 %) in tudi prek dostopa FTTH (Slovenija: 30 %, EU: 13 %). Širokopasovni priključki FTTx so sicer v Sloveniji v tretjem četrtletju 2018 predstavljali 35,3 % vseh širokopasovnih priključkov.

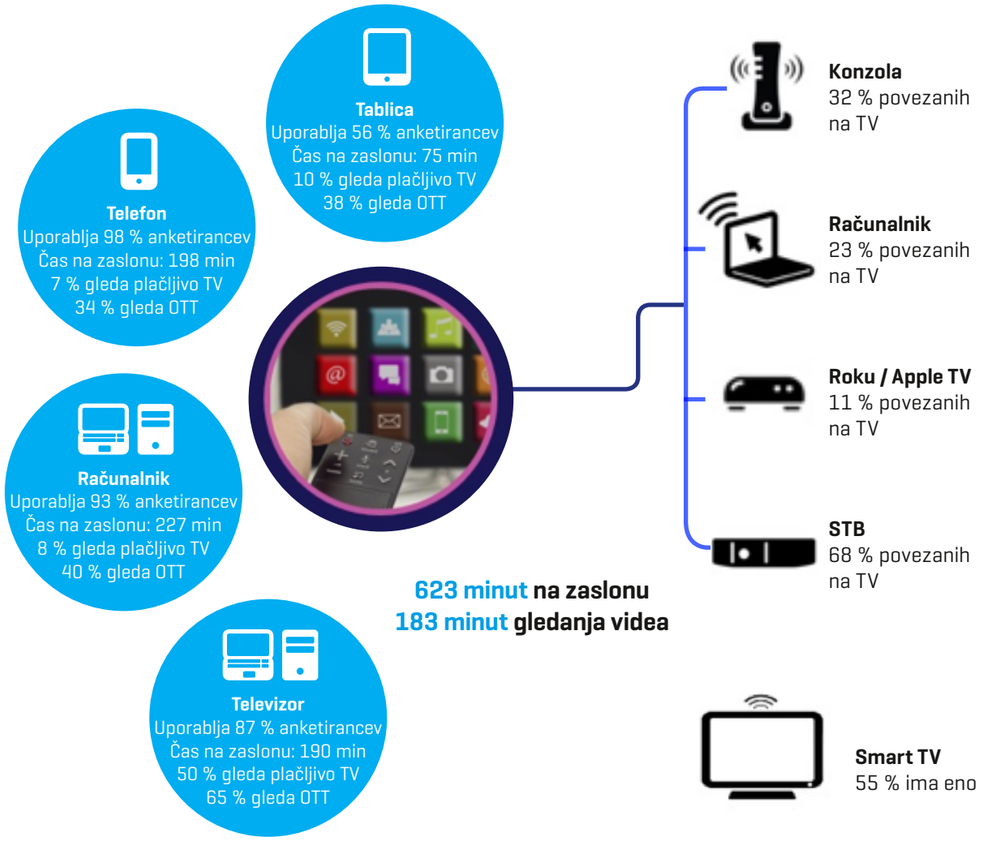
TRG PLAČLJIVE TELEVIZIJE

Spremljanje televizije in videa se spreminja. Raznoliki poslovni modeli uspešno konkurirajo tradicionalni televiziji, saj uporabnikom nudijo večjo izbiro in udobje ter ekskluzivne vsebine. IPTV predstavlja 54,3 % (tretje četrtletje 2018) vseh TV-priključkov v Sloveniji in še naprej raste. Sledi kabelska televizija (39,8 %), katere število priključkov še naprej upada. V Telekomu Slovenije dosegamo na trgu IPTV najvišji tržni delež 50,9 % (tretje četrtletje 2018).

Tradicionalne tehnologije za dostop do plačljive televizije bodo v naslednjih petih letih še naprej v ospredju, vendar bodo prihodki upadali, dolgoročni trend pa bo usmerjen v storitve OTT (over-the-top). Ponudniki plačljive televizije ne bodo izgubili uporabnikov ali prihodkov, svojo ponudbo bodo dodatno razširili z videostoritvami OTT.

V analitski hiši Analysys Mason so opravili raziskavo o spremembah navad uporabnikov pri gledanju televizije in videa. Ugotovili so, da uporabniki gledajo televizijo in video precej razdrobljeno, prek več različnih naprav in storitev. Uporaba več zaslonov je že stalnica.

Penetracija in povprečna dnevna uporaba različnih naprav za TV in video

Vir: Analysys Mason, Connected consumer survey 2017: TV and video in Europe and the USA.

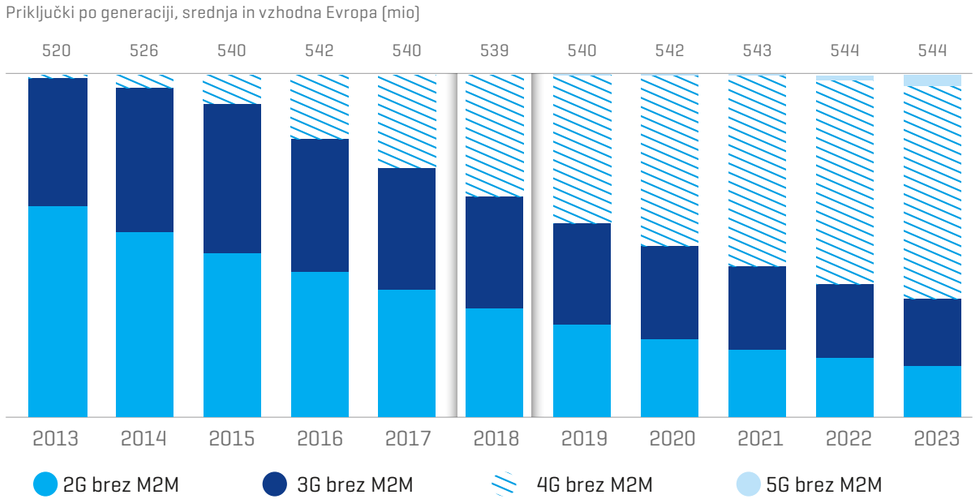
Telekom Slovenije je pred 15 leti med prvimi operaterji v Evropi omogočil spremljanje televizije prek širokopasovne povezave, nato pa platformo in izkušnjo televizije vseskozi nadgrajeval.

Njegov naslednji razvojni korak je slovenskim uporabnikom omogočil NEO, platformo za pametno življenje, s popolnoma novo izkušnjo televizije, ki prinaša popolno integracijo zabave, vsebin in pametnega doma na različnih zaslonih in napravah.

MOBILNI ŠIROKOPASOVNI DOSTOP

Mobilni širokopasovni dostop do interneta je hitro rastoči segment na trgu širokopasovnega dostopa. Približno dve tretjini vseh aktivnih mobilnih SIM-kartic uporablja mobilno širokopasovno povezavo, večina na pametnih mobitelih, šele nato na tablicah in prenosnikih.

Število priključkov po generacijah mobilnih omrežij v srednji in vzhodni Evropi do leta 2023

Vir: Analysys Mason – Central and Eastern Europe telecoms market: trends and forecasts 2018–2023.

Hitrosti 5G bodo operaterjem omogočile ponudbo boljšega in hitrejšega širokopasovnega dostopa (mobilni širokopasovni dostop in brezžični dostop FWA – Fixed Wireless Access), zlasti v državah, kjer fiksna infrastruktura ostaja nerazvita. Operaterji bodo imeli nove priložnosti za zagotavljanje povezljivosti 5G v drugih segmentih industrije, zlasti tistih, v katerih se rešitve interneta stvari opirajo na nizko latenco (zdravstveno varstvo, avtomobilska industrija in varnost). Latenca naj bi bila krajša od ene milisekunde, trenutna omrežja LTE/4G pa dosegajo latenco deset milisekund ali več.

Tehnologija 5G prinaša večje zmogljivosti omrežij in številne možnosti za razvoj novih storitev.

V Telekomu Slovenije se aktivno pripravljamo na uvedbo pete generacije mobilnih omrežij (5G), saj gre pri tem za dolgoročen tehnološki razvoj. Skladno s tem skrbno načrtujemo in izvajamo vmesne korake razvoja omrežja, potrebne za uvedbo nove tehnologije.

TRG FIKSNE IN MOBILNE TELEFONIJE

Po napovedih analitske hiše Analysys Mason bodo prihodki **fiksne telefonije** v srednji in vhodni Evropi do leta 2023 upadali, in sicer z letno stopnjo -5,7 % (CAGR), v zahodni Evropi -4,6 % (CAGR) in v Sloveniji -7,1 % (CAGR).

Delež IP telefonije neprestano raste, tako da je konec tretjega četrtletja 2018 v Sloveniji tržni delež IP-priključkov znašal že 81,3 %, delež klasične telefonije pa se še naprej manjša in je znašal 18,7 %.

Slovenija ima **v mobilnem segmentu** eno nižjih penetracij aktivnih uporabnikov mobilne telefonije na prebivalstvo (119,6 %) v EU in s tem še dovolj prostora za nadaljnji razvoj.

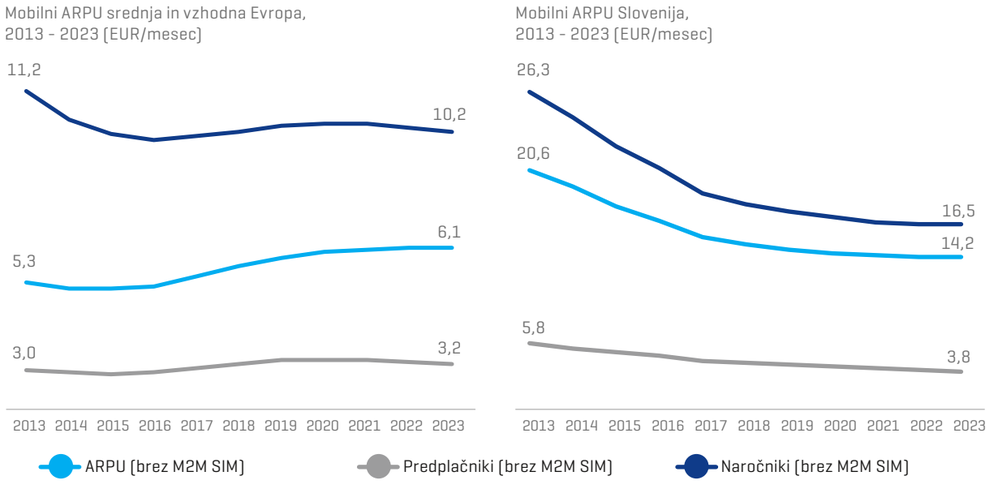
Za trg mobilne telefonije v EU je značilno prehajanje iz predplačniških v naročniška razmerja, kjer je Slovenija med državami z večjim deležem naročniških razmerij (79 %) v primerjavi s povprečjem EU (63 %).

Povečuje se delež prometa iz mobilnega omrežja in VoIP, zmanjšuje pa delež prometa iz fiksnega omrežja. V Sloveniji je ta trend precej izrazit, saj je v tretjem četrtletju 2018 delež prometa iz fiksnega omrežja obsegal le še 8,3 %, iz mobilnega pa že 91,7 %.

Telekom Slovenije je uporabnikom poleg klicev prek omrežja LTE/4G (storitev VoLTE) kot prvi v Sloveniji omogočil tudi klice prek omrežja WiFi (storitev VoWiFi).

Izboljšana pokritost z LTE/4G in čedalje večje število mobilnih pogodbenih naročnikov bo do leta 2023 spodbudilo rast ARPU (povprečnega prihodka na uporabnika) v srednji in vzhodni Evropi. V Sloveniji se bo mobilni ARPU do leta 2023 zmanjševal, vendar bo imela Slovenija še vedno najvišji ARPU v regiji.

Povprečni prihodek na uporabnika (ARPU) v srednji in vzhodni Evropi ter Sloveniji do 2023

Vir: Analysys Mason – Central and Eastern Europe telecoms market: trends and forecasts 2018–2023.

PAKETNE STORITVE

S ponudbo vse bolj raznolikih paketov, ki vključujejo fiksno telefonijo, internet, TV in mobilno telefonijo, poskušajo operaterji omiliti upadanje števila naročnikov. Tako v EU kot v Sloveniji je prisotna rast vseh paketov, še najbolj četverčkov, upada pa število priključkov samostojnega širokopasovnega dostopa.

2.6.4 REGULATIVA NA PODROČJU ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJ

RAZVOJ ŠIROKOPASOVNIH OMREŽIJ NASLEDNJE GENERACIJE

Ministrstvo za javno upravo je julija 2018 objavilo dodatek k Načrtu razvoja širokopasovnih omrežij naslednje generacije do leta 2020, s katerim je objavilo javni poziv za izkaz tržnega interesa za gradnjo širokopasovnih omrežij 2018 in javni razpis za sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije GOŠO 3A. Nanj se Telekom Slovenije ni prijavil, spoštuje pa svoje zaveze, podane v okviru poziva za izkaz tržnega interesa leta 2016.

NACIONALNA ZAKONODAJA IN EU-REGULACIJA

Ker je avgusta 2017 začel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1C), ki je v slovenski pravni red prenesel direktivo EU o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti, je Agencija za komunikacijska omrežja in storitve (v nadaljevanju: AKOS) v letu 2018 prenovila večje število splošnih aktov.

Evropski zakonodajni organi so potrdili novo direktivo za vzpostavitev Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah (EECC – European Electronic Communication Code), uredbo o pristojnostih in delovanju organa evropskih regulatorjev (uredbo BEREC). Evropska komisija je s tem posodobila evropski regulatorni okvir elektronskih komunikacij iz leta 2009. Zakonik je začel veljati 20. decembra 2018, ko je začel teči tudi dvoletni rok za prenos direktive v nacionalno zakonodajo držav članic.

UPOŠTEVNI TRGI

V letu 2018 je AKOS zoper Telekom Slovenije vodil različne postopke inšpekcijskega nadzora, povezane z naloženimi obveznostmi na reguliranih upoštevnih trgih. Šest postopkov je ustavil, v enem postopku je izdal delno odločbo, ob koncu leta pa je enajst postopkov še potekalo. Prav tako je AKOS vodil dva postopka medoperaterskega spora, enega od njiju je ustavil, drugi še poteka.

Novembra je AKOS na starem upoštevnem trgu 1 izdal odločbo, na upoštevnem trgu visokokakovostnih proizvodov pa je ponovno opravil javno posvetovanje:

Upoštevni trg	Sprememba
Deregulacija maloprodajnega trga 1 »Dostop do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji za rezidenčne in poslovne uporabnike«.	AKOS je z analizo ugotovil, da nadaljnja regulacija na tem trgu ni več potrebna, zato je trg dereguliral.
Načrtovana regulacija trga 4 »Veleprodajni visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji«.	Telekom Slovenije je decembra 2018 AKOS-u podal pripombe na objavljeno dopolnjeno analizo upoštevnega trga.

MOBILNO GOSTOVANJE

Telekom Slovenije je v letu 2017 svojim uporabnikom omogočil gostovanje v EU pod enakimi pogoji kot doma (RLAH – Roam Like at Home). Politiko poštene uporabe smo v letu 2018 dopolnili z uvedbo pribitkov za stalno gostovanje in z ukrepi za preprečevanje zlorab organizirane preprodaje predplačniških kartic.

FREKVENCE

AKOS je v letu 2017 začete pripravljalne postopke v zvezi z razpisom frekvenc za 5G nadaljeval v letu 2018. Objavil je predlog Strategije upravljanja z radiofrekvenčnim spektrom s pozivom deležnikom, naj podajo mnenje, na katerega je Telekom Slovenije podal svoje stališče. Skupaj z Ericssonom, Iskratelom, MNZ – Policijo, Slovensko vojsko in Fakulteto za elektrotehniko nadaljujemo delo na projektu 5G Safety v sodelovanju z deležniki PPDR (sistem za javno varnost ter zaščito in reševanje). Strategija do konca leta 2018 še ni bila sprejeta.

UNIVERZALNA STORITEV

Spomladi 2018 je AKOS sprejel nov Splošni akt o funkcionalnem dostopu do interneta in Splošni akt o določitvi neto stroškov, s katerima je določil širokopasovni dostop kot univerzalno storitev, s hitrostjo 4Mbit/s / 512 kbit/s. Obveznost je za Telekom Slovenije začela veljati v juniju 2018. V letu 2018 smo v zvezi s tem prejeli dve vlogi, ki sta se izkazali za neupravičeni. Telekom Slovenije je kljub temu oba uporabnika priključil v omrežje.

Konec decembra sta bili Telekomu Slovenije vročeni dve sodbi Upravnega sodišča v zvezi s storitvama TVIN, TVIN shramba in Deezer. Upravno sodišče RS je odločbi AKOS-a izreklo za nični, ker sta odločbi glede na izrek dejansko neizvršljivi. Upravno sodišče je tudi ustavilo postopka nadzora nad družbo Telekom Slovenije. Upravno sodišče je v obrazložitvi sodbe zapisalo, da AKOS v ponovljenem postopku ni upošteval obveznega pravnega mnenja, ki ga je Upravno sodišče podalo v predhodnih sodbah v istih zadevah. Upravno sodišče je v prvih sodbah zapisalo obvezno pravno mnenje, da določbe tretjega in petega odstavka 203. čl. ZEKom-1 ne prepovedujejo razlikovanja med storitvami dostopa do interneta glede na uporabo storitve ali aplikacije z ekonomsko komercialnega vidika (različno cenovno ovrednotenje).

REŠEVANJE SPOROV PRED AGENCIJO ZA KOMUNIKACIJSKA OMREŽJA IN STORITVE (AKOS)

Telekom Slovenije uporabnike redno in korektno obvešča o posebnih pogojih, prodajnih ponudbah, cenah in spremembah, kar vpliva na manjše število prejetih ugovorov. Prav tako smo izboljšali reševanje zahtevkov na prvi stopnji. Če gre za neupravičene reklamacije, poskušamo poiskati za naročnika ugodnejše poslovne rešitve, zato je manj ugovorov tudi na drugi stopnji pred AKOS-om. Telekom Slovenije ima tako med slovenskimi operaterji (po podatkih AKOS-a) najmanjši delež ugovorov pred AKOS-om. Ugotovitve ob reševanju ugovorov vedno implementiramo v proces za izboljšanje storitev in poslovanja.

REGULATIVNI RAZVOJ V JUGOVZHODNI EVROPI

KOSOVO

V letu 2018 so se nadaljevale priprave na uvedbo trimestne klicne kode, ki jo je Kosovu dodelil ITU, s čimer bo omogočena tudi prenosljivost številk. Julija je regulator RAEPC izdal odločbo glede rezervacije IPKO-vih negeografskih (mobilnih) številskih blokov. Novembra je prepovedal usmerjanje zaključevanja klicev na številki + 386 in + 377 od 15. januarja 2019, in sicer z zagroženo globo za vsak mesec neupoštevanja prepovedi.

V letu 2018 je RAEPC izdal več odločb: glede regulacije univerzalne storitve za telekomunikacije, o začetku javnega posvetovanja za odprtje načrta pasov, dopolnitve pravil za pogodbe, transparentnost. Objavil je informacije in druge zaščitne ukrepe za končne uporabnike elektronskih komunikacij, poštnih storitev, uredbe o uporabi frekvenčnih pasov, za katere ni potrebna avtorizacija in tehnične predpise za uporabo radijske opreme. Julija je nadaljeval javno posvetovanje glede analize upoštevnega trga o razvezavi lokalne zanke, operaterji pa so do konca oktobra predložili svoje pripombe na osnutek ukrepov. RAEPC še ni izdal dokončne odločbe.

Avgusta in septembra je IPKO poslal pet pritožb zoper kosovske operaterje za prenos IPKO-vih vsebin, tudi športnih. Medijska komisija IMC je tri operaterje opomnila in kaznovala. Septembra je bila objavljena strategija o digitalizaciji signalov/frekvenc, novembra pa je RAEPC začel javno posvetovanje o načrtih za razdelitev in uporabo frekvenc v pasovih 800 MHz, 900 MHz in 1800 MHz za mobilne komunikacije.

BOSNA IN HERCEGOVINA

Osnutek novega zakona o elektronskih komunikacijah v letu 2018 še ni bil sprejet. V letu 2018 je RAK objavil več podzakonskih aktov. Januarja je objavil javni razpis za dodelitev licence za uporabo razpoložljivega sklopa frekvenc v razponu 410,00–415,85 / 420,00–425,85 MHz za zagotavljanje storitev fiksne glasovne telefonije in prenos podatkovnih paketov.

RAK je po uradni dolžnosti uvedel postopek zoper Blicnet in druge alternativne operaterje, ker naj ne bi izpolnjevali obveznosti zagotavljanja zakonitega prestrezanja. Blicnet je dokazal, da obveznosti niso izpolnjene zaradi razlogov upravnega odbora za zakonito prestrezanje telekomunikacij v BIH.

Blicnet je na podlagi javnega povabila mesta Banja Luka zaprosil za zakup zemljišč za gradnjo telekomunikacijske infrastrukture.

NOVE STORITVE

Večina novih storitev, s katerimi Telekom Slovenije širi osnovno dejavnost, je prav tako podvržena regulaciji. V zvezi s ponudbo elektrike mora Telekom Slovenije podatke o veleprodajnih pogodbah in prodanih količinah poročati Agenciji za energijo, pri zavarovalniških storitvah pa je bilo potrebno soglasje Agencije za zavarovalni nadzor.

TRŽENJE IN PRODAJA

SVET NAVDIHUJOČIH REŠITEV

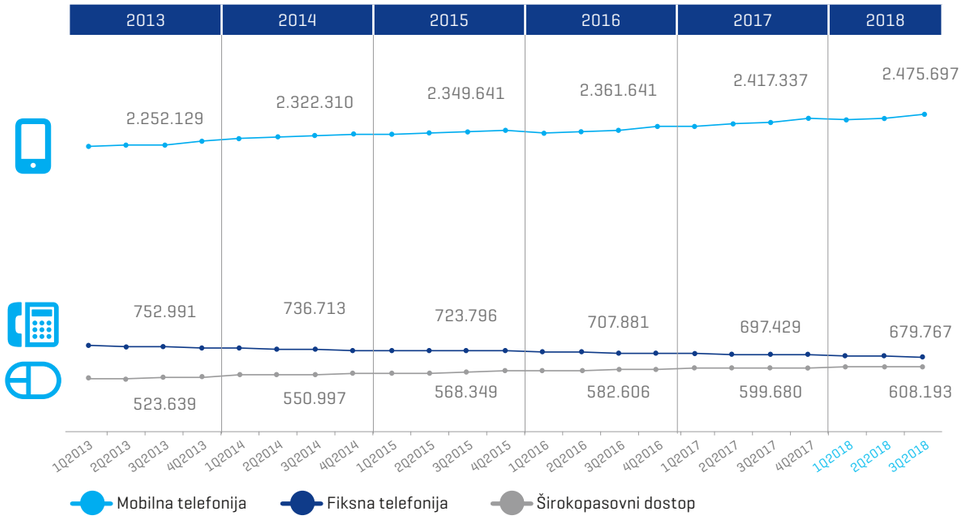
V letu 2018 smo vstopili v novi svet. To je svet navdihujočih rešitev in neomejene povezanosti za neomejeno udoben vsakdan. To je svet, ki si ga lahko vsakdo prilagodi po svoje. Svet, za katerega verjamemo, da ga boste vzljubili tako, kakor smo ga vzljubili mi.

2.7 TRŽENJE IN PRODAJA

2.7.1 TRG IN TRŽNI DELEŽI V KLJUČNIH STORITVENIH SEGMENTIH[33]

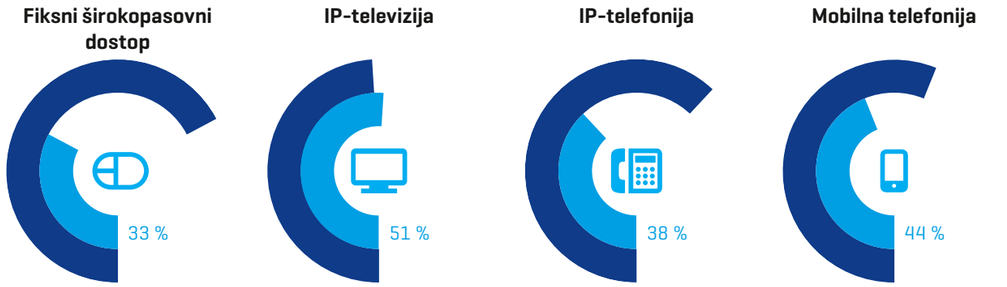
V Telekomu Slovenije ohranjamo največji tržni delež v vseh segmentih poslovanja. To dosegamo z vlaganji v širitev in nadgradnjo optičnega širokopasovnega omrežja, ponudbo konvergenčnih paketov, širitvijo ponudbe zunaj osnovne telekomunikacijske dejavnosti (elektrika, zavarovanje, finančne storitve, storitve pametnega doma, e-oskrba), s celovito ponudbo IKT-storitev in najboljšo uporabniško izkušnjo.[34]

Gibanje števila priključkov na trgu elektronskih komunikacij v Sloveniji

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, tretje četrtletje 2018.

Pregled tržnih deležev Telekoma Slovenije v ključnih segmentih

Vir: Poročilo o razvoju trga elektronskih komunikacij za tretje četrtletje 2018, AKOS; interni podatki Telekoma Slovenije.

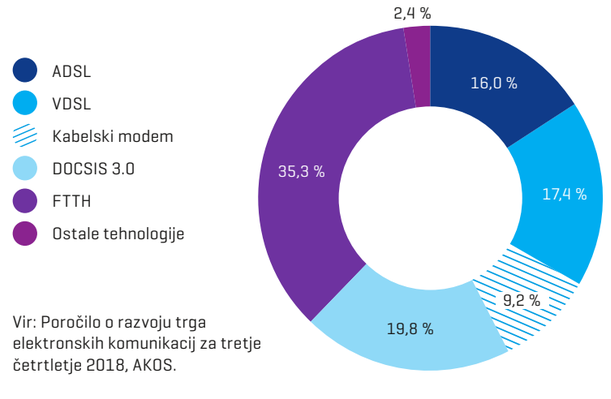
33 GRI GS 102-6
34 SDG 8.10

FIKSNI ŠIROKOPASOVNI DOSTOP

V Sloveniji je penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa na gospodinjstva dosegla 81,3 %.[35] Skupaj je bilo konec tretjega četrtletja 2018 v Sloveniji 608.193 širokopasovnih priključkov (599.680 v enakem obdobju 2017), od tega so 86,0 % predstavljali rezidenčni širokopasovni priključki.[36] Telekom Slovenije v tem segmentu ohranja največji, 33,3-odstotni tržni delež, sledita mu Telemach in T-2.

Že nekaj let je trend višanja hitrosti, ki je posledica vse večjega deleža optičnih priključkov in ponudbe višjih hitrosti v paketih ponudnikov. Konec tretjega četrtletja 2018 je bilo tako v Sloveniji že skoraj 215.000 aktivnih optičnih priključkov ali 35,3 % vseh priključkov. V enem letu se je njihovo število povečalo za 15 %.

Deleži fiksnih širokopasovnih tehnologij glede na število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta v Sloveniji

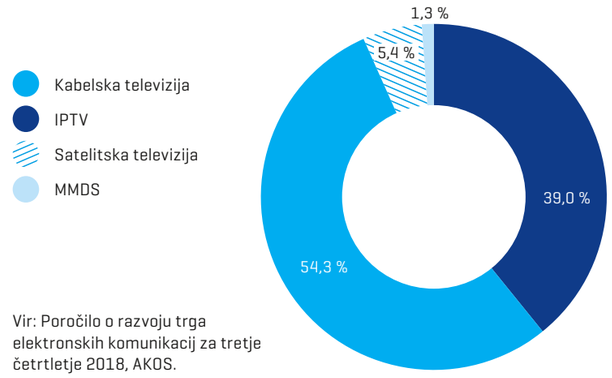
Vir: Poročilo o razvoju trga elektronskih komunikacij za tretje četrtletje 2018, AKOS.

Telekom Slovenije je imel ob koncu tretjega četrtletja 2018 81.000 uporabnikov na priključkih FTTH.

TRG PLAČLJIVE TELEVIZIJE

V Sloveniji IPTV predstavlja že 54,3 % vseh TV-priključkov, sledi kabelska televizija, ki pa se zmanjšuje. Plačljiva televizija je bila po podatkih AKOS-a v tretjem četrtletju 2018 prisotna že v 78,4 % gospodinjstev (76,8 % v tretjem četrtletju 2017).

Tržni deleži televizijskih priključkov po tehnologijah

Vir: Poročilo o razvoju trga elektronskih komunikacij za tretje četrtletje 2018, AKOS.

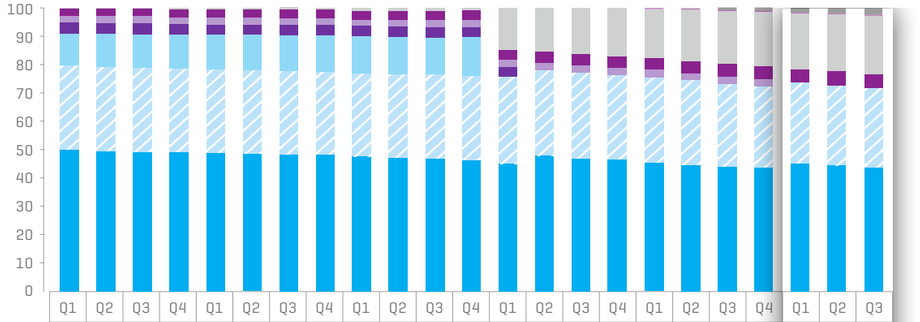
V Telekomu Slovenije na trgu IP-televizije dosegamo največji tržni delež (50,9 %).

35 Vir: AKOS – Med pomembnejšimi kazalniki razvitosti trga elektronskih komunikacij je penetracija širokopasovnega dostopa, izračunana kot število širokopasovnih rezidenčnih in poslovnih priključkov na število prebivalcev oz. gospodinjstev v Republiki Sloveniji.
36 Vir: AKOS, 3Q 2018, SURS, 3Q 2018.

MOBILNA TELEFONIJA

Število aktivnih uporabnikov mobilne telefonije se je v Sloveniji v tretjem četrtletju 2018 povečalo za 2,4 % oziroma za dobrih 58.000 uporabnikov glede na enako obdobje leta 2017. Povišala se je tudi penetracija, ki je dosegla 119,6 %. Telekom Slovenije ima na trgu mobilne telefonije vodilni tržni delež (43,7 %).

Tržni deleži na trgu mobilne telefonije v Sloveniji

	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
	2013				2014				2015				2016				2017				2018		
Hot Mobil																		0,4	0,9	1,2	1,6	1,9	2,3
Mega M																	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Telemach	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,7	14,7	15,4	16,1	16,7	17,3	18,0	18,7	19,2	19,7	20,1	20,7
T-2	2,3	2,4	2,4	2,5	2,5	2,7	2,8	2,8	2,9	3,0	3,2	3,3	3,6	3,8	3,9	4,1	4,2	4,3	4,4	4,5	4,8	4,9	5,0
Izimobil	2,4	2,5	2,6	2,5	2,6	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,6	2,6	2,6	2,6	2,7	2,6			
Debitel	3,9	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,8	3,7										
TelemacH Mobil	11,4	11,8	11,9	11,9	12,2	12,5	12,6	12,7	12,9	13,1	13,0	13,4											
A1 Slovenija	29,9	29,9	29,9	29,7	29,4	29,4	29,4	29,3	29,4	29,5	29,9	30,1	30,7	30,5	30,3	29,9	30,0	29,7	29,4	28,8	28,6	28,4	28,1
Telekom Slovenije	50,0	49,5	49,3	49,2	49,1	48,7	48,4	48,4	47,8	47,3	46,8	46,3	45,0	47,9	47,0	46,6	45,7	44,9	43,9	43,7	45,3	44,6	43,7

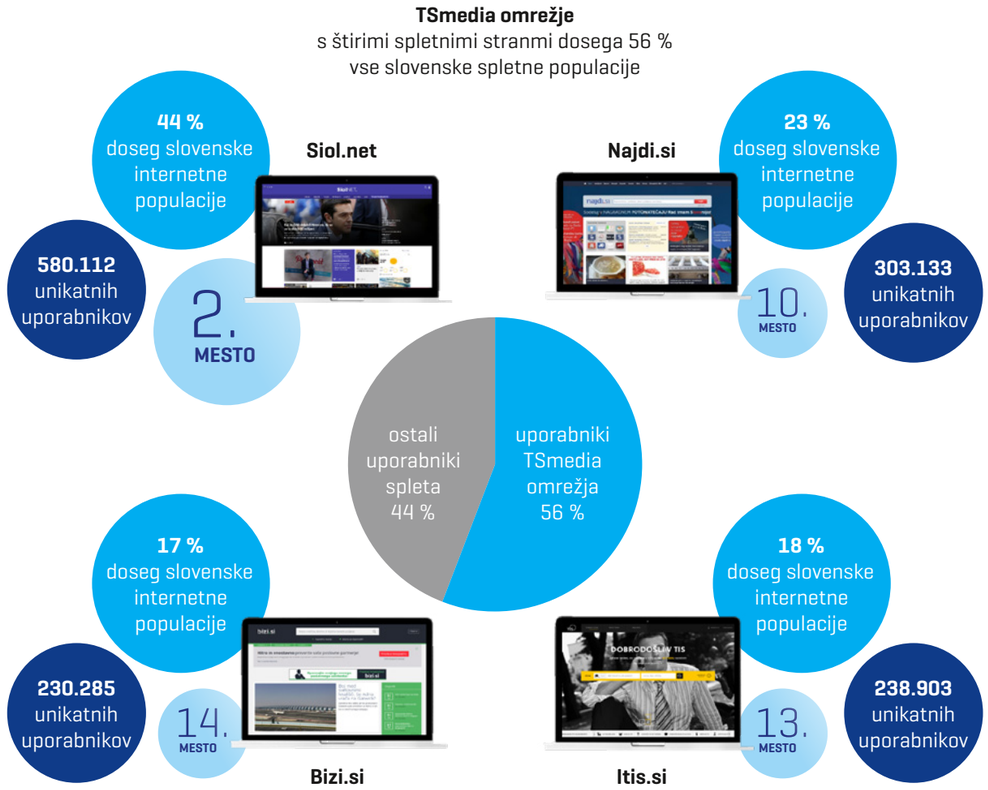
Vir: Poročilo o razvoju trga elektronskih komunikacij za tretje četrtletje 2018, AKOS.

Še naprej se nadaljuje rast podatkovnega prometa v omrežjih 4G in naprednejših omrežjih z mobilnim širokopasovnim dostopom. Telekom Slovenije ima na trgu mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta s 37,4 % največji tržni delež (tretje četrtletje 2018).

TRG OGLAŠEVANJA

Družba TSmedia je s spletnim medijem Siol.net, z vstopno točko v slovenski splet (najdi.si) in s poslovnim imenikom Bizi.si osrednji slovenski center informacij.

Vir: MOSS, december 2018

Antenna TV SL je izdajateljica televizijskega programa Planet, Planet 2 in Planet Plus, ki gledalcem ponuja kakovostno vsebino domače in tuje produkcije.

Planet
Splošni tematski televizijski kanal za ciljno populacijo 18-64 let.

Planet 2
Televizijski kanal s pretežno športno vsebino.

Planet PLUS
Klasični filmski kanal.

TRGI JUGOVZHODNE EVROPE

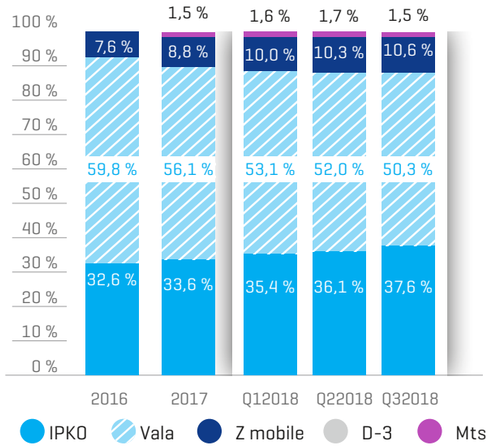
Trg telekomunikacij in navade uporabnikov se **na Kosovu** neprestano spreminjajo. Penetracija mobilnih in fiksnih storitev je visoka. Uporaba brezplačnega WiFi ter aplikacij, kot so Viber in druge aplikacije OTT za telefonijo in sporočanje, je na višji ravni kot na drugih trgih ter vodi v zmanjševanje celotnega prometa in upadanje prihodkov. Prihodki mobilnih storitev še naprej upadajo. IPKO ostaja močan operater na trgu mobilnih storitev s trendom rasti ter 39,2-odstotnim tržnim deležem prihodkov in 37,6-odstotnim tržnim deležem uporabnikov (tretje četrtletje 2018).

IPKO ostaja prav tako vodilni ponudnik fiksnih storitev, kljub močni in vse večji konkurenci ključnih fiksnih operaterjev in vstopu novih agresivnih operaterjev. V tretjem četrtletju 2018 je dosegal 44,4-odstotni tržni delež uporabnikov fiksnega širokopasovnega dostopa.

Po podatkih ARKEP-a[37] je bilo ob koncu tretjega četrtletja 2018 na Kosovu 306.000 fiksnih širokopasovnih priključkov s 102,9-odstotno penetracijo. Konkurenca je v letu 2018 močno prevetrila trg. Konkurenti so postali zelo agresivni, zlasti Artmotion in Kujtesa, predvsem z uvedbo novih, cenovno ugodnih paketov z višjimi hitrostmi ter krepitvijo in izboljšanjem digitalne programske sheme, ki jo bogatijo s športnimi in drugimi televizijskimi vsebinami. Kljub temu je IPKO ohranil najvišje cenovno pozicioniranje na trgu. IPKO in njegovi konkurenti se v fiksnem segmentu trudijo svoje predplačniške uporabnike preusmeriti v dolgoročne naročniške pakete. Fiksni operaterji stalno širijo fiksno omrežje in postajajo izjemno konkurenčni, predvsem na urbanih območjih.

Število uporabnikov mobilne telefonije se je v primerjavi z letom prej zmanjšalo za 7 %, penetracija uporabnikov mobilne telefonije pa je znašala 112,9 %. IPKO je naredil velik preboj v naročniškem segmentu po uvedbi novih naročniških paketov, ki so povečali uporabo storitev. Operaterji se zdaj osredotočajo na preusmerjanje svojih uporabnikov iz predplačniškega v naročniški segment.

Tržni deleži operaterjev v segmentu mobilne telefonije na Kosovu

Vir: ARKEP, poročilo za tretje četrtletje 2018.

V Bosni in Hercegovini je segment mobilne telefonije razdeljen na BH Telecom, m:tel (Telekom Srpske) in HT Mostar (Eronet). Vsi trije operaterji morajo pokrivati celotno območje BiH, vendar se uporabniki za operaterja odločajo na podlagi nacionalne pripadnosti in politične razdelitve države. Temu je prilagojeno tudi operativno delovanje posameznega prvotnega operaterja. V državi še ne deluje mobilno omrežje LTE/4G (niti niso razpisane licence za frekvenčni prostor). Prvotni operaterji se srečujejo s krčenjem prihodkov in marže na mobilnem segmentu zaradi povečane uporabe aplikacij OTT.

Največji ponudnik kabelske televizije je Telemach z visoko prisotnostjo v Sarajevu in centralni Bosni in Hercegovini. Operater Elta kabel je največji ponudnik na območju Republike Srpske. m:tel nadaljuje vlaganja v gradnjo optičnega omrežja in z zelo agresivnimi prodajnimi akcijami povečuje tržni delež. Prek optike omogoča višje internetne hitrosti in interaktivne storitve digitalne televizije. Blicnet uporablja pretežno DOCSIS 3.0, kar omogoča hitrosti do 100 Mb/s in skorajda neomejeno število STB-jev na kateri koli lokaciji.

37 Vir: Kosovski regulatorni organ ARKEP, poročilo za tretje četrtletje 2018.

2.7.2 UPRAVLJANJE PORTFELJA BLAGOVNIH ZNAMK[38]

V Telekomu Slovenije spremljamo in poznamo uporabniške navade ter razvijamo napredne storitve, ki zahtevajo tudi drugačno komunikacijo in drugačen nagovor uporabnikov. Skladno z novimi potrebami spreminjamo in razvijamo tudi portfelj blagovnih znamk.

V okviru Skupine Telekom Slovenije nadaljujemo evolucijo hibridne arhitekture znamk. V podporo strateškim in drugim poslovnim področjem razvijamo nove znamke, ki nagovarjajo specifične in izbrane segmente uporabnikov. Te vsebinsko pokrivajo poslovna področja, kot so pametno življenje, pametni dom, pametne transakcije in e-poslovanje.

Portfelj blagovnih znamk oblikujemo in razvijamo na način, ki omogoča usklajen nastop in delovanje Skupine Telekom Slovenije v posameznem segmentu ali na trgu.

Znamke, pridobljene v okviru prevzemov in združitev, ocenjujemo z vidika njihove možnosti za pokrivanje posameznih ciljnih skupin uporabnikov. Osvežimo in opredelimo njihovo identiteto, ki je skladna z vrednotami skupine. Sodelujemo ali vstopamo tudi v partnerstva z izbrano blagovno znamko.

IDENTITETA KORPORATIVNE BLAGOVNE ZNAMKE

Znamka Telekom Slovenije ostaja naša korporativna blagovna znamka, ki je uveljavljena in prepoznana ter še naprej pokriva tudi poslovni segment, omrežje, povezave in povezane storitve. Osnovne vrednote blagovne znamke so: preprosto, navdihujoče, prebojno, skrbno in varno. Skozi enotno krovno identiteto se Telekom Slovenije pozicionira tudi na nekatera nova poslovna področja. Vse na novo razvite blagovne znamke podpirajo vrednote znamke Telekom Slovenije.

Znamka Telekom Slovenije ohranja najmočnejšo pozicijo v prvi navedbi priklica in v prvi izbiri. V kategoriji celovitega ponudnika (ponudnikov, ki ponujajo več storitev hkrati) je vodilna znamka. Ima največjo moč v segmentih Napredno bivanje in Digitalna prihodnost, najšibkejša pa je v segmentu Enostavna sedanjost (Brand Track, jesen 2018).

PORTFELJ BLAGOVNIH ZNAMK

Telekom Slovenije ima skupno registriranih[39] 224 blagovnih znamk, od tega:

- 156 nacionalnih znamk,
- 21 evropskih znamk,
- 33 mednarodnih znamk,
- 8 nacionalnih znamk v Makedoniji,
- 4 nacionalne znamke na Kosovem,
- 1 znamko v Bosni in Hercegovini in
- 1 znamko v Srbiji.

Med na novo registriranimi blagovnimi znamkami izpostavljamo znamke IZI, NEO in NekiNeki. V portfelju blagovnih znamk ima Telekom Slovenije tudi partnersko znamko WiFreeLjubljana. Med zaščitenimi blagovnimi znamkami so tudi znamke Mobitel, SiOL, Mobi, Itak in TViN ter od 1. januarja 2019 tudi Moneta.

V letu 2018 smo registracijo podaljšali 36 blagovnim znamkam (21 nacionalnim, štirim evropskim, sedmim mednarodnim, trem znamkam na Kosovu in eni znamki v Bosni in Hercegovini), opustili pa 27 znamk (14 nacionalnih, eno evropsko in 12 mednarodnih znamk).

Celoten seznam je na spletni strani http://www2.uil-sipo.si/.

38 GRI GS 102-2
39 GRI GS 102-7

NOVOSTI V PORTFELJU BLAGOVNIH ZNAMK

Novi svet

Z blagovno znamko **NEO** smo vpeljali novo kategorijo – platformo za pametno življenje. Blagovna znamka je preprosta, navdihujoča, prijateljska in varna, pa tudi prebojna, a hkrati skrbna. Na enem mestu povezuje najboljše rešitve za dom in zabavo – enostavno spremljanje in napredno iskanje TV-vsebin tudi z glasom v slovenskem jeziku, enostavno upravljanje pametnih naprav, nakupe prek TV-ekrana ter igranje vedno bolj popularnih igric brez konzole. Ponuja vse, kar narekujejo najnovejši svetovni trendi.

NEO pomeni »novo«, saj vnaša popolnoma novo izkušnjo pametnega življenja. Hkrati pa NEO v sebi nosi tudi »neskončnost«, saj na enem mestu odpira vrata neskončno možnostim uporabe. Vse to združuje tudi vizualna podoba, ki izhaja iz njenega bistva – neskončno priložnosti. Znamka NEO se odraža tudi skozi naprave, to sta NEO Smartbox in enostaven NEO daljinec, ter skozi svojo večzaslonsko izkušnjo (na spletni strani www.neo.io, aplikaciji NEO in na TV-vmesniku).

NekiNeki je YouTube kanal, s katerim dolgoročno in konsistentno nagovarjamo mlade (17–25 let) s spletno vsebino, ki jo ustvarjajo pripadniki ciljne skupine. Osnovni vrednoti kanala sta navdihujoče in prebojno, atributi, značilni zanj, pa so: odprt, komunikativen, iskriv in ustvarjalen.

Enostavno IZI

Sodobno ponudbo za manj zahtevne uporabnike pokriva blagovna znamka **IZI**. V letu 2018 smo osvežili podobo blagovne znamke ter poenostavili ime IZI Mobil v IZI. Emotikon smo ohranili in ga naredili še bolj prijaznega. Na ravni podobe smo ustvarili prijateljsko in prijazno znamko, za katero so pomembni odnosi. Osnovne vrednote znamke so: navdihujoče, preprosto in skrbno. Ključni atributi, značilni za znamko, so prijazen, pošten in optimističen.

Skupino Telekom Slovenije poleg Telekoma Slovenije sestavljajo še odvisne družbe, ki na trgu nastopajo samostojno in se predstavljajo s svojim logotipom in pod svojo celostno podobo.

V portfelju odvisnih družb v Sloveniji so poleg korporativne znamke tudi ključne podznamke posameznih družb in njihovih storitev. Podrobnejši opis posamezne blagovne znamke in storitve je na spletnih straneh družb.

2.7.3 TRŽENJSKE IN PRODAJNE AKTIVNOSTI[40]

Število **širokopasovnih priključkov** Skupine Telekom Slovenije je na zadnji dan leta 2018 za odstotek manjše kot v letu 2017. V Sloveniji smo število ohranili na enaki ravni kot leto prej, na kosovskem trgu pa se je število priključkov zmanjšalo za 2 %.

Število uporabnikov **mobilne telefonije** smo v letu 2018 na Kosovu povečali za 5 %, v Bosni in Hercegovini pa za 15 %. V Sloveniji se je njihovo število zmanjšalo za 7 %.

Število **priključkov VoIP** smo skupaj (v Sloveniji in v jugovzhodni Evropi) povečali za 3 %. Še naprej se v Sloveniji nadaljuje zmanjševanje števila priključkov klasične fiksne govorne telefonije, kar je sicer vsesplošen trend v razvitem delu sveta, in sicer za 3 % v letu 2018. Na trgih jugovzhodne Evrope se je njihovo število povečalo za 13 %.

40 GRI PA4, GRI GS 102-2, 102-6, 102-7

PRIKLJUČKI IN STORITVE SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE PO VRSTAH IN TRGIH

Širokopasovni priključki

Stanje maloprodajnih širokopasovnih priključkov na dan	31. 12. 2018	31. 12. 2017	Indeks 18/17
Slovenija	214.163	214.799	100
Jugovzhodna Evropa:	148.170	150.486	98
Kosovo	120.999	123.428	98
Bosna in Hercegovina	27.171	27.058	100
Skupina Telekom Slovenije	**362.333**	**365.285**	**99**

Število priključkov mobilne in fiksne telefonije ter VoIP-storitev

Stanje maloprodajnih priključkov na dan	31. 12. 2018	31. 12. 2017	Indeks 18/17
Slovenija, mobilna telefonija	1.049.230	1.124.605	93
Slovenija, klasična fiksna govorna telefonija	331.192	343.084	97
Jugovzhodna Evropa, mobilna telefonija:	722.812	685.203	105
Kosovo	719.771	682.570	105
Bosna in Hercegovina	3.041	2.633	115
Jugovzhodna Evropa, klasična fiksna govorna telefonija	1.366	1.204	113
Skupina Telekom Slovenije	**2.104.600**	**2.154.096**	**98**
Priključki VoIP			
Slovenija	193.412	192.563	100
Jugovzhodna Evropa	24.427	19.414	126
Skupina Telekom Slovenije	**217.839**	**211.977**	**103**

Skupaj priključki / storitve mobilne in fiksne telefonije

Stanje maloprodajnih priključkov na dan	31. 12. 2018	31. 12. 2017	Indeks 18/17
Skupaj mobilna telefonija	1.772.042	1.809.808	98
Skupaj fiksne govorne storitve*	550.397	556.265	99
Skupina Telekom Slovenije	**2.322.439**	**2.366.073**	**98**

* Seštevek priključkov klasične fiksne govorne telefonije in storitev VoIP.

ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE

Čisti prihodki od prodaje Skupine Telekom Slovenije so v letu 2018 dosegli 715,1 milijona evrov, kar je na ravni doseženih v letu 2017.

Struktura čistih prihodkov od prodaje po družbah[41]

v tisoč EUR	2018	2017	Indeks 18/17
Telekom Slovenije	639.672	645.190	99
Druge družbe v Sloveniji	80.257	90.049	89
IPKO – Kosovo	71.298	71.199	100
Druge družbe v tujini	19.508	20.559	95
Skupaj – nekonsolidirano	**810.735**	**826.997**	**98**
Izločitve in prilagoditve	-95.684	-110.823	86
Skupina Telekom Slovenije	**715.051**	**716.174**	**100**

TELEKOM SLOVENIJE

Čisti prihodki od prodaje Telekoma Slovenije so v letu 2018 dosegli 639,7 milijona evrov, kar je za odstotek oziroma za 5,5 milijona evrov manj od doseženih v letu 2017. V primerjavi s preteklim letom so višji prihodki širokopasovnih in IT-storitev. Višji so tudi prihodki novih virov: energetika, zavarovanje in finančne storitve. Na drugi strani so nižji prihodki mobilnih naročnikov, ki prehajajo na nove, ugodnejše pakete, večinoma z neomejeno komunikacijo doma in v državah EU. Prav tako že več let upadajo prihodki klasične govorne telefonije zaradi nadomeščanja z mobilno in VoIP-telefonijo.

MNOŽIČNI TRG

Z načrtnim spremljanjem uporabnikovih potreb, navad in vedenja smo se v letu 2018 osredotočali predvsem na izboljšanje celostnega pogleda na uporabnika. V segmentu **mobilnih uporabnikov** smo linijo paketov Dostopni obogatili z dodatnimi količinami prenosa podatkov v Sloveniji in v celoti upoštevali določila uredbe EU glede količin prenosa podatkov v državah območja EU-tarife. Za mlade smo izboljšali vstopni paket Neodvisni A. Ponudili smo prvi mobilni paket Doma z vključenimi storitvami, ki veljajo samo v mobilnem omrežju Telekoma Slovenije. Za zahtevne poslovne in zasebne uporabnike smo pripravili posebna paketa Platinum, ki v mesečno naročnino vključujeta širok nabor mobilnih storitev, vsako leto možnost izbire novega mobitela po ugodni ceni, posebne ugodnosti Diners, za lažje odločitve pa je na voljo tudi osebni svetovalec. Na trgu smo predstavili nov koncept naročniškega paketa Vse dobro, ki vključuje skupno količino prenosa podatkov za koledarsko leto.

Na področju **konvergenčnih storitev** smo ponudili enotno akcijsko ceno paketov televizije in interneta ter tako uporabnikom uspeli približati napredne storitve, ki jih vključujejo večji paketi. Še ugodnejši paket smo ponudili v optičnem omrežju in tako dodatno izpostavili prednosti optike. Konec leta smo uporabnike povabili v novi svet, ki v domove prinaša neskončno novih priložnosti za zabavo.

Inovativna **platforma za pametno življenje NEO** omogoča vsem članom družine napreden dostop do najljubših TV-vsebin in aplikacij, nov način igranja iger ter druge sodobne funkcije, ki uporabniku prihranijo čas in olajšajo uporabo. NEO uporabnika prek glasovnega ukaza razume tudi v slovenščini, prinaša pa tudi nadgradnjo videotek in ogleda nazaj. NEO navdušuje tudi kot hišni pomočnik, ki upravlja pametne naprave prek mobilne aplikacije.

V aprilu smo uspešno lansirali prenovljeno **E-trgovino**, ki uporabnikom omogoča lažjo navigacijo ter ima izboljšan iskalnik, novo kategorizacijo izdelkov, napredno in enostavno predstavitev izdelkov, izboljšano filtriranje po napravah ter možnost ocenjevanja in komentiranja naprav. Omogočili smo pregled zalog v Telekomovih centrih in možnost prevzema naročila osebno v skladišču ali v Telekomovih centrih.

Okrepili smo storitve **zavarovalništva**. Zavarovanje mobilne opreme je tako produkt, ki je z dodatno vključenimi kritji postal še zanimivejši in uporabnejši. V letu 2019 bomo na tem področju uvedli še nekaj novosti.

Storitev **električne energije** smo v letu 2018 intenzivneje tržili prek skupnega računa storitev za dom. S tem smo naročnike spodbujali k večji preglednosti nad različnimi storitvami, nove uporabnike pa smo navduševali z informativnimi izračuni in dodatnimi prihranki. Konec leta 2018 smo omogočili dobavo električne energije tudi malim poslovnim odjemalcem, kar je izpolnilo mnoga pričakovanja.

Na področju **naprednih plačilnih storitev** smo prenovili postopek spletnih plačil z Moneto. Ponovno smo pridobili dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje plačilnih storitev, tako da imamo tudi dovoljenje za izdajanje elektronskega denarja. Uporabnikom, ki kupujejo digitalne vsebine v trgovini Google Play in nakup poravnajo prek mesečnega računa Telekoma Slovenije, smo zvišali limit za nakupe s 30 evrov na 60 evrov mesečno. S tem smo povečali uporabo storitve ter posledično povečali njen promet in prihodke.

Prodajna mesta in prodajna mreža

V letu 2018 smo začeli s standardizacijo prodajne mreže s ciljem nadgradnje enotne uporabniške izkušnje. Na podlagi na novo razvitih prostorskih smernic smo začeli prenavljati prodajna mesta pooblaščenih prodajalcev. Terenske ekipe Telekoma Slovenije smo kadrovsko okrepili in povečali aktivnosti na terenu.

V Telekomovih centrih in pri izbranih pooblaščenih prodajalcih smo uredili nove kotičke NEO, in sicer zaradi predstavitve uporabniške izkušnje napredne televizije in pametnega doma. Telekomove centre smo nadgradili z dodatnimi možnostmi oglaševanja in promocije izdelkov/storitev prek LFD-zaslonov z upravljanjem na daljavo.

POSLOVNI TRG

Poslovno prodajo smo nadgradili z **vertikalnimi rešitvami**. Znanja o posamezni vertikali in njihovih potrebah nam omogočajo, da lahko za vsako vertikalo in posameznega naročnika pripravimo prilagojene rešitve in ponudbe, ki podjetjem omogočajo korak k pravi digitalizaciji procesov in celotnega poslovanja. Z dostopom do najsodobnejših tehnologij transformiramo in ustvarjamo platforme za prihodnost, z nadgrajevanjem obstoječe infrastrukture pa ustvarjamo nove, prijaznejše in varnejše storitve.

IKT-STORITVE

Uporabnikom ponujamo **celovite IKT-rešitve** s široko paleto storitev skupaj z opremo in jih prilagodimo individualnim potrebam najzahtevnejših poslovnih uporabnikov. V ta namen pridobivamo ustrezne certifikate, partnerske statuse in krepimo kompetence zaposlenih:

- Telekom Slovenije ima status CSP (Cloud Solution Provider) za prodajo storitev v oblaku Microsoft (Office 365, Azure in Express Route). Prav tako nadaljujemo partnerstvo na področju Premier storitev Microsoft. V celovito ponudbo

41 GRI GS 201-1

vključujemo tudi lastne storitve znotraj okolja Microsoft, kot so upravljanje, vzdrževanje, migracije in različna svetovanja.

- V letu 2018 smo obnovili certifikat Cisco CMSP (Cloud and Managed Services Program) za storitvi MPLS VPN (navidezna zasebna omrežja) in IaaS (Infrastructure as a Service, infrastruktura kot storitev). Imamo partnerski status Premier.
- Za prodajo osebnih in tiskalniških sistemov HP ohranjamo status HP Gold, hkrati smo pri proizvajalcu registrirani kot Silver partner za prodajo strežniških in mrežnih sistemov ter sistemov za shranjevanje podatkov.
- Pridobili smo zahtevane certifikate s področja VMWare AirWatch, kar nam zagotavlja možnost prodaje vodilnih rešitev pri upravljanju mobilnih naprav (EMM – Enterprise Mobility Management).
- Imamo partnerski status Gold Level Oracle za distribucijo storitev v oblaku. Vključeni smo v program Oracle Cloud Managed Service Provider, opravljeno imamo specializacijo za IaaS. Tako lahko tržimo IaaS in PaaS na platformi Oracle Cloud, s čimer velikim uporabnikom zagotavljamo prenos celotne strežniške infrastrukture v oblak. Ti statusi so nam omogočili pridobitev poslov in sklenitev pogodb z nekaj največjimi uporabniki IKT-storitev.

V letu 2018 smo nadaljevali trženje rešitev AaaS (aplikacije kot storitev), kot so SAP kot storitev, dokumentni sistem kot storitev in mobilna storitvena platforma (MSP). Aktivno sodelujemo tudi z razvijalci namenskih aplikativnih rešitev. Ponudbo smo dopolnili z novimi storitvami – internet stvari, velepodatki, pametna infrastruktura, podpora IKT-logistiki idr.

Pomemben napredek v letu 2018 smo dosegli z vzpostavitvijo Operativnega centra kibernetske varnosti. S storitvami, ki jih izvajamo v okviru centra, naročnikom zmanjšujemo operativna tveganja na področju kibernetske varnosti, ki se zadnja leta močno povečujejo.

Vzpostavili smo storitev videoidentifikacije, ki omogoča zakonsko skladno identifikacijo oseb prek videopovezave. Storitev je pomemben člen v digitalnem poslovanju vseh podjetij in ustanov, ki sklepajo kakršne koli pogodbe s strankami. Poleg identifikacije omogočamo izdajo digitalne identitete in oddaljen podpis pogodb, kar naročnikom omogoča avtomatizacijo in bistveno skrajšanje celotnega postopka od trenutka, ko se stranka odloči za produkt do podpisa pogodbe.

Ponudbo IKT-storitev v sodelovanju s partnerji in odvisnimi družbami širimo tudi na jugovzhodne trge.

MEDOPERATERSKO POSLOVANJE

DOMAČA VELEPRODAJA

Veleprodajni prihodki na domačem trgu so bili v letu 2018 v primerjavi z letom 2017 višji za 2 %. Narasli so predvsem prihodki širokopasovnih storitev od operaterjev, ki gostujejo v optičnem in mobilnem omrežju Telekoma Slovenije. Posebna pozornost je bila namenjena trženju storitev na področju prekrivanja bakrenih in optičnih omrežij ter oddaji drugih prostih kapacitet omrežja Telekoma Slovenije, kot so zmogljivosti na lokacijah mobilnih baznih postaj in neosvetljenih optičnih vlaken.

MEDNARODNA VELEPRODAJA

Na področju mednarodne veleprodaje je bila v letu 2018 marža v vseh segmentih poslovanja višja (govorne in podatkovne storitve ter storitve gostovanja). Posebna pozornost je bila namenjena nadzoru nad stroški na področju storitev gostovanja, saj se promet naročnikov Telekoma Slovenije v državah območja EU-tarife močno povečuje, kar je posledica storitev gostovanja na enotnem trgu (Roam Like At Home).

V letu 2018 je Telekom Slovenije prejel certifikat MEF CE 2.0, ki potrjuje kakovost omrežja in zanesljivost širokopasovnega podatkovnega prenosa med omrežji LAN. To potrjuje uspešno nadgradnjo in konsolidacijo omrežja, ki smo jo v preteklem letu izpeljali z uvajanjem novih tehnologij. Tako smo zagotovili platformo za zagotavljanje celovitih in zanesljivih storitev zasebnih omrežij in internetnega dostopa podjetjem, izobraževalnim in javnim ustanovam ter državnim organom, pa tudi lažje delovanje na področju mednarodnega medoperaterskega povezovanja.

Regionalno optično omrežje predstavlja ključno strateško prednost Telekoma Slovenije, ki povezuje glavna mesta in območja v regiji. Z omrežjem zagotavljamo najvišjo kakovost storitev, proste zmogljivosti regionalnega omrežja pa na veleprodajnem in maloprodajnem trgu prodajamo mednarodnim partnerjem in velikim končnim uporabnikom.

Regionalno optično omrežje Telekoma Slovenije

TSMEDIA[42]

TSmedia je v letu 2018 dosegla 6,8 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje, kar je za 6 % več kot v letu 2017. Rast je rezultat novih oglasnih rešitev na Siol.net ter pri razvoju digitalnega zunanjega oglaševanja in storitve digitalnega medijskega sporočanja.

TSmedia na trgu nastopa kot vodilni ponudnik digitalnih medijskih vsebin in naprednih oglasnih rešitev v Sloveniji. Medijski prostor soustvarja z enim izmed vodilnih spletnih medijev Siol.net in predstavlja osrednji slovenski center informacij z vstopno točko v slovenski splet najdi.si, poslovnim asistentom Bizi.si, edinim uradnim telefonskim imenikom v Sloveniji itis.si ter zunanjimi digitalnimi zasloni. V letu 2018 je TSmedia širila mrežo digitalnih velikanov v regionalna središča in mrežo digitalnih zaslonov v Lekarnah Ljubljana po vsej Sloveniji.

Vsebino na spletnem mediju Siol.net je nadgradila in popestrila z novo rubriko Plac. Plac je konglomerat lastnih vsebin, videoprodukcije in stičišče trendov družabnih omrežij. Namenjen je uporabnikom do 30 let. Z lastno vsebino se dotikamo resnih in tudi lahkotnejših tem. Ne glede na tematiko je ključni poudarek na kakovosti vsebin in inovativnosti.

ANTENNA TV SL

Antenna TV SL je v letu 2018 dosegla 13,4 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje, kar je za 3,6 milijona več od doseženih v letu 2017. Je izdajateljica televizijskih programov Planet TV, Planet 2 in Planet Plus, ki gledalcem ponujajo kakovostno vsebino domače in tuje produkcije.

Na trgu se uveljavlja v več segmentih:

- na trgu ponudbe kakovostnih vsebin lastne (informativne oddaje, zabavni šovi, kvizi, serije) in tuje produkcije (filmi, serije);
- na trgu ponudbe naprednih medijskih oziroma digitalnih oglasnih rešitev in ponudbe specializiranih medijskih vsebin nišnih ciljnih skupin z možnostjo distribucije z vsemi oglasno-vsebinskimi platformami (televizijo in drugimi mediji iz skupine, kot je Siol.net);
- na trgu kabelskih televizijskih kanalov.

AVTENTA

Avtenta je vodilna ponudnica rešitev za upravljanje in uvajanje rešitev SAP ter brezpapirnega poslovanja na slovenskem trgu. V letu 2018 je ustvarila 8,4 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje, kar je za 2 % več kot v letu 2017. Prihodki so se povečali pri prodaji storitev SAP in pri ključnih programih na zunanjem trgu. Ob tem krepi tudi tržni delež v segmentu e-poslovnih rešitev predvsem na področju javne uprave v Republiki Sloveniji ter svojo vlogo ponudnika rešitev SAP zunaj Skupine Telekom Slovenije.

Avtenta je nadgradila svoje kompetence na področju rešitev SAP in brezpapirnega poslovanja, svoj strateški razvoj v segmentu malih in srednje velikih podjetij pa je krepila prek prodajnega kanala Telekoma Slovenije. V naslednjem strateškem obdobju bo Avtenta skupaj s Telekomom Slovenije še naprej agresivno tržila paketne rešitve na področju rešitev v oblaku SAP in BusinessConnect.

SOLINE

Soline so dosegle 4,0 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje, kar je 2 % manj kot v letu 2017, in sicer predvsem zaradi prenehanja izvajanja Javne vodne gospodarske službe in zaključka sanacijskega programa Republike Slovenije. Pod blagovnima znamkama Piranske soline in Lepa Vida se širita portfelj izdelkov in maloprodajna mreža trgovin doma in v tujini.

GVO

GVO je vodilni ponudnik celovitih rešitev s področij projektiranja, gradnje ter upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij v Sloveniji. Družba izvaja tudi sorodne dejavnosti s področja gradnje in vzdrževanja infrastrukturnih objektov.

Čisti prihodki od prodaje so v letu 2018 dosegli 45,0 milijona evrov, kar je za 27 % manj od doseženih v letu 2017, kar je predvsem posledica tega, da so v letu 2017 prihodki vključevali tudi enkratne prihodke iz projekta vzpostavitve elektronskega cestninskega sistema. Družba še naprej beleži rast prihodkov iz upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij, kar je rezultat rasti števila aktivnih priključkov na obstoječih omrežjih in prevzemanja dodatnih omrežij v upravljanje.

IPKO

Čisti prihodki od prodaje so v družbi IPKO dosegli 71,3 milijona evrov, kar je na ravni doseženih v letu 2017. IPKO je padajoče prihodke mednarodnih klicev zaradi večje uporabe brezplačnih aplikacij OTT nadomeščal z višjimi prihodki na končnem trgu – prehod predplačnikov med naročnike in s tem višji povprečni prihodek na naročnika. V fiksnem segmentu so bili prihodki višji zaradi večjega števila širokopasovnih in TV-uporabnikov, na veleprodajnem pa zaradi večjega obsega tranzitnega prometa.

TSINPO

TSinpo je v letu 2018 dosegel 1,1 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje. Matični družbi zagotavlja poslovno podporo pri servisiranju in distribuciji terminalne opreme, pri sestavljanju prodajnih kompletov ter pri distribuciji trženjskih gradiv in naročniške dokumentacije, od julija naprej še pri dejavnostih tehnične priprave del in fizičnega arhiviranja. Na širšem slovenskem trgu je prisoten z lastno proizvodnjo in trženjem kartonskih izdelkov.

BLICNET

V družbi Blicnet so čisti prihodki od prodaje v letu 2018 dosegli 16,7 milijona evrov in so v primerjavi z letom 2017 nižji za 8 %, kar je posledica zmanjševanja prihodkov od tranzita na veleprodajnem trgu. Blicnet svojim uporabnikom v Bosni in Hercegovini omogoča analogno in digitalno TV, internet ter fiksno in mobilno telefonijo.

2.7.4 ODGOVOREN ODNOS DO UPORABNIKOV[43]

0,40 %
DELEŽ REKLAMACIJ

9,3 milijona
IZDANIH RAČUNOV

POMEMBNEJŠE AKTIVNOSTI V LETU 2018

Uspešno nadaljujemo program **Prodajne akademije,** ki smo ga v letu 2018 razširili tudi na druga področja. Projekt nadgrajujemo tudi z naprednim izobraževalnim in razvojnim programom S.M.A.R.T., ki je namenjen dodatni krepitvi kompetenc za zagotavljanje odličnosti uporabniške izkušnje tehnikov na terenu.

Obogatili smo ponudbo v **Programu zvestobe** ter s prenovo e-trgovine poenostavili spletni nakup, s čimer smo še povečali prepoznavnost Programa zvestobe in število članov, ki koristijo točke ugodnosti.

Uporabniki lahko na portalu **Moj Telekom** samostojno upravljajo storitve, kar prispeva k manjši obremenjenosti podpornih kontaktnih centrov in prodajnih mest. Portal na računalniku, tablici, prek mobilne aplikacije ali TV-komunikatorja omogoča dostop do številnih nastavitev, vklop storitev, osnovne informacije in pregled porabe. Funkcionalnosti vseskozi nadgrajujemo, kar prispeva k vedno večji uporabi. V letu 2018 smo tako pridobili prek 21.000 naročnikov, ki so se v Moj Telekom registrirali z unikatno kodo Telekom ID.

42 GRI TA2

43 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3

KOMUNICIRANJE Z UPORABNIKI[44]

Kontaktni centri so nepogrešljivi pri vsakodnevni komunikaciji z uporabniki in pri uvajanju novih storitev, saj so prvi stik z uporabniki, ter v njih naši sodelavci delijo navdušenje in informacije. Vse bolj raznolika ponudba od svetovalcev zahteva veliko znanja. Ključni usmeritvi v letu 2018 sta bili pridobivanje novih uporabnikov in uspešno zadrževanje obstoječih. Zelo pozorno smo spremljali zadovoljstvo uporabnikov z našim delom in z merjenjem kazalnikov zadovoljstva zaposlene usmerjali do boljših rezultatov.

V letu 2018 smo v kontaktni center prejeli 878.986 klicev uporabnikov, ki so potrebovali splošne in prodajno usmerjene informacije. Opravili smo 43.720 uspešnih odhodnih kampanjskih klicev, prek elektronskega naslova info@telekom.si pa smo odgovorili na 108.260 e-sporočil uporabnikov. Uporabnikom smo pomagali tudi na Twitterju, Facebooku in prek spletnega pogovora.

TEHNIČNA POMOČ UPORABNIKOM

V letu 2018 smo odgovorili na več kot 741.000 dohodnih klicev, uspešnost odzivanja pa je bila 78,5-odstotna. Ob tem smo opravili še 158.432 odhodnih klicev in 209.714 drugih odhodnih stikov (e-pošta, SMS). Obdelali smo tudi 228.926 stikov po drugih komunikacijskih kanalih (ISP-portal, SMS, e-poštna prijava napak, spletni pogovor, spletni portal). Čas javljanja na dohodne klice je v povprečju trajal 3 minute 46 sekund. Vedno večja kompleksnost in širši nabor storitev podaljšujeta čas pogovora, ki je na letni ravni v povprečju trajal 4 minute 44 sekund. Skupno smo obdelali več kot 288.000 storitvenih primerov.

Na področju tehnične podpore za ključne poslovne uporabnike smo obravnavali 32.268 dohodnih klicev, opravili 30.256 odhodnih klicev in obdelali prek 60.000 e-sporočil.

Skozi celotno leto smo razvijali vpeljavo tretjega komunikacijskega kanala za prijavo primerov, t. i. »self-service« portal ter izvajanje in koordinacijo storitve druge ravni »service deska« za več novih poslovnih uporabnikov.

PREGLEDNOST ZARAČUNAVANJA STORITEV[45]

V letu 2018 smo prenovili račune Telekoma Slovenije, s čimer smo dosegli večjo preglednost in vsebinsko logičnost računa ter tako izboljšali uporabniško izkušnjo. Izpostavili smo znesek računa, na njem smiselno razporedili podatke, na novo postavili sklope tem na zadnji strani in posodobili vire pri elektriki. S prilagoditvami in preoblikovanjem bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

V Telekomu Slovenije smo izdali dobrih 9 milijonov računov za storitve. Delež ugovorov obsega 0,40 % vseh izdanih računov (0,42 % v letu 2017).

SKRB ZA VARNOST UPORABNIKOV, PREDVSEM OTROK IN MLADOSTNIKOV[46]

Trdno in dolgotrajno sodelovanje z uporabniki gradimo prek zaupanja in zagotavljanja kakovostne uporabniške izkušnje. Ker digitalizacija družbe odpira nove priložnosti in ustvarja nove uporabniške izkušnje, posebno pozornost namenjamo aktivnostim, s katerimi uporabnikom omogočamo enostaven, varen in brezskrben vstop v svet sodobnih komunikacij, ne glede na napravo, ki jo pri tem uporabljajo (računalnik, tablica, mobitel ali televizija). Pozornost namenjamo varni rabi komunikacij vseh uporabnikov s posebnim poudarkom na ozaveščanju otrok in mladostnikov.

Smo podpisniki kodeksa ravnanja izvajalcev javnih elektronskih komunikacijskih storitev za zaščito uporabnikov, kodeksa mobilnih operaterjev in internetnih ponudnikov za zaščito uporabnikov ter listine o odgovornosti podjetij evropskih telekomunikacijskih operaterjev (ETNO). Dokumente objavljamo tudi na svojih spletnih straneh. Ob tem sledimo priporočilom AKOS-a s področja skrbi za uporabnike.

44 GRI GS 102-43, 102-44
45 GRI PA10
46 GRI DMA, G4-M4, PA2

Skupaj z organizacijo Logout smo v okviru projekta **Moja prva pogodba** v letu 2018 nadaljevali aktivnosti in izvedli posebne dogodke, prek katerih smo mlade in njihove starše ozaveščali, izobraževali ter jim svetovali glede primerne rabe sodobnih komunikacij. Na dogodkih so starši pridobili priporočila in praktične nasvete, kdaj otroku kupiti prvi mobitel, kako ga pri tem usmerjati in na kaj biti še posebej pozoren. Z aktivnostmi projekta Moja prva pogodba smo začeli že oktobra 2016, ko smo skupaj s strokovnjaki organizacije Logout predstavili preprost pripomoček, ki vključuje smernice s priporočili, kdaj in kako otroku omogočiti stik z mobitelom, ter prvo pogodbo, ki jo starši podpišejo z otrokom oziroma mladostnikom, v kateri opredelijo pravila rabe mobitela in jih tudi spremljajo. Z aktivnostmi bomo nadaljevali tudi v letu 2019.

O zaščiti otrok smo razmišljali tudi ob razvoju platforme za pametno življenje NEO, tako da smo omogočili **storitev Otroški park**. To je območje brezskrbnosti, v katerem starši oziroma skrbniki enostavno – glede na starost otroka – omogočijo le ogled tistih vsebin, namenjenih določeni starosti.

V Telekomovih centrih in na naših spletnih straneh v rubriki **Nasveti za varno rabo mobilnih naprav in storitev** uporabnikom svetujemo glede varne rabe sodobnih komunikacijskih naprav in storitev. Uporabniki lahko svoje naprave še dodatno zaščitijo tako, da si namestijo varnostno zaščito, ki je na voljo v naši ponudbi ter ki omogoča starševski nadzor, zaščito identitete in varno spletno brskanje. Omogočamo uporabo storitve **Varen splet**, s katero lahko uporabnik zaščiti podatkovni promet in upravljanje vseh naprav.

Kot družini prijazno podjetje smo v tednu otroka skupaj z **Minicity Ljubljana**, kjer otrokom predstavljajo poklice, uredili igralno hiško Telekoma Slovenije. Predstavili smo poklice znotraj telekomunikacij in internetni kotiček, v katerem spodbujamo uravnoteženo in varno uporabo interneta.

V družbi **TSmedia** z odgovorno uredniško politiko skrbimo za varen in pregleden dostop do prosto dostopnih vsebin na naših medijih. Komentatorje na spletnem mediju Siol.net pozivamo k spoštovanju bontona spletne komunikacije in moderiramo komentarje uporabnikov, tako da ne objavljamo tistih, ki spodbujajo sovražni govor.

STORITVE ZA RANLJIVE SKUPINE UPORABNIKOV

Invalidom zagotavljamo ustrezne storitve, terminalsko opremo ter seznam javnih telefonskih govorilnic in terminalov, dostopnih z invalidskim vozičkom. Za gluhe in naglušne imamo v ponudbi paket Gluhi A, ki jim omogoča brezskrbno komunikacijo. Prostovoljna društva za zaščito in reševanje imajo na voljo paket mobilnih storitev brez naročnine.

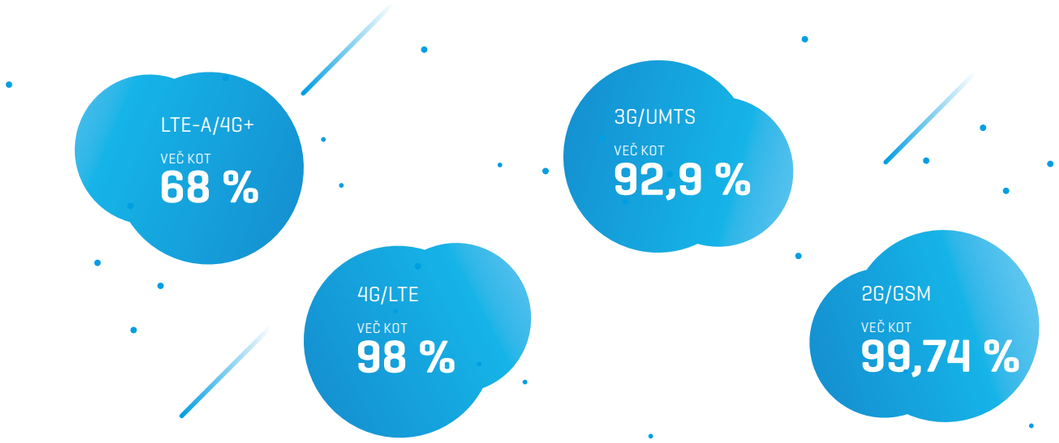
Upokojencem in starejšim nad 60 let nudimo ugodnosti Penzion, z nižjo mesečno naročnino pri izbranih fiksnih in mobilnih paketih, brezplačno menjavo mobilnega paketa in brezplačno priključno takso. V letu 2018 smo v paket Dostopni Start dodatno vključili neomejene klice in sporočila v Sloveniji ter v državah območja EU-tarife, pripravili smo tudi posebne akcijske ponudbe. Na Festivalu za tretje življenjsko obdobje smo predstavili prilagojeno ponudbo paketov in enostavnih mobitelov. Z upokojenci smo se družili tudi na izobraževalnih uricah, kjer smo jih spodbujali k napredni uporabi pametnih naprav.

Za starejše in njihove svojce smo razvili **E-oskrbo**, ki omogoča aktivno, bolj neodvisno in varno bivanje na domu (https://www.telekom.si/zasebni-uporabniki/ponudba/e-oskrba). E-oskrba starejšim 24 ur na dan vse dni v letu omogoča enostaven in hiter klic na pomoč v primeru padca ali nenadne slabosti, samodejni klic v primeru prepoznanega padca ter organizacijo pomoči, pa tudi samodejni klic v primeru zaznanega dima oziroma izliva vode (detektor dima, detektor izliva vode itd.). Storitev deluje tako, da ima uporabnik na domu nameščeno ambientalno podporno IKT-tehnologijo, ki je povezana neposredno z asistenčnim centrom ali centrom za pomoč na daljavo. Storitev je bila v okviru evropskega programa HoCare prepoznana kot mednarodni primer dobre prakse.

ŠIROK DOSTOP DO NAŠIH STORITEV[47]

Visoko zadovoljstvo uporabnikov skušamo ohraniti z vrhunsko kakovostjo storitev, hkrati pa si prizadevamo zagotoviti dostop do najnaprednejših IKT-storitev tudi prebivalcem, ki živijo na manj naseljenih območij. Signal mobilne telefonije je dostopen 99,74 % prebivalcem Slovenije, velik del ozemlja je pokrit s širokopasovnim dostopom do interneta in s fiksno telefonijo.

V preteklih letih smo vlagali v gradnjo mobilnega omrežja četrte generacije LTE/4G in v LTE/4G+, pripravljamo pa se tudi na uvedbo pete mobilne generacije 5G. Konec leta 2018 smo z omrežjem LTE/4G pokrili že več kot 98 % prebivalstva, s tehnologijo LTE/4G+ pa že več kot 68 %. Uporabnikom je na območjih, kjer vzpostavitev fiksnega priključka ni mogoča, na voljo mobilni signal LTE/4G, saj zagotavljamo lastno tehnološko rešitev za uporabo interneta, fiksne telefonije in televizije na mobilnem omrežju LTE/4G. Pospešeno gradimo tudi najsodobnejše optično omrežje, s katerim omogočamo možnost priklopa že prek 282.000 gospodinjstvom v Sloveniji.[48]

Tudi naše družbe v jugovzhodni Evropi omogočajo najnaprednejše tehnološke rešitve in s tem prispevajo k preseganju digitalnega razslojevanja v svojem okolju.

IPKO je razširil pokritost mobilnega omrežja z novimi lokacijami baznih postaj in nadgradil 28 obstoječih baznih postaj s tehnologijami LTE/4G. Pokritost prebivalstva z omrežjem LTE se je povečala na 87,8 %. Na fiksnem segmentu je svojo mrežo razširil v 35 novih naseljih, vključno z oddaljenimi ruralnimi območji. **Blicnet** deluje predvsem v severozahodnem delu BiH in tako omogoča prebivalcem ruralnih območij dostop do sodobnih telekomunikacij z brezžičnim paketom Trio.

47 GRI PA1, PA2, SDG 9.1
48 GRI PA4, SDG 1.4

2.7.5 ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV[49]

V Telekomu Slovenije redno merimo zadovoljstvo uporabnikov storitev, rezultati pa nam predstavljajo pomembno vodilo pri razvoju in nadgradnji storitev.

ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV STORITEV TELEKOMA SLOVENIJE

Uporabniki kot največje prednosti naših fiksnih storitev pred drugimi ponudniki izpostavljajo napredne storitve, razširjenost omrežja, program zvestobe, širino TV programske sheme, kakovost naprav v ponudbi, možnost obročnega nakupa naprav brez vezave in popust na mesečno naročnino. Največje zadovoljstvo in konkurenčna prednost Telekoma Slovenije so TV-komunikator BOX, iskanje po vsebinah in napredne funkcije.

Pri mobilnih storitvah Telekoma Slovenije zadovoljstvo pri uporabnikih ustvarjajo kakovost delovanja govornih storitev, pokritost omrežja, širina ponudbe mobilnih telefonov in naprav, stabilnost omrežja, naša zanesljivost, stabilnost delovanja interneta, usposobljenost in zavzetost, skrb za uporabnike na splošno, ugodna ponudba mobitelov in naprav, inovativnost ponudbe in reševanje zapletov.

Glavne konkurenčne prednosti Telekoma Slovenije

	Pokritost in stabilnost mobilnega omrežja		Razširjenost fiksnega omrežja
	Širina TV programske sheme, BOX, iskanje po vsebinah, daljinec in napredne funkcije TV		Kakovost delovanja govornih storitev
	Usposobljenost in zavzetost, zanesljivost		Napredne storitve
	Program zvestobe		Ugodna ponudba mobitelov in naprav, možnost obročnega nakupa naprav brez vezave in popust na mesečno naročnino
	Kakovost naprav v ponudbi, širina ponudbe mobitelov in naprav		Stabilnost delovanja interneta
	Stabilnost delovanja interneta		Inovativnost ponudbe

49 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3, GS 102-43, 102-44

ZADOVOLJSTVO S PRODAJNIMI MESTI TELEKOMA SLOVENIJE

Merimo tudi zadovoljstvo obiskovalcev prodajnih mest ter zadovoljstvo s kontaktnimi centri in z odzivnostjo na vprašanja, posredovana na elektronski naslov info@telekom.si. Z raziskavo »skrivnostni kupec« zadovoljstvo merimo dvakrat letno. Vsi kanali dosegajo visoke ocene, pri tem pa se ocene višajo.

Obiskovalci prodajnih mest Telekoma Slovenije izražajo največje zadovoljstvo (Raziskava Mystery Shopping (drugo polletje 2018) **z naslednjimi dejavniki:**

Urejenost okolice in notranjosti poslovalnic	Aktivni pristop in ugotavljanje potreb, pozornost
Vzdušje v centru	Razumljivo svetovanje, dobro poznavanje blaga in storitev

NET PROMOTER SCORE (NPS)

Povratne informacije o zadovoljstvu uporabnikov z našimi storitvami merimo tudi s pomočjo NPS (Net Promoter Score) na stičnih točkah, ki so bistvene za Telekom Slovenije. Uporabnika po obisku stične točke vprašamo, ali bi na podlagi zadnjega stika priporočil Telekom Slovenije prijatelju ali znancu. Na vrednost NPS vplivajo različne aktivnosti in dogodki na trgu, vključno z aktivnostmi konkurence. V primerjavi z NPS telekomunikacijskih operaterjev z drugih trgov se Telekom Slovenije uvršča v zgornjo tretjino. V primerjavi z drugimi panogami je Telekom Slovenije dobro pozicioniran in primerljiv.

ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV V DRUGIH DRUŽBAH

Zadovoljstvo uporabnikov redno merimo tudi v drugih družbah skupine.

TSmedia planet

TSmedia izvaja raziskave spletnih produktov s pomočjo spletne statistike (npr. število obiskovalcev, odbojno razmerje), spletnimi anketami, telefonsko anketo, obrazci za sporočanje mnenj uporabnikov, vsaj enkrat letno pa tudi z raziskavo med poslovnimi partnerji (oglaševalci). Zadovoljstvo uporabnikov spremljamo tudi prek podatkov o gledanosti televizije, kar merimo z raziskavo Arianna Nielsen. TSmedia izvaja analitiko in raziskave za TSmedia in Antenno TV SL.

avtenta.

Avtenta meri zadovoljstvo uporabnikov z raziskavo zadovoljstva, v sklopu katere meri tudi NPS. V letu 2018 je bilo 88 % strank zadovoljnih, zelo zadovoljnih ali popolnoma zadovoljnih. Ta delež se je v primerjavi z merjenjem zadovoljstva v letu 2017 malenkost dvignil. Indeks zadovoljstva je stabilen. Pozitivne izkušnje, ki so jih sodelujoči izpostavili, se navezujejo na proaktivnost, uspešno izvedbo, trud zaposlenih in hitro odzivnost.

GVO

Zadovoljstvo uporabnikov družbe **GVO** redno merimo z anketnim vprašalnikom ob zaključenih gradnjah, enkrat letno pa tudi z analizo v skladu z ISO 9001. V letu 2018 smo prvič meritve izvedli tudi na področju projektiranja. Za področje gradenj smo tako s strani Telekoma Slovenije in zunanjih naročnikov prejeli le oceni odlično in zelo dobro (skupaj 100 %), v letu 2017 pa 89 % iz Telekoma Slovenije, 75 % od zunanjih naročnikov. Tudi na področju projektiranja smo zelo zadovoljni z rezultati, saj smo prejeli le ocene odlično.

IPKO

Odzive uporabnikov v družbi **IPKO** na Kosovu redno zbiramo prek družbenih omrežij, njihovo zadovoljstvo pa merimo s telefonsko anketo in četrtletnimi kvantitativnimi raziskavami. NPS mobilnih storitev je po večletnem trendu rasti v prvi polovici leta 2018 zabeležil padec.

Zadovoljstvo uporabnikov fiksnih storitev beleži konstantno rast NPS pri internetnih storitvah. Pri digitalni televiziji je NPS v prvem polletju leta 2018 rahlo upadel, vendar je še vedno višji kot v enakem obdobju minulih let. Splošno zadovoljstvo IPKO-vih uporabnikov mobilnih in internetnih storitev je v letu 2018 ostalo na enaki ravni kot leto prej, zadovoljstvo uporabnikov digitalne televizije pa se nekoliko zmanjšalo.

Blicnet

Zadovoljstvo uporabnikov v družbi **Blicnet** spremljamo s številom pritožb in intervencij na mesečni ravni. Spremljamo tudi priporočilo uporabnikov storitev. V letu 2018 je imel Blicnet najvišje priporočilo NPS pri uporabnikih televizije, sledijo internet in paketne storitve. Najnižji NPS je pri mobilnih storitvah.

2.7.6 TRŽNO KOMUNICIRANJE[50]

Trg informacijsko komunikacijskih tehnologij je bil v letu 2018 zelo dinamičen, tržno-komunikacijske aktivnosti pa smo usmerili v različne segmente uporabnikov. Nadaljevali smo prepoznavno komunikacijsko platformo »**Obrnite življenje na modro**«, ki je bila med uporabniki odlično sprejeta. Pri predstavitvi storitev smo povezovali različne komunikacijske kanale (televizija, tisk, zunanje oglaševanje, dogodki), še več pozornosti pa smo letos namenili spletu in družbenim omrežjem.

S projektom Omnichannel smo zajeli prenovo in nadgradnjo izkušnje spletnega nastopa in poslovanja v okviru centralnega spletnega mesta telekom.si in portala Moj Telekom ter optimizacijo aktivnosti v okviru lastnih družbenih omrežij in nastopa na iskalnikih. Področja in ključna izhodišča načrtovanih izboljšav so bila določena na podlagi poglobljene analize slovenskega in evropskega trga interneta, digitalnega marketinga, dobrih praks in trendov z usmerjenostjo v panogo telekomunikacij. Za informacijsko »E-commerce« podporo strategije Omnichannel smo izbrali platformo Hybris kot eno od vodilnih na svetu.

Poleti smo mladim predstavili **kanal NekiNeki na YouTubu**, kjer Maja in Lovro predstavljata zabavne videe z različnimi izzivi, ki navdušujejo mlade. Kanal je v dobrih štirih mesecih dosegel že 10.000 sledilcev. Pozitivne uporabniške izkušnje naših storitev smo letos predstavljali prek spleta tudi v obliki uporabniških videovsebin z zabavno razlago.

50 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3

V novoletno kampanjo »**Vse dobro**. **Darila dobra**« sta Dobri mož in palček David vnesla simpatičen humor.

Konec leta smo popestrili z navdušujočim vstopom v **NEO novi svet**, ki napoveduje nov mejnik v razvoju in uporabi naprednih fiksnih storitev.

Za doseganje komunikacijskih in prodajnih ciljev smo pripravili več kot **80 tiskovin** in šest katalogov.

V letu 2018 smo sodelovali na 55 dogodkih in promocijah na prireditvah ter izpeljali dva sejemska nastopa. Za ključne poslovne uporabnike Skupine Telekom Slovenije smo pripravili dva poslovna sprejema, enajst regijskih srečanj in en vertikalni dogodek, na katerem smo predstavili specializirane tematike s področja trgovine in turizma.

Za segment manjših in srednje velikih poslovnih uporabnikov smo pripravili krovno komunikacijsko platformo s sloganom »**Vaš posel vodimo v modro prihodnost**«. Z njo smo se pozicionirali kot skrben in varen partner pri digitalnem poslovanju. Ob koncu leta smo oglaševali nov mobilni **paket Platinum**, ki vključuje vrsto ugodnosti, namenjenih podjetnikom, ki si želijo biti v koraku z napredno tehnologijo ter imeti ekskluzivnost in osebni pristop.

Na prenovljenem osrednjem spletnem mestu www.telekom.si ohranjamo podobno število obiskovalcev kot v predhodnem letu. Tako smo imeli v letu 2018 na spletu 26 milijonov obiskovalcev, kar je prineslo več kot 92 milijonov ogledov. Na vseh družbenih omrežjih, kjer je prisoten Telekom Slovenije (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube in LinkedIn), imamo eno največjih baz sledilcev med podjetji, ki v Sloveniji poslujejo neposredno z uporabniki. Trend povpraševanja po informacijah in tehnični podpori uporabnikov na družbenih omrežjih se še vedno povečuje.

Prisotnost na družbenih omrežjih

Neposredni komunikaciji z uporabniki smo namenili posebno pozornost in jim z več kot 700 segmentiranimi kampanjami neposrednega trženja predstavili storitve. Z direktno e-pošto smo uporabnike seznanjali z aktualno ponudbo in pospeševali prodajo, ob tem pa smo jih seznanjali tudi s splošnimi obvestili. V letu 2018 smo poslali 124 e-sporočil na 5,7 milijona elektronskih naslovov.

ETIČNI MARKETING

V oktobru že tradicionalno potekajo aktivnosti za ozaveščanje o raku dojk in ustrezni preventivi. V Telekomu Slovenije smo skupaj s Samsungom tudi v letu 2018 pripravili posebno ponudbo mobitela, od prodaje katerega del sredstev namenjamo Slovenskemu združenju za boj proti raku dojk Europa Donna. Ob tem kampanja javnost ozavešča o pomembnosti preventive in spodbuja k rednemu samopregledovanju dojk tudi z uporabo brezplačne aplikacije Breast Test. Kampanja je bila med uporabniki in uporabnicami izredno dobro sprejeta.

Telekom Slovenije, TSmedia in Antenna TV SL pri tržnem komuniciranju spoštujemo zakon o medijih in Slovenski oglaševalski kodeks. Pri tržnem komuniciranju izvajamo t. i. samoregulativo oglaševanja, kar pomeni, da spoštovanje zakonodaje in kodeksov preverjamo pri vsakem načrtovanju komunikacijskih projektov. Prav tako spoštujemo primere dobre prakse, ki jih je pripravila Slovenska oglaševalska zbornica [www.soz.si/projekti_soz/dobra_praksa/]. Splošne profesionalne kodekse na področju oglaševanja spoštuje tudi družba IPKO.[51]

V letu 2018 ni bila nobena od družb Skupine Telekom Slovenije obravnavana zaradi kršitev kodeksov in prostovoljnih standardov s področja tržnega komuniciranja.[52]

51 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3
52 GRI GS 417-3

OMREŽJA, TEHNOLOGIJE IN IT

SVET VRHUNSKIH TEHNOLOGIJ

Naše poslanstvo temelji na varovanju sveta uporabnikov naših storitev. Zato razvijamo celovite varnostne rešitve in zagotavljamo vrhunsko kakovost omrežja. Na ta način lahko naši uporabniki uživajo vse prednosti najsodobnejše tehnologije.

SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE | POSLOVNO POROČILO | TRŽENJE IN PRODAJA | OMREŽJA, TEHNOLOGIJE IN IT | TRAJNOSTNI RAZVOJ | RAČUNOVODSKO POROČILO

2.8 OMREŽJA, TEHNOLOGIJE IN IT

2.8.1 RAZISKAVE IN RAZVOJ STORITEV[53]

Kot partner sodelujemo pri številnih domačih in mednarodnih razvojno-raziskovalnih projektih, ki jih delno ali v celoti financira Evropska unija. Usmerjamo se predvsem na področja, ki nam omogočajo razvoj tehnologij in ki bodo v bližnji prihodnosti oblikovala trg sodobnih telekomunikacij. Pripravljamo se na peto generacijo mobilnih omrežij (5G), ki bo omogočila nadaljnji razvoj. V prihodnje bodo ključni napredek omogočale tehnologije interneta stvari (pametna omrežja, povezani domovi, pametna mesta, e-zdravje), storitve v oblaku in storitve velepodatkov. Pričakujemo tudi napredek na področju kritičnih javnih storitev, na primer pri storitvi klica v sili, ki ji posvečamo veliko pozornosti.

Največ aktivnosti smo izvajali v okviru programa Obzorje 2020, ki vključuje projekte EU s področja raziskav in inovacij. Aktivni smo bili tudi na področju slovenske pobude 5G za širokopasovna omrežja za sistem za javno varnost ter zaščito in reševanje (pobuda 5G PPDR) in v okviru Strateškega razvojno-inovacijskega partnerstva Pametna mesta in skupnosti (SRIP PMiS).

V nadaljevanju predstavljamo večje raziskovalno-razvojne projekte, v katerih je Telekom Slovenije sodeloval v letu 2018.

CHARISMA

Marca 2018 smo uspešno zaključili projekt **CHARISMA** (http://www.charisma5g.eu/), katerega skupna vrednost je bila 5,9 milijona evrov. Projekt je bil del programa Obzorje 2020, v okviru katerega so se strokovnjaki ukvarjali z razvojem rešitev pete generacije mobilnih omrežij. Dvanajst partnerjev iz devetih držav se je v okviru projekta osredotočilo na razvoj mehanizmov za razbremenitev omrežja, s čimer bi bil zagotovljen pretok podatkov do končnega uporabnika po najkrajši možni poti (offload) ter razvoj varnostnih »end-to-end« mehanizmov v konvergentnem virtualiziranem odprtem dostopovnem omrežju. Ključna vloga Telekoma Slovenije pri tem je bila vzpostavitev testnega okolja ter priprava scenarijev za testiranje in validacijo različnih konceptov, kot so rešitve pametnih omrežij (smart grid), e-zdravje in interneta stvari. Predstavitev rezultatov projekta je potekala v Telekomu Slovenije.

ICIRRUS

Marca 2018 se je s predstavitvijo rezultatov zaključil tudi projekt **iCIRRUS** (http://www.icirrus-5gnet.eu/). Rezultati, doseženi v okviru projekta, so bili nad pričakovanji. S partnerji iz šestih držav smo v pilotnem omrežju 5G demonstrirali prenosne hitrosti 100 Gbit/s v dostavnem segmentu omrežja (Fronthaul) in 5 Gbit/s v radijskem dostopu. Projekt iCirrus v skupni vrednost 3,8 milijona evrov je bil del programa Obzorje 2020. Partnerji v projektu smo raziskali vpliv arhitekture radijskega dostopovnega omrežja v oblaku (C-RAN) na zmogljivosti mobilnega omrežja 5G, kot so komunikacije med napravami (D2D) in uvedba navideznih mobilnih storitev v oblaku.

53 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3, GS 203-1, I01

Izsledki projekta iCirrus prinašajo možnost vzpostavitve visoko učinkovitega konvergentnega optičnega omrežja Ethernet, ki omogoča fiksne in mobilne storitve 5G. Uporaba omrežja Ethernet za podporo vseh tipov mobilnih omrežnih struktur, kljub velikim količinam prenosa podatkov, v realnem času razbremeni omrežje in tudi naprave, ki so v uporabi (mobitele, tablice ipd.). Koristi za končne uporabnike bodo predvsem daljša življenjska doba baterij mobilnih naprav, izboljšana uporabniška izkušnja z uporabo večje pasovne širine, nizka zakasnitev (latenca) storitev in dodatna prilagodljivost zaradi uporabe mobilnega informacijskega oblaka. Zaključna demonstracija projekta je potekala v Telekomu Slovenije.

NEXES

Junija 2018 smo v Bruslju uspešno zagovarjali projekt **NEXES** (http://nexes.eu/). V tem projektu, katerega skupna vrednost je bila 4 milijone evrov, smo od leta 2015 sodelovali skupaj s 16 partnerji iz desetih držav. Projekt je bil namenjen nadgradnji telekomunikacij med končnimi uporabniki in operaterji storitev reševanja. Nove telekomunikacijske možnosti, ki temeljijo na prenosu podatkov, omogočajo videoklice in hitro izmenjavo medicinskih podatkov. To omogoča tudi uporabo teh storitev s strani gluhonemih, zato je bila temu delu prebivalstva namenjena posebna pozornost. Del projekta so bile pilotne predstavitve v Sloveniji, Turčiji in Romuniji, kjer smo skupaj z reševalci izvedli tudi ustrezne vaje. Reševalci so se seznanili z aplikacijo NEXES in podali povratne informacije. V Telekomu Slovenije smo v projektu sodelovali z izboljšano tehnologijo lociranja ponesrečencev. Njihove lokacije nismo določili le na podlagi razdalje od bazne postaje, temveč smo pri določanju lokacije kombinirali informacije več celic in matematično oceno jakosti signala na določenem območju.

I_HEERO

V letu 2018 se je uspešno zaključil evropski projekt I**_HeERO** (http://iheero.eu/), katerega cilj je bil vzpostaviti enotno vstopno točko za sprejem in obdelavo klicev v sili, sproženih iz vozil v državah članicah EU. V okviru nadgradnje sistema za avtomatski klic v sili (eKlic) smo vzpostavili dodatno georedundančno vozlišče (eCallNode) za sprejem, dekodiranje in shranjevanje relevantnih podatkov o nezgodi na lokaciji Maribor. Poleg osnovne funkcionalnosti za osebna vozila smo za tovorna vozila omogočili tudi prenos dodatnih informacij iz naprave v ponesrečenem vozilu do klicnega centra 112. To omogoča dostop do tovornega lista vozila, udeleženega v prometni nezgodi, kar reševalnim ekipam predstavlja ključno informacijo za učinkovito in varno ukrepanje.

5G VARNOST

Septembra 2018 smo skupaj s Fakulteto za elektrotehniko ter podjetjema Iskratel in OSI začeli sodelovati v projektu **5G Varnost** (https://5gvarnost.iskratel.com/). Projekt, katerega skupna vrednost je 3 milijone evrov, sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Evropski sklad za regionalni razvoj. Osredotoča se na zanesljive 5G-ready komunikacije in aplikacije z uporabo novih in izboljšanih interaktivnih modalnosti za državljane in profesionalne uporabnike PPDR (Public Protection and Disaster Relief). V projektu bomo raziskali alternativne oblike tehnologij 5G in načine migracije obstoječega stanja k tehnologiji 5G ter ocenili njihov vpliv na zagotavljanje PPDR. S tem bomo pridobili relevantne vhodne podatke, potrebne za vpeljavo nove generacije aplikacij PPDR in vzpostavitev migracijskih strategij od današnjih namenskih profesionalnih komunikacijskih sistemov proti infrastrukturi 5G v skupni rabi.

EKOSMART

V Telekomu Slovenije sodelujemo tudi v konzorciju 25 partnerjev razvojno-raziskovalnega programa **EkoSmart** (http://www.ekosmart.net/sl/ekosmart/). V okviru programa razvijamo ekosistem pametnega mesta z vsemi podpornimi mehanizmi, potrebnimi za učinkovito, optimizirano in postopno integracijo posameznih področij v enovit in povezan sistem vrednostnih verig. Z zagotavljanjem kakovostnih storitev za državljane in gospodarstvo želimo omogočiti dvig kakovosti življenja in spodbuditi rast splošne blaginje.

2.8.2 OMREŽJA, TEHNOLOGIJE IN IT

Zaradi trendov razvoja tehnologij, IKT-storitev ter naraščajočih zahtev aplikacij oziroma naprav se soočamo z izzivom naraščajoče kompleksnosti celovitega upravljanja tehnologije. Ob tem skušamo optimizirati ali ukinjati zastarele tehnologije. Navade uporabnikov se spreminjajo, digitalizacija celotne družbe močno vpliva na razvoj naših storitev. Komunikacijski prometi in količine prenesenih podatkov strmo naraščajo. Vse to od nas zahteva povečano stopnjo optimizacije, avtomatizacije in digitalizacije procesov, kar zahteva dodatna, nova znanja in kadrovsko prenovo.

Tem dejavnikom smo sledili pri načrtnem vlaganju, razvoju in upravljanju z zanesljivim, varnim, sodobnim in kakovostnim omrežjem. To smo zagotovili z najnovejšo dostopovno tehnologijo ter sodobnimi nadzornimi in podpornimi sistemi, temeljito verifikacijo tehnologij ter učinkovito odpravo sistemskih in storitvenih napak. Razvijali smo nove kakovostne in sodobne storitve za uporabnike ali zunanje ponudnike. Zagotavljali smo tehnično podporo prodaji v fazi priprave, izvedbe in upravljanja tehničnih rešitev. Ob tem smo aktivni na področju raziskav in razvoja novih generacij tehnoloških rešitev. Naše temeljno vodilo ostajata ekonomska oziroma stroškovna učinkovitost upravljanja tehnologije v njenem celotnem življenjskem ciklu ter usklajen razvoj Skupine Telekom Slovenije v smeri regionalnega omrežja oziroma operaterja.

Na področju tehnologije je ena ključnih nalog učinkovito upravljanje operativnih tveganj, in sicer tako v sklopu sistema vodenja in varovanja informacij, sistema upravljanja neprekinjenega poslovanja kot tudi širše v sklopu ERM (Enterprise Risk Management). Skozi načrtovane projekte smo poskrbeli za ustrezno zanesljivost in zmogljivost vseh tehnoloških segmentov, ključnih za doseganje ciljev. Posodabljamo sisteme glede na njihov življenjski cikel, s čimer tveganja približujemo sprejemljivi ravni.

Eden od ključnih trendov širšega področja IKT je konvergenca tehnologij, ki z nenehnim razvojem uporabnikom omogoča vse bolj zanimive in zmogljive storitve ter kakovostno uporabniško izkušnjo, operaterjem pa večjo agilnost in konkurenčnost tudi v smislu ekonomike. Nadaljevali smo izkoriščanje konvergence tehnologij na ravni omrežne in strežniške infrastrukture za omogočanje vseh vrst storitev ter razvijali operativne podporne procese in sisteme skladno z mednarodnimi standardi (eTOM, TM Forum).

Ključna strateška usmeritev je strategija več dobaviteljev, ki operaterju zagotavlja neodvisnost od dobaviteljev.

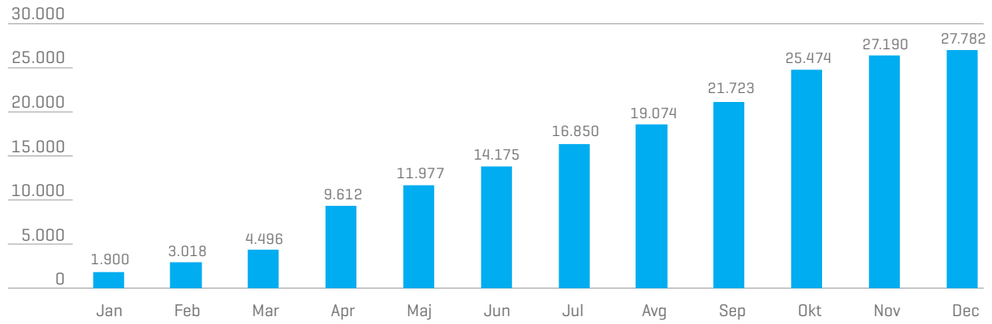
DOSTOPOVNA OMREŽJA

Fiksno dostopovno omrežje zagotavlja širokopasovno pokritost ter zmogljivost kabelskega omrežja in aktivnih dostopovnih naprav. Nadaljevali smo modernizacijo radijskih dostopovnih omrežij in s tem ohranjali vodstvo pred konkurenčnimi operaterji. Z razvojem smo intenzivno nadaljevali s poudarkom v smeri razvoja interneta stvari in 5G ter zagotavljanja storitev prek mobilnega omrežja, kjer fiksna infrastruktura ne zadošča potrebam uporabnikov.

DOSTOPOVNE NAPRAVE

V Telekomu Slovenije že več kot desetletje gradimo optično dostopovno omrežje, pri čemer v zadnjih letih sledimo sodobnim ekonomskim trendom izgradnje pasivnih optičnih omrežij, kjer si več uporabnikov fizično deli optično vlakno. V dobrih dveh letih in pol smo tako zgradili prek 107.000 novih optičnih priključnih točk, od tega samo v letu 2018 27.782 točk. Skupno že prek 282.000 gospodinjstvom v Sloveniji omogočamo možnost priklopa na naše najsodobnejše optično omrežje, na katerem omogočamo doseganje do 1 Gb/s prenosne hitrosti. Nadaljevanje gradnje omrežja načrtujemo tudi v naslednjih letih, saj lahko tako zadovoljimo zahteve uporabnikov naših omrežij, optimiziramo stroške in dosežemo cilje Digitalne agende za Evropo.

Število zgrajenih optičnih priključkov v letu 2018

Z nadgradnjo fiksnega omrežja z novimi tehnologijami nadomeščamo tudi tehnologijo TDM, ki v sodobnem svetu telekomunikacij ne zadošča več razvojnim potrebam in regulatornim zahtevam. V letu 2018 smo presegli začrtane cilje, saj smo na IP-platformo prenesli več kot 26.000 naročnikov.

SISTEMI PRENOSA

Omrežne elemente DWDM smo nadgrajevali s funkcionalnostjo OTN (optični prenosni sistem), s čimer smo bistveno povečali fleksibilnost naročniških vmesnikov. Prav tako nam to omogoča implementacijo zaščite na 100 G ravni in cenovno ugodnejših vmesnikov QSFP. Nadaljevali smo vgradnjo 100 G kartic in s tem povečevali kapaciteto omrežja. Preko omrežja DWDM smo s kriptirnimi povezavami povezali tudi večje število podatkovnih centrov poslovnih uporabnikov. Ob tem poteka optimizacija omrežja SDH, hkrati pa tudi testiranje 200 G linijskih in prvih povezav MPLS-TP. Z načrtovano zgraditvijo dodatnega odseka DWDM Zagreb–Split–Mostar–Sarajevo na našem regionalnem optičnem omrežju bomo razširili ponudbo storitev ter dodatno izboljšali zanesljivost delovanja sistemov in storitev.

TELEKOMUNIKACIJSKO KABELSKO OMREŽJE

Bakreno omrežje dolgoročno ne bo več zadoščalo uporabniškim zahtevam, zato je optično omrežje osnovni gradnik, s katerim lahko uporabnikom zagotovimo celoten nabor storitev. S prehajanjem uporabnikov z bakrene parice na optična vlakna skrbimo za nižanje stroškov poslovanja in povečanje izkoristka obstoječe infrastrukture.

Na optičnem omrežju smo izvedli več kot 550 povezav FTTP za poslovne uporabnike ter povezali 60 lokacij baznih postaj Telekoma Slovenije in več lokacij za druge operaterje. Nadaljevali smo odpravljanje posledic škode na kabelskem omrežju, ki so bile posledica vetroloma.

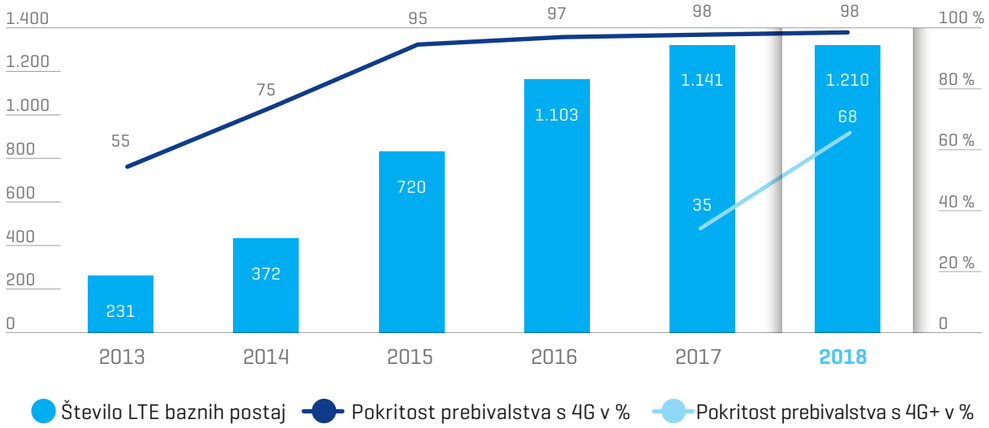
RADIJSKO OMREŽJE

Nadgrajevali smo bazne postaje LTE/4G na obstoječih lokacijah, menjavali zastarelo opremo 2G in 3G, posodabljali programsko opremo in povečevali zmogljivosti na baznih postajah, kjer je bilo to potrebno zaradi naraščanja mobilnega podatkovnega prometa.

V radijsko omrežje je bilo tako konec leta 2018 na skupno 1.242 delujočih lokacijah v Sloveniji vključenih 1.185 baznih postaj GSM, 908 baznih postaj UMTS in 1.210 baznih postaj LTE/4G. Z omrežjem LTE/4G trenutno pokrivamo 4.842 krajev in več kot 98 % prebivalstva, kar je več od zahtev AKOS-a, ki zahteva 95-odstotno pokritost prebivalstva do leta 2019. V Telekomu Slovenije smo si sicer postavili cilj, da zagotovimo pokritost s signalom LTE/4G, ki bo primerljiva s pokritostjo s signalom GSM.

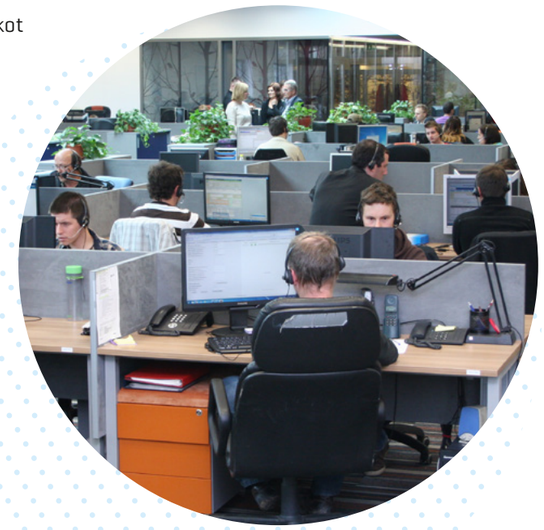
Skladno s potrebami po dodatni prepustnosti in zmogljivostih omrežja na posameznih lokacijah omrežje nadgrajujemo s tehnologijo LTE-Advanced (LTE/4G+), tako pa uporabnikom omogočamo še višje hitrosti mobilnega prenosa podatkov, in sicer do 300 Mbit/s v smeri do uporabnika in do 50 Mbit/s v smeri od uporabnika. S tehnologijo LTE/4G+ pokrivamo že več kot 67 % prebivalcev, ta delež pa se bo v prihodnje še povečeval.

Razvoj omrežja LTE/4G Telekoma Slovenije

V Ljubljani in Mariboru smo uspešno vzpostavili testno okolje za testiranje rešitev interneta stvari na podlagi tehnologije Narrowband-Internet of Things (NB-IoT). Testno okolje je namenjeno podjetjem, samostojnim razvijalcem in izobraževalnim ustanovam, ki želijo svoje rešitve interneta stvari preizkusiti v realnem okolju. Prvi testni projekti Telekoma Slovenije na tem področju že potekajo, in sicer tudi v sodelovanju s Fakulteto za elektrotehniko Univerze v Ljubljani ter Fakulteto za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru.

Aktivno se pripravljamo na uvedbo 5G, ob tem pa kot edini slovenski operater sodelujemo v evropskih projektih s področja razvoja pete generacije mobilne tehnologije. Pri tem gre za dolgoročen tehnološki razvoj, skladno s tem pa skrbno načrtujemo in izvajamo vmesne korake razvoja omrežja, potrebne za uvedbo nove tehnologije. Uporabniki bodo 5G lahko izkusili okoli leta 2020, ko bo predvidoma prišlo do razmaha tako na globalni ravni kot v Sloveniji in bo na trgu na voljo dovolj širok nabor terminalne opreme.

eSIM

Telekom Slovenije slovenskim uporabnikom mobilne telefonije z januarjem 2019 kot edini operater omogoča, da v napravah, ki ustrezajo standardu združenja GSMA, uporabijo najnovejšo tehnologijo eSIM. eSIM je čip oziroma virtualna SIM-kartica, ki je trajno nameščena v mobilni napravi, in nadomešča obstoječo SIM-kartico, ki jo poznamo v fizični obliki. S pomočjo eSIM, ki predstavlja enega od mejnikov razvoja mobilnih omrežij, so lahko v mobilno omrežje priklopljene tudi naprave, ki do zdaj niso imele možnosti uporabe fizične SIM-kartice, kot so pametne ure, naprave interneta stvari, gospodinjski aparati itd.

ZAGOTAVLJANJE STORITEV UPORABNIKOM

Odličnost uporabniške izkušnje je izjemnega pomena, želimo pa jo zagotoviti na vseh najpomembnejših točkah stika z uporabniki storitev. S sistemom WFM (Work Force Management) dodeljujemo opravila tehnikom na terenu in usklajujemo termine montaže z uporabniki. Prav tako stalno uvajamo izboljšave delovnih procesov s ciljem zmanjšati število nepotrebnih obiskov tehnikov pri uporabnikih.

Ob nevihtah z udari strel beležimo izrazit porast poškodb naših komunikacijskih naprav, zato smo pripravili priložnostno kampanjo »Bliskoviti obisk«, s katero smo uporabnike ozaveščali o posledicah udarov strel. Uporabnike smo opozarjali, naj ob nevihtah in daljših odsotnostih svoje naprave (modem, TV, računalnik, box, igralna konzola itd.) izklopijo iz električnega in komunikacijskega omrežja, saj tako preprečijo okvare in uničenje naprav. Naši uporabniki v Sloveniji imajo na voljo tudi možnost SMS-obveščanja o napovedanih nevihtah. Aktivnosti so prinesle pozitivne rezultate, saj smo v poletnih mesecih (od junija do avgusta) kljub 6 % večjemu številu udarov strel imeli 10 % manj uničenih naročniških modemov, prijavljenih pa je bilo tudi za 23 % manj napak v delovanju storitev.

JEDRNE TEHNOLOGIJE[54]

Področje **jedrnih tehnologij** je eno najnaprednejših področij z vidika digitalne transformacije, kar nam je že do zdaj omogočalo visoko stopnjo konkurenčnosti tudi na vse pomembnejšem področju upravljanih storitev v oblaku. S premišljenim uvajanjem novih tehnologij jedrnega omrežja zagotavljamo optimizacijo in ustrezne zmogljivosti sistemov. Testiramo in vpeljujemo nove tehnologije na področju virtualizacije omrežnih in infrastrukturnih tehnologij, zagotavljamo poenoteno upravljanje infrastrukture jedrnega, zasebnega in javnega oblaka, spremljamo razvoj novih tehnologij ter podpiramo specializirane storitve, posebne projekte in upravljane storitve glede na zahteve trga. Zaradi omejitve regulative s področja nevtralnosti interneta bomo uvedli platformo za nadzorovan dostop ponudnikov rešitev (ali lastne rešitve) do zmogljivosti omrežja na varen način. Kibernetska varnost bo tudi v prihodnje eno glavnih področij našega delovanja.

54 GRI PA6

Nadaljevali smo razvoj in upravljanje mednarodnega gostovanja ter konec leta dosegli delovanje z naslednjim številom mednarodnih omrežij:

- 418 GSM,
- 229 UMTS,
- 175 CAMEL in
- 56 LTE.

RAZVOJ AGREGACIJE IN MOBILNEGA JEDRA

Zagotovili smo ustrezno zanesljivost in zmogljivost konvergentnega agregacijskega omrežja, vključno s segmentom sinhronizacije omrežja. Podprli smo širitve dostopovnega omrežja in zagotovili skladnost z razvojem jedrnega omrežja, pripravljali pogoje za distribucijo inteligence na rob omrežja, zagotovili konsistenco poslovnih storitev povezljivosti in varnost. Podprli smo razvoj omrežja RAN za naslednje generacije mobilnega omrežja (CloudRAN, ElasticRAN) ter zagotovili licenčne in kapacitetne nadgradnje elementov mobilnega paketnega jedra, ki ga bomo morali pred uvedbo 5G popolnoma prenoviti in virtualizirati. To bosta spremljala tudi uvajanje virtualizacije omrežnih funkcionalnosti (CPE, paketno jedro) in integracija z MANO v sklopu poenotenih IKT-platform. Uvedli smo storitev VOWIFI in omogočili podporo za eSIM.

DELOVANJE STORITVENO-OPERATIVNEGA CENTRA (SOC)

Nadaljevali smo optimizacijo procesov in podpornih sistemov, in sicer zaradi poenostavitve procesov, transparentnosti in zagotavljanja še boljše uporabniške izkušnje v procesu odprave okvar in zagotavljanja kibernetske varnosti. V letu 2018 smo vzpostavili Operativni center kibernetske varnosti (OCKV), ki ga uporabljamo za lastne potrebe in tudi za trg. Razvijali smo »bot« tehnologije za digitalizacijo tehnične pomoči uporabnikom, ki jo bomo postopoma razširili tudi za druge interakcije.

Na področju nadzora in storitev obvladujemo nadzor ter sodelujemo pri vpeljavi novih storitev in elementov v omrežje. Obravnavali smo okoli 70 večjih izpadov v omrežju in sodelovali pri 142 izvedbah sprememb nastavitev na baznih postajah. Med ključne naloge uvrščamo tudi upravljanje okvar in koordinacijo napovedanih del za sistem elektronskega cestninjenja.[55]

V Operativnem centru kibernetske varnosti smo obravnavali več tisoč potencialnih kršitev informacijske varnosti, vodili pa smo 225 dejanskih kršitev informacijske varnosti, ki so bili zlonamerni programi, obiski spletnih strani, ki so označene kot potencialno nevarne, virusi, ribarjenje, komunikacija C&C, zloraba uporabniških podatkov (npr. hotelske verige), varnostne ranljivosti itd. Skozi celotno leto smo redno izvajali teste ranljivosti in penetracijske teste.

Na področju upravljanja sprememb je potekala migracija napovedanih del iz UNOS v ITSM. Glavno nalogo področja je izvajanje analize SIA (analiza »service impact«), katera nam nudi zagotovitev celovitosti in točnosti podatkov v sistemu za upravljanje z viri (referenčna baza za procese »fulfilment« in »assurance«). Prilagajali smo OSS-sisteme glede na spremembe procesov in tehnologije.

EVOLUCIJA TV

Storitve za zasebne uporabnike smo povezali na TV-ekranu, mobilnih napravah in spletu. Taka združitev obstoječih in novih sistemov v enotno platformo bo Telekomu Slovenije omogočila zagotavljanje oziroma ustvarjanje novih konkurenčnih prednosti in zagotavljanje storitev za ustvarjanje novih prihodkov (pametni dom, E-zdravje, E-trgovina itd.). Začeli smo prenovo satelitske glavne sprejemne postaje za TV.

RAZVOJ BSS IN OSS

Z razvojem BSS- in OSS-sistemov sledimo trendom in spremembam na trgu IKT, s čimer izboljšujemo operativno učinkovitost in hkrati omogočamo podporo novim poslovnim priložnostim. V segmentu klasičnih telekomunikacijskih storitev smo aktivnosti usmerili v izboljšanje operativne učinkovitosti (avtomatizacija procesov dobave storitev, poenostavitev procesov in produktnega portfelja). Prav tako s ponovno uporabo komponent BSS- in OSS-sistema omogočamo uporabo rešitev za podporo novim vertikalam (kot so elektrika, elektronsko cestninjenje, internet stvari).

RAZVOJ IKT-PLATFORM IN POSLOVNIH STORITEV

V sklopu tega razvojnega programa smo zagotovili nujne generacijske menjave ter kapacitetne nadgradnje strežniške, diskovne, arhivske in omrežne opreme. Poenotili smo do zdaj ločene segmente jedrnega, zasebnega in javnega oblaka NG SingleCloud, in sicer z visoko stopnjo integracije in avtomatizacije za standardizirane rešitve. Omogočili bomo tehnološke IKT-rešitve za posebne projekte na poslovnem trgu.

ZAKONSKE OBVEZNOSTI

Podprli smo zakonske obveznosti s področja uredbe GDPR, s področja ZEKOM se nadaljuje priprava sistema javnega alarmiranja, izvedeni so bili nadgradnja okolja za iskanje pogrešanih oseb, SMS-obveščanje v gostovanju, razvoj storitev v sili ter druge nove obveznosti te vrste.

Skrbeli smo za celovito upravljanje tehnoloških objektov in kolokacijskih prostorov ter optimizirali obratovalne stroške. Število javnih telefonskih govorilnic smo glede na promet optimizirali in hkrati izpolnjevali zakonske obveznosti.

NEPREKINJENO POSLOVANJE

V okviru neprekinjenega poslovanja smo zagotavljali potrebne zmogljivosti dostopovnih in regionalnih optičnih sistemov prenosa, dostopovno aktivno opremo z ustreznim številom priključnih točk, izgradnjo priključnih točk v kabelskem omrežju, izgradnjo hrbteničnega optičnega kabelskega omrežja ter izvajali skupne gradnje z občinami in drugimi investitorji v komunalno infrastrukturo. Z izgradnjo načrtovanih napajalnih in klimatskih sistemov bomo izboljšali zanesljivost obratovanja aktivne opreme ter posledično storitev in učinkovitost rabe električne energije skladno s sistemom ISO 50001. Izvedli smo tudi test selitve nadzora omrežja na alternativni lokaciji.

Fiksno jedro smo nadalje optimizirali z ukinitvami central TDM, konsolidacijo platform VoIP (telefonija) za rezidenčni trg in v domeni IMS konsolidirali rezidenčne fiksne in mobilne komunikacijske storitve. Začeli smo konsolidacijo poslovne telefonije na IMS. Podpirali in razvijali smo prodajne projekte za posebne rešitve (upravljani klicni centri, zasebne centrale, videokonference, združene komunikacije). Skrbimo za skladen in optimalen razvoj ter življenjski cikel tehnologij fiksnega jedra, mobilnega jedra in storitvenih platform. Pri slednjih je poudarek na storitvah e-zdravja (e-oskrba, telemedicina) ter na nadaljnjem razvoju glasovnih (klicne storitve 080, 090) in sporočilnih storitev. Posodabljamo orodja in merilne sisteme za testiranje in verifikacijo tehnologij v razvojnem laboratoriju, kjer smo izvedli številne verifikacije in testne postavitve.

55 GRI PA6

SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE
POSLOVNO POROČILO
TRŽENJE IN PRODAJA
OMREŽJA, TEHNOLOGIJE IN IT
TRAJNOSTNI RAZVOJ
RAČUNOVODSKO POROČILO

TRAJNOSTNI RAZVOJ IN DRUŽBENA ODGOVORNOST

SVET SKRBNOSTI

S srčnostjo, skrbnostjo in z odgovornim ravnanjem v okolju, v katerem delujemo, soustvarjamo družbo, ki nas navdihuje skozi kulturo, izobraževanje, šport in humanitarnost. To je naša zaveza za prijaznejši svet za vse - danes in jutri. Naš svet skrbnosti.

2.9 TRAJNOSTNI RAZVOJ IN DRUŽBENA ODGOVORNOST

2.9.1 ODGOVORNOST DO DRUŽBENEGA OKOLJA[56]

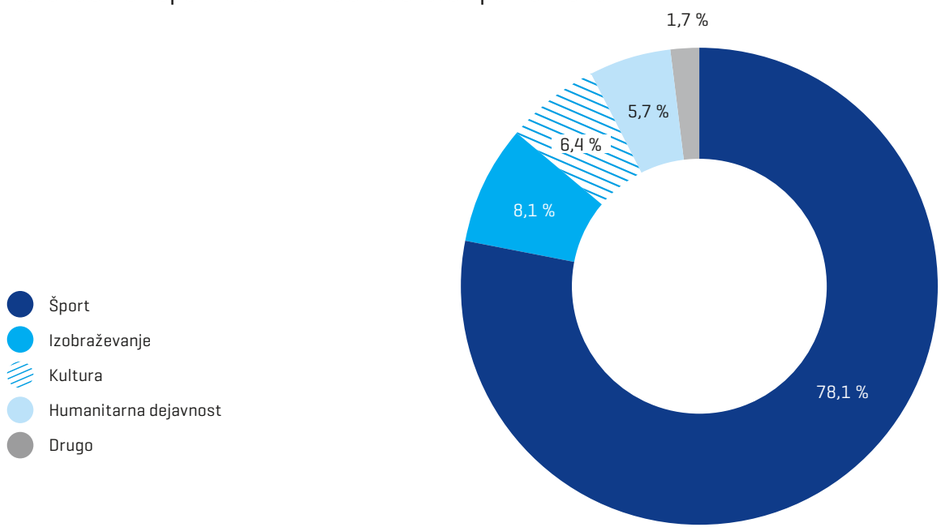
Družbena odgovornost je ena izmed strateških usmeritev Skupine Telekom Slovenije. Načela trajnostnega razvoja oziroma družbene odgovornosti so zato vgrajena v naše poslovanje, izdelke in storitve. O tem poročamo tudi v poglavjih 2.7.4. Odgovoren odnos do uporabnikov in 2.7.6. Tržno komuniciranje.

Kot vodilni slovenski operater, vpet v okolje, v katerem delujemo, želimo družbi vračati tudi prek sponzorskih in donatorskih aktivnosti. S svojim znanjem, finančnimi sredstvi in z drugimi viri prispevamo k razvoju družbenega in gospodarskega okolja. Kot sponzor ali donator že vrsto let podpiramo humanitarne, kulturne, okoljske in izobraževalno-znanstvene projekte in ustanove ter slovenske športnike in športne organizacije. Poseben poudarek namenjamo športu, kjer pomagamo posameznikom in ekipam, športnim zvezam in društvom ter podpiramo športne prireditve.

S svojim delovanjem ohranjamo vlogo pomembnega donatorja in pokrovitelja na nacionalni ravni, kjer posebno pozornost namenjamo tudi geografski razpršenosti. Vloge za sponzorstva in donacije obravnava komisija ter o njih odloča redno skozi vse leto. Pri dodeljevanju sredstev upošteva interese prosilcev in strateški poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije.

Skupno smo v Skupini Telekom Slovenije za sponzorstva in donacije v letu 2018 namenili 2,8 milijona evrov ali 0,4 % poslovnih prihodkov.

Porazdelitev sponzorstev in donatorstev po namenu

56 GRI GS 201-1

POMEMBNEJŠA DONATORSTVA IN SPONZORSTVA V LETU 2018

HUMANITARNI PROJEKTI

Redno se vključujemo v humanitarne projekte, s katerimi pomagamo presegati socialne razlike. V letu 2018 smo med drugim pomagali naslednjim organizacijam:

- Mladinskemu zdravilišču in letovišču Rdečega križa Slovenije Debeli rtič za obnovo talne plošče bazena v objektu Bor;
- Zvezi prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje za vseslovenski projekt Botrstvo v Sloveniji. Sredstva so bila namenjena skladu za razvoj talentov otrok iz socialno ogroženih družin;
- Zvezi prijateljev mladine Slovenije za TOM telefon, namenjen otrokom in mladostnikom v stiski;
- Zvezi društev svetovalcev za telefonsko pomoč v stiski, Zaupni telefon Samarijan.

IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST

V Telekomu Slovenije podpiramo številne izobraževalno-znanstvene projekte, konference in srečanja ter smo pomemben podporni partner projektov in organizacij:

- Vesela šola,
- Bralna značka,
- Maturantska parada,
- Hiša eksperimentov,
- Predsedniški forum Bled,
- konferenca EUCNC – tehnična konferenca s področja komunikacij in omrežnih tehnologij,
- Sporto konferenca,
- Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani – izobraževalni program Multimedija,
- Muzej pošte in telekomunikacij, katerega soustanovitelj je Telekom Slovenije.

OKOLJSKI PROJEKT

Že vrsto let partnersko podpiramo in sodelujemo pri projektu Ekokviz, ki je usmerjen k okoljskemu izobraževanju osnovnošolcev.

KULTURA

Ob številnih manjših, vsebinsko raznolikih in geografsko razpršenih prireditvah ohranjamo podporo kulturnim dogodkom, ki so tudi z našo pomočjo postali nepogrešljiv del slovenske in mednarodne kulturne izraznosti. Med njimi so:

- Festival Ljubljana,
- Mednarodni ljubljanski filmski festival LIFFe,
- Lutkovno gledališče Ljubljana,
- Slovensko narodno gledališče Maribor,
- SNG Drama Ljubljana.

ŠPORT

Vseskozi podpiramo številne večje ali manjše dogodke, ki so namenjeni predvsem otrokom in mladostnikom. Ob tem pa smo v letu 2018 med drugimi sponzorsko podprli še:

- športne zveze: Olimpijski komite Slovenije, Nogometno zvezo Slovenije (reprezentanca in Prva liga Telekom Slovenije), Smučarsko zvezo Slovenije, Hokejsko zvezo Slovenije, Odbojkarsko zvezo Slovenije, Judo zvezo Slovenije, Atletsko zvezo Slovenije, Kajakaško zvezo Slovenije, Rokometno zvezo Slovenije, Planinsko zvezo Slovenije, Kolesarsko zvezo Slovenije, Jadralno zvezo Slovenije;
- športne klube: NK Maribor, Košarkarski klub Olimpija, Košarkarski klub Krka Novo mesto, Košarkarski klub Domžale, Rokometni klub Celje Pivovarna Laško, Rokometni klub Gorenje Velenje in druge;
- športne dogodke: svetovni pokal v smučarskih skokih Planica 2018, svetovni pokal v smučarskih skokih za ženske Ljubno 2018, Zlato lisico, Kolesarsko dirko po Sloveniji, Maraton Franja, Ljubljanski maraton, mednarodni turnir v košarki 3x3; Red Bull Goni pony na Vršič in Red Bull 400 – tek na Planiško velikanko, Bovec maraton;
- posameznike: Petra Kauzerja, Roberta Rennerja, Ilko Štuhec.

Družbena odgovornost je usmeritev tudi vseh odvisnih družb v Skupini Telekom Slovenije. Med sponzorstvi odvisnih družb izpostavljamo IPKO kot pokrovitelja Nogometne zveze Kosovo.

2.9.2 ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH

Zavedamo se, da so zadovoljni zaposleni ključ do uspeha v vsakem podjetju, zato si tudi v Skupini Telekom Slovenije prizadevamo za zagotavljanje spodbudnega in prijaznega delovnega okolja, odprtega za inovativnost in sodelovanje. Skrbimo za kontinuirano izobraževanje in usposabljanje zaposlenih na različnih področjih ter uvajamo inovativne pristope za opolnomočenje zaposlenih. Aktivno delujemo na področju promocije zdravja in preprečevanja izgorelosti, nadgrajujemo sisteme za nagrajevanje in motiviranje zaposlenih ter izvajamo številne aktivnosti za krepitev blagovne znamke delodajalca.[57]

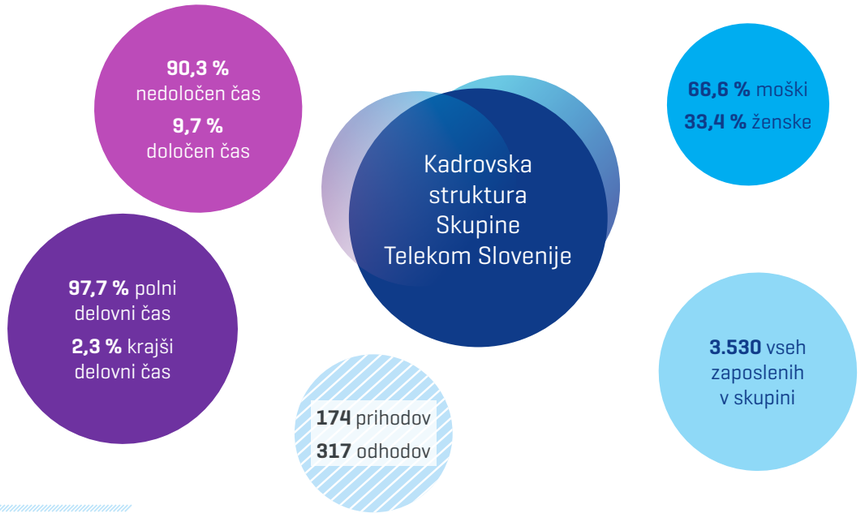
ETIČNI KODEKS[58]

Etični kodeks Skupine Telekom Slovenije postavlja osnovna vodila za naše delovanje in odgovornosti, ki jih imamo sodelavci tako v medsebojnih odnosih kot v odnosih do uporabnikov storitev, delničarjev, družbenega in naravnega okolja ter vseh drugih deležnikov. Pri delu se zavzemamo za strpnost, medsebojno spoštovanje in spoštovanje osnovnih človekovih pravic. Spodbujamo pošteno in etično ravnanje ter poslovanje, ki je skladno z veljavno zakonodajo.

Zavračamo vse oblike posredne ali neposredne diskriminacije, kar opredeljujeta kodeks in tudi Pravilnik o preprečevanju in odpravljanju mobinga v družbi Telekom Slovenije. Za ugotavljanje morebitne diskriminacije in ukrepanje v teh primerih imajo posamezne družbe v skupini tudi druge mehanizme. TSmedia ima podpisan Dogovor o sistemu preprečevanja in odpravljanja posledic mobinga v družbi, zaposleni pa se lahko obrnejo tudi na svet delavcev. Družba GVO ima Pravilnik o preprečevanju in odpravljanju spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu in Komisijo za upravljanje s prijavami. V družbi IPKO so mehanizmi opredeljeni v kodeksu ravnanja. Vzpostavljen je elektronski naslov, na katerega lahko zaposleni posredujejo zaupne pritožbe, obrnejo pa se lahko tudi na sindikat. V družbi Blicnet lahko zaposleni vloži pritožbo direktorju družbe ali delovnemu inšpektorju.

Tako kot leto prej tudi v letu 2018 v nobeni od družb Skupine Telekom Slovenije nismo zabeležili pritožbe zaradi diskriminacije.[59]

Obstoja možnosti otroškega ali prisilnega dela nismo prepoznali pri nobeni dejavnosti družb v skupini, prav tako ne pri naših dobaviteljih.[60]

57 GRI GS 103-1, 103-2
58 GRI GS 102-16, GS 103-1, 103-2, 103-3
59 GRI GS 406-1
60 GRI GS 408-1, GS 409-1

STRUKTURA ZAPOSLENIH[61]

V Skupini Telekom Slovenije je bilo konec leta 2018 skupno 3.530 zaposlenih, od tega 2.903 v Sloveniji. Skupno število se je v primerjavi z letom prej zmanjšalo za 4 %, predvsem zaradi prenehanja delovnih razmerij iz poslovnega razloga in zaradi upokojitev v Telekomu Slovenije. Družbi na Kosovu in v BiH imata 627 zaposlenih, ob povečanem obsegu dela si dodatno pomagata tudi s pogodbenimi zaposlenimi prek agencij in študenti (predvsem pri prodaji in skladiščenju), teh je bilo v tem letu 135 (129 IPKO, 6 Blicnet)[62].

Fluktuacija je v Skupini Telekom Slovenije znašala 8,2 % in je v primerjavi s prejšnjim letom višja za 2,6 odstotne točke, v družbah v Sloveniji pa 10,6 %, kar je za 5,0 odstotne točke več kot v letu 2017.

Struktura zaposlenih po družbah v Skupini Telekom Slovenije[63]

Stanje na 31. 12.	2018	2017	2016	Sprememba v letu 2018	Ind. 18/17
SLOVENIJA	**2.903**	**3.040**	**3.027**	**-137**	**95**
Telekom Slovenije	2.196	2.338	2.403	-142	94
Druge družbe v Sloveniji	707	702	624	5	101
Antenna TV SL	44	48	-	-4	92
TSmedia	56	55	58	1	102
Avtenta	43	41	40	2	105
GVO	431	448	437	-17	96
Soline	92	87	89	5	106
TSinpo	41	23	-	18	178
JUGOVZHODNA EVROPA	627	633	638	-6	99
IPKO – Kosovo	528	528	532	0	100
Blicnet – BiH	99	105	106	-6	94
SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE	**3.530**	**3.673**	**3.665**	**-143**	**96**

Število novozaposlenih in odhodov v letu 2018 po starostnih razredih[64]

	Skupina Telekom Slovenije		Telekom Slovenije		Druge družbe v Sloveniji		Družbe v jugovzhodni Evropi	
Starostni razred	Prihodi	Odhodi	Prihodi	Odhodi	Prihodi	Odhodi	Prihodi	Odhodi
00–30	**92**	**55**	24	2	38	15	30	38
31–40	**50**	**73**	17	32	19	29	14	12
41–50	**19**	**75**	1	58	13	13	5	4
51–60	**13**	**99**	1	81	12	18	0	0
61–65	**0**	**15**	0	12	0	2	0	1
Skupaj	**174**	**317**	**43**	**185**	**82**	**77**	**49**	**55**

V Skupini Telekom Slovenije ima tipske pogodbe o zaposlitvi oziroma pogodbe na podlagi kolektivne pogodbe približno enak delež zaposlenih kot v predhodnem letu, in sicer 98 % zaposlenih. Preostala 2 % zaposlenih ima pogodbe zunaj sistema kolektivne pogodbe, to so predvsem vodstveni delavci.

61 GRI GS 401-1, GS 102-7
62 GRI GS 102-8
63 GRI GS 102-8
64 GRI GS 401-1

Delež zaposlenih glede na tip pogodbe[65]

Delež v % na 31. 12. 2018	Skupina Telekom Slovenije	Telekom Slovenije	Druge družbe v Sloveniji	Družbe v jugovzhodni Evropi
Zaposleni po kolektivni pogodbi	98,0	97,3	98,7	100,0
Zaposleni zunaj sistema kolektivne pogodbe	2,0	2,7	1,3	0,0
Skupaj	**100**	**100**	**100**	**100**

ZAPOSLENI GLEDE NA VRSTO ZAPOSLITVE IN SPOL[66]

V Skupini Telekom Slovenije prevladuje število zaposlenih za nedoločen čas. Tako je bilo v letu 2018 za nedoločen čas zaposlenih 90,3 % delavcev (87,3 % v 2017), za določen čas pa 9,7 % (12,7 % v 2017). V Sloveniji so za določen čas zaposleni predvsem delavci zaradi povečanega obsega dela.

Od skupno 2.196 zaposlenih v Telekomu Slovenije jih je bilo v letu 2018 le 20 zaposlenih za določen čas. V družbah v tujini je tovrstnih delavcev več kot v Sloveniji, kar je odraz zakonodaje posamezne države in politike zaposlovanja družbe.

Delež zaposlenih glede na vrsto pogodbe[67]

Delež v % na 31. 12. 2018	Skupina Telekom Slovenije	Telekom Slovenije	Druge družbe v Sloveniji	Družbe v jugovzhodni Evropi
Za nedoločen čas	90,3	99,1	90,7	59
Za določen čas	9,7	0,9	9,3	41
Skupaj	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

V Skupini Telekom Slovenije je bilo zaposlenih 66,6 % moških in 33,4 % žensk. To razmerje se razlikuje po posameznih družbah glede na njihovo dejavnost. V Sloveniji prevladuje moška populacija, v družbah v tujini pa je razmerje v prid moških nekoliko nižje (pribl. 60 %).[68]

Na ravni skupine je večji delež zaposlitev za polni delovni čas (97,7 %), manjši delež zaposlitev (2,3 %) pa za skrajšani delovni čas.[69]

Zaposleni v Skupini Telekom Slovenije, ki se upokojijo, so upravičeni do odpravnine skladno z veljavno pozitivno zakonodajo in z določili kolektivne pogodbe, kjer je ta v veljavi. Za zaposlene pred upokojitvijo v Telekomu Slovenije ne izvajamo posebnih programov izobraževanja, v večini drugih družb pa zaradi nizke povprečne starosti zaposlenih tovrstni programi niti niso potrebni.[70]

Letos smo se načrtno, ciljno in sistematično lotili dela s starejšimi zaposlenimi (starejši od 51 let). Pripravili bomo Strategijo s seznamom ukrepov za učinkovito ravnanje s starejšimi zaposlenimi, ki bo kot del celovite kadrovske strategije za obdobje 2019–2023. Strategija bo vključevala politiko zaposlovanja in upokojevanja starejših, usposabljanje in vseživljenjsko izobraževanje, razvoj in napredovanje starejših zaposlenih, razvijanje fleksibilnih oblik dela, prilagajanje delovnih mest po meri starejših in spreminjanje stališč v zvezi s starejšimi zaposlenimi, ki vključuje tudi boljšo ozaveščenost o staranju.

65 GRI GS 102-41
66 GRI GS 102-8
67 GRI GS 102-8
68 GRI GS 102-8, GS 405-1
69 GRI GS 102-8
70 GRI GS 201-3, 404-2

IZOBRAZBENA STRUKTURA ZAPOSLENIH

Na ravni skupine se je najbolj zmanjšalo število zaposlenih s IV. In V. stopnjo izobrazbe, ki predstavljajo nekaj manj kot tretjino zaposlenih.

Zaposleni po dejanski stopnji izobrazbe v Skupini Telekom Slovenije

Zaposleni po dejanski stopnji izobrazbe	2018	2017	2016	Delež v %	Sprememba v letu	Ind. 18/17
I.–IV. stopnja Šola z manj kot 4 leti šolanja, manj kot tehnična ali druga srednja šola	348	387	400	9,9	-39	90
V. stopnja 4-letna srednja šola	1.091	1.149	1.154	30,9	-58	95
VI. stopnja višja oz. visoka šola, fakulteta z manj kot 4 leti šolanja	839	867	866	23,8	-28	97
VII. stopnja fakulteta – univerzitetna raven, bolonjski magisterij	1.103	1.115	1.093	31,2	-12	99
VIII. stopnja znanstveni magisterij, doktorat	149	155	155	4,2	3	96
Skupaj	**3.530**	**3.673**	**3.665**	**100,0**	**-143**	**96**

ZAPOSLOVANJE IN USPOSABLJANJE INVALIDOV

Ob koncu leta je bilo v Skupini Telekom Slovenije zaposlenih 82 invalidov različnih kategorij, od tega jih 58,5 % dela polni delovni čas, drugi pa skrajšani delovni čas. Družbi Telekom Slovenije in GVO redno presegata zakonsko določeno kvoto zaposlovanja invalidov, kar je rezultat naših prizadevanj za omogočanje redne nadaljnje zaposlitve invalidnim sodelavcem. Kvota za informacijsko in komunikacijsko dejavnost sicer znaša 2 %, za gradbeništvo pa 3 %. Družbi sta bili zato upravičeni do nagrade, ki znaša 25 % minimalne plače na mesec za vsakega zaposlenega invalida nad predpisano kvoto. Družbe v tujini tovrstnega sistema nagrad nimajo.

V letu 2018 je polno zaživela družba **TSinpo**, storitveno in invalidsko podjetje, ki v okviru Skupine Telekom Slovenije invalidom in drugim težje zaposljivim posameznikom zagotavlja prilagojena delovna mesta ter jih usposablja za izvajanje podpornih delovnih procesov. V družbo je bilo ob zaključku leta 2017 iz matične družbe prenesenih 18 zaposlenih, in sicer skupaj z dejavnostmi servisne delavnice in dela logistike, ki so jih zaposleni opravljali že v matični družbi.

S tem je TSinpo matični družbi začel zagotavljati poslovno podporo pri distribuciji in vzdrževanju terminalne opreme ter distribuciji trženjskih gradiv.

Z julijem 2018 sta bili iz matične družbe v TSinpo preneseni še dejavnosti tehnične priprave del in fizičnega arhiviranja, in sicer skupaj z 18 zaposlenimi. V invalidskem podjetju se opravljajo nekatere podporne storitvene dejavnosti za Telekom Slovenije in odvisne družbe, na širšem slovenskem trgu pa je podjetje prisotno z lastno proizvodnjo in trženjem kartonskih izdelkov. Glede na poslovni razvoj ter širitev dejavnosti in tržišč bo TSinpo zaposloval invalide, predvsem v okviru skupine, ob izgubi dela zaradi dela nezmožnosti na delovnih mestih.

IZOBRAŽEVANJE IN RAZVOJ KADROV[71]

IKT-panoga se spreminja, razvija in prilagaja novim tehnologijam in vedno večjim zahtevam uporabnikov. Zato veliko pozornosti namenjamo krepitvi kompetenc in pridobivanju novih znanj zaposlenih, ki jih prenašamo v vsakodnevno delo. Zavedamo se, da smo lahko le skupaj močnejši, zato bomo kot ekipa z vrhunskimi strokovnjaki, vrhunskim znanjem, skupnimi vrednotami in cilji tudi v prihodnje ustvarjali in razvijali najsodobnejše storitve in nove poslovne priložnosti. S stalnim načrtnim izobraževanjem, upravljanjem znanja in njegovim prenosom zagotavljamo rast ter razvoj družbe in zaposlenih. Vlaganje v znanje povečuje uspešno doseganje ciljev in notranjo mobilnost zaposlenih.

Izobraževanja zaposlenih v Telekomu Slovenije opredeljuje Pravilnik o izobraževanju skupaj s spremembami tega pravilnika, izvajamo pa jih skladno z letnimi načrti. Načrt razvoja in izobraževanja zaposlenih pripravljamo vsako leto ob letnih razvojnih pogovorih, in sicer na podlagi Programa izobraževanj. Pri načrtovanju določamo namen in cilje izobraževanja, ki izhajajo iz ciljev organizacije. Cilji so jasni in merljivi, kar je bistveno za spremljanje učinkovitosti izobraževanj.

Učinke izobraževanj začnemo meriti že v fazi izvedbe z merjenjem zadovoljstva udeležencev z izobraževanjem. V letu 2018 smo vzpostavili elektronske anketne vprašalnike, s katerimi pridobimo oceno izvedbe izobraževanj in informacije o njihovi koristnosti. S coachingi, mentorstvom na delovnem mestu in fokusnimi skupinami merimo usvojena znanja in vedenja.

Ključni podatki o izobraževanju zaposlenih v Skupini Telekom Slovenije in družbi Telekom Slovenije[72]

	Skupina Telekom Slovenije				Telekom Slovenije			
	2018	2017	2016	Ind. 18/17	2018	2017	2016	Ind. 18/17
Število udeležencev izobraževanj	3.286	3.356	3.315	98	2.460	2.585	2.479	95
Število ur izobraževanja	92.821	92.346	95.701	101	79.241	79.589	74.727	100
Delež zaposlenih, vključenih v izobraževanje	93,1 %	91,4 %	90,5 %	102	112,0 %*	110,6 %*	103,2 %*	101
Število ur izobraževanja na zaposlenega	26,3	25,1	26,1	105	36,1	34,0	31,1	106

* Delež zaposlenih, vključenih v izobraževanje, je višji od 100, saj so v številu udeležencev izobraževanj vštete tudi posamezniki, ki so se med letom izobraževali, na 31. 12. pa niso bili več zaposleni v Skupini Telekom Slovenije.

V letu 2018 se je delež zaposlenih, vključenih v izobraževanja in usposabljanja, v Skupini Telekom Slovenije skupno povečal za skoraj 2 odstotni točki v primerjavi z letom prej. V odvisnih družbah v jugovzhodni Evropi se je delež zaposlenih, vključenih v izobraževanja, sicer zmanjšal za 6 odstotnih točk, medtem ko se je ta delež v odvisnih družbah v Sloveniji povečal za 3 odstotne točke in v Telekomu Slovenije za dober odstotek. Število udeležencev izobraževanj v Telekomu Slovenije se je zmanjšalo za 5 %, kar je posledica manjšega števila zaposlenih. Kljub temu se skupno število ur izobraževanj v Telekomu Slovenije ni zmanjšalo. Povprečno letno število ur izobraževanj na zaposlenega v Telekomu Slovenije se je v primerjavi z letom 2017 povečalo za 2 uri in znaša 36 ur na zaposlenega.

71 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3
72 GRI GS 404-1

Število ur in delež izobraževanj na leto po spolu[73]

	Skupina Telekom Slovenije				Telekom Slovenije			
	2018	2017	2016	Ind. 18/17	2018	2017	2016	Ind. 18/17
Moški	65.376 (70,0 %)	64.986 (70,4 %)	65.651 (68,6 %)	101	54.482 (68,75 %)	54.540 (68,5 %)	49.699 (66,5 %)	100
Ženske	27.445 (30,0 %)	27.360 (29,6 %)	30.050 (31,4 %)	100	24.759 (31,25 %)	25.049 (31,5 %)	25.028 (33,5 %)	100
Skupaj	**92.821**	**92.346**	**95.701**	**101**	**79.241**	**79.589**	**74.727**	**100**

Izobraževanja v Telekomu Slovenije predstavljajo 85 % vseh izobraževanj. Vanje je bilo vključenih 68,75 % moških in 31,24 % žensk, kar ustreza razmerju zaposlenih po spolu, saj pri izobraževanjih izhajamo iz potreb delovnega mesta in ne razlikujemo med spoloma.

Število ur izobraževanj na leto po kategoriji zaposlenih[74]

	Skupina Telekom Slovenije				Telekom Slovenije			
	2018	2017	2016	Ind. 18/17	2018	2017	2016	Ind. 18/17
Tehnično in prodajno osebje	57.423	60.198	63.447	95	48.323	53.205	50.484	91
Administracija	11.472	7.755	7.412	148	11.303	7.208	6.575	157
Vodje oddelkov	10.003	10.810	12.534	93	9.346	9.779	8.513	96
Srednji management	11.306	8.533	4.435	132	8.463	6.156	2.700	137
Drugi	2.617	5.022	7.874	52	1.806	3.241	6.455	56
Skupaj	**92.821**	**92.346**	**95.701**	**101**	**79.241**	**79.589**	**74.727**	**100**

Zavedamo se, da lahko zastavljene strateške usmeritve in cilje oblikujemo in dosegamo le z vrhunsko izobraženimi in usposobljenimi ter kompetentnimi, inovativnimi in motiviranimi zaposlenimi.

V letu 2018 so se v skupini in v Telekomu Slovenije po številu ur največ izobraževali zaposleni v tehniki in prodaji. Delež ur izobraževanj tehničnega in prodajnega osebja ter drugih zaposlenih je v primerjavi z letom 2017 manjši, vendar predvsem zaradi reorganizacije v letu 2017 in nove razdelitve glede na delovna mesta. Posledično imata administracija in srednji management večji delež ur izobraževanj v primerjavi z letom 2017. Skupno število ur v letu 2018 je primerljivo s številom ur v letu prej.

Povprečno število ur izobraževanj na leto po spolu in kategoriji zaposlenih[75]

Telekom Slovenije	2018		
	Moški	Ženske	Skupaj
Tehnika in prodaja	16,79	5,22	22,01
Administracija	2,37	2,77	5,14
Vodje timov	2,83	1,43	4,26
Srednji management	2,34	1,52	3,86
Drugi	0,49	0,34	0,83
Skupaj	**24,82**	**11,28**	**36,1**

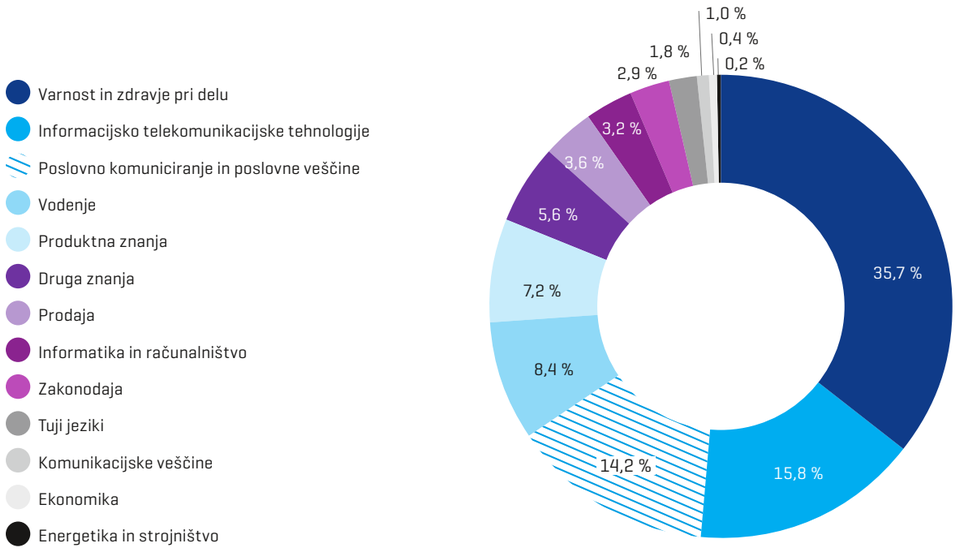
* Primerjave s predhodnimi leti nimamo, ker tovrstnih razdelitev še nismo spremljali. Podatkov za odvisne družbe prav tako še ne spremljamo po navedeni razdelitvi.

73 GRI GS 404-1
74 GRI GS 404-1
75 GRI GS 404-1

STRUKTURA IZOBRAŽEVANJ PO PODROČJIH V LETU 2018[76]

V Skupini Telekom Slovenije namenjamo velik pomen varnosti in zdravju pri delu zaposlenih, zato je bil največji delež izobraževanj ravno s tega področja in se je v primerjavi z lani (26-odstotni delež) povečal. V okviru projekta Živijo, stres smo se zaposleni izobraževali in ozaveščali o obvladovanju stresa in preprečevanju izgorevanja. V letu 2018 smo vsi zaposleni v Telekomu Slovenije morali predelati vsebine e-tečajev o informacijski varnosti in neprekinjenem poslovanju oziroma ravnanju zaposlenih ob izrednem dogodku.

Struktura izobraževanj po področjih v Skupini Telekom Slovenije v letu 2018

Naši zaposleni so veliko izobraževanj opravili tudi na področju prodaje in informacijsko-komunikacijskih tehnologij. Vsebine teh izobraževanj so pripravili naši strokovnjaki, namenjene so bile določenim skupinam zaposlenih in so bile zanje tudi obvezne.

V letu 2018 je bil v strukturi izobraževanj večji delež izobraževanj tudi s področja poslovnega komuniciranja in poslovnih veščin, saj sta zadovoljstvo in odlična uporabniška izkušnja uporabnikov odvisna tudi od profesionalnega pristopa, odnosa in ustrezne komunikacije naših sodelavcev. V Telekomu Slovenije so se zato zaposleni, ki se pri delu dnevno srečujejo z uporabniki, priključili izobraževanju s tega področja. V letu 2016 smo začeli krepiti prodajne veščine in kompetence ter izvajati coachinge prodajnih svetovalcev, v letu 2018 pa smo program nadgradili z vključitvijo tehnikov na terenu.

Razvojno-izobraževalni program smo poimenovali S.M.A.R.T. Vključuje znanja in vedenja, ki jih želimo vpeljati pri stikih z uporabniki, ter ekipo zaposlenih, opremljenih z veščinami coachinga, ki tovrstna znanja in izkušnje prenašajo na sodelavce.

Zaradi narave svojega dela v Telekomu Slovenije razpolagamo z različnimi osebnimi podatki, ki smo jih dolžni skrbno varovati. Zato smo v letu 2018 opravili 91 ur izobraževanj s tega področja. Namen tovrstnih izobraževanj je bil predstaviti osnove varstva osebnih podatkov, njihove zakonite obdelave, izboljšanje poznavanja pravil o varstvu in obdelavi osebnih podatkov ter povečanje ozaveščenost zaposlenih. V skladu z zakonodajo smo 23,5 ure izobraževanj namenili Splošni uredbi o varstvu podatkov (GDPR). Enajst zaposlenih se je v obsegu 165 ur udeležilo usposabljanja pooblaščencev za preprečevanje mobinga.[77]

76 GRI GS 404-1
77 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3, 205-2, 412-2

V Telekomu Slovenije smo v letu 2018 v še večji meri izkoristili prednosti e-izobraževanj, saj je bilo kar 11 % vseh izobraževanj opravljenih na internem e-portalu.

Štirje sodelavci so bili razporejeni na delovno mesto prodajni trener, tako da to delo opravljajo kot svojo izključno delovno obveznost. Poleg njih imamo še 15 vodij, ki vsaj polovico svojega časa namenijo razvoju sodelavcev z veščino coachinga.

S.M.A.R.T. – napreden razvojno-izobraževalni program

- **S** – samoodgovoren in preprost
- **M** – motiviran in moder
- **A** – angažiran in avtentičen
- **R** – resen in predan
- **T** – timski in točen

VLAGANJE V ZNANJE ZAPOSLENIH

Vlaganje v znanje in izobraževanje zaposlenih se izkazuje v večji poslovni uspešnosti organizacije ter v višji dodani vrednosti. Zato tovrstnim vlaganjem namenjamo potrebno skrb, da so naša prizadevanja uspešna, pa izkazuje tudi uvrstitev Telekoma Slovenije med deset najboljših gospodarjev znanja v Sloveniji.

Zaposlenim financiramo študij in jim omogočamo plačano odsotnost za pripravo na študijske obveznosti. Pogodbo za pridobitev višje stopnje izobrazbe je imelo konec leta 2018 podpisano 44 zaposlenih v Skupini Telekom Slovenije, od tega v Telekomu Slovenije 40 zaposlenih, v družbi GVO trije zaposleni, v družbi Avtenta pa en zaposleni. V primerjavi z letom 2017 se je število novih pogodb povečalo za 37,5 %.

KLJUČNI IN PERSPEKTIVNI KADRI[78]

V Telekomu Slovenije smo prenovili metodologijo in kriterije za identificiranje ključnih in perspektivnih kadrov ter tudi strategijo upravljanja teh kadrov. Sistem smo posodobili in prilagodili zahtevam razvite družbe ter ga uskladili s poslovnim kontekstom in strateškimi cilji in vrednotami.

V sistem so vključeni posamezniki, ki nadpovprečno prispevajo k doseganju ciljev podjetja (posebni delovni dosežki), imajo visoko razvite kompetence ali kažejo potencial in motiviranost za nadaljnji razvoj.

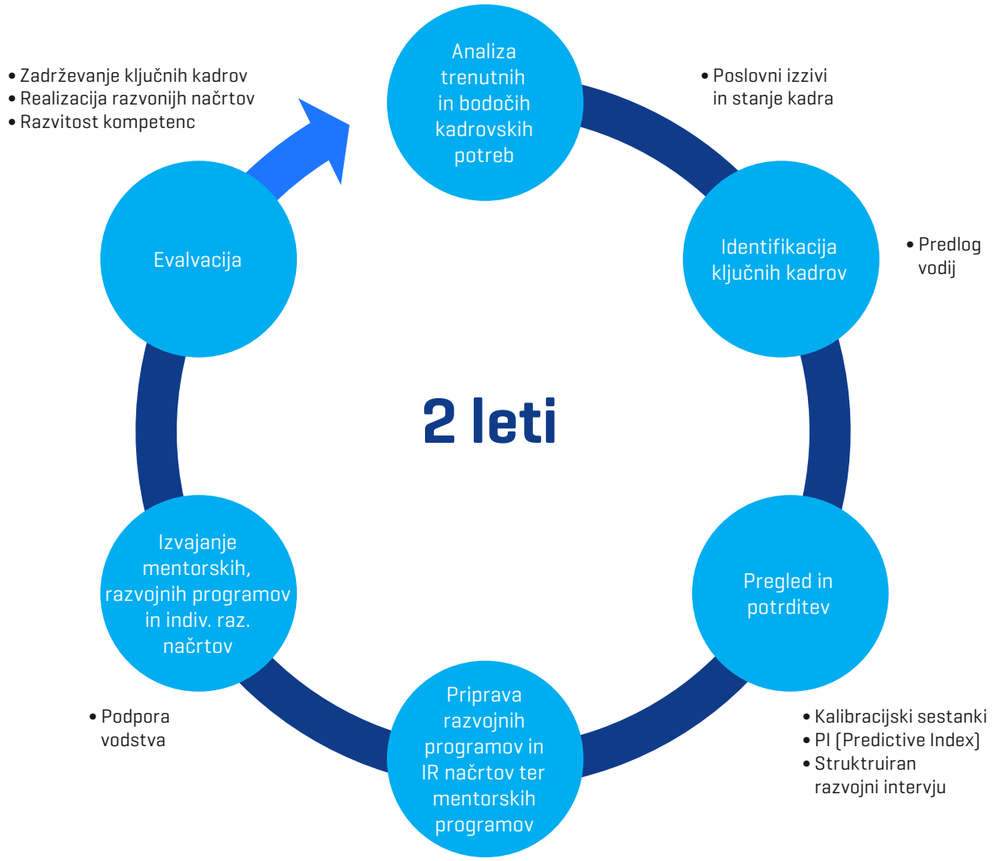
Delimo jih na:

- ključne kadre – ustvarjalce: ki s svojo kreativnostjo in zavzetostjo dosegajo boljše rezultate ter imajo visok razvojni potencial, da lahko prevzamejo zahtevnejša dela in napredujejo na višja strokovna in vodstvena delovna mesta;
- ključne kadre – eksperte: so nosilci ključnega in specifičnega znanja za naše podjetje, ki je pridobljeno z bogatimi izkušnjami; ima ga le določen delež zaposlenih v podjetju in se težko dobi na trgu delovne sile;
- perspektivne kadre: mladi kadri, ki se še razvijajo bodisi v vodstveno bodisi v strokovno smer.

Izmed vseh zaposlenih v Telekomu Slovenije je po sprejeti metodologiji 8,9 % zaposlenih identificiranih kot ključnih in perspektivnih.

78 GRI GS 404-2

Faze v procesu upravljanja ključnih in perspektivnih kadrov v Telekomu Slovenije

PRIDOBIVANJE NOVIH KADROV, ZAGOTAVLJANJE STROKOVNEGA USPOSABLJANJA DIJAKOV IN ŠTUDENTOV TER ŠTIPENDIRANJE

V okviru kadrovskega načrtovanja želimo v svoje vrste pridobiti najboljše dijake in študente, predvsem na strateško pomembnih področjih, kot so multimedija, aplikacije v oblaku, uporabniški vmesniki itd. V Telekomu Slovenije omogočamo opravljanje praktičnega usposabljanja dijakom in praktičnega izobraževanja študentom iz tovrstnih strok. Najboljše kandidate, ki se na usposabljanju dokažejo in so lahko potencialni zaposlitveni kandidati, vnašamo v bazo kandidatov za zaposlitev.

V letu 2018 smo omogočili praktično usposabljanje z delom in izobraževanje 62 dijakom in študentom, ki so skupaj opravili 18.820 ur prakse. Najboljše praktikante usmerjamo v najsodobnejše informacijsko-komunikacijske tehnologije s seminarskimi ali diplomskimi nalogami ter najboljše med njimi tudi zaposlimo. Tak način se je do zdaj izkazal za učinkovitega, zato smo ponovno uvedli kadrovske štipendije. V Telekomu Slovenije smo za šolsko leto 2018/2019 podelili sedem kadrovskih štipendij.

Ob koncu leta smo imeli sklenjeno eno pogodbo o štipendiranju tudi v odvisni družbi Blicnet in eno v družbi IPKO.

PREZAPOSLOVANJE

Prehod na novo delovno mesto in iskanje novih zaposlitvenih priložnosti lahko zaposlenim predstavlja velik izziv. Zato smo zaradi iskanja nove zaposlitve pripravili program prezaposlovanja, ki posameznikom pomaga pri čim hitrejšem in lažjem prehodu. Program obsega štiri delavnice, ki so namenjene pridobivanju informacij za uspešno iskanje zaposlitve na trgu dela in gradnji veščin pri iskanju zaposlitve. Vključuje informacije iz prve roke in praktične nasvete pri iskanju zaposlitve. Program smo v letu 2018 ponudili vsem sodelavcem, ki so iz podjetja odšli iz poslovnih razlogov. Zanj se je odločilo 18 sodelavcev.[79]

OBVLADOVANJE STRESA IN PREPREČEVANJE IZGORELOSTI ZAPOSLENIH

Raziskava organizacijske vitalnosti je leta 2017 pokazala, da zaposleni zaznavajo občutek izgorelosti in da se moramo navedene problematike lotiti sistematično. Priprava aktivnosti za preprečevanje izgorelosti zaposlenih je bil zato eden od prednostnih ukrepov, ki jih je sprejela uprava družbe.

Tako je nastal projekt Živijo, stres, prek katerega zaposlene ozaveščamo o pomenu obvladovanja stresa. Med letom so se zvrstila različna predavanja strokovnjakov s področja psihologije, sociologije in antropologije ter posameznikov, ki so izgorelost doživeli. Seznanili smo se tudi s številnimi načini sproščanja in učinki pozitivnega načina razmišljanja. Pripravili smo modularno izobraževanje za pilotno skupino zaposlenih, pri katerih so vodje prepoznali simptome hudega stresa in začetka izgorelosti. Poleg tega smo organizirali tudi kombinirano vadbo za zaposlene, ki se izvaja nekajkrat na teden izven delovnega časa, zaposlenim omogočamo masaže na delovnem mestu, prek Modrega telefona pogovor s psihologom in t. i. antistresni vikend. Koristne informacije in nasveti s tega področja so na voljo vsem zaposlenim na posebnem intranetnem portalu.

79 GRI GS 404-2

MOTIVACIJA ZAPOSLENIH

Zaposlenim želimo zagotavljati delovno okolje, v katerem bodo zadovoljni in motivirani, saj tako krepimo zavzetost in pripadnost. Imamo uveljavljen in natančno razdelan sistem nagrajevanja v obliki denarnih in nedenarnih nagrad, ki jih izplačujemo v skladu s podjetniško kolektivno pogodbo in drugimi internimi akti.

V Skupini Telekom Slovenije spodbujamo individualne in skupinske uspehe: individualno nagrajevanje je odvisno od ocene doseganja postavljenih osebnih ciljev (stimulacija), skupinsko nagrajevanje pa je odvisno od vnaprej določenih ciljev oziroma doseganja rezultatov. Tako izplačujemo trinajsto plačo glede na doseganje zastavljenih ciljev, božičnico v višini 70 % povprečne slovenske plače ter stimulacije in nagrade za izjemne uspehe.

Tudi v letu 2018 smo nadaljevali z nedenarnimi oblikami nagrajevanja zaposlenih, ki izhajajo tudi iz dejavnosti Skupine Telekom Slovenije (popust v e-trgovini, dobropis na Moneti, darilni bon Soline, hotel Tisa ipd.). Zaposlenim nudimo tudi druge ugodnosti, kot so dodatni zdravniški pregledi, vplačilo v drugi pokojninski steber, preventivno zdravljenje, fleksibilni delovni čas in drugo.

Oblike nagrajevanja zaposlenih v Skupini Telekom Slovenije

SKRB ZA VSE ZAPOSLENE	INDIVIDUALNE NAGRADE	POTENCIALNI VIRI MOTIVACIJE
FINANČNE NAGRADE • Poslovna uspešnost, v odvisnosti od doseganja uspešnosti podjetja	FINANČNE NAGRADE • **Stimulacija** (dvakrat letno v odvisnosti od doseganja ciljev) • **Napredovanje** (enkrat letno v odvisnosti od letne ocene in dolgoročnega napredka posameznika)	• Fleksibilen delovni čas • Delo v projektnih skupinah • Dodaten prost dan • Delo na drugi lokaciji podjetja • Delo z najmodernejšo tehnologijo
NEFINANČNE NAGRADE ALI UGODNOSTI • Drugi pokojninski steber • Dodatni zdravniški pregledi	NEFINANČNE NAGRADE ALI UGODNOSTI • Različen nabor, ki ga vsako leto spremenimo (npr. storitve podjetja)	

Zaposleni za nedoločen in določen čas imajo enake ugodnosti, razen pri plačevanju premije za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, ki ga novozaposlenim omogočimo po enem letu zaposlitve. Premijo po prvem letu delovnega razmerja plačujemo zaposlenim v družbah Telekom Slovenije (97 % zaposlenih), GVO (94 % zaposlenih), TSmedia (86 %), Avtenta (86 %), Antenna TV SL (89 %) in TSinpo (100 %). Znesek vplačila znaša 4,6752 % od določene osnove za Telekom Slovenije in TSinpo, za GVO, Antenno TV SL in TSmedio pa 5,844 % od določene osnove. Avtenta ima fiksno premijo v višini 27,18 evra.

Upokojevanje se načrtuje že predhodnih pet let. Zaposleni ob upokojitvi prejmejo odpravnino, in sicer skladno s kolektivno pogodbo. V drugih družbah v skupini tovrstnih programov nimajo, saj je starostna sestava njihovih zaposlenih nižja. Družbe zunaj Slovenije svojim zaposlenim plačujejo obvezne prispevke za pokojninsko zavarovanje v skladu z lokalno zakonodajo, premij za dodatno pokojninsko zavarovanje pa jim ne vplačujejo.[80]

Osnovna plača zaposlenega v Skupini Telekom Slovenije je enaka vrednosti plačnega razreda delovnega mesta, za katero je zaposleni sklenil pogodbo o zaposlitvi, in ni odvisna od spola, lokacije ali dejavnosti. Zaposleni v družbah v Sloveniji imajo višjo najnižjo plačo, kot je določena minimalna plača v Sloveniji. Na Kosovu imajo zaposleni v družbi IPKO prav tako višjo plačo (indeks 215).[81]

80 GRI GS 401-2, 201-3, 404-2
81 GRI GS 405-2, 202-1

STROKOVNA LITERATURA

Zaposleni lahko dostopajo do različne strokovne literature v tiskani in elektronski obliki. Tiskana literatura se hrani pri zaposlenih, ki si jo med seboj delijo in izposojajo.

SODELOVANJE Z RAZISKOVALNIMI INSTITUCIJAMI

Že vrsto let sodelujemo z univerzami, fakultetami in srednjimi šolami ter tako omogočamo hiter prenos znanja iz okolja v podjetje, predvsem s področij tehnologije, multimedije, storitev v oblaku, uporabniških vmesnikov itd. Partnersko podpiramo univerzitetni študijski program Multimedija, ki se izvaja na Fakulteti za elektrotehniko ter na Fakulteti za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani.

Na področju izobraževanja in e-izobraževanja zaposlenih sodelujemo z Laboratorijem za telekomunikacije na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani, ki se ukvarja z raziskavami in razvojem na področju IKT in multimedije. Sodelujemo pri različnih aktivnostih s študenti (v letu 2018 smo tako, na primer, sodelovali na kadrovskem Mediatlonu, ki je potekal v sklopu projekta Inženir/Inženirka bom) in na tematskih dogodkih s fakultetami (svetovni dan IKT-ja, predavanja o zaposlovanju in alternativni viri zaposlovanja v sklopu projekta Dan po diplomi).

ORGANIZACIJSKA KULTURA

Organizacijsko kulturo Telekoma Slovenije spreminjamo v kulturo, ki bo temeljila na konstruktivnem slogu obnašanja in vedenj zaposlenih. Konstruktivni slog pozitivno spodbuja vrhunsko kakovost, razvoj storitev, medsebojno sodelovanje in poslovno odličnost.

Pri pripravi akcijskega načrta za transformacijo organizacijske kulture smo upoštevali najsodobnejše trende na področju upravljanja kadrov. Projekt smo oblikovali s poudarkom na inovativnosti in sodelovanju, saj kultura vpliva na uspešnost organizacije, kakovost in količino inovacij, ki jih organizacija razvija, ter na motivacijo in medsebojno sodelovanje zaposlenih. S spodbujanjem inovativnosti zagovarjamo interaktivne in dinamične učne pristope, z različnimi dogodki pa povezujemo zaposlene, študente, zagonska podjetja in zaposlene drugih podjetij.

OCENJEVALNO-RAZVOJNI POGOVORI[82]

V Telekomu Slovenije ocenjevalne razgovore izvajamo dvakrat na leto, in sicer za zaposlene po kolektivni pogodbi in zaposlene po individualni pogodbi, ki niso direktorji na prvem in drugem nivoju. V večini drugih odvisnih družb pogovore izvajajo enkrat na leto. Ocena delovne uspešnosti je sestavljena iz ocene doseganja ciljev in ocene kompetenc. V začetku leta hkrati ob ocenjevalnih razgovorih pripravljamo še načrte izobraževanj za prihajajoče leto.

V družbah v Sloveniji so bili ocenjevalno-razvojni pogovori opravljeni z vsemi zaposlenimi, razen s tistimi, ki so dlje časa odsotni zaradi bolezni ali starševskega dopusta, z novozaposlenimi in prerazporejenimi delavci ter z zaposlenimi v postopku prenehanja delovnega razmerja.

V letu 2018 smo prenovili kompetenčni model, ki je del ocenjevalnih razgovorov. V procesu spreminjanja organizacijske kulture imajo pomembno vlogo vrednote, saj določajo želena vedenja zaposlenih. Te vrednote, ki so zapisane v strategiji za obdobje 2018–2022, so **navdihujoče, prebojno, preprosto, skrbno** in **varno**. Z njimi smo določili standarde vedenja in kazalnike za prepoznavanje kakovostno opravljenega dela, ter jih vključili v sistem ocenjevanja za leto 2019.

82 GRI GS 404-3, 103-1, 103-2, 103-3

UPRAVLJANJE INOVACIJ

Sodelavce spodbujamo k deljenju idej in razvoju inovacij, saj prav inovativnost na vseh področjih omogoča našo konkurenčno prednost. K dobrim idejam spodbujamo tudi zaposlene, ki niso nujno neposredno povezani z ustvarjanjem novih poslovnih modelov, izdelkov in storitev. Inovativnost spodbujamo z objavami na intranetu ter z organizacijo delavnic in dogodkov.

Za zbiranje idej imamo vzpostavljen digitalni nabiralnik idej – Brihta, v katerega zaposleni oddajajo svoje ideje, vzpostavljen pa je ustaljen postopek in celovit pregled od oddaje predloga do njegove morebitne realizacije oziroma povratne informacije. Za koristno idejo so zaposleni nagrajeni s praktično nagrado. Tisti zaposleni, katerih ideje imajo večji potencial in jih ni mogoče realizirati le s preprosto implementacijo, dobijo priložnost za naslednje razvojne korake. Pri tem jim je zagotovljena pomoč sodelavcev, s katerimi postanejo začasni tim. Ideje, ki postanejo inovacije z večjo dodano vrednostjo, so lahko tudi denarno nagrajene.

Inoviranje spodbujamo s podajanjem mesečnih izzivov. V letu 2018 smo jih imeli pet, bili pa so neposredno povezani z vrednotami Telekoma Slovenije. Prav tako smo izvedli delavnice BrihtaLive na štirih različnih lokacijah po Sloveniji. Delavnic, ki so bile v obliki intenzivnejših hackathonov, se je udeležilo 113 zaposlenih.

Udeležili smo se študentskega hackathona Dragonhack, ki ga organizirana Fakulteta za računalništvo in informatiko, kjer smo bili partner za »best IoT hack«. Kot bluechip partner smo sodelovali na konferenci Podim, ki se je je udeležilo več kot 100 zagonskih podjetij iz regije. V povezavi s konferenco Podim in iniciativo Start:up Slovenija se vse leto aktivno vključujemo v skupnost in tako identificiramo zagonska podjetja s sinergijami in potencialom za sodelovanje.

Možnosti podajanja predlogov za izboljšave, ideje in inovacije na posameznih področjih imajo s svojimi internimi postopki tudi zaposleni v družbah Avtenta, TSmedia, Antenna TV SL in GVO. V IPKU predloge inovacij zbirajo z razpisom, najboljši so nagrajeni. Zaposleni v družbi Blicnet pa lahko uporabne predloge podajo med delovnim procesom, za kar so tudi lahko ustrezno nagrajeni.

SODELOVANJE S PREDSTAVNIKI ZAPOSLENIH[83]

Konstruktivno sodelujemo s sveti delavcev Telekoma Slovenije, GVO in TSmedie ter izvajamo stalni socialni dialog s sindikalnimi zaupniki skladno z zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju (informiranje, skupna posvetovanja, podajanje soglasij).

Svet delavcev Telekoma Slovenije se je v letu 2018 sestal na petnajstih rednih in šestih dopisnih sejah. Največ pobud in vprašanj zaposlenih ter njihovih predstavnikov se je nanašalo na strategijo in poslovanje družbe, o čemer sta poročala članica uprave – delavska direktorica, ki ji je aprila potekel mandat, in član uprave – delavski direktor, ki je mandat nastopil, pa tudi člani uprave družbe in direktorica Upravljanja s kadri. Predstavniki zaposlenih so se seznanili s kadrovsko strategijo in načrtom kadrov. V Nadzornem svetu Telekoma Slovenije so trije predstavniki zaposlenih, v Upravi Telekoma Slovenije pa delavski direktor. Zaposlene oziroma njihove predstavnike obveščamo o uvedbi pomembnih sprememb skladno z veljavno zakonodajo.

SKRB ZA ZAPOSLENE IN NJIHOVE AKTIVNOSTI IZVEN DELOVNEGA OKOLJA

V Skupini Telekom Slovenije nudimo podporo zaposlenim tudi pri prostočasnih aktivnostih izven delovnega okolja. Posebno skrbni smo do otrok naših zaposlenih in upokojencev. Skladno s politiko družb različno izvajamo raznovrstne aktivnosti po posameznih družbah:

- priredili smo športna in družabna srečanja zaposlenih;
- organizirali smo delavnico ob tednu otroka;
- organizirali smo srečanja z zaposlenimi po lokacijah družbe;
- obdarili smo novorojenčke zaposlenih in tiste otroke, ki so postali prvošolčki;
- organizirali smo dneve odprtih vrat za dijake in študente;
- organizirali smo počitniška varstva za otroke zaposlenih;
- ob koncu leta smo pripravili obdaritev otrok zaposlenih ter mladoletnih in šolajočih se otrok umrlih zaposlenih (nekatere družbe jih podpirajo tudi s štipendijami);
- za rekreacijo zaposlenih smo zakupili športne objekte in podprli športne sekcije, ki delujejo v okviru naših družb;
- podprli smo klube upokojencev Telekoma Slovenije;
- ob koncu leta smo obdarili zaposlene in upokojene sodelavce;
- sodelovali smo s Planinskim društvom Pošte in Telekoma;
- omogočili smo nakup vstopnic s popustom za nekatere športne in kulturne prireditve;
- organizirali smo preventivne preglede in cepljenja ter preventivna zdravljenja v zdraviliščih;
- nadaljevali smo z Modrim telefonom – pomoč psihoterapevta za zaposlene v stiski;
- na lokacijah v Ljubljani, Celju in Mariboru smo nadaljevali s 15-minutnimi ročnimi masažami med delovnim časom;
- na lokacijah Cigaletova in Vojkova v Ljubljani smo uvedli jutranjo in popoldansko kombinirano vadbo pilatesa, joge, dinamičnega raztezanja in meditacije;
- začeli smo z aktivnostmi preprečevanja stresa in izgorelosti na delovnem mestu (predavanja, članki na intranetnem portalu, antistresni vikend za zaposlene).

83 GRI GS 103-1, 103-2, GS 102-43, 102-44, GS 402-1

V okviru Telekoma Slovenije deluje tudi športno društvo **TSsport**, ki zaposlenim omogoča udeležbo na rekreativnih vadbah in prvenstvih v različnih športih. Društvo omogoča pridobivanje ugodnejših ponudb za različne športne panoge in nakup opreme za zaposlene. V letu 2018 so bila organizirana prvenstva v bowlingu, golfu, kegljanju, tenisu, teku, malem nogometu, namiznem tenisu, odbojki, jadranju, streljanju, smučanju in v športnem ribolovu. Družili smo se tudi na kolesarskih in tekaških maratonih.

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU[84]

Upravljanje varnosti in zdravja pri delu v Skupini Telekom Slovenije poteka v skladu z zakonodajnimi zahtevami, ki so opredeljene za vse zaposlene in vsak segment posebej. Tako smo tudi v letu 2018 izvajali vse glavne ukrepe s področja varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom. Izvajali smo meritve ekoloških razmer in osvetlitev delovnega okolja na vseh lokacijah, kjer je bilo to potrebno.

Identificiranje nevarnosti, povezanih z varnim delom, poteka prek rednih usposabljanj iz varnosti pri delu, prek rednih pregledov lokacij in različnih projektnih skupin.

Izvajali smo usposabljanja s področja poškodb pri delu, požarne varnosti, dela na višini in usposabljanja odgovornih oseb za izvajanje evakuacije. Vsa usposabljanja s področja varnosti in zdravja pri delu so skladna z zahtevami zakonodaje. So teoretična in praktična, izvajamo pa jih v klasični obliki (predavanja) in tudi kot e-izobraževanja. Redno smo pregledovali osebno varovalno opremo in nadzirali njeno uporabo. Na večjih lokacijah in v Telekomovih centrih imamo nameščene polavtomatske defibrilatorje za zagotavljanje pomoči v primeru zastoja srca.

O preventivnih pregledih in cepljenjih proti različnim boleznim ter o aktualnih zdravstvenih vsebinah zaposlene obveščamo na portalu za zdravje Modro jabolko. Zdravo življenje promoviramo z objavo koristnih člankov ter informacij o gibanju in zdravi prehrani. Prek portala je zaposlenim omogočen tudi dostop do dodatnih zdravstvenih storitev (ki niso del medicine dela). Vsako leto v začetku leta objavimo nabor dodatnih zdravstvenih pregledov, na katere se lahko zaposleni prijavijo.

MODRO JABOLKO

Poleg pregledov so zaposlenim na voljo dodatne aktivnosti v okviru promocije zdravja, kot so okrogle mize, masaže na delovnem mestu, preventivna zdravljenja, antistresni vikend paket, svetovanje psihologa, nabava dvižnih miz za stoječe-sedeča delovna mesta, razkužila za roke ipd.

Področje varnosti in zdravja pri delu je v Telekomu Slovenije in v GVO vključeno v kolektivno pogodbo, prav tako ga ureja Izjava o varnosti z ocenami tveganj v preostalih družbah v Sloveniji, kjer nimajo kolektivne pogodbe. V formalnih odborih za varnost in zdravje zaposlenih, ki pomagajo svetovati v programih varnosti in zdravja ter nadzirati njihovo delovanje, imamo v Telekomu Slovenije šest (0,27 % zaposlenih), v družbi GVO pa tri zaposlene (0,69 % zaposlenih).

Na usposabljanjih iz varnosti pri delu aktivno spodbujamo zaposlene za sodelovanje pri razvoju, implementaciji in evalvaciji varnosti in zdravja pri delu. Odgovornost je opredeljena z zakonodajo in pooblastili, odločitve sprejemajo vodje na vseh ravneh v sodelovanju z zaposlenimi. Sestanki potekajo enkrat mesečno, po potrebi pa tudi pogosteje. Zaposlene prav tako spodbujamo, da vselej opozorijo na morebitne nevarnosti, s čimer preprečimo ali ublažimo morebitne negativne vplive na zdravje in varnost.

V družbah v tujini je področje urejeno z zakonodajo posameznih držav oziroma s politiko poslovanja.

84 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3, GS 403-1, 403-2, 403-4, 403-5, 403-6, 403-7, 403-9

ZDRAVSTVENO VARSTVO[85]

Skladno z zakonodajo smo za zaposlene v Telekomu Slovenije in odvisnih družbah v Sloveniji izvajali preventivne zdravstvene preglede. Zdravniki medicine dela si po potrebi ogledajo določene delovne prostore, delovne pogoje in delovne procese v podjetju. Na podlagi ogledov in na podlagi ugotovljenih določenih zdravstvenih pokazateljev nam predlagajo ukrepe za izboljšanje stanja. Storitve medicine dela so dostopne prek predhodnih obdobnih ali kontrolnih zdravstvenih pregledov. Za zaposlene, ki se pri delu zadržujejo v gozdovih, smo izvedli cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu,[86] zaposlenim v Sloveniji omogočamo tudi cepljenje proti gripi, čeprav je zanimanje manjše. Tovrstna cepljenja v družbah v tujini niso sistematično organizirana.

Zdravstveno varstvo in poškodbe pri delu v Skupini Telekom Slovenije[87]

Varstvo pri delu in zdravstveno varstvo	2018	2017	2016	Ind. 18/17
Število poškodb:	36	45	44	80
Št. izgubljenih delovnih dni	1.265	779	1.315	162
Št. izgubljenih delovnih ur	10.125	6.234	10.199	162
Št. zdravstvenih pregledov	957	1.059	820	90
– Predhodni pregledi	160	125	108	128
– Obdobni pregledi	1.380	1.088	746	127
Št. smrtnih primerov	0	0	0	-

V Skupini Telekom Slovenije nimamo zaposlenih z visoko stopnjo poklicnih bolezni.

POŽARNA VARNOST

V družbah Skupine Telekom Slovenije smo v letu 2018 zabeležili tri požare, od tega sta bila dva manjša (tlenja) v Ljubljani na Cigaletovi ter v centrali Kobarid. V tretjem primeru je med vožnjo zagorelo osebno službeno vozilo. Zaposleni je izstopil iz vozila, ogenj je zajel celo vozilo in požar so pogasili gasilci.

Nadaljevali smo izdelavo požarnih redov ter revidirali načrte evakuacije in požarne načrte po objektih, kjer so nastale pomembnejše spremembe. Usposabljanje za požarno varnost je bilo sestavni del izobraževanj iz varnosti pri delu. V vseh objektih so bili pregledani in servisirani gasilniki in hidrantne mreže, izvedli smo tudi več vaj evakuacij iz objektov.

CERTIFIKAT DRUŽINI PRIJAZNO PODJETJE

Družini prijazno podjetje

Certifikat Družini prijazno podjetje je del družbene odgovornosti podjetja in je močno vpet v organizacijsko kulturo družbe. V okviru certifikata smo letos posebno pozornost namenili formalizaciji 21 izbranih ukrepov, s katerimi zaposlenim omogočamo lažje usklajevanje družinskega in poklicnega življenja, krepimo njihovo pripadnost in ustvarjamo pozitivno delovno okolje.

Vrednote, ki izhajajo iz certifikata Družini prijazno podjetje, so prepletene med sprejete ukrepe in so odraz uspešnega ravnanja z zaposlenimi. Aktivnosti izbranih ukrepov segajo na različna področja delovanja, in sicer so to delovni čas, ukrepi za varovanje zdravja, izobraževanje vodij, komuniciranje z zaposlenimi in zunanjimi deležniki, aktivnosti za otroke ipd.

85 GS 403-3
86 GRI 103
87 GRI GS 403-9

STARŠEVSKI DOPUST[88]

V družbeno odgovorni družbi ima certifikat Družini prijazno podjetje poseben pomen. V okviru certifikata so zajeti ukrepi, ki omogočajo zaposlenim lažje usklajevanje družinskega in poklicnega življenja, saj se zavedamo, da je uspeh podjetja odvisen od zadovoljnih in motiviranih zaposlenih, ki jim ta možnost veliko pomeni. Med drugim omogočamo zaposlenim koriščenje dopusta iz naslova starševskega varstva, ki ga večinoma koristijo mame (porodniška odsotnost in odsotnost za nego in varstvo otroka), se pa za to vrsto odsotnosti odločajo tudi očetje.

V zadnjem času je mogoče opaziti porast koriščenja očetovskega dopusta, ki prav tako spada v kategorijo starševskega dopusta ter je namenjen izključno očetom, da bi že v najnežnejši otrokovi dobi sodelovali pri negi in varstvu. V letu 2018 se je v Skupini Telekom Slovenije za koriščenje očetovskega dopusta odločilo 89 zaposlenih očetov, kar je 28 % več kot v letu 2017, ko se je za to odločilo 69 očetov.

Po končanem starševskem dopustu se zaposleni v Sloveniji največkrat vrnejo na delovno mesto ter lahko izkoristijo možnosti, ki mladim staršem omogočajo lažje usklajevanje družinskega in poklicnega življenja. Enak trend je značilen tudi v družbah jugovzhodne Evrope.

	Skupina Telekom Slovenije			Telekom Slovenije		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Število zaposlenih, ki so izkoristili starševski dopust	109	112	128	48	50	70
od tega: ženske	106	109	121	47	49	67
moški	3	3	7	1	1	3
Zaposleni, ki so se po izkoriščenem starševskem dopustu vrnili na delovno mesto						
število	82	89	101	45	48	68
delež v %	75,2	79,5	78,9	93,8	96,0	97,1
od tega:						
ženske	79	87	94	44	48	65
delež v %	74,5	79,8	77,7	93,6	97,9	97,0
moški	3	2	7	1	0	3
delež v %	100	66,6	100	100	100	100

KOMUNICIRANJE Z ZAPOSLENIMI[89]

Komunikacija z zaposlenimi v Skupini Telekom Slovenije poteka po različnih komunikacijskih kanalih. Zaposleni in upokojeni sodelavci v skupini lahko dostopajo do intranetnega novičarskega portala, na katerem komuniciramo o vseh relevantnih dogodkih, aktivnostih in novostih v naših družbah, o poslanstvu, vrednotah, prodajni ponudbi, spodbujanju k skrbi za okolje in inovativnosti ter o angažiranju zaposlenih za sodelovanje v prodajnih akcijah.

Intranetni portal je v Telekomu Slovenije osrednje orodje za komuniciranje z zaposlenimi, saj omogoča sproten prenos aktualnih informacij, ob tem pa tudi varno prenašanje internih dokumentov. Zaposlenim so dostopni različni dokumenti, kot so priročniki, pravilniki, navodila, obrazci ipd. Poleg intranetnega portala za komuniciranje z zaposlenimi uporabljamo še druga orodja, kot so kolegiji, delovna srečanja in delavnice, e-sporočila, eZasloni, oglasne deske, priložnostni dogodki ipd.

Vsaka izmed družb v Skupini Telekom Slovenije ima vzpostavljene tudi svoje kanale komuniciranja z zaposlenimi.

88 GRI GS 401-3
89 GRI GS 102-43, 102-44

2.9.3 ODGOVORNOST DO KAKOVOSTNEGA VODENJA

Skrb za kakovost pokriva celoten življenjski cikel naših storitev. Vključuje zasnovo in razvoj, nabavo in logistiko potrebnih virov, zagotavljanje in vzdrževanje kakovosti delovanja storitev ter obvladovan zaključek življenjskega cikla. Obravnavamo jo celostno z:

- meritvami ključnih kazalnikov uspešnosti;
- meritvami zadovoljstva uporabnikov in deležnikov;
- pobudami za dvig zadovoljstva (npr. CEX – odličnost uporabniške izkušnje)[90];
- vpeljanimi orodji za kakovostno vodenje.

SISTEMI KAKOVOSTNEGA VODENJA

Zunanje presoje so poleg notranjih presoj in vodstvenih pregledov ključni mehanizem za neodvisno preverjanje delovanja sistemov kakovostnega vodenja in zagotavljanja nenehnosti izboljšav. V matični in odvisnih družbah smo v letu 2018 opravili vse redne presoje skladnosti z zahtevami standardov SIST EN ISO/IEC.

Avgusta 2018 je izšla nova izdaja standarda za sisteme učinkovite rabe energije SIST EN ISO 50001:2018. Ta spodbuja še večjo integracijo sistemov vodenja v vsakodnevno poslovanje in vodenje družbe. Prehod našega sistema učinkovite rabe energije (SURE) na novo izdajo je predviden v obdobju dveh let. Priprave na prehod smo že začeli, čeprav obstoječi sistem daje odlične rezultate. Redna presoja sistema vodenja energetske učinkovitosti je pokazala, da smo veliko večino zastavljenih ciljev za leto 2018 izpolnili. Certifikat nam poleg drugih koristi ob izvajanju energetskih pregledov v lastni režiji glede na površino pokritih prostorov Telekoma Slovenije omogoča letni prihranek v vrednosti najmanj 40 tisoč evrov.

Pregled potrdil o skladnosti (ISO-certifikati) in njihovega obsega veljavnosti

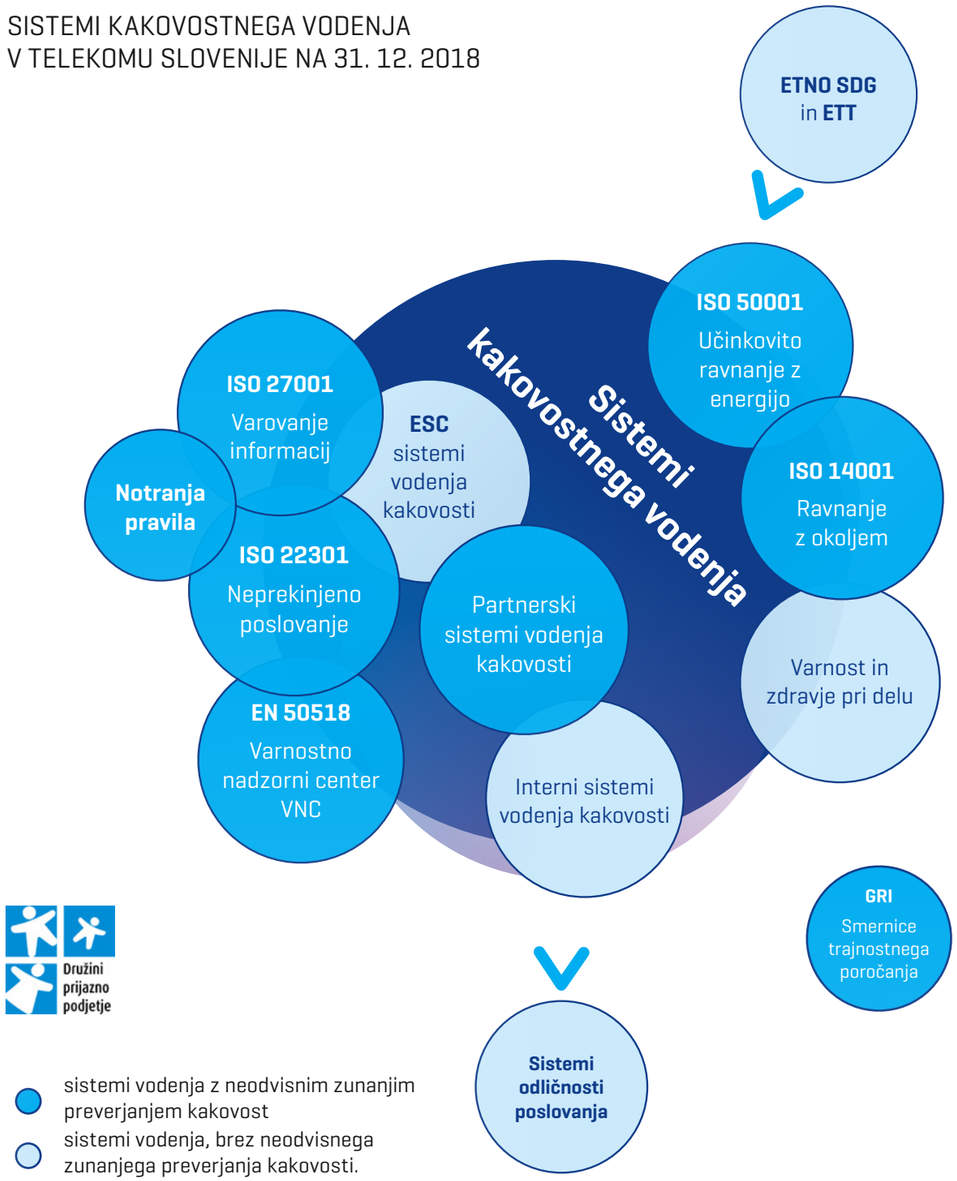
Družba – certifikat:	Obseg veljavnosti certifikacije (kot navedeno na certifikatu):
Telekom Slovenije	
SIST EN ISO 50001 veljavnost: 31. 1. 2020	Razvoj, načrtovanje, izgradnja in upravljanje telekomunikacijskega omrežja ter storitev.
SIST ISO 22301 veljavnost: 11. 4. 2019	Storitve in procesi družbe Telekom Slovenije.
SIST ISO/IEC 27001 Veljavnost: 28. 4. 2020	Sistemska integracija in zagotavljanje varnih IKT-storitev v oblaku, zagotavljanje kibernetske varnosti (CSOC), nadzor omrežja in storitev (NOC).
SIST EN ISO 14001 veljavnost: 31. 1. 2018	Razvoj, načrtovanje, izgradnja in upravljanje telekomunikacijskega omrežja in storitev.
GVO	
SIST EN ISO 9001 Veljavnost: 31. 12. 2020	Projektiranje, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih in elektroenergetskih omrežij.
SIST EN ISO 14001 Veljavnost: 31. 12. 2020	Projektiranje, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih in elektroenergetskih omrežij.
Avtenta	
SIST EN ISO 9001 Veljavnost: 30. 6. 2019	Razvoj in integracija poslovnih rešitev, zagotavljanje storitev in svetovanje uporabnikom, sistemska integracija, izvajanje projektov in prodaja.

90 Podrobneje o tem v poglavju 1.8.4 Pomembnejši projekti.

Telekom Slovenije je v letu 2018 razširil standard ISO 27001 na področje nadzora omrežij in storitev ter področje zagotavljanja kibernetske varnosti. Ohranil je certifikate za varnostne storitve (VNC – skladnost predvsem z EN 50518). Sistem vodenja kakovosti v družbi Avtenta in sistem ravnanja z okoljem v matični družbi sta v letu 2018 prešla na novo izdajo standardov (verzija 2015). Sistem vodenja kakovosti sistema ECS (elektronsko cestninjenje) je prešel v redno delovanje. Uspešno so bile izvedene tudi druge presoje za ohranjanje certifikatov proizvajalcev (npr. MS Partner, Cisco, Oracle, HP – podrobneje o partnerskih sistemih vodenja kakovosti v tč. 2.7.3 Trženjske in prodajne aktivnosti – Poslovni trg – IKT-storitve) ter zagotavljanje kakovosti in zakonske ustreznosti nabav s posebno pozornostjo strateškim projektom (npr. NEO).

Pregled vseh sistemov kakovostnega vodenja v Telekomu Slovenije na 31. decembra 2018 podajamo v spodnji sliki.

SISTEMI KAKOVOSTNEGA VODENJA V TELEKOMU SLOVENIJE NA 31. 12. 2018

2.9.4 ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA[91]

Odgovorno ravnanje z okoljem je vgrajeno v strateške smernice Skupine Telekom Slovenije. Napredek na tem področju spremljamo z merljivimi energetskimi in okoljskimi kazalniki.

Ključne usmeritve energetske in okoljske politike so:

- načrtno preprečevanje in zmanjševanje vplivov dejavnosti na okolje in življenjski prostor;
- redno spremljanje porabe virov, zlasti energije in stroškov na tem področju;
- strateški in izvedbeni energetski in okoljski cilji, ki so skladni z našim poslovanjem in razvojem;
- spremljanje in izpolnjevanje zahtev slovenskega in evropskega pravnega reda.

TELEKOM SLOVENIJE

ENERGETSKO POROČILO

Poraba energentov v kilovatnih urah je bila v letu 2018 najnižja od uvedbe sistema učinkovitega ravnanja z energijo (SURE) in tudi nižja od načrtovane. Nižja poraba pa ni bila dovolj, da bi nadoknadili rast cen energentov, kar še zlasti velja za drugo polovico leta. Ob skupnem prihranku za vse energente 3 milijone kWh je bil skupni strošek višji za dobrih 0,8 milijona evrov.

Poleg najpomembnejših, neposrednih učinkov gospodarnosti, v okviru SURE izvajamo še številne druge aktivnosti, ki jih narekuje Energetski zakon (EZ-1). Agencija za energijo RS nam je v februarju 2018 med prvimi družbami v Sloveniji izdala odločbo o izpolnitvi zahtev izvajanja energetskih pregledov. Odločba je veljavna, dokler je veljavno potrdilo o skladnosti (certifikat SIST EN ISO 50001), in sicer do 31. januarja 2020. Za Telekom Slovenije to pomeni prihranek približno 40 tisoč evrov letno, saj s tem ni potrebno izvajanje energetskih pregledov s strani zunanjih ponudnikov. S skupno več kot 120 zaključenimi energetskimi pregledi smo med vodilnimi v Sloveniji. V letu 2018 je štiriletni cikel veljavnosti za prve ključne objekte Telekoma Slovenije že potekel, zato smo preglede za te objekte obnovili.

O učinkoviti rabi energije z zaposlenimi komuniciramo na intranetnih straneh. Zaposleni opravijo energetsko-okoljsko enourno usposabljanje v okviru obveznega usposabljanja za varstvo pri delu in požarno varstvo, razen tistih, ki izpit opravijo v okviru e-izobraževanja.

Regulatorjem tega področja in drugim državnim organom (MI, ARSO, SURS, FURS, AKOS) poročamo redno in pregledno.

TEKMOVANJE V EKOZNANJU

Telekom Slovenije že od leta 2001 sodeluje v programu okoljske vzgoje in večanju ozaveščenosti o trajnostnem razvoju med osnovnošolci. Tako podpira **Ekokviz** – ekipno tekmovanje v ekoznanju za šeste, sedme in osme razrede osnovnih šol, v organizaciji programa Ekošole. Od šolskega leta 2008/2009 kviz poteka v celoti prek spleta.

91 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3, SDG 12.2.

ELEKTRIČNA ENERGIJA[92]

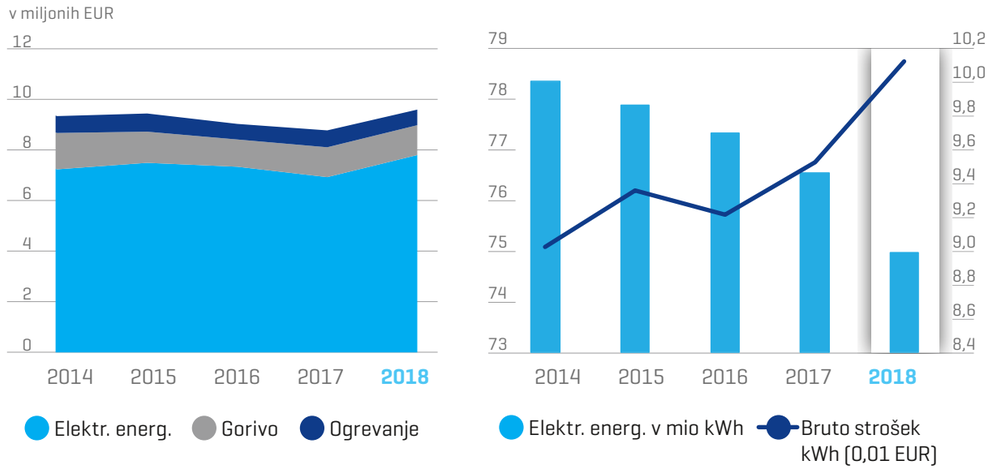
Energetski stroški Skupine Telekom Slovenije so pred vzpostavitvijo projekta ISO 50001 znašali dobrih 18 milijonov evrov, v Telekomu Slovenije pa 11,5 milijona evrov letno. Ti stroški so bili v letu 2017 za matično družbo za 2,9 milijona evrov nižji kot v letu 2009, v letu 2018 pa so zrasli za dobro desetino. Štiri petine teh stroškov je strošek električne energije.

V primerjavi z letom 2017 smo porabo zmanjšali za približno 2 %, strošek električne energije pa je zrasel za približno 12 %. Naraščala je predvsem poraba energije na baznih postajah, in sicer zaradi njihovega dograjevanje na nove generacije in porabe naprav drugih uporabnikov v naših prostorih. Proizvodnja lastnih sončnih elektrarn je dosegla približno četrt odstotka skupne porabe električne energije (197,8 MWh).

Sistem energetskega upravljanja Telekoma Slovenije, ki omogoča učinkovit nadzor porabe energije in ga bomo v prihodnje še nadgrajevali, vključuje že okoli 2.300 merilnih mest, 85 lokacij z ogrevalnimi napravami in 12 tisoč podatkovnih entitet.

V spodnjih slikah prikazujemo porabo in strošek električne energije po letih v primerjavi z gibanjem cene.

Energetski stroški Telekoma Slovenije v milijonih evrov

92 GRI GS 302-1, 302-4, SDG 7

Stroški in poraba energentov v Telekomu Slovenije

	2018	2017	2016	Ind. 18/17
Strošek električne energije (v EUR)	7.584.371	6.773.766	7.131.975	112
Skupaj plačane električne energije (GWh)*	75,0	76,5	77,3	98
Strošek goriva za vozni park (v EUR)	1.151.846	1.135.132	1.049.563	101
Strošek goriva za ogrevanje (v EUR)	628.462	646.076	638.519	97

Vir: SAP; razen poraba električne energije – sistem energetskega managementa.
* Vključuje porabo električne energije Telekoma Slovenije, odvisnih družb v STS v naših prostorih in drugih najemnikov (kolokacij ipd.).
Konverzijski količnik terajoule/GWh = 3,6; GWh = milijon kWh.

REALIZACIJA ENERGETSKIH CILJEV 2018

Strateške in tudi izvedbene cilje s področja sistema učinkovite rabe energije smo skoraj v celoti izpolnili, v več segmentih tudi presegli. Presegli smo glavni strateški cilj zmanjšanja porabe najpomembnejšega energenta, to je električne energije. Cilji so bili integrirani v sistem postavljanja ciljev v ocenjevalno-razvojnih razgovorih.

Na poslovni lokaciji v Mariboru smo skladno s strategijo razvoja podatkovnih centrov uspešno zaključili projekt nadgradnje elektroenergetskih in klimatskih sistemov. Za vse tehnološke porabnike v visoko varnem sistemskem prostoru in podatkovnem centru, ki ga oddajamo tudi zunanjim uporabnikom, smo zagotovili popolnoma redundantno rezervno napajanje (DEA), neprekinjeno napajanje (UPS) in hlajenje iz dveh funkcionalno v celoti ločenih virov. Infrastruktura je zgrajena v skladu s smernicami »Uptime Institute, stopnja Tier III«. V sklopu nadgradnje so bile izvedene tudi selitev dizelskega električnega agregata z lokacije na Vilharjevi v Ljubljani ter nadgradnja in sinhronizacija štirih obstoječih agregatov. Z nadgradnjo sistema napajanja in klimatizacije smo bistveno povečali odpornost omrežja na zunanje vplive in motnje, s pravilnim upravljanjem in vzdrževanjem pa zagotavljamo pogoje za kakovostno in neprekinjeno delovanje omrežja in storitev.

Prav tako smo na več kot 165 objektih zamenjali stare klimatske naprave s tehnološko in energetsko naprednejšimi ter na 140 objektih fiksnega in mobilnega omrežja posodobili enosmerne in izmenične sisteme za zagotavljanje brezprekinitvenega in rezervnega napajanja.

Poraba električne energije v fiksnem segmentu in segmentu poslovnih nepremičnin se zaradi modernizacije omrežja in ozaveščenosti ljudi zmanjšuje, povečuje pa se v mobilnem segmentu zaradi nadgradenj radijskega omrežja in novih baznih postaj. Tudi v prihodnjih letih pričakujemo rast porabe električne energije v segmentu radijskih omrežij.[93]

ELEKTROMAGNETNA SEVANJA[94]

Zaradi širitve mobilnega omrežja četrte generacije smo v letu 2018 izvedli 264 dodatnih celovitih meritev vplivov na okolje (268 v letu 2017). Elektromagnetno sevanje (EMS) se je na baznih postajah nekoliko povečalo, vendar so vse postaje okoljsko sprejemljive in v mejah slovenske zakonodaje, ki je v določenih vidikih strožja od evropske. Vsa poročila meritev elektromagnetnega sevanja predajamo Agenciji RS za okolje, kjer hranijo zadnje podatke o vplivih na okolje, in so dostopne vsem prebivalcem. V letu 2018 smo zaradi pritožb o okoljskih vplivih na zahtevo Ministrstva za okolje in prostor morali priložiti meritve EMS za bazno postajo Zavrh-Selce. Meritve so bile sprejemljive za okolje in ne presegajo mejnih vrednosti.

93 GRI GS 302-4
94 GRI PA8, GRI GS 102-11, 103-2

S širitvijo omrežja sta meritve EMS v letu 2018 opravili tudi naši odvisni družbi na Kosovu in v BiH. IPKO je opravil meritvi na dveh baznih postajah. Blicnet je prav tako izvedel dve meritvi za pridobitev licence za uporabo baznih postaj za brezžični internet in digitalno televizijo. Rezultati so pokazali, da je izpostavljenost sevanju precej nižja od priporočil mednarodne komisije ICNIRP.

V sodelovanju s Forumom EMS prebivalce o sevanjih in preostalih vplivih na okolje ozaveščamo z brošurami na prodajnih mestih. Forum EMS je v okviru projekta e-karta EMS razvil mobilno aplikacijo, ki širši javnosti omogoča dostop do podatkov o sevalnih obremenitvah okolja z visokofrekvenčnimi EMS in izpostavljenosti zaradi uporabe mobitela (http://www.inis.si/index.php?id=348&no_cache=1#.WIHhbVzNQvU).

GORIVO ZA VOZNI PARK[95]

Skupno število vozil v voznem parku Telekoma Slovenije smo v letu 2018 zmanjšali za 2 %, zaradi rasti cen pa se je strošek goriva povečal za 1 %.

Število vozil po vrsti goriva in poraba v litrih v Telekomu Slovenije*

Telekom Slovenije	Dizel Število vozil	Dizel Poraba v litrih	Bencin Število vozil	Bencin Poraba v litrih	Skupaj Število vozil	Skupaj Poraba v litrih
2018	**381**	**559.162**	**308**	**397.140**	**689**	**956.302**
2017	340	490.813	364	520.284	704	1.011.097
2016	301	459.135	420	572.550	721	1.031.685

Vir: SAP/BI.

Povprečno smo na mesec prevozili 1,13 milijona kilometrov, kar je pod ravnjo leta 2017 (1,2 milijona). V povprečju smo na vozilo prevozili 1.640 km na mesec, v letu 2017 pa 1.670 km.

V letu 2018 smo dosegli napredek na področju trajnostne mobilnosti. S subvencijo Eko sklada smo kupili prvo povsem električno vozilo. Kupili smo tudi 10 hibridnih vozil ter postavili prvo polnilno postajo. Že od leta 2017 souporabljamo električna vozila zunanjega ponudnika.

Prva osrednja komunikacijska oziroma polnilna postaja Telekoma Slovenije na Vojkovi ulici v Ljubljani. Napajalna stebrička za polnjenje električnih vozil je v letu 2018 v Slovenskih Konjicah in Ločah postavila tudi družba GVO.

95 GRI GS 302-1

OCENA OGLJIČNEGA ODTISA[96]

Na podlagi izračunov v prejšnjih letih ocenjujemo, da skoraj štiri petine ogljičnega odtisa Telekoma Slovenije določa poraba električne energije (Scope 2). Celoten ogljični odtis Telekoma Slovenije je v zadnjih treh letih ocenjen na dobrih 50.000 ton CO_{2ekv}, od česar nekaj manj kot 40.000 ton predstavljajo emisije zaradi električne energije. Neposredne emisije (Scope 1) predstavljajo slabih 3.500, ostale posredne (Scope 3) pa dobrih 8.000 ton CO_{2ekv}. Celoten odtis upada za slabih 400 ton na leto.[97]

OKOLJSKO POROČILO TELEKOMA SLOVENIJE

UPRAVLJANJE NEPREMIČNIN

Tehnološke nepremičnine so pomemben element za zagotavljanje stabilnega in varnega omrežja. Večina jih je nameščenih na podlagi sklenjenih služnostnih ali najemnih pogodb, zato posebno pozornost namenjamo zagotavljanju pravne urejenosti.

Pri upravljanju nepremičnin dosledno sledimo optimizaciji in obvladovanju stroškov nadomestil, energije, vzdrževanja, zavarovanja, amortizacije in naložb. Dodatna možnost za optimizacijo stroškov je dezinvestiranje. V letu 2018 smo tako prodali 13 nepremičnin v vrednosti 0,75 milijona evrov. V letu 2019 načrtujemo prodajo še 12 nepremičnin.

RAVNANJE Z ODPADKI[98]

Telekom Slovenije ne spada med večje onesnaževalce okolja. V letu 2018 smo oddali skupno 3.697 ton odpadkov, kar je približno enkrat več, kot je povprečje zadnjih petih let. Povečanje skupne količine oddanih odpadkov je predvsem posledica bistvenega povečanja oddanih gradbenih odpadkov. Količina teh odpadkov se med leti močno razlikuje glede na intenzivnost vlaganj v infrastrukturo. V letu 2018 smo pospešeno delali pri gradnji dostopovnega optičnega omrežja in izgradnji baznih postaj, zato je bilo teh odpadkov 3.295 ton oziroma 89,1 % vseh odpadkov.

Količina oddanih nevarnih odpadkov v letu 2018 je znašala 75 ton in je za tretjino nižja od prejšnjega leta (ko je bilo oddanih 113,4 tone), vendar 98 % tega predstavljajo svinčeni akumulatorji, ki so na trgu zelo iskan odpadek. Odpadne električne in elektronske opreme (vključno s kovinami) je bilo 175 ton, kar je za 72 ton oziroma za 29 % manj kot v prejšnjem letu. Količina odpadne embalaže je bila približno enaka kot v zadnjih letih (148 ton). Odpadke predamo pooblaščeni družbi, ki poskrbi za reciklažo oziroma za drugo obdelavo skladno z okoljskimi predpisi.

V Telekomu Slovenije dosledno ločujemo odpadke, zato se zmanjšujejo tudi količine oddanih mešanih komunalnih odpadkov. Na lokacijah, kjer zaposleni niso stalno prisotni, zmanjšujemo število odvozov oziroma prostornino zabojnikov.

V Telekomovih centrih imamo na vidnem mestu nameščene posebne posode za zbiranje odpadnih baterij in skrbimo za njihovo okolju prijazno odstranitev. Na prodajnih mestih lahko uporabniki oddajo tudi odpadno embalažo kupljenih izdelkov in rabljene elektronske naprave, na primer mobitele.

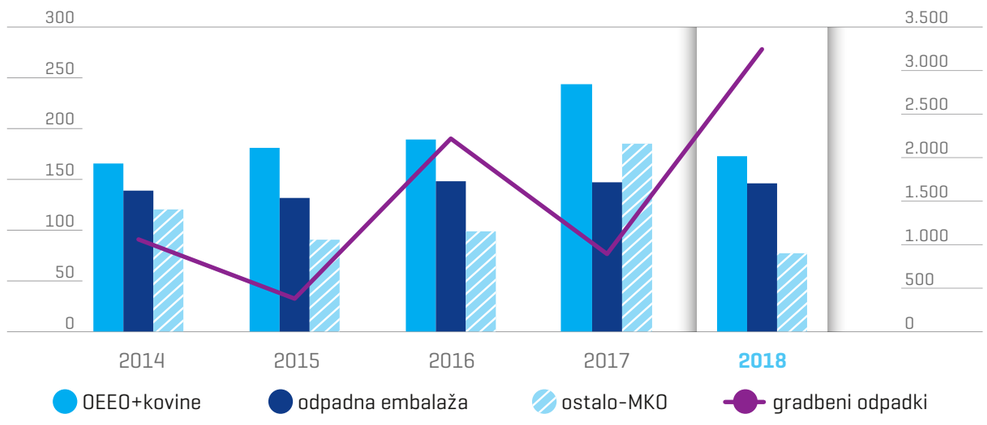
96 GRI GS 103-1, 103-2, GS 305-1, 305-2, 305-3, 305-5

97 Absolutni rezultat (v kg $CO2_{ekv}$) je zelo odvisen od konverzijskega količnika, ki za preteklo leto ni znan pred tretjim četrtletjem naslednjega leta, od dobavitelja do dobavitelja pa se ti količniki tudi precej razlikujejo. Za Telekom Slovenije zato podajamo le grobo oceno po načelu »ceterus paribus«, in sicer na podlagi javno dostopnih emisijskih faktorjev.

98 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3, GS 306-2

Količine ločeno zbranih odpadkov v Telekomu Slovenije v tonah

	2014	2015	2016	2017	2018
OEEO+kovine	168.433	183.564	191.687	247.334	175.420
Odpadna embalaža	140.436	134.048	149.838	149.584	148.135
Ostalo - MKO (meš. komun.odpadki)	122.303	91.672	100.606	187.742	77.907
Gradbeni odpadki	1.071.787	382.526	2.246.266	901.895	3.295.324
SKUPAJ	**1.502.959**	**791.810**	**2.688.397**	**1.486.555**	**3.696.786**

RAVNANJE Z VODO

Telekom Slovenije ni večji porabnik vode, saj je ne potrebuje kot prevladujočo sestavino za opravljanje dejavnosti. Ne glede na to pa porabo pitne vode spremljamo prek prejetih faktur in preverjamo morebitna odstopanja. Porabljene količine in stroški so v skladu s pričakovanji. Zaradi razpršenosti lastniških lokacij družbe po Sloveniji, nekatere od teh so na vodovarstvenih območjih, ter različnih občinskih odlokov o zagotavljanju komunalnih storitev in spremljanja teh podatkov podatke spremljamo ročno. Večino lastniških lokacij družbe predstavljajo nepremičnine, v katerih ni stalno prisotnih zaposlenih, zato na teh lokacijah vode niti ne porabljamo.

BREZPAPIRNO POSLOVANJE[99]

V Telekomu Slovenije spodbujamo uporabo elektronskega poslovanja. V letu 2018 smo prejeli že 39,6 % računov v elektronski obliki, kar je za 2,9 odstotne točke več kot v letu 2017. Poraba pisarniškega papirja je bila primerljiva z letom pred tem.

Poraba pisarniškega papirja v Telekomu Slovenije v evrih

2018	2017	2016	2015	2014	Ind. 18/17
17.366	19.262	19.145	22.830	27.248	90

99 GRI TA2

K zmanjšanju porabe papirja in s tem odgovornejšemu ravnanju z okoljem spodbujamo tudi svoje uporabnike. Ti lahko z e-storitvami zmanjšajo svoj ogljični odtis, pri tem pa v Telekomu Slovenije za podpis naročniških dokumentov uporabljamo digitalni kvalificirani certifikat. Uporabnikom omogočamo tudi podpis dokumentov z digitalno tablico, s čimer omogočamo, da vse večji delež dokumentov ne spreminja izvorne oblike in ostaja celoten življenjski cikel v elektronski obliki.

Uporabnike spodbujamo k prejemanju elektronske oblike računa, ki je mogoča v e-banki ali po e-pošti. S februarjem 2019 bodo uporabniki, ki so dali soglasje za direktno bremenitev, mesečni račun za storitve Telekoma Slovenije prejemali le še v elektronski obliki. Z brezpapirnim poslovanjem pri zagotavljanju storitev smo zmanjšali stroške papirja, kartuš in vzdrževanja tiskalnikov. Naši tehniki na terenu tako ne tiskajo več dokumentov, prav tako se dokumenti podpisujejo elektronsko. Velik delež pogodb in drugih dokumentov po podpisu pošiljamo uporabnikom v elektronski obliki. Digitaliziramo tudi vhodne dokumente, tako da jih je digitaliziranih že več kot 70 %, v prihodnjih letih pa načrtujemo postopno digitalizacijo še nekaterih sklopov dokumentov, vezanih na glavne procese dela posameznih organizacijskih enot. Optimizirali smo tudi zajem, obdelavo in zavračanje vhodnih listin dobaviteljev.

Arhivsko gradivo družbe je pomemben del dokumentarnega gradiva ter ima trajen pomen za njeno zgodovino, širše okolje, znanost, kulturo in pravno varnost. Konec leta 2018 smo prejeli certifikat – odločbo Arhiva Republike Slovenije, da so notranja pravila družbe Telekom Slovenije skladna z zakonodajo, ki ureja varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva.

E-račune uporabljajo tudi v TSmedii, prav tako elektronske obrazce za nabavo in rezervacije službenih vozil. Dobaviteljem naročilnice pošiljajo v elektronski obliki. K zmanjšanju tiskanega papirja prispeva elektronski telefonski imenik, na DVD-ju in na spletni strani itis.si. Tudi Blicnet ponuja spletni telefonski imenik in svojim uporabnikom pošilja račune v elektronski obliki.

ZMANJŠEVANJE VPLIVOV NA OKOLJE Z UČINKOVITO NABAVO IN LOGISTIKO

Na področju nabave in logistike ima pozitivne učinke na okolje souporaba električnih in hibridnih vozil. Za večje število uporabnikov službenih vozil smo organizirali izobraževanje v šoli varne vožnje. S tem smo poleg povečane varnosti vplivali tudi na ozaveščenost o porabi goriva in izpustih. Pri nakupih novih vozil redno preverjamo porabo goriva in izpuste, kar je poleg varnosti in cene tudi merilo za izbor.

Dobavitelje ob izvedbi naročil zavezujemo k upoštevanju najboljše prakse s področij ravnanja z energijo in okoljem ter povezanih področij, še zlasti varstva in zdravja pri delu, ravnanja s kemikalijami in drugimi nevarnimi snovmi, prevozov nevarnega blaga, varstva pred požarom in energetske učinkovitosti. Prav tako morajo upoštevati vse zahteve okoljske in energetske politike družbe, Načrt gospodarjenja z odpadki in Navodila za ločeno zbiranje odpadkov po lokacijah ter vzdrževati stik z odgovornimi osebami, pristojnimi za ravnanje z energijo in z okoljem po lokacijah. Od dobaviteljev tudi pričakujemo, da imajo ažurno urejeno poslovanje z embalažo, odpadno embalažo, električno in elektronsko opremo, odpadno električno in elektronsko opremo, baterijami, akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji v skladu z veljavnimi uredbami, ki urejajo ta področja.

Pri naročanju energetskih storitev, izdelkov in opreme dajemo prednost energetsko učinkovitim storitvam, izdelkom in opremi, zato družba upošteva oceno energetske učinkovitosti v celotni predvideni življenjski dobi storitve, izdelka ali opreme.

KLJUČNI ENERGETSKI IN OKOLJSKI KAZALNIKI V DRUGIH DRUŽBAH SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE

Večji delež energetskih in okoljskih storitev za družbe v Sloveniji operativno izvaja Telekom Slovenije, odgovornost za svoje energetske in okoljske vplive pa krepijo tudi družbe same. Pozitivni premik na tem področju v letu 2018 je zavedanje in spremljanje porabe energije vseh naših družb, tudi najmanjših. Skupni stroški energije v Skupini Telekom Slovenije so v letu 2018 znašali skoraj 12 milijonov evrov, kar je za 9 % več kot v predhodnem letu. Večino, 78,1 %, predstavljajo stroški Telekoma Slovenije, 7,2 % stroški odvisnih družb v Sloveniji in 15,4 % družb v tujini. Od tega 90,4 % v družbi IPKO na Kosovu, kjer so bili stroški v letu 2018 višji za 1 %.

Zaradi prevozov in delovnih strojev je **GVO** največji porabnik goriv med odvisnimi družbami v Sloveniji. V družbi so nadaljevali zamenjavo starih vozil z novimi z ekološko sprejemljivejšimi motorji ter ozaveščanje zaposlenih o varčni in varni vožnji.

Dvajsetim sodelavcem, ki so v letu pred tem najbolj pripomogli k zmanjševanju porabe goriva, so omogočili udeležbo na tečaju varne vožnje v AMZS Centru varne vožnje Vransko. Skupna poraba goriva je deloma upadla tudi zaradi nekaj manj terenskih aktivnosti po odličnem zaključku projekta elektronskega cestninjenja. Porabo električne energije so povečali za 7 %, predvsem zaradi rasti števila aktivnih priključnih točk, medtem ko so z ukrepi učinkovite rabe energije porabo na aktivno priključno točko ohranili na ravni iz predhodnega leta. Postavili so prvi nadstrešek nad lokacijo OŠO, s katerim pričakujejo zmanjšanje toplotne obremenitve v poletnih mesecih in s tem manjšo porabo električne energije zaradi delovanja klimatske naprave. Spremljali bodo porabo energentov in če bo učinek pozitiven, bodo nadstreške postopoma namestili tudi drugod. V letu 2018 so v Slovenskih Konjicah in Ločah postavili tudi prva napajalna stebrička za polnjenje električnih vozil. V letu 2019 bodo nadaljevali aktivnosti za trajnostno mobilnost.

Stroški in poraba energentov v družbi GVO

GVO	2018	2017	2016	2015	Ind. 18/17
Stroški goriv (EUR)	530.000	546.988	452.001	469.839	97
Goriva (litri)	493.895	547.225	496.648	470.801	90
Stroški električne energije (EUR)	40.670	34.977	34.607	29.891	116
Skupaj porabljena električna energija v kWh	357.905	334.186	317.227	269.754	107

Avtenta v okviru najema prostorov izvaja stalne ukrepe za varčno rabo električne energije in tudi razvrščanje odpadkov. **TSinpo** je v letu 2018 uspešno začel sistematično spremljati porabo energentov.

IPKO[100]

IPKO je v letu 2018 zmanjšal porabo električne energije za 6 %. To je dosegel s projekti za izboljšavo energetske učinkovitosti. Z izboljšavami nadzora in uravnavanja generatorjev ter souporabo dveh baznih postaj s podjetjem Vala je tako uspel prihraniti 10.000 l goriva na leto. Na strehi skladišča je postavil sončno elektrarno. S temi ukrepi je IPKO v letu 2018 skupno prihranil vsaj 125.000 kWh energije. Na drugi strani pa so bili za 46 % višji stroški goriva, tako za ogrevanje kot za službena vozila.

v EUR	2018	2017	2016	2015	Ind. 18/17
Stroški električne energije (EUR)	1.369.938	1.455.004	1.313.332	1.338.180	94
Stroški goriv (EUR)	300.857	205.639	317.238	356.626	146

100 GRI GS 302-1, 302-4

SOLINE

Soline so zaradi svojega družbenega in okoljskega pomena simbol trajnostne naravnanosti Skupine Telekom Slovenije, zato o njihovi dejavnosti poročamo nekoliko obširneje.

Skladno s koncesijsko pogodbo, ki je sklenjena z Republiko Slovenijo, je družba Soline upravljavka državnega zavarovanega območja Krajinski park Sečoveljske soline (KPSS). Območje meri 600 ha, zemljišča in druge nepremičnine v parku pa so v državni lasti.[101] KPSS je uvrščen na seznam mednarodno pomembnih mokrišč pod okriljem Ramsarske konvencije in je del ekološkega omrežja EU Natura 2000.

Solinski ekosistem je specifično obalno mokrišče. V celotnem procesu pridelave soli ne nastajajo okolju škodljivi stranski produkti, saj proces temelji le na tradicionalnih, 700 let starih postopkih in sestavinah iz lokalnega okolja. Koncesijska pogodba družbo Soline obvezuje k nadaljnjemu izvajanju tradicionalne pridelave soli, saj je ta ključna za vzdrževanje kulturne krajine in obstoj biodiverzitete. Uporaba grajene in prometne infrastrukture je omejena na minimum.

Raziskave so potrdile, da proces pridelave soli v prostor ne vnaša invazivnih tujerodnih vrst. Njihov obseg in število za zdaj nista tolikšna, da bi to imelo bistvene posledice za ekosisteme in združbe. Število in številčnost vrst v KPSS se v zadnjih desetih letih nista zmanjšala, nasprotno, opažamo stalno rast populacij. Z dodatnimi ukrepi, namenjenimi stanju hidrološkega režima, se povečuje tudi obseg naravnih habitatov, za katere so značilne slanoljubne rastline. Večjih sprememb ekoloških procesov v letu 2018 nismo zaznali.

Ključne upravljavske cilje za obdobje 2011–2021 določa Načrt upravljanja za KPSS, ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije. Med cilje spadajo ohranitev mokriščnega značaja solinskega ekosistema, njegove biodiverzitete ter ekonomskih in kulturnih vrednosti območja.[102]

Dosegamo jih z naslednjimi aktivnostmi:

- vzdrževanje solinskega ekosistema;
- ohranjanje tradicionalnih postopkov pridelave soli in stoletja starih tehnoloških postopkov;
- izvajanje solinarske dejavnosti, ki je sestavni del gospodarskega razvoja kraja še iz preteklih časov.

Družba Soline ministrstvu za okolje in prostor vsako leto v potrditev predloži letni načrt in poročilo o upravljanju parka. Vsak poseg v okolje, ki presega običajne vplive, potrdijo pristojne službe varstva narave in kulturne dediščine.

Za ozaveščanje in ohranjanje kulturne dediščine na tem območju je ključna vključenost lokalne skupnosti. V upravljanje parka jo vključujemo v okviru sodelovanja v Odboru KPSS. Sodelovanje prav tako poteka pri organiziranju skupnih dogodkov in predstavitev, ki jih pripravljajo v kraju.

V KPSS sicer ni ogroženih živalskih in rastlinskih vrst z globalnega seznama ogroženih vrst IUCN.[103] Okoli 20 vrst ptic je vključenih v dodatke k EU Direktivi o ptičah, dve ribi, štiri vrste dvoživk in ena vrsta plazilca pa v dodatke k EU Direktivi o habitatih. Zato so Sečoveljske soline vključene v evropsko omrežje Natura 2000. Območje je prepoznano kot eno od dveh, ki sta na državni ravni pomembni za selitev ptic po EU Direktivi o ptičah. Soline so opredeljene tudi kot mokrišče mednarodnega pomena po Ramsarski konvenciji.

Na solinah živi tudi več nacionalno ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

101 GRI GS 304-1
102 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3
103 GRI GS 304-4

KPSS je v letu 2018 obiskalo **42.621 obiskovalcev**. Na Leri smo z vodniki opravili 512 vodenih ogledov, ki se jih je udeležilo 16.020 obiskovalcev. Vodenih ogledov v Muzeju solinarstva je bilo 109, udeležilo pa se jih je 4.135 obiskovalcev.

Zaradi občutljivega naravnega okolja, v katerem delujemo, si v družbi Soline prizadevamo za nenehno izboljševanje energetske učinkovitosti. S spremembami v režimu uravnavanja klimatskih naprav in ogrevanja v objektu za obiskovalce smo tako že v prejšnjih letih zmanjšali porabo električne energije. Za komunikacijo na področju mednarodnega sodelovanja pri upravljanju parka uporabljamo spletne konference in mobilno telefonijo, tako da na letni ravni opravimo do 20 % manj službenih poti. V družbi Soline prav tako nismo prejeli nobene kazni zaradi nespoštovanja okoljskih zakonov in predpisov.[104]

V letu 2018 je bila glede na predhodno leto poraba plina in električne energije manjša, kar je rezultat optimizacije porabe. Poraba goriva je manjša zaradi zaključka sanacijskih projektov EU in s tem manjšega obsega gradbenih del.

Poraba energentov v družbi Soline[105]

Soline	2018	2017	2016	Ind. 18/17
Poraba plina v [m³]	3.958	4.969	4.467	79
Poraba elektrike [v MWh]	393,28	394,13	380,54	99
Poraba goriv [v litrih]	30.809	51.013	57.500	60

Morska voda je bistveni vidik za delovanje družbe Soline, saj jo potrebujemo za pridelavo soli in za delovanje Thalasso Spa Lepa Vida. Morska voda iz pridelave soli ni kontaminirana in je vrnjena v morje, kot odpadno vodo pa tretiramo le porabljeno sanitarno vodo, ki jo odvedemo v javno kanalizacijsko omrežje. V letu 2018 smo tako porabili 7.491 m³ sanitarne vode ter 180.000 m³ morske vode za pridelavo soli. Za obratovanje Thalasso Spa Lepa Vida smo porabili 1.658 m³ morske vode, in sicer za delovanje bazena in slanih tušev, kjer je prepovedana uporaba šamponov in mil. Morska voda, ki se uporablja za tuširanje in spiranje solinskega blata s telesa, gre skozi dve lovilni posodi za sedimente, kjer se blato izloči iz vode, voda pa gre s prostim izpustom nazaj v morje. Morska voda, ki se uporablja v kopalnem bazenu, se pri pranju filtra pretoči v zbirni rezervoar, kjer se deklorira in pretoči v sistem za odvodnjavanje ter prečrpa v morje.[106] Poleg tega strogo ločujemo odpadke in imamo organiziran odvoz odpadkov s strani pristojne komunalne službe. V letu 2018 smo imeli za 120 m³ mešanih komunalnih odpadkov, porabili pa smo tudi okoli 10 ton papirja. Vse odpadke je prevzelo pristojno komunalno podjetje.[107]

104 GRI GS 307-1
105 GRI GS 302-1
106 GRI GS 103-1, 103-2, 103-3, 303-1
107 GRI GS 306-2

2.9.5 OSKRBNA VERIGA[108]

NABAVNA FUNKCIJA

Pri izvajanju nabavnih postopkov imamo uveljavljen standardiziran nabavni postopek, ki omogoča transparentno in enakopravno obravnavo potencialnih dobaviteljev. Veliko pozornosti namenjamo izboru primernih dobaviteljev. Glede na oceno vsakega dobavitelja opredelimo strategijo razvoja, možnosti dodatnega sodelovanja ali ukrepe za zmanjšanje oziroma odpravo tveganj. Pri tem ocenjujemo prejšnje sodelovanje in možna tveganja v prihodnje. Kot družbeno odgovorno podjetje tudi od dobaviteljev pričakujemo, da spoštujejo energetsko-okoljske predpise ter predpise s področja delovne zakonodaje in človekovih pravic.

Obseg sodelovanja Telekoma Slovenije in njegovih slovenskih odvisnih družb s poslovnimi partnerji je v letu 2018 znašal več kot 800 milijonov evrov z DDV. V navedeni obseg so vključena tudi sponzorstva in donacije.

Poslovne partnerje delimo na dobavitelje, operaterje ter posrednike pri prodaji blaga in sklepanju naročniških razmerij.

V Telekomu Slovenije sodelujemo z več kot 3.000 dobavitelji iz več kot 40 držav. Večina, 98,6 %, dobaviteljev izhaja iz Evrope. Večjih sprememb v sestavi domačih in tujih dobaviteljev v primerjavi s prejšnjim letom ni bilo.

Družbena odgovornost

Podpora invalidskim podjetjem
0,41 % dobaviteljev je registriranih kot invalidskih. Z njimi naredimo **0,43 %** prometa.

Lokalni dobavitelji
96 % je iz Evropske unije. **88 %** jih je iz Slovenije; z njimi naredimo večino prometa.

Človekove pravice
Od dobaviteljev pričakujemo, da spoštujejo človekove pravice in enake možnosti na delovnem mestu ter izvajajo postopke zaposlovanja skladno z vso upoštevano zakonodajo in predpisi.

Odnos do dobaviteljev

Poravnavanje obveznosti
Obveznosti poravnamo v dogovorjenih plačilnih rokih. V primeru presežnih likvidnih sredstev plačujemo tudi predčasno.

Okoljska odgovornost

Energetsko-okoljska politika
- Upoštevanje energetske učinkovitosti in odgovornega ravnanja z okoljem v nabavnih postopkih skladno z **ISO 50001** in **ISO 14001**.
- Zavezanost dobaviteljev k spoštovanju zakonskih zahtev in najboljših praks s področij ravnanja z energijo in okoljem.
- V ocenjevanje sodelovanja z dobaviteljem smo vključili kriterij ravnanja z energijo in okoljem.
- **33 %** dobaviteljev ima certificiran sistem ravnanja z okoljem.
- **21 %** dobaviteljev ima vzpostavljen sistem ravnanja z energijo.
- **52 %** dobaviteljev pri izdelavi svojih produktov uporablja recikliran material.

108 GRI GS 102-9, 102-10

LOGISTIČNA FUNKCIJA

V bistveno spremenjenih tržnih razmerah je logistična funkcija eden najpomembnejših konkurenčnih dejavnikov, zato na tem področju stremimo k nenehnim izboljšavam in optimizaciji procesa. Logistične procese optimiziramo tako, da so skupni stroški logistične verige najnižji, zaloge naravnane na optimalne količine, dostava do notranjih in zunanjih kupcev pa hitra in zanesljiva.

2.9.6 ODGOVORNO VAROVANJE OBJEKTOV, SISTEMOV, INFORMACIJ IN INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJ

Korporativno varnost krepimo s poenotenjem procesov in obvladovanjem varnostnih tveganj v Skupini Telekom Slovenije. Veliko pozornosti posvečamo varnosti storitev s posebnim poudarkom na varnosti poslovnih podatkov uporabnikov.

Uresničevanje varnostne politike dosegamo s pravočasnim odkrivanjem varnostnih groženj in ranljivosti, z učinkovitim preprečevanjem varnostnih incidentov, s širjenjem varnostne kulture, z nenehnim preverjanjem obstoječih varnostnih rešitev in kontrol ter z izvajanjem rednega nadzora s pomočjo vzpostavljenega sistema upravljanja informacijske varnosti in neprekinjenega poslovanja. S stalnim izobraževanjem zaposlenih skrbimo za visoko raven varnostne kulture in povečanje zavedanja pomena varnosti na vseh področjih poslovanja. Ob tem skrbimo tudi za ozaveščanje uporabnikov o varni uporabi storitev.

Na področju uporabe mobilnih elektronskih komunikacij smo v letu 2018 dodaten poudarek namenili tudi izzivom, povezanim z uporabo storitev na predplačniških paketih.

2.10 VSEBINSKO KAZALO PO STANDARDU POROČANJA GRI[109]

V letu 2017 smo za določitev obsega in vsebine letnega poročila izvedli analizo bistvenosti in analizo deležnikov. To smo ponovili tudi v letu 2018. Ustreznost obsega poročanja letnega poročila za leto 2017 in interese deležnikov, ki so sicer določeni v Politiki upravljanja Telekom Slovenije, smo preverili s spletno anketo na korporativni spletni strani www.telekom.si. Anketo je izpolnilo 140 deležnikov iz Slovenije, od katerih je bilo 59 zaposlenih v Skupini Telekom Slovenije, 33 dobaviteljev, 29 uporabnikov, 5 delničarjev, 5 predstavnikov lokalnih skupnosti, 2 osebi iz skupine analitikov oziroma drugih finančnih javnosti, 2 investitorja, 1 iz skupine državnih regulatorjev, 1 novinar in 3 posamezniki, ki so se označili kot drugo.

V anketi smo deležnike spraševali, kateri interesi in vsebine v letnem poročilu so zanje najpomembnejši, katere vsebine bi v letnem poročilu želeli v večjem obsegu ter o kakovosti in razumljivosti podanih informacij. Anketirancem so v letnem poročilu najpomembnejši sklopi: razvojna strategija in načrti, finančni rezultati, poudarki poslovanja v minulem letu, kadrovska politika in skrb za zaposlene ter omrežje, tehnologija in IT.

Tistim, ki so se v anketi označili kot dobavitelji, smo postavili še dodatna vprašanja. Dobaviteljem je pri sodelovanju s Telekomom Slovenije najpomembnejše dosledno poravnavanje dogovorjenih obveznosti, zelo pomembni pa so tudi spoštovanje poslovnih dogovorov, dolgoročno sodelovanje, jasna merila za izbor dobaviteljev in elektronsko poslovanje.

Rezultate ponovljene analize deležnikov je 23. novembra 2018 pregledalo 46 strokovnih sodelavcev, ki sodelujejo pri pripravi vsebin za letno poročilo Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije. Razdelili so se v pet smiselnih skupin po področjih, ki jih pokrivajo (Trženje in prodaja, Nabava in Okolje, Kadri, Omrežje, Skladnost poslovanja). Glede na rezultate deležniške analize in strokovno področje, ki ga pokrivajo, so pripravili priporočila in obseg razkritij GRI GS za letno poročilo 2018, ki so razvidni iz tega kazala GRI (o nebistvenih temah ne poročamo). V letu 2018 smo posodobili poročanje po standardih GRI GS, in sicer s področja varnosti in zdravja pri delu, kjer uporabljamo v letu 2018 sprejete standarde GRI 403.

Kazalo po standardu poročanja GRI GS (Global Standards) – osnovna opcija. Standard velja od leta 2016.
»This report has been prepared in accordance with the GRI Standards: Core option.«

SPLOŠNA STANDARDNA RAZKRITJA				
GRI-standard in razkritje	Opis	Meje poročanja (znotraj in zunaj organizacije)	Poglavje/stran	Opombe/zunanja preveritev[110]
GRI 101: Osnova 2016				
GRI 102: Splošna razkritja 2016 Predstavitev organizacije 2016				
102-1	Ime organizacije	Skupina Telekom Slovenije	1.1/str. 8	✓
102-2	Blagovne znamke, produkti in storitve	Skupina Telekom Slovenije	2.7.2/str. 99–str. 100 2.7.3/str. 100–107	✓ Za storitve, ki jih tržijo družbe v Skupini Telekom Slovenije, nimamo omejitev.
102-3	Sedež organizacije	Skupina Telekom Slovenije	1.1/str. 8	✓
102-4	Države, v katerih organizacija deluje	Skupina Telekom Slovenije	1.6/str. 20	✓ Skupina Telekom Slovenije deluje v osmih državah.
102-5	Lastništvo in pravna oblika	Skupina Telekom Slovenije	1.13/str. 56	✓

109 GRI GS 102-44, 102-47, 102-54, 102-55
110 GRI GS 102-56

102-6	Trgi (geografska, sektorska razdelitev in tipi odjemalcev)	Skupina Telekom Slovenije	1.6/str. 20 2.7.1/str. 94–98	✓
102-7	Velikost organizacije	Skupina Telekom Slovenije	– število zaposlenih: 2.9.2/str. 130, – prihodki od prodaje, obveznosti/kapital: 2.1/str. 62 – število produktov in storitev: 2.7.2/str. 99–100	✓ Ne poročamo o številu poslovnih enot.
102-8	Zaposleni po vrsti zaposlitve, vrsti pogodbe, regiji in spolu	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 131-132	✓ Pri podatkih o številu zaposlenih glede na pogodbo (stalno/začasno) ne poročamo po spolu, prav tako ne pri podatkih o številu zaposlenih glede na način zaposlitve (polni/krajši delovni čas). Ne poročamo o aktivnostih pogodbenih delavcev. Podatke o zaposlenih zbiramo z vprašalnikom, ki ga izpolnijo vse družbe v skupini.
102-9	Opis oskrbne verige organizacije	Telekom Slovenije	2.9.5/str. 159	✓
102-10	Pomembnejše spremembe v zvezi z velikostjo organizacije, strukturo, lastništvom in oskrbno verigo	Skupina Telekom Slovenije, Telekom Slovenije	– velikost in struktura organizacije:2.1/str. 64, – lastništvo: 1.13/str. 54-58, – oskrbna veriga: 2.9.5/str. 159	✓
102-11	Pojasnilo, ali in kako organizacija upošteva previdnostno načelo	Telekom Slovenije, lokalno in širše okolje	2.9.4/str. 151	
102-12	Zunanje listine, načela in druge ekonomske, okoljske in družbene pobude, katerih podpisnica in podpornica je organizacija	Skupina Telekom Slovenije	1.7/str. 22	✓
102-13	Članstvo v organizacijah	Skupina Telekom Slovenije	1.7/str. 22	✓
Strategija in analiza				
102-14	Izjava najvišjega nosilca odločanja v organizaciji o pomenu trajnostnega razvoja za organizacijo in strategija	Skupina Telekom Slovenije	1.3/str. 14-16	✓ Cilji s področja trajnostnega razvoja skupine so opredeljeni v strategiji in planu za leto 2018 s projekcijo za obdobje 2019–2022 za Skupino Telekom Slovenije, ki ga je sprejela Uprava Telekoma Slovenije. Strateške usmeritve so dostopne na spletni strani družbe http://www.telekom.si/o-podjetju/predstavitev/strateske-usmeritve.
Etika in integriteta				
102-16	Vrednote, načela in standardi ravnanja, kot so kodeksi ravnanja in etični kodeks	Skupina Telekom Slovenije, dobavitelji, lokalna in širša skupnost	1.8.1/str. 25, 2.5.1/str. 76, 2.9.2/str. 130	✓
Upravljanje				
102-18	Upravljavska struktura organizacije, vključno s komisijami najvišjega organa upravljanja	Skupina Telekom Slovenije	1.12.3/str. 45-46, 1.12.3/str. 47-50	✓

Vključevanje deležnikov				
102-40	Seznam skupin deležnikov, s katerimi organizacija sodeluje	Skupina Telekom Slovenije	1.9/str. 34–36	✓
102-41	Delež zaposlenih po kolektivni pogodbi	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 132	✓
102-42	Izhodišča za izbor in prepoznavanje deležnikov, s katerimi organizacija sodeluje oz. jih vključuje	Skupina Telekom Slovenije	1.9/str. 34	✓
102-43	Pristopi k vključevanju deležnikov in pogostost sodelovanja po skupinah deležnikov	Skupina Telekom Slovenije	Ključne informacije 1.9/str. 34–37, dodatno pa še v poglavjih 1.13/str. 58, 2.7.4/str. 108, 2.7.5/str. 111-113, 2.9.2/str. 143, 2.9.2/str. 146,	✓
102-44	Ključne teme in vprašanja, poudarjena v procesu sodelovanja z deležniki, in odziv organizacije nanje (tudi s sporočanjem)	Skupina Telekom Slovenije	Ključne informacije 1.9/str. 34–36, dodatno pa še v poglavjih 2.7.4/str. 108-110, 2.7.5/str. 111-113, 2.9.2/str. 143, 146, 2.9.2/str. 161	✓
Podatki o poročilu				
102-45	Seznam subjektov, vključenih v konsolidirane računovodske izkaze	Skupina Telekom Slovenije	Pojasnilo 5 Računovodskega poročila (sestava Skupine Telekom Slovenije in skupni podvig)/str. 208.	
102-46	Proces definiranja vsebine poročila in zamejitev tem	Skupina Telekom Slovenije	1.10/str. 38	
102-47	Seznam vseh bistvenih tem	Skupina Telekom Slovenije	2.10/str. 161-170	Bistvene teme, ki jih je Skupina Telekom Slovenije prepoznala, so navedene v tem kazalu GRI. O nebistvenih temah ne poročamo.
102-48	Učinki sprememb podatkov iz predhodnih poročil in razlogi za spremembe	Skupina Telekom Slovenije	1.10/str. 38	
102-49	Pomembnejše spremembe v primerjavi s predhodnimi obdobji poročanja v zvezi z zamejitvijo obsega in tem	Skupina Telekom Slovenije	1.10/str. 38	V primerjavi s predhodnimi poročili se obseg tem ni bistveno spremenil.
102-50	Obdobje poročanja	Skupina Telekom Slovenije	1.10/str. 38	✓
102-51	Datum zadnjega predhodnega poročila	Skupina Telekom Slovenije	1.10/str. 38	✓
102-52	Cikel poročanja (letno, četrtletno)	Skupina Telekom Slovenije	1.10/str. 38	✓
102-53	Kontaktni podatki za vprašanja v zvezi s poročilom	Skupina Telekom Slovenije	1.1/str. 8	✓
102-54	Sklic glede poročanja v skladu s standardi GRI		2.10/str. 161-170	✓
102-55	Kazalo po smernicah GRI		2.10/str. 161-169	
102-56	Zunanja preveritev poročanja	Skupina Telekom Slovenije	1.10/str. 38 2.11/str. 171	✓ Letna poročila redno predajamo v zunanjo preveritev od leta 2009, ko smo v poročilo vpeljali smernice trajnostnega poročanja GRI. Obseg in podlaga zunanje preveritve sta razvidna iz izjave o preverjanju trajnostnega poročila.

SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA					
Upravljavski pristopi in razkritja	Bistvene teme	Meje poročanja	Stran	Razlogi za opustitev/pojasnila	Zunanja preveritev
EKONOMSKI VPLIVI					
GRI 201: Ekonomska uspešnost 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej		1.8.3/str. 28–29		
201-1	Neposredno ustvarjena in distribuirana ekonomska vrednost	Skupina Telekom Slovenije, delničarji, lokalna in širša skupnost	– prihodki, stroški dela, izplačila delničarjem: 1.2/str. 10–13 – prihodki: 2.7.3/str. 102, 2.6.3/str. 85, – donacije in druga vlaganja v skupnost: 2.9.1/str. 128	O davkih poročamo samo za Skupino Telekom Slovenije.	✓
201-2	Finančni vplivi in druga tveganja ter priložnosti za dejavnosti organizacije, povezane s podnebnimi spremembami	Skupina Telekom Slovenije, uporabniki		V Skupini Telekom Slovenije so zaradi izpostavljenosti naše telekomunikacijske opreme med ključnimi tveganji opredeljena tveganja iz zunanjega okolja oz. tveganja podnebnih sprememb, prav tako so ta tveganja prisotna pri družbi Soline ter vplivajo na pridelavo soli in na obiskanost term Lepa Vida. Pri investicijah v nova omrežja tovrstna tveganja preprečujemo z gradnjo pod zemeljsko površino.	✓
201-3	Obveznosti iz pokojninskega načrta	Skupina Telekom Slovenije (zaposleni)	2.9.2/str. 132		✓
GRI 202: Prisotnost na trgu 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej		1.3/str. 14–16, 1.8.3/str. 28–29		
202-1	Razmerje med najnižjo plačo v družbi in minimalno plačo v državi, po spolu	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 140	O razmerju poročamo samo za družbo IPKO.	
GRI 203: Posredni ekonomski vplivi 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Skupina Telekom Slovenije	– 103-1, 103-2: 2.3/str. 67, – 103-3: 2.8.1/str. 118–119		
203-1	Razvoj in vpliv pomembnejših infrastrukturnih vlaganj in storitev, ki jih organizacija podpira	Skupina Telekom Slovenije, uporabniki, lokalna in širša skupnost	2.3/str. 67, 2.8.1/str. 118–119		✓
GRI 205: Protikorupcijsko ravnanje 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Skupina Telekom Slovenije	2.5.1/str. 76	Področje protikorupcijskega ravnanja v povezavi z upravljavskim pristopom GRI GS 103-3 preverja in ustrezno prilagaja pooblaščenec za skladnost poslovanja in integriteto.	
205-1	Število in delež aktivnosti, pri katerih so bila preverjena tveganja, povezana s korupcijo, ter pri katerih so bila tovrstna tveganja potrjena	Skupina Telekom Slovenije	2.5.1/str. 76		✓
205-2	Komuniciranje in izobraževanje o protikorupcijskih politikah in praksah	Telekom Slovenije	2.9.2/str. 136	Poročamo samo o številu ur izobraževanj zaposlenih.	
GRI 206: Varstvo konkurence 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Skupina Telekom Slovenije	2.5.1/str. 76	Področje varstva konkurence v povezavi z upravljavskim pristopom GRI GS 103-3 preverja in ustrezno prilagaja pooblaščenec za skladnost poslovanja in integriteto.	
206-1	Število pravnih postopkov s področja varstva konkurence, monopolnih praks in izidi zaključenih postopkov	Skupina Telekom Slovenije	2.5.2/str. 78–80		✓
OKOLJSKI VPLIVI					
GRI 302: Energija 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Skupina Telekom Slovenije	2.9.4/str. 149	Področje energije v Sloveniji urejajo v letu 2014 sprejeti energetski zakon in v 2015 sprejete spremembe zakona (EZ-1A). Vzpostavljen imamo tudi sistem v skladu z mednarodnim standardom ISO 50001 – Sistem upravljanja z energijo, ter ISO 14001 – Sistem ravnanja z okoljem.	
302-1	Poraba energije v organizaciji	Telekom Slovenije, TSmedia, Avtenta, IPKO, Soline	2.9.4/str. 150, 152, 156, 158		✓
302-4	Zmanjšanje porabe energije	Telekom Slovenije, TSmedia, Avtenta, IPKO, Soline	2.9.4/str. 150, 151, 156		✓
GRI 303: Voda 2016					
103-1 103-2 103-3			2.9.4/str. 158		
303-1	Poraba vode	Soline	2.9.4/str. 157		
GRI 304: Biodiverziteta 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Soline	2.9.4/str. 157		
304-1	Lokacija in velikost zemljišča, ki ga podjetje upravlja in leži na zaščitenih naravovarstvenih območjih	Soline, lokalna in širša skupnost	2.9.4/str. 149	Vlada RS je spremenila mejo KPSS tako, da poteka zahodna meja po državni meji med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško, kot je določena v skladu s končno razsodbo arbitražnega sodišča.	✓
304-4	Število vrst z rdečega seznama IUCN in nacionalnega seznama zaščitenih vrst, ki živijo na območjih vpliva dejavnosti podjetja	Soline, lokalna in širša skupnost	2.9.4/str. 157		✓

GRI 305: Emisije v zrak 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Telekom Slovenije, lokalna in širša skupnost		Skupina Telekom Slovenije večino izpustov toplogrednih plinov povzroči posredno s porabo električne energije ter neposredno zaradi ogrevanja in voznega parka. Na področju izpustov toplogrednih plinov smo v Sloveniji zavezani k Uredbi (ES) št. 1005/2009 o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč, Uredbi (ES) št. 842/2006 o določenih fluoriranih toplogrednih plinih in Uredbi o uporabi ozonu škodljivih snovi in fluoriranih toplogrednih plinov.	
305-1	Neposredne emisije toplogrednih plinov (Scope 1)	Telekom Slovenije	2.9.4/str. 153		
305-2	Posredne emisije toplogrednih plinov zaradi energije (Scope 2)	Telekom Slovenije	2.9.4/str. 153		
305-3	Druge posredne emisije toplogrednih plinov (Scope 3)	Telekom Slovenije	2.9.4/str. 153		
305-5	Zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov.	Telekom Slovenije, Soline, lokalna in širša skupnost	2.9.4/str. 153		✓
GRI 306: Odpadne vode in odpadki 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Telekom Slovenije	2.9.4/str. 153		
306-2	Celotna količina odpadkov po vrsti in načinu odstranjevanja	Telekom Slovenije, Soline	2.9.4/str. 153, str. 158	Niso vključeni kvantitativni podatki o načinih odstranjevanja.	✓
GRI 307: Skladnost 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Telekom Slovenije	2.5.2/str. 78, 2.9.4/str. 149	Redno in pregledno poročanje regulatorjem in drugim državnim organom (ARSO, SURS, FURS, APEK, ETNO) je pomemben del naših energetskih in okoljskih aktivnosti.	
307-1	Vrednost pomembnejših glob in nedenarnih sankcij zaradi nespoštovanja okoljske zakonodaje in regulative	Telekom Slovenije, Soline	2.5.2/str. 78, 2.9.4/str. 149	Globo je Telekom Slovenije prejel zaradi nepravočasnega obvestila o vzdrževalnih delih na telekomunikacijskem omrežju.	✓
DRUŽBENI (SOCIALNI) VPLIVI					
GRI 401: Zaposlovanje 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130	103-3: Etični kodeks se spreminja na podlagi periodičnih pregledov, ki jih opravi pooblaščenec za skladnost poslovanja in integriteto.	
401-1	Število in delež novih zaposlenih in fluktuacija	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130	Podatkov ne prikazujemo po spolu.	✓
401-2	Ugodnosti za zaposlene za polni delovni čas, ki niso na voljo zaposlenim za določeni ali skrajšani delovni čas glede na glavne dejavnosti	Telekom Slovenije, GVO, TSmedia, Avtenta	2.9.2/str. 130, 134		✓
401-3	Vrnitev na delo in stopnja zadržanja zaposlenih po izkoriščenem starševskem dopustu (po spolu)	Skupina Telekom Slovenije, Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130, 137	Ne poročamo o številu upravičencev do starševskega dopusta, o številu zaposlenih, ki so bili še zaposleni 12 mesecev po končanju starševskega dopusta, in o deležu zadržanja zaposlenih, ki so koristili starševski dopust.	✓

GRI 402: Odnosi med zaposlenimi in vodstvom 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Telekom Slovenije	2.9.2/str. 141, str. 143		
402-1	Najkrajše obdobje vnaprejšnjega obveščanja o pomembnih spremembah v poslovanju, vključno s podatkom, ali je to opredeljeno v kolektivni pogodbi	Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130, 135		✓
GRI 403: Varstvo in zdravje pri delu 2018					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 144		
403-1	Sistem upravljanja varnosti in zdravja pri delu	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130, 136		✓
403-2	Proces identificiranja nevarnosti, povezanih z delom	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130, 137		✓
403-3	Storitve medicine dela	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130, 137		✓
403-4	Zastopanost zaposlenih v razvoju, implementaciji in evaluaciji sistema varnosti in zdravja pri delu	Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130, 136		✓
403-5	Usposabljanja s področja varnosti in zdravja pri delu	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130, 137		
403-6	Promocija zdravja	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130, 137		
403-7	Preprečevanje in ublažitev vplivov na zdravje in varnost pri delu, neposredno povezanih s storitvami, produkti podjetja	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130, 137	Kot pomembnejši vpliv naših storitev opredeljujemo elektromagnetna sevanja, o čemer zaposlene ozaveščamo na intranetni strani ter posrednike storitev in uporabnike z brošurami na prodajnih mestih.	
403-9	Število in stopnja poškodb pri delu	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130	Poročanje se nanaša na število primerov.	✓
GRI 404: Izobraževanje 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 134	103-3: Evalvacijo izobraževanj izvedemo z anketnim vprašalnikom po vsakem izobraževanju.	
404-1	Povprečno število ur izobraževanja po zaposlenem, po spolu in po kategorijah zaposlenih	Skupina Telekom Slovenije, Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130		✓
404-2	Programi za usposabljanje in vseživljenjsko učenje	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130, 138	Ne poročamo o programih vseživljenjskega učenja.	✓
404-3	Delež zaposlenih, ki so vključeni v redne preglede uspešnosti in razvoja poklicne kariere po spolu	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130	Ne poročamo po kategorijah zaposlenih. Po spolu ne poročamo, ker ne delamo razlik po spolu.	✓

GRI: 405: Različnost in enake možnosti 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130		
405-1	Struktura organov upravljanja in struktura zaposlenih po kategorijah (spol, starost, pripadniki manjšin, drugi relevantni kazalniki različnosti)	Skupina Telekom Slovenije	1.12.1/str. 42 2.9.2/str. 130	Pri podatkih za zaposlene ne poročamo po starosti.	✓
405-2	Stopnja osnovne plače žensk v primerjavi z moškimi, po pomembnejših lokacijah in dejavnostih	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130		✓
GRI 412: Pregled človekovih pravic 2016					
103-1 103-2 103-3		Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130	103-3: Etični kodeks se spreminja na podlagi periodičnih pregledov, ki jih opravi pooblaščenec za skladnost poslovanja in integriteto.	
412-2	Število ur izobraževanja zaposlenih o politiki človekovih pravic in postopkih v zvezi z njihovimi temami, pomembnimi za dejavnost podjetja, ter delež zaposlenih, vključenih v tako izobraževanje	Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130	Na področju izobraževanja o človekovih pravicah smo se osredotočili na varovanje osebnih podatkov in o novem Etičnem kodeksu. Ne poročamo o deležu vključenih.	✓
GRI 406: Nediskriminacija 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130	103-3: Etični kodeks se spreminja na podlagi periodičnih pregledov, ki jih opravi pooblaščenec za skladnost poslovanja in integriteto.	
406-1	Število primerov diskriminacije in ukrepi za njeno odpravo	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130		✓
GRI 408: Otroško delo 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130	Tema je za Skupino Telekom Slovenije bistvena, saj deluje tudi na trgih zunaj Slovenije.	
408-1	Dejavnosti in pomembnejši dobavitelji, pri katerih je bilo prepoznano pomembnejše tveganje za kršitve s področja otroškega dela in kjer so bili sprejeti ukrepi	Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130	Večina dobaviteljev Telekoma Slovenije je iz evropskih držav. Vsak dobavitelj mora podpisati Splošne nabavne pogoje družbe Telekom Slovenije, s katerimi se zaveže, da bo pri izvajanju naročila spoštoval človekove pravice in enake možnosti na delovnem mestu ter izvajal postopke zaposlovanja v celoti skladno z vso upoštevano zakonodajo in predpisi.	✓
GRI 409: Prisilno ali obvezno delo 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Skupina Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130	Tema je za Skupino Telekom Slovenije bistvena, saj deluje tudi na trgih zunaj Slovenije.	
409-1	Dejavnosti in pomembnejši dobavitelji, pri katerih je bilo prepoznano pomembnejše tveganje za kršitve s področja prisilnega dela in kjer so bili sprejeti ukrepi	Telekom Slovenije	2.9.2/str. 130	Glej opombo 408-1.	✓

GRI 415: Javne politike 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Skupina Telekom Slovenije	103-3: 2.5.1/str. 76	Na področju javnih politik za Telekom Slovenije obstaja tveganje pritiska regulatorja z vidika cenovnih, tehničnih in tehnoloških obveznosti. Telekom Slovenije proaktivno sodeluje v vseh regulatornih postopkih s podajanjem pripomb, stališč in ustreznih analiz. O spoštovanju korporativne integritete in preprečevanju nasprotja interesov članov nadzornega sveta ter uprave je Telekom Slovenije podal Izjavo o upravljanju (poglavje 1.12 letnega poročila).	
415-1	Vrednost prispevkov organizacije v politične namene	Skupina Telekom Slovenije	2.5.1/str. 76		✓
GRI 419: Družbeno-ekonomska skladnost 2016					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Skupina Telekom Slovenije	2.5.1/str. 76	Področje družbeno-ekonomskih skladnosti v povezavi z upravljavskim pristopom GRI GS 103-3 preverja in ustrezno prilagaja pooblaščenec za skladnost poslovanja in integriteto.	
419-1	Vrednost denarnih kazni ter število nedenarnih sankcij zaradi neskladnosti z zakonodajo in regulativo na družbenem in ekonomskem področju	Skupina Telekom Slovenije	2.5.2/str. 78-80		✓
GRI 417: Trženje in označevanje izdelkov					
103-1 103-2 103-3	Obrazložitev bistvene teme in njenih mej	Telekom Slovenije, TSmedia, IPKO, uporabniki	2.7.6/str. 115		
417-3	Število kršitev zaradi neskladnosti z regulativo in s kodeksi na področju tržnjskega komuniciranja, vključno z oglaševanjem, promocijami in sponzorstvi, po vrstah kršitev in izidih postopkov	Telekom Slovenije, TSmedia. IPKO, uporabniki	2.7.6/str. 115		✓

	SPECIFIČNI SEKTORSKI KAZALNIKI – MEDIJI		
	Dostopnost medijskih vsebin		
DMA		Telekom Slovenije, TSmedia, uporabniki, lokalna in širša skupnost	2.7.4/str. 108
G4-M4	Ukrepi za izboljšanje dostopnosti medijskih vsebin in zaščito ranljivega občinstva	Telekom Slovenije, TSmedia, uporabniki, lokalna in širša skupnost	2.7.4/str. 108
	SPECIFIČNI SEKTORSKI KAZALNIKI – TELEKOMUNIKACIJE		
	Notranje delovanje		
IO1	Infrastrukturne investicije v telekomunikacijsko omrežje po regijah	Skupina Telekom Slovenije, uporabniki, lokalna in širša skupnost	2.3/str. 67 2.7.1/str. 94
IO3	Ukrepi za zdravje in varnost terenskega osebja	Telekom Slovenije, IPKO, Blicnet	2.8.2/str. 120
	Zagotavljanje dostopa do IKT-produktov in storitev		
PA1	Politike in prakse zagotavljanja dostopa do telekomunikacijske infrastrukture, produktov ter storitev prebivalcem oddaljenih in manj naseljenih območij	Telekom Slovenije, IPKO, Blicnet, uporabniki, lokalna in širša skupnost	2.7.4/str. 108, 110
PA2	Politike in prakse za premagovanje ovir pri dostopu in uporabi telekomunikacijskih produktov in storitev v zvezi z jezikom, kulturo, nepismenostjo, pomanjkljivo izobrazbo, prihodki, posebnimi potrebami in starostjo	Telekom Slovenije, uporabniki	2.7.4/str. 108, 110
PA4	Kvantitativna raven razpoložljivosti telekomunikacijskih produktov in storitev na območjih delovanja	Telekom Slovenije, IPKO	2.7.3/str. 100, 2.7.4/str. 110
PA6	Programi za zagotavljanje in vzdrževanje telekomunikacijskih povezav in storitev v izrednih razmerah ter v primeru naravnih katastrof	Telekom Slovenije	2.8.2/str. 123, 124
PA8	Politike in prakse komuniciranja z javnostmi o vsebinah, povezanih z EMS	Telekom Slovenije, IPKO, uporabniki, lokalna in širša skupnost	2.9.4/str. 151
PA10	Pobude za zagotavljanje preglednosti stroškov in tarif	Telekom Slovenije, uporabniki	2.7.4/str. 108
	Tehnološke aplikacije		
TA2	Primeri telekomunikacijskih produktov, storitev in aplikacij, ki lahko nadomestijo neko fizično obliko uporabe (npr. telefonski imenik na spletu, videokonference)	TSmedia, uporabniki	2.7.3/str. 106, 2.9.4/str. 154,

2.11 IZJAVA O PREVERITVI POROČANJA O TRAJNOSTNEM RAZVOJU[111]

Izjava o preverjanju trajnostnega poročila

Namen in obseg preveritve

Na zahtevo družbe **Telekom Slovenije, d. d.,** Cigaletova 15, 1000 Ljubljana, Slovenija smo na osnovi standardov za trajnostno poročanje GRI Sustainabilty Reporting Standards, 2016, opravili neodvisno preverjanje trajnostnega poročila, ki je integrirano v »Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije, d.d., za leto 2018«. Pobudo za preveritev poročila je družba dala prostovoljno. Preverjali smo, ali so dejstva in podatki, navedeni v poročilu, verodostojni in odražajo dejansko stanje na področju trajnostnega razvoja družbe in skupine.

Omejitve

Trajnostno poročilo se nanaša na Skupino Telekom Slovenije in matično družbo Telekom Slovenije, d.d., v okviru obsega in mej, kot so določeni v poglavju 1.10 letnega poročila in posameznih razkritjih. Čeprav je poročilo skupno, se nekatera razkritja nanašajo zgolj na matično družbo Telekom Slovenije, d.d. ali na Skupino Telekom Slovenije. Deležniki so pri analizi bistvenosti sodelovali preko ankete, ki je bila dosegljiva na korporativni spletni strani, za dobavitelje so oblikovali dodatna vprašanja. Na osnovi dobljenih rezultatov je analizo bistvenosti v okviru petih delovnih skupin opravilo 46 strokovnih sodelavcev. Njihovo delovanje je opisano v poglavjih 1.10 in 2.10. Ker so bili podatki za Skupino Telekom Slovenije zbrani z namenskimi vprašalniki, neposrednega izvora nekaterih podatkov nismo mogli preveriti, ker je ocenjevanje potekalo v prostorih matične družbe. Ker je bilo grafično oblikovanje poročila v času preveritve še v delu, smo v kazalu GRI (poglavje 2.10) preverili le pravilnost sklicev na poglavja poročila.

Metodologija preveritve

V postopku preverjanja deležniki niso sodelovali, saj naročnik preverjanja tega ni naročil oziroma zagotovil. Zato je preverjanje zajemalo pregled trajnostnega poročila v letnem poročilu matične družbe in Skupine Telekom Slovenije, razgovor z odgovornimi predstavniki družbe ter preverjanje dokumentacije in drugih podatkov na sedežu družbe. Podatkov v revidiranih računovodskih izkazih nismo ponovno preverjali.

Odgovornost

Vodstvo družbe Telekom Slovenije, d. d. in Skupine Telekom Slovenije je odgovorno za informacije, predstavljene v poročilu in določanje meril za ocenjevanje. Odgovorno je tudi za zbiranje, razvrščanje in overjanje podatkov ter poročanje. SIQ in njegovi predstavniki niso sodelovali pri obdelavi in prikazu podatkov v poročilu. Predstavniki SIQ so odgovorni za neodvisno preverjanje skladnosti poročila s standardi GRI in dejanskim stanjem ter za pripravo mnenja o trajnostnem poročilu.

Neodvisnost

SIQ je strokovna, neodvisna in nepristranska institucija, ki nudi celovite rešitve s področja preskušanja in certificiranja proizvodov, ocenjevanja sistemov vodenja, meroslovja in izobraževanja. Mednarodno veljavnost in visoko strokovno raven našega dela potrjujejo številne akreditacije in članstva v mednarodnih certifikacijskih shemah in združenjih. Preveritelja, ki sta izvedla preverjanje, sta registrirana presojevalca za sisteme vodenja kakovosti, ravnanja z okoljem oziroma EMAS ter vodenja varnosti in zdravja pri delu.

Ugotovitve

Preveritelja sta skrbno preverila upoštevanje zahtev standardov in načel poročanja ter obvezna razkritja za osnovno raven poročanja. Trajnostni razvoj je opredeljen kot sestavni del strategije, ki jo določajo strateške usmeritve Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2019-2023. Družba je v svojem poročilu v okviru 27 področij prikazala 53 razkritij, ki vključujejo tudi 10 sektorskih kazalnikov (Telekomunikacije in Mediji). Razkriti pristopi vodstva in rezultati kazalnikov potrjujejo trajnostno naravnanost matične družbe in Skupine Telekom Slovenije. Na podlagi ugotovitev izjavljamo, da so dejstva in podatki, navedeni v trajnostnem poročilu, verodostojni in odražajo dejansko stanje sistemov vodenja in trajnostnega delovanja družbe Telekom Slovenije, d.d. in Skupine Telekom Slovenije. Ob upoštevanju navedenih omejitev in metodologije preverjanja ugotavljamo, da trajnostno poročilo kot integralni del »Letnega poročila Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije, d.d., za leto 2018« ustreza zahtevam standardov za trajnostno poročanje GRI Sustainabilty Reporting Standards, 2016, osnovna raven. Vodstvo družbe Telekom Slovenije, d.d. z odločitvijo o zunanjem neodvisnem preverjanju trajnostnega poročila za matično družbo in Skupino Telekom Slovenije širi zavedanje o pomenu trajnostnega razvoja. S tem prispeva k uveljavljanju mednarodno primerljivih dobrih praks na področju poročanja o trajnostnem razvoju.

Priporočila

Med preverjanjem smo prepoznali nekaj priložnosti za izboljšanje delovanja in poročanja na področju trajnostnega razvoja, ki smo jih zapisali v poročilu o preverjanju. V tej zvezi izpostavljamo priporočila za osredotočenost sklicev in nazornejše prikaze pristopov upravljanja (GRI 103).

Za in v imenu SIQ

Ljubljana, 18. 3. 2019

Miloš Seražin
Ocenjevanje sistemov vodenja
za:

Igor Bizjak

111 GRI GS 102-56

RAČUNOVODSKO POROČILO

SVET SKUPNE VIZIJE

Pot odkrivanja svetov še zdaleč ni zaključena. Za vsakim novoodkritim svetom se skriva naslednji – še bolj privlačen, še bolj vabljiv. Obzorje priložnosti kliče tiste, ki imajo vizijo in si drznejo.

KAZALO

3 RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE IN DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE, D. D., ZA LETO 2018 176

3.1 Uvodna pojasnila 176

3.2 Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije 177
3.2.1 Računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije 177
3.2.2 Pojasnila k uskupinjenim računovodskim izkazom 183
1. Poročevalska družba 183
2. Podlaga za sestavitev 183
3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev 191
4. Določanje poštene vrednosti 208
5. Sestava Skupine Telekom Slovenije 208
6. Poročanje po segmentih 212
7. Prihodki iz pogodb s kupci 215
8. Drugi prihodki iz poslovanja 216
9. Stroški storitev 217
10. Stroški dela 217
11. Drugi odhodki poslovanja 218
12. Finančni prihodki in finančni odhodki 218
13. Davek iz dobička, odložene terjatve in obveznosti za davek 219
14. Dobiček na delnico 220
15. Neopredmetena sredstva 221
16. Opredmetena osnovna sredstva 223
17. Naložbe v pridružene družbe in skupne podvige 226
18. Druge finančne naložbe 226
19. Dolgoročna pogodbena sredstva 227
20. Ostala dolgoročna sredstva 227
21. Naložbene nepremičnine 228
22. Sredstva za odtujitev 229
23. Zaloge 229
24. Poslovne in druge terjatve 230
25. Kratkoročna pogodbena sredstva 230
26. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve 230
27. Denar in denarni ustrezniki 231
28. Kapital in rezerve 231
29. Dolgoročne pogodbene obveznosti 233
30. Dolgoročno odloženi prihodki 233
31. Rezervacije 234
32. Dolgoročne poslovne obveznosti 235
33. Prejeta posojila 235
34. Druge dolgoročne finančne obveznosti 236
35. Poslovne in druge obveznosti 237
36. Druge kratkoročne finančne obveznosti 237
37. Kratkoročne pogodbene obveznosti 237
38. Kratkoročno odloženi prihodki 237
39. Vnaprej vračunani stroški in odhodki 238
40. Knjigovodske in poštene vrednosti 238
41. Pogojne obveze 240
42. Posli s povezanimi strankami 242
43. Stroški revizorja 246
44. Kategorije finančnih instrumentov 247
45. Upravljanje finančnih tveganj 247
46. Splošno pooblastilo in pravica do uporabe radijske frekvence ter številk 253
47. Dogodki po datumu bilance 254
3.2.3 Poročilo neodvisnega revizorja za Skupino Telekom Slovenije 255

3.3 Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d. 260
3.3.1 Ločeni izkaz poslovnega izida Telekoma Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2018 260
3.3.2 Pojasnila k ločenim računovodskim izkazom Telekoma Slovenije, d. d. 266
1. Splošno o družbi 266
2. Podlaga za sestavitev 266
3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev 274
4. Določanje poštene vrednosti 290
5. Prihodki iz pogodb s kupci 291
6. Drugi prihodki iz poslovanja 292
7. Stroški storitev 292
8. Stroški dela 293
9. Drugi odhodki poslovanja 294
10. Finančni prihodki in finančni odhodki 294
11. Davek iz dobička, odložene terjatve in obveznosti za davek 295
12. Dobiček na delnico 296
13. Neopredmetena sredstva 297
14. Opredmetena osnovna sredstva 300
15. Naložbe v odvisne družbe 302
16. Druge finančne naložbe 305
17. Dolgoročna pogodbena sredstva 307
18. Ostala dolgoročna sredstva 307
19. Naložbene nepremičnine 308
20. Sredstva za odtujitev 309
21. Zaloge 309
22. Poslovne in druge terjatve 310
23. Kratkoročna pogodbena sredstva 310
24. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve 311
25. Denar in denarni ustrezniki 311
26. Kapital in rezerve 312
27. Dolgoročne pogodbene obveznosti 314
28. Dolgoročno odloženi prihodki 314
29. Rezervacije 315
30. Dolgoročne poslovne obveznosti 316
31. Prejeta posojila 316
32. Druge dolgoročne finančne obveznosti 317
33. Poslovne in druge obveznosti 318
34. Druge kratkoročne finančne obveznosti 318
35. Kratkoročne pogodbene obveznosti 318
36. Kratkoročno odloženi prihodki 319
37. Vnaprej vračunani stroški in odhodki 319
38. Knjigovodske in poštene vrednosti 320
39. Pogojne obveze 321
40. Posli s povezanimi strankami 323
41. Stroški revizorja 330
42. Kategorije finančnih instrumentov 330
43. Upravljanje finančnih tveganj 331
44. Splošno pooblastilo in pravica do uporabe radijske frekvence ter številk 336
45. Dogodki po dnevu bilance 337
3.3.3 Poročilo neodvisnega revizorja za družbo Telekom Slovenije, d. d. 338

3 RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE IN DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE, D. D., ZA LETO 2018

3.1 UVODNA POJASNILA

Računovodsko poročilo poleg uvodnih pojasnil sestavljata dve vsebinsko zaokroženi poglavji, in sicer:

- Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije
- in Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d.

Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije in Telekoma Slovenije, d. d., je pripravljeno v skladu z veljavno zakonodajo in z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU (v nadaljevanju: MSRP).

Revizijska družba Deloitte Slovenija, d. o. o., je revidirala oba sklopa računovodskih poročil in za vsakega od njiju izdala ločeno mnenje, ki je priloženo vsakemu od obeh poročil.

3.2 RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE

3.2.1 RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE

Uskupinjeni izkaz poslovnega izida za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Pojasnilo	2018	2017
Čisti prihodki od prodaje	7	715.051	716.174
Drugi prihodki od poslovanja	8	16.169	9.867
Nabavna vrednost prodanega blaga		-89.205	-66.074
Stroški materiala in energije		-15.700	-15.331
Stroški storitev	9	-298.500	-326.833
Stroški dela	10	-112.672	-118.964
Amortizacija	15, 16, 21	-167.592	-164.179
Drugi odhodki poslovanja	11	-29.619	-30.099
Skupaj odhodki poslovanja		**-713.288**	**-721.480**
Dobiček iz poslovanja		**17.932**	**4.561**
Finančni prihodki	12	23.234	5.461
Finančni odhodki	12	-7.264	-8.262
Delež poslovnega izida pridruženih in skupaj obvladovanih podjetij	12, 17	-1	5
Dobiček pred obdavčitvijo		**33.901**	**1.765**
Davek iz dobička	13	-651	-1.140
Odloženi davki	13	72	8.398
Čisti dobiček poslovnega obdobja		**33.322**	**9.023**
Pripadajoči:			
Večinski delež		34.628	11.203
Neobvladujoči delež		-1.306	-2.180
Dobiček na delnico – osnovni in popravljeni v EUR	13	**5,12**	**1,39**

Pojasnila na straneh od 183 do 254 so sestavni del teh uskupinjenih računovodskih izkazov.

Uskupinjeni izkaz drugega vseobsegajočega donosa za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Pojasnilo	2018	2017
Čisti dobiček obdobja		**33.322**	**9.023**
Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti sme prenesti v izkaz poslovnega izida			
Prevedbene rezerve		**16**	**24**
Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem		-180	-583
Odloženi davek		34	111
Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem v neto znesku		**-146**	**-472**
Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti ne bo smel prenesti v izkaz poslovnega izida			
Sprememba poštene vrednosti za aktuarske primanjkljaje in presežke		**229**	**-603**
Sprememba poštene vrednosti finančnih naložb v kapitalske instrumente, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	26	72	342
Odloženi davek	13	-14	-65
Sprememba poštene vrednosti finančnih naložb v kapitalske instrumente, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa		**58**	**277**
Drugi vseobsegajoči donos poslovnega obdobja po davkih		**157**	**-774**
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega obdobja		**33.479**	**8.249**
Pripadajoči celotni vseobsegajoči donos:			
Večinski delež		34.700	10.429
Neobvladujoči delež		-1.221	-2.180

Pojasnila na straneh od 183 do 254 so sestavni del teh uskupinjenih računovodskih izkazov.

Uskupinjena bilanca stanja na 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Pojasnilo	2018	2017
SREDSTVA			
Neopredmetena sredstva	15	189.007	214.412
Opredmetena osnovna sredstva	16	655.640	679.239
Naložbe v pridružene družbe in skupne podvige	17	0	129
Druge finančne naložbe	18	5.116	4.952
Dolgoročna pogodbena sredstva	19	4.519	0
Ostala dolgoročna sredstva	20	47.314	42.298
Naložbene nepremičnine	21	4.039	4.006
Odložene terjatve za davek	13	45.215	44.876
Skupaj dolgoročna sredstva		**950.850**	**989.912**
Sredstva za odtujitev	22	526	754
Zaloge	23	27.467	22.239
Poslovne in druge terjatve	24	192.594	159.818
Kratkoročna pogodbena sredstva	25	12.099	0
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	26	37.836	72.053
Terjatve za davek iz dobička		572	6
Kratkoročne finančne naložbe	18	91	77.967
Denar in denarni ustrezniki	27	10. 684	29.245
Skupaj kratkoročna sredstva		**281.869**	**362.082**
Skupaj sredstva		**1.232.719**	**1.351.994**
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
Vpoklicani kapital	28	272.721	272.721
Kapitalske rezerve	28	*181.488*	*181.488*
Rezerve iz dobička	28	*123.492*	*106.479*
Zakonske rezerve		*51.612*	*51.612*
Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže		*3.671*	*3.671*
Lastne delnice in lastni poslovni deleži		*-3.671*	*-3.671*
Statutarne rezerve		54.854	54.854
Druge rezerve iz dobička		*17.026*	*13*
Zadržani čisti poslovni izid		*47.938*	*125.039*
Zadržani poslovni izid preteklih let		30.324	113.836
Poslovni izid tekočega leta		17.614	11.203
Rezerve za poštene vrednosti	28	395	483
Rezerve za aktuarske primanjkljaje in presežke	28	-2.356	-2.585
Prevedbene rezerve	28	16	0
Kapital, pripisan lastnikom v obvladujoči družbi skupaj	28	**623.694**	**683.625**
Neobvladujoči delež		-4.066	-2.760
Skupaj kapital		**619.628**	**680.865**
Dolgoročne pogodbene obveznosti	29	13.450	0
Dolgoročno odloženi prihodki	30	2.702	13.229
Rezervacije	31	21.776	57.501
Dolgoročne poslovne obveznosti	32	13.711	16.426
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	33	210.341	168.890
Druge dolgoročne finančne obveznosti	34	100.759	100.526
Odložene obveznosti za davek	13	1.910	1.882
Skupaj dolgoročne obveznosti		**364.649**	**358.454**
Poslovne in druge obveznosti	35	146.391	135.211
Obveznost za davek iz dobička		82	574
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	33	50.897	115.252
Druge kratkoročne finančne obveznosti	36	1.262	4.329
Kratkoročne pogodbene obveznosti	37	1.621	0
Kratkoročno odloženi prihodki	38	6.797	8.678
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	39	41.392	48.631
Skupaj kratkoročne obveznosti		**248.442**	**312.675**
Skupaj obveznosti		**613.091**	**671.129**
Skupaj kapital in obveznosti		**1.232.719**	**1.351.994**

Pojasnila na straneh od 183 do 254 so sestavni del teh uskupinjenih računovodskih izkazov.

Uskupinjeni izkaz gibanja kapitala za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička					Zadržani čisti poslovni izid		Rezerve za poštene vrednosti finančnih instrumentov	Rezerve za aktuarske primanjkljaje in presežke	Prevedbena rezerva	Skupaj	Neobvladujoči delež	Skupaj
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Zadržani poslovni izid preteklih let	Poslovni izid tekočega leta						
Stanje 1. 1. 2018	**272.721**	**181.488**	**51.612**	**3.671**	**-3.671**	**54.854**	**13**	**113.836**	**11.203**	**483**	**-2.585**	**0**	**683.625**	**-2.760**	**680.865**
Vpliv prehoda na MSRP 15								-1.687					-1.687		-1.687
Stanje 1. 1. 2018	**272.721**	**181.488**	**51.612**	**3.671**	**-3.671**	**54.854**	**13**	**112.149**	**11.203**	**483**	**-2.585**	**0**	**681.938**	**-2.760**	**679.178**
Čisti poslovni izid obdobja									34.628				34.628	-1.306	33.322
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja										-88	229	16	157		157
Vseobsegajoči poslovni donos obdobja skupaj	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**34.628**	**-88**	**229**	**16**	**34.785**	**-1.306**	**33.479**
Izplačilo dividend								-93.028					-93.028		-93.028
Transakcije z lastniki	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-93.028**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-93.028**	**0**	**-93.028**
Prenos poslovnega izida preteklega leta v zadržani poslovni izid								11.203	-11.203						
Prenos na rezerve po sklepu uprave							17.013		-17.013				0		0
Drugo									-1				-1		-1
Stanje 31. 12. 2018	**272.721**	**181.488**	**51.612**	**3.671**	**-3.671**	**54.854**	**17.026**	**30.324**	**17.614**	**395**	**-2.356**	**16**	**623.694**	**-4.066**	**619.628**

* Več v pojasnilu 28. Kapital in rezerve.

Uskupinjen izkaz gibanja kapitala za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2017

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička					Zadržani čisti poslovni izid		Rezerve za poštene vrednosti finančnih instrumentov	Rezerve za aktuarske primanjkljaje in presežke	Prevedbena rezerva	Skupaj	Neobvladujoči delež	Skupaj
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Zadržani poslovni izid preteklih let	Poslovni izid tekočega leta						
Stanje 1. 1. 2017	**272.721**	**181.488**	**51.612**	**3.671**	**-3.671**	**54.854**	**132.307**	**-4.922**	**19.710**	**678**	**-1.982**	**-24**	**706.442**	**-580**	**705.862**
Čisti poslovni izid obdobja									11.203				11.203	-2.180	9.023
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja										-195	-603	24	-774		-774
Vseobsegajoči poslovni donos obdobja skupaj	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**11.203**	**-195**	**-603**	**24**	**10.429**	**-2.180**	**8.249**
Izplačilo dividend								-32.514					-32.514		-32.514
Transakcije z lastniki	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-32.514**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-32.514**	**0**	**-32.514**
Prenos poslovnega izida preteklega leta v zadržani poslovni izid								19.710	-19.710				0		0
Sprostitev drugih rezerv							-132.294	132.294					0		0
Drugo								-732					-732		-732
Stanje 31. 12. 2017	**272.721**	**181.488**	**51.612**	**3.671**	**-3.671**	**54.854**	**13**	**113.836**	**11.203**	**483**	**-2.585**	**0**	**683.625**	**-2.760**	**680.865**

Pojasnila na straneh od 183 do 254 so sestavni del teh uskupinjenih računovodskih izkazov.

Uskupinjeni izkaz denarnih tokov za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Pojasnilo	2018	2017
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
Čisti dobiček poslovnega leta		**33.322**	**9.023**
Prilagoditve za:			
Amortizacijo	15, 16, 21	167.592	164.179
Slabitve in odpise opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih sredstev in naložbenih nepremičnin		26	547
Dobiček/izgubo pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev		-168	-70
Finančne prihodke	12	-23.234	-5.461
Finančne odhodke	12	7.265	8.257
Davek od dobička z odloženimi davki		579	-7.258
Denarni tok iz poslovanja pred spremembami čistih obratnih sredstev in rezervacijami		**185.382**	**169.217**
Spremembo sredstev za odtujitev		2.623	0
Spremembo poslovnih in drugih terjatev		2.924	-8.995
Spremembo KAČR in pogodbenih sredstev		19.528	-17.427
Spremembo drugih dolgoročnih sredstev		-7.157	-9.453
Spremembo zalog		-4.010	2.660
Spremembo rezervacij		-35.725	18.915
Spremembo odloženih prihodkov in pogodbenih obveznosti		2.416	1.706
Spremembo vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov		-7.437	9.891
Spremembo poslovnih in drugih obveznosti		8.288	1.299
Plačani davek iz dobička		-1.647	-746
Čista denarna sredstva iz poslovanja		**165.185**	**167.068**
DENARNI TOKOVI IZ NALOŽBENJA			
Prejemki pri naložbenju		**78.760**	**124.646**
Prejemki od prodaje osnovnih sredstev		1.266	4.049
Prejete dividende		170	253
Prejete obresti		16	4
Odtujitev dolgoročnih finančnih naložb		448	338
Odtujitev kratkoročnih finančnih naložb		76.859	120.002
Izdatki pri naložbenju		**-140.596**	**-244.231**
Nakup opredmetenih osnovnih sredstev		-87.812	-92.138
Nakup neopredmetenih dolgoročnih sredstev		-46.052	-66.796
Nakup finančnih naložb		-284	-80.771
Naložbe v odvisne in pridružene družbe		-6.447	-4.525
Finančne naložbe v obliki danih posojil		-1	-1
Čista denarna sredstva, porabljena pri naložbenju		**-61.836**	**-119.585**
DENARNI TOKOVI IZ FINANCIRANJA			
Prejemki pri financiranju		**93.000**	**0**
Prejeta dolgoročna posojila		65.000	0
Prejeta kratkoročna posojila		28.000	0
Izdatki pri financiranju		**-214.910**	**-60.792**
Izdatki za odobritev prejetih posojil in izdajo obveznic		0	-5
Odplačila dolgoročnih posojil		-115.447	-20.833
Plačane obresti		-6.435	-7.402
Izplačilo dividend		-93.028	-32.551
Čista denarna sredstva, porabljena pri financiranju		**-121.910**	**-60.792**
Čisto povečanje/zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		**-18.561**	**-13.309**
Začetno stanje denarnih sredstev		**29.245**	**42.554**
Končno stanje denarnih sredstev		**10.684**	**29.245**

Pojasnila na straneh od 183 do 254 so sestavni del teh uskupinjenih računovodskih izkazov.

3.2.2 POJASNILA K USKUPINJENIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

1. POROČEVALSKA DRUŽBA

Telekom Slovenije, d. d., (v nadaljevanju: »Telekom Slovenije« ali »družba«) in njene odvisne družbe predstavljajo Skupino Telekom Slovenije (v nadaljevanju »Skupina Telekom Slovenije« ali »skupina«).

Telekom Slovenije je delniška družba s sedežem na Cigaletovi 15, Ljubljana, Slovenija, ustanovljena in delujoča v Sloveniji. Delnice matične družbe so uvrščene v redno kotacijo Ljubljanske borze vrednostnih papirjev.

Na 31. december 2018 ima Republika Slovenija 4.087.569 delnic oziroma 62,54-odstotni delež v družbi Telekom Slovenije.

Glavna dejavnost skupine je prodaja telekomunikacijskih storitev in izdelkov, v okviru katerih ponujamo fiksne in mobilne storitve, internet in televizijo, gradnjo in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, sistemske integracije poslovnih komunikacij, digitalne vsebine in oglaševanje.

2. PODLAGA ZA SESTAVITEV

a. IZJAVA O SKLADNOSTI

Priloženi uskupinjeni računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela Evropska unija, ter s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP), in v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD).

Skupinske računovodske izkaze je uprava odobrila 18. 3. 2019.

b. PODLAGE ZA MERJENJE

Računovodski izkazi skupine so pripravljeni ob predpostavki, da bo skupina v prihodnosti nadaljevala poslovanje. Poslovanje skupine ni sezonske narave. Izkazi so pripravljeni z uporabo načinov merjenja, predstavljenih v spodnji tabeli.

Pomembnejša sredstva in obveznosti, izkazane v uskupinjeni bilanci stanja, ki jih skupina meri:

Dolgoročna sredstva	Način merjenja
Neopredmetena sredstva	
• od tega sredstva s končno dobo koristnosti	po nabavni vrednosti
• od tega sredstva z nedoločeno dobo koristnosti – dobro ime	po nabavni vrednosti
Opredmetena osnovna sredstva	po nabavni vrednosti
Naložbe v pridružene družbe	po nabavni vrednosti
Druge finančne naložbe	
• od tega naložbe v kapitalske instrumente	po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa
Ostala dolgoročna sredstva	po nabavni vrednosti
Naložbene nepremičnine	po nabavni vrednosti
Odložene terjatve za davek	po nediskontiranem znesku, izmerjenem po davčnih stopnjah

Kratkoročna sredstva	Način merjenja
Sredstva za odtujitev	po nižji vrednosti izmed nabavne ali nadomestljive vrednosti
Zaloge	po metodi drsečih povprečnih cen
Poslovne in druge terjatve	po odplačni vrednosti
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	po nabavni ali ocenjeni vrednosti
Kratkoročne finančne naložbe	po odplačni vrednosti
Denar in denarni ustrezniki	po nabavni vrednosti

Dolgoročne obveznosti	Način merjenja
Dolgoročne pogodbene obveznosti	po nabavni vrednosti
Rezervacije	
• od tega rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	po sedanji vrednosti ocenjenih bodočih izplačil na osnovi aktuarskega izračuna
• ostale rezervacije	po sedanji vrednosti ocenjenih bodočih poravnav
Dolgoročne poslovne obveznosti	po odplačni vrednosti
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	po odplačni vrednosti
Druge dolgoročne finančne obveznosti	po odplačni vrednosti
Odložene obveznosti za davek	po nediskontiranem znesku, izmerjenem po davčnih stopnjah
Kratkoročne obveznosti	**Način merjenja**
Poslovne in druge obveznosti	po odplačni vrednosti
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	po odplačni vrednosti
Druge kratkoročne finančne obveznosti	po odplačni vrednosti
Kratkoročno odloženi prihodki	po nabavni ali ocenjeni vrednosti
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	po nabavni ali ocenjeni vrednosti

c. FUNKCIJSKA IN PREDSTAVITVENA VALUTA

Priloženi uskupinjeni računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, ki so funkcijska valuta obvladujoče družbe. Vse računovodske informacije, predstavljene v evrih, so zaokrožene na tisoč enot, če ni drugače določeno.

d. UPORABA POMEMBNIH OCEN IN PRESOJ

Priprava računovodskih izkazov od poslovodstva zahteva določene ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti skupine ter na razkritje možnih obveznosti na dan bilance stanja ter zneskov prihodkov in odhodkov skupine v obdobju, ki se konča na dan bilance stanja.

Prihodnjih dogodkov in njihovega vpliva ni mogoče določiti z gotovostjo. Zato se pri računovodskih ocenah uporabi presoja, ki se spreminja glede na nove dogodke, izkušnje, dodatne informacije in kot posledica sprememb poslovnega okolja, v katerem skupina deluje. Dejanske vrednosti se lahko razlikujejo od ocenjenih. Oblikovanje ocen in s tem povezane predpostavke in negotovosti so opisani v usmeritvah k posameznim postavkam v poglavju 3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev.

Ocene in predpostavke se redno pregledujejo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocene spremenijo, in za vsa prihodnja obdobja, na katera spremembe vplivajo.

PRESOJE

Informacije o presojah, ki najpomembneje vplivajo na skupinske računovodske izkaze, so:

- presoja, ali gre pri najemih za poslovni ali za finančni najem – pojasnilo 3.f;
- presoja pripoznavanja prihodkov (agent ali principal) – pojasnilo 3.y;
- presoja, da so evidentirane slabitve posameznih sredstev ustrezne oziroma da nobeno od neslabljenih sredstev v posamezni denar ustvarjajoči enoti ne kaže znamenj slabitev – pojasnilo 3.c;
- presoja, ali gre pri zahtevkih za pogojno obveznost ali rezervacijo – pojasnili 3.s in 41.

PREDPOSTAVKE IN OCENE

Ocene in predpostavke, ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so:

- določitev življenjskih dob opredmetenih in neopredmetenih sredstev – pojasnili 3.d in 3.e ter pojasnili 15 in 16;
- popravki vrednosti dvomljivih terjatev – pojasnili 3.n in 24;
- odloženi davki – pojasnili 3.aa in 13;
- ocena višine rezervacij – pojasnili 3.s in 31.

e. SPREJETJE NOVIH IN DOPOLNJENIH RAČUNOVODSKIH STANDARDOV

Skupina Telekom Slovenije je s 1. januarjem 2018 pričela uporabljati nova standarda ter upoštevala spremembe in dopolnitve drugih standardov, kot sledi:

- **MSRP 9 Finančni instrumenti** – uvaja nove zahteve glede pripoznavanja in merjenja finančnih instrumentov ter nadomešča MRS 39. Nov standard določa nova pravila glede pripoznavanja finančnih sredstev, ki temeljijo na podlagi osnovnih poslovnih modelov in značilnosti denarnih tokov, ter uvaja nov model pripoznavanja pričakovanih izgub že ob začetni pripoznavi finančnega instrumenta. Vpliv novega standarda na izkaze skupine je opisan v nadaljevanju.
- **MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci** – standard zagotavlja okvir, ki nadomešča dosedanja navodila za pripoznanje prihodkov po MSRP. Standard uvaja petstopenjski model za določitev, kdaj pripoznati prihodke in do katere višine. S tem standardom sta nadomeščena predvsem standarda MRS 18 Prihodki in MRS 11 Pogodbe o gradbenih delih. Ob prvi uporabi tega standarda je potrebno spremembe v celoti uveljaviti v tekočem letu. To vključuje uporabo za nazaj za pogodbe, ki na začetku poročanega obdobja še niso zaključene. Za predhodna obdobja standard dovoljuje uveljavitev sprememb v otvoritveni bilanci kapitala ob prvi uporabi standarda. Vplivi prehoda na nov standard so razkriti v nadaljevanju.
- **Sprememba in pojasnilo standarda MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci** – obvezen začetek uporabe standarda MSRP 15 za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje.
- **Sprememba standarda MRS 40** – prenos na naložbene nepremičnine in iz njih. Standard nima pomembnega vpliva na izkaze Skupine Telekom Slovenije.
- **Spremembe MSRP 2 Plačilo na podlagi delnic** – razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij na podlagi delnic. Standard nima pomembnega vpliva na izkaze Skupine Telekom Slovenije.
- **OPMSRP 22 Transakcije in predplačilo nadomestila v tuji valuti** – pojasnilo navaja, da za potrebe določanja menjalnega tečaja kot datum transakcije velja datum začetnega pripoznanja sredstva iz nedenarnega predplačila ali obveznosti iz odloženega prihodka. Če je predčasnih plačil oziroma prejemkov iz predplačil več, se datum transakcije določi za vsako plačilo oziroma prejem plačila posebej. Standard nima pomembnega vpliva na izkaze Skupine Telekom Slovenije.

MSRP 9 FINANČNI INSTRUMENTI

Standard uvaja nova merila za razvrstitev finančnih instrumentov v kategorije, in sicer na podlagi modela poslovanja skupine in lastnosti instrumenta, pri slabitvah pa uvaja model pričakovanih izgub.

Skupina zaradi sprejetja novega standarda MSRP 9 Finančni instrumenti ni imela vpliva na zadržani dobiček v svojih računovodskih izkazih.

Spodnja tabela prikazuje razvrstitev finančnih instrumentov v skladu z MRS 39 in z novim MSRP 9 na 1. 1. 2018:

v tisoč EUR	pojasnilo	Razvrstitev v skladu z MRS 39	Razvrstitev v skladu z MSRP 9	Vrednost po MRS 39	Vrednost po MSRP 9
Naložbe v delnice, ki kotirajo na borzi	a)	za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	PV prek vseobsegajočega donosa – naložbe v kapitalske instrumente	1.796	1.796
Naložbe v druge delnice in deleže	b)	za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	PV prek vseobsegajočega donosa – naložbe v kapitalske instrumente	2.716	2.716
Dana posojila	c)	posojila in terjatve	odplačna vrednost	889	889
Poslovne terjatve	d)	posojila in terjatve	odplačna vrednost	175.388	175.388
Denar in denarni ustrezniki	e)	posojila in terjatve	po nabavni vrednoti	106.536	106.536
Skupaj vrednost				**287.325**	**287.325**

* PV = poštena vrednost

a) Naložbe v kapitalske instrumente, ki kotirajo na borzi vrednostnih papirjev in so bile razvrščene v skupino za prodajo razpoložljiva sredstva, je skupina vodila po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa. Skupina bo te naložbe tako vrednotila tudi v prihodnje, saj jih je v skladu z MSRP 9 razvrstila v skupino po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa.

b) Naložbe v kapitalske instrumente, ki so bile v skladu s standardom MRS 39 razvrščene v skupino za prodajo razpoložljiva sredstva in so se vrednotile po nabavni vrednosti, je skupina ob začetnem pripoznanju nepreklicno razvrstila v skupino finančnih sredstev, vodenih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa. Dividende se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

c) Finančne naložbe v posojila in terjatve bo skupina v skladu z novim standardom razvrstila v skupino finančnih sredstev, merjenih po odplačni vrednosti.

d) Poslovne terjatve do kupcev in sredstva iz pogodb s kupci se razvrstijo v skupino po odplačni vrednosti. Za terjatve bo skupina uporabila poenostavljen pristop, ki zahteva, da se popravek vrednosti za izgubo vedno meri kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja.

Novi model izračuna oslabitve skladno z MSRP 9 nadomešča model nastalih izgub, kot ga je poznal MRS 39, in zajema model pričakovanih kreditnih izgub; slednje pomeni, da se bo oslabitev lahko pripoznala, še preden bo izguba sploh nastala. Na vsak datum poročanja skupina izmeri popravek vrednosti za izgubo za finančni instrument kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, če se je kreditno tveganje za navedeni finančni instrument od začetnega pripoznanja pomembno povečalo.

MSRP 15 PRIHODKI IZ POGODB S KUPCI

Skupina uporablja petstopenjski model za določitev, kdaj pripoznati prihodke in do katere višine. Novi model opredeljuje, da se prihodki pripoznajo, ko skupina prenese nadzor blaga in storitev na stranko, in sicer v višini, do katere skupina pričakuje, da je upravičena. Glede na izpolnjene kriterije se prihodki pripoznajo:

- skozi obdobje ali
- v trenutku.

Skupina prihodke iz pogodb s kupci pripozna na podlagi sklenjene pogodbe s kupcem ter ko se blago in storitve prenesejo na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katero skupina pričakuje, da je do njega upravičena. Vsak obljubljeni proizvod ali storitev je obravnavan kot samostojna izvršitvena obveza, če je različen. Različen je takrat, kadar ima lahko kupec koristi od proizvoda ali storitve. Izvršitvena obveza je obljuba kupcu zagotoviti proizvode ali storitve.

Skupina pripoznava prihodke predvsem s ponujanjem telekomunikacijskih storitev v mobilnem in fiksnem segmentu. Skupina je identificirala naslednje izvršitvene obveze:

- storitev,
- blago.

Pri pogodbah s kupci, ki so vezani na 12 ali 24 mesecev in ki vključujejo več izvršitvenih obvez (npr. delno subvencionirani mobilni telefon ali druga telekomunikacijska oprema skupaj s storitvijo), skupina razporedi ceno celotnega posla na posamezne izvršitvene obveze na podlagi relativnih samostojnih prodajnih cen aparata in storitve. V skladu z novimi pravili se tako prihodki od aparatov pripoznajo prej, medtem ko skupni prihodki ostanejo nespremenjeni v celotni dobi trajanja pogodbe.

Skupina je za prehod na novi standard MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci uporabila metodo s kumulativnim učinkom začetka uporabe. V skladu s to metodo je skupina pripoznala kumulativni učinek začetka uporabe tega standarda kot prilagoditev začetnega salda zadržanih čistih dobičkov na dan 1. januarja 2018. Skladno s tem skupina ni preračunala primerljivih podatkov za leto 2017, ki so predstavljeni v skladu z MRS 18, vplivi sprememb pa so razkriti ločeno.

V predstavljenih računovodskih izkazih Skupine Telekom Slovenije je obdobje, ki se je končalo 31. decembra 2018, izkazano skladno z veljavnim standardom MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci, primerjalno obdobje na 31. december 2017 pa je izkazano skladno s tedaj veljavnim standardom MRS 18 Prihodki.

Vpliv prehoda na MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci na zadržani dobiček zaradi uporabe novega standarda na 1. 1. 2018 je predstavljen v spodnji tabeli.

v tisoč EUR	pojasnilo	1. 1. 2018 prilagoditve skupaj
Stroški pridobivanja strank	a)	84
Storitve in blago iz mobilne in fiksne telefonije	b)	16.478
Odprava prodajnih spodbud in drugih popustov	c)	-18.539
Odložene terjatve za davek		290
Vpliv na zadržani dobiček		**-1.687**

a) Stroške prodajnih provizij, ki so bili pred spremembo računovodske usmeritve pripoznani med stroški storitev, je skupina začela v skladu z določili novega standarda MSRP 15 dosledno kapitalizirati.

b) Skupina prodaja predvsem telekomunikacijske storitve in blago na fiksnem in mobilnem segmentu. Pogodbe s kupci vsebujejo naročnino in mobilno ali fiksno blago. V primeru, da se kupci vežejo (praviloma na 12 ali 24 mesecev), prejmejo ugodnost v obliki popusta na blago ali naročnino. V tem primeru se cena celotnega posla v skladu z novim standardom razporedi na posamezne izvršitvene obveze na podlagi relativnih samostojnih prodajnih cen blaga ali storitev. Prihodki iz naslova naročnin se pripoznajo skozi obdobje vezave, prihodki iz naslova blaga pa se pripoznajo v trenutku, ko je blago predano kupcu. Prihodke iz naslova namestitev skupina pripozna med prihodki storitev v trenutku, ko je storitev opravljena.

c) Zaradi prehoda na nov standard je skupina odpravila dolgoročne in kratkoročne aktivne časovne razmejitve iz naslova prodajnih spodbud in drugih danih popustov, ki jih je pred uveljavitvijo standarda razmejevala v dobi vezave kupca.

Spodaj sta prikazana izkaz poslovnega izida in bilanca stanja za poslovno leto 2018 Skupine Telekom Slovenije z upoštevanjem veljavnega standarda MSRP 15 in prej veljavnega MRS 18

Izkaz poslovnega izida

v tisoč EUR	2018 MSRP 15	2018 prilagoditve	2018 MRS 18
Čisti prihodki od prodaje	715.051	-539	714.512
Drugi prihodki od poslovanja	16.169	-12	16.157
Nabavna vrednost prodanega blaga	-89.205	17.600	-71.605
Stroški materiala in energije	-15.700	0	-15.700
Stroški storitev	-298.500	-17.715	-316.215
Stroški dela	-112.672	0	-112.672
Amortizacija	-167.592	0	-167.592
Drugi odhodki poslovanja	-29.619	1.176	-28.443
Skupaj odhodki poslovanja	**-713.288**	**1.061**	**-712.227**
Dobiček iz poslovanja	**17.932**	**510**	**18.442**
Finančni prihodki	23.234	0	23.234
Finančni odhodki	-7.264	0	-7.264
Delež poslovnega izida pridruženih in skupaj obvladovanih podjetij	-1		-1
Dobiček pred obdavčitvijo	**33.901**	**510**	**34.411**
Davek iz dobička	-651	9	-642
Odloženi davki	72	-74	-2
Čisti dobiček poslovnega obdobja	**33.322**	**445**	**33.767**
Pripadajoči:			
Večinski delež	34.628	445	35.073
Neobvladujoči delež	-1.306		-1.306
Dobiček na delnico – osnovni in popravljeni v EUR	**5,12**	**0**	**5,19**

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v tisoč EUR	2018 MSRP 15	2018 prilagoditve	2018 MRS 18
Čisti dobiček obdobja	**33.322**	**445**	**33.767**
Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti sme prenesti v izkaz poslovnega izida			
Prevedbene rezerve	**16**		**16**
Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem	-180		-180
Odloženi davek	34		34
Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem v neto znesku	**-146**	**0**	**-146**
Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti n e bo smel prenesti v izkaz poslovnega izida			
Sprememba poštene vrednosti za aktuarske primanjkljaje in presežke	**229**		**229**
Sprememba poštene vrednosti finančnih naložb v kapitalske instrumente, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	72		72
Odloženi davek	-14		-14
Sprememba odloženih davkov zaradi preračuna davčne stopnje			
Sprememba poštene vrednosti finančnih naložb v kapitalske instrumente, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	**58**	**0**	**58**
Drugi vseobsegajoči donos poslovnega obdobja po davkih	**157**	**0**	**157**
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega obdobja	**33.479**	**445**	**33.924**

Bilanca stanja

v tisoč EUR	31. 12. 2018 MSRP 15	31. 12. 2018 prilagoditve	31. 12. 2018 MRS 18
SREDSTVA			
Neopredmetena sredstva	189.007	0	189.007
Dolgoročna opredmetena osnovna sredstva	655.640	0	655.640
Dolgoročna pogodbena sredstva	4.519	-4.519	0
Ostala dolgoročna sredstva	56.469	3.214	59.683
Odložene terjatve za davek	45.215	-364	44.851
Skupaj dolgoročna sredstva	**950.850**	**-1.669**	**949.181**
Druga kratkoročna sredstva	231.934	0	231.934
Kratkoročna pogodbena sredstva	12.099	-12.099	0
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	37.836	15.722	53.558
Skupaj kratkoročna sredstva	**281.869**	**3.623**	**285.492**
Skupaj sredstva	**1.232.719**	**1.954**	**1.234.673**
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
Vpoklicani kapital	272.721	0	272.721
Kapitalske rezerve	181.488	0	181.488
Rezerve iz dobička	123.492	0	123.492
Zadržani čisti poslovni izid	47.938	2.132	50.070
Zadržani poslovni izid preteklih let	30.324	1.687	32.011
Poslovni izid tekočega leta	17.614	445	18.059
Rezerve za poštene vrednosti	-1.961	0	-1.961
Prevedbene rezerve	16	0	16
Kapital, pripisan lastnikom v obvladujoči družbi skupaj	**623.694**	**2.132**	**625.826**
Neobvladujoči delež	-4.066	0	-4.066
Skupaj kapital	**619.628**	**2.132**	**621.760**
Dolgoročne pogodbene obveznosti	13.450	-13.450	0
Dolgoročno odloženi prihodki	2.702	13.272	15.974
Druge dolgoročne obveznosti	348.497	0	348.497
Skupaj dolgoročne obveznosti	**364.649**	**-178**	**364.471**
Kratkoročne pogodbene obveznosti	1.621	-1.621	0
Obveznost za davek iz dobička	82	0	82
Kratkoročno odloženi prihodki	6.797	1.621	8.418
Druge kratkoročne obveznosti	239.942	0	239.942
Skupaj kratkoročne obveznosti	**248.442**	**0**	**248.442**
Skupaj obveznosti	**613.091**	**-178**	**612.913**
Skupaj kapital in obveznosti	**1.232.719**	**1.954**	**1.234.673**

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV

a. OSNOVE ZA USKUPINJEVANJE

Skupinski računovodski izkazi so sestavljeni na osnovi računovodskih izkazov družbe Telekom Slovenije in njenih odvisnih družb na 31. december 2018. Računovodski izkazi družb v skupini so pripravljeni za isto poročevalsko obdobje kot računovodski izkazi matične družbe in z uporabo istih računovodskih usmeritev. V primeru različnih računovodskih usmeritev posamezne družbe pripravijo potrebne prilagoditve svojih računovodskih izkazov, ki so podlaga za pripravo uskupinjenih računovodskih izkazov.

ODVISNE DRUŽBE

Odvisne družbe so tiste družbe, ki jih Telekom Slovenije obvladuje neposredno ali posredno prek svojih odvisnih družb. Skupina obvladuje podjetje, če je izpostavljena spremenljivemu donosu ali ima pravico do donosa iz svoje udeležbe v tej družbi. Obvladovanje obstaja, ko ima Skupina Telekom Slovenije zmožnost vplivati na finančne in poslovne odločitve družbe za pridobivanje koristi iz njenega delovanja.

Poslovne združitve se obračunavajo po prevzemni metodi na datum prevzema oziroma od dne, ko matična družba ali družba v skupini obvladuje odvisno družbo.

Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v uskupinjene računovodske izkaze od datuma, ko se tako obvladovanje začne. Iz skupine so odvisne družbe izključene v trenutku, ko preneha kontrolni vpliv matične družbe ali družbe v skupini. Če pomemben vpliv nad odvisno družbo preneha med letom, uskupinjeni računovodski izkazi vsebujejo rezultat družbe vse do dne, ko je še obstajal nadzor nad odvisno družbo. Po izgubi nadzora skupina odpravi sredstva in obveznosti odvisne družbe ter dobiček ali izgubo zaradi izločitve družbe pripozna v izkazu poslovnega izida.

Ob pripravi uskupinjenih računovodskih izkazov so izločeni vsi posli, stanja in nerealizirani dobički transakcij med družbami v skupini.

b. TUJE VALUTE

POSLI V TUJI VALUTI

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v funkcionalno valuto po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva, terjatve in obveznosti se na dan bilance stanja preračunajo v funkcionalno valuto z uporabo dnevnega tečaja menjave na dan bilance stanja. Nedenarna sredstva in obveznosti v tuji valuti, merjene po izvirni vrednosti, se preračunajo z uporabo tečaja, veljavnega na dan transakcije. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti, merjene po pošteni vrednosti, se preračunajo z uporabo tečaja na dan, ko je bila določena poštena vrednost. Vse tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu vrednosti naložb v kapitalske instrumente, razvrščene v skupino merjeni po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ki se pripoznajo neposredno v drugem vseobsegajočem donosu.

DRUŽBE, KI POSLUJEJO V TUJI VALUTI

Na poročevalski dan odvisne družbe v tujini, katerih funkcionalna valuta ni evro, računovodske izkaze preračunajo v evro z uporabo tečaja Evropske centralne banke (ECB), za izkaz poslovnega izida pa uporabijo povprečni tečaj poročevalskega obdobja.

Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu iz funkcionalnih v predstavitveno valuto, se izkažejo neposredno v kapitalu kot prevedbena rezerva in v izkazu drugega vseobsegajočega donosa, vse dokler odvisna družba v tujini ni odtujena, tedaj se znesek tečajnih razlik prenese iz prevedbene rezerve v izkaz poslovnega izida.

c. DENAR USTVARJAJOČA ENOTA

Denar ustvarjajoča enota na nivoju skupine je posamezna družba v skupini. Za družbe v skupini, ki so poslovale z negativnim poslovnim izidom in/ali izkazovale negativni kapital oziroma če so obstajali drugi znaki slabitev, je skupina presojala potrebo po slabitvi. Na podlagi preverbe znamenj slabitve je skupina pristopila k oceni poštene vrednosti za denar ustvarjajoče enote: Antenna TV SL, TSmedia in IPKO. Oceno vrednosti posamezne denar ustvarjajoče enote je opravil pooblaščeni ocenjevalec vrednosti podjetij na dan 30. septembra 2018. Skladno s cenilnimi poročili skupina ugotavlja, da na 31. december 2018 ni znakov, ki bi kazali potrebo po oslabitvi sredstev skupine.

Merjenje poštene vrednosti denar ustvarjajoče enote je kategorizirano kot 3. nivo.

d. NEOPREDMETENA SREDSTVA

Družbe v skupini pripoznajo neopredmetena sredstva, ko je verjetno, da bodo v skupino pritekale z njimi povezane gospodarske koristi, in ko je mogoče zanesljivo izmeriti njihovo nabavno vrednost.

Neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti se po začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in za izgubo iz oslabitve. Vsa neopredmetena sredstva, razen dobrega imena, imajo končno dobo koristnosti.

Dobro ime nastane ob prevzemu odvisne družbe in se meri po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Skupina spremlja življenjske dobe pomembnejših neopredmetenih sredstev po skrbnikih teh sredstev in delovni skupini, ki letno preverja dobe koristnosti in preostalo vrednost ter jih, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen amortizacijske stopnje, preračuna za sedanja in prihodnja obdobja. Učinek take spremembe skupina opiše v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem je sprememba nastala.

Amortizacija neopredmetenih sredstev se praviloma obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstva in se začne obračunavati s prvim dnem naslednjega meseca, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo, razen licenc, programskih pravic in koncesij, ki se začnejo amortizirati v mesecu, ko se začnejo uporabljati.

Ocenjene dobe koristnosti skupin neopredmetenih osnovnih sredstev v letih

Skupine neopredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
• koncesije	3 do 20
• blagovne znamke	10
• licence	1 do 7
• programske pravice za TV-vsebine	1 do 6
• prodajne provizije	1 do 2
• lista kupcev	3 do 5
• računalniški programi	3 do 5
• druge premoženjske pravice	5 do 20

Stroški pridobljenih koncesij za uporabo radiofrekvenčnega spektra se usredstvijo po nabavni vrednosti ter se enakomerno časovno amortizirajo v dobi trajanja koncesijske pogodbe, kar je med 3 in 20 leti (glej pojasnilo 46).

Prodajne provizije so stroški, ki so neposredno povezani s pridobivanjem naročnikov in se evidentirajo kot neopredmeteno osnovno sredstvo, ko so izpolnjeni naslednji pogoji:

- podpisana pogodba in vezava naročnika (življenjska doba sredstva, tj. čas vezave naročnika);
- kapitalizirajo se le provizije posrednikom za sklenjene pogodbe z vezavo naročnikov (zanesljivo opredeljena nabavna vrednost).

Prodajne provizije se evidentirajo kot sredstvo, ko so izpolnjeni zgornji pogoji. Če bi prekinjena razmerja in naknadni poračuni prodajnih provizij presegali 5 % vrednosti letne višine kapitaliziranih provizij, bi skupina neopredmetena sredstva iz naslova prodajnih provizij ustrezno znižala. Ocena prekinitev se letno preverja.

Usredstveni stroški zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za nameravano uporabo. Skupina po skrbnikih projektov nadzoruje, da se kapitalizirajo le stroški, ki sledijo opredeljenim kriterijem.

Skupina pripozna stroške razvijanja med neopredmetenimi sredstvi, če jih lahko zanesljivo izmeri, če je izdelek ali postopek strokovno in poslovno izvedljiv, če bo njegova uporaba prinašala bodoče gospodarske koristi, če skupina razpolaga z ustreznimi viri za dokončanje razvijanja in če ima namen sredstvo uporabiti ali prodati.

Skupina prek skrbnikov mesečno spremlja potek projektov in investicij. Če ugotovi, da se določeni projekt ne bo dokončal, se izvede odpis.

Skupina najmanj enkrat na leto na dan računovodskih izkazov preveri knjigovodsko vrednost pomembnejših sredstev, da bi ugotovila, ali obstajajo pokazatelji, da je treba katero od neopredmetenih sredstev oslabiti. Pomembnejše neopredmeteno sredstvo je tisto, katerega knjigovodska vrednost presega 5 % knjigovodske vrednosti vseh neopredmetenih dolgoročnih sredstev, če ta predstavljajo vsaj 5 % vrednosti vseh sredstev. Pri ocenjevanju, ali ti pokazatelji obstajajo, skupina preveri, ali je prišlo do pomembnih tehnoloških sprememb, spremembe trga oziroma bistvenega padca obrestnih mer. Če taki pokazatelji obstajajo, se ugotovi nadomestljiva vrednost sredstva. Slabitev se izvede, če knjigovodska vrednost neopredmetenega sredstva presega nadomestljivo vrednost.

Skupina v tekočem in prihodnjih letih načrtuje pozitiven rezultat in denarne tokove, zato slabitve sredstev ni ugotavljala.

Slabitev dobrega imena se ugotavlja za denar ustvarjajočo enoto. Slabitev dobrega imena zahteva ocenitev vrednosti pri uporabi denar ustvarjajoče enote. Določitev sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov od poslovodstva zahteva oceno pričakovanih denarnih tokov iz denar ustvarjajoče enote in tudi določitev primerne diskontne stopnje. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida med drugimi odhodki poslovanja v postavki slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev.

e. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Opredmetena osnovna sredstva v lasti družb v skupini se ob pridobitvi izkažejo po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vključijo vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi opredmetenega sredstva za nameravano uporabo.

Ocenjeni stroški vzpostavitve lokacij za sprejemno-oddajne postaje v prvotno stanje se izkažejo kot sestavni del nabavne vrednosti sredstva in se amortizirajo v njegovi ostali dobi koristnosti. Znesek rezervacij, potrebnih za vzpostavitev prvotnega stanja, diskontiran na sedanjo vrednost, se izkaže med dolgoročnimi rezervacijami.

Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v skupini, vključuje stroške materiala in neposredne stroške dela. Stroški gradnje ali izdelave opredmetenih osnovnih sredstev, vključenih v nabavno vrednost, se pripoznajo kot znižanje stroškov v poslovnem izidu.

Kadar so posamezne postavke sredstev sestavljene iz delov, ki imajo različne dobe koristnosti, se ti deli obravnavajo kot posamezne postavke opredmetenih osnovnih sredstev.

Kasnejši izdatki v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi povečajo njihovo nabavno vrednost, če je verjetno, da bodo njihove bodoče gospodarske koristi pritekale v skupino.

Skupina po skrbnikih projektov mesečno spremlja potek projektov in investicij. Če ugotovi, da se določeni projekt ne bo dokončal, se izvede odpis.

MERJENJE PO PRIPOZNANJU

Opredmetena osnovna sredstva se po začetnem pripoznanju merijo po nabavni vrednosti in se zmanjšujejo zaradi amortiziranja oziroma slabitev.

Skupina letno preverja dobo koristnosti in preostalo vrednost pri pomembnejših postavkah opredmetenih osnovnih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in prihodnja obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek spremembe ocene skupina opiše v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem se je spremenila.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava posamično na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev.

Ocenjene dobe koristnosti skupin opredmetenih osnovnih sredstev v letih

Skupine opredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
• zgradbe	50
• elektro- in strojne instalacije	15 do 30
• kabelska kanalizacija	33,3
• kabelsko omrežje – zračno	10
• kabelsko omrežje – zemeljsko	20 do 25
• centrale	5 do 12,5
• druga oprema	1 do 15

V letu 2018 je skupina skrajšala življenjske dobe za nadzorne sisteme na baznih postajah in za televizije. Sprememba nima pomembnega vpliva na izkaze skupine.

Zemljišča in opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se ne amortizirajo. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se pripoznajo po nabavni vrednosti. Amortizacija se začne obračunavati prvi dan naslednjega meseca, ko so sredstva razpoložljiva za uporabo.

Skupina po skrbnikih osnovnih sredstev letno preverja zunanje in notranje okoliščine (pomembne tehnološke spremembe, spremembe trga, zastarelost ali fizično stanje posameznega opredmetenega sredstva), ki bi lahko bile pomemben pokazatelj (ne)ustreznosti dobe koristnosti ali potrebe po slabitvi opredmetenih osnovnih sredstev. Opredmeteno osnovno sredstvo je oslabljeno, če njegova knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost, zmanjšana za stroške pri prodaji, ali vrednost pri uporabi najmanjše denar ustvarjajoče enote, in sicer tista, ki je večja. Vrednost pri uporabi se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih bodočih denarnih tokov, pri čemer so ti diskontirani na sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred davki.

Slabitev se pripozna v izkazu poslovnega izida med drugimi odhodki iz poslovanja.

f. SREDSTVA, PREJETA IN DANA V NAJEM

Najem je pogodbeno razmerje, v katerem najemodajalec prenese na najemnika v zameno za plačilo ali niz plačil pravico do uporabe sredstva za dogovorjeni čas. Finančni najem je najem, pri katerem se prenesejo vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva. Lastninska pravica lahko preide na drugo stran ali tudi ne. Poslovni najem je najem, ki ni finančni najem in pri katerem se najeta sredstva ne pripoznajo v bilanci stanja. Začetek najema je datum, ko najemnik lahko začne izkoriščati pravico do uporabe najetega sredstva.

Skladno s kriteriji, ki jih opredeljujejo računovodski standardi, skupina presoja, ali gre za poslovni ali za finančni najem.

Vsi najemi v skupini so opredeljeni kot poslovni najemi. Pri poslovnem najemu skupina stroške najema časovno enakomerno pripoznava v izkazu poslovnega izida v postavki stroški storitev.

Sredstva, ki jih skupina daje v poslovni najem, izkazuje med svojimi opredmetenimi sredstvi. Prihodke od najemnin časovno enakomerno pripoznava med čistimi poslovnimi prihodki v dobi najema. Vsi stroški, povezani s sredstvi, danimi v najem (vključno z amortizacijo), so pripoznani med odhodki obdobja.

g. FINANČNA SREDSTVA

Skupina pripozna finančno sredstvo samo, kadar postane stranka v pogodbenih določbah finančnega instrumenta.

Ko skupina prvič pripozna finančno sredstvo, ga na podlagi poslovnega modela za upravljanje s finančnimi sredstvi in na podlagi značilnosti pogodbenih denarnih tokov sredstva razvrsti v eno izmed naslednjih skupin:
- finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti;
- finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ali
- finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti, so finančni instrumenti, ki jih skupina poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov in na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti. Skupina v tej kategoriji vodi posojila, terjatve in depozite.

Finančna sredstva se pripoznajo na dan njihovega nastanka (dan poravnave). Po začetnem pripoznanju se izmerijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti.

Dobički in zgube se pripoznajo v poslovnem izidu:
- če se odpravi pripoznanje finančnega sredstva;
- če se sredstvo prerazporedi v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida;
- zaradi pripoznanja oslabitev.

Posojila se pripoznajo na dan njihovega nastanka in se ob začetnem pripoznanju merijo po pošteni vrednosti. Po začetnem pripoznanju se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za izgubo zaradi slabitve.

Terjatve do kupcev, ki nimajo pomembne sestavine financiranja, se morajo ob začetnem pripoznanju meriti po transakcijski ceni.

Finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa
V tej skupini se vodijo naložbe v kapitalske instrumente oziroma v delnice in deleže drugih družb.

Skupina se ob začetnem pripoznanju naložb v kapitalske instrumente, ki niso v posesti za trgovanje, nepreklicno odloči, da te naložbe vodi kot sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa. Ta odločitev se sprejme posamično za vsako naložbo posebej.

Poštena vrednost naložb, ki kotirajo na borzi, se izmeri po zaključnem borznem tečaju na vsak datum poročanja.

Naložbe se pripoznajo ali se pripoznanje odpravi na dan sklenitve nakupa ali prodaje.

Dobički ali izgube iz spremembe poštene vrednosti se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in so prikazani neposredno v kapitalu kot rezerve za poštene vrednosti finančnih instrumentov v neto znesku. Zneski, predstavljeni v drugem vseobsegajočem donosu, se ne smejo naknadno prenesti v poslovni izid, vendar pa lahko skupina prenaša kumulativni dobiček ali izgubo znotraj lastniškega kapitala.

Dividende se pripoznajo v poslovnem izidu samo:
- ob vzpostavitvi pravice podjetja do izplačila dividende;
- če je verjetno, da bodo gospodarske koristi, povezane z dividendo, pritekale v podjetje, in
- če je znesek dividende mogoče zanesljivo izmeriti,

razen če dividenda očitno predstavlja povračilo dela nabavne vrednosti naložbe.

Finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, so tiste naložbe, ki so v posesti za trgovanje, in tiste, ki na podlagi poslovnega modela niso uvrščene v drugo skupino finančnih instrumentov. Dobički in izgube se pripoznajo v izkazu poslovnega izida kot finančni prihodki ali odhodki.

Izpeljani finančni instrumenti se uporabljajo za varovanje izpostavljenosti družb pred tveganji, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja in investiranja. Način pripoznanja dobičkov ali izgub iz spremembe poštene vrednosti je odvisen od vrste varovanja pred tveganjem: ali gre za računovodsko varovanje pred tveganjem ali ne.

OSLABITEV FINANČNIH SREDSTEV

Skupina mora pripoznati popravek vrednosti za izgubo za pričakovane kreditne izgube v zvezi s finančnimi sredstvi, merjenimi po odplačni vrednosti, in dolžniškimi finančnimi instrumenti, razvrščenimi v skupino po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa.

Na vsak datum poročanja mora skupina izmeriti popravek vrednosti za izgubo za finančni instrument kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, če se je kreditno tveganje za navedeni finančni instrument od začetnega pripoznanja pomembno povečalo.

Kreditna izguba je sedanja vrednost razlike med:
- pogodbenimi denarnimi tokovi, ki pripadajo družbi v skladu s pogodbo, in
- denarnimi tokovi, za katere družba pričakuje, da jih bo prejela.

Pri izmeri pričakovane kreditne izgube se upošteva:
- z verjetnostjo tehtan znesek, ki se določi z ovrednotenjem vrste možnih izidov;
- časovna vrednost denarja in
- primerne in dokazljive informacije, ki so na voljo na dan poročanja.

Na vsak datum poročanja se oceni, ali se je kreditno tveganje finančnega instrumenta od začetnega pripoznanja znatno povečalo. Skupina mora pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja za vse finančne instrumente, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja. Pri tem mora upoštevati vse primerne in dokazljive informacije, vključno z informacijami, usmerjenimi v prihodnost.

Če se na datum poročanja kreditno tveganje pri finančnem instrumentu od začetnega pripoznanja ni znatno povečalo, skupina izmeri popravek vrednosti za izgubo za navedeni finančni instrument kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju.

Za terjatve do kupcev in sredstva iz pogodb s kupci, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, se uporabi poenostavljen pristop, ki zahteva, da se popravek vrednosti za izgubo vedno meri kot znesek, enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja.

Knjigovodska vrednost finančnih naložb se zmanjša na kontu popravka vrednosti.

ODPRAVA PRIPOZNANJA FINANČNIH NALOŽB

Pripoznanje finančnega sredstva se odpravi, kadar skupina:
- prenese pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva;
- obdrži pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov, vendar prevzame pogodbeno obvezo za izplačilo navedenih denarnih tokov enemu ali več podjetjem (končnim prejemnikom) in nima obveze izplačati zneskov, razen če prejme ustrezne zneske iz izvirnega sredstva.

Ob odpravi pripoznanja celotnega finančnega sredstva se razlika med knjigovodsko vrednostjo (merjeno na dan odprave pripoznanja) in prejetim nadomestilom (vključno z vsakim novim pridobljenim sredstvom, zmanjšanim za na novo prevzeto obveznost) pripozna v poslovnem izidu, razen naložb v delnice in deleže drugih družb, za katere se skupina nepreklicno odloči, da bo poznejše spremembe poštene vrednosti predstavila v drugem vseobsegajočem donosu.

h. OSTALA DOLGOROČNA SREDSTVA

Vnaprej plačane najemnine predstavljajo pretežno najem prostorov in zemljišč za potrebe postavitve baznih postaj in zakupe optičnih vlaken. Najemnine se časovno razmejujejo za dobo trajanja pogodbenega razmerja in se časovno enakomerno prenašajo med stroške najemnin, pri čemer se prenos v stroške začne z začetkom veljavnosti pogodbe. Za dolgoročne zakupe optičnih vlaken so pogodbe sklenjene za točno določeno obdobje, ki traja od 15 do 25 let.

i. DOLGOROČNA POGODBENA SREDSTVA

Dolgoročno pogodbeno sredstvo iz pogodb s kupci je pravica skupine do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki jih je skupina že prenesla na kupca, če je ta pravica odvisna od česa drugega kot zgolj minevanja časa (npr. izpolnjevanja obvez skupine v prihodnosti). Sredstvo iz pogodb s kupci nastane, kadar skupina izvede prenos blaga ali storitev kupcu, preden kupec plača nadomestilo za ta prenos.

Na dan poročanja je potrebno preveriti, ali je potrebno pogodbena sredstva oslabiti. Za potrebe ugotavljanja oslabitve sredstev iz pogodb s kupci, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, se uporabi poenostavljen pristop, ki zahteva, da se popravek vrednosti za izgubo vedno meri kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja. Slabitev sredstev iz pogodb s kupci se pripozna na kontih sredstev iz pogodb s kupci (ne na kontih popravka).

j. NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Naložbene nepremičnine se ob začetnem pripoznanju izmerijo po nabavni vrednosti. Nabavna vrednost naložbene nepremičnine obsega njeno nakupno ceno in vse njej neposredno pripisljive stroške. Po začetnem pripoznanju se naložbene nepremičnine vrednotijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo zaradi oslabitve.

Amortizacija naložbenih nepremičnin se obračunava posamično na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev. Zemljišča se ne amortizirajo.

Doba koristnosti naložbenih nepremičnin je enaka kot za istovrstna opredmetena osnovna sredstva.

Skupina preverja znamenja slabitve enako kot pri opredmetenih osnovnih sredstvih.

k. SREDSTVA ZA ODTUJITEV

Sredstva za odtujitev so sredstva, za katera skupina pričakuje, da bo njihova vrednost poravnana s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo. Prodaja teh sredstev mora biti zelo verjetna in predvidena v naslednjih 12 mesecih. Prodaja je zelo verjetna v primeru, ko skupina prejme pisno zavezo kupca za nakup sredstev in poslovodstvo sprejme sklep o prodaji.

Sredstva se prerazvrstijo med sredstva za odtujitev po knjigovodski vrednosti ali po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer po tisti, ki je nižja. Sredstva, razvrščena med sredstva za odtujitev, se ne amortizirajo.

Izgubo zaradi oslabitve sredstev za odtujitev skupina pripozna v izkazu poslovnega izida v postavki drugi odhodki poslovanja, slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev (pojasnilo 11).

Skupina letno preverja, ali sredstva še izpolnjujejo sodila za izkazovanje med sredstvi za odtujitev. Če sredstva ne izpolnjujejo več teh sodil, jih prerazvrstimo nazaj med opredmetena osnovna sredstva. Taka sredstva se izmerijo po nižji izmed naslednjih vrednosti:

- knjigovodski vrednosti pred razvrstitvijo sredstva med sredstva za odtujitev, prilagojena za morebitno amortizacijo, ki bi bila pripoznana v primeru, da nepremičnina ne bi bila razvrščena med nepremičnine, namenjene prodaji;
- nadomestljivi vrednosti na datum naknadne odločitve, da sredstvo ne bo odtujeno.

Skupina vključi prilagoditve knjigovodske vrednosti sredstev, ki ne spadajo več med sredstva za odtujitev, v poslovni izid v obdobju, v katerem niso več izpolnjena sodila za pripoznanje.

l. ZALOGE

Ob začetnem pripoznanju se zaloge ovrednotijo po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, v kateri so upoštevani na računu pripoznani popusti, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave.

Zaloge se vrednotijo po metodi drsečih povprečnih cen.

Zaloge z malo gibanja, zastarele ali poškodovane zaloge se slabijo na čisto iztržljivo vrednost, ki je nižja od knjigovodske vrednosti ali ocenjene prodajne vrednosti, dosežene v okviru rednega poslovanja, zmanjšane za stroške dokončanja in stroške prodaje količinske enote.

m. KRATKOROČNA SREDSTVA IZ POGODB S KUPCI

Kratkoročna sredstva iz pogodb s kupci so pravica skupine do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki jih je skupina prenesla na kupca in za katero pričakuje, da bo izvršena v manj kot 12 mesecih.

n. TERJATVE DO KUPCEV IN DRUGE TERJATVE

Terjatve do kupcev se ob začetnem pripoznanju merijo po transakcijski ceni, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Nato se vodijo po odplačni vrednosti.

Skupina oblikuje popravke vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev glede na izkušnje iz preteklih let in pričakovanja v prihodnosti ter na podlagi kreditne sposobnosti posameznih kupcev. Kreditno sposobnost kupcev ocenjuje z interno razvitim bonitetnim modelom, ki temelji na kombinaciji zunanje bonitetne ocene in plačilnih navad za kupce, ki so pravne osebe, ter plačilne zgodovine za kupce, ki so fizične osebe (poglavje 45. Upravljanje finančnih tveganj — Kreditno tveganje).

Pri skupinskem oblikovanju popravka vrednosti terjatev so izločene terjatve, za katere je poslovodstvo iz utemeljenih razlogov opravilo individualno presojo izterljivosti. Razlogi za izvedbo individualne presoje izterljivosti so pomembna višina vrednosti terjatve in tudi hkraten obstoj obveznosti do istega poslovnega partnerja ter dodatne informacije in analize o finančnem stanju in poslovanju partnerja.

Terjatve, za katere se oblikuje popravek vrednosti terjatev, se v celoti izkažejo kot dvomljive. Izguba zaradi oslabitve terjatev se pripozna v izkazu poslovnega izida in kot popravek vrednosti terjatev.

o. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Med kratkoročnimi aktivnimi časovnimi razmejitvami skupina evidentira predvsem odložene stroške, vnaprej vračunane prihodke za že opravljene storitve in dobavljeno blago, za katere še ni bil izstavljen račun, vnaprej vračunane prihodke ter odložene stroške mednarodnega obračuna.

p. DENAR IN DENARNI USTREZNIKI

Denar in denarni ustrezniki vključujejo denarna sredstva v blagajni, prosto razpoložljiva sredstva na računih pri bankah in kratkoročne depozite do treh mesecev zapadlosti, pri katerih je tveganje spremembe poštene vrednosti minimalno.

q. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI IZ POGODB S KUPCI

Dolgoročne obveznost iz pogodb s kupci so obveze skupine za prenos blaga ali storitev kupcu, za katere je skupina od kupca prejela nadomestilo (ali za katere je znesek nadomestila zapadel v plačilo) in za katere se pričakuje, da bodo prenesena v obdobju, daljšem od 12 mesecev.

Kot dolgoročne pogodbene obveznosti se evidentirajo vnaprej zaračunane kolokacije in se prenašajo med poslovne prihodke glede na pogodbeno določen čas kolokacije.

r. DOLGOROČNO ODLOŽENI PRIHODKI

Med dolgoročno odloženimi prihodki se evidentirajo zakupi optike in sofinancirani projekti. Dolgoročno odloženi prihodki za zakupe se prenašajo med poslovne prihodke glede na pogodbeno določen čas zakupa. Pri dolgoročno odloženih prihodkih za sofinancirane projekte gre za prejeta denarna sredstva projektov, ki še niso prihodki, ker stroški, katerih pokrivanju so ti zneski namenjeni, še niso nastali. Pripoznanje tovrstnih razmejitev se odpravi z obračunom upravičenih stroškov.

s. REZERVACIJE

Rezervacije se pripoznajo, če zaradi preteklega dogodka obstaja sedanja obveza (pravna ali posredna) in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi, ter je mogoče znesek obveze zanesljivo izmeriti. V primeru pomembnega učinka se rezervacije določijo na podlagi diskontiranih pričakovanih bodočih denarnih tokov.

Skupina obravnava obveznosti z nedoločeno višino in nedoločenim časovnim nastankom glede na oceno poslovodstva o višini in časovnem nastanku obveznosti ter verjetnosti odtoka sredstev, ki bi bila potrebna za poravnavo pravnih in posrednih obveznosti.

Možne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, saj njihovega zneska ni bilo mogoče zanesljivo izmeriti ali pa bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa skupina ne more vplivati.

Poslovodstvo posamezne družbe v skupini redno mesečno preverja, ali je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. Če ta postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se zanjo v računovodskih izkazih oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so bile oblikovane.

Pomembne presoje poslovodstva Telekoma Slovenije so potrebne pri merjenju in pripoznavanju izpostavljenosti skupine pogojnim obveznostim, ki izhajajo iz nerešenih sodnih sporov.

Rezervacije za obveznosti za tožbe se oblikujejo na podlagi ocen strokovnih služb ali zunanjih sodelavcev o verjetnem izidu tožb. Skupina preverja primernost oblikovanja rezervacij za vsak tožbeni postopek posebej glede na višino tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedbe tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka. Zaradi negotovosti so lahko dejanske obveznosti drugačne od prvotno ocenjenih. Poslovodske ocene se lahko spremenijo, če skupina pridobi nove informacije. Popravki teh ocen lahko bistveno vplivajo na rezultate poslovanja. Učinke in podrobnejše informacije v zvezi s tožbami in oblikovanimi rezervacijami za posamezne tožbe je poslovodstvo označilo kot poslovno skrivnost ter jih zato ne razkriva. Višina oblikovanih rezervacij za obveznosti za tožbe je razkrita v pojasnilu 31. Rezervacije.

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi zakonskih predpisov, kolektivnih pogodb in internih aktov, po katerih obstaja zaveza k plačilu odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad zaposlenim. Rezervacije so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna, ki ga pripravi pooblaščeni aktuar. Oblikovane so v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun se naredi za vsakega zaposlenega, ob upoštevanju stroškov odpravnine ob upokojitvi in stroška vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Ob zaključku vsakega poslovnega leta se preveri višina tako oblikovanih rezervacij in se ustrezno povečajo ali zmanjšajo. To velja predvsem za določitev diskontne stopnje, ocene fluktuacije zaposlenih in ocene rasti plač. Ocena obveznosti za te rezervacije se zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnosti v prihodnosti lahko spremeni. Uporabljene predpostavke so razkrite v 31. Rezervacije.

Rezervacije za stroške odstranitve baznih postaj se nanašajo na stroške odstranitve sprejemno-baznih postaj in vzpostavitve najetih nepremičnin v prvotno stanje. Znesek rezervacije je najboljša ocena odstranitve baznih postaj. Evidentira se v višini diskontirane vrednosti za čas trajanja koncesijske pogodbe. Uporabljena diskontna stopnja temelji na dolgoročni stopnji donosa netveganih vrednostnih papirjev. Podlaga za evidentiranje ocene je analiza dejanskih stroškov razgradnje baznih postaj, ki se pripravi praviloma vsaka tri leta. Konec vsakega leta skupina oceni, ali so oblikovane rezervacije zadostne, in ustrezno prilagodi višino rezervacije.

Rezervacije za prestrukturiranje podjetja se nanašajo na odpravnine zaposlenim ob kadrovskem prestrukturiranju in se oblikujejo, ko so del strateškega poslovnega načrta ter sta znana število in dinamika odhodov delavcev.

t. PREJETA POSOJILA

Prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju izkažejo po pošteni vrednosti, zmanjšani za morebitno nastale stroške.

Po začetnem pripoznanju se prejeta posojila izkažejo po odplačni vrednosti z uporabo efektivne obrestne mere. Razlike med prvotno vrednostjo in vrednostjo odplačila se pripoznajo v izkazu poslovnega izida v času trajanja posojilne pogodbe.

Skupina odpravi pripoznanje posojil, ko so pogodbene obveznosti izpolnjene, razveljavljene ali zastarane.

u. DRUGE FINANČNE OBVEZNOSTI

Med drugimi finančnimi obveznostmi skupina evidentira obveznosti v zvezi z obveznicami, obveznosti iz naslova obrestne zamenjave, ter obveznosti v zvezi z razdelitvijo poslovnega izida (dividende).

Dividende se pripoznajo kot obveznost v obdobju in višini, v kateri so potrjene na skupščini.

Druge finančne obveznosti se ob pripoznanju izmerijo po pošteni vrednosti, zmanjšani za morebitne stroške posla. Obveznice se po začetnem pripoznanju merijo po odplačni vrednosti z uporabo efektivne obrestne mere.

v. POSLOVNE IN DRUGE OBVEZNOSTI

Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti se ob začetnem pripoznanju izkažejo po pošteni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa so izkazane po odplačni vrednosti.

w. OBVEZNOSTI IZ POGODB S KUPCI

Obveznost iz pogodb s kupci je obveza skupine za prenos blaga ali storitev kupcu, za katere je skupina od kupca prejela nadomestilo (ali za katere je znesek nadomestila zapadel v plačilo). Med obveznostmi iz pogodb s kupci skupina evidentira kratkoročni del kolokacij.

x. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Kot kratkoročno odloženi prihodki se evidentirajo vnaprej zaračunani kratkoročno odloženi prihodki iz obračuna za mednarodne storitve, ovrednotene po opravljenem prometu, za katere še niso bili izstavljeni računi, odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic, program zvestobe kupcev in druge vnaprej zaračunane storitve ter blago.

Kot vnaprej vračunani stroški so evidentirani stroški za neizkoriščene letne dopuste, stroški iz obračuna za mednarodne storitve, ovrednoteni po opravljenem prometu, za katere skupina še ni prejela računov, in drugi vračunani stroški. Razlike do dejanskih stroškov se vključijo v poslovni izid po prejemu računov. Če skupina ne prejme računa za že vnaprej vračunane stroške, jih odpravi v roku 3 let po pripoznanju. Izjema so stroški iz obračuna za mednarodne storitve, katerih odprava se individualno presoja.

y. PRIHODKI

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo le na podlagi sklenjene pogodbe s kupcem. Pripoznajo se, ko skupina prenese blago in storitve na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega skupina pričakuje, da je do njega upravičena, v zameno za to blago in storitve.

Vsak obljubljeni proizvod ali storitev je obravnavan kot samostojna izvršitvena obveza, če je različen. Različen je takrat, če ima lahko kupec koristi od proizvoda ali storitve. Izvršitvena obveza je obljuba kupcu zagotoviti proizvode ali storitve. Skupina je identificirala naslednje izvršitvene obveze:

- storitev,
- blago.

Pri pogodbah s kupci, ki so vezani (npr. na 12 ali 24 mesecev) in ki vključujejo več izvršitvenih obvez, skupina razporedi ceno celotnega posla na posamezne izvršitvene obveze na podlagi relativnih samostojnih prodajnih cen proizvodov ali storitev (SSP – stand-alone selling price). SSP je cena, po kateri bi skupina kupcu prodala obljubljeno blago ali storitev ločeno brez popustov in vezave.

Cena celotnega posla je znesek nadomestila, ki ga skupina pričakuje v zameno za predajo obljubljenih proizvodov ali storitev. Cena je lahko fiksna ali spremenljiva.

Prihodki se pripoznajo v trenutku, ko skupina izpolni izvršitveno obvezo. To je takrat, ko se na kupca prenese obvladovanje nad proizvodom ali storitvijo. Obvladovanje pomeni, da kupec lahko usmerja uporabo sredstva in prejema vse bistvene koristi iz sredstva ter lahko tudi prepreči drugim uporabo in prejemanje koristi iz sredstva.

Popusti, odobreni ob podpisu pogodbe, se razporedijo na vse izvršitvene obveze in se razmejijo v dobi trajanja pogodbe. Vsi naknadno odobreni popusti se pripoznajo v obdobju, za katero so odobreni, kot znižanje prihodkov.

Prihodki so pripoznani v neto vrednosti brez davka na dodano vrednost, drugih davkov in s prodajo povezanih morebitnih popustov.

Prihodki mobilnega segmenta vključujejo prihodke od priključnin, naročnin, pogovorov, sporočil, prenosa podatkov, »roaming out« in dodatnih storitev (npr. storitve z dodano vrednostjo, M-vrata) ter prihodke od prodaje mobilnih telefonov in dodatne opreme.

Prihodki od prodaje predplačniških kartic se odložijo in se pripoznajo v obdobju, ko naročnik koristi predplačniške storitve. Če jih naročnik ne opravi (koristi), se prihodek pripozna, ko poteče veljavnost posameznega predplačniškega računa.

Prihodki fiksnega segmenta vključujejo prihodke od priključnin, naročnin, pogovorov in prihodke od prodaje trgovskega blaga. Fiksne storitve zajemajo prihodke širokopasovnih storitev, klasične govorne fiksne telefonije in Centreksa, fiksnih podatkovnih storitev (storitve z dodano vrednostjo), podatkovne komunikacije, IT-storitev in blaga ter prihodke drugih telekomunikacijskih storitev.

Priključnine v mobilnem in fiksnem segmentu se evidentirajo v obdobju, ko je opravljena priključitev uporabnika. Naročnine skupina zaračunava mesečno. Prihodke storitev z dodano vrednostjo skupina izkazuje na neto osnovi v višini pogodbene provizije. Prihodki IT-storitev in blaga (sistemska integracija, računalništvo v oblaku, upravljanje celostnih IT-rešitev) se evidentirajo v odvisnosti od pogodbenega razmerja s kupcem. V primeru zagotavljanja in vzdrževanja storitev se prihodki zaračunavajo mesečno ali se razmejijo v pogodbeni dobi. Če se licence ali IT-produkti prodajo, se prihodki pripoznajo v obdobju prodaje.

Prihodki z veleprodajnega trga zajemajo prihodke širokopasovnega dostopa, razvezanega dostopa, medomrežnega povezovanja, zakupa omrežja, nacionalnega sledenja domačih in tujih medoperaterskih storitev.

Prihodki od mednarodnega povezovanja so pripoznani na podlagi ocene pričakovane vrednosti glede na promet, opravljen v preteklem mesecu. Mesečne razlike med ocenami in dejanskimi prihodki nastajajo predvsem zaradi dovoljenega odstopanja pri podatkih o mesečnem prometu in sprememb v ceni. Dovoljeno odstopanje je po pogodbah različno, največ 2 % pogodbene vrednosti. Razlike se vključijo v poslovni izid, ko se ugotovijo dejanski prihodki. Prihodki so pripoznani na bruto osnovi, saj skupina storitve zagotavlja z lastnim omrežjem in opremo na podlagi pogodbeno dogovorjenih cen. Prihodki se pripoznajo v obdobju, ko so storitve opravljene.

Drugi prihodki in drugo trgovsko blago vključujejo predvsem prihodke od gradnje in vzdrževanja omrežja družbe GVO, poslovnih IT-rešitev družbe Avtenta, soli in povezanih proizvodov družbe Soline ter multimedijskih vsebin družbe TSmedia.

Prihodki iz novih storitev zajemajo predvsem prihodke od električne energije in finančnih prihodkov (Moneta). Skupina pri prodaji električne energije nastopa kot principal, zato se prihodki pripoznajo po bruto osnovi. Trošarina, prispevki in uporaba omrežja za električno energijo se ne prištevajo k prihodkom od prodaje, temveč kot odtegnjena obveznost.

Skupina v vseh primerih sledi usmeritvi hkratnega pripoznanja prihodkov in stroškov v obdobju opravljene storitve ali prodaje blaga ne glede na to, kdaj je plačilo realizirano.

z. FINANČNI PRIHODKI IN ODHODKI

Prihodki in odhodki od obresti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida glede na preteklo obdobje v obdobju, v katerem so nastali na podlagi pogodbene obrestne mere.

Prihodki od dividend drugih podjetij se pripoznajo na dan, ko skupina pridobi pravico do dividende.

aa. DAVEK IZ DOBIČKA

Davek iz dobička poslovnega leta vključuje tekoči davek in odloženi davek.

Davek iz dobička se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen če se nanaša na postavke, neposredno pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu ali kapitalu. V tem primeru je pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu ali v kapitalu.

Tekoči davek je pričakovani znesek davka iz dobička, ki ga je treba poravnati glede na obdavčljivi dobiček v posameznem letu ob uporabi davčnih stopenj, veljavnih na bilančni datum, in vseh prilagoditev, pripoznanih v obdobju za davek za prejšnja obdobja.

Odloženi davki se izkažejo ob uporabi metode obveznosti po bilanci stanja za vse začasne razlike, ki se pojavijo med knjigovodskimi in davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka se ugotovi na podlagi pričakovanega načina plačila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti z uporabo pričakovane davčne stopnje v naslednjih letih.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo, če je verjetno, da se bo pojavil zadosten obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitne začasne razlike.

Odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek se pobotajo, če obstaja zakonska pravica pobotati odmerjene terjatve za davek in odmerjene obveznosti za davek od dohodka ter so odloženi davki vezani na isto obdavčljivo pravno osebo in isti davčni organ.

Odloženi davek se evidentira neposredno v kapitalu ali drugem vseobsegajočem donosu, če se davek nanaša na postavke, evidentirane v istem ali drugem obdobju neposredno v breme ali dobro kapitala ali drugega vseobsegajočega donosa.

ab. IZKAZ DENARNIH TOKOV

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi na podlagi postavk v bilanci stanja na 31. december 2018 in 31. december 2017, izkaza poslovnega izida za leto 2018 ter dodatnih podatkov, potrebnih za prilagoditev odtokov in pritokov.

ac. NOVI STANDARDI, DOPOLNILA, POJASNILA TER SPREMEMBE, KI SO SPREJETI IN ŠE NISO STOPILI V VELJAVO

Družbe Skupine Telekom Slovenije niso predčasno uporabile nobenega standarda ali pojasnila, ki še ni veljavno in bo začelo veljati v prihodnosti.

ZAČETNA UPORABA NOVIH SPREMEMB OBSTOJEČIH STANDARDOV, KI VELJAJO V TEKOČEM POROČEVALSKEM OBDOBJU

V tekočem poročevalskem obdobju veljajo naslednji novi standardi, spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) in sprejela EU:

MSRP 9 - Finančni instrumenti, ki ga je EU sprejela 22. novembra 2016 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje).

MSRP 15 - Prihodki iz pogodb s kupci in spremembe MSRP 15 ‚Datum začetka veljavnosti MSRP 15', ki ga je EU sprejela 22. septembra 2016 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje).

Spremembe MSRP 2 - Plačilo na podlagi delnic – Razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij na podlagi delnic, ki jih je EU sprejela 26. februarja 2018 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje). Spremembe uvajajo zahteve glede obračunavanja: (a) učinkov odmernih in neodmernih pogojev na merjenje z denarjem poravnanih plačilnih transakcij za delnice; (b) plačilnih transakcij z delnicami z značilnostjo neto poravnave za obveznosti davčnega odtegljaja in (c) sprememb pogojev plačilnih transakcij za delnice, zaradi katere se denarno poravnana transakcija razvrsti kot poravnana z lastniškim kapitalom.

Spremembe MSRP 15 - Prihodki iz pogodb s kupci – Pojasnila k MSRP 15 ‚Prihodki iz pogodb s kupci', ki jih je EU sprejela 31. oktobra 2017 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje).

Spremembe MRS 40 - Naložbene nepremičnine – Prenos naložbenih nepremičnin, ki jih je EU sprejela 14. marca 2018 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje). Spremembe navajajo, da mora podjetje nepremičnino prenesti med naložbene nepremičnine oziroma jo prenesti iz naložbenih nepremičnin izključno v primeru, da obstaja dokaz o spremembi njene uporabe. Do spremembe uporabe pride, če nepremičnina ustreza opredelitvi naložbene nepremičnine oziroma če teh kriterijev ne izpolnjuje več. Zgolj sprememba namere poslovodstva glede uporabe nepremičnine ni dokaz o spremembi uporabe. Spremembe pojasnjujejo tudi, da seznam dokazov v 57. odstavku standarda v nasprotju s prejšnjim izčrpnim seznamom predstavlja neizčrpen seznam primerov.

Spremembe MSRP 1 in MRS 28 - Izboljšave MSRP (obdobje 2014–2016), ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MSRP 12, MRS 28), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 7. februarja 2018 (spremembe MSRP 1 in MRS 28 je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje). Spremembe različnih standardov, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MSRP 12 in MRS 28), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila. Spremembe vsebujejo: (i) izbris kratkoročnih izjem iz odstavkov E3–E7 MSRP 1, ker je bil njihov namen dosežen, (ii) obrazložitev možne izbire za merjenje naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki poteka prek organizacije tveganega kapitala ali druge ustrezne organizacije, po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, je na voljo za vsako posamezno naložbo v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu ob začetnem pripoznanju.

OPMSRP 22 - Transakcije in predplačilo nadomestila v tuji valuti, ki jih je EU sprejela 28. marca 2018 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje). V pojasnilu je navedeno, da za potrebe določanja deviznega tečaja kot datum transakcije velja datum začetnega pripoznanja sredstva iz nedenarnega predplačila ali obveznosti iz odloženega prihodka. V primeru večjega števila predčasnih plačil ali prejemkov se datum posla določi za vsako plačilo oziroma prihodek posebej.

Vpliv sprejetja novih standardov MSRP 9 Finančni instrumenti in MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci je pojasnjen v poglavju 2.e Sprejetje novih in dopolnjenih računovodskih standardov.

Sprejetje drugih novih standardov, sprememb k obstoječim standardom in pojasnil ni pripeljalo do pomembnih sprememb računovodskih izkazov skupine.

STANDARDI IN SPREMEMBE OBSTOJEČIH STANDARDOV, KI JIH JE IZDAL OMRS IN SPREJELA EU, VENDAR ŠE NISO V VELJAVI

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so bili že izdani, vendar še niso začeli veljati naslednji novi standardi, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU:

MSRP 16 - Najemi, ki ga je EU sprejela 31. oktobra 2017 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje). Uporaba pred tem datumom je dovoljena pod pogojem, da hkrati uporabljajo tudi MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci).

Standard določa načela za pripoznavanje, merjenje, predstavljanje in razkritje najemov ter zahteva, da bodo najemniki uporabljali enoten model za večino postavk najema v bilanci stanja, poslovni in finančni najem pa se po novem standardu ne bosta več razlikovala. Standard bo nadomestil stari standard MRS 17 Najemi.

Skladno z MSRP 16 se za pogodbo o najemu šteje pogodba, ki za določeno obdobje daje pravico do uporabe določenega sredstva v zameno za plačilo. Novi model za take pogodbe določa, da najemnik na začetku najema pripozna pravico do uporabe sredstva (sredstvo v najemu – ROU) in obveznost iz najema. Pravica do uporabe sredstva se amortizira, obresti pa se pripišejo k obveznosti.

Standard za najemnike uvaja številne omejene izjeme, ki vključujejo:
- najeme za obdobje 12 mesecev ali manj, brez nakupne opcije, in
- najeme, pri katerih ima zadevno sredstvo nizko vrednost.

Najemniki bodo morali v skladu z novim standardom ločeno pripoznati odhodke za obresti od obveznosti iz najema in stroške amortizacije za sredstvo v najemu. Prav tako bodo morali ponovno izmeriti zakupno obveznost ob pojavu določenih dogodkov (npr. sprememba trajanja najema, sprememba prihodnjih plačil najemnine zaradi spremembe cene, indeksa ali tečaja, uporabljenega za določitev teh plačil). Najemnik na splošno pripozna znesek ponovnega merjenja obveznosti v zvezi z najemom kot popravek sredstva v najemu.

Obračunavanje najemov se pri **najemodajalcih** bistveno ne spremeni. Najemodajalec najem opredeli kot poslovni ali finančni glede na naravo najema. Najem se razvrsti kot finančni najem, če se z njim prenesejo vsa pomembna tveganja in koristi, povezani z lastništvom. V nasprotnem primeru gre za poslovni najem.

Novi standard MSRP 16 zahteva obširnejša razkritja kot dosedanji standard, tako pri najemojemalcih kot najemodajalcih.

Novi standard ponuja dva pristopa prehoda na novi standard, in sicer tako, da najemnik uporabi ta standard:
- za nazaj za vsako predhodno poročevalsko obdobje, predstavljeno z uporabo MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake, ali
- za nazaj s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda, pripoznanim na datum začetka uporabe.

PREHOD NA MSRP 16

Skupina bo za prehod na novi standard uporabila metodo s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda na datum 1. januarja 2019. Skupina zato primerjalnih podatkov za leto 2018 ne bo preračunavala, ampak bo vse spremembe zaradi prehoda na nov standard izkazala kot prilagoditev začetnega stanja v bilanci stanja na datum začetne uporabe.

Skupina ne bo uporabila izjem, ki jih predvideva standard, za najeme pogodb z majhnimi vrednostmi in za najeme, katerih trajanje najema se konča prej kot v 12 mesecih od začetne uporabe.

Skupina ocenjuje, da se bodo sredstva v najemu (ROU) in obveznosti iz najema zaradi prehoda na nov standard na dan 1. januarja 2019 povečala za 67.238 tisoč evrov.

Spremembe MSRP 9 - Finančni instrumenti – Elementi predplačila z negativnim nadomestilom, ki jih je EU sprejela 22. marca 2018 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje). Obstoječe zahteve MSRP 9 glede pravice do prekinitve pogodbe se spremenijo tako, da omogočajo merjenje po odplačni vrednosti (oziroma po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, odvisno od poslovnega modela) tudi v primeru plačil negativnega nadomestila. V skladu s spremembami podpis zneska predplačila ni pomemben – plačilo je glede na prevladujočo obrestno mero ob prekinitvi mogoče opraviti tudi v korist pogodbene stranke, ki predčasno plačilo opravi. Izračun nadomestila mora biti tako v primeru kazni zaradi predčasnega odplačila kot v primeru nagrade zaradi predčasnega odplačila enak. Skupina predvideva, da uvedba te spremembe standarda ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze.

OPMSRP 23 - Negotovost pri obravnavi davka iz dobička, ki jih je EU sprejela 23. oktobra 2018 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje). Možne so nejasnosti glede tega, kako se davčna zakonodaja uporablja za določeno transakcijo ali okoliščino oziroma ali bo davčni organ sprejel obravnavanje davka v podjetju. MRS 12 Davek iz dobička določa, kako je treba obračunati tekoči in odloženi davek, ne pa, kako bi se morali odražati učinki negotovosti. OPMSRP 23 dopolnjuje zahteve MRS 12 z določili, kako se mora učinek negotovosti odražati pri obračunavanju davka iz dobička. Skupina predvideva, da uvedba tega pojasnila ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze.

Skupina se je odločila, da ne uporabi tega novega standarda, spremembe obstoječega standarda in novega pojasnila pred datumi njihove veljavnosti.

NOVI STANDARDI IN SPREMEMBE OBSTOJEČIH STANDARDOV, KI JIH JE IZDAL OMRS, VENDAR JIH EU ŠE NI SPREJELA

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS), z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov, ki na dan objave računovodskih izkazov veljajo za MSRP, kot jih je izdal OMRS:

MSRP 14 - Zakonsko predpisani odlog plačila računov (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje) – Evropska komisija je sklenila, da ne bo začela postopka potrjevanja tega vmesnega standarda in bo počakala na izdajo njegove končne verzije.

Cilj standarda je omogočiti podjetjem, ki MSRP uporabljajo prvič in ki zakonsko predpisane odloge plačila računov trenutno pripoznavajo v skladu s prejšnjimi SSRN, da ob prehodu na MSRP tako pripoznavanje nadaljujejo.

Spremembe MSRP 3 - Poslovne združitve – Opredelitev poslovnega subjekta (v veljavi za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema enak datumu začetka prvega letnega poročevalskega obdobja, ki se začne 1. januarja 2020 ali pozneje, in pridobitve sredstev, do katerih pride na začetku tega obdobja ali po njem). Namen sprememb je izboljšati opredelitev poslovnega subjekta. Poudarek spremenjene opredelitve je na tem, da je glavni rezultat delovanja poslovnega subjekta zagotavljanje blaga in storitev za stranke, medtem ko je prejšnja opredelitev poudarjala donose v obliki dividend, nižjih stroškov ter drugih gospodarskih koristi za vlagatelje in druge. Poleg spremembe razlage besedila je Odbor zagotovil dodatne smernice.

Spremembe MSRP 10 - Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 - Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige – Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem oziroma skupnim podvigom ter nadaljnje spremembe (datum začetka veljavnosti odložen za nedoločen čas do zaključka raziskovalnega projekta v zvezi s kapitalsko metodo). Spremembe se nanašajo na razhajanje zahtev po MRS 28 in MSRP 10 ter pojasnijo, da je obseg pripoznavanje dobička oziroma izgube pri poslu s pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom odvisen od tega, ali prodana oziroma prispevana sredstva predstavljajo poslovni subjekt.

Spremembe MRS 1 - Predstavljanje računovodskih izkazov in MRS 8 - Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake – Opredelitev bistven (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje) – Spremembe pojasnjujejo opredelitev izraza bistven in kako ga je treba vključiti v napotke glede opredelitev.

Spremembe MRS 19 - Zaslužki zaposlenih – Načrtovanje sprememb, omejitev in poravnav (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019). Spremembe zahtevajo uporabo posodobljenih predpostavk iz ponovnega merjenja za določitev stroškov tekočega službovanja in neto obresti za preostanek poročevalskega obdobja po spremembi načrta.

Spremembe MRS 28 - Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige – Dolgoročni deleži v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje). Namen sprememb je pojasniti, da podjetje uporablja MSRP 9, vključno z zahtevami po oslabitvi, za dolgoročne deleže v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, ki so del čiste naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig in za katere se kapitalska metoda ne uporablja. Spremembe prav tako odpravljajo 41. odstavek, saj je po mnenju odbora le ponavljal zahteve v MSRP 9 in povzročal zmedo glede obračunavanja dolgoročnih deležev.

Spremembe različnih standardov - Izboljšave MSRP (obdobje 2015–2017), ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 3, MSRP 11, MRS 12 in MRS 23), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje), njihov namen pa je predvsem odpravljanje neskladnosti in razlaga besedila. Spremembe vsebujejo naslednja pojasnila: podjetje ponovno izmeri svoj prejšnji delež v skupni dejavnosti, ko pridobi obvladovanje nad poslovnim subjektom (MSRP 3); če podjetje pridobi skupno obvladovanje nad poslovnim subjektom, svojega prejšnjega deleža v skupni dejavnosti ne izmeri ponovno (MSRP 11); podjetje vse posledice izplačila dividend na davek iz dobička obračuna enako (MRS 12); podjetje kot del splošnih posojil obravnava vsa posojila, ki so bila prvotno namenjena razvoju sredstva, kot je sredstvo, usposobljeno za nameravano uporabo ali prodajo (MRS 23).

Spremembe sklicevanj na konceptualni okvir v MSRP (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje). Dokument vsebuje spremembe MSRP 2, MSRP 3, MSRP 6, MSRP 14, MRS 1, MRS 8, MRS 34, MRS 37, MRS 38, OPMSRP 12, OPMSRP 19, OPMSRP 20, OPMSRP 22 in SIC-32. Namen sprememb je podpora prehodu na revidirani konceptualni okvir za podjetja, ki z uporabo tega okvira razvijajo svoje računovodske usmeritve, kadar se za določeno transakcijo ne uporablja noben standard MSRP.

Skupina predvideva, da uvedba teh novih standardov in sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine.

Obračunavanje varovanja pred tveganjem v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU ni sprejela, ostaja še naprej neregulirano. Skupina ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s finančnimi sredstvi in obveznostmi v skladu z zahtevami MRS 39 ‚Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje' nima pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine, če bi bila uporabljena na datum bilance stanja.

4. DOLOČANJE POŠTENE VREDNOSTI

Glede na računovodske usmeritve skupine in razčlenitve je v nekaterih primerih potrebna določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je skupina določila po metodah, opisanih v nadaljevanju. Kjer so v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti potrebna dodatna pojasnila, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti skupine.

NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Pri naložbenih nepremičninah je treba letno razkrivati pošteno vrednost. Skupina zato enkrat letno ugotavlja pošteno vrednost s pomočjo zunanjih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin. Za podlago ocene vrednosti je upoštevana poštena vrednost definirana kot cena, ki bi bila prejeta za prodajo sredstva ali plačana za prenos v urejenem poslu med tržnimi udeleženci na dan merjenja. Pri oceni vrednosti je preverjena primernost uporabe vseh metod za ocenjevanje vrednosti lastninskih pravic: metoda tržnih primerjav, na donosu zasnovan način in nabavnovrednostni način.

NALOŽBE V KAPITALSKE INSTRUMENTE

Poštena vrednost finančnih naložb v kapitalske instrumente, ki kotirajo na borzi, je določena na podlagi zaključnega borznega tečaja na datum poročanja.

POSLOVNE IN DRUGE TERJATVE

Kratkoročne poslovne terjatve niso diskontirane zaradi kratkoročnosti, so pa upoštevane slabitve na pošteno vrednost.

FINANČNE OBVEZNOSTI

Finančne obveznosti iz naslova obveznic se za potrebe poročanja določijo na osnovi borznega tečaja na dan poročanja.

Hierarhija poštenih vrednosti

Pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov je bila upoštevana naslednja hierarhija ravni določanja poštene vrednosti:

1. nivo: določanje poštene vrednosti neposredno s sklicevanjem na uradno objavljeno ceno na aktivnem trgu;
2. nivo: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki so v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti, bodisi neposredno bodisi posredno;
3. nivo: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki niso v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti.

5. SESTAVA SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE

ODVISNE DRUŽBE[112]

Skupino Telekom Slovenije na dan poročanja sestavljajo matična družba Telekom Slovenije in naslednje odvisne družbe:

112 GRI GS102-45

ODVISNE DRUŽBE

	Naziv	Naslov	Država	Dejavnost	Davčna stopnja v %	Delež v kapitalu v %	Delež glasovalnih pravic v % 2018	Delež glasovalnih pravic v % 2017	Knjigovodska vrednost kapitala v tisoč EUR 2018	Knjigovodska vrednost kapitala v tisoč EUR 2017	Poslovni izid v tisoč EUR 2018	Poslovni izid v tisoč EUR 2017
	SLOVENIJA											
1	GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d. o. o.	Cigaletova 10, Ljubljana	Slovenija	gradnja, vzdrževanje in upravljanje telekomunikacijskega omrežja	19	100	100	100	24.752	22.715	2.011	3.657
2	Avtenta, napredne poslovne rešitve, d. o. o.	Stegne 19, Ljubljana	Slovenija	sistemski integrator	19	100	100	100	2.505	2.090	380	325
3	TSmedia, medijske vsebine in storitve, d. o. o.	Cigaletova 15, Ljubljana	Slovenija	multimedijske in internetne vsebine	19	100	100	100	-374	-67	-341	-768
4	SOLINE Pridelava soli, d. o. o.	Seča 115, Portorož	Slovenija	pridelava soli ter ohranjanje in upravljanje krajinskega parka	19	100	100	100	2.639	2.729	-91	61
5	Antenna TV SL, d. o. o.	Stegne 19, Ljubljana	Slovenija	televizijska dejavnost	19	66	66	66	-11.991	-8.117	-3.841	-6.413
6	TSinpo, d. o. o.	Litostrojska cesta 58 A	Slovenija	papirna galanterija	19	100	100	100	72	53	19	-1
7	Optic-Tel, d. o. o.	Cigaletova 10, Ljubljana	Slovenija	telekomunikacijske storitve	19	100	100	100	5.116	5.109	7	0
8	Infratel, d. o. o.*	Cigaletova 10, Ljubljana	Slovenija	telekomunikacijske storitve	19	100	100	0	4.974	0	4	0

* Vključeno v skupino od 1. 1. 2018.

ODVISNE DRUŽBE

	Naziv	Naslov	Država	Dejavnost	Davčna stopnja v %	Delež v kapitalu v %	Delež glasovalnih pravic v % 2018	Delež glasovalnih pravic v % 2017	Knjigovodska vrednost kapitala v tisoč EUR 2018	Knjigovodska vrednost kapitala v tisoč EUR 2017	Poslovni izid v tisoč EUR 2018	Poslovni izid v tisoč EUR 2017
	TUJINA											
6	IPKO Telecommunications LLC	Lagjia Ulpiana, Rruga "Zija Shemsiu", nr 34, Prishtina	Kosovo	telekomunikacijske storitve	10	100	100	93	6.895	-6.991	-518	-2.594
7	Blicnet d. o. o., Banja Luka**	Majke Jugovića 25, Banja Luka	Bosna in Hercegovina	telekomunikacijske storitve	10	100	100	100	16.943	16.144	715	1.314
10	SIOL, d. o. o., Zagreb	Margaretska 3, Zagreb	Hrvaška	telekomunikacijske storitve	20	100	100	100	807	720	65	109
11	SiOL d. o. o., Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Bosna in Hercegovina	telekomunikacijske storitve	10	100	100	100	1.764	1.749	15	2
12	SIOL, d. o. o., Podgorica	Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br. 106, Podgorica	Črna gora	telekomunikacijske storitve	9	100	100	100	2.859	2.789	70	88
13	SIOL, d. o. o., Skopje	Dimitrie Chupovski no. 4-1/14, Skopje	Makedonija	telekomunikacijske storitve	10	100	100	100	1.574	1.372	212	159
14	SIOL DOO BEOGRAD-PALILULA	Dvadesetsedmog Marta 11, Beograd Palilula	Srbija	telekomunikacijske storitve	15	100	100	100	369	329	36	94
15	GVO Telecommunikation GmbH	Daimlerstr. 3, Stadtlohn	Nemčija	gradbena in vzdrževalna dela na telekomunikacijskem omrežju	15	100	100	100	-55	-59	4	-1

** Vključeno v skupino do 31. 12. 2018.

SPREMEMBE V SESTAVI SKUPINE

Blicnet

Skupina je 2. oktobra 2018 z družbo Telekomunikacije Republike Srpske akcionarsko društvo Banja Luka podpisala pogodbo o prodaji 100-odstotnega deleža v družbi Blicnet d. o. o., Banja Luka, iz Bosne in Hercegovine.

Prodaja družbe Blicnet d. o. o. je skladna s sprejetim poslovnim načrtom Skupine Telekom Slovenije za leto 2018 in strateškim poslovnim načrtom Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2018–2022.

v tisoč EUR	Vrednosti čistih sredstev
SREDSTVA	
Neopredmetena sredstva	3.925
Opredmetena osnovna sredstva	13.906
Druga dolgoročna sredstva	328
Kratkoročna sredstva	2.632
od tega denar in denarni ustrezniki	121
Skupaj sredstva	**20.791**
Dolgoročne obveznosti	78
Kratkoročne obveznosti	3.770
Skupaj obveznosti	**3.848**
Poštena vrednost neto sredstev	16.943
Prejeto nadomestilo – poštena vrednost naložbe v družbo Blicnet	35.700
Dobiček od prodaje deleža	**18.757**
Izločena denarna sredstva	-121

Končno kupnino bo Telekom Slovenije, d. d., sporočil po končni določitvi prilagoditvenih postavk.

M-PAY D. O. O.

Skupina je s 31. decembrom 2018 skupaj z drugim družbenikom ustavila poslovanje družbe M-Pay in podala zahtevo za izbris družbe iz sodnega registra. Družba je bila izbrisana z 10. januarjem 2019. Družba je vključena v izkaze skupine do 31. decembra 2018.

IPKO TELECOMMUNICATION

Na podlagi pogodbe o prodaji in nakupu deležev, ki je bila 15. 12. 2009 sklenjena med manjšinskimi lastniki kosovske družbe IPKO Telecommunication in Telekomom Slovenije ter ki je opredelila izstop manjšinskih lastnikov iz družbe, je skupina sklenila pogodbo o dokupu 6,89-odstotnega deleža. S plačilom kupnine v višini 2,98 milijona evrov je skupina postala tudi pravno 100-odstotni lastnik družbe IPKO. Pred tem je skupina imela 100-odstotno ekonomsko lastništvo zaradi dogovora o nakupu preostalega deleža z manjšinskimi lastniki. Družba je bila že pred tem v celoti vključena v izkaze skupine.

DRUŽBA INFRATEL (GVO)

Skupina je januarja 2018 prek svoje odvisne družbe GVO kupila 100-odstotni delež v družbi INFRATEL telekomunikacijska infrastruktura, d. o. o. Vpis spremembe lastništva družbe v sodnem registru je bil izveden 24. januarja 2018.

Skupina je družbo INFRATEL vključila v izkaze Skupine Telekom Slovenije z dne 1. januarja 2018.

Kupnina za 100-odstotni delež je znašala 3.469 tisoč evrov.

Skupina Telekom Slovenije je s pripojitvijo ustvarila dobičke iz izpogajanega nakupa v višini 1.501 tisoč evrov in ga pripoznala v izkazu poslovnega izida med drugimi finančnimi prihodki:

Poštena vrednost razpoznavnih sredstev in obveznosti družbe INFRATEL, d. o. o., na dan pridobitve

v tisoč EUR	Knjigovodska in poštena vrednost
SREDSTVA	
Opredmetena osnovna sredstva	4.819
Terjatve iz poslovanja	96
Denarna sredstva	44
Ostala sredstva	78
Skupaj sredstva	**5.037**
Obveznosti do dobaviteljev	-33
Druge obveznosti	-34
Skupaj obveznosti	**-67**
Poštena vrednost neto sredstev	4.970
Plačilo kupnine in prevzete obveznosti	3.469
Dobiček pri izpogajanem nakupu	**1.501**
Plačilo kupnine	-3.469
Prejeta denarna sredstva	44
Neto denarna sredstva iz prevzema	**-3.425**

6. POROČANJE PO SEGMENTIH

Razkritja poslovanja po segmentih temeljijo na sistemu notranjega poročanja, ki ga poslovodstvo uporablja pri odločanju. Za poročanje po segmentih je kot merilo uporabljena država, v kateri ima družba sedež opravljanja dejavnosti – tako skupina poslovanje predstavlja v dveh segmentih, in sicer Slovenija in druge države.

Slovenija – v ta segment so zajete vse družbe, katerih sedež je v Sloveniji, zajema pa predvsem dejavnost na področju telekomunikacijskih storitev fiksne in mobilne telefonije, izgradnjo in vzdrževanje telekomunikacijskega omrežja, ponudbo multimedijskih ter internetnih storitev in vsebin ter digitalno televizijo. V ta segment so zajete naslednje družbe: Telekom Slovenije, GVO, Avtenta, TSmedia, Soline, Antenna TV SL, TSinpo in družba OPTIC-TEL ter družba M-Pay kot skupni podvig.

Druge države – zajete so vse preostale družbe v skupini, in sicer IPKO, Blicnet*, SiOL Zagreb, SiOL Sarajevo, SiOL Podgorica, SiOL Skopje, SiOL Beograd in GVO Telekommunikation GmbH. Glavna dejavnost tega segmenta je ponujanje telekomunikacijskih storitev.

Prodaja med segmenti se opravlja po tržnih vrednostih. V postopku uskupinjevanja so izločeni vsi medsebojni posli, ki so zajeti med izločitvami in prilagoditvami.

Skupina ne razkriva finančnih prihodkov in odhodkov po segmentih, saj financiranje skupine poteka centralno, na ravni matične družbe. Razkritje o prihodkih zunanjih strank za vsak izdelek in storitev ali vsako skupino podobnih izdelkov in storitev je opisano v pojasnilu 7. Prihodki iz pogodb s kupci.

Računovodske usmeritve segmentov so enake računovodskim usmeritvam skupine, ki so opisane v poglavju 3.

Poslovna segmenta 2018

v tisoč EUR	Slovenija	Druge države*	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Prodaja kupcem	644.107	70.932	12	715.051
Prodaja med segmenti	75.822	19.874	-95.696	0
Prihodki po segmentih skupaj	**719.929**	**90.806**	**-95.684**	**715.051**
Drugi prihodki	**16.143**	**1.267**	**-1.241**	**16.169**
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-96.407	-2.939	10.141	-89.205
Stroški materiala in energije	-19.781	-2.120	6.201	-15.700
Stroški storitev	-322.511	-43.505	67.516	-298.500
Stroški dela	-114.657	-7.418	9.403	-112.672
Amortizacija	-136.769	-31.717	894	-167.592
Drugi odhodki poslovanja	-31.186	-621	2.188	-29.619
Skupaj odhodki poslovanja	**-721.311**	**-88.320**	**96.343**	**-713.288**
Dobiček iz poslovanja za posamezni segment	**14.761**	**3.753**	**-582**	**17.932**
Delež poslovnega izida pridruženih in skupaj obvladovanih družb**	-1			-1
Finančni prihodki				23.234
Finančni odhodki				-7.264
Dobiček pred obdavčitvijo				**33.901**
Davek iz dobička				-651
Odloženi davki				72
Čisti dobiček poslovnega leta				**33.322**

* Blicnet je vključen v izkaze do 31. 12. 2018.
** M-pay je vključen v izkaze do 31. 12. 2018.

Drugi podatki po segmentih Stanje 31. 12. 2018	Slovenija	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Sredstva segmenta poročanja	1.314.913	142.677	-224.871	**1.232.719**
Slabitve in odpisi nefinančnih sredstev segmenta	1.655	579	0	**2.234**
Neodpisana vrednost dobrega imena	3.718	0	0	**3.718**
Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige z uporabo kapitalske metode	-1	0	0	**-1**
Investicije v neopredmetena sredstva	36.867	9.116	0	**45.983**
Investicije v opredmetena osnovna sredstva	81.554*	12.215	0	**93.769**
Obveznosti segmenta poročanja	653.023	107.673	-147.606	**613.090**

* vključuje sredstva pridobljena v poslovni združitvi

Čisti prihodki po segmentih v letu 2018

v tisoč EUR	Slovenija	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Mobilni segment končni trg	225.064	33.520	-1.569	**257.015**
Fiksni segment končni trg	218.958	36.529	-1.479	**254.008**
Novi viri prihodkov	4.568	0	-2	**4.566**
Veleprodajni trg	176.296	20.487	-29.164	**167.619**
Drugi prihodki in trgovsko blago	95.043	270	-63.470	**31.843**
Skupaj čisti prihodki od prodaje	**719.929**	**90.806**	**-95.684**	**715.051**

v tisoč EUR	Slovenija	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Prihodki od prodaje storitev	624.666	88.586	-87.787	**625.465**
Prihodki od prodaje blaga	95.263	2.220	-7.897	**89.586**
Skupaj čisti prihodki od prodaje	**719.929**	**90.806**	**-95.684**	**715.051**

Poslovna segmenta 2017

v tisoč EUR	Slovenija	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Prodaja kupcem	646.512	70.181	-519	716.174
Prodaja med segmenti	88.727	21.577	-110.304	0
Prihodki po segmentih skupaj	**735.239**	**91.758**	**-110.823**	**716.174**
Drugi prihodki	**10.021**	**926**	**-1.080**	**9.867**
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-75.553	-946	10.425	-66.074
Stroški materiala in energije	-20.965	-2.049	7.683	-15.331
Stroški storitev	-355.883	-51.310	80.360	-326.833
Stroški dela	-121.343	-7.454	9.833	-118.964
Amortizacija	-138.472	-26.586	879	-164.179
Drugi odhodki poslovanja	-31.901	-650	2.452	-30.099
Skupaj odhodki poslovanja	**-744.117**	**-88.995**	**111.632**	**-721.480**
Dobiček iz poslovanja za posamezni segment	**1.143**	**3.689**	**-271**	**4.561**
Delež poslovnega izida pridruženih in skupaj obvladovanih družb	5			5
Finančni prihodki				5.461
Finančni odhodki				-8.262
Dobiček pred obdavčitvijo				**1.765**
Davek iz dobička				-1.140
Odloženi davki				8.398
Čisti dobiček poslovnega leta				**9.023**

Drugi podatki po segmentih 31. 12. 2017 Stanje	Slovenija	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Sredstva segmenta poročanja	1.420.726	154.336	-223.068	**1.351.994**
Slabitve in odpisi nefinančnih sredstev segmenta	2.331	103	0	**2.434**
Neodpisana vrednost dobrega imena	3.718	373	0	**4.091**
Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige z uporabo kapitalske metode	5	0	0	**5**
Investicije v neopredmetena sredstva	61.791	5.108	0	**66.899**
Investicije v opredmetena osnovna sredstva	87.477	11.104	0	**98.581**
Obveznosti segmenta poročanja	701.859	138.283	-169.013	**671.129**

Čisti prihodki po segmentih v letu 2017 – prerazvrščeno (pojasnilo 7. Prihodki iz pogodb s kupci)

v tisoč EUR	Slovenija	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Mobilni segment končni trg	228.092	33.657	-1.340	**260.409**
Fiksni segment končni trg	199.912	35.856	-1.015	**234.753**
Novi viri prihodkov	2.789	0	0	**2.789**
Veleprodajni trg	183.030	21.947	-29.169	**175.808**
Drugi prihodki in trgovsko blago	121.416	298	-79.299	**42.415**
Skupaj čisti prihodki od prodaje	**735.239**	**91.758**	**-110.823**	**716.174**

v tisoč EUR	Slovenija	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Prihodki od prodaje storitev	657.750	89.501	-101.809	**645.442**
Prihodki od prodaje blaga	77.489	2.257	-9.014	**70.732**
Skupaj čisti prihodki od prodaje	**735.239**	**91.758**	**-110.823**	**716.174**

7. PRIHODKI IZ POGODB S KUPCI

v tisoč EUR	2018	2017 prerazvrščeno
Mobilni segment končni trg	257.015	260.409
Fiksni segment končni trg	254.008	234.753
Novi viri prihodkov	4.566	2.789
Veleprodajni trg	167.619	175.808
Drugi prihodki in trgovsko blago	31.843	42.415
Skupaj čisti prihodki	**715.051**	**716.174**

V letu 2018 Skupina Telekom Slovenije prihodke od dohodnega prometa izkazuje med prihodki mobilnega ali fiksnega segmenta končni trg. Skladno s tem je prerazvrstila tudi prihodke za leto 2017 in sicer iz veleprodajnega trga med mobilne ali fiksne prihodke končni trg.

Skupina je v letu 2018 med prihodki pripoznala za 1.495 tisoč evrov prihodkov, ki so bili vključeni na začetku obdobja v saldo obveznosti iz pogodb s kupci.

Skupina prihodke iz pogodb s kupci pripozna na podlagi sklenjene pogodbe s kupcem in ko se blago in storitve prenesejo na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katero skupina pričakuje, da je do njega upravičena. Pri pogodbah s kupci, ki so vezani na 12 ali 24 mesecev in ki vključujejo več izvršitvenih obvez (npr. delno subvencionirani mobilni telefon ali druga telekomunikacijska oprema skupaj s storitvijo), skupina razporedi ceno celotnega posla na posamezne izvršitvene obveze na osnovi relativnih samostojnih prodajnih cen aparata in storitve. V skladu z novimi pravili, se tako prihodki od aparatov pripoznajo takoj, prihodki iz storitev (naročnin) pa se pripoznajo v dobi trajanja vezave. Ob tem skupina pripozna pogodbena sredstva, ki se nanašajo na pravico do nadomestila za prodano blago ali storitve, ki so bile opravljene na datum poročanja, ne pa tudi zaračunane. Pogodbena sredstva se prenesejo na terjatve, ko skupina kupcu izstavi račun.

Skupina je uporabila praktično rešitev skladno z MSRP 15.121 in ne razkriva informacij o preostalih izvršitvenih obvezah z izjemo prihodkov iz pogodb s kupci, ki so vezani na 12 ali 24 mesecev in vključujejo več izvršitvenih obvez.

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki od prodaje storitev	625.465	645.442
Prihodki od prodaje blaga	89.586	70.732
Skupaj čisti prihodki	**715.051**	**716.174**

Prihodki od prodaje storitev se pripoznajo skozi obdobje, prihodki od prodaje blaga pa v trenutku prenosa obvladovanja blaga na kupca.

Prihodki iz pogodb s kupci od prodaje so v letu 2018 za 1.123 tisoč evrov nižji v primerjavi z letom 2017.

Na mobilnem segmentu končni trg so prihodki nižji zaradi nižjih prihodkov mobilnih naročnikov v Sloveniji (nižje stanje naročnikov, prehod na nove, za naročnike ugodnejše pakete z vključenimi vsebinami in regulacije EU).

Pričakovani padec prihodkov klasične govorne telefonije (ki je posledica upadanja klasičnih priključkov ter nadomeščanja z mobilno in IP-telefonijo) je med prihodki na **fiksnem segmentu končni trg** nadomestilo povečanje prihodkov širokopasovnih storitev tako v Sloveniji kot tudi na Kosovem in BiH ter IT-storitev v Sloveniji.

Med **novimi viri prihodkov** evidentiramo prihodke finančnih storitev, energetike, eZdravja in zavarovanj, ki so v letu 2018 višji od doseženih v predhodnem letu, predvsem zaradi višjih prihodkov energetike.

Prihodki **na veleprodajnem trgu** so nižji od doseženih v letu 2017. Na domačem trgu so prihodki višji zaradi več priključkov na širokopasovnem dostopu. Padec prihodkov na mednarodnem trgu je rezultat nižjih prihodkov od tranzita. V tujini so na nižje prihodke vplivali tudi nižji prihodki dohodnih klicev na Kosovu zaradi vedno večje uporabe brezplačnih spletnih govornih aplikacij.

Drugi prihodki in trgovsko blago so nižji predvsem zaradi nižjih prihodkov elektronskega cestninjenja, saj je bila v letu 2017 pripoznana glavnina prihodkov iz naslova vzpostavitve elektronskega cestninjenja.

8. DRUGI PRIHODKI IZ POSLOVANJA

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki od odprave rezervacij	997	191
Prihodki od prejetih državnih in drugih pomoči	1.083	2.162
Dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	669	940
Prevrednotovalni poslovni prihodki	9.454	3.535
Prihodki od odpisa obveznosti iz pogodb s kupci	12	0
Drugi prihodki	3.954	3.039
Skupaj drugi prihodki od poslovanja	**16.169**	**9.867**

Prevrednotovalni poslovni prihodki se nanašajo na prihodke iz naslova izterjanih, predhodno oslabljenih terjatev.

Drugi prihodki se nanašajo na pogodbene kazni, sodne stroške.

9. STROŠKI STORITEV

v tisoč EUR	2018	2017
Stroški telekomunikacijskih storitev	130.286	140.201
• Medomrežno povezovanje	35.459	35.799
• Roaming	11.869	11.285
• Mednarodni obračun	82.242	92.293
• Druge telekomunikacijske storitve	716	824
Stroški zakupi vodov, omrežij in platform	8.919	11.074
Stroški multimedijskih vsebin	33.902	28.989
Stroški prodajnih spodbud	0	18.597
Stroški pridobivanja kupcev	3.213	3.728
Stroški vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev	22.059	22.991
Stroški najema opredmetenih osnovnih sredstev	13.698	13.736
Stroški sejmov, oglaševanja, sponzoriranja in reprezentance	13.577	12.548
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	10.974	12.412
Povračila stroškov v zvezi z delom	1.084	793
Stroški zavarovalnih premij	3.355	3.666
Stroški komunikacijskih storitev	3.429	3.598
Stroški bančnih storitev	1.139	1.122
Stroški drugih storitev	52.865	53.376
Skupaj stroški storitev	**298.500**	**326.833**

Stroški storitev so v letu 2018 v primerjavi z letom 2017 nižji za 28.333 tisoč evrov, od tega sprememba pripoznavanja stroškov po MSRP 15 iz naslova stroškov prodajnih spodbud v višini 18.597 tisoč evrov.

V primerjavi z letom 2017 so nižji stroški telekomunikacijskih storitev zaradi manjšega obsega mednarodnega prometa. Nižji so tudi stroški zakupov vodov.

Stroški vzdževanja opredmetenih osnovnih sredstev so nižji zaradi optimizacije stroškov dostopovnega in jedrnega omrežja ter IT-rešitev.

Stroški drugih storitev v višini 52.865 tisoč evrov, zajemajo predvsem stroške podizvajalcev v višini 42.207 tisoč evrov.

10. STROŠKI DELA

v tisoč EUR	2018	2017
Plače in nadomestila plač	96.387	96.956
Prispevki za socialno varnost	19.240	19.526
• od tega prispevki za pokojninsko zavarovanje	12.741	12.766
Drugi stroški dela	11.111	11.776
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	498	5.870
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	-14.564	-15.164
Skupaj stroški dela	**112.672**	**118.964**

Od skupne vrednosti usredstvenih lastnih proizvodov in storitev v višini 16.439 tisoč evrov (v letu 2017: 17.141 tisoč evrov) jih je v stroških dela izkazanih 14.564 tisoč evrov (v letu 2017: 15.164 tisoč evrov). Preostala vrednost je izkazana v drugih odhodkih poslovanja (pojasnilo 11). Storitve, opravljene za potrebe skupine, so usredstvene med neopredmetenimi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi (pojasnili 15 in 16).

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obdobju poročanja 2018 je bilo 3.360,67 delavca (v letu 2017: 3.577,80 delavca). Povprečno število in struktura zaposlenih po dejanski stopnji izobrazbe sta razkrita v poglavju 2.9.2 Odgovornost do zaposlenih.

11. DRUGI ODHODKI POSLOVANJA

v tisoč EUR	2018	2017
Rezervacije	423	26.011
Izguba pri prodaji in izločitvi neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	501	870
Odpisi zalog	1.058	1.887
Popravek in odpis pogodbenih sredstev	1.176	0
Slabitev neopredmetenih in opredmetenih sredstev	26	547
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	-1.875	-1.977
Ostali odhodki	28.310	2.761
Skupaj drugi odhodki poslovanja	**29.619**	**30.099**

Odhodki za rezervacije so v letu 2018 nižji, ker skupina ni oblikovala dodatnih rezervacij za verjetne obveznosti po tožbah v primerjavi z letom 2017 (pojasnilo 31).

Pri pogodbah s kupci, ki so vezani (npr. na 12 ali 24 mesecev), se prekinitve pogodb pred koncem vezave evidentirajo kot odpis pogodbenih sredstev.

Ostali odhodki se nanašajo predvsem na odškodnine z naslova poravnav.

12. FINANČNI PRIHODKI IN FINANČNI ODHODKI

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki iz dividend	170	253
Drugi prihodki iz deležev	18.754	0
Prihodki od obresti	2.607	1.573
Neto pozitivne tečajne razlike	0	1.536
Prihodki iz izvedenih finančnih instrumentov	0	1.103
Drugi finančni prihodki	1.703	996
Skupaj finančni prihodki	**23.234**	**5.461**
Odhodki za obresti izdanih obveznic	1.992	1.992
Odhodki za obresti	4.682	5.955
Neto negativne tečajne razlike	362	0
Slabitev in odpisi danih posojil	30	0
Drugi finančni odhodki	198	315
Skupaj finančni odhodki	**7.264**	**8.262**
Finančni izid	**15.970**	**-2.801**
Delež v rezultatu pridruženih in skupaj obvladovanih podjetij	**-1**	**5**

Finančni prihodki iz deležev v letu 2018 so nastali iz naslova prodaje družbe Blicnet.

Drugi finančni prihodki v letu 2018 predstavljajo predvsem pripoznanje slabega imena ob pridobitvi družbe INFRATEL.

Odhodki za obresti so nižji od realiziranih v lanskem letu zaradi nižjega stanja prejetih posojil.

13. DAVEK IZ DOBIČKA, ODLOŽENE TERJATVE IN OBVEZNOSTI ZA DAVEK

v tisoč EUR	2018	2017
Davek tekočega leta	-651	-1.140
Odložene terjatve / obveznosti za davek	224	8.616
Drugi davki, ki niso izkazani v drugih postavkah	-152	-218
Skupaj davek	**-579**	**7.258**

Med drugimi davki, ki niso izkazani v drugih postavkah, skupina izkazuje odpis davčnega odtegljaja v tujini plačanega davka.

Uskladitev med dejanskim in izračunanim odhodkom za davek z upoštevanjem efektivne davčne stopnje

v tisoč EUR	2018	2017
Dobiček/izguba pred obdavčitvijo	33.901	1.765
Davek iz dobička ob upoštevanju predpisane davčne stopnje	-6.441	-335
Neobdavčene prejete dividende	134	51
Neobdavčen dobiček od odsvojitve lastniškega deleža	1.915	0
Koriščenje davčne olajšave v tekočem obdobju	886	1.594
Odprava davčnih olajšav, koriščenih v prejšnjih letih	-106	-540
Davčno nepriznani odhodki	-2.867	-4.135
Priznani odhodki / prihodki, ki so bili nepriznani v preteklih letih	2.201	-296
Davčna izguba in neizkoriščene olajšave	4.444	11.091
Sprememba računovodske usmeritve	-15	0
Ostale postavke (popravki napak, WHT itd.)	-730	-172
Skupaj davek	**-579**	**7.258**
Efektivna davčna stopnja	**1,71 %**	**0,00 %**

Stanje davčne izgube na 31. december 2018 znaša 140.861 tisoč evrov (31. 12. 2017: 145.262 tisoč evrov).

Odložene terjatve in obveznosti za davek so izračunane na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja glede na stopnjo obdavčitve dohodka pravnih oseb v naslednjih letih. V obravnavanem obdobju je dohodek pravnih oseb obdavčen z 19-odstotno davčno stopnjo (v letu 2017: 19 %).

Terjatve za odložene davke

v tisoč EUR	2018	2017	Prek poslovnega izida	Prek vseobsegajočega donosa
Neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva	15.271	13.315	1.956	
Finančne naložbe	1.115	1.080		35
Terjatve iz poslovanja	2.961	5.575	-2.614	
Davčna izguba	24.959	22.639	2.320	
Rezervacije	909	2.267	-1.358	
Odložene terjatve za davek	**45.215**	**44.876**	**304**	**35**

Gibanje terjatev za odložene davke

v tisoč EUR	
Stanje 1. 1. 2017	**36.141**
Odprava/črpanje	-9.703
Oblikovanje	18.437
Stanje 31. 12. 2017	**44.876**
Prehod na nov standard MSRP 15	290
Izločitev odvisne družbe	-105
Odprava/črpanje	-9.715
Oblikovanje	9.870
Stanje 31. 12. 2018	**45.215**

Obveznosti za odložene davke

v tisoč EUR	2018	2017	Prek poslovnega izida	Prek vseobsegajočega donosa
Neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva	1.672	1.658	-14	0
Finančne naložbe	238	224	0	-14
Odložene obveznosti za davek	**1.910**	**1.882**	**-14**	**-14**

Gibanje obveznosti za odložene davke

v tisoč EUR	
Stanje 1. 1. 2017	**1.280**
Odprava/črpanje	0
Oblikovanje	602
Stanje 31. 12. 2017	**1.882**
Odprava/črpanje	0
Oblikovanje	28
Stanje 31. 12. 2018	**1.910**

Neizkoriščene davčne olajšave na dan 31. decembra 2018 znašajo 72.478 tisoč evrov (v letu 2017: 60.041 tisoč evrov).

Skupina v letu 2018 ni oblikovala odloženih terjatev za davek od odbitnih začasnih razlik v višini 646 tisoč evrov (v letu 2017: 3.422 tisoč evrov).

14. DOBIČEK NA DELNICO

Osnovni čisti dobiček na delnico je izračunan tako, da čisti dobiček obračunskega obdobja, ki pripada navadnim delničarjem, delimo s tehtanim povprečnim številom v obračunskem obdobju uveljavljajočih se navadnih delnic.

Tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih delnic se izračuna iz podatkov o številu uveljavljajočih se navadnih delnic ob upoštevanju morebitnih odkupov in prodaj znotraj obdobja ter ob upoštevanju časa, v katerem so bile delnice udeležene pri ustvarjanju dobička.

Popravljeni čisti dobiček na delnico se ne izračunava, saj družba nima popravljalnih potencialnih rednih delnic.

v tisoč EUR	2018	2017
Čisti poslovni izid, namenjen razdelitvi delničarjem, lastnikom navadnih delnic matične družbe	33.322	9.023
Tehtano povprečno število navadnih delnic za dobiček na delnico	6.505.478	6.505.478
Dobiček na delnico	**5,12**	**1,39**

Tehtano povprečno število navadnih delnic

v tisoč EUR	Pojasnilo	2018	2017
Tehtano povprečno število navadnih delnic za dobiček na delnico		6.535.478	6.535.478
Manj lastne delnice družbe		-30.000	-30.000
Skupaj		**6.505.478**	**6.505.478**

15. NEOPREDMETENA SREDSTVA

Koncesije predstavljajo pravice do uporabe frekvence spektra GSM, UMTS in LTE na območju Republike Slovenije ter GSM na Kosovu v skupnem znesku 76.244 tisoč evrov (v letu 2017: 90.955 tisoč evrov). Dobe trajanja posameznih koncesij so razkrite v pojasnilu 46, v tabeli Koncesije za storitve mobilne telefonije v skupini.

Neodpisane vrednosti pridobljenih koncesij 31. decembra 2018 znašajo: v Sloveniji za UMTS 11.745 tisoč evrov (v letu 2017: 15.761 tisoč evrov), za GSM 30.164 tisoč evrov (v letu 2017: 32.678 tisoč evrov) in za LTE 18.590 tisoč evrov (v letu 2017: 20.374 tisoč evrov). Na Kosovu neodpisana vrednost koncesij za GSM znaša 14.898 tisoč evrov (v letu 2017: 19.602 tisoč evrov) in LTE 847 tisoč evrov (v letu 2017: 2.540 tisoč evrov).

Med koncesijami in licencami skupina izkazuje tudi programske pravice in licence za uporabo računalniških programov.

Na dan 31. decembra 2018 skupina med neopredmetenimi sredstvi izkazuje vrednost liste kupcev iz prevzema družbe Debitel v višini 2.136 tisoč evrov (v letu 2017: 3.204 tisoč evrov) ter listo kupcev Intell v višini 715 tisoč evrov (v letu 2017: 839 tisoč evrov) in listo kupcev IZImobil v višini 5.874 tisoč evrov.

Dobro ime v višini 3.718 tisoč evrov je nastalo pri prevzemu družb TSinpo (v višini 115 tisoč evrov) v letu 2017 in iz prevzema družbe Debitel v letu 2015 (v višini 3.603 tisoč evrov).

Skupina je opravila oceno vrednosti liste kupcev, nastale iz prevzema družbe Debitel. Za oceno vrednosti je bil uporabljen na donosu zasnovan način ocenjevanja vrednosti in znotraj tega načina ocenjevanja metoda presežnega donosa. V okviru izbrane metode se za vsa pripoznana sredstva opredeli donos, ki naj bi ga ta sredstva ustvarjala in prinašala lastnikom. Na podlagi te metode je vrednost liste kupcev ocenjena na 6.376 tisoč evrov z razponom ocene med 6.087 tisoč evrov in 6.678 tisoč evrov. Uporabljena diskontna stopnja je bila 10,50 %, zahtevana donosnost sredstev v višini 10,5 %. Ugotovljeno je bilo, da nadomestljiva vrednost liste kupcev presega knjigovodske vrednosti, zato ni potrebe po slabitvi.

Za listo kupcev Intell in IZImobil je skupina ugotovila, da ne izkazujejo znamenj slabitve.

Skupina je opravila tudi oceno nadomestljive vrednosti dobrega imena, nastalega s prevzemom družbe Debitel. Za oceno vrednosti je bil uporabljen na donosu zasnovan način ocenjevanja vrednosti in znotraj tega načina ocenjevanja metoda diskontiranih denarnih tokov. Izračuni temeljijo na projekcijah bodočih denarnih tokov družbe za obdobje od 4Q 2018 do 2023. Glavni uporabljeni predpostavki pri izračunu sta pričakovana stopnja rasti v višini 2,5 % in diskontna stopnja v višini 9,85 %. Ugotovljeno je bilo, da nadomestljiva vrednost denar ustvarjajočih enot presega njihovo knjigovodsko vrednost, zato ni potrebe po oslabitvi dobrega imena.

Družbe v skupini na neopredmetenih sredstvih nimajo omejene lastninske pravice, prav tako sredstva niso predmet obremenitve.

Na 31. december 2018 skupina izkazuje pogodbene obveze za neopredmetena sredstva v višini 6.661 tisoč evrov (v letu 2017: 10.416 tisoč evrov), ki se nanašajo na vzpostavitev računalniških sistemov in na licence za računalniške programe.

Gibanje neopredmetenih sredstev 2018

v tisoč EUR	Dobro ime	Koncesije in licence	Stroški pridobitev pogodb s kupci	Računalniški programi	Druga neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Drugo	Skupaj
Nabavna vrednost								
Stanje 31. 12. 2017	**109.227**	**324.293**	**19.413**	**179.022**	**53.181**	**26.387**	**288**	**711.811**
Vpliv spremembe računovodske usmeritve	0	0	156	0	0	0	-38	118
Stanje 1. 1. 2018	**109.227**	**324.293**	**19.569**	**179.022**	**53.181**	**26.387**	**250**	**711.929**
Povečanja	0	5.160	0	401	3	38.439	0	44.003
Sredstva, ustvarjena v skupini	0	0	0	90	0	1.890	0	1.980
Prenosi v uporabo	-373	8.065	8.634	25.204	7.490	-49.393	0	-373
Zmanjšanja	0	-14.579	-9.780	-2.238	0	-26	-11	-26.634
Odpisi	-1.200	-253	0	-21	0	0	0	-1.474
Drugi prenosi*	0	-138	0	50.197	5.246	-1.393	-239	53.673
Stanje 31. 12. 2018	**107.654**	**322.548**	**18.423**	**252.655**	**65.920**	**15.904**	**0**	**783.104**
Popravek vrednosti								
Stanje 31. 12. 2017	**105.136**	**204.447**	**9.308**	**143.953**	**34.232**	**267**	**56**	**497.399**
Vpliv spremembe računovodske usmeritve	0	0	72	0	0	0	0	72
Stanje 1. 1. 2018	**105.136**	**204.447**	**9.380**	**143.953**	**34.232**	**267**	**56**	**497.471**
Zmanjšanja	0	-11.488	-9.780	-1.802	0	0	-9	-23.079
Odpisi	-1.200	-247	0	-21	0	0	0	-1.468
Drugi prenosi*	0	51	0	48.817	0	0	-48	48.820
Amortizacija	0	35.268	9.588	22.111	5.385	0	1	72.353
Stanje 31. 12. 2018	**103.936**	**228.031**	**9.188**	**213.058**	**39.617**	**267**	**0**	**594.097**
Neodpisana vrednost								
Stanje 31. 12. 2017	**4.091**	**119.846**	**10.105**	**35.069**	**18.949**	**26.120**	**232**	**214.412**
Stanje 1. 1. 2018	**4.091**	**119.846**	**10.189**	**35.069**	**18.949**	**26.120**	**194**	**214.458**
Stanje 31. 12. 2018	**3.718**	**94.517**	**9.235**	**39.597**	**26.303**	**15.637**	**0**	**189.007**

* V okviru drugih prenosov so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prenosi med skupinami sredstev ter prenosi v zaloge.

Pomembnejša povečanja neopredmetenih sredstev se nanašajo predvsem na nakup in razvoj programske opreme.

Gibanje neopredmetenih sredstev 2017

v tisoč EUR	Dobro ime	Koncesije in licence	Prodajne provizije	Računalniški programi	Druga neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Drugo	Skupaj
Nabavna vrednost								
Stanje 1. 1. 2017	**109.356**	**329.453**	**25.514**	**137.598**	**52.111**	**27.381**	**269**	**681.682**
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	0	-1	0	0	0	0	0	-1
Povečanja	115	2.449	0	266	0	61.573	9	64.412
Osnovna sredstva, ustvarjena v skupini	0	0	0	56	0	2.328	0	2.384
Povečanje v poslovnih združitvah	0	0	0	0	103	0	0	103
Prenosi v uporabo	0	17.181	9.693	35.367	967	-63.208	0	0
Zmanjšanja	0	-17.644	-15.794	-337	0	0	0	-33.775
Odpisi	0	-908	0	-109	0	0	0	-1.017
Drugi prenosi*	-244	-6.237	0	6.181	0	-1.688	11	-1.977
Stanje 31. 12. 2017	**109.227**	**324.293**	**19.413**	**179.022**	**53.181**	**26.386**	**289**	**711.811**
Popravek vrednosti								
Stanje 1. 1. 2017	**105.173**	**198.884**	**15.969**	**121.133**	**30.986**	**267**	**38**	**472.450**
Zmanjšanja	0	-17.644	-15.794	-322	0	0	0	-33.760
Odpisi	0	-892	0	-110	0	0	0	-1.002
Drugi prenosi*	-37	-6.408	0	6.161	355	0	0	71
Amortizacija	0	30.507	9.133	17.091	2.891	0	18	59.640
Stanje 31. 12. 2017	**105.136**	**204.447**	**9.308**	**143.953**	**34.232**	**267**	**56**	**497.399**
Neodpisana vrednost								
Stanje 1. 1. 2017	**4.183**	**130.569**	**9.545**	**16.465**	**21.125**	**27.114**	**231**	**209.232**
Stanje 31. 12. 2017	**4.091**	**119.846**	**10.105**	**35.069**	**18.949**	**26.119**	**233**	**214.412**

* V okviru drugih prenosov so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prenosi med skupinami sredstev ter prenosi v zaloge.

16. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Pomembnejša povečanja opredmetenih osnovnih sredstev v uporabi v 2018 se nanašajo predvsem na izgradnjo in posodobitev kabelskega omrežja, pridobitev kabelske kanalizacije ter telekomunikacijske in druge opreme. Med drugo opremo so zajeti modemi, setup-boxi, druga oprema pri naročnikih, pohištvo, avtomobili in druga oprema.

Osnovna sredstva, ustvarjena v skupini, se nanašajo na storitve, ki so opravljene za skupino in se nanašajo predvsem na montažo opreme baznih postaj in v tehnoloških prostorih ter telekomunikacijske opreme pri naročnikih.

Družbe v skupini na opredmetenih osnovnih sredstvih nimajo omejene lastninske pravice, prav tako sredstva niso predmet obremenitve.

Pogodbene obveze za opredmetena osnovna sredstva 31. decembra 2018 znašajo 4.206 tisoč evrov (v letu 2017: 2.638 tisoč evrov) in se v največji meri nanašajo na gradnjo telekomunikacijskega omrežja.

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev 2018

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Drugo	Skupaj
Nabavna vrednost								
Stanje 1. 1. 2018	**449.514**	**1.005.477**	**230.960**	**610.218**	**429.420**	**44.215**	**40**	**2.769.844**
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	0	-8	0	0	0	0	0	-8
Povečanja	21	3.804	3	1.760	3.927	64.976	0	74.491
Osnovna sredstva, ustvarjena v skupini	0	74	0	81	320	13.984	0	14.459
Povečanje v poslovnih združitvah	0	4.819	0	0	0	0	0	4.819
Prenos iz sredstev v izgradnji	11.158	28.140	3.635	7.257	31.038	-81.228	0	0
Zmanjšanja	-10.468	-349	-109.101	-32.697	-35.442	-3.143	0	-191.200
Odpisi	-315	-1	-414	-19.898	-24.542	-7	0	-45.177
Drugi prenosi*	19	-3.701	-75	-48.044	-153	-1.762	127	-53.589
Stanje 31. 12. 2018	**449.929**	**1.038.255**	**125.008**	**518.677**	**404.568**	**37.035**	**167**	**2.573.639**
Popravek vrednosti								
Stanje 1. 1. 2018	**169.507**	**809.477**	**218.399**	**537.834**	**343.919**	**11.469**	**0**	**2.090.605**
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	2	-1	0	0	4	-1	0	4
Povečanja	0	0	0	-100	5	0	0	-95
Zmanjšanja	-2.949	-1.686	-109.086	-32.508	-27.799	-30	0	-174.058
Odpisi	-315	0	-413	-19.898	-24.099	0	0	-44.725
Slabitev	1	0	0	9	-1	15	0	24
Amortizacija	14.143	22.978	4.824	19.765	33.478	0	0	95.188
Drugi prenosi*	2	-1	-57	-48.835	10	-63	0	-48.944
Stanje 31. 12. 2018	**180.391**	**830.767**	**113.667**	**456.267**	**325.517**	**11.390**	**0**	**1.917.999**
Neodpisana vrednost								
Stanje 1. 1. 2018	**280.007**	**196.000**	**12.561**	**72.384**	**85.501**	**32.746**	**40**	**679.239**
Stanje 31. 12. 2018	**269.538**	**207.488**	**11.341**	**62.410**	**79.051**	**25.645**	**167**	**655.640**

* V okviru drugih prenosov so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prenosi med skupinami sredstev ter prenosi v zaloge.

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev 2017

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Drugo	Skupaj
Nabavna vrednost								
Stanje 1. 1. 2017	**442.984**	**982.702**	**277.885**	**625.844**	**445.587**	**35.662**	**152**	**2.810.816**
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	0	7	0	0	52	0	0	59
Povečanja	108	1.500	7	1.467	3.157	72.220	18	78.477
Osnovna sredstva, ustvarjena v skupini	5	83	0	89	276	14.304	0	14.757
Povečanje v poslovnih združitvah	95	2.689	0	0	96	2.467	0	5.347
Prenos iz sredstev v izgradnji	10.832	19.672	5.098	8.874	35.289	-79.765	0	0
Zmanjšanja	-160	-1	-48.696	-26.796	-27.426	-217	0	-103.296
Odpisi	-1.004	-2.689	-3.298	-298	-27.321	0	0	-34.610
Drugi prenosi*	-3.346	1.514	-36	1.038	-290	-456	-130	-1.706
Stanje 31. 12. 2017	**449.514**	**1.005.477**	**230.960**	**610.218**	**429.420**	**44.215**	**40**	**2.769.844**
Popravek vrednosti								
Stanje 1. 1. 2017	**156.409**	**791.218**	**265.994**	**535.693**	**359.972**	**11.390**	**0**	**2.120.676**
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	-1	0	0	0	18	0	0	17
Povečanja	29	0	0	141	65	0	0	235
Povečanja v poslovnih združitvah	78	0	0	0	79	0	0	157
Zmanjšanja	-156	-1	-48.679	-26.439	-24.628	0	0	-99.903
Odpisi	-999	-2.686	-3.297	-279	-27.054	0	0	-34.315
Slabitev	251	0	0	0	0	15	0	266
Amortizacija	14.831	21.640	4.388	28.720	34.845	64	0	104.488
Drugi prenosi*	-935	-694	-7	-2	622	0	0	-1.016
Stanje 31. 12. 2017	**169.507**	**809.477**	**218.399**	**537.834**	**343.919**	**11.469**	**0**	**2.090.605**
Neodpisana vrednost								
Stanje 1. 1. 2017	**286.575**	**191.484**	**11.891**	**90.151**	**85.615**	**24.272**	**152**	**690.140**
Stanje 31. 12. 2017	**280.007**	**196.000**	**12.561**	**72.384**	**85.501**	**32.746**	**40**	**679.239**

* V okviru drugih prenosov so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prenosi med skupinami sredstev ter prenosi v zaloge.

17. NALOŽBE V PRIDRUŽENE DRUŽBE IN SKUPNE PODVIGE

Skupina je z 31. decembrom 2018 skupaj z drugim družbenikom ustavila poslovanje družbe M-Pay in podala zahtevo za izbris družbe iz sodnega registra. Družba je bila izbrisana z 10. januarjem 2019. Pri tem je skupina pripoznala terjatve v višini 125 tisoč evrov za 50-odstotni delež premoženja, ki ji po prenehanju družbe pripada, in pripoznala 3 tisoč evrov izgube zaradi izbrisa družbe.

Družba ni kotirala na nobeni od javnih borz vrednostnih papirjev.

18. DRUGE FINANČNE NALOŽBE

Dolgoročne finančne naložbe

v tisoč EUR	2018	2017
Naložbe v delnice bank	248	247
Naložbe v druge delnice in deleže	4.619	4.265
Skupaj finančne naložbe	**4.867**	**4.512**
Posojila podjetjem	0	108
Posojila zaposlencem	242	324
Skupaj dana posojila	**242**	**432**
Druga dolgoročna finančna sredstva	7	8
Skupaj dolgoročne finančne naložbe	**5.116**	**4.952**

Vse naložbe v delnice in deleže so razporejene kot finančne naložbe, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa.

Od skupne vrednosti v znesku 4.867 tisoč evrov se 1.867 tisoč evrov (v letu 2017: 1.796 tisoč evrov) nanaša na finančne naložbe, ki kotirajo na borzi vrednostnih papirjev.

Finančne naložbe se ne uporabljajo kot zavarovanje in so proste bremen.

Kratkoročne finančne naložbe

v tisoč EUR	2018	2017
Druga kratkoročna posojila	89	457
Druga kratkoročna finančna sredstva	2	227
Depoziti pri bankah	0	77.283
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	**91**	**77.967**

Na datum poročanja skupina nima depozitov.

Tabela posojil

v tisoč EUR	2018	2017
Dolgoročna dana posojila	**242**	**432**
Dana posojila	0	108
Posojila zaposlencem	242	324
Kratkoročna dana posojila	**89**	**457**
Del dolgoročnega posojila, ki zapade v 12 mesecih – dana posojila	0	311
Del dolgoročnega posojila, ki zapade v 12 mesecih posojila zaposlencem	89	113
Kratkoročne terjatve za obresti	0	33
Stanje konec obdobja dana posojila	**331**	**889**

Zapadlost dolgoročnih in kratkoročnih posojil ter drugi podatki so razkriti v pojasnilu 45. Upravljanje finančnih tveganj.

Obrestna mera posojil, danih zaposlencem, je med 3,70 % in 6,23 %.

19. DOLGOROČNA POGODBENA SREDSTVA

v tisoč EUR	31. 12. 2018	1. 1. 2018
Dolgoročna pogodbena sredstva	4.519	5.389
Skupaj dolgoročna pogodbena sredstva	**4.519**	**5.389**

Dolgoročna pogodbena sredstva nastanejo, kadar skupina izvede prenos blaga ali storitev kupcu, preden kupec plača nadomestilo za ta prenos. Kupci telekomunikacijskega blaga in storitev se za pridobitev popustov na storitve in/ali blago lahko vežejo za določeno obdobje (npr. 24 mesecev). Zaradi razporeditve prihodkov na osnovi relativne samostojne cene se prihodki iz naslova blaga v skladu z novim standardom pripoznajo prej, kot posledica pa nastanejo pogodbena sredstva.

20. OSTALA DOLGOROČNA SREDSTVA

v tisoč EUR	2018	2017
Vnaprej plačane najemnine	10.435	11.366
Dolgoročno odloženi stroški prodajnih spodbud	0	2.659
Dolgoročne poslovne terjatve	23.798	15.570
Programske pravice (TV-vsebine, TV-kanali)	12.527	11.691
Drugi dolgoročno odloženi stroški	554	1.012
Skupaj ostala dolgoročna sredstva	**47.314**	**42.298**

Med dolgoročnimi poslovnimi terjatvami skupina izkazuje prodajo blaga, katerih zapadlost je daljša od enega leta. Za terjatve, ki izhajajo iz plačil na obroke, se popravek vrednosti terjatev oblikuje na kratkoročnem delu.

Zaradi prehoda na nov standard MSRP 15 je skupina odpravila dolgoročne odložene stroške prodajnih spodbud, ki jih je pred uveljavitvijo standarda razmejevala v dobi vezave kupca.

Gibanje vnaprej plačanih najemnin

v tisoč EUR	Najemnine
Stanje 1. 1. 2017	**12.853**
Povečanje	1.291
Prenos med stroške	-2.778
Stanje 31. 12. 2017	**11.366**
Povečanja v poslovnih združitvah	-34
Povečanje	2.801
Prenos med stroške	-3.698
Stanje 31. 12. 2018	**10.435**

Vnaprej plačane najemnine predstavljajo pretežno najem prostorov in zemljišč za bazne postaje ter zakupe optičnih vlaken.

21. NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Gibanje naložbenih nepremičnin 2018

v tisoč EUR	Zemljišče	Zgradbe	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje 1. 1. 2018	**4.865**	**1.813**	**6.678**
Povečanja	0	84	84
Stanje 31. 12. 2018	**4.865**	**1.897**	**6.762**
Popravek vrednosti			
Stanje 1. 1. 2018	**1.689**	**983**	**2.672**
Amortizacija	0	51	51
Stanje 31. 12. 2018	**1.689**	**1.034**	**2.723**
Neodpisana vrednost			
Stanje 1. 1. 2018	**3.176**	**830**	**4.006**
Stanje 31. 12. 2018	**3.176**	**863**	**4.039**

Gibanje naložbenih nepremičnin 2017

v tisoč EUR	Zemljišče	Zgradbe	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje 1. 1. 2017	**4.865**	**1.810**	**6.675**
Povečanja	0	3	3
Stanje 31. 12. 2017	**4.865**	**1.813**	**6.678**
Popravek vrednosti			
Stanje 1. 1. 2017	**1.572**	**923**	**2.495**
Slabitev	117	9	126
Amortizacija	0	51	51
Stanje 31. 12. 2017	**1.689**	**983**	**2.672**
Neodpisana vrednost			
Stanje 1. 1. 2017	**3.293**	**887**	**4.180**
Stanje 31. 12. 2017	**3.176**	**830**	**4.006**

Skupina vodi naložbene nepremičnine po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo zaradi slabitve. Poštena vrednost naložbenih nepremičnin je prikazana v pojasnilu 40. Knjigovodske in poštene vrednosti.

Skupina ima na dan 31. decembra 2018 med naložbenimi nepremičninami izkazano zemljišče in zgradbo v Sečoveljskih solinah v višini 2.972 tisoč evrov ter zemljišče, zunanjo ureditev, čistilno napravo in zgradbo hotela Tisa na Pohorju v višini 984 tisoč evrov.

Cenitev navedenih nepremičnin je opravil pooblaščeni ocenjevalec nepremičnin na dan 31. decembra 2018. Za oceno poštene vrednosti, zmanjšane za stroške uporabe za zemljišče in zgradbo v Sečoveljskih solinah, je bil uporabljen način tržnih primerjav. Poštena vrednost znaša 3.067 tisoč evrov. Za oceno poštene vrednosti za zemljišče, zunanjo ureditev, čistilno napravo in zgradbo hotela Tisa na Pohorju pa sta bila uporabljena način tržnih primerjav in nabavnovrednostni način. Poštena vrednost zemljišča, zunanje ureditve, čistilne naprave in zgradbe hotela Tisa na Pohorju znaša 1.136 tisoč evrov.

Prihodki od naložbenih nepremičnin, pripoznani v poslovnem izidu v letu 2018, znašajo 359 tisoč evrov (v letu 2017: 292 tisoč evrov). Stroške, povezane z naložbenimi nepremičninami, je skupina v izkazu poslovnega izida v letu 2018 pripoznala v višini 165 tisoč evrov (v letu 2017: 174 tisoč evrov) ter jih izkazuje v stroških materiala in energije ter stroških storitev, pod postavkama stroški vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev in stroški drugih storitev (pojasnilo 9) ter v postavki ostali odhodki (pojasnilo 11) v drugih odhodkih poslovanja.

22. SREDSTVA ZA ODTUJITEV

Sredstva za odtujitev na dan 31. decembra 2018 so zemljišča in zgradbe, ki jih družbe v skupini ne nameravajo uporabljati v poslovne namene in za katere so poslovodstva družb sprejela sklep o njihovi prodaji. Ta je predvidena v naslednjih 12 mesecih.

v tisoč EUR	Sredstva za odtujitev
Stanje 1. 1. 2017	**1.818**
Povečanja	2
Prodaja	-925
Slabitev	-141
Stanje 31. 12. 2017	**754**
Povečanja	215
Prodaja	-426
Prenos na opredmetena osnovna sredstva	-17
Stanje 31. 12. 2018	**526**

V letu 2018 so se sredstva za odtujitev znižala v višini 426 tisoč evrov zaradi prodaje zemljišč in zgradb. Pri tem je skupina ustvarila 190 tisoč evrov dobička od prodaje, ki ga je pripoznala v izkazu poslovnega izida v postavki dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev (pojasnilo 8)

23. ZALOGE

v tisoč EUR	2018	2017
Material	10.836	10.573
Proizvodi	994	773
Trgovsko blago	15.637	10.858
Predujmi za zaloge	0	35
Skupaj zaloge	**27.467**	**22.239**

V letu 2018 je skupina odpisala 1.058 tisoč evrov zalog (v letu 2017: 1.887 tisoč evrov). Po čisti iztržljivi vrednosti je vrednoteno za 3.099 tisoč evrov (v letu 2017: 3.204 tisoč evrov) materiala in 441 tisoč evrov (v letu 2017: 1.442 tisoč evrov) trgovskega blaga. Ostale zaloge so vrednotene po prvotni nabavni vrednosti, saj je bila nabavna vrednost teh zalog nižja od čiste iztržljive vrednosti. Skupina med svojimi zalogami nima zalog, zastavljenih kot jamstvo za obveznosti.

24. POSLOVNE IN DRUGE TERJATVE

v tisoč EUR	2018 Bruto vrednost	2018 Popravek vrednosti	2018 Neto vrednost	2017 Neto vrednost
Poslovne terjatve	145.200	-18.988	126.212	121.968
Poslovne terjatve do tujih operaterjev	15.348	-1.907	13.441	14.736
Poslovne terjatve do domačih operaterjev	8.029	-274	7.755	15.135
Skupaj poslovne terjatve	**168.577**	**-21.169**	**147.408**	**151.839**
Dani predujmi	2.204	0	2.204	1.698
Terjatve za DDV in druge davke	5.968	0	5.968	4.998
Druge terjatve	37.022	-8	37.014	1.283
Skupaj druge terjatve	**45.194**	**-8**	**45.186**	**7.979**
Skupaj poslovne in druge terjatve	**213.771**	**-21.177**	**192.594**	**159.818**

Poslovne terjatve se ne obrestujejo.

Popravek vrednosti terjatev

v tisoč EUR	2018	2017
Stanje 1. 1.	**-36.409**	**-43.733**
Izločitev družb	1.698	0
Popravki v letu	-7.249	-5.990
Odprava popravkov	16.798	9.805
Odpisi	3.985	3.509
Stanje konec obdobja	**-21.177**	**-36.409**

Izločitev družb v višini 1.698 tisoč evrov se nanaša na izločitev družbe Blicnet na dan 31. decembra 2018.

25. KRATKOROČNA POGODBENA SREDSTVA

v tisoč EUR	31. 12. 2018	1. 1. 2018
Kratkoročna pogodbena sredstva	12.099	11.337
Skupaj kratkoročna pogodbena sredstva	**12.099**	**11.337**

Kratkoročna pogodbena sredstva skupine nastanejo ob prodaji predvsem telekomunikacijskih storitev in blaga, kjer pogodbe s kupci vsebujejo naročnino in subvencionirano storitev ali blago ter se kupci vežejo na 12 mesecev.

26. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

v tisoč EUR	2018	2017
Odloženi stroški	10.199	10.966
Vnaprej vračunani prihodki za že opravljene storitve in dobavljeno blago (še ni računa)	5.732	25.936
Vnaprej vračunani prihodki in odloženi stroški – mednarodni obračun	20.780	22.057
Kratkoročni del prodajnih spodbud	0	11.974
Drugo	1.125	1.120
Skupaj aktivne časovne razmejitve	**37.836**	**72.053**

Odloženi stroški se nanašajo pretežno na najem prostorov za bazne postaje, zakupe vodov, vzdrževanje opreme in programov ter odložene stroške za radijske frekvence.

Zaradi prehoda na nov standard MSRP 15 je skupina odpravila kratkoročne odložene stroške prodajnih spodbud, ki jih je pred uveljavitvijo standarda razmejevala v dobi vezave kupca.

27. DENAR IN DENARNI USTREZNIKI

v tisoč EUR	2018	2017
Denarna sredstva v blagajni in na računih v banki	10.301	27.229
Kratkoročni depoziti pri bankah z zapadlostjo do treh mesecev	383	2.016
Skupaj denar in denarni ustrezniki	**10.684**	**29.245**

Denarna sredstva na računih v banki se obrestujejo po obrestnih merah bank za pozitivna stanja na računih, nočni depoziti pa po pogodbenih obrestnih merah.

Kratkoročni depoziti so sklenjeni za obdobje od enega do treh mesecev. Depoziti se obrestujejo po obrestnih merah, določenih za posamezno depozitno obdobje.

Skupina ima za uravnavanje kratkoročne likvidnosti odprte kreditne linije oziroma revolving posojila v skupni višini 100 milijonov evrov. Hkrati so bile v letu 2017 za zagotovitev dolgoročne rezervne likvidnosti pridobljene tudi dolgoročne kreditne linije oziroma revolving posojila v skupni višini 70 milijonov evrov. Na dan 31. decembra 2018 so bila kratkoročna revolving posojila oziroma kreditne linije črpane v višini 28 milijonov evrov. Dolgoročne kreditne linije oziroma revolving posojila na dan 31. decembra 2018 niso bila črpana.

Kreditne linije skupina prikazuje v pojasnilu 33. Prejeta posojila.

28. KAPITAL IN REZERVE

v tisoč EUR	2018	2017
KAPITAL IN REZERVE		
Vpoklicani kapital	272.721	272.721
Kapitalske rezerve	181.488	181.488
Rezerve iz dobička	123.492	106.479
Zakonske rezerve	51.612	51.612
Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	3.671	3.671
Lastne delnice in lastni poslovni deleži	-3.671	-3.671
Statutarne rezerve	54.854	54.854
Druge rezerve iz dobička	17.026	13
Zadržani čisti poslovni izid	47.938	125.039
Zadržani poslovni izid preteklih let	30.324	113.836
Poslovni izid tekočega leta	17.614	11.203
Rezerve za poštene vrednosti finančnih naložb po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	1.013	955
Rezerve za poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganji v neto znesku	-618	-472
Presežek iz prevrednotenja za aktuarske primanjkljaje in presežke	-2.356	-2.585
Prevedbene rezerve	16	0
Kapital, pripisan lastnikom v obvladujoči družbi skupaj	**623.694**	**683.625**
Neobvladujoči delež	-4.066	-2.760
Skupaj kapital in rezerve	**619.628**	**680.865**

VPOKLICANI KAPITAL

Odobreni, izdani in v celoti vplačani kapital znaša 272.721 tisoč evrov in je razdeljen na 6.535.478 navadnih imenskih kosovnih delnic. Vsaka kosovna delnica ima enak delež in pripadajoč znesek v osnovnem kapitalu.

Lastniška struktura

	31. 12. 2018		31. 12. 2017	
Delničar	**Število delnic**	**Delež v %**	**Število delnic**	**Delež v %**
Republika Slovenija	4.087.569	62,54	4.087.569	62,54
Slovenski državni holding d. d. (SDH)	277.839	4,25	277.839	4,25
Individualni delničarji	845.686	12,94	822.060	12,58
Druge domače pravne osebe	222.048	3,40	212.876	3,26
Kapitalska družba d. d.	365.175	5,59	365.175	5,59
Domače finančne družbe in skladi	320.925	4,91	356.525	5,46
Tuje pravne osebe	386.236	5,91	383.434	5,87
Lastne delnice	30.000	0,46	30.000	0,46
Skupaj	**6.535.478**	**100,00**	**6.535.478**	**100,00**

Stanje in gibanje kapitala sta predstavljena v izkazu gibanja kapitala. V letu 2018 ni bilo sprememb v številu izdanih delnic.

Kapitalske rezerve ob koncu leta 2018 znašajo 181.488 tisoč evrov ter se smejo uporabiti pod pogoji in za namen, ki jih določa zakon. Kapitalske rezerve niso namenjene delitvi. Gibanje kapitalskih rezerv je vidno v izkazu gibanja kapitala.

Zakonske rezerve družbe oblikujejo tako, da skupaj s kapitalskimi rezervami znašajo 20 % njihovega osnovnega kapitala. Skupina ima na dan 31. decembra 2018 oblikovane zakonske rezerve v višini 51.612 tisoč evrov.

Kapitalske in zakonske rezerve se v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah lahko v presežnem znesku porabijo za povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe ter za kritje čiste in prenesene izgube, če se hkrati ne uporabijo rezerve iz dobička za izplačilo dobička delničarjem.

Na 31. december 2018 je imela matična družba 30.000 lastnih delnic, kar predstavlja 0,46 % kapitala. Njihovo število je nespremenjeno od pridobitve v letu 2003. Lastne delnice v višini 3.671 tisoč evrov se izkazujejo kot odbitna postavka kapitala in so izkazane po nabavni vrednosti. V enaki višini se skladno z zakonskimi zahtevami oblikujejo tudi rezerve za lastne delnice.

Lastne delnice sme skupina pridobivati le po določbah 247. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Statutarne rezerve se uporabljajo za oblikovanje rezerv za lastne delnice, za kritje izgube, za povečanje osnovnega kapitala ter za kritje vseh vrst poslovnih in drugih tveganj. Družbe v skupini oblikujejo statutarne rezerve, dokler njihova višina ne doseže 20 % osnovnega kapitala posamezne družbe. Te rezerve se lahko porabijo v skladu s statutom za povečanje osnovnega kapitala, za pokrivanje tekoče in prenesene izgube, če te izgube ni mogoče pokriti z drugimi viri, in za oblikovanje lastnih delnic, če niso na razpolago drugi viri.

Ob sestavitvi letnega poročila lahko skupina oblikuje **druge rezerve iz dobička** do višine 50 % čistega poslovnega izida poslovnega leta, zmanjšanega za oblikovane statutarne ali zakonske rezerve. Druge rezerve iz dobička se lahko uporabijo za katere koli namene skladno z zakonom, statutom, poslovno politiko in sklepi skupščine.

ZADRŽANI ČISTI POSLOVNI IZID

Zadržani čisti poslovni izid vključuje prenesene dobičke prejšnjih let in čisti poslovni izid tekočega leta.

Na podlagi sklepa skupščine delničarjev z 11. maja 2018 se je bilančni dobiček za leto 2017 v znesku 115.366 tisoč evrov uporabil za izplačilo dividend v višini 93.028 tisoč evrov, kar predstavlja 14,30 evra na delnico (v letu 2017 so bile izplačane dividende za leto 2016 v znesku 32.527 tisoč evrov, kar znaša 5,00 evra na delnico.) Preostali del v višini 22.338 tisoč evrov se prenese v naslednje leto.

Dividende so bile izplačane delničarjem, ki so bili na presečni dan 9. julija 2018 vpisani v delniško knjigo kot imetniki delnic, oziroma drugim upravičencem s pravico do dividend. Dividende so bile izplačane 10. julija 2018.

Predlagano izplačilo dividend za leto 2018	
Znesek za izplačilo dividende:	29.274.651,00 evra
Dividenda na navadno delnico:	4,50 evra

REZERVA ZA POŠTENE VREDNOSTI FINANČNIH INSTRUMENTOV

Rezerva za poštene vrednosti finančnih instrumentov vključuje spremembe poštene vrednosti finančnih naložb v kapitalske instrumente, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, in spremembe poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem.

Spremembe rezerv za pošteno vrednost finančnih instrumentov so vidne iz izkaza drugega vseobsegajočega donosa.

REZERVA ZA AKTUARSKE PRIMANJKLJAJE IN PRESEŽKE

Kot rezerva za aktuarski presežek ali primanjkljaj se izkazujejo spremembe sedanje vrednosti obveznosti do zaposlencev zaradi sprememb v aktuarskih predpostavkah in na podlagi izkustvenih prilagoditev.

V letu 2018 se je povečala za 229 tisoč evrov (v letu 2017: se je znižala za -603 tisoč evrov) in konec leta 2018 znaša -2.356 tisoč evrov (v letu 2017: -2.585 tisoč evrov).

29. DOLGOROČNE POGODBENE OBVEZNOSTI

v tisoč EUR	**2018**	**2017**
Dolgoročne pogodbene obveznosti	178	0
Vnaprej zaračunane kolokacije	13.272	0
Skupaj dolgoročne pogodbene obveznosti	**13.450**	**0**

Dolgoročne pogodbene obveznosti predstavljajo obvezo skupine, da bodisi prenese blago ali storitve v prihodnosti kupcu bodisi vrne prejeto nadomestilo. V obeh primerih se obveznost meri kot znesek nadomestila, prejetega od kupca. Skupina je vnaprej zaračunane kolokacije prerazvrstila iz dolgoročnih odloženih prihodkov.

30. DOLGOROČNO ODLOŽENI PRIHODKI

v tisoč EUR	**2018**	**2017**
Vnaprej zaračunane kolokacije	0	10.404
Drugi dolgoročno odloženi prihodki	2.702	2.825
Skupaj dolgoročno odloženi prihodki	**2.702**	**13.229**

31. REZERVACIJE

v tisoč EUR	2017	Izločitev družbe	Črpanje	Odprava	Oblikovanje	Sprememba diskontne stopnje	Tečajne razlike	2018
Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah	34.301	-77	-29.730	-125	305	0	0	4.674
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade	11.997	0	-189	-262	528	152	0	12.226
Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve sprejemno-oddajnih postaj	3.453	0	-12	-9	61	-82	0	3.411
Druge rezervacije	1.921	0	-152	-794	377	0	0	1.352
Rezervacije za reorganizacijo podjetja	5.829	0	-5.716	0	0	0	0	113
Skupaj rezervacije	**57.501**	**-77**	**-35.799**	**-1.190**	**1.271**	**70**	**0**	**21.776**

v tisoč EUR	2016	Povečanje v poslovnih združitvah	Črpanje	Odprava	Oblikovanje	Sprememba diskontne stopnje	2017
Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah	20.208	0	-10.494	-25	24.612	0	34.301
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade	11.650	0	-214	-487	790	258	11.997
Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve sprejemno-oddajnih postaj	3.445	0	-26	-13	53	-6	3.453
Druge rezervacije	565	272	-249	-260	1.593	0	1.921
Rezervacije za reorganizacijo podjetja	2.718	0	-2.718	0	5.829	0	5.829
Skupaj rezervacije	**38.586**	**272**	**-13.701**	**-785**	**32.877**	**252**	**57.501**

REZERVACIJE ZA VERJETNE OBVEZNOSTI PO TOŽBAH

Rezervacije za obveznosti za tožbe so oblikovane na podlagi ocene verjetnega izida, ki je opravljena z visoko stopnjo previdnosti. Datuma zapadlosti obveznosti ni mogoče določiti. Tožbe, za katere so oblikovane rezervacije, so v različnih fazah postopka. V do zdaj pravnomočno zaključenih zadevah je bila Skupina Telekom Slovenije večinoma uspešna, kar skladno s pravili borze tekoče objavlja. Skupina je v letu 2018 črpala rezervacije v višini 29.730 tisoč evrov na podlagi sodne poravnave z družbo T-2. S podpisom sodne poravnave sta družbi dokončno uredili tako medsebojna razmerja iz gospodarskega spora tožeče stranke T-2 zoper družbo Telekom Slovenije kot ostala odprta medsebojna razmerja. Podrobnosti podpisane sodne poravnave Telekom Slovenije ne bo razkrival.

Rezervacije oblikovane na podlagi ocene poslovodstva in pridobljenih pravnih mnenj znašajo 4.674 tisoč evrov.

Proti družbam Skupine Telekom Slovenije so vložene tožbe v skupnem znesku 83.882 tisoč evrov (v letu 2017: 268.396 tisoč evrov), kar je razloženo v pojasnilu 41. Pogojne obveze.

REZERVACIJE ZA ODPRAVNINE IN JUBILEJNE NAGRADE

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi so oblikovane na podlagi aktuarskih izračunov. Pri izračunu sta bili uporabljeni diskontna stopnja 1,89 % ali 2,34 %, kolikor je konec decembra 2018 znašala donosnost 15-letnih oziroma 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evrskem območju (v letu 2017 je znašala diskontna stopnja 1,92 % ali 1,44 %). Stopnja fluktuacije zaposlenih je upoštevana glede na starostne intervale in znaša od 0 % do 3,5 % (v letu 2017 se je gibala od 0 % do 3,5 %). Obveznosti posameznih družb v skupini so enake sedanji vrednosti ocenjenih bodočih izplačil.

REZERVACIJE ZA OCENJENE STROŠKE ODSTRANITVE SPREJEMNO-ODDAJNIH POSTAJ

Rezervacije so oblikovane v višini predvidenih stroškov odstranitve, diskontirane z diskontno stopnjo 2,34 % letno (v letu 2017: 1,92 % letno), kolikor je konec decembra 2018 znašala donosnost 15-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evrskem območju.

REZERVACIJE ZA PRESTRUKTURIRANJE PODJETJA

Skupina je v letu 2018 črpala rezervacije za prestrukturiranje podjetja v višini 5.716 tisoč evrov, ki so bile oblikovane v preteklem poročevalskem obdobju.

32. DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI

v tisoč EUR	2018	2017
Pogodbene obveznosti za programske pravice	2.876	9.684
Drugo	10.835	6.742
Skupaj dolgoročne poslovne obveznosti	**13.711**	**16.426**

33. PREJETA POSOJILA

To pojasnilo vsebuje informacijo o pogodbenih pogojih, ki veljajo za prejeta posojila. Več informacij o izpostavljenosti obrestnemu in tečajnemu tveganju je navedenih v pojasnilu 45. Upravljanje finančnih tveganj.

v tisoč EUR	2018	2017
Prejeta dolgoročna posojila		
Bančna posojila	233.157	284.142
• tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	-22.816	-115.252
Skupaj dolgoročni del	**210.341**	**168.890**
Prejeta kratkoročna posojila		
Bančna posojila	28.062	0
Tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	22.816	115.252
Obresti od posojil	19	0
Skupaj kratkoročni del	**50.897**	**115.252**

Skupina Telekom Slovenije ima dolgoročne finančne obveznosti do bank v obliki prejetega dolgoročnega sindiciranega posojila in dolgoročnega posojila pri domači banki. Sindicirano posojilo sestavljajo tri tranše, od katerih zapadeta dve v letu 2023 in ena v letu 2025. Ena od tranš ob koncu leta 2018 še ni črpana v celoti. Posojilo je vezano na spremenljivo obrestno mero s pribitki na posamezne tranše, ki se gibljejo od 1,35 % do 1,65 % in je zavarovano z bianko menicami. Dolgoročno posojilo pri domači banki ima zapadlost v letu 2020 in je obrestovano s spremenljivo obrestno mero in pribitkom v višini 3,75%. Posojilo je zavarovano z zastavno pravico na premičnini. Kratkoročne finančne obveznosti do bank v obliki kratkoročnih revolving posojil za uravnavanje likvidnosti so obrestovana s fiksno obrestno mero ali spremenljivo obrestno mero s pribitki od 0,60 % do 0,72 %. Kratkoročna posojila so prav tako zavarovana z bianko menicami.

Skupina Telekom Slovenije ima poleg črpanih tudi odprte nečrpane kratkoročne kreditne linije in dolgoročne rezervne kreditne linije oziroma revolving posojila pri bankah, ki so zavarovana z bianko menicami. Kratkoročna revolving posojila zapadejo v letu 2019 in imajo fiksno ali spremenljivo obrestno mero s pribitki od 0,60 % do 2,80 %. Dolgoročna revolving posojila zapadejo v letu 2020 in imajo spremenljivo obrestno mero s pribitki od 0,80 % do 1,1 %. Z eno od bank je podpisana tudi pogodba o limitu na transakcijskem računu z obrestno mero 3,50 %.

Banke, ki so odobrile posojila, zahtevajo vzdrževanje v posojilnih pogodbah opredeljenih vrednosti finančnih kazalnikov na ravni Skupine Telekom Slovenije: razmerje med neto finančnim dolgom in EBITDA, delež kapitala v vsoti vseh obveznosti in kapitala ter razmerje med EBITDA in finančnimi odhodki. Nedoseganje predpisane vrednosti kazalnikov je lahko razlog za predčasno zapadlost posojil v plačilo. Na 31. 12. 2018 so bile vse finančne zaveze na ravni skupine dosežene.

34. DRUGE DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI

v tisoč EUR	2018	2017
Obveznice	99.940	99.898
Obveznosti za obrestno zamenjavo	763	583
Drugo	56	45
Skupaj druge dolgoročne finančne obveznosti	**100.759**	**100.526**

Telekom Slovenije je v juniju 2016 izdal obveznice v nominalni vrednosti 100.000 tisoč evrov z nespremenljivo letno obrestno mero 1,95 % in rokom dospelosti 10. junij 2021. Celotna izdaja obsega 100.000 apoenov po 1.000 evrov. Obresti dospevajo v plačilo letno, nominalna vrednost pa dospe v izplačilo v celoti v enkratnem znesku. Obveznice so vrednotene po metodi odplačne vrednosti po 1,994-odstotni efektivni obrestni meri.

V februarju 2017 je bila sklenjena obrestna zamenjava z namenom varovanja obrestne mere, katere poštena vrednost znaša na dan 31. decembra 2018 763 tisoč evrov (v letu 2017: 583 tisoč evrov). Več v pojasnilu 45. Upravljanje finančnih tveganj.

35. POSLOVNE IN DRUGE OBVEZNOSTI

v tisoč EUR	2018	2017
Obveznosti do dobaviteljev	90.242	94.753
Obveznosti do domačih operaterjev	4.721	4.166
Obveznosti do tujih operaterjev	7.103	5.970
Obveznost za DDV in druge davčne obveznosti	5.672	5.352
Obveznosti do zaposlenih	8.942	7.875
Obveznosti za predujme in varščine	2.525	2.154
Druge obveznosti	27.186	14.941
Skupaj poslovne in druge obveznosti	**146.391**	**135.211**

Poslovne obveznosti niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 8 do 120 dni. Obveznosti do operaterjev prav tako niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 10 do 90 dni od dneva izstavitve računa.

36. DRUGE KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI

v tisoč EUR	2018	2017
Obveznosti iz izdanih obveznic	1.053	1.053
Druge finančne obveznosti	209	3.276
Skupaj druge kratkoročne finančne obveznosti	**1.262**	**4.329**

Na osnovi put opcijske pogodbe 2017 je družba Antenna Slovenia B.V. Amsterdam v letu 2017 Telekomu Slovenije vročila izjavo o uveljavitvi opcije, ki po mnenju Telekoma Slovenije ni bila pravilno uveljavljena in je posledično plačilo zahtevane kupnine zavrnil. Spor glede tega se rešuje v že začetem arbitražnem postopku pred mednarodnim arbitražnim razsodiščem v Ženevi, v katerem sta stranki v letu 2018 izmenjali pisne vloge. Tako prodajna opcija Antenne Slovenia B.V. Amsterdam kot tudi nakupna opcija Telekoma Slovenije sta se podaljšali v čas po zaključku arbitražnega postopka, ki se bo predvidoma zaključil v letu 2019.

37. KRATKOROČNE POGODBENE OBVEZNOSTI

v tisoč EUR	2018	2017
Kratkoročni del vnaprej zaračunanih kolokacij	1.621	0
Skupaj kratkoročne pogodbene obveznosti	**1.621**	**0**

38. KRATKOROČNO ODLOŽENI PRIHODKI

v tisoč EUR	2018	2017
Odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic	4.781	5.585
Kratkoročni del kolokacij	0	1.537
Kratkoročni del vladne podpore za opredmetena osnovna sredstva	72	83
Drugi odloženi prihodki	1.944	1.473
Skupaj kratkoročno odloženi prihodki	**6.797**	**8.678**

Zaradi prehoda na nov standard MSRP 15 skupina kolokacije prikazuje med pogodbenimi obveznostmi.

39. VNAPREJ VRAČUNANI STROŠKI IN ODHODKI

v tisoč EUR	2018	2017
Vnaprej vračunani stroški in odhodki za že opravljene storitve in dobavo blaga	18.934	25.266
Vnaprej vračunani stroški in odloženi prihodki – mednarodni obračun	15.065	15.582
Vnaprej vračunane plače in nagrade	3.358	2.697
Vnaprej vračunani stroški za neizkoriščene letne dopuste	4.035	4.200
Drugo	0	886
Skupaj vnaprej vračunani stroški in odhodki	**41.392**	**48.631**

40. KNJIGOVODSKE IN POŠTENE VREDNOSTI

Tabela vsebuje podatke o razvrstitvi v ravni hierarhije poštene vrednosti le za sredstva in finančne obveznosti, ki so merjene po pošteni vrednosti in za katere se poštena vrednost razkriva.

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov na 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	1. nivo	2. nivo	3. nivo
Dolgoročna finančna sredstva					
Naložbe v delnice in deleže vrednotene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ki kotirajo na trgu vrednostnih papirjev	1.867	1.867	1.867		
Naložbe v delnice in deleže vrednotene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ki ne kotirajo na trgu vrednostnih papirjev	3.000	3.000			3.000
Dana posojila	242	242			242
Kratkoročna finančna sredstva					
Dana posojila	89	89			89
Druga kratkoročna finančna sredstva	2	2			2
Dolgoročne finančne obveznosti					
Obveznice	99.940	101.000	101.000		
Prejeta posojila	210.341	210.341			210.341
Obveznosti za obrestno zamenjavo	763	763		763	
Kratkoročne finančne obveznosti					
Obveznice	-42	-42			-42
Obresti od obveznic	1.095	1.095			1.095
Prejeta posojila	50.897	50.897			50.897
Druge finančne obveznosti	209	209			209

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov na 31. 12. 2017

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	1. nivo	2. nivo	3. nivo
Dolgoročna finančna sredstva					
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	1.796	1.796	1.796		
Dana posojila	432	432			432
Kratkoročna finančna sredstva					
Dana posojila	457	457			457
Dolgoročne finančne obveznosti					
Obveznice	99.898	101.000	101.000		
Prejeta posojila	168.890	168.890			168.890
Obveznosti za obrestno zamenjavo	583	583		583	
Kratkoročne finančne obveznosti					
Obveznice	-42	-42			-42
Obresti od obveznic	1.095	1.095			1.095
Prejeta posojila	115.252	115.252			115.252
Druge finančne obveznosti	3.276	3.276			3.276

Skupina v letu 2018 ni imela prehodov med nivoji poštene vrednosti.

V tabelo skupina ne vključuje poslovnih terjatev in obveznosti, saj so te izrazito kratkoročne in se praviloma poravnavajo prej kot v 180 dneh.

Sredstva, ki niso izmerjena po pošteni vrednosti v bilanci stanja, razkrita pa je njihova poštena vrednost:

Knjigovodske in poštene vrednosti na 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	1. nivo	2. nivo	3. nivo
Naložbene nepremičnine	4.039	4.203			4.203

Knjigovodske in poštene vrednosti na 31. 12. 2017

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	1. nivo	2. nivo	3. nivo
Naložbene nepremičnine	4.006	4.117			4.117

Skupina sredstev in obveznosti, za katere ne ugotavlja poštene vrednosti, ni razvrstila v nobeno od kategorij poštene vrednosti.

41. POGOJNE OBVEZE

OBVEZNOSTI IN TERJATVE IZ POSLOVNEGA NAJEMA

DRUŽBE V SKUPINI KOT NAJEMOJEMALCI

Družbe v skupini izkazujejo obveznosti iz poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev. Te zajemajo zakupe vodov, najeme poslovnih prostorov in najem baznih postaj.

Najemnine za zakupe vodov na mednarodnem področju se oblikujejo glede na povpraševanje in ponudbo z upoštevanjem cenovnih okvirov, ki veljajo za domače operaterje. Medoperaterski zakupi v Sloveniji so v večini storitev regulirani z javno objavljenimi ceniki. Za dolgoročne najeme se sklepajo pogodbe s točno določenim obdobjem, večinoma za 15 let. Najemne pogodbe za kratkoročne najeme se v večini sklepajo za obdobje 12 mesecev z avtomatskim enomesečnim podaljševanjem. Naročnik lahko odpove pogodbo oziroma naročilo v skladu z določili pogodbe oziroma naročila. Za predčasno odpoved se naročniku obračunajo penali.

Za poslovne prostore in bazne postaje je najemnina določena glede na cenike lastnikov ter primerjavo z lastnim cenikom za oddajo prostorov in baznih postaj. Najemne pogodbe so sklenjene za nedoločen čas ali za 15 let z možnostjo podaljšanja na podlagi novih pogajanj. Pri pogodbah, sklenjenih za nedoločen čas, obstajajo pogoji prekinitve. Ti pogoji so lahko naslednji:

- najemnik lahko pisno odpove pogodbo v roku 3 mesecev, če se predmetna nepremičnina izkaže za tehnično neustrezno ali ni potrebe po njej;
- razvezni pogoj, če najemnik v roku do 2 let ne pridobi gradbenega dovoljenja za gradnjo bazne postaje;
- lastnik nepremičnine lahko poda sporazumno odpoved, če krajani ne bi soglašali s postavitvijo bazne postaje (pred tem obstajajo pogajanja z njimi, pojasnitve v zvezi z delovanjem bazne postaje);
- lastnik lahko prekine pogodbo brez odpovednega roka, če najemnik uniči objekt;
- od 3- do 12-mesečni odpovedni rok v primeru kršitve določb sklenjene pogodbe s strani najemnika;
- možnost odpovedi v roku 1 leta s strani lastnika nepremičnine po določbah Obligacijskega zakonika in Zakona o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih.

Pri pomembnejših najemnih pogodbah ima skupina opredelitev, da ima v primeru prodaje predmeta najema kot najemnik enake pogoje za odkup.

Rok zapadlosti v tisoč EUR	2018	2017
• do 1 leta	10.001	11.105
• od 1 do vključno 5 let	29.803	33.904
• nad 5 let	18.710	28.696

V poročanem obdobju so v izkazu poslovnega izida pripoznani stroški poslovnega najema 12.351 tisoč evrov (v letu 2017: 12.263 tisoč evrov).

DRUŽBE V SKUPINI KOT NAJEMODAJALCI

Družbe v skupini izkazujejo terjatve iz naslova poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev. Nanašajo se predvsem na kolokacije, najem prostorov in najem baznih postaj. Podlaga za opredelitev možnih plačil najemnin so za regulirane storitve vzorčne pogodbe, za neregulirane pa komercialni ceniki storitev.

Rok zapadlosti v tisoč EUR	2018	2017
• do 1 leta	10.385	9.351
• od 1 do vključno 5 let	32.514	31.118
• nad 5 let	30.739	28.267

Podlage za plačila najemnin se oblikujejo pod enakimi pogoji, kot če skupina nastopa kot najemojemalec. Najemne pogodbe za skupno uporabo prostorov, kolokacij in baznih postaj so v večini sklenjene za nedoločen čas. Odpovedni rok je od 2 do 12 mesecev.

V poročanem obdobju so celotni prihodki od najemnin, izkazani v izkazu poslovnega izida, znašali 10.248 tisoč evrov (v letu 2017: 9.240 tisoč evrov).

VIŠINA TOŽBENIH ZAHTEVKOV

v tisoč EUR	2018	2017
Višina tožbenih zahtevkov	83.882	268.396

Na dan bilance stanja je proti skupini vloženih 80 tožb (v letu 2017: 75 tožb), od katerih je največja SKY NET v višini 33.047 tisoč evrov.

Tožbe so v različnih fazah postopkov, in sicer:

- v gospodarskem sporu SKY NET zoper Telekom Slovenije pristojno sodišče v ponovnem postopku odloča še o podrednem zahtevku, tj. izpolnitvi pogodbe. Sodišče o podrednem zahtevku, tj. izpolnitvi pogodbe, še ni odločilo;
- na podlagi put opcijske pogodbe 2017 je družba Antenna Slovenia B.V. Amsterdam v letu 2017 Telekomu Slovenije vročila izjavo o uveljavitvi opcije, ki po mnenju Telekoma Slovenije ni bila pravilno uveljavljena in je posledično zavrnil plačilo zahtevane kupnine. Spor glede tega se rešuje v že začetem arbitražnem postopku pred mednarodnim arbitražnim razsodiščem v Ženevi, v katerem sta stranki v letu 2018 izmenjali pisne vloge.

Na podlagi ocene poslovodstva in pridobljenih pravnih mnenj so oblikovane rezervacije iz tožb v višini 4.674 tisoč evrov (pojasnilo 31. Rezervacije). Pogojne obveznosti na dan bilance stanja znašajo 25.637 tisoč evrov (v letu 2017: 105.278).

Glede na potek postopkov je težko z zadostno stopnjo verjetnosti napovedati čas zaključka posamezne zadeve.

DANE GARANCIJE

Skupina zagotavlja naslednja jamstva:

v tisoč EUR	2018	2017
Garancije za dobro opravljeno delo in za odpravo napak	6.247	7.400
Druga jamstva	545	1.263
Skupaj dane garancije	**6.792**	**8.663**

PODPORNO PISMO, DANO ODVISNIM DRUŽBAM

Matična družba Telekom Slovenije je kot edina lastnica družbe TSmedia in večinska lastnica družbe IPKO in Antenna TV SL navedenim družbam izdala podporna pisma, v katerih zagotavlja, da nima namena niti ustaviti poslovanja niti ga pomembno zmanjšati, hkrati pa jim bo v naslednjih 12 mesecih od datuma podpisa pisma zagotavljala zadostna finančna sredstva, da bodo lahko redno poravnavala vse svoje obveznosti.

Nobena od naštetih obveznosti ne izpolnjuje pogojev za pripoznanje med bilančne postavke, skupina pa iz tega naslova ne pričakuje materialnih posledic.

42. POSLI S POVEZANIMI STRANKAMI

Povezane osebe so posamezniki ali družbe, ki so povezani s Skupino Telekom Slovenije.

POSLI S FIZIČNIMI OSEBAMI

Povezane fizične osebe (predsednik in član uprave ter člani nadzornega sveta) imajo skupaj v lasti 553 delnic družbe, kar predstavlja 0,00846-odstotni lastniški delež.

V letu 2018 ni bilo odobrenih posojil povezanim fizičnim osebam.

Podatki o skupinah oseb v letu 2018

v tisoč EUR	Skupni bruto znesek vseh prejemkov	Izplačila kot udeležba v dobičku na podlagi sklepa skupščine	Posojila	
			Neodplačan del 31. 12. 2018	Odplačila v letu 2018
Člani uprave	919	-	-	-
Člani nadzornega sveta	258	-	-	-
Člani komisij nadzornega sveta	21	-	-	-
Drugi vodstveni delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	5.711	-	21	7

Podatki o skupinah oseb v letu 2017

v tisoč EUR	Skupni bruto znesek vseh prejemkov	Izplačila kot udeležba v dobičku na podlagi sklepa skupščine	Posojila	
			Neodplačan del 31. 12. 2017	Odplačila v letu 2017
Člani uprave	824	-	-	-
Člani nadzornega sveta	263	-	-	-
Člani komisij nadzornega sveta	20	-	-	-
Drugi vodstveni delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	6.437	-	28	11

Posojila drugim vodilnim delavcem družb v skupini, zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so odobrena z od 3,81- do 4,13-odstotno letno obrestno mero in z odplačilno dobo do 15 let.

Skupina ni nobeni od skupin oseb odobrila predujmov ali poroštev niti ne izkazuje obveznosti do teh oseb. Prav tako omenjenim skupinam ni odpisala ali odpustila nobenih zneskov.

Prejemki članov uprave za leto 2018 – razčlenjeno

v EUR	Plača	Spremenljivi prejemek*	Drugi osebni prejemki	Povračila stroškov	Regres	Zavarovalne premije	Bonitete	PDPZ	Skupaj bruto**	Skupaj neto***
Rudolf Skobe (1. 1.–31. 12.)	149.874	19.907		1.804	1.161	663	16.626	2.819	192.854	74.885
Tomaž Seljak (1. 1.-31. 12.)	149.874	19.907		1.705	1.161	663	10.827	2.819	186.956	78.377
Ranko Jelača (1. 1.– 31. 12.)	149.874	16.337		1.662	1.161	792	7.196	2.819	179.841	82.433
Aleš Aberšek (1. 1.–31. 8.)	99.575	34.599	62.876	967	774	5.223	4.523	1.879	210.416	84.898
Dean Žigon (24. 4.–31. 12.)	72.517			882		473	4.882	1.936	80.690	35.684
Vesna Lednik (1. 1.–22. 4.)	31.980	32.774	689	367	290	162	1.221	940	68.423	34.702
Skupaj	**653.694**	**123.524**	**63.565**	**7.387**	**4.547**	**7.976**	**45.275**	**13.212**	**919.180**	**390.979**

* Spremenljivi prejemek predstavlja nagrado za uspešnost poslovanja za leta 2015, 2016 in 2017.
** Skupaj bruto predstavlja vsoto vseh vrst stroškov dela, vključujoč neto prejemke (povračila stroškov), zavarovalne premije, bonitete in PDPZ (prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje).
*** Skupaj neto predstavlja vsoto neto prejemkov članov uprave, vključujoč zavarovalne premije in bonitete, ki dejansko zmanjšujejo neto prejemek članov uprave, vendar brez PDPZ, ki ga član uprave ne prejeme osebno, temveč se nakaže pokojninski družbi.

Prejemki članov uprave za leto 2017 – razčlenjeno

v EUR	Plača	Spremenljivi prejemek*	Povračila stroškov	Regres	Zavarovalne premije	Bonitete	PDPZ	Skupaj bruto**	Skupaj neto***
Rudolf Skobe (1. 1.–31. 12.)	145.222	15.864	1.710	1.158	697	6.690	2.819	174.160	76.623
Tomaž Seljak (1. 1.–31. 12.)	145.222	15.864	2.305	1.158	697	5.182	2.819	173.247	78.137
Aleš Aberšek (1. 1.–31. 12.)	145.222	12.816	1.439	1.158	12.452	8.050	2.819	183.956	67.079
Ranko Jelača (1. 1.–31. 12.)	145.222	12.829	1.772	1.158	827	8.612	2.819	173.239	77.745
Vesna Lednik (1. 1.–31. 12.)	101.658	7.403	1.298	1.158	697	4.638	2.819	119.671	55.924
Skupaj	**682.546**	**64.776**	**8.524**	**5.790**	**15.370**	**33.172**	**14.095**	**824.273**	**355.508**

* Spremenljivi prejemek predstavlja nagrado za uspešnost poslovanja za leto 2016.
** Skupaj bruto predstavlja vsoto vseh vrst stroškov dela, vključujoč neto prejemke (povračila stroškov), zavarovalne premije, bonitete in PDPZ (prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje).
*** Skupaj neto predstavlja vsoto neto prejemkov članov uprave, vključujoč zavarovalne premije in bonitete, ki dejansko zmanjšujejo neto prejemek članov uprave, vendar brez PDPZ, ki ga član uprave ne prejeme osebno, temveč se nakaže pokojninski družbi.

Člani uprave niso prejeli udeležbe v dobičku, opcij, provizij, drugih prejemkov. Vsi zaslužki članov uprave razen PDPZ spadajo med kratkoročne prejemke.

OBVEZNOSTI SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE

Skupina Telekom Slovenije ima do povezanih oseb obveznosti iz naslova prejemkov, ki še niso bili izplačani in znašajo:

v tisoč EUR	Skupni znesek vseh obveznosti 2018	Skupni znesek vseh obveznosti 2017
Člani uprave skupaj	216	227
Drugi vodstveni delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	528	518

Prejemki članov nadzornega sveta za leto 2018 (razčlenjeno)

v EUR	Seje	Mesečno plačilo	Komisije	Potni stroški	Zavarovanje odgovornosti	Skupaj bruto*	Skupaj neto**
Zunanji člani							
Lidija Glavina (1. 1.–31. 12.)	4.620	28.000	2.068		233	34.921	25.170
Barbara Gorjup (1. 1.–31. 12.)	3.575	21.000	3.425		233	28.233	20.306
Barbara Kürner Čad (1. 1.–31. 12.)	4.345	21.000	2.068		233	27.646	19.879
Bernarda Babič (1. 1.–31. 12.)	3.850	20.650	3.150		233	27.883	20.051
Marjanović Dimitrij (1. 1.–31. 12.)	3.575	21.000	3.425		233	28.233	20.306
Ljubomir Rajšić (1. 1.–31. 12.)	4.070	21.000	1.100	8.054	233	34.457	20.854
Notranji člani							
Primož Per (1. 1.–18. 9.)	2.805	12.927	836		233	16.801	11.992
Samo Podgornik (1. 1.–18. 9.)	2.530	15.622	2.112		233	20.497	14.680
Dean Žigon (1. 1.–22. 1.)	220	1.325	396			1.941	1.411
Urban Škrjanc (14. 2.–18. 9.)	1.815	10.250	220		233	12.518	8.877
Drago Kijevčanin (19. 9.–31. 12.)	1.815	6.141	1.892			9.848	7.162
Dušan Pišek (19. 9.–31. 12.)	1.815	4.958	660			7.433	5.406
Jana Žižek Kuhar (19. 9.–31. 12)	1.815	4.958	440			7.213	5.246
Skupaj	**36.850**	**188.831**	**21.792**	**8.054**	**2.097**	**257.624**	**181.340**

* Skupaj bruto predstavlja vsoto vseh vrst stroškov sejnin, osnovnih plačil za opravljanje funkcij, komisij, vključujoč neto prejemke (potni stroški) in zavarovanje odgovornosti.
** Skupaj neto predstavlja vsoto neto prejemkov, vključujoč zavarovanje odgovornosti, ki dejansko zmanjšujejo neto prejemek članov nadzornega sveta, skupaj s potnimi stroški.

Prejemki članov nadzornega sveta za leto 2017 (razčlenjeno)

v EUR	Seje	Mesečno plačilo	Komisije	Potni stroški	Zavarovanje odgovornosti	Skupaj bruto*	Skupaj neto**
Zunanji člani							
Borut Jamnik (1. 1.–27. 4.)	1.100	10.821	2.420	0	0	14.341	10.430
Tomaž Berločnik (1. 1.–27. 4.)	825	6.417	220	0	0	7.462	5.427
Adolf Zupan (1. 1.–27. 4.)	1.100	8.633	660	458	0	10.851	7.892
Bernarda Babič (1. 1.–31. 12.)	3.700	20.183	3.300	2.018	290	29.491	21.165
Marko Hočevar (1. 1.–27. 4.)	1.100	7.000	1.276	0	0	9.376	6.819
Dimitrij Marjanović (1. 1.–31. 12.)	3.355	21.000	3.645	0	290	28.290	20.292
Lidija Glavina (27. 4.–31. 12.)	3.025	18.667	1.100	0	290	23.082	16.504
Barbara Gorjup (27. 4.–31. 12.)	2.530	14.000	2.137	0	290	18.957	13.504
Barbara Kürner Čad (27. 4.–31. 12.)	2.750	14.000	1.100	0	290	18.140	12.910
Ljubomir Rajšić (27. 4.–31. 12.)	2.863	14.000	1.804	8.420	290	27.377	16.683
Notranji člani							
Primož Per (1. 1.–31. 12.)	4.125	17.500	1.760	0	290	23.675	16.935
Samo Podgornik (1. 1.–31. 12.)	3.850	17.500	660	0	290	22.300	15.935
Dean Žigon (1. 1. – 31. 12.)	3.905	22.400	3.095	0	290	29.690	21.310
Skupaj	**34.228**	**192.121**	**23.177**	**10.896**	**2.610**	**263.032**	**185.806**

* Skupaj bruto predstavlja vsoto vseh vrst stroškov sejnin, osnovnih plačil za opravljanje funkcij, komisij, vključujoč neto prejemke (potni stroški) in zavarovanje odgovornosti.
** Skupaj neto predstavlja vsoto neto prejemkov, vključujoč zavarovanje odgovornosti, ki dejansko zmanjšujejo neto prejemek članov nadzornega sveta, skupaj s potnimi stroški.

Člani nadzornega sveta so se v letu 2018 izobraževali na raznih področjih delovanja nadzornega sveta. Skupni stroški izobraževanja so znašali 2.202,50 evrov. Drugih prejemkov člani nadzornega sveta niso prejeli.

Prejemki članov komisij nadzornega sveta za leto 2018 (razčlenjeno)

v EUR	Seje	Mesečno plačilo	Komisije	Potni stroški	Zavarovanje odgovornosti	Skupaj bruto*	Skupaj neto**
Zunanji člani komisij							
Barbara Nose (1. 1.–31. 12.)		10.500	2.728			13.228	9.621
Slavko Ovčina (1. 1.–31. 12.)		7.000	1.100	50		8.150	5.927
Skupaj	**0**	**17.500**	**3.828**	**50**	**0**	**21.378**	**15.548**

* Skupaj bruto predstavlja vsoto osnovnega plačila za opravljanje funkcije in plačilo komisij.
** Skupaj neto predstavlja neto prejemek članov komisije nadzornega sveta.

Prejemki članov komisij nadzornega sveta za leto 2017 (razčlenjeno)

v EUR	Seje	Mesečno plačilo	Komisije	Potni stroški	Zavarovanje odgovornosti	Skupaj bruto*	Skupaj neto**
Zunanji člani komisij							
Barbara Nose (1.1.-27.4., 10.7.-31.12.)	0	8.750	2.244	0	0	10.994	7.996
Slavko Ovčina (4.10.-31.12.)	0	1.750	0	0	0	1.750	1.273
Miha Kerin (1.1.-12.4.)	0	1.983	1.540	0	0	3.523	2.563
Alenka Stanič (1.1.-12.4.)	0	1.983	1.540	0	0	3.523	2.563
Skupaj	**0**	**14.466**	**5.324**	**0**	**0**	**19.790**	**14.395**

* Skupaj bruto predstavlja vsoto osnovnega plačila za opravljanje funkcije in plačilo komisij.
** Skupaj neto predstavlja neto prejemek članov komisije nadzornega sveta.

Člani uprave in nadzornega sveta družbe Telekom Slovenije so člani nadzornih svetov ali uprav drugih družb ali lastniki drugih družb, s katerimi posluje družba Telekom Slovenije. Vse transakcije s temi povezanimi strankami potekajo po tržnih cenah.

POSLI S PODJETJI V SKUPINI – SKUPNI PODVIGI IN PRIDRUŽENE DRUŽBE

Vse transakcije s podjetji v skupini, skupnimi podvigi in pridruženimi družbami so opravljene na podlagi tržnih pogojev, ki veljajo za transakcije z nepovezanimi osebami.

POSLI Z LASTNIKI IN NJIHOVIMI POVEZANIMI DRUŽBAMI

Največji lastnik družbe Telekom Slovenije je Republika Slovenija, ki ima skupaj s Slovenskim državnim holdingom 66,75-odstotni delež v družbi Telekom Slovenije.

Z lastniki povezane družbe so tiste, v katerih imata Republika Slovenija in SDH skupno neposredno najmanj 20-odstotni lastniški delež. Seznam teh družb je objavljen na spletni strani SDH (http://www.sdh.si/sl-si/upravljanje-nalozb/seznam-nalozb).

Skupna vrednost poslov je prikazana v spodnji tabeli.

Terjatve in obveznosti

v tisoč EUR	2018	2017
Odprte poslovne terjatve	4.980	3.875
Kratkoročno nezaračunani prihodki	0	20.558
Odprte poslovne obveznosti	2.660	1.561

Kratkoročno nezaračunani prihodki v letu 2017 so nastali iz projekta e-cestninjenje.

Prihodki in stroški

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki iz poslovanja	22.532	32.369
Stroški za nakup materiala in storitev	11.763	10.382

Vse transakcije med povezanimi osebami potekajo po tržnih cenah.

43. STROŠKI REVIZORJA

v tisoč EUR	2018	2017
Storitve revidiranja	144	116
Druge storitve dajanja zagotovil	29	8
Druge nerevizijske storitve	3	0
Skupaj stroški revizorja	**176**	**124**

44. KATEGORIJE FINANČNIH INSTRUMENTOV

Skupina je finančne instrumente razvrstila v skupine, kot je prikazano v tabeli.

v tisoč EUR	2018	2017
Finančna sredstva		
Denar in denarni ustrezniki	**10.684**	**29.245**
Depoziti pri bankah	**0**	**77.283**
Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida	**2**	**227**
Druge kratkoročne finančne naložbe	2	227
Finančne naložbe v posojila in terjatve	**192.925**	**160.707**
Dana posojila	331	889
Poslovne in druge terjatve	192.594	159.818
Finančna sredstva merjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	**4.867**	**0**
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	**0**	**4.649**
Naložbe v delnice in deleže družb	0	4.520
Naložbe v odvisne družbe in skupne podvige	0	129
Finančne obveznosti		
Izvedeni finančni instrumenti	**763**	**3.642**
Izvedeni finančni instrument	0	3.059
Obveznosti za obrestno zamenjavo	763	583
V posesti do zapadlosti	**508.807**	**520.566**
Poslovne obveznosti	146.391	135.211
Prejeta posojila	261.238	284.142
Obveznosti iz izdanih obveznic	100.993	100.951
Obveznosti iz dividend	185	262

Skupina med letom teh instrumentov ni prerazvrstila v druge skupine.

45. UPRAVLJANJE FINANČNIH TVEGANJ

Finančna tveganja, ki jim je Skupina Telekom Slovenije pri svojem poslovanju najbolj izpostavljena, so kreditno tveganje, tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti ter obrestno tveganje. Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj ter ukrepe za njihovo obvladovanje Skupina Telekom Slovenije izvaja in presoja na podlagi učinkov na denarne tokove in izkaz poslovnega izida. V nadaljevanju so podrobneje prikazana najpomembnejša finančna tveganja, ki jih skupina skladno s sprejeto politiko redno ocenjuje in preverja ustreznost ukrepov za njihovo obvladovanje.

KREDITNO TVEGANJE

Kreditno tveganje je tveganje finančne izgube, če naročnik ali pogodbena stranka svojih obveznosti ne plača v celoti ali jih sploh ne poravna.

Maksimalno izpostavljenost kreditnemu tveganju predstavlja knjigovodska vrednost finančnih sredstev.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

v tisoč EUR	2018	2017
Dana posojila	331	889
Finančne naložbe	2	77.518
Poslovne in druge terjatve	192.594	159.818
• od tega terjatve do kupcev	147.408	151.839
Denar in denarni ustrezniki	10.684	29.245
SKUPAJ	**203.611**	**267.470**

Skupina pri plasiranju finančnih naložb skrbi za njihovo ustrezno razpršenost, zato je tveganje koncentracije nizko.

Kreditno tveganje oziroma tveganje neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke izhaja predvsem iz neplačevanja obveznosti s strani naročnikov (maloprodaja) in s strani operaterjev (veleprodaja). Najvišjo izpostavljenost kreditnemu tveganju predstavljajo terjatve do kupcev. Te so na 31. december 2018 znašale 147.408 tisoč evrov in so se v primerjavi s koncem leta 2017 znižale za 4.431 tisoč evrov. Večino poslovnih in drugih terjatev skupine predstavljajo terjatve Telekoma Slovenije. Večina terjatev je nezavarovanih. Skupina ima terjatve do velikega števila fizičnih in pravnih oseb. Največji kupci skupine so operaterji, pri katerih pa je promet praviloma obojestranski, kar zmanjšuje neto kreditno izpostavljenost. Zato ocenjujemo, da ni pomembne koncentracije kreditnega tveganja do posamezne stranke oziroma posamezne gospodarske panoge.

V družbah v skupini so uvedeni postopki upravljanja terjatev, ki obsegajo spremljanje bonitete poslovnih partnerjev, zavarovanje terjatev, spremljanje visokega prometa naročnikov in izterjavo. Izterjava se izvaja v družbi po vnaprej postavljenem terminskem načrtu (opominjanje in izklopi) ter prek specializiranih zunanjih izvajalcev. V Telekomu Slovenije je za sklenitev in spremembo naročniškega razmerja ter nakup blaga na odlog plačila potrebna predhodna avtorizacija. Kot dodaten ukrep za obvladovanje kreditnega tveganja imajo večje družbe v skupini implementirane sisteme za preprečevanje zlorab (FMS – Fraud Management System), Telekom Slovenije, ki ima večino »postpaid« plačnikov, pa ima tudi bonitetni modul (CMS – Credit Management System).

Kreditno tveganje je zaradi uvedenih postopkov upravljanja terjatev ocenjeno kot obvladljivo.

Skupina Telekom Slovenije spremlja kreditna tveganja tudi v preostalih segmentih poslovanja. Denar na TRR se razporeja po načelih minimizacije tveganj in zasledovanja ustrezne razpršenosti. Tveganju je skupina izpostavljena tudi pri terjatvah iz naslova posojil, danih zaposlencem, in pri naložbah v kratkoročne depozite. Tveganje je pri danih posojilih nizko, saj se njihova odplačila le v pretežni meri poravnavajo ob izplačilu plač zaposlenim, pri ostalih naložbah pa se tveganje omejuje z zasledovanjem ustrezne razpršenosti naložb in spremljanjem bonitete posamezne banke.

Analiza starosti terjatev na datum poročanja

v tisoč EUR	2018			2017		
	Bruto vrednosti	Popravek vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednosti	Popravek vrednosti	Neto vrednost
Skupaj terjatve do kupcev	**168.576**	**-21.168**	**147.408**	**188.240**	**-36.401**	**151.839**
Nezapadle terjatve do kupcev	127.065	0	127.065	126.075	0	126.075
Zapadle						
do vključno 30 dni	13.978	-6	13.972	14.076	-4	14.072
od vključno 31 do vključno 60 dni	3.095	-7	3.088	4.689	-11	4.678
od vključno 61 do vključno 90 dni	1.522	-16	1.506	1.766	-13	1.753
od vključno 91 do vključno 120 dni	878	-489	389	1.212	-480	732
od vključno 121. dne naprej	22.038	-20.650	1.388	40.422	-35.893	4.529
Skupaj zapadle terjatve do kupcev	**41.511**	**-21.168**	**20.343**	**62.165**	**-36.401**	**25.764**
Druge poslovne terjatve	45.194	-8	45.186	7.987	-8	7.979
Skupaj terjatve	**213.770**	**-21.176**	**192.594**	**196.227**	**-36.409**	**159.818**

Roki zapadlosti danih posojil

v tisoč EUR	2018	2017
Zapadle	**9**	**137**
Nezapadle	**322**	**752**
• v manj kot 3 mesecih	21	82
• od 3 do 12 mesecev	59	238
• od 1 do 2 let	70	189
• od 2 do 5 let	126	171
• več kot 5 let	46	72
Skupaj	**331**	**889**

Analiza starosti danih posojil na 31. 12. 2018

		Zapadle					
v tisoč EUR	Nezapadle	Manj kot 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 2 let	Od 2 do 5 let	Več kot 5 let	Skupaj
Dana posojila	322	9	0	0	0	0	331

Analiza starosti danih posojil na 31. 12. 2017

		Zapadle					
v tisoč EUR	Nezapadle	Manj kot 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 2 let	Od 2 do 5 let	Več kot 5 let	Skupaj
Dana posojila	752	108	0	0	29	0	889

Poslovodstvo družbe ocenjuje, da imajo zgoraj navedena finančna sredstva, ki niso oslabljena ali zapadla na 31. december 2018, dobro kreditno kakovost.

TVEGANJE PLAČILNE SPOSOBNOSTI

Plačilna sposobnost skupine je rezultat aktivnega načrtovanja in uravnavanja denarnih tokov, zagotavljanja ustrezne ročnosti ter razpršitve finančnega dolga, financiranja v okviru skupine, optimiziranja obratnega kapitala in denarnih sredstev. Likvidnostno tveganje na ravni skupine se obvladuje v matični družbi, ki načrtuje in spremlja potrebe po finančnih sredstvih odvisnih družb ter jim zagotavlja potrebne finančne vire.

V decembru 2018 je matična družba Telekom Slovenije, d. d., podpisala dodatek k obstoječi pogodbi o dolgoročnem sindiciranem posojilu, ki je bila s sindikatom bank podpisana v letu 2016. Dodatek je podaljšal ročnost ene izmed tranš obstoječega dolgoročnega posojila v višini 100 milijonov evrov za dve leti, hkrati pa je zagotovil novo posojilo v višini 100 milijonov evrov z ročnostjo 7 let, ki pa ob koncu leta 2018 še ni bilo črpano v celoti. S podpisom dodatka je tako skupina zagotovila nadaljnjo stabilnost svoje strukture financiranja.

Na ravni skupine se izkazuje relativno nizka zadolženost, kar pomeni dobro izhodišče za doseganje ustrezne kreditne bonitete in s tem nižjih stroškov zadolževanja. Večina finančnih obveznosti skupine se nanaša na dolgoročno sindicirano posojilo v višini neodplačane glavnice 234,2 milijona evrov in na izdane obveznice v višini 100 milijonov evrov. Skupina redno odplačuje svoje obveznosti iz naslova financiranja; v letu 2018 je bilo odplačanih 115,4 milijona evrov dolgoročnih posojil.

Že v letu 2017 so bile pridobljene dolgoročne kreditne linije v višini 70 milijonov evrov za zagotovitev rezervne likvidnosti, ki skupaj s kratkoročnimi revolving linijami zagotavljajo visoko raven likvidnosti skupine. Kratkoročne kreditne linije se redno obnavljajo. Skupna likvidnostna rezerva v obliki odobrenih, neizkoriščenih dolgoročnih in kratkoročnih revolving linij je ob koncu leta 2018 znašala 142 milijonov evrov (170 milijonov evrov na 31. december 2017). Hkrati ima skupina na voljo še nečrpan del novega dolgoročnega posojila v višini 35 milijonov evrov.

Zapadlost obveznosti Skupine Telekom Slovenije na 31. 12. 2018 in 31. 12. 2017 na podlagi pogodbenih, nediskontiranih plačil

		Nezapadle						
v tisoč EUR	Zapadle	Na vpoklic	Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 2 let	Od 2 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
2018								
Posojila in krediti	0	0	0	51.158	30.769	180.416	0	262.343
Predvidene obresti od posojil	0	0	31	3.605	3.199	6.723	0	13.558
Druge finančne obveznosti	185	0	0	1.119	8	100.811	0	102.123
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	1.950	3.900	0	0	5.850
Obveznosti do dobaviteljev in druge poslovne obveznosti	7.400	2.480	100.920	35.591	3.684	9.228	799	160.102
Skupaj	**7.585**	**2.480**	**100.951**	**93.423**	**41.560**	**297.178**	**799**	**543.976**
2017								
Posojila in krediti	0	0	100.000	15.448	15.479	146.153	7.692	284.772
Predvidene obresti od posojil	0	0	404	3.091	2.816	3.891	32	10.234
Druge finančne obveznosti	3.244	0	0	1.127	23	100.359	245	104.998
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	1.950	3.900	1.950	0	7.800
Obveznosti do dobaviteljev in druge poslovne obveznosti	7.716	3.841	102.865	20.789	14.144	2.212	70	151.637
Skupaj	**10.960**	**3.841**	**203.269**	**42.405**	**36.362**	**254.565**	**8.039**	**559.441**

OBRESTNO TVEGANJE

Obrestno tveganje je tveganje negativnega vpliva spremembe tržnih obrestnih mer na poslovanje skupine. Izpostavljenost obrestnemu tveganju skupine na 31. december 2018 izhaja iz potencialne rasti referenčne obrestne mere Euribor, saj ima skupina le obrestno občutljive obveznosti, brez obrestno občutljivih naložb.

V Skupini Telekom Slovenije se zasleduje ciljno razmerje med variabilno obrestovanimi in fiksno obrestovanimi oziroma varovanimi finančnimi obveznostmi, ki naj bi znašalo 50 % dolga s fiksno oziroma varovano obrestno mero.

V strukturi obrestovanih finančnih obveznosti skupine na dan 31. decembra 2018 predstavljajo obveznosti iz naslova prejetih posojil in finančnega najema, ki se obrestujejo po spremenljivih obrestnih merah, vezanih na 3- in 6-mesečni Euribor, 68,8-odstotni delež. Preostale obveznosti so iz naslova črpanih kratkoročnih revolving posojil, izdanih obveznic in finančnega najema s fiksno obrestno mero.

Z namenom varovanja obrestne izpostavljenosti iz naslova dolgoročnega sindiciranega posojila ima skupina sklenjeno obrestno zamenjavo. Višina varovane glavnice je na dan 31. decembra 2018 znašala 84,6 milijona evrov. Glavnica je varovana za rast referenčne obrestne mere, če je slednja večja ali enaka nič. Na ravni skupine ima fiksno oziroma varovano obrestno mero 54,5 % obrestovanega finančnega dolga.

Izpostavljenost obrestnemu tveganju

v tisoč EUR	2018	2017
Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri		
Finančne terjatve	0	344
Finančne obveznosti	164.762	192.540
Neto finančne obveznosti	**164.762**	**192.196**

V tabelo niso vključeni neobrestovani finančni instrumenti in instrumenti, obrestovani po fiksni obrestni meri, saj niso izpostavljeni obrestnemu tveganju. Prav tako niso vključene finančne obveznosti, kjer je varovana obrestna mera za rast Euribor.

ANALIZA OBČUTLJIVOSTI

V spodnji tabeli je predstavljena analiza občutljivosti spremembe obrestne mere na dobiček skupine na dan poročanja, pri čemer so vse druge spremenljivke konstantne.

Tabela obrestnega tveganja

	Zvišanje/znižanje obrestne mere	Učinek na dobiček pred obdavčitvijo v tisoč EUR
2018		
EURO	+100 bt	-1.050
EURO	-100 bt	-845

	Zvišanje/znižanje obrestne mere	Učinek na dobiček pred obdavčitvijo v tisoč EUR
2017		
EURO	+100 bt	-1.150
EURO	-100 bt	-926

Vrednosti obrestne mere EURIBOR

EURIBOR	Vrednost na 31. 12. 2018	Vrednost na 31. 12. 2017	Sprememba v %
3-mesečni	-0,309	-0,329	6,08
6-mesečni	-0,237	-0,271	12,55

UPRAVLJANJE KAPITALA

Ključni cilji upravljanja kapitala skupine so kapitalska ustreznost ter posledično dolgoročna plačilna sposobnost in finančna stabilnost skupine, s čimer se skuša zagotoviti čim boljša kreditna boniteta za financiranje poslovanja in nadaljnjega razvoja skupine, s tem pa tudi doseganje čim višje vrednosti za delničarje.

V skupini se gibanje kapitala spremlja z uporabo kazalnika neto finančne zadolženosti v kapitalu in kazalnika deleža kapitala v bilančni vsoti. V okviru neto finančnih obveznosti skupina vključuje prejeta posojila in druge finančne obveznosti, znižane za znesek kratkoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev. Pri sprejemanju odločitev o upravljanju kapitala skupina sledi tudi finančnim zavezam iz kreditnih pogodb.

v tisoč EUR	2018	2017
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	363.259	388.997
Manj kratkoročne finančne naložbe in denarna sredstva s kratkoročnimi depoziti	-10.775	-107.212
Neto obveznosti	**352.484**	**281.785**
Kapital	619.628	680.865
Bilančna vsota	**1.232.719**	**1.351.994**
Neto dolg v kapitalu	**56,9 %**	**41,4 %**
Kapital v bilančni vsoti	**50,3 %**	**50,4 %**

46. SPLOŠNO POOBLASTILO IN PRAVICA DO UPORABE RADIJSKE FREKVENCE TER ŠTEVILK

STORITVE FIKSNE IN MOBILNE TELEFONIJE

Skupina ima splošno pooblastilo za posredovanje elektronskega komunikacijskega omrežja oziroma storitev elektronskih komunikacij. Pred začetkom opravljanja storitve javnega komunikacijskega omrežja v Sloveniji mora družba pisno obvestiti Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve (v nadaljevanju: agencija). Pred začetkom opravljanja storitve na podlagi obvestila družbi ni treba pridobiti nikakršne izključne odločbe ali zagotoviti administrativnega dejanja lokalnega upravnega organa.

Skupina Telekom Slovenije je dolžna plačati letno nadomestilo v znesku 521 tisoč evrov za naslednje pomembnejše storitve elektronskih komunikacij:

- javno dostopne telefonske storitve na fiksni lokaciji;
- storitve v javnem mobilnem omrežju;
- medoperaterske storitve in tranzit;
- podatkovne storitve in dostop do interneta;
- storitve dajanja javnega komunikacijskega omrežja v zakup in
- zagotavljanje javnih komunikacijskih omrežij.

Znesek nadomestila je določen na podlagi zakona in tarife iz splošnega akta agencije.

Družbe v skupini letno plačujejo nadomestila tudi za pravico do uporabe radijske frekvence, pravico do uporabe številskega prostora ter druge pravice za opravljanje fiksne in mobilne telefonije.

V letu 2018 je skupni znesek nadomestil znašal 3.376 tisoč evrov (v letu 2017: 3.448 tisoč evrov).

Koncesije za storitve mobilne telefonije v skupini

Koncesijska pogodba	Datum podelitve pooblastila	Obdobje	Nadomestilo
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za opravljanje storitev UMTS/IMT-2000	27. 11. 2001	do 21. 9. 2021	Začetni znesek nadomestila 91.804 tisoč evrov
Odločba o dodelitvi radijskih frekvenc za LTE 800 MHz, UMTS 210 MHz	26. 5. 2014	od 31. 5. 2014 do 31. 5. 2029	Začetni znesek nadomestila 26.835 tisoč evrov
Odločba o dodelitvi radijskih frekvenc za GSM 900 in 1.800 MHz, LTE 2.600 MHz	26. 5. 2014	od 4. 1. 2016 do 4. 1. 2031	Začetni znesek nadomestila 37.705 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za izgradnjo, vzdrževanje in delovanje druge generacije GSM v mobilnem omrežju na območju Kosova	6. 3. 2007	do 5. 3. 2022	Začetni znesek nadomestila 75.000 tisoč evrov
Koncesija, pridobljena na podlagi odločbe 726 AKREP (2 x 10 Mhz na 1.800 Mhz) na območju Kosova	6. 12. 2015	do 30. 7. 2019	Začetni znesek nadomestil 5.926 tisoč evrov

47. DOGODKI PO DATUMU BILANCE

FEBRUAR

- Mednarodna bonitetna agencija S&P Global Ratings je Telekomu Slovenije potrdila obstoječo bonitetno oceno BB+, pri čemer je podala negativno oceno prihodnjih izgledov. Agencija negativne izglede utemeljuje s povečanjem načrtovanih izdatkov za investicije v povezavi s poslovanjem podjetja na visoko konkurenčnem trgu.
- Telekom Slovenije je prejel sodbo Okrožnega sodišča v Ljubljani, izdano 4. 12. 2018, v gospodarskem sporu tožeče stranke Telekom Slovenije, d.d., zoper tožene stranke Bojan Dremelj, Dušan Mitič, Filip Ogris Martič, Željko Puljić in Darja Senica, zaradi plačila 7.635.500,00 EUR s pripadki. Okrožno sodišče v Ljubljani je s predmetno sodbo v ponovljenem postopku razsodilo, da se tožbeni zahtevek v celoti zavrne. Telekomu Slovenije, d.d., je naložilo, da toženim strankam in stranskim intervenientom povrne pravdne stroške. Telekom Slovenije prejeto sodbo proučuje, o svojih nadaljnjih postopkih v tej zadevi pa bo delničarje in javnost sproti obveščal.

3.2.3 POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA ZA SKUPINO TELEKOM SLOVENIJE

Deloitte.

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Faks: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA
lastnikom družbe Telekom Slovenije d.d.

Poročilo o reviziji računovodskih izkazov

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe Telekom Slovenije, d.d. in njenih odvisnih družb (v nadaljevanju 'skupina'), ki vključujejo konsolidirano bilanco stanja na dan 31. decembra 2018, konsolidiran izkaz poslovnega izida, konsolidiran izkaz drugega vseobsegajočega donosa, konsolidiran izkaz gibanja kapitala in konsolidiran izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključno s povzetkom bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi konsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo konsolidiran finančni položaj skupine na dan 31.12.2018 ter njen konsolidiran poslovni izid in konsolidirane denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju 'MSRP').

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa (Uredba). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od skupine in, da smo izpolnili vse druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so bile po naši strokovni presoji najbolj bistvene pri reviziji konsolidiranih računovodskih izkazov za poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2018. Te zadeve so bile obravnavane v okviru naše revizije konsolidiranih računovodskih izkazov kot celote in pri oblikovanju našega mnenja o njih in ne podajamo ločenega mnenja o teh zadevah.

Ključna revizijska zadeva	Revizorjevi postopki v zvezi s ključno revizijsko zadevo
Rezervacije za tožbe	
Skupina Telekom Slovenije je vključena v sodne in regulativne postopke v zvezi s poslovanjem skupine in je imela na dan 31.12.2018 83.882 tisoč EUR tožbenih zahtevkov. Skupina ima oblikovanih 4.674 tisoč EUR rezervacij iz naslova tožb. Končni vpliv teh postopkov na računovodske izkaze skupine je negotov in je odvisen od končnih zaključkov v teh postopkih. Kot posledica tega	V okviru naše revizije je bilo pomembno predvsem preveriti presoje, ki so bile uporabljene za knjiženje rezervacij. Naši revizijski postopki so med drugim vključevali: Ocenitev in preizkus zasnove in implementacije ključnih notranjih kontrol v zvezi z oblikovanjem rezervacij iz naslova tožb.

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku »UK private company limited by guarantee«), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na http://www.deloitte.com/si.

V Sloveniji storitve zagotavljata Deloitte revizija d.o.o. in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod skupnim imenom Deloitte Slovenija), ki sta članici Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija sodi med vodilne družbe za strokovne storitve v Sloveniji, ki nudi storitve revizije, davčnega, poslovnega, finančnega in pravnega svetovanja ter svetovanja na področju tveganj, ki jih zagotavlja več kot 100 domačih in tujih strokovnjakov.

Deloitte revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105 - ID št. za DDV: SI52560085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR.

© 2018. Deloitte Slovenija

dejstva, je ocena rezervacij za tožbe predmet velike negotovosti in zahteva pomembno presojo poslovodstva v zvezi z verjetnostjo in zneski povezanimi s tožbenimi zahtevki.	Preveritev zapisnikov sej nadzornega sveta, revizijske komisije, uprave in korespondenco z regulatorji. Pridobitev potrditev pravnih zastopnikov skupine oziroma ekspertov področja glede verjetnega izida in višine izpostavljenosti skupine do zadevnih sporov in zahtevkov. Presojo ustreznosti ocen in predpostavk, ki jih je skupina uporabila pri pripravi ocene v zvezi s pripoznavanjem rezervacij iz naslova tožb. Preverili smo ustreznost razkritij rezervacij za tožbe. Razkritja v zvezi z rezervacijami za tožbe so predstavljena v pojasnilih 31 in 41.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen konsolidiranih računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z našo revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne s konsolidiranimi računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi konsolidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja skupine in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornosti poslovodstva, nadzornega sveta in revizijske komisije za konsolidirane računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z MSRP in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov skupine odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlage za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo skupino likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Nadzorni svet in revizijska komisija sta odgovorna za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov in za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so konsolidirani računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje

naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu s pravili revidiranja vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh konsolidiranih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol skupine.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij poslovodstva.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujajo dvom v spodobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v konsolidiranih računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino konsolidiranih računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali konsolidirani računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.
- Pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze v povezavi s finančnimi informacijami in poslovnimi dejavnostmi družb v skupini, da bi lahko izrazili mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih. Odgovorni smo za vodenje, nadziranje in izvajanje revizije skupine. Revizijsko mnenje je izključno naša odgovornost.

Nadzorni svet in revizijsko komisijo med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Nadzornemu svetu in revizijski komisiji smo prav tako predložili našo izjavo, da smo izpolnili vse etične zahteve v zvezi z neodvisnostjo ter jih obvestili o vseh razmerjih in drugih zahtevah, za katere bi se lahko upravičeno menilo, da vplivajo na našo neodvisnost, in jih seznanili s s tem povezanimi ukrepi.

Od vseh zadev, s katerimi smo seznanili nadzorni svet in revizijsko komisijo, smo zadeve, ki so bile najpomembnejše pri reviziji konsolidiranih računovodskih izkazov tekočega obdobja, določili kot ključne revizijske zadeve. Omenjene zadeve opišemo v revizorjevem poročilu, razen če zakonska ali regulatorna določila prepovedujejo javno razkrivanje takšnih zadev.

Poročilo o drugih zakonskih in regulatornih zahtevah

Imenovanje revizorja in trajanje posla
Deloitte revizija d.o.o. je bila imenovana za zakonitega revizorja družbe na skupščini delničarjev dne 21. aprila 2017 za poslovna leta 2017, 2018 in 2019. Naše opravljanje posla v celoti in neprekinjeno traja 2 leti.

Potrdilo revizijski komisiji
Potrjujemo, da je naše revizijsko mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih v tem poročilu skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji družbe z dne 20. marca 2019 v skladu s členom 11 Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta.

Opravljanje nerevizijskih storitev
Izjavljamo, da nismo opravljali nobenih prepovedanih nerevizijskih storitev iz člena 5(1) Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta. Poleg obvezne revizije nismo za revidirano družbo ali njene odvisne družbe opravljali nobenih drugih storitev, ki ne bi bile razkrite v letnem poročilu.

V imenu revizijske družbe Deloitte revizija d.o.o. je za opravljeno revizijo odgovorna Barbara Žibret Kralj.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska 165
1000 Ljubljana

Barbara Žibret Kralj
Pooblaščena revizorka

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Ljubljana, 20. Marec 2019

3.3 RAČUNOVODSKO POROČILO DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE, D. D.

3.3.1 LOČENI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA TELEKOMA SLOVENIJE, D. D., ZA OBDOBJE, KI SE JE KONČALO 31. 12. 2018

Ločeni izkaz poslovnega izida Telekoma Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Pojasnilo	2018	2017
Čisti prihodki od prodaje	5	639.672	645.190
Drugi prihodki od poslovanja	6	13.598	8.034
Nabavna vrednost prodanega blaga		-95.933	-75.110
Stroški materiala in energije		-10.909	-10.195
Stroški storitev	7	-276.808	-301.963
Stroški dela	8	-91.847	-98.514
Amortizacija	13, 14, 19	-132.813	-134.814
Drugi odhodki poslovanja	9	-29.657	-29.113
Skupaj odhodki poslovanja		**-637.967**	**-649.709**
Dobiček iz poslovanja		**15.303**	**3.515**
Finančni prihodki	10	27.915	9.335
Finančni odhodki	10	-9.280	-19.281
Dobiček pred obdavčitvijo		**33.938**	**-6.431**
Davek iz dobička	11	0	0
Odloženi davki	11	89	8.151
Čisti dobiček poslovnega obdobja		**34.027**	**1.720**
Dobiček na delnico – osnovni in popravljeni v EUR	12	**5,23**	**0,26**

Pojasnila na straneh od strani 266 do 337 so sestavni del teh ločenih računovodskih izkazov družbe Telekom Slovenije.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa družbe Telekom Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Pojasnilo	2018	2017
Čisti dobiček obdobja		**34.027**	**1.720**
Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti sme prenesti v izkaz poslovnega izida			
Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem		-180	-583
Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem		34	111
Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem v neto znesku		**-146**	**-472**
Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti ne bo smel prenesti v izkaz poslovnega izida			
Sprememba poštene vrednosti za aktuarske primanjkljaje in presežke		**166**	**-711**
Sprememba poštene vrednosti finančnih naložb v kapitalske instrumente, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	24	72	342
Odloženi davek	11	-14	-65
Sprememba poštene vrednosti finančnih naložb v kapitalske instrumente, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa		**58**	**277**
Drugi vseobsegajoči donos poslovnega obdobja po davkih		**78**	**-906**
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega obdobja		**34.105**	**814**

Pojasnila na straneh od strani 266 do 337 so sestavni del teh ločenih računovodskih izkazov družbe Telekom Slovenije.

Bilanca stanja družbe Telekom Slovenije, d. d., na 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Pojasnilo	2018	2017
SREDSTVA			
Neopredmetena sredstva	13	155.371	174.413
Opredmetena osnovna sredstva	14	576.896	582.178
Naložbe v odvisne družbe	15	36.548	36.079
Naložba v skupni podvig	15	0	63
Druge finančne naložbe	16	99.032	85.407
Dolgoročna pogodbena sredstva	17	4.029	0
Ostala dolgoročna sredstva	18	34.840	33.097
Naložbene nepremičnine	19	4.039	4.006
Odložene terjatve za davek	11	44.701	44.136
Skupaj dolgoročna sredstva		**955.456**	**959.379**
Sredstva za odtujitev	20	526	754
Zaloge	21	22.546	18.106
Poslovne in druge terjatve	22	185.222	151.302
Kratkoročna pogodbena sredstva	23	12.099	0
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	24	34.486	68.929
Kratkoročne finančne naložbe	16	11.180	121.731
Denar in denarni ustrezniki	25	2.011	17.358
Skupaj kratkoročna sredstva		**268.070**	**378.180**
Skupaj sredstva		**1.223.526**	**1.337.559**
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
Vpoklicani kapital	26	272.721	272.721
Kapitalske rezerve	26	180.956	180.956
Rezerve iz dobička	26	121.991	104.978
Zakonske rezerve	26	*50.434*	50.434
Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	26	*3.671*	3.671
Lastne delnice in lastni poslovni deleži	26	*-3.671*	-3.671
Statutarne rezerve	26	*54.544*	54.544
Druge rezerve iz dobička	26	*17.013*	0
Zadržani čisti poslovni izid	26	60.506	137.756
Zadržani poslovni izid preteklih let	26	*43.493*	*136.036*
Poslovni izid tekočega leta	26	*17.013*	1.720
Rezerve za poštene vrednosti		395	483
Rezerve za aktuarske primanjkljaje in presežke		-2.373	-2.539
Skupaj kapital in rezerve		**634.196**	**694.355**
Dolgoročne pogodbene obveznosti	27	13.405	0
Dolgoročno odloženi prihodki	28	2.054	12.547
Rezervacije	29	18.431	53.229
Dolgoročne poslovne obveznosti	30	12.910	16.358
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	31	210.310	168.796
Druge dolgoročne finančne obveznosti	32	100.703	100.481
Odložene obveznosti za davek	11	238	224
Skupaj dolgoročne obveznosti		**358.051**	**351.635**
Poslovne in druge obveznosti	33	132.537	121.195
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	31	51.335	115.189
Druge kratkoročne finančne obveznosti	34	1.238	4.296
Kratkoročne pogodbene obveznosti	35	1.621	0
Kratkoročno odloženi prihodki	36	3.653	4.307
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	37	40.895	46.582
Skupaj kratkoročne obveznosti		**231.279**	**291.569**
Skupaj obveznosti		**589.330**	**643.204**
Skupaj kapital in obveznosti		**1.223.526**	**1.337.559**

Pojasnila na straneh od strani 266 do 337 so sestavni del teh ločenih računovodskih izkazov družbe Telekom Slovenije.

Ločeni izkaz gibanja kapitala Telekoma Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2018*

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička: Zakonske rezerve	Rezerve iz dobička: Rezerve za lastne delnice	Rezerve iz dobička: Lastne delnice	Rezerve iz dobička: Statutarne rezerve	Rezerve iz dobička: Druge rezerve iz dobička	Zadržani čisti poslovni izid: Zadržani poslovni izid preteklih let	Zadržani čisti poslovni izid: Poslovni izid tekočega leta	Rezerve za poštene vrednosti finančnih instrumentov	Rezerve za poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganji v neto znesku	Rezerve za aktuarske primanjkljaje in presežke	Skupaj
Stanje 31. 12. 2017	272.721	180.956	50.434	3.671	-3.671	54.544	0	133.566	1.720	955	-472	-2.539	691.885
Vpliv prehoda na MSRP 15								1.235					1.235
Stanje 1. 1. 2018	272.721	180.956	50.434	3.671	-3.671	54.544	0	134.801	1.720	955	-472	-2.539	693.120
Čisti poslovni izid obdobja									34.027				34.027
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja										58	-146	166	78
Vseobsegajoči poslovni donos obdobja skupaj	0	0	0	0	0	0	0	0	34.027	58	-146	166	34.105
Izplačilo dividend								-93.028					-93.028
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	-93.028	0	0	0	0	-93.028
Prenos poslovnega izida preteklega leta v zadržani poslovni izid								1.720	-1.720				0
Prenos na rezerve po sklepu uprave							17.013		-17.013				0
Drugo									-1				-1
Stanje 31. 12. 2018	272.721	180.956	50.434	3.671	-3.671	54.544	17.013	43.493	17.013	1.013	-618	-2.373	634.196

* Več v pojasnilu 26.

Ločeni izkaz gibanja kapitala Telekoma Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2017

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička				Zadržani čisti poslovni izid		Rezerve za poštene vrednosti finančnih instrumentov	Rezerve za poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganji v neto znesku	Rezerve za aktuarske primanjkljaje in presežke	Skupaj
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Zadržani poslovni izid preteklih let	Poslovni izid tekočega leta				
Stanje 1. 1. 2017	**272.721**	**180.956**	**50.434**	**3.671**	**-3.671**	**54.544**	**16.026**	**20.230**	**678**	**0**	**-1.828**	**726.055**
Čisti poslovni izid obdobja								1.720				1.720
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja									277	-472	-711	-906
Vseobsegajoči poslovni donos obdobja skupaj	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.720**	**277**	**-472**	**-711**	**814**
Izplačilo dividend							-32.514					-32.514
Transakcije z lastniki	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-32.514**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-32.514**
Prenos poslovnega izida preteklega leta v zadržani poslovni izid							20.230	-20.230				0
Sprostitev drugih rezerv							132.294					0
Stanje 31. 12. 2017	**272.721**	**180.956**	**50.434**	**3.671**	**-3.671**	**54.544**	**136.036**	**1.720**	**955**	**-472**	**-2.539**	**694.355**

Pojasnila na straneh od strani 266 do 337 so sestavni del teh ločenih računovodskih izkazov družbe Telekom Slovenije.

Ločeni izkaz denarnih tokov Telekoma Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Pojasnilo	2018	2017
Denarni tokovi pri poslovanju			
Čisti dobiček		**34.027**	**1.720**
Prilagoditve za:			
Amortizacijo	13, 14, 19	132.813	134.814
Slabitve in odpis opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, naložbenih nepremičnin		1	518
Dobiček/izgubo pri prodaji osnovnih sredstev		-137	8
Finančne prihodke	10	-27.915	-9.335
Finančne odhodke	10	9.280	19.281
Davek od dobička z odloženimi davki		-89	-8.151
Denarni tok iz poslovanja pred spremembami čistih obratnih sredstev in rezervacijami		**147.980**	**138.855**
Spremembo sredstev za odtujitev	17	0	0
Spremembo poslovnih in drugih terjatev	22	1.780	-6.104
Spremembo KAČR in pogodbenih sredstev	23,24	22.222	-21.562
Spremembo drugih dolgoročnih sredstev	17	-4.210	349
Spremembo zalog	21	-3.222	2.539
Spremembo rezervacij	29	-34.798	17.237
Spremembo odloženih prihodkov in pogodbenih obveznosti	27, 35, 36	3.643	2.375
Spremembo vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov		-5.916	8.185
Spremembo poslovnih in drugih obveznosti	35	7.891	452
Plačani davek od dobička		0	115
Čista denarna sredstva iz poslovanja		**135.370**	**142.441**
Denarni tokovi iz naložbenja			
Prejemki pri naložbenju		**113.323**	**146.441**
Prejemki od prodaje osnovnih sredstev		1.243	1.853
Prejete dividende		170	253
Prejete obresti		3.421	4.382
Odtujitev dolgoročnih finančnih naložb		31.630	10.331
Odtujitev kratkoročnih finančnih naložb		76.859	129.622
Izdatki pri naložbenju		**-142.700**	**-243.246**
Nakup opredmetenih osnovnih sredstev		-74.649	-80.185
Nakup neopredmetenih dolgoročnih sredstev		-36.056	-61.197
Nakup finančnih naložb		-284	-81.866
Naložbe v odvisne in pridružene družbe		-17.980	-3.789
Finančne naložbe v obliki danih posojil		-13.731	-16.209
Čista denarna sredstva, porabljena pri naložbenju		**-29.377**	**-96.805**
Denarni tokovi iz financiranja			
Prejemki pri financiranju		**93.500**	**0**
Prejeta dolgoročna posojila		65.000	0
Prejeta kratkoročna posojila		28.500	0
Izdatki pri financiranju		**-214.840**	**-62.726**
Izdatki za odobritev posojila in izdajo obveznic		0	-5
Odplačila kratkoročnih posojil		0	-2.000
Odplačila dolgoročnih posojil		-115.385	-20.771
Plačane obresti		-6.427	-7.399
Izplačilo dividend		-93.028	-32.551
Čista denarna sredstva, porabljena pri financiranju		**-121.340**	**-62.726**
Čisto povečanje/zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		**-15.347**	**-17.090**
Začetno stanje denarnih sredstev	**25**	**17.358**	**34.448**
Končno stanje denarnih sredstev	**25**	**2.011**	**17.358**

Pojasnila na straneh od strani 266 do 337 so sestavni del teh ločenih računovodskih izkazov družbe Telekom Slovenije.

3.3.2 POJASNILA K LOČENIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM TELEKOMA SLOVENIJE, D. D.

1. SPLOŠNO O DRUŽBI

Telekom Slovenije je delniška družba s sedežem na Cigaletovi 15, Ljubljana, Slovenija. Njene delnice so uvrščene v redno kotacijo Ljubljanske borze vrednostnih papirjev. Na 31. december 2018 je najpomembnejši lastnik Republika Slovenija, ki ima v lasti 4.087.569 delnic oziroma 62,54-odstotni delež.

Telekom Slovenije zasebnim in poslovnim uporabnikom ponuja storitve s področja mobilnih, fiksnih in IP komunikacij, infrastrukturne in omrežne rešitve, IT-varnostne in e-poslovne rešitve ter storitve v oblaku.

2. PODLAGA ZA SESTAVITEV

a. IZJAVA O SKLADNOSTI

Priloženi posamični računovodski izkazi družbe Telekom Slovenije so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela Evropska unija, ter s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP), in v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD).

Družba sestavlja tudi uskupinjene računovodske izkaze Skupine Telekom Slovenije, ki so objavljeni v poglavju Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije, na razpolago pa so tudi v Telekomu Slovenije, Cigaletova ulica 15, Ljubljana, Slovenija.

Računovodske izkaze družbe Telekom Slovenije in uskupinjene računovodske izkaze Skupine Telekom Slovenije je uprava družbe odobrila 18. 3. 2019.

b. PODLAGE ZA MERJENJE

Računovodski izkazi Telekoma Slovenije so pripravljeni s predpostavko o nadaljevanju poslovanja družbe v prihodnosti. Poslovanje družbe Telekom Slovenije ni sezonske narave. Izkazi so pripravljeni z uporabo načinov merjenja, predstavljenih v spodnji tabeli.

Pomembnejša sredstva in obveznosti, izkazane v bilanci stanja, ki jih Telekom Slovenije, d. d., meri:

Dolgoročna sredstva	Način merjenja
Neopredmetena sredstva	
• od tega sredstva s končno dobo koristnosti	po nabavni vrednosti
• od tega sredstva z nedoločeno dobo koristnosti – dobro ime	po nabavni vrednosti
Opredmetena osnovna sredstva	po nabavni vrednosti
Naložbe v pridružene družbe	po nabavni vrednosti
Druge finančne naložbe	
• od tega naložbe v kapitalske instrumente	po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa
Ostala dolgoročna sredstva	po nabavni vrednosti
Naložbene nepremičnine	po nabavni vrednosti
Odložene terjatve za davek	po nediskontiranem znesku, izmerjenem po davčnih stopnjah

Kratkoročna sredstva	Način merjenja
Sredstva za odtujitev	po nižji vrednosti izmed nabavne ali nadomestljive vrednosti
Zaloge	po metodi drsečih povprečnih cen
Poslovne in druge terjatve	po odplačni vrednosti
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	po nabavni ali ocenjeni vrednosti
Kratkoročne finančne naložbe	po odplačni vrednosti
Denar in denarni ustrezniki	po nabavni vrednosti

Dolgoročne obveznosti	Način merjenja
Dolgoročne pogodbene obveznosti	po nabavni vrednosti
Rezervacije	
• od tega rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	po sedanji vrednosti ocenjenih bodočih izplačil na osnovi aktuarskega izračuna
• ostale rezervacije	po sedanji vrednosti ocenjenih bodočih poravnav
Dolgoročne poslovne obveznosti	po odplačni vrednosti
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	po odplačni vrednosti
Druge dolgoročne finančne obveznosti	po odplačni vrednosti
Odložene obveznosti za davek	po nediskontiranem znesku, izmerjenem po davčnih stopnjah

Kratkoročne obveznosti	Način merjenja
Poslovne in druge obveznosti	po odplačni vrednosti
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	po odplačni vrednosti
Druge kratkoročne finančne obveznosti	po odplačni vrednosti
Kratkoročno odloženi prihodki	po nabavni ali ocenjeni vrednosti
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	po nabavni ali ocenjeni vrednosti

c. FUNKCIJSKA IN PREDSTAVITVENA VALUTA

Računovodski izkazi Telekoma Slovenije so sestavljeni v evrih, ki so funkcijska valuta družbe. Vse računovodske informacije, predstavljene v evrih, so zaokrožene na tisoč enot, če ni drugače določeno.

d. UPORABA POMEMBNIH OCEN IN PRESOJ

Priprava računovodskih izkazov zahteva od poslovodstva določene ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družbe ter na razkritje potencialnih obveznosti na dan bilance stanja ter zneskov prihodkov in odhodkov družbe v obdobju, ki se konča na dan bilance stanja.

Prihodnjih dogodkov in njihovega vpliva ni mogoče določiti z gotovostjo. Zato se pri računovodskih ocenah uporabi presoja, ki se spreminja glede na nove dogodke, izkušnje, dodatne informacije in kot posledica sprememb poslovnega okolja, v katerem družba deluje. Dejanske vrednosti se lahko razlikujejo od ocenjenih. Oblikovanje ocen in s tem povezane predpostavke in negotovosti so opisane v usmeritvah k posameznim postavkam v pojasnilu 3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev.

Ocene in predpostavke se redno pregledujejo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, za katerega se ocene spremenijo, in za vsa prihodnja obdobja, na katera spremembe vplivajo.

Presoje

Informacije o presojah, ki najpomembneje vplivajo na računovodske izkaze družbe, so:

- presoja, ali gre pri najemih za poslovni ali finančni najem – pojasnilo 3.d;
- presoja pripoznavanja prihodkov (agent ali principal) – pojasnilo 3.w;
- presoja, ali gre pri zahtevkih za pogojno obveznost ali rezervacijo – pojasnili 3.q in 39.

Predpostavke in ocene

Ocene in predpostavke, ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so:

- določitev življenjskih dob opredmetenih in neopredmetenih sredstev – pojasnili 3.b in 3.c ter pojasnili 13 in 14;
- popravki vrednosti dvomljivih terjatev – pojasnili 3.l in 22;
- slabitev posojil, danih družbam v skupini – pojasnila 3.e, 15 in 16;
- odloženi davki – pojasnili 3.y in 11;
- ocena višine rezervacij – pojasnili 3.q in 29.

e. SPREJETJE NOVIH IN DOPOLNJENIH RAČUNOVODSKIH STANDARDOV

Družba Telekom Slovenije je s 1. januarjem 2018 začela uporabljati nova standarda ter upoštevala spremembe in dopolnitve drugih standardov, kot sledi:

- **MSRP 9 - Finančni instrumenti** – uvaja nove zahteve glede pripoznavanja in merjenja finančnih instrumentov ter nadomešča MRS 39. Nov standard določa nova pravila glede pripoznavanja finančnih sredstev, ki temeljijo na podlagi osnovnih poslovnih modelov in značilnosti denarnih tokov, ter uvaja nov model pripoznavanja pričakovanih izgub že ob začetni pripoznavi finančnega instrumenta. Vpliv novega standarda na izkaze družbe je opisan v nadaljevanju.
- **MSRP 15 - Prihodki iz pogodb s kupci** – standard zagotavlja okvir, ki nadomešča dosedanja navodila za pripoznanje prihodkov po MSRP. Standard uvaja petstopenjski model za določitev, kdaj pripoznati prihodke in do katere višine. S tem standardom sta nadomeščena predvsem standarda MRS 18 Prihodki in MRS 11 Pogodbe o gradbenih delih. Ob prvi uporabi tega standarda je potrebno spremembe v celoti uveljaviti v tekočem letu. To vključuje uporabo za nazaj za pogodbe, ki na začetku poročanega obdobja še niso zaključene. Za predhodna obdobja standard dovoljuje uveljavitev sprememb v otvoritveni bilanci kapitala ob prvi uporabi standarda. Vplivi prehoda na nov standard so razkriti v nadaljevanju.
- **Sprememba in pojasnilo standarda MSRP 15 - Prihodki iz pogodb s kupci** – obvezen začetek uporabe standarda MSRP 15 za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje.
- **Sprememba standarda MRS 40** – prenos na naložbene nepremičnine in iz njih. Standard nima pomembnega vpliva na izkaze družbe Telekom Slovenije.
- **Spremembe MSRP 2 - Plačilo na podlagi delnic** – razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij na podlagi delnic. Standard nima pomembnega vpliva na izkaze družbe Telekom Slovenije.
- **OPMSRP 22 - Transakcije in predplačilo nadomestila v tuji valuti** – pojasnilo navaja, da za potrebe določanja menjalnega tečaja kot datum transakcije velja datum začetnega pripoznanja sredstva iz nedenarnega predplačila ali obveznosti iz odloženega prihodka. Če je predčasnih plačil oziroma prejemkov iz predplačil več, se datum transakcije določi za vsako plačilo oziroma prejem plačila posebej. Standard nima pomembnega vpliva na izkaze družbe Telekom Slovenije.

MSRP 9 Finančni instrumenti

Standard uvaja nova merila za razvrstitev finančnih instrumentov v kategorije, in sicer na podlagi modela poslovanja družbe in lastnosti instrumenta, pri slabitvah pa uvaja model pričakovanih izgub.

Družba Telekom Slovenije zaradi sprejetja novega standarda MSRP 9 Finančni instrumenti ni imela vpliva na zadržani dobiček v svojih računovodskih izkazih.

v tisoč EUR	pojasnilo	Razvrstitev v skladu z MRS 39	Razvrstitev v skladu z MSRP 9	Vrednost po MRS 39	Vrednost po MSRP 9
Naložbe v delnice, ki kotirajo na borzi	a)	za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	PV prek vseobsegajočega donosa – naložbe v kapitalske instrumente	1.796	1.796
Naložbe v druge delnice in deleže	b)	za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	PV prek vseobsegajočega donosa – naložbe v kapitalske instrumente	2.714	2.714
Dana posojila	c)	posojila in terjatve	odplačna vrednost	125.345	125.345
Poslovne terjatve	d)	posojila in terjatve	odplačna vrednost	151.302	151.302
Denar in denarni ustrezniki in depoziti		posojila in terjatve	po nabavni vrednosti	94.641	94.641
Skupaj vrednost				**375.798**	**375.798**

* PV = poštena vrednost

a) Naložbe v kapitalske instrumente, ki kotirajo na borzi vrednostnih papirjev in so bile razvrščene v skupino za prodajo razpoložljiva sredstva, je družba prej vodila po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa. Družba bo te naložbe tako vrednotila tudi v prihodnje, saj jih je v skladu z MSRP 9 razvrstila v skupino po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa.

b) Naložbe v kapitalske instrumente, ki so bile v skladu s standardom MRS 39 razvrščene v skupino za prodajo razpoložljiva sredstva in so se vrednotile po nabavni vrednosti, je družba ob začetnem pripoznanju nepreklicno razvrstila v skupino finančnih sredstev, vodenih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa. Dividende se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

c) Finančne naložbe v posojila in terjatve bo družba v skladu z novim standardom razvrstila v skupino finančnih sredstev, merjenih po odplačni vrednosti.

d) Poslovne terjatve do kupcev in sredstva iz pogodb s kupci se razvrstijo v skupino po odplačni vrednosti. Za terjatve bo družba uporabila poenostavljen pristop, ki zahteva, da se popravek vrednosti za izgubo vedno meri kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja.

Novi model izračuna oslabitve skladno z MSRP 9 nadomešča model nastalih izgub, kot ga je poznal MRS 39, in zajema model pričakovanih kreditnih izgub; slednje pomeni, da se bo oslabitev lahko pripoznala, še preden bo izguba sploh nastala. Na vsak datum poročanja družba izmeri popravek vrednosti za izgubo za finančni instrument kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, če se je kreditno tveganje za navedeni finančni instrument od začetnega pripoznanja pomembno povečalo.

MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci

Družba Telekom Slovenije uporablja petstopenjski model za določitev, kdaj pripoznati prihodke in do katere višine. Novi model opredeljuje, da se prihodki pripoznajo, ko družba prenese nadzor blaga in storitev na kupca, in sicer v višini, do katere družba pričakuje, da je upravičena. Glede na izpolnjene kriterije se prihodki pripoznajo:

- skozi obdobje ali
- v trenutku.

Družba prihodke iz pogodb s kupci pripozna na podlagi sklenjene pogodbe s kupcem ter ko se blago in storitve prenesejo na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katero družba pričakuje, da je do njega upravičena. Vsak obljubljeni proizvod ali storitev je obravnavan kot samostojna izvršitvena obveza, če je različen. Različen je takrat, kadar ima lahko kupec koristi od proizvoda ali storitve. Izvršitvena obveza je obljuba kupcu zagotoviti proizvode ali storitve.

Družba pripoznava prihodke predvsem s ponujanjem telekomunikacijskih storitev v mobilnem in fiksnem segmentu. Identificirala je naslednji izvršitveni obvezi:

- storitev,
- blago.

Pri pogodbah s kupci, ki so vezani na 12 ali 24 mesecev in ki vključujejo več izvršitvenih obvez (npr. delno subvencionirani mobilni telefon ali druga telekomunikacijska oprema skupaj s storitvijo), družba razporedi ceno celotnega posla na posamezne izvršitvene obveze na podlagi relativnih samostojnih prodajnih cen aparata in storitve. V skladu z novimi pravili se tako prihodki od aparatov pripoznajo prej, medtem ko skupni prihodki ostanejo nespremenjeni v celotni dobi trajanja pogodbe.

Družba Telekom Slovenije je za prehod na novi standard MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci uporabila metodo s kumulativnim učinkom začetka uporabe. V skladu s to metodo je družba pripoznala kumulativni učinek začetka uporabe tega standarda kot prilagoditev začetnega salda zadržanih čistih dobičkov na dan 1. januarja 2018. Skladno s tem družba ni preračunala primerljivih podatkov za leto 2017, ki so predstavljeni v skladu z MRS 18, vplivi sprememb pa so razkriti ločeno.

V predstavljenih računovodskih izkazih družbe Telekom Slovenije je obdobje, ki se je končalo 31. decembra 2018 izkazano, skladno z veljavnim standardom MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci, primerjalno obdobje na 31. december 2017 pa je izkazano skladno s tedaj veljavnim standardom MRS 18 Prihodki.

Vpliv prehoda na MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci na zadržani dobiček zaradi uporabe novega standarda na 1. januar 2018 je predstavljen v spodnji tabeli.

v tisoč EUR	pojasnilo	1. 1. 2018 prilagoditve TS
Stroški pridobivanja strank	a)	84
Storitve in blago iz mobilne in fiksne telefonije	b)	15.624
Odprava prodajnih spodbud in drugih popustov	c)	-17.233
Odložene terjatve za davek		290
Vpliv na zadržani dobiček		**-1.235**

a) Stroške prodajnih provizij, ki so bili pred spremembo računovodske usmeritve pripoznani med stroški storitev, je družba začela v skladu z določili novega standarda MSRP 15 dosledno kapitalizirati.

b) Družba prodaja predvsem telekomunikacijske storitve in blago na fiksnem in mobilnem segmentu. Pogodbe s kupci vsebujejo naročnino in mobilno ali fiksno blago. V primeru, da se kupci vežejo (praviloma na 12 ali 24 mesecev), prejmejo ugodnost v obliki popusta na blago ali naročnino. V tem primeru se cena celotnega posla v skladu z novim standardom razporedi na posamezne izvršitvene obveze na podlagi relativnih samostojnih prodajnih cen blaga ali storitev. Prihodki iz naslova naročnin se pripoznajo skozi obdobje vezave, prihodki iz naslova blaga pa se pripoznajo v trenutku, ko je blago predano kupcu. Prihodke iz naslova namestitev družba pripozna med prihodki storitev v trenutku, ko je storitev opravljena.

c) Zaradi prehoda na nov standard je družba odpravila dolgoročne in kratkoročne aktivne časovne razmejitve iz naslova prodajnih spodbud in drugih danih popustov, ki jih je pred uveljavitvijo standarda razmejevala v dobi vezave kupca.

Spodaj sta prikazana izkaz poslovnega izida in bilanca stanja za poslovno leto 2018 za družbo Telekom Slovenije z upoštevanjem veljavnega standarda MSRP 15 in prej veljavnega MRS 18

Izkaz poslovnega izida družbe Telekom Slovenije

v tisoč EUR	2018 MSRP 15	2018 prilagoditve	2018 MRS 18
Čisti prihodki od prodaje	639.672	-864	638.808
Drugi prihodki od poslovanja	13.598	-12	13.586
Nabavna vrednost prodanega blaga	-95.933	16.453	-79.480
Stroški materiala in energije	-10.909		-10.909
Stroški storitev	-276.808	-16.364	-293.172
Stroški dela	-91.847		-91.847
Amortizacija	-132.813		-132.813
Drugi odhodki poslovanja	-29.657	1.176	-28.481
Skupaj odhodki poslovanja	**-637.967**	**1.265**	**-636.702**
Dobiček iz poslovanja	**15.303**	**389**	**15.692**
Finančni prihodki	27.915		27.915
Finančni odhodki	-9.280		-9.280
Dobiček pred obdavčitvijo	**33.938**	**389**	**34.327**
Davek iz dobička	0	0	0
Odloženi davki	89	-74	15
Čisti dobiček poslovnega obdobja	**34.027**	**315**	**34.342**
Dobiček na delnico – osnovni in popravljeni v EUR	**5,23**	**0,05**	**5,28**

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa družbe Telekom Slovenije, d. d.

v tisoč EUR	2018 MSRP 15	2018 prilagoditve	2018 MRS 18
Čisti dobiček obdobja	**34.027**	**315**	**34.342**
Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti sme prenesti v izkaz poslovnega izida			
Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem	-180		-180
Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem	34		34
Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem v neto znesku	**-146**		**-146**
Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti ne bo smel prenesti v izkaz poslovnega izida			
Sprememba poštene vrednosti za aktuarske primanjkljaje in presežke	**166**		**166**
Sprememba poštene vrednosti finančnih naložb v kapitalske instrumente, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	72		72
Odloženi davek	-14		-14
Sprememba poštene vrednosti finančnih naložb v kapitalske instrumente, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	58	**0**	**58**
Drugi vseobsegajoči donos poslovnega obdobja po davkih	**78**	**0**	**78**
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega obdobja	**34.105**	**315**	**34.420**

Bilanca stanja

v tisoč EUR	2018 MSRP 15	2018 prilagoditve	2018 MRS 18
SREDSTVA			
Druga dolgoročna sredstva	871.886	0	871.886
Dolgoročna pogodbena sredstva	4.029	-4.029	0
Ostala dolgoročna sredstva	34.840	3.227	38.067
Odložene terjatve za davek	44.701	-364	44.337
Skupaj dolgoročna sredstva	**955.456**	**-1.166**	**954.290**
Druga kratkoročna sredstva	221.485	0	221.485
Kratkoročna pogodbena sredstva	12.099	-12.099	0
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	34.486	14.682	49.168
Skupaj kratkoročna sredstva	**268.070**	**2.583**	**270.653**
Skupaj sredstva	**1.223.526**	**1.417**	**1.224.943**
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
Vpoklicani kapital	272.721	0	272.721
Kapitalske rezerve	180.956	0	180.956
Rezerve iz dobička	121.991	0	121.991
Zadržani čisti poslovni izid	60.506	1.550	62.056
Zadržani poslovni izid preteklih let	43.493	*1.235*	44.728
Poslovni izid tekočega leta	17.013	*315*	17.328
Rezerve za poštene vrednosti	395		395
Rezerve za aktuarske primanjkljaje in presežke	-2.373		-2.373
Skupaj kapital	**634.196**	**1.550**	**635.746**
Dolgoročne pogodbene obveznosti	13.405	-13.405	0
Dolgoročno odloženi prihodki	2.054	13.272	15.326
Druge dolgoročne obveznosti	342.592	0	342.592
Skupaj dolgoročne obveznosti	**358.051**	**-133**	**357.918**
Kratkoročne pogodbene obveznosti	1.621	-1.621	0
Kratkoročno odloženi prihodki	3.653	1.621	5.274
Druge kratkoročne obveznosti	226.005	0	226.005
Skupaj kratkoročne obveznosti	**231.279**	**0**	**231.279**
Skupaj obveznosti	**589.330**	**-133**	**589.197**
Skupaj kapital in obveznosti	**1.223.526**	**1.417**	**1.224.943**

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV

a. TUJE VALUTE

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti se na dan bilance stanja preračunajo v funkcijsko valuto z uporabo dnevnega tečaja menjave na dan bilance stanja. Nedenarna sredstva in obveznosti v tuji valuti, merjene po izvirni vrednosti, se preračunajo z uporabo tečaja, veljavnega na dan transakcije. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti in merjene po pošteni vrednosti, se preračunajo z uporabo tečaja na dan, ko je bila določena poštena vrednost. Vse tečajne razlike so pripoznane v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu vrednosti naložb v kapitalske instrumente, razvrščene v skupino merjeni po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ki se pripoznajo neposredno v drugem vseobsegajočem donosu.

b. NEOPREDMETENA SREDSTVA

Družba pripozna neopredmetena sredstva, ko je verjetno, da bodo pritekale z njimi povezane gospodarske koristi, in ko je mogoče zanesljivo izmeriti njihovo nabavno vrednost.

Neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti se po začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in za izgubo iz oslabitve. Vsa neopredmetena sredstva, razen dobrega imena, imajo končno dobo koristnosti.

Dobro ime nastane v družbi ob pripojitvi odvisne ali druge družbe oziroma dejavnosti. Meri se po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano izgubo zaradi oslabitve. Ob pripojitvi odvisne družbe nastane dobro ime tako, da družba prevzame vrednost dobrega imena, ki je iz naslova te poslovne združitve pripoznano v skupini.

Družba spremlja življenjske dobe in preostalo vrednost pomembnejših neopredmetenih sredstev prek skrbnikov teh sredstev in prek delovne skupine, ki letno preverja dobe koristnosti in preostalo vrednost, ter jih, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen amortizacijske stopnje, preračuna za sedanja in bodoča obdobja. Učinek take spremembe družba opiše v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem je prišlo do nje.

Amortizacija neopredmetenih sredstev se praviloma obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstva in se začne obračunavati prvi dan naslednjega meseca, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo, razen licenc, programskih pravic in koncesij, ki se začnejo amortizirati v mesecu, ko se začnejo uporabljati.

Ocenjene dobe koristnosti skupin neopredmetenih osnovnih sredstev v letih

Skupine neopredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
• koncesije	3 do 20
• blagovne znamke	10
• licence	1 do 7
• programske pravice za TV-vsebine	1 do 6
• prodajne provizije	1 do 2
• lista kupcev	3 do 5
• računalniški programi	3 do 5
• druge premoženjske pravice	5 do 20

Stroški pridobljenih koncesij za uporabo radiofrekvenčnega spektra se usredstvijo po nabavni vrednosti in se enakomerno časovno amortizirajo v dobi trajanja koncesijske pogodbe, ki znaša do 20 let (glej pojasnilo 44).

Usredstveni stroški zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za nameravano uporabo. Družba prek skrbnikov projektov nadzoruje, da se kapitalizirajo le stroški, ki sledijo opredeljenim kriterijem.

Družba pripozna stroške razvijanja med neopredmetenimi sredstvi, če jih lahko zanesljivo izmeri, če je izdelek ali postopek strokovno in poslovno izvedljiv, če bo njegova uporaba prinašala bodoče gospodarske koristi, če družba razpolaga z ustreznimi viri za dokončanje razvijanja in če ima družba namen sredstvo uporabiti ali prodati.

Družba prek skrbnikov mesečno spremlja potek projektov in investicij. Če ugotovi, da se določeni projekt ne bo dokončal, se izvede odpis.

Prodajne provizije so stroški, ki so neposredno povezani s pridobivanjem novih naročnikov in se evidentirajo kot neopredmeteno osnovno sredstvo, ko so izpolnjeni naslednji pogoji:
- podpisana pogodba in vezava naročnika (življenjska doba sredstva, tj. čas vezave naročnika);
- kapitalizirajo se le provizije posrednikom za sklenjene pogodbe z vezavo naročnikov (zanesljivo opredeljena nabavna vrednost).

Prodajne provizije se evidentirajo kot sredstvo v višini, ko so izpolnjeni zgornji pogoji. Če bi prekinjena razmerja in naknadni poračuni prodajnih provizij presegali 5 % vrednosti letne višine kapitaliziranih provizij, bi družba neopredmetena sredstva iz naslova prodajnih provizij ustrezno znižala. Ocena prekinitev se letno preverja.

Družba najmanj enkrat letno, na dan računovodskih izkazov, preverja knjigovodsko vrednost pomembnejših sredstev, da ugotovi, ali obstajajo pokazatelji, ki bi nakazovali, da je treba katero od neopredmetenih sredstev oslabiti. Pomembnejše neopredmeteno sredstvo je tisto, katerega knjigovodska vrednost presega 5 % knjigovodske vrednosti vseh neopredmetenih dolgoročnih sredstev, če ta dosegajo vsaj 5 % vrednosti vseh sredstev. Pri ocenjevanju, ali ti pokazatelji obstajajo, družba preveri, ali je prišlo do pomembnih tehnoloških sprememb, spremembe trga ali bistvenega padca obrestnih mer. Če taki pokazatelji obstajajo, se ugotovi nadomestljiva vrednost sredstva. Slabitev se izvede, če knjigovodska vrednost neopredmetenega sredstva presega nadomestljivo vrednost.

Družba v tekočem in prihodnjih letih načrtuje pozitiven rezultat in denarne tokove, zato slabitve sredstev ni ugotavljala.

Slabitev dobrega imena se ugotavlja za denar ustvarjajočo enoto. Slabitev dobrega imena zahteva ocenitev vrednosti. Določitev sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov od poslovodstva zahteva oceno pričakovanih denarnih tokov iz denar ustvarjajoče enote in tudi določitev primerne diskontne stopnje. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida med drugimi odhodki poslovanja v postavki slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev.

Družba oslabitev evidentira, ko je ugotovljena nadomestljiva vrednost posameznega sredstva za več kot 10 % manjša od knjigovodske vrednosti.

c. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Opredmetena osnovna sredstva v lasti družbe se ob pridobitvi izkažejo po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vključijo vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi opredmetenega sredstva za nameravano uporabo.

Ocenjeni stroški vzpostavitve lokacij za sprejemno-oddajne postaje v prvotno stanje se izkažejo kot sestavni del nabavne vrednosti sredstva in se amortizirajo v njegovi preostali dobi koristnosti. Znesek rezervacij, potrebnih za vzpostavitev prvotnega stanja, diskontiran na sedanjo vrednost, se izkaže med dolgoročnimi rezervacijami.

Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v družbi, vključuje stroške materiala in neposredne stroške dela. Stroški izgradnje ali izdelave opredmetenih osnovnih sredstev, vključenih v nabavno vrednost, se pripoznajo kot znižanje stroškov v poslovnem izidu. Za pripoznanje teh stroškov družba upošteva enake kriterije kot pri neopredmetenih sredstvih.

Kadar so posamezne postavke sredstev sestavljene iz delov, ki imajo različne dobe koristnosti, se ti deli obravnavajo kot posamezne postavke opredmetenih osnovnih sredstev.

Družba prek skrbnikov projektov mesečno spremlja potek projektov in investicij. Če ugotovi, da se določeni projekt ne bo dokončal, se izvede odpis.

MERJENJE PO PRIPOZNANJU

Opredmetena osnovna sredstva se po začetnem pripoznanju merijo po nabavni vrednosti in zmanjšujejo zaradi amortiziranja oziroma slabitev.

Družba letno preverja dobo koristnosti in preostalo vrednost pri pomembnejših postavkah opredmetenih osnovnih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek spremembe ocene opiše družba v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem je prišlo do nje.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev.

Družba obračunava amortizacijo posamično in samostojno določa letne amortizacijske stopnje glede na dobo koristnosti posameznega opredmetenega osnovnega sredstva.

Ocenjene dobe koristnosti skupin opredmetenih osnovnih sredstev

Skupine opredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
• zgradbe	50
• elektro in strojne instalacije	15 do 30
• kabelska kanalizacija	33,3
• kabelsko omrežje – zračno	10
• kabelsko omrežje – zemeljsko	20 do 25
• centrale	5 do 12,5
• druga oprema	1 do 15

V letu 2018 je družba skrajšala življenjske dobe za nadzorne sisteme na baznih postajah in za televizije. Sprememba nima pomembnega vpliva na izkaze družbe.

Zemljišča in opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se ne amortizirajo. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se pripoznajo po nabavni vrednosti in se začnejo amortizirati prvi dan naslednjega meseca, ko so razpoložljiva za uporabo.

Družba po skrbnikih osnovnih sredstev letno preverja zunanje in notranje okoliščine (pomembne tehnološke spremembe, spremembe trga, zastarelost ali fizično stanje posameznega opredmetenega sredstva), ki bi lahko bile pomemben pokazatelj (ne)ustreznosti dobe koristnosti ali potrebe po oslabitvi opredmetenih osnovnih sredstev. Opredmeteno osnovno sredstvo je oslabljeno, če njegova knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost, zmanjšana za stroške pri prodaji, ali vrednost pri uporabi najmanjše denar ustvarjajoče enote, in sicer tista, ki je večja. Vrednost pri uporabi se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih bodočih denarnih tokov, pri čemer so ti diskontirani na sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred davki.

Slabitev se pripozna v izkazu poslovnega izida med drugimi odhodki iz poslovanja.

d. SREDSTVA, PREJETA IN DANA V NAJEM

Najem je pogodbeno razmerje, v katerem najemodajalec prenese na najemnika v zameno za plačilo ali niz plačil pravico do uporabe sredstva za dogovorjeni čas. Finančni najem je najem, pri katerem se prenesejo vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva. Lastninska pravica lahko preide na drugo stran ali pa tudi ne. Poslovni najem je najem, ki ni finančni najem in pri katerem se najeta sredstva ne pripoznajo v bilanci stanja. Začetek najema je datum, ko najemnik lahko začne izkoriščati pravico do uporabe najetega sredstva.

Skladno s kriteriji, ki jih opredeljujejo računovodski standardi, družba presoja, ali gre za poslovni ali finančni najem.

Vsi najemi v družbi so opredeljeni kot poslovni najemi. Pri poslovnem najemu družba stroške najema časovno enakomerno pripoznava v izkazu poslovnega izida v postavki stroški storitev.

Sredstva, ki jih družba daje v poslovni najem, izkazuje med svojimi opredmetenimi sredstvi. Prihodke od najemnin časovno enakomerno pripoznava med čistimi poslovnimi prihodki v dobi najema. Vsi stroški, povezani s sredstvi, danimi v najem (vključno z amortizacijo), so pripoznani med odhodki obdobja.

e. FINANČNA SREDSTVA

Družba pripozna finančno sredstvo samo, kadar postane stranka v pogodbenih določbah finančnega instrumenta.

Ko družba prvič pripozna finančno sredstvo, ga na podlagi poslovnega modela družbe za upravljanje finančnih sredstev in glede na značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva razvrsti v eno izmed naslednjih skupin:

- finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti;
- finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ali
- finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti, so finančni instrumenti, ki jih družba poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov in na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti. Družba v tej kategoriji vodi posojila, terjatve in depozite.

Družba jih pripozna na dan njihovega nastanka (dan poravnave). Po začetnem pripoznanju se izmerijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti.

Dobički in zgube se pripoznajo v poslovnem izidu:

- če se odpravi pripoznanje finančnega sredstva;
- če se sredstvo prerazporedi v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida;
- zaradi pripoznanja oslabitev.

Če se finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti, prerazvrstijo v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, se dobički in izgube iz razlike med prejšnjo odplačno vrednostjo in novo pošteno vrednostjo pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu.

Družba pripozna posojila na dan njihovega nastanka.

Posojila se ob začetnem pripoznanju merijo po pošteni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za izgubo zaradi slabitve.

Terjatve do kupcev, ki nimajo pomembne sestavine financiranja, mora družba ob začetnem pripoznanju meriti po transakcijski ceni.

Finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa
V tej skupini družba vodi naložbe v kapitalske instrumente oziroma v delnice in deleže drugih družb.

Družba se ob začetnem pripoznanju naložb v kapitalske instrumente, ki niso v posesti za trgovanje, nepreklicno odloči, da te naložbe vodi kot sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa. Ta odločitev se sprejme posamično za vsako naložbo posebej.

Poštena vrednost naložb, ki kotirajo na borzi, se izmeri po zaključnem borznem tečaju na vsak datum poročanja. Naložbe se pripoznajo ali se pripoznanje odpravi na dan sklenitve nakupa ali prodaje.

Dobički ali izgube iz spremembe poštene vrednosti se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in so prikazani neposredno v kapitalu kot rezerve za poštene vrednosti finančnih instrumentov v neto znesku. Zneski, predstavljeni v drugem vseobsegajočem donosu, se ne smejo naknadno prenesti v poslovni izid, vendar pa lahko družba prenaša kumulativni dobiček ali izgubo znotraj lastniškega kapitala.

Dividende se pripoznajo v poslovnem izidu samo:
- ob vzpostavitvi pravice podjetja do izplačila dividende;
- če je verjetno, da bodo gospodarske koristi, povezane z dividendo, pritekale v podjetje, in
- če je znesek dividende mogoče zanesljivo izmeriti,

razen če dividenda očitno prestavlja povračilo dela nabavne vrednosti naložbe.

Finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, so tiste naložbe, ki so v posesti za trgovanje, in tiste, ki na podlagi poslovnega modela niso uvrščene v drugo skupino finančnih instrumentov. Dobički in izgube se pripoznajo v izkazu poslovnega izida kot finančni prihodki ali odhodki.

Izpeljani finančni instrumenti se uporabljajo za varovanje izpostavljenosti družbe pred tveganji, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja in investiranja. Način pripoznanja dobičkov ali izgub iz spremembe poštene vrednosti je odvisen od vrste varovanja pred tveganjem: ali gre za računovodsko varovanje pred tveganjem ali ne.

OSLABITEV FINANČNIH SREDSTEV

Družba mora pripoznati popravek vrednosti za izgubo za pričakovane kreditne izgube v zvezi s finančnimi sredstvi, merjenimi po odplačni vrednosti, in dolžniškimi finančnimi instrumenti, razvrščenimi v skupino po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa.

Na vsak datum poročanja mora družba izmeriti popravek vrednosti za izgubo za finančni instrument kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, če se je kreditno tveganje za navedeni finančni instrument od začetnega pripoznanja pomembno povečalo.

Kreditna izguba je sedanja vrednost razlike med:
- pogodbenimi denarnimi tokovi, ki pripadajo družbi v skladu s pogodbo, in
- denarnimi tokovi, za katere družba pričakuje, da jih bo prejela.

Pri izmeri pričakovane kreditne izgube se upošteva:
- z verjetnostjo tehtan znesek, ki se določi z ovrednotenjem vrste možnih izidov,
- časovna vrednost denarja, in
- primerne in dokazljive informacije, ki so na voljo na dan poročanja.

Družba na vsak datum poročanja oceni, ali se je kreditno tveganje finančnega instrumenta od začetnega pripoznanja znatno povečalo. Družba mora pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja za vse finančne instrumente, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja. Pri tem mora upoštevati vse primerne in dokazljive informacije, vključno z informacijami, usmerjenimi v prihodnost.

Če se na datum poročanja kreditno tveganje pri finančnem instrumentu od začetnega pripoznanja ni znatno povečalo, družba izmeri popravek vrednosti za izgubo za navedeni finančni instrument kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju.

Za terjatve do kupcev in sredstva iz pogodb s kupci, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, družba uporabi poenostavljen pristop, ki zahteva, da družba popravek vrednosti za izgubo vedno meri kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja.

Knjigovodska vrednost finančnih naložb se zmanjša na kontu popravka vrednosti.

ODPRAVA PRIPOZNANJA FINANČNIH NALOŽB

Pripoznanje finančnega sredstva se odpravi, kadar družba:
- prenese pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva;
- obdrži pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov, vendar prevzame pogodbeno obvezo za izplačilo navedenih denarnih tokov enemu ali več podjetjem (končnim prejemnikom) in nima obveze izplačati zneskov, razen če prejme ustrezne zneske iz izvirnega sredstva.

Ob odpravi pripoznanja celotnega finančnega sredstva se razlika med knjigovodsko vrednostjo (merjeno na dan odprave pripoznanja) in prejetim nadomestilom (vključno z vsakim novim pridobljenim sredstvom, zmanjšanim za na novo prevzeto obveznost) pripozna v poslovnem izidu, razen naložb v delnice in deleže drugih družb, za katere se družba nepreklicno odloči, da bo poznejše spremembe poštene vrednosti predstavila v drugem vseobsegajočem donosu.

NALOŽBE V ODVISNE DRUŽBE

Naložbe v odvisne družbe se v ločenih računovodskih izkazih matične družbe vodijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne izgube iz oslabitve. Naložbe v odvisne družbe se pripoznajo na dan, ko je izvršen prenos tveganj in koristi na obvladujočo družbo – ko dobi kontrolni vpliv.

Naložbe v pridružene družbe in skupni podvig se v posamičnih računovodskih izkazih vodijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne izgube iz oslabitve. Naložbe se pripoznajo ali se pripoznanje odpravi na dan sklenitve nakupa ali prodaje. Pridružena družba je družba, v kateri ima Telekom Slovenije pomemben vpliv, nima pa kontrolnega vpliva. Pomemben vpliv pomeni imeti moč sodelovati pri odločitvah o finančni in poslovni politiki podjetja, v katerega se naložbi, ne pa tudi moči obvladovati ali skupaj obvladovati politiko poslovanja ali podajati odločitve. Skupni podvig je skupna ureditev, pri kateri imajo stranke s skupnim obvladovanjem ureditve pravice do čistih sredstev ureditve. Telekom Slovenije je stranka v skupnem podvigu s skupnim obvladovanjem tega podviga.

Znamenja slabitve finančnih naložb v odvisne družbe, pridružene družbe in skupni podvig preverja družba po dveh kriterijih, in sicer:
- primerjava knjigovodske vrednosti finančne naložbe na presečni dan s sorazmernim delom knjigovodske vrednosti celotnega kapitala odvisne družbe. Kot znamenje slabitve se šteje preseganje knjigovodske vrednosti finančne naložbe na presečni dan za več kot 20 % od sorazmernega dela kapitala;
- primerjava realizacije ključnih kazalcev poslovnega leta s projekcijami poslovanja.

Če obstajajo znamenja oslabitve za odvisne družbe, pridružene družbe ali skupni podvig, Telekom Slovenije pri zunanjih ocenjevalcih vrednosti naroči cenitev nadomestljive vrednosti naložbe. Nadomestljiva vrednost je vrednost, ki je višja od vrednosti, izračunane po metodi prihodnjih denarnih tokov, ali vrednosti, izračunane po metodi poštene vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje.

f. OSTALA DOLGOROČNA SREDSTVA

Vnaprej plačane najemnine predstavljajo pretežno najem prostorov in zemljišč za potrebe postavitve baznih postaj in zakupe optičnih vlaken. Najemnine se časovno razmejujejo za dobo trajanja pogodbenega razmerja in se časovno enakomerno prenašajo med stroške najemnin, pri čemer se prenos v stroške začne z začetkom veljavnosti pogodbe. Za dolgoročne zakupe optičnih vlaken so pogodbe sklenjene za točno določeno obdobje, ki traja od 15 do 25 let.

g. DOLGOROČNA POGODBENA SREDSTVA

Dolgoročno pogodbeno sredstvo iz pogodb s kupci je pravica družbe do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki jih je družba že prenesla na kupca, če je ta pravica odvisna od česa drugega kot zgolj minevanja časa (npr. izpolnjevanja obvez družbe v prihodnosti). Sredstvo iz pogodb s kupci nastane, kadar družba izvede prenos blaga ali storitev kupcu, preden kupec plača nadomestilo na ta prenos.

Na dan poročanja je potrebno preveriti, ali je potrebno pogodbena sredstva oslabiti. Za potrebe ugotavljanja oslabitve sredstev iz pogodb s kupci, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, se uporabi poenostavljen pristop, ki zahteva, da se popravek vrednosti za izgubo vedno meri kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja. Slabitev sredstev iz pogodb s kupci se pripozna na kontih sredstev iz pogodb s kupci (ne na kontih popravka).

h. NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Naložbene nepremičnine se ob začetnem pripoznanju izmerijo po nabavni vrednosti. Nabavna vrednost naložbene nepremičnine obsega njeno nakupno ceno in vse njej neposredno pripisljive stroške. Po začetnem pripoznanju se naložbene nepremičnine vrednotijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo zaradi oslabitve.

Amortizacija naložbenih nepremičnin se obračunava posamično na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev. Zemljišča se ne amortizirajo.

Doba koristnosti naložbenih nepremičnin je enaka kot za istovrstna opredmetena osnovna sredstva.

Družba preverja znamenja slabitve enako kot pri opredmetenih osnovnih sredstvih.

i. SREDSTVA ZA ODTUJITEV

Sredstva za odtujitev so sredstva, za katera družba pričakuje, da bo njihova vrednost poravnana predvsem s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo. Prodaja teh sredstev mora biti zelo verjetna in predvidena v naslednjih 12 mesecih. Prodaja je zelo verjetna v primeru, ko družba prejme pisno zavezo kupca za nakup sredstev in poslovodstvo sprejme sklep o prodaji.

Sredstva družba prerazvrsti med nekratkoročna sredstva (ali sredstva za odtujitev) po knjigovodski vrednosti ali po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer po tisti, ki je nižja. Sredstva, razvrščena med sredstva za odtujitev, se ne amortizirajo.

Izgubo zaradi oslabitve sredstev za odtujitev družba pripozna v izkazu poslovnega izida v postavki drugi odhodki poslovanja, slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev (pojasnilo 9).

Družba letno preverja, ali sredstva še izpolnjujejo sodila za izkazovanje med sredstvi za odtujitev. Če sredstvo ne izpolnjuje več teh sodil, ga družba prerazvrsti nazaj med opredmetena osnovna sredstva. Taka sredstva družba izmeri po nižji izmed naslednjih vrednosti:

- knjigovodski vrednosti pred razvrstitvijo sredstva med sredstva za prodajo, prilagojena za morebitno amortizacijo, ki bi bila pripoznana v primeru, da nepremičnina ne bi bila razvrščena med nepremičnine, namenjene prodaji;
- nadomestljivi vrednosti na datum naknadne odločitve, da sredstvo ne bo odtujeno.

Družba vključi prilagoditve knjigovodske vrednosti sredstev, ki ne spadajo več med sredstva za odtujitev, v poslovni izid v obdobju, v katerem niso več izpolnjena sodila za pripoznanje.

j. ZALOGE

Ob začetnem pripoznanju se zaloge ovrednotijo po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, v kateri so upoštevani na računu priznani popusti, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave.

Zaloge se vrednotijo po metodi drsečih povprečnih cen.

Zaloge z malo gibanja, zastarele ali poškodovane zaloge se slabijo na čisto iztržljivo vrednost, ki je nižja od knjigovodske vrednosti ali ocenjene prodajne vrednosti, dosežene v okviru rednega poslovanja, zmanjšane za stroške dokončanja in stroške prodaje količinske enote.

k. KRATKOROČNA SREDSTVA IZ POGODB S KUPCI

Kratkoročna sredstva iz pogodb s kupci so pravica družbe do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki jih je družba prenesla na kupca in za katero pričakuje, da bo izvršena v manj kot 12 mesecih.

l. POSLOVNE IN DRUGE TERJATVE

Terjatve iz poslovanja se na začetku izkažejo po transakcijski ceni, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Nato se vodijo po odplačni vrednosti.

Družba oblikuje popravke vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev glede na izkušnje iz preteklih let in pričakovanja v prihodnosti ter na podlagi kreditne sposobnosti posameznih kupcev. Kreditno sposobnost kupcev ocenjuje z interno razvitim bonitetnim modelom, ki temelji na kombinaciji zunanje bonitetne ocene in plačilnih navad za kupce, ki so pravne osebe, ter plačilne zgodovine za kupce, ki so fizične osebe (poglavje 43. Upravljanje finančnih tveganj – Kreditno tveganje).

Pri skupinskem oblikovanju popravka vrednosti terjatev so izločene terjatve, za katere je poslovodstvo iz utemeljenih razlogov opravilo individualno presojo izterljivosti. Razlogi za izvedbo individualne presoje izterljivosti so pomembna višina vrednosti terjatve in tudi hkraten obstoj obveznosti do istega poslovnega partnerja ter dodatne informacije in analize o finančnem stanju in poslovanju partnerja.

Terjatve, za katere se oblikuje popravek vrednosti terjatev, se v celoti izkažejo kot dvomljive. Izguba zaradi oslabitve terjatev se pripozna v izkazu poslovnega izida in kot popravek vrednosti terjatev.

m. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Med kratkoročnimi aktivnimi časovnimi razmejitvami družba evidentira predvsem odložene stroške, vnaprej vračunane prihodke za že opravljene storitve in dobavljeno blago, za katere še ni bil izstavljen račun ter vnaprej vračunane prihodke in odložene stroške mednarodnega obračuna.

n. DENAR IN DENARNI USTREZNIKI

Denar in denarni ustrezniki vključujejo denarna sredstva v blagajni, prosto razpoložljiva sredstva na računih pri bankah in kratkoročne depozite do treh mesecev zapadlosti, pri katerih je tveganje spremembe poštene vrednosti minimalno.

o. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI IZ POGODB S KUPCI

Dolgoročne obveznost iz pogodb s kupci so obveze družbe za prenos blaga ali storitev kupcu, za katere je družba od kupca prejela nadomestilo (ali za katere je znesek nadomestila zapadel v plačilo) in za katere se pričakuje, da bodo prenesena v obdobju, daljšem od 12 mesecev.

Kot dolgoročne pogodbene obveznosti se evidentirajo vnaprej zaračunane kolokacije in se prenašajo med poslovne prihodke glede na pogodbeno določen čas kolokacije.

p. DOLGOROČNO ODLOŽENI PRIHODKI

Med dolgoročno odloženimi prihodki družba evidentira zakupe optike in sofinancirane projekte. Dolgoročno odloženi prihodki za zakupe se prenašajo med poslovne prihodke glede na pogodbeno določen čas zakupa. Pri dolgoročno odloženih prihodkih za sofinancirane projekte gre za prejeta denarna sredstva projektov, ki še niso prihodki, ker stroški, katerih pokrivanju so ti zneski namenjeni, še niso nastali. Pripoznanje tovrstnih razmejitev se odpravi z obračunom upravičenih stroškov.

q. REZERVACIJE

Rezervacije se pripoznajo, če zaradi preteklega dogodka obstaja sedanja obveza (pravna ali posredna) in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi, ter je mogoče znesek obveze zanesljivo izmeriti. V primeru pomembnega učinka se rezervacije določijo na podlagi diskontiranih pričakovanih bodočih denarnih tokov.

Družba obravnava obveznosti z nedoločeno višino in nedoločenim časovnim nastankom glede na oceno poslovodstva o višini in časovnem nastanku obveznosti ter verjetnosti odtoka sredstev, ki bi bila potrebna za poravnavo pravnih in posrednih obveznosti.

Možne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, saj njihovega zneska ni bilo mogoče zanesljivo izmeriti ali pa bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa družba ne more vplivati.

Poslovodstvo družbe redno mesečno preverja, ali je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. Če ta postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se zanjo v računovodskih izkazih oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so bile oblikovane.

Rezervacije za obveznosti za tožbe družba oblikuje na podlagi ocene o mogočem izidu tožb. Primernost oblikovanja rezervacij se preverja za vsak tožbeni postopek posebej glede na višino tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedbe tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka. Zaradi negotovosti so lahko dejanske obveznosti drugačne od prvotno ocenjenih. Poslovodske ocene se lahko spremenijo, če družba pridobi nove informacije. Popravki teh ocen lahko bistveno vplivajo na rezultate poslovanja. Učinke in podrobnejše informacije v zvezi s tožbami in oblikovanimi rezervacijami za posamezne tožbe je poslovodstvo označilo kot poslovno skrivnost ter jih zato ne razkriva. Višina oblikovanih rezervacij za obveznosti za tožbe je razkrita v pojasnilu 29. Rezervacije.

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi zakonskih predpisov, kolektivnih pogodb in internih aktov, po katerih obstaja zaveza k plačilu odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad zaposlenim. Rezervacije so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna, ki ga pripravi pooblaščeni aktuar. Oblikovane so v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun se naredi za vsakega zaposlenega, ob upoštevanju stroškov odpravnine ob upokojitvi ter stroška vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve po metodi aktuarskega izračuna. Ob zaključku vsakega poslovnega leta se preveri višina tako oblikovanih rezervacij in se ustrezno povečajo ali zmanjšajo. Uporabljene predpostavke so razkrite v pojasnilu 29. Rezervacije.

Rezervacije za stroške odstranitve baznih postaj se nanašajo na stroške odstranitve sprejemno-baznih postaj in vzpostavitev najetih nepremičnin v prvotno stanje. Znesek rezervacije je najboljša ocena odstranitve baznih postaj. Evidentira se v višini diskontirane vrednosti za čas trajanja koncesijske pogodbe. Uporabljena diskontna stopnja temelji na dolgoročni stopnji donosa netveganih vrednostnih papirjev.

Podlaga za evidentiranje ocene je analiza dejanskih stroškov razgradnje baznih postaj, ki jo pripravi praviloma vsaka tri leta. Konec vsakega leta družba oceni, ali so oblikovane rezervacije zadostne, in ustrezno prilagodi višino rezervacije.

Rezervacije za prestrukturiranje podjetja se nanašajo na odpravnine zaposlenim ob kadrovskem prestrukturiranju in se oblikujejo, ko so del strateškega poslovnega načrta ter sta znana število in dinamika odhodov delavcev.

r. PREJETA POSOJILA

Prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju izkažejo po pošteni vrednosti, zmanjšani za morebitno nastale stroške.

Po začetnem pripoznanju se prejeta posojila izkažejo po odplačni vrednosti z uporabo efektivne obrestne mere. Razlike med nabavno vrednostjo in vrednostjo odplačila se pripoznajo v izkazu poslovnega izida v času trajanja posojilne pogodbe. Če se dejanska oziroma dogovorjena obrestna mera ne razlikuje pomembno od efektivne obrestne mere, se prejeta posojila v bilanci stanja izkažejo po začetni pripoznani vrednosti, zmanjšani za odplačila.

Družba odpravi pripoznanje posojil, ko so pogodbene obveznosti izpolnjene, razveljavljene ali zastarane.

s. DRUGE FINANČNE OBVEZNOSTI

Med drugimi finančnimi obveznostmi družba evidentira obveznosti v zvezi z obveznicami, obveznosti iz naslova obrestne zamenjave ter obveznosti v zvezi z razdelitvijo poslovnega izida (dividende).

Dividende so pripoznane kot obveznost v obdobju in višini, v kateri so potrjene na skupščini.

Druge finančne obveznosti se ob pripoznanju izmerijo po pošteni vrednosti, zmanjšani za morebitne stroške posla. Obveznice se po začetnem pripoznanju merijo po odplačni vrednosti z uporabo efektivne obrestne mere.

t. POSLOVNE IN DRUGE OBVEZNOSTI

Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti se ob začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa so izkazane po odplačni vrednosti.

u. OBVEZNOSTI IZ POGODB S KUPCI

Obveznost iz pogodb s kupci je obveza družbe za prenos blaga ali storitev kupcu, za katere je družba od kupca prejela nadomestilo (ali za katere je znesek nadomestila zapadel v plačilo). Med obveznostmi iz pogodb s kupci družba evidentira kratkoročni del kolokacij.

v. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Kot **kratkoročno odloženi prihodki** se evidentirajo kratkoročno odloženi prihodki iz obračuna za mednarodne storitve, ovrednotene po opravljenem prometu, za katerega še niso bili potrjeni obračuni, odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic, program zvestobe kupcev in druge vnaprej zaračunane storitve ter blago.

Kot **vnaprej vračunani stroški** so evidentirani stroški za neizkoriščene letne dopuste, vnaprej vračunane nagrade in stroški iz obračuna za mednarodne storitve, ovrednotene po opravljenem prometu, za katere družba še ni prejela računov, ter drugi vračunani stroški, ki se nanašajo na obdobje, za katero družba še ni prejela računov. Razlike se vključijo v poslovni izid po prejemu računov. Če družba ne prejme računov za že vnaprej vračunane stroške, jih odpravi v roku treh let po pripoznanju. Izjema so stroški iz obračuna za mednarodne storitve, katerih odprava se individualno presoja.

w. PRIHODKI

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo le na podlagi sklenjene pogodbe s kupcem. Pripoznajo se, ko družba prenese blago in storitve na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega družba pričakuje, da je do njega upravičena, v zameno za to blago in storitve.

Vsak obljubljeni proizvod ali storitev je obravnavan kot samostojna izvršitvena obveza, če je različen. Različen je takrat, če ima lahko kupec koristi od proizvoda ali storitve. Izvršitvena obveza je obljuba kupcu zagotoviti proizvode ali storitve. Družba je identificirala naslednje izvršitvene obveze:

- storitev,
- blago.

Pri pogodbah s kupci, ki so vezani (npr. na 12 ali 24 mesecev) in ki vključujejo več izvršitvenih obvez, družba razporedi ceno celotnega posla na posamezne izvršitvene obveze na podlagi relativnih samostojnih prodajnih cen proizvodov ali storitev (SSP – stand-alone selling price). SSP je cena, po kateri bi družba kupcu prodala obljubljeno blago ali storitev ločeno brez popustov in vezave.

Cena celotnega posla je znesek nadomestila, ki ga družba pričakuje v zameno za predajo obljubljenih proizvodov ali storitev. Cena je lahko fiksna ali spremenljiva.

Prihodki se pripoznajo v trenutku, ko je izpolnjena izvršitvena obveza. To je takrat, ko se na kupca prenese obvladovanje nad proizvodom ali storitvijo. Obvladovanje pomeni, da kupec lahko usmerja uporabo sredstva in prejema vse bistvene koristi iz sredstva ter lahko tudi prepreči drugim uporabo in prejemanje koristi iz sredstva.

Popusti, odobreni ob podpisu pogodbe, se razporedijo na vse izvršitvene obveze in se razmejijo v dobi trajanja pogodbe. Vsi naknadno odobreni popusti se pripoznajo v obdobju, za katero so odobreni, kot znižanje prihodkov.

Prihodki so pripoznani v neto vrednosti brez davka na dodano vrednost, drugih davkov in s prodajo povezanih morebitnih popustov.

Prihodki mobilnega segmenta vključujejo prihodke od priključnin, naročnin, pogovorov, sporočil, prenosa podatkov, »roaming out« in dodatnih storitev (npr. storitve z dodano vrednostjo, M-vrata) ter prihodke od prodaje mobilnih telefonov in dodatne opreme.

Prihodki prodaje predplačniških kartic se odložijo in se pripoznajo v obdobju, ko naročnik koristi predplačniške storitve. Če jih naročnik ne opravi (koristi), se prihodek pripozna, ko poteče veljavnost posameznega predplačniškega računa.

Prihodki fiksnega segmenta vključujejo prihodke od priključnin, naročnin, pogovorov in prihodke od prodaje trgovskega blaga. Fiksne storitve zajemajo prihodke širokopasovnih storitev, klasične govorne fiksne telefonije in Centreksa, fiksnih podatkovnih storitev (storitve z dodano vrednostjo), podatkovne komunikacije, IT-storitev in blaga ter prihodke drugih telekomunikacijskih storitev.

Priključnine v mobilnem in fiksnem segmentu se evidentirajo v obdobju, ko je opravljena priključitev uporabnika. Naročnine družba zaračunava mesečno. V primeru prodajnih akcij, ki ponujajo uporabnikom popust na mesečno naročnino ob pogoju vezave za določeno obdobje, se preostale naročnine razmejijo v celotnem obdobju vezave. Prihodke storitev z dodano vrednostjo družba izkazuje na neto osnovi v višini pogodbene provizije. Prihodki IT-storitev in blaga (sistemska integracija, računalništvo v oblaku, upravljanje celostnih IT-rešitev) se evidentirajo v odvisnosti od pogodbenega razmerja s kupcem. V primeru zagotavljanja in vzdrževanja storitev se prihodki zaračunavajo mesečno ali se razmejijo v pogodbeni dobi. V primeru prodaje licenc ali IT-produktov se prihodki pripoznajo v obdobju prodaje.

Prihodki z veleprodajnega trga zajemajo prihodke širokopasovnega dostopa, razvezanega dostopa, medomrežnega povezovanja, zakupa omrežja, nacionalnega sledenja domačih in tujih medoperaterskih storitev.

Prihodki od mednarodnega povezovanja so pripoznani na podlagi ocene pričakovane vrednosti glede na promet, opravljen v preteklem mesecu. Mesečne razlike med ocenami in dejanskimi prihodki nastajajo predvsem zaradi dovoljenega odstopanja pri podatkih o mesečnem prometu in sprememb v ceni. Dovoljeno odstopanje je po pogodbah različno, a največ do 2 % pogodbene vrednosti. Razlike se vključijo v poslovni izid, ko se ugotovijo dejanski prihodki. Prihodki so pripoznani na bruto osnovi, saj družba zagotavlja storitve z lastnim omrežjem in opremo na podlagi pogodbeno dogovorjenih cen. Prihodki se pripoznajo v obdobju, ko so storitve opravljene.

Drugi prihodki in trgovsko blago vključujejo prihodke od izvajanja storitev podpore odvisnim družbam, najema prostorov in opreme, turizma, drugih netelekomunikacijskih storitev, prodaje materiala in drugega trgovskega blaga.

Prihodki iz novih storitev zajemajo predvsem prihodke od električne energije in finančnih prihodkov (Moneta). Družba pri prodaji električne energije nastopa kot principal, zato se prihodki pripoznajo po bruto osnovi. Trošarina, prispevki in uporaba omrežja za električno energijo se ne prištevajo k prihodkom od prodaje, temveč kot odtegnjena obveznost.

Družba v vseh primerih sledi usmeritvi hkratnega pripoznanja prihodkov in stroškov v obdobju opravljene storitve ali prodaje blaga ne glede na to, kdaj je plačilo realizirano.

x. FINANČNI PRIHODKI IN ODHODKI

Prihodki in odhodki od obresti so pripoznani v izkazu poslovnega izida glede na preteklo obdobje v obdobju, v katerem so nastali na podlagi pogodbene obrestne mere.

Prihodki od dividend drugih podjetij se pripoznajo na dan, ko družba pridobi pravico do dividende.

y. DAVEK IZ DOBIČKA

Davek iz dobička poslovnega leta vključuje tekoči davek in odloženi davek.

Davek iz dobička se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen če se nanaša na postavke, neposredno pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu ali kapitalu. V tem primeru je pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu ali v kapitalu.

Tekoči davek je pričakovani znesek davka iz dobička, ki ga je treba poravnati glede na obdavčljivi dobiček v posameznem letu ob uporabi davčnih stopenj, veljavnih na datum poročanja, in vseh prilagoditev, pripoznanih v obdobju za davek za prejšnja obdobja.

Odloženi davki se izkažejo ob uporabi metode obveznosti po bilanci stanja za vse začasne razlike, ki se pojavijo med knjigovodskimi in davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka se ugotovi na podlagi pričakovanega načina plačila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti z uporabo pričakovane davčne stopnje v naslednjih letih.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo, če je verjetno, da se bo pojavil zadosten obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitne začasne razlike.

Odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek se pobotajo, če obstaja zakonska pravica pobotati odmerjene terjatve za davek in odmerjene obveznosti za davek od dohodka ter so odloženi davki vezani na isto obdavčljivo pravno osebo in isti davčni organ.

Odloženi davek se evidentira neposredno v kapitalu, če se davek nanaša na postavke, evidentirane v istem ali drugem obdobju neposredno v breme ali dobro kapitala.

z. IZKAZ DENARNIH TOKOV

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi na podlagi postavk v bilanci stanja na 31. december 2018 in 31. december 2017, izkaza poslovnega izida za leto 2018 ter dodatnih podatkov, potrebnih za prilagoditev odtokov in pritokov.

aa. NOVI STANDARDI, DOPOLNILA, POJASNILA TER SPREMEMBE, KI SO SPREJETI IN ŠE NISO STOPILI V VELJAVO

Družba Telekom Slovenije ni predčasno uporabila nobenega standarda ali pojasnila, ki še ni veljavno in bo začelo veljati v prihodnosti.

ZAČETNA UPORABA NOVIH SPREMEMB OBSTOJEČIH STANDARDOV, KI VELJAJO V TEKOČEM POROČEVALSKEM OBDOBJU

V tekočem poročevalskem obdobju veljajo naslednji novi standardi, spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) in sprejela EU:

MSRP 9 - Finančni instrumenti, ki ga je EU sprejela 22. novembra 2016 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje).

MSRP 15 - Prihodki iz pogodb s kupci in spremembe MSRP 15 'Datum začetka veljavnosti MSRP 15', ki ga je EU sprejela 22. septembra 2016 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje).

Spremembe MSRP 2 - Plačilo na podlagi delnic – Razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij na podlagi delnic, ki jih je EU sprejela 26. februarja 2018 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje). Spremembe uvajajo zahteve glede obračunavanja: (a) učinkov odmernih in neodmernih pogojev na merjenje z denarjem poravnanih plačilnih transakcij za delnice; (b) plačilnih transakcij z delnicami z značilnostjo neto poravnave za obveznosti davčnega odtegljaja in (c) sprememb pogojev plačilnih transakcij za delnice, zaradi katere se denarno poravnana transakcija razvrsti kot poravnana z lastniškim kapitalom.

Spremembe MSRP 15 - Prihodki iz pogodb s kupci – Pojasnila k MSRP 15 'Prihodki iz pogodb s kupci', ki jih je EU sprejela 31. oktobra 2017 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje).

Spremembe MRS 40 - Naložbene nepremičnine – Prenos naložbenih nepremičnin, ki jih je EU sprejela 14. marca 2018 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje). Spremembe navajajo, da mora podjetje nepremičnino prenesti med naložbene nepremičnine oziroma jo prenesti iz naložbenih nepremičnin izključno v primeru, da obstaja dokaz o spremembi njene uporabe. Do spremembe uporabe pride, če nepremičnina ustreza opredelitvi naložbene nepremičnine oziroma če teh kriterijev ne izpolnjuje več. Zgolj sprememba namere poslovodstva glede uporabe nepremičnine ni dokaz o spremembi uporabe. Spremembe pojasnjujejo tudi, da seznam dokazov v 57. odstavku standarda v nasprotju s prejšnjim izčrpnim seznamom predstavlja neizčrpen seznam primerov.

Spremembe MSRP 1 in MRS 28 - Izboljšave MSRP (obdobje 2014–2016), ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MSRP 12, MRS 28), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 7. februarja 2018 (spremembe MSRP 1 in MRS 28 je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje). Spremembe različnih standardov, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MSRP 12 in MRS 28), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila. Spremembe vsebujejo: (i) izbris kratkoročnih izjem iz odstavkov E3–E7 MSRP 1, ker je bil njihov namen dosežen, (ii) obrazložitev možne izbire za merjenje naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki poteka prek organizacije tveganega kapitala ali druge ustrezne organizacije, po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, je na voljo za vsako posamezno naložbo v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu ob začetnem pripoznanju.

OPMSRP 22 - Transakcije in predplačilo nadomestila v tuji valuti, ki jih je EU sprejela 28. marca 2018 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje). V pojasnilu je navedeno, da za potrebe določanja deviznega tečaja kot datum transakcije velja datum začetnega pripoznanja sredstva iz nedenarnega predplačila ali obveznosti iz odloženega prihodka. V primeru večjega števila predčasnih plačil ali prejemkov se datum posla določi za vsako plačilo oziroma prihodek posebej.

Vpliv sprejetja novih standardov MSRP 9 Finančni instrumenti in MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci je pojasnjen v poglavju 2.e Sprejetje novih in dopolnjenih računovodskih standardov.

Sprejetje drugih novih standardov, sprememb k obstoječim standardom in pojasnil ni pripeljalo do pomembnih sprememb računovodskih izkazov družbe.

STANDARDI IN SPREMEMBE OBSTOJEČIH STANDARDOV, KI JIH JE IZDAL OMRS IN SPREJELA EU, VENDAR ŠE NISO V VELJAVI

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so bili že izdani, vendar še niso začeli veljati naslednji novi standardi, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU:

MSRP 16 - Najemi, ki ga je EU sprejela 31. oktobra 2017 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje). Uporaba pred tem datumom je dovoljena pod pogojem, da hkrati uporabljajo tudi MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci).

Standard določa načela za pripoznavanje, merjenje, predstavljanje in razkritje najemov ter zahteva, da bodo **najemniki** uporabljali enoten model za večino postavk najema v bilanci stanja, poslovni in finančni najem pa se po novem standardu ne bosta več razlikovala. Standard bo nadomestil stari standard MRS 17 Najemi.

Skladno z MSRP 16 se za pogodbo o najemu šteje pogodba, ki za določeno obdobje daje pravico do uporabe določenega sredstva v zameno za plačilo. Novi model za take pogodbe določa, da najemnik na začetku najema pripozna pravico do uporabe sredstva (sredstvo v najemu – ROU) in obveznost iz najema. Pravica do uporabe sredstva se amortizira, obresti pa se pripišejo k obveznosti.

Standard za najemnike uvaja številne omejene izjeme, ki vključujejo:
- najeme za obdobje 12 mesecev ali manj, brez nakupne opcije, in
- najeme, pri katerih ima zadevno sredstvo nizko vrednost.

Najemniki bodo morali v skladu z novim standardom ločeno pripoznati odhodke za obresti od obveznosti iz najema in stroške amortizacije za sredstvo v najemu. Prav tako bodo morali najemniki ponovno izmeriti zakupno obveznost ob pojavu določenih dogodkov (npr. sprememba trajanja najema, sprememba prihodnjih plačil najemnine zaradi spremembe cene, indeksa ali tečaja, uporabljenega za določitev teh plačil). Najemnik na splošno pripozna znesek ponovnega merjenja obveznosti v zvezi z najemom kot popravek sredstva v najemu.

Obračunavanje najemov se pri **najemodajalcih** bistveno ne spremeni. Najemodajalec najem opredeli kot poslovni ali finančni glede na naravo najema. Najem se razvrsti kot finančni najem, če se z njim prenesejo vsa pomembna tveganja in koristi, povezani z lastništvom. V nasprotnem primeru gre za poslovni najem.

Novi standard MSRP 16 zahteva obširnejša razkritja kot dosedanji standard, tako pri najemojemalcih kot najemodajalcih.

Novi standard ponuja dva pristopa prehoda na novi standard, in sicer tako, da najemnik uporabi ta standard:

- za nazaj za vsako predhodno poročevalsko obdobje, predstavljeno z uporabo MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake, ali
- za nazaj s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda, pripoznanim na datum začetka uporabe.

PREHOD NA MSRP 16

Družba bo za prehod na novi standard uporabila metodo s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda na datum 1. januarja 2019. Družba zato primerjalnih podatkov za leto 2018 ne bo preračunavala, ampak bo vse spremembe zaradi prehoda na nov standard izkazala kot prilagoditev začetnega stanja v bilanci stanja na datum začetne uporabe.

Družba ne bo uporabila izjem, ki jih predvideva standard, za najeme pogodb z majhnimi vrednostmi in za najeme, katerih trajanje najema se konča prej kot v 12 mesecih od začetne uporabe.

Družba ocenjuje, da se bodo sredstva v najemu (ROU) in obveznosti iz najema zaradi prehoda na nov standard na dan 1. januarja 2019 povečala za 71.700 tisoč evrov.

Spremembe MSRP 9 - Finančni instrumenti – Elementi predplačila z negativnim nadomestilom, ki jih je EU sprejela 22. marca 2018 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje). Obstoječe zahteve MSRP 9 glede pravice do prekinitve pogodbe se spremenijo tako, da omogočajo merjenje po odplačni vrednosti (oziroma po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, odvisno od poslovnega modela) tudi v primeru plačil negativnega nadomestila. V skladu s spremembami podpis zneska predplačila ni pomemben – plačilo je glede na prevladujočo obrestno mero ob prekinitvi mogoče opraviti tudi v korist pogodbene stranke, ki predčasno plačilo opravi. Izračun nadomestila mora biti tako v primeru kazni zaradi predčasnega odplačila kot v primeru nagrade zaradi predčasnega odplačila enak. Družba predvideva, da uvedba te spremembe standarda ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze.

OPMSRP 23 - Negotovost pri obravnavi davka iz dobička, ki jih je EU sprejela 23. oktobra 2018 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje). Mogoče so nejasnosti glede tega, kako se davčna zakonodaja uporablja za določeno transakcijo ali okoliščino oziroma ali bo davčni organ sprejel obravnavanje davka v podjetju. MRS 12 Davek iz dobička določa, kako je treba obračunati tekoči in odloženi davek, ne pa, kako bi se morali odražati učinki negotovosti. OPMSRP 23 dopolnjuje zahteve MRS 12 z določili, kako se mora učinek negotovosti odražati pri obračunavanju davka iz dobička. Družba predvideva, da uvedba tega pojasnila ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze.

Družba se je odločila, da ne uporabi tega novega standarda, spremembe obstoječega standarda in novega pojasnila pred datumi njihove veljavnosti.

NOVI STANDARDI IN SPREMEMBE OBSTOJEČIH STANDARDOV, KI JIH JE IZDAL OMRS, VENDAR JIH EU ŠE NI SPREJELA

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS), z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov, ki na dan objave računovodskih izkazov veljajo za MSRP, kot jih je izdal OMRS:

MSRP 14 - Zakonsko predpisani odlog plačila računov (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje) – Evropska komisija je sklenila, da ne bo pričela postopka potrjevanja tega vmesnega standarda in bo počakala na izdajo njegove končne verzije. Cilj standarda je omogočiti podjetjem, ki MSRP uporabljajo prvič in ki zakonsko predpisane odloge plačila računov trenutno pripoznavajo v skladu s prejšnjimi SSRN, da ob prehodu na MSRP tako pripoznavanje nadaljujejo.

Spremembe MSRP 3 - Poslovne združitve – Opredelitev poslovnega subjekta (v veljavi za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema enak datumu začetka prvega letnega poročevalskega obdobja, ki se začne 1. januarja 2020 ali pozneje, in pridobitve sredstev, do katerih pride na začetku tega obdobja ali po njem). Namen sprememb je izboljšati opredelitev poslovnega subjekta. Poudarek spremenjene opredelitve je na tem, da je glavni rezultat delovanja poslovnega subjekta zagotavljanje blaga in storitev za stranke, medtem ko je prejšnja opredelitev poudarjala donose v obliki dividend, nižjih stroškov ter drugih gospodarskih koristi za vlagatelje in druge. Poleg spremembe razlage besedila je Odbor zagotovil dodatne smernice.

Spremembe MSRP 10 - Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 - Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige – Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem oziroma skupnim podvigom, ter nadaljnje spremembe (datum začetka veljavnosti odložen za nedoločen čas do zaključka raziskovalnega projekta v zvezi s kapitalsko metodo). Spremembe se nanašajo na razhajanje zahtev po MRS 28 in MSRP 10 ter pojasnijo, da je obseg pripoznavanje dobička oziroma izgube pri poslu s pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom odvisen od tega, ali prodana oziroma prispevana sredstva predstavljajo poslovni subjekt.

Spremembe MRS 1 - Predstavljanje računovodskih izkazov in MRS 8 - Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake – Opredelitev bistven (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje) – Spremembe pojasnjujejo opredelitev izraza bistven in kako ga je treba vključiti v napotke glede opredelitev.

Spremembe MRS 19 - Zaslužki zaposlenih – Načrtovanje sprememb, omejitev in poravnav (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019). Spremembe zahtevajo uporabo posodobljenih predpostavk iz ponovnega merjenja za določitev stroškov tekočega službovanja in neto obresti za preostanek poročevalskega obdobja po spremembi načrta.

Spremembe MRS 28 - Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige – Dolgoročni deleži v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje). Namen sprememb je pojasniti, da podjetje uporablja MSRP 9, vključno z zahtevami po oslabitvi, za dolgoročne deleže v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, ki so del čiste naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig in za katere se kapitalska metoda ne uporablja. Spremembe prav tako odpravljajo 41. odstavek, saj je po mnenju odbora le ponavljal zahteve v MSRP 9 in povzročal zmedo glede obračunavanja dolgoročnih deležev.

Spremembe različnih standardov - Izboljšave MSRP (obdobje 2015–2017), ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 3, MSRP 11, MRS 12 in MRS 23), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje), njihov namen pa je predvsem odpravljanje neskladnosti in razlaga besedila. Spremembe vsebujejo naslednja pojasnila: podjetje ponovno izmeri svoj prejšnji delež v skupni dejavnosti, ko pridobi obvladovanje nad poslovnim subjektom (MSRP 3); če podjetje pridobi skupno obvladovanje nad poslovnim subjektom, svojega prejšnjega deleža v skupni dejavnosti ne izmeri ponovno (MSRP 11); podjetje vse posledice izplačila dividend na davek iz dobička obračuna enako (MRS 12); podjetje kot del splošnih posojil obravnava vsa posojila, ki so bila prvotno namenjena razvoju sredstva, kot je sredstvo, usposobljeno za nameravano uporabo ali prodajo (MRS 23).

Spremembe sklicevanj na konceptualni okvir v MSRP (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje). Dokument vsebuje spremembe MSRP 2, MSRP 3, MSRP 6, MSRP 14, MRS 1, MRS 8, MRS 34, MRS 37, MRS 38, OPMSRP 12, OPMSRP 19, OPMSRP 20, OPMSRP 22 in SIC-32. Namen sprememb je podpora prehodu na revidirani konceptualni okvir za podjetja, ki z uporabo tega okvira razvijajo svoje računovodske usmeritve, kadar se za določeno transakcijo ne uporablja noben standard MSRP.

Družba predvideva, da uvedba teh novih standardov in sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

Obračunavanje varovanja pred tveganjem v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU ni sprejela, ostaja še naprej neregulirano. Družba ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s finančnimi sredstvi in obveznostmi v skladu z zahtevami MRS 39 'Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje' nima pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe, če bi bila uporabljena na datum bilance stanja.

4. DOLOČANJE POŠTENE VREDNOSTI

Glede na računovodske usmeritve družbe in razčlenitve je v nekaterih primerih potrebna določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je družba določila po metodah, opisanih v nadaljevanju. Kjer so v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti potrebna dodatna pojasnila, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti družbe.

NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Pri naložbenih nepremičninah je treba letno razkrivati pošteno vrednost. Družba zato enkrat letno ugotavlja pošteno vrednost s pomočjo zunanjih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin. Za podlago ocene vrednosti je upoštevana poštena vrednost definirana kot cena, ki bi bila prejeta za prodajo sredstva ali plačana za prenos v urejenem poslu med tržnimi udeleženci na dan merjenja. Pri oceni vrednosti je preverjena primernost uporabe vseh metod za ocenjevanje vrednosti lastninskih pravic: metoda tržnih primerjav, na donosu zasnovan način in nabavnovrednostni način.

NALOŽBE V KAPITALSKE INSTRUMENTE

Poštena vrednost finančnih naložb v kapitalske instrumente, ki kotirajo na borzi, je določena na podlagi zaključnega borznega tečaja na datum poročanja.

POSLOVNE IN DRUGE TERJATVE

Kratkoročne poslovne terjatve niso diskontirane zaradi kratkoročnosti, so pa upoštevane slabitve na pošteno vrednost.

FINANČNE OBVEZNOSTI

Finančne obveznosti iz naslova obveznic se za potrebe poročanja določijo na osnovi borznega tečaja na dan poročanja.

HIERARHIJA POŠTENE VREDNOSTI

Pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov je bila upoštevana naslednja hierarhija ravni določanja poštene vrednosti:

1. nivo: določanje poštene vrednosti neposredno s sklicevanjem na uradno objavljeno ceno na aktivnem trgu;

2. nivo: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki so v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti, bodisi neposredno bodisi posredno;

3. nivo: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki niso v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti.

5. PRIHODKI IZ POGODB S KUPCI

v tisoč EUR	2018	2017 prerazvrstitev
Mobilni segment končni trg	225.064	228.092
Fiksni segment končni trg	218.958	199.912
Novi viri prihodkov	4.568	2.789
Veleprodajni trg	174.704	183.030
Drugi prihodki in drugo trgovsko blago	16.378	31.367
Skupaj čisti prihodki	**639.672**	**645.190**

V letu 2018 družba prihodke od dohodnega prometa izkazuje med prihodki mobilnega ali fiksnega segmenta končni trg. Skladno s tem je družba prerazvrstila tudi prihodke za leto 2017 in sicer iz veleprodajnega trga med mobilne ali fiksne prihodke končni trg.

Družba je v letu 2018 med prihodki pripoznala za 1.495 tisoč evrov prihodkov, ki so bili na začetku obdobja vključeni v saldo obveznosti iz pogodb s kupci.

Družba prihodke iz pogodb s kupci pripozna na podlagi sklenjene pogodbe s kupcem in ko se blago in storitve prenesejo na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katero družba pričakuje, da je do njega upravičena. Pri pogodbah s kupci, ki so vezani na 12 ali 24 mesecev in ki vključujejo več izvršitvenih obvez (npr. delno subvencionirani mobilni telefon ali druga telekomunikacijska oprema skupaj s storitvijo), družba razporedi ceno celotnega posla na posamezne izvršitvene obveze na osnovi relativnih samostojnih prodajnih cen aparata in storitve. V skladu z novimi pravili, se tako prihodki od aparatov pripoznajo takoj, prihodki iz storitev (naročnin) pa se pripoznajo v dobi trajanja vezave. Ob tem družba pripozna pogodbena sredstva, ki se nanašajo na pravico do nadomestila za prodano blago ali storitve, ki so bile opravljene na datum poročanja, ne pa tudi zaračunane. Pogodbena sredstva se prenesejo na terjatve, ko družba kupcu izstavi račun.

Družba Telekom Slovenije je uporabila praktično rešitev skladno z MSRP 15.121 in ne razkriva informacij o preostalih izvršitvenih obvezah z izjemo prihodkov iz pogodb s kupci, ki so vezani na 12 ali 24 mesecev in vključujejo več izvršitvenih obvez.

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki od prodaje storitev na domačem trgu	426.081	443.221
Prihodki od prodaje storitev na tujem trgu	119.288	125.509
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala na domačem trgu	93.029	75.199
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala na tujem trgu	1.274	1.261
Skupaj čisti prihodki	**639.672**	**645.190**

Prihodki od prodaje storitev se pripoznajo skozi obdobje, prihodki od prodaje blaga pa v trenutku prenosa obvladovanja blaga na kupca.

Na mobilnem segmentu končni trg so prihodki nižji zaradi nižjih prihodkov mobilnih naročnikov (nižje stanje naročnikov, prehod na nove, za naročnike ugodnejše pakete z vključenimi vsebinami in regulacije EU).

Pričakovani padec prihodkov klasične govorne telefonije (ki je posledica upadanja klasičnih priključkov ter nadomeščanja z mobilno in IP-telefonijo) je med prihodki na **fiksnem segmentu končni trg** nadomestilo povečanje prihodkov širokopasovnih in IT-storitev.

Med **novimi viri prihodkov** evidentiramo prihodke finančnih storitev, energetike, eZdravja in zavarovanj, ki so v letu 2018 višji od doseženih v predhodnem letu, predvsem zaradi višjih prihodkov energetike.

Prihodki **na veleprodajnem trgu** so nižji od doseženih v letu 2017. Na domačem trgu so prihodki višji zaradi več priključkov na širokopasovnem dostopu. Padec prihodkov na mednarodnem trgu je rezultat nižjih prihodkov od tranzita.

Drugi prihodki in trgovsko blago so nižji predvsem zaradi nižjih prihodkov elektronskega cestninjenja, saj je bila v letu 2017 pripoznana glavnina prihodkov iz naslova vzpostavitve elektronskega cestninjenja.

6. DRUGI PRIHODKI IZ POSLOVANJA

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki od prejetih državnih in drugih pomoči	484	1.180
Dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	630	857
Prevrednotovalni poslovni prihodki	10.113	4.226
Prihodki od odpisa pogodbenih obveznosti iz pogodb s kupci	12	0
Drugi prihodki	2.359	1.771
Skupaj drugi prihodki od poslovanja	**13.598**	**8.034**

Prevrednotovalni poslovni prihodki se nanašajo na prihodke iz naslova izterjanih, predhodno oslabljenih terjatev.

Drugi prihodki se nanašajo na pogodbene kazni in sodne stroške.

7. STROŠKI STORITEV

v tisoč EUR	2018	2017
Stroški telekomunikacijskih storitev	138.962	148.869
• Medomrežno povezovanje	28.594	27.455
• Roaming	13.915	12.611
• Mednarodni obračun	96.453	108.803
Stroški zakupa vodov, omrežij in platform	13.143	15.392
Stroški multimedijskih vsebin	19.451	11.733
Stroški prodajnih spodbud	0	15.666
Stroški pridobivanja kupcev	828	1.039
Stroški vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev	24.156	25.722
Stroški najema opredmetenih osnovnih sredstev	9.306	9.350
Stroški sejmov, oglaševanja, sponzoriranja in reprezentance	11.942	10.688
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	8.257	7.415
Povračila stroškov v zvezi z delom	640	451
Stroški zavarovalnih premij	2.915	3.200
Stroški komunikacijskih storitev	3.174	3.322
Stroški bančnih storitev	671	689
Stroški drugih storitev	43.363	48.427
Skupaj stroški storitev	**276.808**	**301.963**

Stroški storitev so v letu 2018 v primerjavi z letom 2017 nižji za 25.155 tisoč evrov, od tega sprememba pripoznavanja stroškov po MSRP 15 iz naslova stroškov prodajnih spodbud v višini 15.666 tisoč evrov.

V primerjavi z letom 2017 so nižji stroški telekomunikacijskih storitev zaradi manjšega obsega mednarodnega prometa. Nižji so tudi stroški zakupov vodov.

Stroški vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev so nižji zaradi optimizacije stroškov dostopovnega in jedrnega omrežja ter IT-rešitev.

Večji del stroškov drugih storitev predstavljajo stroški podizvajalcev, ki so nižji predvsem zaradi projekta elektronskega cestninjenja.

8. STROŠKI DELA

v tisoč EUR	2018	2017
Plače in nadomestila plač	73.261	74.303
Prispevki za socialno varnost	15.059	15.550
- od tega prispevki za pokojninsko zavarovanje	10.010	10.199
Drugi stroški dela	7.922	8.493
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade ter prestrukturiranje podjetja	403	5.166
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	-4.798	-4.998
Skupaj stroški dela	**91.847**	**98.514**

Od skupne vrednosti usredstvenih lastnih proizvodov in storitev v višini 5.682 tisoč evrov (v letu 2017: 5.956 tisoč evrov) jih je v stroških dela izkazanih 4.798 tisoč evrov. Storitve, opravljene za potrebe družbe, so usredstvene med neopredmetenimi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi (pojasnilo 13. Neopredmetena sredstva in 14. Opredmetena osnovna sredstva).

STRUKTURA ZAPOSLENIH PO STOPNJI IZOBRAZBE

Število zaposlenih v poslovnem letu glede na izobrazbo	Začetek leta 2018	Konec leta 2018	Spremembe v letu 2018	Povprečno število delavcev glede na izobrazbo v letu 2018	Povprečno število delavcev glede na izobrazbo v letu 2017
I. stopnja	8	8	0	8,0	8,5
II. stopnja	0	0	0	0,0	0,0
III. Stopnja	9	6	-3	7,5	10,0
IV. stopnja	138	120	-18	129,0	144,5
V. stopnja	815	748	-67	781,5	838,5
VI. stopnja	412	393	-19	402,5	417,0
VII. stopnja	825	798	-27	811,5	821,5
Magistri in doktorji	131	123	-8	127,0	130,5
Skupaj	**2.338**	**2.196**	**-142**	**2.267,0**	**2.370,5**

* Izračun iz stanja zaposlenih z začetka in konca poročevalskega obdobja.

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obdobju poročanja 2018 je bilo 2.196,00 (v letu 2017: 2.299,56 delavcev).

9. DRUGI ODHODKI POSLOVANJA

v tisoč EUR	2018	2017
Rezervacije	0	24.513
Izguba pri prodaji in izločitvi neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	493	865
Slabitev in odpisi zalog	1.052	1.777
Slabitev in odpisi terjatev	0	0
Popravek in odpis pogodbenih sredstev	1.176	0
Slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	1	518
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	-884	-958
Ostali odhodki	27.819	2.398
Skupaj drugi odhodki poslovanja	**29.657**	**29.113**

Od skupne vrednosti usredstvenih lastnih proizvodov in storitev v višini 5.682 tisoč evrov (v letu 2017: 5.956 tisoč evrov) jih je v drugih odhodkih poslovanja izkazanih 884 tisoč evrov. Storitve, opravljene za potrebe družbe, so usredstvene med neopredmetenimi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi (13. Neopredmetena sredstva in 14. Opredmetena osnovna sredstva).

10. FINANČNI PRIHODKI IN FINANČNI ODHODKI

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki iz dividend	170	253
Drugi prihodki iz deležev	21.285	0
Prihodki od obresti	6.267	6.306
Neto pozitivne tečajne razlike	0	1.064
Prihodki iz izvedenih finančnih instrumentov	0	1.103
Drugi finančni prihodki	193	609
Skupaj finančni prihodki	**27.915**	**9.335**
Odhodki za obresti izdanih obveznic	1.992	1.992
Odhodki za obresti	4.706	5.885
Neto negativne tečajne razlike	233	0
Slabitev finančnih naložb v odvisne družbe	54	1.081
Slabitev in odpisi danih posojil	2.132	10.085
Drugi finančni odhodki	163	238
Skupaj finančni odhodki	**9.280**	**19.281**
Finančni izid	**18.635**	**-9.946**

Finančni prihodki iz deležev v letu 2018 so nastali iz naslova prodaje družbe Blicnet.

Odhodki za obresti so nižji od realiziranih v lanskem letu zaradi nižjega stanja prejetih posojil.

Družba Telekom Slovenije je na podlagi znamenj potrebe po slabitvi pristopila k preverbi poštene vrednosti naložb v odvisni družbi TSmedia in Antenna TV SL.

Na podlagi pridobljenih poročil o pošteni vrednosti obeh družb je družba konec leta 2018 oslabila finančno naložbo v družbo TSmedia v višini 54 tisoč evrov in dana posojila družbi Antenna TV SL v višini 2.102 tisoč evrov. Družba je oslabila dana posojila družbi Antenna TV SL, ker je finančna naložba v družbo Antenna TV SL na dan slabitve že bila oslabljena na vrednost 0 (več v pojasnilu 15. Naložbe).

11. DAVEK IZ DOBIČKA, ODLOŽENE TERJATVE IN OBVEZNOSTI ZA DAVEK

Davčni odhodek, izkazan v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2018	2017
Davek tekočega leta	0	0
Odložene terjatve / obveznosti za davek	241	8.369
Drugi davki, ki niso izkazani v drugih postavkah	-152	-218
Skupaj davek	**89**	**8.151**

Med drugimi davki za leto 2018, ki niso izkazani v drugih postavkah, družba izkazuje odpis davčnega odtegljaja v tujini plačanega davka, ki ga družba ne more uveljavljati, saj davčno osnovo v celoti zmanjšuje za davčne olajšave in nima davčne obveznosti.

Uskladitev med dejanskim in izračunanim odhodkom za davek z upoštevanjem efektivne davčne stopnje

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Dobiček pred obdavčitvijo	33.938	-6.431
Davčna stopnja	19%	19%
Davek iz dobička ob upoštevanju predpisane davčne stopnje	-6.448	1.222
Neobdavčene prejete dividende	134	51
Neobdavčen dobiček od odsvojitve lastniškega deleža	1.915	0
Koriščenje davčne olajšave v tekočem obdobju	693	1.281
Odprava davčnih olajšav, koriščenih v prejšnjih letih	-104	-521
Davčno nepriznani odhodki	-2.593	-4.518
- v preteklih obdobjih nepriznani davčni odhodki	*6*	*-1.592*
- tekoče davčno nepriznani odhodki	*-2.599*	*-2.926*
Priznani odhodki / prihodki, ki so bili nepriznani v preteklih letih	2.200	-296
Davčna izguba / pokrivanje davčne izgube	4.444	11.150
Ostale postavke	-152	-218
Skupaj davek	**89**	**8.151**
Efektivna davčna stopnja	**0,00 %**	**0,00 %**

Stanje davčne izgube na 31. december 2018 znaša 60.069 tisoč evrov (31. 12. 2017: 60.069 tisoč evrov).

Odložene terjatve in obveznosti za davek so izračunane na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja glede na stopnjo obdavčitve dohodka pravnih oseb v naslednjih letih. V obravnavanem obdobju je dohodek pravnih oseb obdavčen z 19-odstotno davčno stopnjo (v letu 2017: 19%).

Terjatve za odložene davke

v tisoč EUR	2018	2017	Prek poslovnega izida	Prek vseobsegajočega donosa
Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	15.260	13.238	2.022	
Finančne naložbe	1.115	1.080		34
Terjatve iz poslovanja	2.790	5.362	-2.572	
Zaloge	0	0	0	
Davčna izguba	24.934	22.563	2.371	
Rezervacije	602	1.893	-1.291	
Odložene terjatve za davek	**44.701**	**44.136**	**530**	**34**

Obveznosti za odložene davke

v tisoč EUR	2018	2017	Prek poslovnega izida	Prek vseobsegajočega donosa
Finančne naložbe	238	224		-14
Odložene obveznosti za davek	**238**	**224**	**0**	**-14**

Gibanje terjatev za odložene davke

v tisoč EUR	
Stanje 1. 1. 2017	**35.656**
Odprava/črpanje	-9.604
Oblikovanje	18.084
Stanje 31. 12. 2017	**44.136**
Prehod na nov standard MSRP15	290
Odprava/črpanje	-9.490
Oblikovanje	9.765
Stanje 31. 12. 2018	**44.701**

Neizkoriščene davčne olajšave na dan 31. decembra 2018 znašajo 71.164 tisoč evrov (v letu 2017: 58.684 tisoč evrov).

12. DOBIČEK NA DELNICO

Osnovni čisti dobiček na delnico je izračunan tako, da čisti dobiček obračunskega obdobja, ki pripada navadnim delničarjem, delimo s tehtanim povprečnim številom v obračunskem obdobju uveljavljajočih se navadnih delnic.

Tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih delnic se izračuna iz podatkov o številu uveljavljajočih se navadnih delnic ob upoštevanju morebitnih odkupov in prodaj znotraj obdobja ter ob upoštevanju časa, v katerem so bile delnice udeležene pri ustvarjanju dobička.

Popravljeni čisti dobiček na delnico se ne izračunava, saj družba nima popravljalnih potencialnih rednih delnic.

v tisoč EUR	2018	2017
Čisti poslovni izid, namenjen razdelitvi delničarjem, lastnikom navadnih delnic matične družbe	34.027	1.720
Tehtano povprečno število navadnih delnic za dobiček na delnico	6.505.478	6.505.478
	5,23	**0,26**

Tehtano povprečno število navadnih delnic

v tisoč EUR	2018	2017
Tehtano povprečno število navadnih delnic za dobiček na delnico	6.535.478	6.535.478
Manj lastne delnice družbe	-30.000	-30.000
Skupaj	**6.505.478**	**6.505.478**

13. NEOPREDMETENA SREDSTVA

Koncesije predstavljajo pravice do uporabe frekvenc spektra GSM, UMTS in LTE. Neodpisana vrednost koncesije za UMTS na 31. 12. 2018 znaša 11.745 tisoč evrov (v letu 2017 15.761 tisoč evrov), neodpisana vrednost koncesije za GSM 30.164 tisoč evrov (v letu 2017: 32.678 tisoč evrov) in neodpisana vrednost koncesije za LTE 18.590 tisoč evrov (v letu 2017: 20.374 tisoč evrov). Dobe trajanja posameznih koncesij so razkrite v pojasnilu 44. Splošno pooblastilo in pravica do uporabe radijske frekvence ter številk.

Med koncesijami in licencami družba izkazuje tudi programske pravice za TV-vsebine in licence za uporabo računalniških programov.

Dobro ime v višini 3.602 tisoč evrov je nastalo pri prevzemu družbe Debitel v letu 2016.

Na dan 31. decembra 2018 družba med neopredmetenimi sredstvi izkazuje vrednost liste kupcev iz prevzema družbe Debitel v višini 2.136 tisoč evrov (v letu 2017: 3.204 tisoč evrov) ter listo kupcev Intell v višini 715 tisoč evrov (v letu 2017: 839 tisoč evrov) in listo kupcev IZImobil v višini 5.874 tisoč evrov.

Družba je opravila oceno vrednosti liste kupcev, nastale iz prevzema družbe Debitel. Za oceno vrednosti je bil uporabljen na donosu zasnovan način ocenjevanja vrednosti in znotraj tega načina ocenjevanja metoda presežnega donosa. V okviru izbrane metode se za vsa pripoznana sredstva opredeli donos, ki naj bi ga ta sredstva ustvarjala in prinašala lastnikom. Na podlagi te metode je vrednost liste kupcev ocenjena na 6.376 tisoč evrov z razponom ocene med 6.087 tisoč evrov in 6.678 tisoč evrov. Uporabljena diskontna stopnja je bila 10,50 %, zahtevana donosnost sredstev v višini 10,5 %. Ugotovljeno je bilo, da nadomestljiva vrednost liste kupcev presega knjigovodske vrednosti, zato ni potrebe po slabitvi. Ker družba ni zaznala znamenj slabitev liste kupcev, tudi ni zaznala znakov slabitve dobrega imena.

Za listo kupcev Intell in IZImobil je družba ugotovila, da ne izkazujejo znamenj slabitve.

Družba nima omejene lastninske pravice na neopredmetenih sredstvih, prav tako pa sredstva niso predmet obremenitve.

Pogodbene obveze za neopredmetena sredstva na 31. december 2018 znašajo 7.039 tisoč evrov (31. 12. 2017: 10.817 tisoč evrov) ter se pretežno nanašajo na nakup programske opreme in licenc, razvoj programske opreme, BSS-program in nadgradnjo sistemske programske opreme.

Gibanje neopredmetenih sredstev 2018

v tisoč EUR	Dobro ime	Koncesije in licence	Stroški za pridobitev pogodb s kupci	Računalniški programi	Druga neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 1. 1. 2018	**3.602**	**216.729**	**19.413**	**160.652**	**10.881**	**25.378**	**436.655**
Vpliv spremembe računovodske usmeritve			156				156
Stanje 1. 1. 2018 prilagojeno	**3.602**	**216.729**	**19.569**	**160.652**	**10.881**	**25.378**	**436.811**
Povečanja	0	-69	0	0	0	34.597	34.528
Osnovna sredstva, ustvarjena v družbi	0	0	0	0	0	1.528	1.528
Prenosi v uporabo	0	6.060	8.634	24.901	7.100	-46.695	0
Zmanjšanja	0	-9.587	-9.780	-984	0	0	-20.351
Drugi prenosi	0	-94	0	49.922	0	0	49.828
Stanje 31. 12. 2018	**3.602**	**213.039**	**18.423**	**234.491**	**17.981**	**14.808**	**502.344**
Popravek vrednosti							
Stanje 1. 1. 2018	**0**	**123.215**	**9.308**	**126.247**	**3.472**	**0**	**262.242**
Vpliv spremembe računovodske usmeritve			72				72
Stanje 1. 1. 2018 prilagojeno	**0**	**123.215**	**9.380**	**126.247**	**3.472**	**0**	**262.314**
Zmanjšanja	0	-9.588	-9.780	-982	0	0	-20.350
Drugi prenosi	0	-3	0	48.829	0	0	48.826
Amortizacija	0	22.927	9.588	19.981	3.687	0	56.183
Stanje 31. 12. 2018	**0**	**136.551**	**9.188**	**194.075**	**7.159**	**0**	**346.973**
Neodpisana vrednost							
Stanje 1. 1. 2018	**3.602**	**93.514**	**10.105**	**34.405**	**7.409**	**25.378**	**174.413**
Stanje 1. 1. 2018 prilagojeno	**3.602**	**93.514**	**10.189**	**34.405**	**7.409**	**25.378**	**174.497**
Stanje 31. 12. 2018	**3.602**	**76.488**	**9.235**	**40.416**	**10.822**	**14.808**	**155.371**

Gibanje neopredmetenih sredstev 2017

v tisoč EUR	Dobro ime	Koncesije in licence	Prodajne provizije	Računalniški programi	Druga neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 1. 1. 2017	**3.602**	**223.677**	**25.514**	**121.038**	**10.141**	**25.244**	**409.216**
Povečanja	0	0	0	0	0	59.637	59.637
Osnovna sredstva, ustvarjena v družbi	0	0	0	0	0	1.560	1.560
Prenosi v uporabo	0	16.926	9.693	33.704	740	-61.063	0
Zmanjšanja	0	-17.644	-15.794	-316	0	0	-33.754
Odpisi	0	0	0	0	0	0	0
Drugi prenosi	0	-6.230	0	6.226	0	0	-4
Stanje 31. 12. 2017	**3.602**	**216.729**	**19.413**	**160.652**	**10.881**	**25.378**	**436.655**
Popravek vrednosti							
Stanje 1. 1. 2017	**0**	**124.347**	**15.969**	**105.608**	**1.517**	**0**	**247.441**
Zmanjšanja	0	-17.644	-15.794	-301	0	0	-33.739
Drugi prenosi	0	-6.520	0	6.161	355	0	-4
Amortizacija	0	23.032	9.133	14.779	1.600	0	48.544
Stanje 31. 12. 2017	**0**	**123.215**	**9.308**	**126.247**	**3.472**	**0**	**262.242**
Neodpisana vrednost							
Stanje 1. 1. 2017	**3.602**	**99.330**	**9.545**	**15.430**	**8.624**	**25.244**	**161.775**
Stanje 31. 12. 2017	**3.602**	**93.514**	**10.105**	**34.405**	**7.409**	**25.378**	**174.413**

Pomembnejša povečanja neopredmetenih sredstev se nanašajo predvsem na nakup in razvoj programske opreme.

14. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Pomembnejša povečanja opredmetenih osnovnih sredstev v uporabi se v letu 2018 nanašajo predvsem na pridobitev kabelske kanalizacije, izgradnjo in posodobitev kabelskega omrežja ter pridobitev telekomunikacijske in druge opreme. Med drugo opremo so zajeti modemi, setup-boxi, ostala oprema pri naročnikih, pohištvo, avtomobili in ostala oprema.

Osnovna sredstva, ustvarjena v družbi, se nanašajo na storitve, ki so opravljene v družbi in se nanašajo predvsem na montažo opreme baznih postaj, klim, elektroenergetskih naprav in terminalne opreme pri naročnikih.

Družba nima omejene lastninske pravice na opredmetenih osnovnih sredstvih, prav tako sredstva niso predmet obremenitve.

Pogodbene obveze za opredmetena osnovna sredstva na 31. december 2018 znašajo 18.483 tisoč evrov (31. 12. 2017: 13.407 tisoč evrov) ter se pretežno nanašajo na izgradnjo omrežja, nakup telekomunikacijske opreme, nakup in gradnjo nepremičnin, zagotavljanje napajanja in klime, nakup strojne opreme, osebnih računalnikov in nakup opreme za nudenje storitev.

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev 2018

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 1. 1. 2018	**414.430**	**941.178**	**229.794**	**489.579**	**399.928**	**38.745**	**2.513.654**
Povečanja	0	0	3	0	1.135	70.495	71.633
Osnovna sredstva, ustvarjena v družbi	0	0	0	0	0	4.154	4.154
Prenos iz sredstev v izgradnji	10.816	27.951	3.635	7.257	28.059	-77.718	0
Zmanjšanja	-369	0	-109.101	-32.446	-20.276	0	-162.192
Odpisi	-315	0	-414	-19.898	-23.699	-6	-44.332
Drugi prenosi	0	0	-75	-49.835	82	0	-49.828
Stanje 31. 12. 2018	**424.562**	**969.129**	**123.842**	**394.657**	**385.229**	**35.670**	**2.333.089**
Popravek vrednosti							
Stanje 1. 1. 2018	**161.177**	**770.720**	**217.184**	**454.986**	**327.409**	**0**	**1.931.476**
Povečanja	0	0	0	-100	5	0	-95
Zmanjšanja	-61	0	-109.086	-32.302	-17.572	0	-159.021
Odpisi	-315	0	-413	-19.898	-23.295	0	-43.921
Slabitev	1	0	0	0	0	0	1
Amortizacija	13.121	17.676	4.824	11.803	29.155	0	76.579
Drugi prenosi	0	0	-57	-48.835	66	0	-48.826
Stanje 31. 12. 2018	**173.923**	**788.396**	**112.452**	**365.654**	**315.768**	**0**	**1.756.193**
Neodpisana vrednost							
Stanje 1. 1. 2018	**253.253**	**170.458**	**12.610**	**34.593**	**72.519**	**38.745**	**582.178**
Stanje 31. 12. 2018	**250.639**	**180.733**	**11.390**	**29.003**	**69.461**	**35.670**	**576.896**

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev 2017

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 1. 1. 2017	**405.255**	**923.129**	**276.719**	**510.149**	**419.341**	**30.247**	**2.564.840**
Povečanja	0	0	7	0	1.089	75.789	76.885
Osnovna sredstva, ustvarjena v družbi	0	0	0	0	0	4.396	4.396
Prenos iz sredstev v izgradnji	10.422	18.417	5.098	5.955	32.068	-71.960	0
Zmanjšanja	-159	0	-48.696	-26.312	-26.478	-9	-101.654
Odpisi	-1.004	-452	-3.298	-213	-25.850	0	-30.817
Drugi prenosi	-84	84	-36	0	-242	282	4
Stanje 31. 12. 2017	**414.430**	**941.178**	**229.794**	**489.579**	**399.928**	**38.745**	**2.513.654**
Popravek vrednosti							
Stanje 1. 1. 2017	**148.347**	**754.586**	**264.779**	**460.109**	**346.193**	**0**	**1.974.014**
Povečanja	29	0	0	141	65	0	235
Zmanjšanja	-155	0	-48.679	-26.150	-23.520	0	-98.504
Odpisi	-999	-452	-3.297	-213	-25.782	0	-30.743
Slabitev	251	0	0	0	0	0	251
Amortizacija	13.705	16.585	4.388	21.101	30.440	0	86.219
Drugi prenosi	-1	1	-7	-2	13	0	4
Stanje 31. 12. 2017	**161.177**	**770.720**	**217.184**	**454.986**	**327.409**	**0**	**1.931.476**
Neodpisana vrednost							
Stanje 1. 1. 2017	**256.908**	**168.543**	**11.940**	**50.040**	**73.148**	**30.247**	**590.826**
Stanje 31. 12. 2017	**253.253**	**170.458**	**12.610**	**34.593**	**72.519**	**38.745**	**582.178**

15. NALOŽBE

ODVISNE DRUŽBE

Naziv	Naslov	Država	Dejavnost	Davčna stopnja v %	Delež v kapitalu v %	Delež glasovalnih pravic v % 2018	Delež glasovalnih pravic v % 2017	Knjigovodska vrednost kapitala v tisoč EUR 2018	Knjigovodska vrednost kapitala v tisoč EUR 2017	Poslovni izid v tisoč EUR 2018	Poslovni izid v tisoč EUR 2017
SLOVENIJA											
GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d. o. o.	Cigaletova 10, Ljubljana	Slovenija	gradnja, vzdrževanje in upravljanje telekomunikacijskega omrežja	19	100	100	100	24.752	22.715	2.011	3.657
Avtenta, napredne poslovne rešitve, d. o. o.	Stegne 19, Ljubljana	Slovenija	sistemski integrator	19	100	100	100	2.505	2.090	380	325
TSmedia, medijske vsebine in storitve, d. o. o.	Cigaletova 15, Ljubljana	Slovenija	multimedijske in internetne vsebine	19	100	100	100	-374	-67	-341	-768
SOLINE Pridelava soli, d. o. o.	Seča 115, Portorož	Slovenija	pridelava soli ter ohranjanje in upravljanje krajinskega parka	19	100	100	100	2.639	2.729	-91	61
Antenna TV SL, d. o. o.	Stegne 19, Ljubljana	Slovenija	televizijska dejavnost	19	66	66	66	-11.991	-8.117	-3.841	-6.413
TSinpo, d. o. o.	Litostrojska cesta 58 A	Slovenija	papirna galanterija	19	100	100	100	72	53	19	-1
Optic-Tel, d. o. o.	Cigaletova 10, Ljubljana	Slovenija	telekomunikacijske storitve	19	100	100	100	5.116	5.109	7	0
Infratel, d. o. o.*	Cigaletova 10, Ljubljana	Slovenija	telekomunikacijske storitve	19	100	100	0	4.974	0	4	0

* Vključeno v skupino od 1. 1. 2018.

ODVISNE DRUŽBE

Naziv	Naslov	Država	Dejavnost	Davčna stopnja v %	Delež v kapitalu v %	Delež glasovalnih pravic v % 2018	Delež glasovalnih pravic v % 2017	Knjigovodska vrednost kapitala v tisoč EUR 2018	Knjigovodska vrednost kapitala v tisoč EUR 2017	Poslovni izid v tisoč EUR 2018	Poslovni izid v tisoč EUR 2017
TUJINA											
IPKO Telecommunications LLC	Lagija Ulpiana, Rruga „Zija Shemsiu", nr 34, Prishtina	Kosovo	telekomunikacijske storitve	10	100	100	93	6.895	-6.991	-518	-2.594
Blicnet d. o. o., Banja Luka**	Majke Jugovića 25, Banja Luka	Bosna in Hercegovina	telekomunikacijske storitve	10	100	100	100	16.943	16.144	715	1.314
SIOL, d. o. o., Zagreb	Margaretska 3, Zagreb	Hrvaška	telekomunikacijske storitve	20	100	100	100	807	720	65	109
SiOL d. o. o., Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Bosna in Hercegovina	telekomunikacijske storitve	10	100	100	100	1.764	1.749	15	2
SIOL, d. o. o., Podgorica	Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br. 106, Podgorica	Črna gora	telekomunikacijske storitve	9	100	100	100	2.859	2.789	70	88
SIOL, d. o. o., Skopje	Dimitrie Chupovski no. 4-1/14, Skopje	Makedonija	telekomunikacijske storitve	10	100	100	100	1.574	1.372	212	159
SIOL DOO BEOGRAD-PALILULA	Dvadesetsedmog Marta 11, Beograd Palilula	Srbija	telekomunikacijske storitve	15	100	100	100	369	329	36	94
GVO Telecommunikation GmbH	Daimlerstr. 3, Stadtlohn	Nemčija	gradbena in vzdrževalna dela na telekomunikacijskem omrežju	15	100	100	100	-55	-59	4	-1

** Vključeno v skupino do 31. 12. 2018.

Naložbe v odvisne družbe

v tisoč EUR	31. 12. 2017	Povečanje	Zmanjšanje	Slabitev	31. 12. 2018
GVO	5.758	0	0	0	5.758
TSmedia	2.539	0	0	-54	2.485
Avtenta	1.323	0	0	0	1.323
Soline	147	0	0	0	147
Antenna TV	0	0	0	0	0
TSinpo	169	0	0	0	169
Ipko	5.730	15.000	0	0	20.730
Blicnet	14.477	0	-14.477	0	0
SIOL Zagreb	501	0	0	0	501
SIOL Podgorica	2.620	0	0	0	2.620
SIOL Sarajevo	1.710	0	0	0	1.710
Siol Skopje	1.005	0	0	0	1.005
Siol Beograd	100	0	0	0	100
Naložbe v odvisne družbe	**36.079**	**15.000**	**-14.477**	**-54**	**36.548**
M-Pay	63	0	-63	0	0
Naložbe v skupne podvige	**63**	**0**	**-63**	**0**	**0**
Skupaj naložbe v odvisne družbe in skupne podvige	**36.142**	**15.000**	**-14.540**	**-54**	**36.548**

Telekom Slovenije je 2. oktobra 2018 z Telekomunikacije Republike Srpske akcionarsko društvo Banja Luka podpisal pogodbo o prodaji 100-odstotnega deleža v družbi Blicnet d. o. o., Banja Luka, iz Bosne in Hercegovine. Prodaja družbe Blicnet d. o. o. je skladna s sprejetim poslovnim načrtom Skupine Telekom Slovenije za leto 2018 in strateškim poslovnim načrtom Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2018–2022.

Telekom Slovenije je kot edini družbenik v marcu 2018 dokapitaliziral odvisno družbo IPKO z denarnim vložkom 15.000 tisoč evrov.

OSLABITEV FINANČNIH NALOŽB

Družba Telekom Slovenije spremlja plane in realizacijo kazalnikov poslovanja v odvisnih družbah. Na podlagi preverbe znamenj slabitve je družba pristopila k oceni poštene vrednosti dolgoročnih finančnih naložb v odvisne družbe.

Antenna TV SL

Cenitev družbe Antenna TV SL na dan 30. septembra 2018 je opravil pooblaščeni ocenjevalec vrednosti podjetij. Nadomestljiva vrednost 100-odstotnega deleža lastniškega kapitala družbe Antenna TV SL za namen računovodskega poročanja znaša 12.187 tisoč evrov. Nadomestljiva vrednost za 66-odstotni delež lastniškega kapitala družbe Antenna TV SL znaša 8.043 tisoč evrov.

Uporabljena diskontna stopnja pri projekciji je 11,4 %, ocena dolgoročne stopnje rasti pa je 2,5 %.

Analiza občutljivosti v odvisnosti od tehtanih povprečnih stroškov celotnega kapitala v razponu od 9,4 % do 13,4 % (od -2,0 % do +2,0 % uporabljene diskontne stopnje) in dolgoročne stopnje rasti v razponu od 1,5 % do 3,5 % glede na uporabljeno dolgoročno stopnjo rasti vpliva na spremembo vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, kot je razvidno v tabeli analize občutljivosti.

Naložba v odvisno družbo Antenna TV SL je že v celoti oslabljena, zato je družba na podlagi opravljene cenitve oslabila dana posojila odvisni družbi Antenna TV SL v višini 2.102 tisoč evrov (več v pojasnilu 16. Druge finančne naložbe).

Analiza občutljivosti – sprememba NSV lastniškega kapitala		
vpliv spremembe predpostavke	-1,00 %	1,00 %
g-stopnja rasti	-8.864	-7.030
WACC-diskontna stopnja	-6.678	-9.141

TSmedia

Pri testiranju oslabitve vrednosti družbe TSmedia je bila uporabljena metoda diskontiranih denarnih tokov, ki temelji na petletnih projekcijah družbe. Cenitev na dan 30. septembra 2018 je opravil neodvisni ocenjevalec vrednosti podjetij. Uporabljena diskontna stopnja pri projekciji je 10,6 %, denarni tokovi nad pet let pa so ekstrapolirani s povprečno 2,5-odstotno stopnjo rasti. Na podlagi poročila o oceni vrednosti odvisne družbe je ugotovljeno, da nadomestljiva vrednost družbe TSmedia na dan 30. septembra 2018 znaša 2.485 tisoč evrov, zato se pripozna izguba iz oslabitve v višini 54 tisoč evrov.

Analiza občutljivosti nadomestljive vrednosti v odvisnosti od tehtanih povprečnih stroškov celotnega kapitala v razponu od 8,6 % do 12,6 % (od -2,0 % do +2,0 % uporabljene diskontne stopnje) in dolgoročne stopnje rasti v razponu od 1,5 % do 3,5 % vpliva na spremembo vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov ter je razvidna v tabeli analize občutljivosti.

Analiza občutljivosti – sprememba NSV lastniškega kapitala		
vpliv spremembe predpostavke	-1,00 %	1,00 %
g-stopnja rasti	2.159	2.903
WACC-diskontna stopnja	2.051	3.042

16. DRUGE FINANČNE NALOŽBE

DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

v tisoč EUR	2018	2017
Naložbe v delnice bank	248	247
Naložbe v druge delnice in deleže	4.617	4.263
Skupaj druge finančne naložbe	**4.865**	**4.510**
Posojila podjetjem	93.933	80.587
- od tega do družb v skupini	*93.933*	*80.479*
Posojila zaposlencem	234	310
Skupaj dana posojila	**94.167**	**80.897**
Skupaj druge finančne naložbe	**99.032**	**85.407**

Vse naložbe v delnice in deleže so razporejene kot finančne naložbe, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa. Od skupne vrednosti v znesku 4.865 tisoč evrov se 1.867 tisoč evrov (v letu 2017: 1.796 tisoč evrov) nanaša na finančne naložbe, ki kotirajo na borzi vrednostnih papirjev.

Finančne naložbe se ne uporabljajo kot zavarovanje in so proste bremen.

Kratkoročne finančne naložbe

v tisoč EUR	2018	2017
Druga kratkoročna posojila	11.180	44.448
** v skupini*	11.097	43.999
Depoziti pri bankah	0	77.283
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	**11.180**	**121.731**

Tabela danih posojil

v tisoč EUR	2018	2017
Dolgoročno dana posojila	**94.167**	**80.897**
Dana posojila	93.933	80.587
Posojila zaposlencem	234	310
Kratkoročno dana posojila	**11.180**	**44.448**
Del dolgoročnega posojila, ki zapade v 12 mesecih – dana posojila	6.542	43.920
Del dolgoročnega posojila, ki zapade v 12 mesecih – posojila zaposlencem	83	105
Kratkoročno dana posojila in obresti	4.555	423
Stanje konec obdobja dana posojila	**105.347**	**125.345**

Zapadlost dolgoročnih in kratkoročnih posojil ter drugi podatki so razkriti v pojasnilu 43. Upravljanje finančnih tveganj.

Dolgoročno dana posojila predstavljajo predvsem posojila, dana odvisnim družbam v skupini (v letu 2018: 99,8 %, v letu 2017: 99,5 %).

V strukturi kratkoročnih danih posojil prav tako prevladujejo posojila, dana odvisnim družbam v skupini (v letu 2018: 99,3 %, v letu 2017: 99,0 %).

Družba je dana posojila odvisni družbi Antenna TV SL na koncu poročevalskega obdobja na podlagi opravljene cenitve družbe Antenna TV SL oslabila v višini 2.102 tisoč evrov (več v pojasnilu 15. Naložbe).

Posojila, dana odvisnim družbam v Sloveniji, so večinoma obrestovana po davčno priznani obrestni meri, skladno s Pravilnikom o priznani obrestni meri. Letna obrestna mera teh posojil se giblje med 0,809 % in 3,50 %. Posojila, dana odvisnim družbam v tujini, so obrestovana po obrestni meri, ki je enaka ponderirani letni obrestni meri, po kateri se na trgu zadolžuje matična družba, povečani za določen pribitek iz naslova kreditnega tveganja, skladno z internim pravilnikom. Obrestna mera teh posojil se giblje med 1,806 % in 5,243 %.

Obrestna mera stanovanjskih posojil, danih zaposlenim, pa med 3,70 % in 6,23 %.

Vsa dana posojila, razen stanovanjskih posojil zaposlenim, so zavarovana z bianko menicami, poroštvenimi izjavami, z odstopom obstoječih in bodočih terjatev oziroma z zastavnimi pravicami na premičninah in nepremičninah. Če se za določeno posojilo oceni, da zavarovanje ni več ustrezno oziroma zadostno, družba lahko zahteva novo zavarovanje.

17. DOLGOROČNA POGODBENA SREDSTVA

v tisoč EUR	2018	1. 1. 2018
Dolgoročna pogodbena sredstva	4.029	4.619
Skupaj dolgoročna pogodbena sredstva	**4.029**	**4.619**

Dolgoročna pogodbena sredstva nastanejo, kadar družba izvede prenos blaga ali storitev kupcu, preden kupec plača nadomestilo za ta prenos. Kupci telekomunikacijskega blaga in storitev se za pridobitev popustov na storitve in/ali blago lahko vežejo za določeno obdobje (npr. 24 mesecev). Zaradi razporeditve prihodkov na osnovi relativne samostojne cene se prihodki iz naslova blaga v skladu z novim standardom pripoznajo prej, kot posledica pa nastanejo pogodbena sredstva.

18. OSTALA DOLGOROČNA SREDSTVA

v tisoč EUR	2018	2017
Vnaprej plačane najemnine	10.472	13.812
Dolgoročno odloženi stroški prodajnih spodbud	0	2.671
Dolgoročne poslovne terjatve	23.803	15.577
Drugi dolgoročno odloženi stroški	565	1.037
Skupaj ostala dolgoročna sredstva	**34.840**	**33.097**

Med dolgoročnimi poslovnimi terjatvami družba izkazuje prodajo blaga, katerih zapadlost je daljša od enega leta. Za terjatve, ki izhajajo iz plačil na obroke, se popravek vrednosti terjatev oblikuje na kratkoročnem delu.

Zaradi prehoda na nov standard MSRP 15 je družba odpravila dolgoročne odložene stroške prodajnih spodbud, ki jih je pred uveljavitvijo standarda razmejevala v dobi vezave kupca.

Gibanje ostalih dolgoročnih sredstev brez dolgoročnih poslovnih terjatev in dolgoročno odloženih stroškov

v tisoč EUR	Najemnine
Stanje 1. 1. 2017	**15.776**
Povečanje	1.299
Prenos med stroške	-3.263
Stanje 31. 12. 2017	**13.812**
Povečanje	3.482
Prenos med stroške/prihodke	-6.822
Stanje 31. 12. 2018	**10.472**

Vnaprej plačane najemnine predstavljajo pretežno najem prostorov in zemljišč za potrebe postavitve baznih postaj ter zakupe optičnih vlaken.

19. NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Gibanje naložbenih nepremičnin 2018

v tisoč EUR	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje 1. 1. 2018	**4.865**	**1.813**	**6.678**
Povečanja	0	84	84
Stanje 31. 12. 2018	**4.865**	**1.897**	**6.762**
Popravek vrednosti			
Stanje 1. 1. 2018	**1.689**	**983**	**2.672**
Amortizacija	0	51	51
Stanje 31. 12. 2018	**1.689**	**1.034**	**2.723**
Neodpisana vrednost			
Stanje 1. 1. 2018	**3.176**	**830**	**4.006**
Stanje 31. 12. 2018	**3.176**	**863**	**4.039**

Gibanje naložbenih nepremičnin 2017

v tisoč EUR	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje 1. 1. 2017	**4.865**	**1.810**	**6.675**
Povečanja	0	3	3
Stanje 31. 12. 2017	**4.865**	**1.813**	**6.678**
Popravek vrednosti			
Stanje 1. 1. 2017	**1.572**	**923**	**2.495**
Slabitev	117	9	126
Amortizacija	0	51	51
Stanje 31. 12. 2017	**1.689**	**983**	**2.672**
Neodpisana vrednost			
Stanje 1. 1. 2017	**3.293**	**887**	**4.180**
Stanje 31. 12. 2017	**3.176**	**830**	**4.006**

Družba ima na dan 31. decembra 2018 med naložbenimi nepremičninami izkazano zemljišče in zgradbo v Sečoveljskih solinah v višini 2.972 tisoč evrov ter zemljišče, zunanjo ureditev, čistilno napravo in zgradbo hotela Tisa na Pohorju v višini 984 tisoč evrov.

Cenitev navedenih nepremičnin je opravil pooblaščeni ocenjevalec nepremičnin na dan 31. decembra 2018. Pri oceni vrednosti se je preverila primernost uporabe metod za ocenjevanje zemljišč: nabavnovrednostni način, na donosu zasnovan način in način tržnih primerjav. Glede na namen vrednotenja, vrste nepremičnin in razpoložljive podatke se je za oceno poštene vrednosti zemljišča in zgradb v Sečoveljskih solinah uporabil način (metoda) tržnih primerjav. Za oceno poštene vrednosti za zemljišče, zunanjo ureditev, čistilno napravo in zgradbo hotela Tisa na Pohorju pa sta se uporabila način tržnih primerjav in nabavnovrednostni način.

Prihodki od naložbenih nepremičnin, pripoznani v poslovnem izidu v letu 2018, znašajo 359 tisoč evrov (v letu 2017: 292 tisoč evrov). Stroške, povezane z naložbenimi nepremičninami, je družba v izkazu poslovnega izida v letu 2018 pripoznala v višini 165 tisoč evrov (v letu 2017: 174 tisoč evrov) ter jih izkazuje v stroških

materiala in energije ter stroških storitev, pod postavkama stroški vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev in stroški drugih storitev (pojasnilo 7) ter v postavki ostali odhodki (pojasnilo 9) v drugih odhodkih poslovanja.

20. SREDSTVA ZA ODTUJITEV

Sredstva za odtujitev so zemljišča in zgradbe, ki jih družba Telekom Slovenije skladno s procesom racionalizacije in optimizacije nepremičnin v prihodnosti ne namerava uporabljati v poslovne namene. Zanje je uprava družbe sprejela sklep o prodaji, kar se predvideva v naslednjih 12 mesecih. Sredstva za odtujitev se prenesejo med kratkoročna sredstva za odtujitev po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer po tisti, ki je nižja. Za vsa prenesena sredstva se pred prenosom oceni poštena vrednost nepremičnin. Na 31. december 2018 izkazuje družba sredstva za odtujitev, zemljišča in zgradbe v višini 754 tisoč evrov (v letu 2017: 1.818 tisoč evrov). Družba prodajne aktivnosti redno izvaja.

v tisoč EUR	Sredstva za odtujitev
Stanje 1. 1. 2017	**1.818**
Povečanja	2
Prodaja	-925
Slabitev	-141
Stanje 31. 12. 2017	**754**
Povečanja	215
Prodaja	-426
Prenos na opredmetena osnovna sredstva	-17
Stanje 31. 12. 2018	**526**

Sredstva za odtujitev so se zmanjšala za 426 tisoč evrov zaradi prodaje zemljišč in nepremičnin. Pri tem je družba ustvarila 190 tisoč evrov dobička od prodaje, ki ga je pripoznala v izkazu poslovnega izida v postavki dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev (pojasnilo 6).

21. ZALOGE

v tisoč EUR	2018	2017
Material	9.931	9.530
Trgovsko blago	12.615	8.576
Skupaj zaloge	**22.546**	**18.106**

V letu 2018 je družba odpisala 525 tisoč evrov zalog (v letu 2017: 1.777 tisoč evrov). Odpis zalog je bil pripoznan med stroški v izkazu poslovnega izida pod postavko drugi odhodki poslovanja, odpisi obratnih sredstev, slabitev in odpisi zalog (pojasnilo 9. Drugi odhodki poslovanja). Po čisti iztržljivi vrednosti je vrednoteno za 441 tisoč evrov trgovskega blaga in za 3.094 tisoč evrov materiala. Ostale zaloge so vrednotene po prvotni nabavni vrednosti, saj je bila nabavna vrednost teh zalog nižja od čiste iztržljive vrednosti. Družba med svojimi zalogami nima zalog, zastavljenih kot jamstvo za obveznosti.

22. POSLOVNE IN DRUGE TERJATVE

v tisoč EUR	2018 Bruto vrednost	2018 Popravek vrednosti	2018 Neto vrednost	2017 Neto vrednost
Poslovne terjatve*	133.936	-12.633	121.303	115.279
Terjatve do tujih operaterjev	16.416	-1.907	14.509	15.555
Terjatve do domačih operaterjev	8.016	-274	7.742	15.065
Skupaj terjatve do kupcev	**158.368**	**-14.814**	**143.554**	**145.899**
Dani predujmi in varščine	1.110	0	1.110	728
Terjatve za DDV in druge davke	3.792	0	3.792	3.989
Druge terjatve	36.766	0	36.766	686
Skupaj druge terjatve	**41.668**	**0**	**41.668**	**5.403**
Skupaj poslovne in druge terjatve	**200.036**	**-14.814**	**185.222**	**151.302**

Poslovne terjatve se ne obrestujejo.

Gibanje popravka vrednosti terjatev

v tisoč EUR	2018	2017
Stanje 1. 1.	**-28.452**	**-36.209**
Popravki v letu	-6.818	-5.805
Odprava popravkov	16.698	9.989
Odpisi	3.758	3.573
Stanje konec obdobja	**-14.814**	**-28.452**

Način ocenjevanja pri oblikovanju popravka vrednosti terjatev v letu 2018 ni spremenjen.

23. KRATKOROČNA POGODBENA SREDSTVA

v tisoč EUR	2018	1. 1. 2018
Kratkoročna pogodbena sredstva	12.099	11.241
Skupaj kratkoročna pogodbena sredstva	**12.099**	**11.241**

Kratkoročna pogodbena sredstva družbe nastanejo ob prodaji predvsem telekomunikacijskih storitev in blaga, kjer pogodbe s kupci vsebujejo naročnino in subvencionirano storitev ali blago ter se kupci vežejo na 12 mesecev.

24. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

v tisoč EUR	2018	2017
Odloženi stroški	5.634	6.977
Vnaprej vračunani prihodki za že opravljene storitve in dobavljeno blago	5.624	25.772
Vnaprej vračunani prihodki in odloženi stroški – mednarodni obračun	22.105	23.107
Kratkoročni del prodajnih spodbud	0	11.953
Drugo	1.123	1.120
Skupaj aktivne časovne razmejitve	**34.486**	**68.929**

Odloženi stroški se nanašajo pretežno na najem prostorov za bazne postaje, zakupe vodov, vzdrževanje opreme in programov ter odložene stroške za radijske frekvence. Povečanje vnaprej vračunanih prihodkov za že opravljene storitve se nanaša predvsem na prihodke iz naslova e-cestninjenja.

Zaradi prehoda na nov standard MSRP 15 je družba odpravila kratkoročne odložene stroške prodajnih spodbud, ki jih je pred uveljavitvijo standarda razmejevala v dobi vezave kupca.

25. DENAR IN DENARNI USTREZNIKI

v tisoč EUR	2018	2017
Denarna sredstva v blagajni in na računih v banki	1.631	15.358
Kratkoročni depoziti pri bankah z zapadlostjo do treh mesecev	380	2.000
Skupaj denar in denarni ustrezniki	**2.011**	**17.358**

Denarna sredstva na računih v banki se obrestujejo po bančnih obrestnih merah za pozitivna stanja na računih do 0,00 % do 0,001 % letno.

Družba ima za uravnavanje kratkoročne likvidnosti odprte kreditne linije oziroma revolving posojila v skupni višini 100 milijonov evrov. Hkrati so bile v letu 2017 za zagotovitev dolgoročne rezervne likvidnosti pridobljene tudi dolgoročne kreditne linije oziroma revolving posojila v skupni višini 70 milijonov evrov. Na dan 31. decembra 2018 so bila kratkoročna revolving posojila oziroma kreditne linije črpane v višini 28 mio evrov. Dolgoročne kreditne linije oziroma revolving posojila na dan 31. decembra 2018 niso bila črpana. Kreditne linije družba prikazuje v pojasnilu 31. Prejeta posojila.

26. KAPITAL IN REZERVE

v tisoč EUR	2018	2017
KAPITAL IN REZERVE		
Vpoklicani kapital	272.721	272.721
Kapitalske rezerve	180.956	180.956
Rezerve iz dobička	121.991	104.978
Zakonske rezerve	50.434	50.434
Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	3.671	3.671
Lastne delnice in lastni poslovni deleži	-3.671	-3.671
Statutarne rezerve	54.544	54.544
Druge rezerve iz dobička	17.013	0
Zadržani čisti poslovni izid	60.506	137.756
Zadržani poslovni izid preteklih let	43.493	136.036
Poslovni izid tekočega leta	17.013	1.720
Rezerve za poštene vrednosti finančnih instrumentov	395	483
Rezerve za aktuarske primanjkljaje in presežke	-2.373	-2.539
Skupaj kapital in rezerve	**634.196**	**694.355**

VPOKLICANI KAPITAL

Odobreni, izdani in v celoti vplačani kapital znaša 272.721 tisoč evrov in je razdeljen na 6.535.478 navadnih imenskih kosovnih delnic. Kosovne delnice se ne glasijo na nominalni znesek. Vsaka kosovna delnica ima enak delež in pripadajoč znesek v osnovnem kapitalu. Delež posamezne kosovne delnice v osnovnem kapitalu je določen glede na število izdanih kosovnih delnic.

LASTNIŠKA STRUKTURA

Delničar	31. 12. 2018 Število delnic	31. 12. 2018 Delež v %	31. 12. 2017 Število delnic	31. 12. 2017 Delež v %
Republika Slovenija	4.087.569	62,54	4.087.569	62,54
Slovenski državni holding d. d. (SDH)	277.839	4,25	277.839	4,25
Individualni delničarji	845.686	12,94	822.060	12,58
Druge domače pravne osebe	222.048	3,40	212.876	3,26
Kapitalska družba d. d.	365.175	5,59	365.175	5,59
Domače finančne družbe in skladi	320.925	4,91	356.525	5,46
Tuje pravne osebe	386.236	5,91	383.434	5,87
Lastne delnice	30.000	0,46	30.000	0,46
Skupaj	**6.535.478**	**100,00**	**6.535.478**	**100,00**

Stanje in gibanje kapitala sta predstavljena v izkazu gibanja kapitala. V letu 2018 družba ni izdala niti umaknila delnic, tako da je ostalo njihovo število nespremenjeno.

KAPITALSKE REZERVE

Kapitalske rezerve ob koncu poslovnega leta 2018 znašajo 180.956 tisoč evrov ter se smejo uporabiti pod pogoji in za namen, ki jih določa zakon. Kapitalske rezerve niso namenjene delitvi. Gibanje kapitalskih rezerv je vidno v izkazu gibanja kapitala.

REZERVE IZ DOBIČKA

Družba pri svojem poslovanju oblikuje spodaj navedene rezerve kot del rezerv iz dobička.

Družba oblikuje **zakonske rezerve** v taki višini, da znaša vsota zakonskih rezerv in kapitalskih rezerv, ki se tem prištevajo na podlagi zakona za namene ugotavljanja potrebne višine zakonskih rezerv, 20 % osnovnega kapitala družbe. Družba ima na dan 31. decembra 2018 oblikovane zakonske rezerve v višini 50.434 tisoč evrov.

Kapitalske in zakonske rezerve se v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah lahko v presežnem znesku porabijo za povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe ter za kritje čiste in prenesene izgube, če se hkrati ne uporabijo rezerve iz dobička za izplačilo dobička delničarjem.

Za leto 2018 je družba skladno z Zakonom o gospodarskih družbah in statutom družbe upoštevala obvezno uporabo čistega dobička in predpisan vrstni red ter ni oblikovala zakonskih in statutarnih rezerv, saj ti že dosegajo maksimalno dovoljeno višino.

Rezerve za lastne deleže se oblikujejo v višini zneska pridobitve lastnih delnic in niso namenjene delitvi. V letu 2018 družba ni pridobila novih lastnih delnic.

Na 31. december 2018 je imela družba 30.000 **lastnih delnic**, kar predstavlja 0,46 % kapitala. Število lastnih delnic je bilo nespremenjeno od njihove pridobitve v letu 2003. Lastne delnice v višini 3.671 tisoč evrov se izkazujejo kot odbitna postavka kapitala in so izkazane po nabavni vrednosti. V enaki višini se skladno z zakonskimi zahtevami oblikujejo tudi rezerve za lastne delnice. Lastne delnice sme družba pridobivati le po določbah 247. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Statutarne rezerve se uporabljajo za oblikovanje rezerv za lastne delnice, za kritje izgube, za povečanje osnovnega kapitala ter za kritje vseh vrst poslovnih in drugih tveganj. Družba oblikuje statutarne rezerve, dokler njihova višina ne doseže 20 % osnovnega kapitala družbe. Te rezerve se lahko porabijo v skladu s statutom družbe za povečanje osnovnega kapitala, za pokrivanje tekoče in prenesene izgube, če te izgube ni mogoče pokriti z drugimi viri, in za oblikovanje lastnih delnic, če niso na razpolago drugi viri.

Druge rezerve iz dobička se lahko uporabijo za katere koli namene v skladu z zakonom, statutom, poslovno politiko in sklepi skupščine.

ZADRŽANI ČISTI POSLOVNI IZID

Zadržani čisti poslovni izid vključuje prenesene dobičke prejšnjih let in čisti poslovni izid tekočega leta.

Na podlagi sklepov 29. skupščine družbe Telekom Slovenije, d. d., ki je potekala 11. maja 2018 v Ljubljani, je bil pod točko sklepa št. 5.1 sprejet sklep o uporabi bilančnega dobička. Bilančni dobiček, ki za leto 2017 znaša 115.366.425,12 evra, se je uporabil za izplačilo dividend v višini 93.028.335,40 evra, kar predstavlja 14,30 evra bruto na posamezno delnico (v letu 2017 so bile izplačane dividende za leto 2016 v znesku 32.527.390,00 evra, kar predstavlja 5,00 evra bruto na posamezno delnico). Preostali del v višini 22.338.089,72 evra se prenese v naslednje leto.

Ugotovitev bilančnega dobička leta 2018

	v EUR
Čisti poslovni izid leta 2018	34.026.635,95
Prenos v druge rezerve iz dobička	-17.013.317,97
Preneseni čisti poslovni izid	43.492.601,21
Zmanjšanje dolgoročno odloženih stroškov razvijanja	-21.519.594,23
Skupaj	**38.986.324,96**

Predlagano izplačilo dividend za leto 2018

Znesek za izplačilo dividende: 29.274.651,00 evrov

Dividenda na navadno delnico: 4,50 evra

REZERVA ZA POŠTENE VREDNOSTI FINANČNIH INSTRUMENTOV

Rezerva za poštene vrednosti finančnih instrumentov vključuje spremembo poštene vrednosti finančnih naložb v kapitalske instrumente, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, in spremembe poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem.

Spremembe rezerv za pošteno vrednost finančnih instrumentov so vidne iz izkaza drugega vseobsegajočega donosa.

REZERVE ZA AKTUARSKE PRIMANJKLJAJE IN PRESEŽKE

Kot aktuarski presežek ali primanjkljaj se izkazujejo spremembe sedanje vrednosti obveznosti do zaposlencev zaradi sprememb v aktuarskih predpostavkah in na podlagi izkustvenih prilagoditev. V letu 2018 se je znižal za 166 tisoč evrov in je konec leta 2018 znašal -2.373 tisoč evrov (v letu 2017: -2.539 tisoč evrov).

27. DOLGOROČNE POGODBENE OBVEZNOSTI

v tisoč EUR	2018	2017
Dolgoročne pogodbene obveznosti	133	0
Vnaprej zaračunane kolokacije	13.272	0
Skupaj dolgoročne pogodbene obveznosti	**13.405**	**0**

Dolgoročne pogodbene obveznosti predstavljajo obvezo družbe, da bodisi prenese blago ali storitve v prihodnosti kupcu bodisi vrne prejeto nadomestilo. V obeh primerih se obveznost meri kot znesek nadomestila, prejetega od kupca. Družba je vnaprej zaračunane kolokacije prerazvrstila iz dolgoročnih odloženih prihodkov.

28. DOLGOROČNO ODLOŽENI PRIHODKI

v tisoč EUR	2018	2017
Vnaprej zaračunane kolokacije	0	10.404
Prejete državne pomoči	257	305
Brezplačni prevzem OS	336	271
Drugi dolgoročno odloženi prihodki	1.461	1.567
Skupaj dolgoročno odloženi prihodki	**2.054**	**12.547**

29. REZERVACIJE

Gibanje rezervacij v letu 2018

v tisoč EUR	2017	Črpanje	Odprava	Oblikovanje	Sprememba diskontne stopnje	2018
Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah	34.000	-29.500	0	0	0	4.500
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade	10.158	-150	-166	403	138	10.383
Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve sprejemno-oddajnih postaj	3.453	-12	-9	61	-82	3.411
Druge rezervacije	70	-100	0	54	0	24
Rezervacije za prestrukturiranje podjetja	5.548	-5.435	0	0	0	113
Skupaj rezervacije	**53.229**	**-35.197**	**-175**	**518**	**56**	**18.431**

Gibanje rezervacij v letu 2017

v tisoč EUR	2016	Črpanje	Odprava	Oblikovanje	Sprememba diskontne stopnje	2017
Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah	19.967	-10.480	0	24.513	0	34.000
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade	9.748	-157	-382	711	238	10.158
Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve sprejemno-oddajnih postaj	3.445	-26	-13	53	-6	3.453
Druge rezervacije	114	-178	0	134	0	70
Rezervacije za prestrukturiranje podjetja	2.718	-2.718	0	5.548	0	5.548
Skupaj rezervacije	**35.992**	**-13.559**	**-395**	**30.959**	**232**	**53.229**

REZERVACIJE ZA VERJETNE OBVEZNOSTI PO TOŽBAH

Rezervacije za obveznosti za tožbe so oblikovane na podlagi ocene verjetnega izida, ki je opravljena z visoko stopnjo previdnosti. Datuma zapadlosti obveznosti ni mogoče določiti. Tožbe, za katere so oblikovane rezervacije, so v različnih fazah postopka. V do zdaj pravnomočno zaključenih zadevah je bila družba Telekom Slovenije večinoma uspešna, kar skladno s pravili borze tekoče objavlja. Telekom Slovenije je v letu 2018 črpal rezervacije v višini 29.500 tisoč evrov na podlagi sodne poravnave z družbo T-2. S podpisom sodne poravnave sta družbi dokončno uredili medsebojna razmerja iz gospodarskega spora tožeče stranke T-2 zoper družbo Telekom Slovenije in ostala odprta medsebojna razmerja

Na podlagi ocene poslovodstva in pridobljenih pravnih mnenj so oblikovane rezervacije iz tožb v višini 4.500 tisoč evrov (v letu 2017: 34.000 tisoč evrov).

Proti družbi so bile na 31. december 2018 vložene tožbe v skupnem znesku 56.217 tisoč evrov (v letu 2017: 188.458 tisoč evrov), kar je razloženo v pojasnilu 39. Pogojne obveze.

REZERVACIJE ZA OCENJENE STROŠKE ODSTRANITVE BAZNIH POSTAJ

Rezervacije so bile oblikovane v višini predvidenih stroškov odstranitve, diskontirane z diskontno stopnjo 2,34 % letno (v letu 2017: 1,92 % letno), kolikor je konec decembra 2018 znašala donosnost 15letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evrskem območju.

REZERVACIJE ZA ODPRAVNINE IN JUBILEJNE NAGRADE

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna. Pri izračunu je bila uporabljena diskontna stopnja 2,34 %, kolikor je konec decembra 2018 znašala donosnost 15-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evrskem območju (v letu 2017 je znašala diskontna stopnja 1,92 %). Stopnja fluktuacije zaposlenih je upoštevana glede na starostne intervale in znaša od 0 % do 3,5 % (v letu 2017 se je gibala od 0 % do 3,5 %). Obveznosti družbe so enake sedanji vrednosti ocenjenih prihodnjih izplačil. Drugih pokojninskih obveznosti družba nima.

REZERVACIJE ZA PRESTRUKTURIRANJE PODJETJA

Družba je v letu 2018 črpala rezervacije za prestrukturiranje podjetja v višini 5.435 tisoč evrov, ki so bile oblikovane v preteklem poročevalskem obdobju.

30. DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI

v tisoč EUR	2018	2017
Pogodbene obveznosti za aktivne programske pravice	2.217	9.684
Drugo	10.693	6.674
Skupaj dolgoročne poslovne obveznosti	**12.910**	**16.358**

31. PREJETA POSOJILA

To pojasnilo vsebuje informacijo o pogodbenih pogojih, ki veljajo za prejeta posojila. Več informacij o izpostavljenosti obrestnemu in tečajnemu tveganju je navedenih v pojasnilu 43. Upravljanje finančnih tveganj.

v tisoč EUR	2018	2017
Prejeta dolgoročna posojila		
Bančna posojila	233.126	283.985
• tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	-22.816	-115.189
• dolgoročni del posojil	210.310	168.796
Skupaj dolgoročni del	**210.310**	**168.796**
Prejeta kratkoročna posojila		
Bančna posojila bank	28.000	0
Posojila družb v skupini	500	0
Tekoča zapadlost dolgoročnih posojil bank	22.816	115.189
Obresti od posojil	19	0
Skupaj kratkoročni del	**51.335**	**115.189**

Družba Telekom Slovenije, d. d. ima dolgoročne finančne obveznosti do bank v obliki prejetega dolgoročnega sindiciranega posojila. Posojilo sestavljajo tri tranše, od katerih zapadeta dve v letu 2023 in ena v letu 2025. Ena od tranš ob koncu leta 2018 še ni črpana v celoti. Posojilo je vezano na spremenljivo obrestno mero s pribitki na posamezne tranše, ki se gibljejo od 1,35 % do 1,65 %. Posojilo je zavarovano z bianko menicami. Kratkoročne finančne obveznosti do bank v obliki kratkoročnih revolving posojil za uravnavanje likvidnosti so obrestovana z fiksno obrestno mero ali spremenljivo obrestno mero s pribitki od 0,60 % do 0,72 %. Kratkoročna posojila so prav tako zavarovana z bianko menicami. Finančne obveznosti do družb v skupini so v obliki kratkoročnega revolving posojila, ki zapade v plačilo v letu 2019 in ima fiksno obrestno mero 0,052 %.

Družba Telekom Slovenije, d.d. ima poleg črpanih tudi odprte nečrpane kratkoročne kreditne linije in dolgoročne rezervne kreditne linije oziroma revolving posojila pri bankah, ki so zavarovana z bianko menicami. Kratkoročna revolving posojila zapadejo v letu 2019 in imajo fiksno ali spremenljivo obrestno mero s pribitki od 0,60 % do 2,80 %. Dolgoročna revolving posojila zapadejo v letu 2020 in imajo spremenljivo obrestno mero s pribitki od 0,80 % do 1,1 %. Z eno od bank je podpisana tudi pogodba o limitu na transakcijskem računu z obrestno mero 3,50 %. Hkrati ima družba odprti tudi dve kratkoročni revolving posojili pri družbah v skupini, vezani na fiksno obrestno mero v višini od 0,039% do 0,052%.

Banke, ki so odobrile posojila, zahtevajo vzdrževanje v posojilnih pogodbah opredeljenih vrednosti finančnih kazalnikov na ravni Skupine Telekom Slovenije: razmerje med neto finančnim dolgom in EBITDA, delež kapitala v vsoti vseh obveznosti in kapitala ter razmerje med EBITDA in finančnimi odhodki. Nedoseganje predpisane vrednosti kazalnikov je lahko razlog za predčasno zapadlost posojil v plačilo. Na 31. 12. 2018 so bile vse finančne zaveze na ravni skupine dosežene.

32. DRUGE DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI

v tisoč EUR	2018	2017
Obveznosti iz izdanih obveznic	99.940	99.898
Druge finančne obveznosti	763	583
Skupaj druge dolgoročne finančne obveznosti	**100.703**	**100.481**

Telekom Slovenije je v juniju 2016 izdal obveznice v nominalni vrednosti 100.000 tisoč evrov z nespremenljivo letno obrestno mero 1,95 % in rokom dospelosti 10. junij 2021. Celotna izdaja obsega 100.000 apoenov po 1.000 evrov. Obresti dospevajo v plačilo letno, nominalna vrednost pa dospe v izplačilo v celoti v enkratnem znesku. Obveznice so vrednotene po metodi odplačne vrednosti po 1,994-odstotni efektivni obrestni meri.

V februarju 2017 je bila sklenjena obrestna zamenjava z namenom varovanja obrestne mere, katere poštena vrednost znaša na dan 31. decembra 2018 763 tisoč evrov (letu 2017: 583 tisoč evrov). Več v pojasnilu 43. Upravljanje finančnih tveganj.

33. POSLOVNE IN DRUGE OBVEZNOSTI

v tisoč EUR	2018	2017
Obveznosti do dobaviteljev	80.407	84.938
Obveznosti do domačih operaterjev	4.736	3.559
Obveznosti do tujih operaterjev	8.200	7.488
Obveznost za DDV in druge davčne obveznosti	4.721	4.527
Obveznosti do zaposlenih	7.456	6.289
Obveznosti za predujme in varščine	594	354
Druge obveznosti	26.423	14.040
Skupaj poslovne in druge obveznosti	**132.537**	**121.195**

Poslovne obveznosti niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 8 do 120 dni, obveznosti do operaterjev prav tako niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 15 do 60 dni.

Druge obveznosti so predvsem obveznosti iz naslova cesij in asignacij, obveznosti do ponudnikov blaga in storitev (Moneta), obveznosti iz komisijske in konsignacijske prodaje ter kratkoročni del pripoznanih pogodb za zagotavljanje TV-vsebin.

34. DRUGE KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI

v tisoč EUR	2018	2017
Obveznosti za izplačilo dividend	185	184
Obveznosti iz izdanih obveznic	1.053	1.053
Druge finančne obveznosti	0	3.059
Skupaj druge kratkoročne finančne obveznosti	**1.238**	**4.296**

Na podlagi put opcijske pogodbe 2017 je družba Antenna Slovenia B.V. Amsterdam v letu 2017 Telekomu Slovenije vročila izjavo o uveljavitvi opcije, ki po mnenju Telekoma Slovenije ni bila pravilno uveljavljena in je posledično plačilo zahtevane kupnine zavrnil. Spor glede tega se rešuje v že začetem arbitražnem postopku pred mednarodnim arbitražnim razsodiščem v Ženevi, v katerem sta stranki v letu 2018 izmenjali pisne vloge. Prodajna opcija Antenne Slovenia B.V. Amsterdam in tudi nakupna opcija Telekoma Slovenije sta se podaljšali v čas po zaključku arbitražnega postopka, ki se bo predvidoma zaključil v letu 2019.

35. KRATKOROČNE POGODBENE OBVEZNOSTI

v tisoč EUR	2018	2017
Kratkoročni del vnaprej zaračunanih kolokacij	1.621	0
Skupaj kratkoročne pogodbene obveznosti	**1.621**	**0**

36. KRATKOROČNO ODLOŽENI PRIHODKI

v tisoč EUR	2018	2017
Odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic	1.680	1.479
Kratkoročni del kolokacij	0	1.537
Kratkoročni del vladne podpore za opredmetena osnovna sredstva	72	83
Drugi odloženi prihodki	1.901	1.208
Skupaj kratkoročno odloženi prihodki	**3.653**	**4.307**

Drugi odloženi prihodki se nanašajo predvsem na program zvestobe in storitve informacijskih-komunikacijskih tehnilogij. Družba je vnaprej zaračunane kolokacije prerazvrstila med kratkoročne pogodbene obveznosti.

37. VNAPREJ VRAČUNANI STROŠKI IN ODHODKI

v tisoč EUR	2018	2017
Vnaprej vračunani stroški in odhodki za že opravljene storitve in dobavo blaga	15.294	21.986
Vnaprej vračunani stroški in odloženi prihodki – mednarodni obračun	19.486	18.684
Vnaprej vračunane plače in nagrade	2.815	2.414
Vnaprej vračunani stroški za neizkoriščene letne dopuste	3.300	3.498
Skupaj vnaprej vračunani stroški in odhodki	**40.895**	**46.582**

38. KNJIGOVODSKE IN POŠTENE VREDNOSTI

To pojasnilo vsebuje podatke o razvrstitvi v ravni hierarhije poštene vrednosti le za sredstva in finančne obveznosti, ki so merjene po pošteni vrednosti in za katere se poštena vrednost razkriva.

Knjigovodske in poštene vrednosti na 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	1. nivo	2. nivo	3. nivo
Dolgoročna finančna sredstva					
Naložbe v delnice in deleže, vrednotene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ki kotirajo na trgu vrednostnih papirjev	1.867	1.867	1.867		
Naložbe v delnice in deleže, vrednotene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ki ne kotirajo na trgu vrednostnih papirjev	2.998	2.998			2.998
Dana posojila	94.167	94.167			94.167
Kratkoročna finančna sredstva					
Dana posojila	11.180	11.180			11.180
Dolgoročne finančne obveznosti					
Obveznice	99.940	101.000	101.000		
Prejeta posojila	210.310	210.310			210.310
Obveznosti za obrestno zamenjavo	763	763		763	
Kratkoročne finančne obveznosti					
Obveznice	-42	-42			-42
Obresti od obveznic	1.095	1.095			1.095
Prejeta posojila	51.335	51.335			51.335
Druge finančne obveznosti	185	185			185

Knjigovodske in poštene vrednosti na 31. 12. 2017

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	1. nivo	2. nivo	3. nivo
Dolgoročna finančna sredstva					
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	1.796	1.796	1.796		
Dana posojila	80.897	80.894			80.897
Kratkoročna finančna sredstva					
Dana posojila	44.448	44.448			44.448
Dolgoročne finančne obveznosti					
Obveznice	99.898	101.000	101.000		
Prejeta posojila	168.796	168.796			168.796
Obveznosti za obrestno zamenjavo	583	583		583	
Kratkoročne finančne obveznosti					
Obveznice	-42	-42			-42
Obresti od obveznic	1.095	1.095			1.095
Prejeta posojila	115.189	115.189			115.189
Druge finančne obveznosti	3.243	3.243			3.243

V tabelo družba ne vključuje poslovnih terjatev in obveznosti, saj so te izrazito kratkoročne in se praviloma poravnavajo prej kot v 180 dneh.

V tabelo pa niso vključene tudi finančne naložbe v odvisne družbe in skupne podvige, ki so merjene po modelu nabavne vrednosti (pojasnilo 15. Naložbe).

SREDSTVA, KI NISO IZMERJENA PO POŠTENI VREDNOSTI V BILANCI STANJA, JE PA RAZKRITA NJIHOVA POŠTENA VREDNOST:

Knjigovodske in poštene vrednosti na 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	1. nivo	2. nivo	3. nivo
Naložbene nepremičnine	4.039	4.203			4.203

Knjigovodske in poštene vrednosti na 31. 12. 2017

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	1. nivo	2. nivo	3. nivo
Naložbene nepremičnine	4.006	4.117			4.117

Družba sredstev in obveznosti, za katere ne ugotavlja poštene vrednosti, ni razvrstila v nobeno od kategorij poštene vrednosti.

39. POGOJNE OBVEZE

OBVEZNOSTI IN TERJATVE ZA POSLOVNI NAJEM

Družba kot najemojemalec

Družba izkazuje obveznosti iz poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev, ki se nanašajo predvsem na zakupe vodov, najem poslovnih prostorov in baznih postaj.

Podlaga za opredelitev plačil najemnin so na domačem segmentu za regulirane storitve vzorčne pogodbe, za neregulirane pa komercialni ceniki storitev.

Na mednarodnem segmentu se cene oblikujejo glede na povpraševanje in ponudbo z upoštevanjem cenovnih okvirov, ki veljajo za domače operaterje.

Najemne pogodbe so sklenjene za nedoločen ali določen čas z možnostjo podaljšanja na podlagi novih pogajanj. Naročnik lahko odpove pogodbo oziroma naročilo v skladu z določili pogodbe oziroma naročila. Za predčasno odpoved se naročniku obračunajo penali.

Za poslovne prostore in bazne postaje je najemnina določena glede na dogovorjeno ceno z lastnikom in glede na pretekle najemnine. V primerih, ko je lastnik operater, se višina najemnine določa glede na operaterjev cenik in primerjavo z lastnim cenikom za oddajo prostorov. Najemne pogodbe so sklenjene za nedoločen čas, za čas obratovanja ali za 15 let z možnostjo podaljšanja na podlagi novih pogajanj. Pri pogodbah, sklenjenih za nedoločen čas, obstajajo pogoji prekinitve. Ti pogoji so lahko naslednji:

- najemnik lahko pisno odpove pogodbo v roku 3 mesecev, če se predmetna nepremičnina izkaže za tehnično neustrezno ali ni potrebe po njej;
- razvezni pogoj, če najemnik v roku do 2 let ne pridobi gradbenega dovoljenja za gradnjo bazne postaje;

- lastnik nepremičnine lahko poda sporazumno odpoved, če krajani ne bi soglašali s postavitvijo bazne postaje (pred tem obstajajo pogajanja z njimi, pojasnitve v zvezi z delovanjem bazne postaje);
- lastnik lahko prekine pogodbo brez odpovednega roka, če najemnik uniči objekt;
- od 3- do 12-mesečni odpovedni rok v primeru kršitve določb sklenjene pogodbe s strani najemnika;
- možnost odpovedi v roku 1 leta s strani lastnika nepremičnine po določbah Obligacijskega zakonika in Zakona o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih.

Rok zapadlosti - v tisoč EUR	2018	2017
do 1 leta	10.979	10.647
od 1 leta do vključno 5 let	34.892	34.556
nad 5 let	27.245	28.691

V obdobju poročanja 2018 je družba v izkazu poslovnega izida pripoznala stroške poslovnega najema v znesku 10.853 tisoč evrov (v letu 2017: 11.279 tisoč evrov) ter jih izkazuje med stroški zakupa vodov in stroški najema opredmetenih osnovnih sredstev (pojasnilo 7. Stroški storitev).

Družba kot najemodajalec

Družba izkazuje terjatve iz poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev. Nanašajo se na zakupe vodov, najem poslovnih prostorov in baznih postaj. Podlage za plačila najemnin na domačem segmentu in mednarodnem segmentu se oblikujejo pod enakimi pogoji, kot če družba nastopa kot najemojemalec. Najemne pogodbe so sklenjene za nedoločen ali določen čas z možnostjo podaljšanja na podlagi novih pogajanj.

Najemne pogodbe za oddajo prostorov in opreme so v večini sklenjene za nedoločen čas (ena večja pogodba, sklenjena za določen čas 5 let). Odpovedni rok je od 2 do 12 mesecev.

Rok zapadlosti - v tisoč EUR	2018	2017
do 1 leta	11.534	10.536
od 1 leta do vključno 5 let	37.140	35.937
nad 5 let	36.571	33.085

V obdobju poročanja 2018 so prihodki od najemnin, izkazani v izkazu poslovnega izida, znašali 11.518 tisoč evrov (v letu 2017: 10.352 tisoč evrov) in jih družba izkazuje med prihodki od prodaje storitev na domačem in tujem trgu (pojasnilo 5. Prihodki iz pogodb s kupci).

VIŠINA TOŽBENIH ZAHTEVKOV

v tisoč EUR	2018	2017
Višina tožbenih zahtevkov	56.217	188.458

Na datum poročanja je bilo proti družbi vloženih 45 tožb (v letu 2017: 41 tožb), od katerih je največja SKY NET v višini 33.047 tisoč evrov.

Tožbe so v različnih fazah postopkov, in sicer:

- v gospodarskem sporu SKY NET zoper Telekom Slovenije pristojno sodišče v ponovnem postopku odloča še o podrednem zahtevku, tj. izpolnitvi pogodbe. Sodišče o podrednem zahtevku, tj. izpolnitvi pogodbe, še ni odločilo;
- na podlagi put opcijske pogodbe 2017 je družba Antenna Slovenia B.V. Amsterdam v letu 2017 Telekomu Slovenije vročila izjavo o uveljavitvi opcije, ki po mnenju Telekoma Slovenije ni bila pravilno uveljavljena in je posledično zavrnil plačilo zahtevane kupnine. Spor glede tega se rešuje v že začetem arbitražnem postopku pred mednarodnim arbitražnim razsodiščem v Ženevi, v katerem sta stranki v letu 2018 izmenjali pisne vloge.

Na podlagi ocene poslovodstva in pridobljenih pravnih mnenj so oblikovane rezervacije iz tožb v višini 4.500 tisoč evrov (pojasnilo 29. Rezervacije). Pogojne obveznosti na dan bilance stanja znašajo 23.170 tisoč evrov (v letu 2017: 25.855).

Glede na potek postopkov je težko z zadostno stopnjo verjetnosti napovedati čas zaključka posamezne zadeve.

DANE GARANCIJE

v tisoč EUR	2018	2017
Garancije za dobro opravljeno delo in za odpravo napak	5.135	6.446
Garancije za zavarovanje pogodbenih obveznosti	2.080	2.083
Druga jamstva	450	502
Skupaj dane garancije	**7.665**	**9.031**

Dane garancije za zavarovanje pogodbenih obveznosti predstavljajo garancije Telekoma Slovenije bankam za zavarovanje obveznosti odvisnih družb. Telekom Slovenije je do 9. maja 2018 zaračunaval odvisnim družbam nadomestilo v višini 1,0 % letno od zneska garancije. Družba jih pripozna med prihodki od prodaje storitev na domačem in tujem trgu (pojasnilo 5. Prihodki iz pogodb s kupci).

Nobena od naštetih obveznosti ne izpolnjuje pogojev za pripoznanje med bilančne postavke, družba pa iz tega naslova ne pričakuje materialnih posledic.

DANO PODPORNO PISMO

Družba Telekom Slovenije je kot edina lastnica družbe IPKO in večinska lastnica družbe Antenna TV SL obema družbama izdala podporno pismo, v katerem zagotavlja, da nima namena niti ustaviti poslovanja niti ga pomembno zmanjšati, hkrati pa jima bo v naslednjih 12 mesecih od datuma podpisa pisma zagotavljala zadostna finančna sredstva, da bosta lahko redno poravnavali vse svoje obveznosti.

40. POSLI S POVEZANIMI STRANKAMI

Povezane osebe so posamezniki ali družbe, ki so povezani s Telekomom Slovenije.

POSLI S FIZIČNIMI OSEBAMI

Povezane fizične osebe (predsednik in član uprave ter člani nadzornega sveta) imajo skupaj v lasti 553 delnic družbe, kar predstavlja 0,00846-odstotni lastniški delež. Preostali člani organov upravljanja in nadzora niso imeli v lasti delnic družbe.

V letu 2018 ni bilo odobrenih posojil povezanim fizičnim osebam.

Podatki o skupinah oseb 2018

v tisoč EUR	Skupni bruto znesek vseh prejemkov	Izplačila kot udeležba v dobičku na podlagi sklepa skupščine	Posojila	
			Neodplačan del 31. 12. 2018	Odplačila v letu 2018
Člani uprave	919	-	-	-
Člani nadzornega sveta	258	-	-	-
Člani komisij nadzornega sveta	21		-	-
Drugi vodstveni delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	5.711	-	21	7

Podatki o skupinah oseb 2017

v tisoč EUR	Skupni bruto znesek vseh prejemkov	Izplačila kot udeležba v dobičku na podlagi sklepa skupščine	Posojila	
			Neodplačan del 31. 12. 2017	Odplačila v letu 2017
Člani uprave	824	-	-	-
Člani nadzornega sveta	263	-	-	-
Člani komisij nadzornega sveta	20		-	-
Drugi vodstveni delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	5.442	-	10	6

Posojila drugim vodilnim delavcem družbe, zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so odobrena z od 4,01- do 4,13-odstotno letno obrestno mero. Odobrena so bila z odplačilno dobo do 15 let.

Družba ni nobeni od skupin odobrila predujmov ali poroštev niti ne izkazuje obveznosti, odpisov ali odpuščenih zneskov.

Prejemki članov uprave za leto 2018 – razčlenjeno

v EUR	Plača	Spremenljivi prejemek*	Drugi osebni prejemki	Povračila stroškov	Regres	Zavarovalne premije	Bonitete	PDPZ	Skupaj bruto**	Skupaj neto***
Rudolf Skobe (1. 1.–31. 12.)	149.874	19.907		1.804	1.161	663	16.626	2.819	192.854	74.885
Tomaž Seljak (1. 1.–31. 12.)	149.874	19.907		1.705	1.161	663	10.827	2.819	186.956	78.377
Ranko Jelača (1. 1.–31. 12.)	149.874	16.337		1.662	1.161	792	7.196	2.819	179.841	82.433
Aleš Aberšek (1. 1.– 31. 8.)	99.575	34.599	62.876	967	774	5.223	4.523	1.879	210.416	84.898
Dean Žigon (24. 4.–31. 12.)	72.517			882		473	4.882	1.936	80.690	35.684
Vesna Lednik (1. 1.–22. 4.)	31.980	32.774	689	367	290	162	1.221	940	68.423	34.702
Skupaj	**653.694**	**123.524**	**63.565**	**7.387**	**4.547**	**7.976**	**45.275**	**13.212**	**919.180**	**390.979**

* Spremenljivi prejemek predstavlja nagrado za uspešnost poslovanja za leta 2015, 2016 in 2017.
** Skupaj bruto predstavlja vsoto vseh vrst stroškov dela, vključujoč neto prejemke (povračila stroškov), zavarovalne premije, bonitete in PDPZ (prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje).
*** Skupaj neto predstavlja vsoto neto prejemkov članov uprave, vključujoč zavarovalne premije in bonitete, ki dejansko zmanjšujejo neto prejemek članov uprave, vendar brez PDPZ, ki ga član uprave ne prejeme osebno, temveč se nakaže pokojninski družbi.

Prejemki članov uprave za leto 2017 – razčlenjeno

v EUR	Plača	Spremenljivi prejemek*	Povračila stroškov	Regres	Zavarovalne premije	Bonitete	PDPZ	Skupaj bruto**	Skupaj neto***
Rudolf Skobe (1. 1.–31. 12.)	145.222	15.864	1.710	1.158	697	6.690	2.819	174.160	76.623
Tomaž Seljak (1. 1.–31. 12.)	145.222	15.864	2.305	1.158	697	5.182	2.819	173.247	78.137
Aleš Aberšek (1. 1.–31. 12.)	145.222	12.816	1.439	1.158	12.452	8.050	2.819	183.956	67.079
Ranko Jelača (1. 1.–31. 12.)	145.222	12.829	1.772	1.158	827	8.612	2.819	173.239	77.745
Vesna Lednik (1. 1.–31. 12.)	101.658	7.403	1.298	1.158	697	4.638	2.819	119.671	55.924
Skupaj	**682.546**	**64.776**	**8.524**	**5.790**	**15.370**	**33.172**	**14.095**	**824.273**	**355.508**

* Spremenljivi prejemek predstavlja nagrado za uspešnost poslovanja za leto 2016.
** Skupaj bruto predstavlja vsoto vseh vrst stroškov dela, vključujoč neto prejemke (povračila stroškov), zavarovalne premije, bonitete in PDPZ (prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje).
*** Skupaj neto predstavlja vsoto neto prejemkov članov uprave, vključujoč zavarovalne premije in bonitete, ki dejansko zmanjšujejo neto prejemek članov uprave, vendar brez PDPZ, ki ga član uprave ne prejeme osebno, temveč se nakaže pokojninski družbi.

Člani uprave niso prejeli udeležbe v dobičku, opcij, provizij, drugih prejemkov. Vsi zaslužki članov uprave razen PDPZ spadajo med kratkoročne prejemke.

OBVEZNOSTI TELEKOM SLOVENIJE

Družba Telekom Slovenije ima do povezanih oseb obveznosti iz naslova prejemkov, ki še niso bile izplačane in znašajo:

v tisoč EUR	Skupni znesek vseh obveznosti 2018	Skupni znesek vseh obveznosti 2017
Člani uprave skupaj	216	227
Drugi vodstveni delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	528	440

Prejemki članov nadzornega sveta za leto 2018 (razčlenjeno)

v EUR	Seje	Mesečno plačilo	Komisije	Potni stroški	Zavarovanje odgovornosti	Skupaj bruto*	Skupaj neto**
Zunanji člani							
Lidija Glavina (1. 1.–31. 12.)	4.620	28.000	2.068		233	34.921	25.170
Barbara Gorjup (1. 1.–31. 12.)	3.575	21.000	3.425		233	28.233	20.306
Barbara Kürner Čad (1. 1.–31. 12.)	4.345	21.000	2.068		233	27.646	19.879
Bernarda Babič (1. 1.–31. 12.)	3.850	20.650	3.150		233	27.883	20.051
Marjanović Dimitrij (1. 1.–31. 12.)	3.575	21.000	3.425		233	28.233	20.306
Ljubomir Rajšić (1. 1.–31. 12.)	4.070	21.000	1.100	8.054	233	34.457	20.854
Notranji člani							
Primož Per (1. 1.–18. 9.)	2.805	12.927	836		233	16.801	11.992
Samo Podgornik (1. 1.–18. 9.)	2.530	15.622	2.112		233	20.497	14.680
Dean Žigon (1. 1.–22. 1.)	220	1.325	396			1.941	1.411
Urban Škrjanc (14. 2.–18. 9.)	1.815	10.250	220		233	12.518	8.877
Drago Kijevčanin (19. 9.–31. 12.)	1.815	6.141	1.892			9.848	7.162
Dušan Pišek (19. 9.–31. 12.)	1.815	4.958	660			7.433	5.406
Jana Žižek Kuhar (19. 9.–31. 12)	1.815	4.958	440			7.213	5.246
Skupaj	**36.850**	**188.831**	**21.792**	**8.054**	**2.097**	**257.624**	**181.340**

* Skupaj bruto predstavlja vsoto vseh vrst stroškov sejnin, osnovnih plačil za opravljanje funkcij, komisij, vključujoč neto prejemke (potni stroški) in zavarovanje odgovornosti.
** Skupaj neto predstavlja vsoto neto prejemkov, vključujoč zavarovanje odgovornosti, ki dejansko zmanjšujejo neto prejemek članov nadzornega sveta, skupaj s potnimi stroški.

Prejemki članov nadzornega sveta za leto 2017 (razčlenjeno)

v EUR	Seje	Mesečno plačilo	Komisije	Potni stroški	Zavarovanje odgovornosti	Skupaj bruto*	Skupaj neto**
Zunanji člani							
Borut Jamnik (1. 1.–27. 4.)	1.100	10.821	2.420	0	0	14.341	10.430
Tomaž Berločnik (1. 1.–27. 4.)	825	6.417	220	0	0	7.462	5.427
Adolf Zupan (1. 1.–27. 4.)	1.100	8.633	660	458	0	10.851	7.892
Bernarda Babič (1. 1.–31. 12.)	3.700	20.183	3.300	2.018	290	29.491	21.165
Marko Hočevar (1. 1.–27. 4.)	1.100	7.000	1.276	0	0	9.376	6.819
Dimitrij Marjanović (1. 1.–31. 12.)	3.355	21.000	3.645	0	290	28.290	20.292
Lidija Glavina (27. 4.–31. 12.)	3.025	18.667	1.100	0	290	23.082	16.504
Barbara Gorjup (27. 4.–31. 12.)	2.530	14.000	2.137	0	290	18.957	13.504
Barbara Kürner Čad (27. 4.–31. 12.)	2.750	14.000	1.100	0	290	18.140	12.910
Ljubomir Rajšić (27. 4.–31. 12.)	2.863	14.000	1.804	8.420	290	27.377	16.683
Notranji člani							
Primož Per (1. 1.–31. 12.)	4.125	17.500	1.760	0	290	23.675	16.935
Samo Podgornik (1. 1.–31. 12.)	3.850	17.500	660	0	290	22.300	15.935
Dean Žigon (1. 1.–31. 12.)	3.905	22.400	3.095	0	290	29.690	21.310
Skupaj	**34.228**	**192.121**	**23.177**	**10.896**	**2.610**	**263.032**	**185.806**

* Skupaj bruto predstavlja vsoto vseh vrst stroškov sejnin, osnovnih plačil za opravljanje funkcij, komisij, vključujoč neto prejemke (potni stroški) in zavarovanje odgovornosti.
** Skupaj neto predstavlja vsoto neto prejemkov, vključujoč zavarovanje odgovornosti, ki dejansko zmanjšujejo neto prejemek članov nadzornega sveta, skupaj s potnimi stroški.

Člani nadzornega sveta so se v letu 2018 izobraževali na raznih področjih delovanja nadzornega sveta. Skupni stroški izobraževanja so znašali 2.202,50 evrov. Drugih prejemkov člani nadzornega sveta niso prejeli.

Prejemki članov komisij nadzornega sveta za leto 2018 (razčlenjeno)

v EUR	Seje	Mesečno plačilo	Komisije	Potni stroški	Zavarovanje odgovornosti	Skupaj bruto*	Skupaj neto**
Zunanji člani komisij							
Barbara Nose (1. 1.–31. 12.)		10.500	2.728			13.228	9.621
Slavko Ovčina (1. 1.–31. 12.)		7.000	1.100	50		8.150	5.927
Skupaj	**0**	**17.500**	**3.828**	**50**	**0**	**21.378**	**15.548**

* Skupaj bruto predstavlja vsoto osnovnega plačila za opravljanje funkcije in plačilo komisij.
** Skupaj neto predstavlja neto prejemek članov komisije nadzornega sveta.

Prejemki članov komisij nadzornega sveta za leto 2017 (razčlenjeno)

v EUR	Seje	Mesečno plačilo	Komisije	Potni stroški	Zavarovanje odgovornosti	Skupaj bruto*	Skupaj neto**
Zunanji člani komisij							
Barbara Nose (1. 1.–27. 4., 10. 7.–31. 12.)		8.750	2.244	0	0	10.994	7.996
Slavko Ovčina (4. 10.–31. 12.)		1.750	0	0	0	1.750	1.273
Miha Kerin (1. 1.–12. 4.)		1.983	1.540	0	0	3.523	2.563
Alenka Stanič (1. 1.–12. 4.)		1.983	1.540	0	0	3.523	2.563
Skupaj	**0**	**14.466**	**5.324**	**0**	**0**	**19.790**	**14.395**

* Skupaj bruto predstavlja vsoto osnovnega plačila za opravljanje funkcije in plačilo komisij.
** Skupaj neto predstavlja neto prejemek članov komisije nadzornega sveta.

Člani uprave in nadzornega sveta družbe Telekom Slovenije so člani nadzornih svetov ali uprav drugih družb ali lastniki drugih družb, s katerimi posluje družba Telekom Slovenije. Vse transakcije s temi povezanimi strankami potekajo po tržnih cenah.

Posli s podjetji v skupini

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Terjatve do podjetij v skupini	**7.388**	**8.953**
Odvisne družbe	7.388	8.953
Posojila do podjetij v skupini	**105.030**	**124.478**
Odvisne družbe	105.030	124.478
Obveznosti do podjetij v skupini	**20.482**	**23.500**
Odvisne družbe	20.482	23.498
Skupni podvigi	0	2
v tisoč EUR	**I–XII 2018**	**I–XII 2017**
Čisti prihodki v skupini	**21.739**	**20.227**
Odvisne družbe	21.739	20.227
Nakup materiala in storitev v skupini	**7.421**	**51.432**
Odvisne družbe	7.421	51.424
Skupni podvigi	0	8

Družba ustvarja prihodke s prodajo materiala družbi GVO, z dajanjem poslovnih prostorov in opredmetenih osnovnih sredstev v najem, z opravljanjem telekomunikacijskih storitev in izvajanjem storitev poslovne podpore. Telekom Slovenije poravnava stroške investicijskih gradenj, vzdrževanja in odprave napak.

TSmedia plačuje opravljanje telekomunikacijskih storitev in storitev klicnega centra, vzdrževanje, razvoj in nabavo multimedijskih platform in vsebin, storitev poslovne podpore ter najemnino za zunanje digitalne zaslone in poslovne prostore. Matični družbi zaračunava prodajo ter upravljanje multimedijskih storitev in vsebin, uporabo poslovne aplikacije BiziPro, storitve v zvezi z izvajanjem univerzalne imeniške službe in storitve 1977 ter upravljanje, urejanje oglasov in prodajo oglasnega prostora. Hkrati zaračunava tudi prihodke iz naslova telefonskega imenika, poslovnega imenika Bizi.si in izvajanja storitev klicnega centra, ki jih Telekom Slovenije prek skupnega računa fakturira končnim uporabnikom.

Družba zaračunava odvisni družbi Avtenta najem poslovnih prostorov, komunikacijske storitve na lokaciji in storitve podpornih dejavnosti, poravnava pa ji stroške IKT-storitev.

Telekom Slovenije zaračunava odvisni družbi IPKO IP-storitve v mednarodnem prometu, storitev gostovanja njenih uporabnikov, storitev tranzitiranja prometa in storitve najema sistemov. Odvisna družba zaračunava matični družbi zakupe vodov in telekomunikacijske storitve v mednarodnem prometu ter tudi storitve, vezane na gostovanje uporabnikov.

Medsebojne cene so oblikovane na enakih osnovah kot za ostale uporabnike.

Telekom Slovenije je na datum poročanja svojim odvisnim družbam za zavarovanje pogodbenih obveznosti dal garancije v višini 2.080 tisoč evrov (v letu 2017: 2.083 tisoč evrov).

Dana posojila odvisnim družbam

V tisoč EUR	2018	2017
GVO	1.502	1.502
TSmedia	1.711	1.101
IPKO	80.788	107.288
SOLINE	1.302	1.165
SIOL Zagreb	161	71
BLICNET	0	3.321
SiOL Sarajevo	6.980	200
SIOL Skopje	60	300
SIOL Beograd	280	380
TSInpo	35	0
Antenna TV SL, d. o. o.	12.211	9.150
Skupaj do povezanih družb	**105.030**	**124.478**

Pogoji, pod katerimi matična družba daje posojila odvisnim družbam, so povzeti v pojasnilu 16. Druge finančne naložbe.

POSLI Z LASTNIKI IN NJIHOVIMI POVEZANIMI DRUŽBAMI

Največji lastnik družbe Telekom Slovenije je Republika Slovenija, ki ima skupaj s Slovenskim državnim holdingom 66,75-odstotni delež v družbi Telekom Slovenije.

Z lastniki povezane družbe so tiste, v katerih imata Republika Slovenija in SDH skupno neposredno najmanj 20-odstotni lastniški delež. Seznam teh družb je objavljen na spletni strani SDH (http://www.sdh.si/sl-si/upravljanje-nalozb/seznam-nalozb).

Skupna vrednost poslov je prikazana v spodnji tabeli.

Terjatve in obveznosti

v tisoč EUR	2018	2017
Odprte poslovne terjatve	4.739	3.649
Kratkoročno nezaračunani prihodki	0	20.558
Odprte poslovne obveznosti	2.535	1.416

Povečanje kratkoročno nezaračunanih prihodkov izhaja iz naslova projekta e-cestninjenje.

Prihodki in stroški

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki iz poslovanja	21.857	31.183
Stroški za nakup materiala in storitev	10.763	9.276

Vse transakcije med povezanimi osebami potekajo po tržnih cenah.

41. STROŠKI REVIZORJA

v tisoč EUR	2018	2017
Storitve revidiranja	92	65
Druge storitve dajanja zagotovil	26	6
Druge nerevizijske storitve	1	0
Skupaj stroški revizorja	**119**	**71**

42. KATEGORIJE FINANČNIH INSTRUMENTOV

Družba je finančne instrumente razvrstila v skupine, kot je prikazano v tabeli.

v tisoč EUR	2018	2017
Finančna sredstva		
Denar in denarni ustrezniki	**2.011**	**17.358**
Depoziti pri bankah	**0**	**77.283**
Finančne naložbe v posojila in terjatve	**290.569**	**276.647**
Dana posojila	105.347	125.345
Poslovne in druge terjatve	185.222	151.302
Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa	**41.413**	**40.652**
Naložbe v delnice in deleže družb	4.865	4.510
Naložbe v odvisne družbe in skupne podvige	36.548	36.142
Finančne obveznosti		
Izvedeni finančni instrumenti	**763**	**3.642**
Izvedeni finančni instrumenti	0	3.059
Obveznosti za obrestno zamenjavo	763	583
V posesti do zapadlosti	**495.360**	**506.315**
Poslovne obveznosti	132.537	121.195
Prejeta posojila	261.645	283.985
Obveznosti iz izdanih obveznic	100.993	100.951
Obveznosti iz dividend	185	184

Družba med letom teh instrumentov ni prerazvrstila v druge skupine.

43. UPRAVLJANJE FINANČNIH TVEGANJ

Ključna finančna tveganja, ki jim je družba Telekom Slovenije, d. d., pri svojem poslovanju najbolj izpostavljena, so kreditno tveganje, tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti ter obrestno tveganje. Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj ter ukrepi za njihovo obvladovanje se presojajo in izvajajo na podlagi učinkov na denarne tokove in izkaz poslovnega izida. V nadaljevanju so podrobneje prikazana najpomembnejša finančna tveganja, ki jih družba skladno s sprejeto politiko redno ocenjuje in preverja ustreznost ukrepov za njihovo obvladovanje.

KREDITNO TVEGANJE

Kreditno tveganje je tveganje, da bo družba utrpela finančno izgubo, če naročnik ali pogodbena stranka svojih obveznosti ne plača v celoti ali jih sploh ne poravna.

Maksimalno izpostavljenost kreditnemu tveganju predstavlja knjigovodska vrednost finančnih sredstev, ki na 31. december 2018 znaša:

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

v tisoč EUR	2018	2017
Dana posojila	105.347	125.345
Finančne naložbe	0	77.283
Poslovne in druge terjatve	185.222	151.302
- od tega terjatve do kupcev	*143.554*	*145.899*
Denar in denarni ustrezniki	2.011	17.358
SKUPAJ	**292.580**	**371.288**

Družba pri plasiranju finančnih naložb skrbi za njihovo ustrezno razpršenost, zato je tveganje koncentracije nizko.

Kreditno tveganje oziroma tveganje neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke izhaja predvsem iz neplačevanja obveznosti s strani naročnikov (maloprodaja) in s strani operaterjev (veleprodaja), deloma tudi iz naslova danih posojil. Najvišjo izpostavljenost kreditnemu tveganju predstavljajo terjatve do kupcev. Te so 31. decembra 2018 znašale 143.554 tisoč evrov in so se v primerjavi z letom 2017 znižale za 2.345 tisoč evrov.

Zaradi velikega števila kupcev je tveganje razpršeno, kar še zlasti velja za segment maloprodaje. Terjatve do domačih kupcev obsegajo 90 % vseh terjatev, razliko pa predstavljajo terjatve do tujih kupcev. Med tujimi kupci prevladujejo operaterji iz drugih držav. Najvišja izpostavljenost do posameznega kupca v letu 2018 predstavlja 2 % v celotni izpostavljenosti kreditnemu tveganju (4 % v letu 2017).

Kreditno tveganje obvladujemo predvsem s sprotnim ugotavljanjem bonitete poslovnih partnerjev in aktivno izterjavo terjatev. Boniteto poslovnih uporabnikov določamo z lastnim bonitetnim modelom, namenjenim predvsem učinkovitemu upravljanju kreditnega tveganja, hkrati pa se uporablja kot dodaten kazalnik pri zagotavljanju čim boljše skrbi za naše naročnike v prodajnih procesih. Osnovni ukrep za obvladovanje kreditnega tveganja je sprotno izvajanje izterjave po terminskem planu in na koncu izključevanje neplačnikov. Dodatni ukrepi za obvladovanje kreditnega tveganja so spremljanje visokega prometa in obveščanje kupcev o povečani porabi ter preprečevanje in zgodnje odkrivanje zlorab.

Skladno s Pravilnikom o upravljanju s terjatvami zahtevamo od bolj tveganih poslovnih partnerjev zavarovanje potencialnih terjatev, in sicer na operaterskem delu bančne garancije in menice ter na maloprodajnem delu menice in poroštva.

Postopke predsodne in sodne izterjave izvajamo v skladu s sprejeto politiko. Družba terjatve slabi skladno z računovodskimi usmeritvami, pri čemer upošteva kriterij starosti posamezne terjatve. Družba oblikuje popravke vrednosti terjatev do kupcev glede na kreditno sposobnost posameznega kupca, izkušnje iz preteklih let in pričakovanja v obračunskem obdobju. Zaradi uvedenih postopkov upravljanja terjatev je kreditno tveganje obvladljivo.

Analiza starosti terjatev na datum poročanja

v tisoč EUR	2018			2017		
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost
Skupaj terjatve do kupcev	**158.367**	**-14.813**	**143.554**	**174.351**	**-28.452**	**145.899**
Nezapadle terjatve do kupcev	126.659	0	126.659	123.590	0	123.590
Zapadle						
do vključno 30 dni	10.788	-6	10.782	11.492	-4	11.488
od vključno 31 do vključno 60 dni	2.521	-7	2.514	4.363	-11	4.352
od vključno 61 do vključno 90 dni	1.456	-16	1.440	1.645	-13	1.632
od vključno 91 do vključno 120 dni	805	-376	429	992	-323	669
od vključno 121. dne naprej	16.138	-14.408	1.730	32.269	-28.101	4.168
Skupaj zapadle terjatve do kupcev	**31.708**	**-14.813**	**16.895**	**50.761**	**-28.452**	**22.309**
Druge poslovne terjatve	41.668	0	41.668	5.403	0	5.403
Skupaj terjatve	**200.035**	**-14.813**	**185.222**	**179.754**	**-28.452**	**151.302**

Družba spremlja kreditno tveganje tudi na preostalih segmentih poslovanja. Denar na TRR se razporeja po načelih minimizacije tveganj in zasledovanja ustrezne razpršenosti. Tveganju je družba izpostavljena tudi pri terjatvah iz naslova posojil, danih odvisnim družbam in zaposlencem. Družba obvladuje tveganje neizpolnitve obveznosti s strani posojilojemalcev z različnimi instrumenti zavarovanj v posojilnih pogodbah, kot so ustanovitev zastavne pravice na nepremičninah in premičninah, odstop obstoječih in bodočih terjatev, zastavne pravice, poroštvene izjave ali druge ustrezne oblike zavarovanj. Družba hkrati redno spremlja in nadzoruje poslovanje odvisnih družb, s čimer dodatno omejuje kreditno tveganje iz tega naslova. Tveganje pri danih posojilih zaposlenim je nizko, saj se odplačila večinoma poravnavajo ob izplačilu plač.

Roki zapadlosti danih posojil

v tisoč EUR	2018	2017
Zapadle	1.009	286
Nezapadle	**104.338**	**125.059**
• v manj kot 3 mesecih	1.081	16.688
• od 3 do 12 mesecev	9.090	27.474
• od 1 do 2 let	14.587	14.706
• od 2 do 5 let	71.823	57.409
• več kot 5 let	7.757	8.782
Skupaj	**105.347**	**125.345**

Analiza starosti danih posojil na 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Nezapadle	Zapadle					Skupaj
		Manj kot 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 2 let	Od 2 do 5 let	Več kot 5 let	
Dana posojila	104.338	1.009	0	0	0	0	105.347

Analiza starosti danih posojil na 31. 12. 2017

v tisoč EUR	Nezapadle	Zapadle					Skupaj
		Manj kot 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 2 let	Od 2 do 5 let	Več kot 5 let	
Dana posojila	125.059	257	0	0	29	0	125.345

TVEGANJE KRATKOROČNE PLAČILNE SPOSOBNOSTI OZIROMA LIKVIDNOSTNO TVEGANJE

Družba uspešno omejuje izpostavljenost likvidnostnemu tveganju. Denarni tokovi so stabilni in predvidljivi, kar dodatno pripomore k učinkovitejšemu uravnavanju likvidnostne pozicije. Slednja se spremlja dnevno, veliko pozornosti se namenja predvsem načrtovanju denarnih tokov, s čimer se omogoča kar najbolj optimalno uravnavanje morebitnih kratkoročnih presežkov ali primanjkljajev likvidnih sredstev. Kratkoročno likvidnostno tveganje družbe pomembno znižuje likvidnostna rezerva v obliki kratkoročnih revolving linij pri bankah in odvisnih družbah, že v letu 2017 pa so bile pridobljene tudi dolgoročne kreditne linije, s čimer se zagotavlja visok nivo likvidnosti družbe. Skupna likvidnostna rezerva v obliki nečrpanih kratkoročnih in dolgoročnih linij pri bankah je na 31. december 2018 znašala 142 milijonov evrov. Hkrati ima družba na voljo še nečrpan del novega dolgoročnega posojila v višini 35 milijonov evrov.

Zapadlost obveznosti Telekoma Slovenije na 31. 12. 2018 in 31. 12. 2017 na podlagi pogodbenih, nediskontiranih plačil

v tisoč EUR	Zapadle	Na vpoklic	Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 2 let	Od 2 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
2018								
Posojila in krediti	0	0	0	51.596	30.769	180.385	0	262.750
Predvidene obresti od posojil	0	0	31	3.605	3.199	6.723	0	13.558
Druge finančne obveznosti	185	0	0	1.095	0	100.763	0	102.043
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	1.950	3.900	0	0	5.850
Obveznosti do dobaviteljev in druge poslovne obveznosti	3.507	1.669	103.693	23.668	3.682	9.228	0	145.447
Skupaj zapadlost	**3.692**	**1.669**	**103.724**	**81.914**	**41.550**	**297.099**	**0**	**529.648**

v tisoč EUR	Zapadle	Na vpoklic	Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 2 let	Od 2 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
2017								
Posojila in krediti	0	0	100.000	15.385	15.385	146.153	7.692	284.615
Predvidene obresti od posojil	0	0	404	3.091	2.816	3.891	32	10.234
Druge finančne obveznosti	3.243	0	0	1.095	0	100.337	245	104.920
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	1.950	3.900	1.950	0	7.800
Obveznosti do dobaviteljev in druge poslovne obveznosti	1.222	2.875	101.083	16.015	14.146	2.212	0	137.553
Skupaj zapadlost	**4.465**	**2.875**	**201.487**	**37.536**	**36.247**	**254.543**	**7.969**	**545.122**

TVEGANJE PLAČILNE SPOSOBNOSTI IN UPRAVLJANJE KAPITALA

V decembru 2018 je Telekom Slovenije, d. d., podpisal dodatek k obstoječi pogodbi o dolgoročnem sindiciranem posojilu, ki je bila s sindikatom bank podpisana v letu 2016. Dodatek je podaljšal ročnost ene izmed tranš obstoječega dolgoročnega posojila v višini 100 milijonov evrov za dve leti, hkrati pa je zagotovil novo posojilo v višini 100 milijonov evrov z ročnostjo 7 let, ki pa ob koncu leta 2018 še ni bilo črpano v celoti. S podpisom dodatka je tako družba zagotovila nadaljnjo stabilnost svoje strukture financiranja.

Družba izkazuje relativno nizko zadolženost. Večina finančnih obveznosti se nanaša na dolgoročno sindicirano posojilo v višini neodplačane glavnice 234,2 milijona evrov in na izdane obveznice v višini 100 milijonov evrov. Družba redno odplačuje svoje obveznosti iz naslova financiranja; v letu 2018 je bilo odplačanih 115,4 milijona evrov dolgoročnih posojil.

Ključni namen upravljanja kapitala družbe je kapitalska ustreznost in finančna stabilnost družbe. Družba spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika neto finančnega dolga v kapitalu in kazalnika deleža kapitala v bilančni vsoti. V okviru neto finančnih obveznosti družba vključuje prejeta posojila in druge finančne obveznosti, znižane za znesek kratkoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev. Pri sprejemanju odločitev o upravljanju kapitala sledimo tudi finančnim zavezam iz kreditnih pogodb.

v tisoč EUR	2018	2017
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	363.586	388.762
Manj kratkoročne finančne naložbe in denarna sredstva s kratkoročnimi depoziti	-13.191	-139.089
Neto obveznosti	**350.395**	**249.673**
Kapital	634.196	694.355
Bilančna vsota	**1.223.526**	**1.337.559**
Neto dolg v kapitalu	**55,3 %**	**36,0 %**
Kapital v bilančni vsoti	**51,8 %**	**51,9 %**

OBRESTNO TVEGANJE

Obrestno tveganje je tveganje negativnega vpliva spremembe tržnih obrestnih mer na poslovanje družbe. Izpostavljenost obrestnemu tveganju na 31. december 2018 izhaja iz potencialne rasti referenčne obrestne mere Euribor, saj obrestna struktura finančnih sredstev in finančnih obveznosti ni usklajena in ima družba več obrestno občutljivih obveznosti kot naložb.

V strukturi obrestovanih finančnih obveznosti družbe na 31. december 2018 predstavljajo obveznosti iz naslova prejetih posojil, ki se obrestujejo po spremenljivih obrestnih merah, vezanih na 3-mesečni in 6-mesečni Euribor, 68,7-odstotni delež. Preostale obveznosti so iz naslova črpanih kratkoročnih revolving posojil in izdanih obveznic, ki se obrestujejo po fiksni obrestni meri.

Z namenom varovanja obrestne izpostavljenosti iz naslova dolgoročnega sindiciranega posojila ima družba sklenjeno obrestno zamenjavo. Višina varovane glavnice je na 31. december 2018 znašala 84,6 milijona evrov. Glavnica je varovana za rast referenčne obrestne mere, če je slednja večja ali enaka nič. Na ravni družbe ima fiksno oziroma varovano obrestno mero 54,6 % obrestovanega finančnega dolga.

Izpostavljenost obrestnemu tveganju

v tisoč EUR	2018	2017
Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri		
Finančne terjatve*	24.100	19.395
Finančne obveznosti	164.615	192.308
Neto finančne obveznosti	**140.515**	**172.912**

* Pri finančnih terjatvah je upoštevan bruto znesek danih posojil, brez upoštevanja oslabitev.

V tabelo niso vključeni neobrestovani finančni instrumenti in instrumenti, obrestovani po fiksni obrestni meri, saj niso izpostavljeni obrestnemu tveganju. Prav tako niso vključene finančne obveznosti, kjer je varovana obrestna mera za rast Euribor.

ANALIZA OBČUTLJIVOSTI

V spodnji tabeli je predstavljena analiza občutljivosti spremembe obrestne mere na dan poročanja na dobiček družbe pred obdavčitvijo, pri čemer so vse druge spremenljivke konstante.

Tabela obrestnega tveganja

	Zvišanje/znižanje obrestne mere	Učinek na dobiček pred obdavčitvijo v tisoč EUR
2018		
EURO	+100 bt	-864
EURO	-100 bt	-846

	Zvišanje/znižanje obrestne mere	Učinek na dobiček pred obdavčitvijo v tisoč EUR
2017		
EURO	+100 bt	-1.009
EURO	-100 bt	-927

Vrednosti obrestne mere EURIBOR

EURIBOR	Vrednost na 31. 12. 2018	Vrednost na 31. 12. 2017	Sprememba v %
3-mesečni	-0,309	-0,329	6,08
6-mesečni	-0,237	-0,271	12,55

44. SPLOŠNO POOBLASTILO IN PRAVICA DO UPORABE RADIJSKE FREKVENCE TER ŠTEVILK

STORITVE FIKSNE IN MOBILNE TELEFONIJE

Družba Telekom Slovenije ima splošno pooblastilo za posredovanje elektronskega komunikacijskega omrežja oziroma storitev elektronskih komunikacij. Pred začetkom opravljanja storitve javnega komunikacijskega omrežja v Sloveniji mora družba pisno obvestiti Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve (v nadaljevanju: agencija). Pred začetkom opravljanja storitve na podlagi obvestila družbi ni treba pridobiti nikakršne izključne odločbe ali zagotoviti administrativnega dejanja lokalnega upravnega organa.

Družba Telekom Slovenije je dolžna plačati letno nadomestilo v znesku 521 tisoč evrov (v letu 2017: 591 tisoč evrov) za naslednje pomembnejše storitve elektronskih komunikacij:

- javno dostopne telefonske storitve na fiksni lokaciji;
- storitve v javnem mobilnem omrežju;
- medoperaterske storitve in tranzit;
- podatkovne storitve in dostop do interneta;
- storitve dajanja javnega komunikacijskega omrežja v zakup in
- zagotavljanje javnih komunikacijskih omrežij.

Znesek nadomestila je določen na podlagi zakona in tarife iz splošnega akta agencije.

Prav tako je družba Telekom Slovenije dolžna plačati letno nadomestilo za pravico do uporabe radijske frekvence in številk. Nadomestilo za uporabo radijske frekvence znaša 591 tisoč evrov (v letu 2017: 593 tisoč evrov), medtem ko nadomestilo za pravico do uporabe številskega prostora v istem obdobju znaša 266 tisoč evrov (v letu 2017: 266 tisoč evrov). Znesek nadomestil je določen na podlagi tarife iz splošnega akta agencije.

Stroški nadomestil so vključeni v izkazu poslovnega izida v stroških storitev, in sicer v zadnji postavki, v pojasnilu 7. Stroški storitev.

Storitve mobilne telefonije

Koncesijska pogodba	Datum podelitve pooblastila	Obdobje	Nadomestilo
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitev UMTS/IMT-2000	27. 11. 2001	20 let	koncesnina 91.804 tisoč evrov
Odločba o dodelitvi radijskih frekvenc za LTE 800 MHz, UMTS 2.100 MHz	26. 5. 2014	31. 5. 2014–31. 5. 2029	koncesnina 26.835 tisoč evrov
Odločba o dodelitvi radijskih frekvenc za GSM 900 in 1.800 MHz, LTE 2.600 MHz	26. 5. 2014	4. 1. 2016–4. 1. 2031	koncesnina 37.705 tisoč evrov

45. DOGODKI PO DNEVU BILANCE

FEBRUAR

- Mednarodna bonitetna agencija S&P Global Ratings je Telekomu Slovenije potrdila obstoječo bonitetno oceno BB+, pri čemer je podala negativno oceno prihodnjih izgledov. Agencija negativne izglede utemeljuje s povečanjem načrtovanih izdatkov za investicije v povezavi s poslovanjem podjetja na visoko konkurenčnem trgu.
- Telekom Slovenije je prejel sodbo Okrožnega sodišča v Ljubljani, izdano 4. 12. 2018, v gospodarskem sporu tožeče stranke Telekom Slovenije, d.d., zoper tožene stranke Bojan Dremelj, Dušan Mitič, Filip Ogris Martič, Željko Puljić in Darja Senica, zaradi plačila 7.635.500,00 EUR s pripadki. Okrožno sodišče v Ljubljani je s predmetno sodbo v ponovljenem postopku razsodilo, da se tožbeni zahtevek v celoti zavrne. Telekomu Slovenije, d.d., je naložilo, da toženim strankam in stranskim intervenientom povrne pravdne stroške. Telekom Slovenije prejeto sodbo proučuje, o svojih nadaljnjih postopkih v tej zadevi pa bo delničarje in javnost sproti obveščal.

3.3.3 POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA ZA DRUŽBO TELEKOM SLOVENIJE, D. D.

Deloitte.

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Faks: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA
lastnikom družbe Telekom Slovenije d.d.

Poročilo o reviziji računovodskih izkazov

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe Telekom Slovenije, d.d. (v nadaljevanju 'družba'), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2018, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključno s povzetkom bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31.12.2018 ter njen poslovni izid in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju 'MSRP').

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa (Uredba). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so bile po naši strokovni presoji najbolj bistvene pri reviziji računovodskih izkazov za poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2018. Te zadeve so bile obravnavane v okviru naše revizije računovodskih izkazov kot celote in pri oblikovanju našega mnenja o njih in ne podajamo ločenega mnenja o teh zadevah.

Ključna revizijska zadeva	Revizorjevi postopki v zvezi s ključno revizijsko zadevo
Vrednotenje naložb v odvisne družbe in dani krediti odvisnim družbam	
Naložbe v odvisne družbe in dana posojila odvisnim družbam predstavljajo 12% skupnih sredstev družbe. Naložbe v odvisne družbe so vrednotene po nabavni vrednosti, zmanjšani za znesek oslabitve, dana posojila odvisnim družbam pa po odplačni vrednosti. Poslovodstvo letno ocenjuje znake oslabitve omenjenih naložb in danih posojil in, kjer je potrebno, pri zunanjih ocenjevalcih vrednosti naroči cenitev nadomestljive vrednosti	Presojali smo poslovodske ocene oziroma poslovodsko upoštevanje znakov oslabitve naložb. Naši revizijski postopki so med drugim vključevali sodelovanje revizorjevega veščaka pri preverjanju cenitev nadomestljive vrednosti naložbe zunanjih ocenjevalcih vrednosti, predvsem pri: • matematičnih izračunih cenitev, • pravilnosti uporabljenih metod cenitve,

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku «UK private company limited by guarantee»), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na http://www.deloitte.com/si.

V Sloveniji storitve zagotavljata Deloitte revizija d.o.o. in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod skupnim imenom Deloitte Slovenija), ki sta članici Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija sodi med vodilne družbe za strokovne storitve v Sloveniji, ki nudi storitve revizije, davčnega, poslovnega, finančnega in pravnega svetovanja ter svetovanja na področju tveganj, ki jih zagotavlja več kot 100 domačih in tujih strokovnjakov.

Deloitte revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105 - ID št. za DDV: SI62560085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR.

© 2018. Deloitte Slovenija

naložbe. Pri tem postopku je potrebna pomembna presoja poslovodstva.	• oceni predpostavk, ki se uporabljajo za izračun diskontnih mer, • pregledu pričakovanih prihodnih denarnih tokov, ki jih družba uporablja za preizkus oslabitve, • primerjavi načrtovanih denarnih tokov, vključno s predpostavkami glede stopnje rasti prihodkov in donosnosti poslovanja, s predhodnimi rezultati za preizkus točnosti napovedi poslovodstva. Za dana posojila odvisnim družbam smo preverili: • ustreznost knjiženih stanj na 31.12.2018 s potrditvami s strani odvisnih družb, • skladnost dinamike plačil s posojilnimi pogodbami med letom, • oceno poslovodstva glede poplačljivosti in s tem povezanih slabitev. Presodili smo tudi ustreznost razkritij v zvezi z naložbami in danimi posojili odvisnim družbam. Razkritja v zvezi z odvisnimi družbami in danimi posojili odvisnim družbam so predstavljena v pojasnilih 15 in 16.
Rezervacije za tožbe	
Družba Telekom Slovenije, d.d., je vključena v sodne in regulativne postopke v zvezi s poslovanjem družbe in je imela na 31.12.2018 56.217 tisoč EUR tožbenih zahtevkov. Družba ima oblikovanih 4.500 tisoč EUR rezervacij iz naslova tožb. Končni vpliv teh postopkov na računovodske izkaze družbe je negotov in je odvisen od končnih zaključkov v teh postopkih. Kot posledica tega dejstva, je ocena rezervacij za tožbe predmet velike negotovosti in zahteva pomembno presojo poslovodstva v zvezi z verjetnostjo in zneski povezanimi s tožbenimi zahtevki.	V okviru naše revizije je bilo pomembno predvsem preveriti presoje, ki so bile uporabljene za knjiženje rezervacij. Naši revizijski postopki so med drugim vključevali: • Ocenili in preizkusili smo zasnovo in implementacijo ključnih notranjih kontrol v zvezi z oblikovanjem rezervacij iz naslova tožb. • Pridobili smo zapisnike sej nadzornega sveta, revizijske komisije, uprave in korespondenco z regulatorji. • Pridobili smo potrditve pravnih zastopnikov družbe oziroma ekspertov področja glede verjetnega izida in višine izpostavljenosti družbe do zadevnih sporov in zahtevkov. • Presodili smo ustreznost ocen in predpostavk, ki jih je družba uporabila v zvezi s pripoznavanjem rezervacij iz naslova tožb. Preverili smo ustreznost razkritij rezervacij za tožbe. Razkritja v zvezi z rezervacijami za tožbe so predstavljena v pojasnilih 29 in 39.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z našo revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornosti poslovodstva, nadzornega sveta in revizijske komisije za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z MSRP in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlage za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Nadzorni svet in revizijska komisija sta odgovorna za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov in za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu s pravili revidiranja vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij poslovodstva.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujajo dvom v spodobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje,

sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Nadzorni svet in revizijsko komisijo med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Nadzornemu svetu in revizijski komisiji smo prav tako predložili našo izjavo, da smo izpolnili vse etične zahteve v zvezi z neodvisnostjo ter jih obvestili o vseh razmerjih in drugih zahtevah, za katere bi se lahko upravičeno menilo, da vplivajo na našo neodvisnost, in jih seznanili s s tem povezanimi ukrepi.

Od vseh zadev, s katerimi smo seznanili nadzorni svet in revizijsko komisijo, smo zadeve, ki so bile najpomembnejše pri reviziji računovodskih izkazov tekočega obdobja, določili kot ključne revizijske zadeve. Omenjene zadeve opišemo v revizorjevem poročilu, razen če zakonska ali regulatorna določila prepovedujejo javno razkrivanje takšnih zadev.

Poročilo o drugih zakonskih in regulatornih zahtevah

Imenovanje revizorja in trajanje posla
Deloitte revizija d.o.o. je bila imenovana za zakonitega revizorja družbe na skupščini delničarjev dne 21. aprila 2017 za poslovna leta 2017, 2018 in 2019. Naše opravljanje posla v celoti in neprekinjeno traja 2 leti.

Potrdilo revizijski komisiji
Potrjujemo, da je naše revizijsko mnenje o računovodskih izkazih v tem poročilu skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji družbe z dne 20. marca 2019 v skladu s členom 11 Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta.

Opravljanje nerevizijskih storitev
Izjavljamo, da nismo opravljali nobenih prepovedanih nerevizijskih storitev iz člena 5(1) Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta. Poleg obvezne revizije nismo za revidirano družbo opravljali nobenih drugih storitev, ki ne bi bile razkrite v letnem poročilu.

V imenu revizijske družbe Deloitte revizija d.o.o. je za opravljeno revizijo odgovorna Barbara Žibret Kralj.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska 165
1000 Ljubljana

Barbara Žibret Kralj
Pooblaščena revizorka

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Ljubljana, 20. Marec 2019

4 PRILOGA

4.1 DRUŽBE V SKUPINI TELEKOM SLOVENIJE

Telekom Slovenije, d.d., je obvladujoča družba v Skupini Telekom Slovenije, ki deluje na trgih jugovzhodne Evrope.

Družba:	Telekom Slovenije, d. d.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana
Enotna identifikacijska številka:	5014018000
Davčna številka:	SI98511734
Številka vpisa v sodni register:	vložna številka 1/24624/00, Okrožno sodišče v Ljubljani
Število delnic:	6.535.478
Kosovne delnice – oznaka:	TLSG
Telefon:	+ 386 1 234 10 00
Telefaks:	+ 386 1 231 47 36
Spletna stran:	http://www.telekom.si
Elektronski naslov:	info@telekom.si
Twitter:	@TelekomSlo
Facebook:	https://sl-si.facebook.com/TelekomSlovenije
LinkedIn	https://www.linkedin.com/company/telekom-slovenije
Instagram	Telekom_Slovenije

Odvisne družbe v skupini in skupni podjemi

Družbe v Sloveniji

GVO

Družba:	GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d. o. o.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Cigaletova ulica 10, 1000 Ljubljana
Telefon:	+ 386 1 234 1950
Spletna stran:	www.gvo.si
Elektronski naslov:	gvo@telekom.si

Družba:	GVO Telekommunikation GmbH
Sedež:	DE 48683 Ahaus, Nemčija
Naslov:	Schorlemer Straße 48

Družba:	OPTIC-TEL telekomunikacije d. o. o
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Cigaletova 10, Ljubljana

Družba:	INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d. o. o.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Cigaletova 10, Ljubljana

avtenta.

Družba:	AVTENTA, napredne poslovne rešitve, d. o. o.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Stegne 19, 1000 Ljubljana
Telefon:	+ 386 1 583 68 00
Spletna stran:	www.avtenta.si
Elektronski naslov:	prodaja@avtenta.si, marketing@avtenta.si

TSmedia

Družba:	TSmedia, medijske vsebine in storitve, d. o. o.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Stegne 19, 1000 Ljubljana
Telefon:	+ 386 1 473 00 10
Spletna stran:	www.tsmedia.si
Elektronski naslov:	info@tsmedia.si

Antenna TV SL

Družba:	Antenna TV SL, televizijska dejavnost, d. o. o.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Stegne 19
Telefon:	+ 386 1 473 00 00
Spletna stran:	www.planet-tv.si
Elektronski naslov:	info@planet-tv.si

Družba:	SOLINE Pridelava soli, d. o. o.
Sedež:	Portorož
Naslov:	Seča 115, 6320 Portorož/Portorose
Telefon:	+ 386 5 672 13 43
Spletna stran:	www.soline.si
Elektronski naslov:	info@soline.si

M-PAY

Družba:	M-PAY, Družba za mobilno plačevanje, storitve in trgovino, d. o. o.
Sedež:	Maribor
Naslov:	Ul. Vita Kraigherja 3, 2000 Maribor
Spletna stran:	https://www.nkbm.si/M-PAY

TSinpo

Družba:	TSinpo, storitveno in invalidsko podjetje, d. o. o.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Litostrojska cesta 58A, 1000 Ljubljana
Telefon:	+ 386 1 500 60 60
Spletna stran:	www.tsinpo.si
Elektronski naslov:	info@tsinpo.si

Družbe v tujini

Družba:	IPKO Telecommunications LLC
Sedež:	Priština, Kosovo
Naslov:	Lagija Ulpiana Rruga »Zija Shemsiu« Nr. 34, Prishtinë
Telefon:	+ 381 38 700 700,
Spletna stran:	www.ipko.com
Elektronski naslov:	info@ipko.com

Blicnet

Družba:	Blicnet d. o. o. Banja Luka
Sedež:	Banjaluka, Bosna in Hercegovina
Naslov:	Majke Jugovića 25
Telefon:	+ 387 51 921 000
Spletna stran:	www.blic.net
Elektronski naslov:	office@blicnet.ba

SiOL

Družba:	SIOL d. o. o.
Sedež:	Zagreb, Hrvaška
Naslov:	Margaretska 3
Spletna stran:	http://www.siol.com/

SiOL

Družba:	SiOL d. o. o. Sarajevo
Sedež:	Sarajevo, Bosna in Hercegovina
Naslov:	Fra Anđela Zvizdovića 1

SiOL

Družba:	SIOL d. o. o. Podgorica
Sedež:	Podgorica, Črna gora
Naslov:	Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 106

SiOL

Družba:	SIOL DOOEL Skopje
Sedež:	Skopje, Severna Makedonija
Naslov:	Dimitrie Chupovski 4-1/14

SiOL

Družba:	SIOL d. o. o. Beograd-Palilula
Sedež:	Beograd, Srbija
Naslov:	Ulica 27. marta 11

4.2 SLOVAR KRATIC, TUJK IN STROKOVNIH IZRAZOV

Kratica	Angleški izraz	Slovenski prevod
AKOS	Agency for Communication Networks and Services of the Republic of Slovenia	Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije
ARKEP	Regulatory Authority of Electronic and Postal Communications of Kosovo	Agencija za elektronske in poštne komunikacije Kosova
ARPU	Average Revenue Per User	povprečni prihodek na uporabnika
ARPL	Average Revenue Per Line	povprečni prihodek na linijo
AR	Augmented Reality	obogatena resničnost
ASPU	Average Spend Per User	Povprečna poraba na uporabnika
Average Spend Per User	Slovenian Competition Protection Agency	Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence
Povprečna poraba na uporabnika	BroadBand	širokopasovni dostop
BI/DW	Business Intelligence / Data Warehouse	poslovna inteligenca / podatkovno skladišče
BDP		bruto domači proizvod
	Big data	velepodatki
-	Billing	sistem za zaračunavanje
	Bundle (packet)	skupek v paket povezanih storitev
BSS	Business Support System	sistem za podporo poslovanju
BSS/OSS	Business/Operational Support System	sistem za podporo poslovnega procesa / sistemi za operativni podporni proces
-	BusinessConnect	sodobna rešitev za upravljanje dokumentarnega gradiva
CAGR	Compound Annual Growth Rate	povprečni letni prirast
CAPEX	Capital Expenditure	vrednost investicij
CATV	Cable Television	kabelska televizija
CSCC	Cyber security control center	nadzorni center za kibernetsko varnost
CEM	Customer Experience Management	upravljanje uporabniške izkušnje
	Cloud services	storitve v oblaku
CRM	Customer relationship management	sistemi za upravljanje uporabnikov
-	Cross-sale	navzkrižna prodaja
ETNO ETT	Europe's telecommunication network operators Energy Task Team	Evropsko združenje telekomunikacijskih operaterjev - tim za energetske cilje
FURS	Financial administration of the Republic of Slovenia	Finančna uprava RS
DCaaS	Data Center as a Service	podatkovni center kot storitev
-	Data offload	razbremenjevanje mobilnih podatkovnih omrežij na druge tehnologije
DDOS	Distributed Denial of Services	porazdeljena zavrnitev storitve
DTV	Digital television	digitalna televizija
DVB-x/IP	Digital Video Broadcast – IP over x (C, S, T)	digitalna videoradiodifuzija s podporo prenosa IP-podatkovnih paketov prek MPEG-transportnega toka

Kratica	Angleški izraz	Slovenski prevod
DVB-T	Digital Video Broadcasting-Terrestrial	prizemna digitalna videoradiodifuzija
DVB-T/C/S	Digital Video Broadcasting-Terrestrial/Cable/Satelite	prizemna/kabelska/satelitska digitalna videoradiodifuzija
DWDM	Dense Wavelength Division Multiplex	gosti valovni multipleks
EBIT	Earnings before interest, taxes	dobiček iz poslovanja pred obrestmi in davki
EBITDA	Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization	dobiček iz poslovanja pred obrestmi, davki in amortizacijo
EFQM	European Foundation for Quality Management	evropska nagrada za poslovno odličnost
ERP	Enterprise Resource Planning	poslovni informacijski sistem
EU	European Union	Evropska unija
FC	Fiber channel	optični kanal
FTTH	Fiber To The Home	optično vlakno do hiše/stanovanja
FTTH/B/N	Fiber To The Home / Business / Node	optika do hiše/podjetja/vozlišča
FTTx	Fiber To The Exchange	optika do X
	Flagship	vodilna (referenčna) trgovina
GDPR	General Data Protection Regulation	Splošna uredba o varstvu osebnih podatkov
GOŠO	Construction of Open Broadband network	gradnja odprtega širokopasovnega omrežja (bele lise – subvencionirano s sredstvi EU)
GPON	Gigabit Pasive Optical Network	gigabitno pasivno optično omrežje
GRI	Global reporting initiative	model trajnostnega poročanja
HFC	Hybrid Fiber Coax	hibridno optično koaksialno omrežje
IaaS	Infrastructure as a Service	infrastruktura kot storitev
IFRS/MSRP	International Financial Reporting Standards	Mednarodni standardi računovodskega poročanja
IoT	Internet of Things	internet stvari
IKT	Information and Communication Technologies	informacijsko-komunikacijske tehnologije
ISO	International Organization for Standardization	Mednarodna organizacija za standardizacijo
ISP	Internet Service provider	ponudnik internetnih storitev
IT	Information Technology	informacijska tehnologija
ITIL	Information Technology Infrastructure Library	
IP	Internet Protocol	internetni protokol
IMS	Internet protocol Multymedia System	
IMS/VOLTE	IP Multimedia Core Network Subsystem Voice over LTE (Long-Term Evolution)	IP-multimedijski sistem / govor prek
IMF WEO	International Monetary Fund World Economic Outlook	
IPTV	IP television	televizija prek internetnega protokola
KFI	Key Financial Indicators	ključni finančni indikatorji poslovanja
KPI	Key Performance Indicators	ključni kazalniki poslovanja
KPSS	Sečovlje Salina Nature park	Krajinski park Sečoveljske soline

Kratica	Angleški izraz	Slovenski prevod
LTE	Long Term Evolution	LTE/4G, post LTE/4G, po 3 GPP mobilnem standardu
LTE-A	Long Term Evolution Advanced	LTE/4G z višjo prenosno hitrostjo podatkov (več kot 300 Mb/s)
M2M	Machine to Machine	komunikacijska povezava med napravami
MBB	Mobile Broadband	mobilni širokopasovni dostop
MMDS	Multichannel Multipoint Distribution Service	večpredstavnostni večtočkovni distribucijski sistemi
MMS	Multimedia Messaging Service	multimedijski sporočilni sistem
MVNO	Mobile Virtual Network Operator	mobilni operater navideznega omrežja
MPLS	Multiprotocol label switching	tehnologija za posredovanje, usmerjanje in preklapljanje prometnih tokov skozi omrežje
MPLS VPN	MPLS Virtual private network	navidezno zasebno omrežje
NOC	Network Operations Center	
NGA	Next Generation Access	hitro dostopovno omrežje
NGN	Next Generation Networks	širokopasovna omrežja naslednje generacije
NFV	Network Functions Virtualization	
NPS	Net Promotor Score	merilo za spremljanje uporabniške izkušnje, v eni številki pa združuje indikacijo uporabnikove pripravljenosti priporočanja, njegovega zadovoljstva, zaznav odličnosti uporabniške izkušnje in izražanja pripadnosti ponudniku
OCKV	Operational center of cyber security	Operativni center kibernetske varnosti
OPEX	Operational Expenditure	stroški poslovanja brez amortizacije
OMS	Order management system	sistem upravljanja naročil
OPEX	Operational Expenditure	stroški poslovanja brez amortizacije
OSS	Operations Support system	sistem za podporo delovanja
OŠO	Construction of Open Broadband	odprta širokopasovna omrežja
OTN	Optical Transport Network	Optični prenosni sistem
OTT	Over-the-top content	Storitve, ki delujejo neodvisno od omrežja – distribucija video- in avdiovsebin prek interneta
P2P	Point to Point	povezava točka–točka (medtočkovna povezava)
P2MP	Point to Multiple Point	povezava točka–več točk
PaaS	Platform as a Service	platforma kot storitev
PLM	Product lifecycle management	upravljanje življenjskega cikla produkta
POP	Point Of Presence	dostopovno vozlišče
RAK/CRA	Communications regulatory agency BH	Regulatorna agencija za komunikacije Bosne in Hercegovine
RAN	Radio Access Network	radijsko mobilno dostopovno omrežje
RAS	Revenue Assurance System	sistem za preprečevanje odtekanja prihodkov
-	Resale	preprodaje maloprodajnih produktov
ROA	Return on Assets	dobičkonosnost sredstev

SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE | POSLOVNO POROČILO | TRŽENJE IN PRODAJA | OMREŽJA, TEHNOLOGIJE IN IT | TRAJNOSTNI RAZVOJ | RAČUNOVODSKO POROČILO

Kratica	Angleški izraz	Slovenski prevod
ROADM	Reconfigurable Optical Add-Drop Multiplexer	nastavljiv optični multipleksor za dodajanje in odvzemanje
ROE	Return on Equity	dobičkonosnost kapitala
ROO	Regional Optical Network	regionalno optično omrežje
RNO	Access cable network	razvodno naročniško omrežje
SaaS	Software as a Service	programska oprema kot storitev
SDV/VAS	Value Added Services	storitve z dodano vrednostjo
SeKV		Sekcija za kibernetsko varnost pri GZS
SME/SOHO	Small and Medium Eneterprises / Small Office Home Office	mala in srednja podjetja
SMS	Short Message Service	storitev kratkih sporočil
SMB	Small and medium size business	mali in srednjeveliki poslovni uporabniki
SLA	Service Level Agreement	Sporazum o ravni zagotavljanja storitve
	Up-sale	nadgradnja storitev
SURS	Statistical office of Republic Slovenia	Statistični urad Republike Slovenije
TDM	Time Division Multiplex	časovni multipleks, sistem s porazdeljevanjem časa
ULR		usredstvena lastna režija
UMTS/HSPA	Universal Mobile Telecommunications System/High Speed Packet Access	univerzalni mobilni telekomunikacijski sistem/protokol 3G, ki pomeni nadgradnjo omrežja UMTS in omogoča večje prenosne hitrosti
UMAR		Urad za makroekonomske analize in razvoj
USO	Universal Service Obligation	obveznost zagotavljanja univerzalnih storitev
VULA	Virtual Unbundled Local Access	virtualna lokalna razvezana zanka
VR	Virtual Reality	navidezna resničnost
VoIP	Voice over IP	govor prek IP-protokola
VDSL	Very High Speed Digital Subscriber Line	digitalni naročniški vod z zelo visokimi hitrosti
Wi-Fi	Wireless Fidelity	brezžično omrežje po standardih IEEE 802.11
WFM	Workforce Management	sistem za optimizacijo terenskega dela
XaaS storitve	Anything as a Service	ponudba celostne palete storitev v oblaku

Izdajatelj: Telekom Slovenije, d. d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana
Priprava besedil, uredništvo: Skupina Telekom Slovenije in Studio Kernel d.o.o.
Lektoriranje: Amidas d.o.o.
Idejna in grafična zasnova: Pristop, Ljubljana, d. o. o.
Fotografije: Skupina Telekom Slovenije
Ljubljana, marec 2019

TelekomSlovenije